Holy Bible

Aionian Edition®

Mokanda na Bomoi

Lingala Bible

New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®
Mokanda na Bomoi
Lingala Bible
New Testament

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025
Source text: eBible.org
Source version: 5/9/2025
Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0, International
Biblica, Inc., 2020
Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Lingála at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Lingála at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matayo 1
Malako 34
Luka 55
Yoane 90
Misala ya Bantoma 116
Barome 150
1 Bakolinto 164
2 Bakolinto 178
Bagalatia 188
Ba-Efeso 193
Bafilipi 198
Bakolose 202
1 Batesalonika 206
2 Batesalonika 209
1 Timote 211
2 Timote 215
Tito 218
Filemo 220
Ba-Ebre 221
Jake 232
1 Petelo 236
2 Petelo 240
1 Yoane 243
2 Yoane 247
3 Yoane 248
Jide 249
Emoniseli 251

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

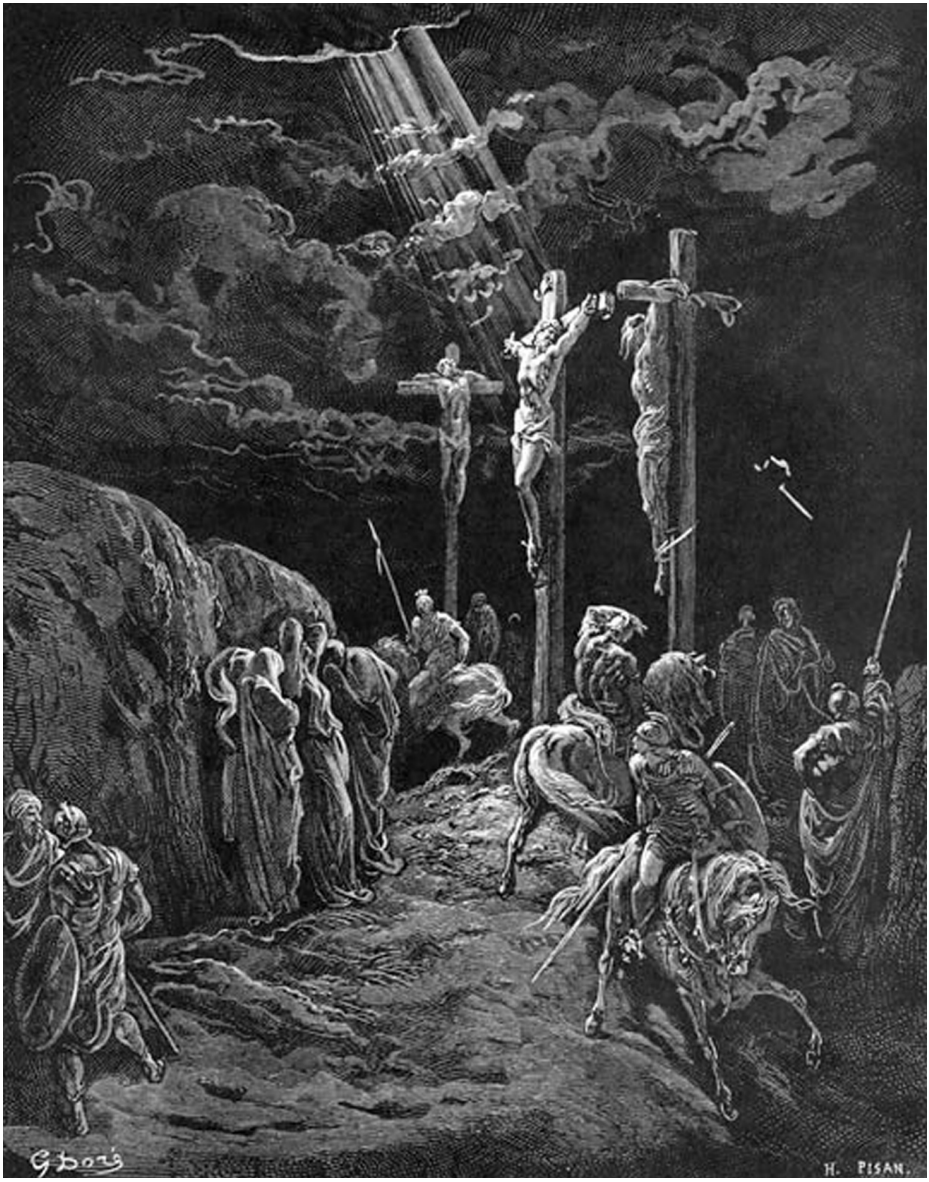

Yesu alobaki: — Tata, limbisa bango mpo ete bayebi te makambo oyo bazali kosala.
Mpe bakabolaki bilamba na Ye, na kobeta zeke.
Luka 23:34

Matayo

1 Tala molongo ya mbotama ya Yesu-Klisto, mokitani
ya Davidi mpe ya Abrayami: **2** Abrayami abotaki
Izaki; Izaki abotaki Jakobi; Jakobi abotaki Yuda mpe
bandeko na ye ya mibali; **3** Yuda abotaki Peretsi mpe
Zera na nzela ya Tamari, mwasi na ye; Peretsi abotaki
Etsironi; Etsironi abotaki Arami; **4** Arami abotaki
Aminadabi; Aminadabi abotaki Nashoni, mpe Nashoni
abotaki Salima; **5** Salima abotaki Boazi na nzela ya
Raabi, mwasi na ye; Boazi abotaki Obedi na nzela ya
Rite, mwasi na ye; Obedi abotaki Izayi, **6** mpe Izayi
abotaki mokonzi Davidi. Davidi abotaki Salomo na
nzela ya mwasi ya Uri; **7** Salomo abotaki Roboami;
Roboami abotaki Abiya; Abiya abotaki Asa; **8** Asa
abotaki Jozafati; Jozafati abotaki Yorami; Yorami
abotaki Oziasi; **9** Oziasi abotaki Yotami; Yotami abotaki
Akazi; Akazi abotaki Ezekiasi; **10** Ezekiasi abotaki
Manase; Manase abotaki Amoni; Amoni abotaki
Joziasi; **11** Joziasi abotaki Yekonia mpe bandeko
na ye ya mibali wana bana ya Isalaele bakendeki
na bowumbu, na Babiloni. **12** Sima na bana ya
Isalaele kokende na bowumbu, na Babiloni, Yekonia
abotaki Shealitieli; Shealitieli abotaki Zorobabeli; **13**
Zorobabeli abotaki Abiwudi; Abiwudi abotaki Eliakimi;
Eliakimi abotaki Azori; **14** Azori abotaki Tsadoki;
Tsadoki abotaki Akimi; Akimi abotaki Eliwudi; **15**
Eliwudi abotaki Eleazari; Eleazari abotaki Matani;
Matani abotaki Jakobi; **16** Jakobi abotaki Jozefi,
mobali ya Mari; mpe Mari azalaki mama ya Yesu oyo
babengaka Klisto. **17** Kobanda na Abrayami kino na
Davidi, elekaki bikeke zomi na minei; kobanda na
Davidi kino na tango oyo bana ya Isalaele bakendeki
na bowumbu, na Babiloni, elekaki lisusu bikeke zomi
na minei; mpe kobanda na bowumbu, na Babiloni,
kino na Klisto, elekaki lisusu bikeke zomi na minei.
18 Tala ndenge nini Yesu-Klisto abotamaki: Mari,
mama na Ye, azalaki mobandami ya libala na Jozefi;
kasi liboso ete bavanda ndako moko, Mari akomaki
na zemi na nguya ya Molimo Mosantu. **19** Jozefi,
mobandami na ye ya libala, azalaki moto ya sembo.
Boye, lokola Jozefi alingaki te koyokisa Mari soni na
miso ya bato, azwaki mokano ya koboya Mari na
kimia. **20** Wana Jozefi azalaki kokanisa makambo
yango, anjelu na Nkolo abimelaki ye kati na ndoto
mpe alobaki na ye: « Jozefi, mokitani ya Davidi,
kobanga te kobala Mari; pamba te zemi oyo azali
na yango ewuti na Molimo Mosantu. **21** Akobota
mwana mobali mpe okopesa Ye kombo Yesu, pamba
te akobikisa bato na Ye na masumu na bango. » **22**
Makambo wana nyonso esalemaki mpo na kokokisa
maloba oyo Nkolo alobaki na nzela ya mosakoli: **23**
« Elenge mwasi oyo ayebi nanu nzoto ya mibali te
akokoma na zemi mpe akobota mwana mobali, bongo
bakopesa Ye kombo Emanwele oyo elingi koloba:
Nzambe elongo na biso. » **24** Tango Jozefi alamukaki,
asalaki makambo oyo anjelu na Nkolo atindaki ye
kosala mpe azwaki Mari lokola mwasi na ye. **25** Kasi
Jozefi asangisaki nzoto te na Mari kino tango Mari
abotaki mwana mobali; mpe Jozefi apesaki Ye kombo
Yesu.

2 Yesu abotamaki na Beteleemi ya Yuda, wana
Erode azalaki mokonzi. Na tango yango, bato ya
mayele oyo bawutaki na este bayaki na Yelusalemi **2**
mpe batunaki: « Mokonzi ya Bayuda oyo abotami azali
wapi? Tomonaki monzoto na Ye kobima, yango wana
toyei kogumbamela Ye. » **3** Tango mokonzi Erode
ayokaki bongo, motema na ye etungisamaki makasi
elongo na Yelusalemi mobimba. **4** Abengaki mpe
asangisaki bakonzi nyonso ya Banganga-Nzambe
mpe balakisi ya Mobeko; atunaki bango: — Klisto
asengeli kobotama wapi? **5** Bazongiselaki ye: — Na
Beteleemi ya Yuda, pamba te mosakoli akoma: **6** «
Bongo yo, Beteleemi, kati na mabele ya Yuda, ozali
solo moke te kati na bingumba ya Yuda, pamba te
Mokonzi oyo, lokola Mobateli bibwele, akotambolisa
bato na Ngai, Isalaele, akobima nde kati na yo. » **7**
Bongo, Erode abengaki bato ya mayele na nkuku mpe
alukaki koyeba epai na bango tango nini monzoto
ebimaki. **8** Boye, atindaki bango na Beteleemi;
alobaki: — Bokende koluka malamu mwana yango, na
Beteleemi; tango kaka bokomona ye, boyebisa ngai
mpo ete ngai mpe nakende kogumbamela ye. **9** Sima
na bango koyoka maloba ya mokonzi, bakobaki nzela
na bango. Bamonaki lisusu monzoto oyo ewutaki
kobima na este: monzoto yango ezalaki kotambola
liboso na bango kino ekendeki kotelema na likolo ya
esika oyo Mwana azalaki. **10** Tango kaka bamonaki
lisusu monzoto yango, batondisamaki na esengo. **11**
Bakomaki na ndako yango, bamonaki Mwana elongo
na Mari, mama na Ye, mpe bagumbamelaki Ye; bongo
bafungolaki mabenga na bango mpe babonzelaki

Ye biloko oyo lokola bakado: wolo, malasi ya ansa
mpe mire. 12 Sima na yango, Nzambe akebisaki
bango kati na ndoto ete bazonga lisusu te epai ya
Erode. Boye, bazongaki na mboka na bango na
nzela mosusu. 13 Sima na bato ya mayele kokende,
anjelu na Nkolo abimelaki Jozefi kati na ndoto mpe
alobaki na ye: « Telema, kamata Mwana elongo
na mama na Ye; bokima na Ejipito mpe bowumela
kuna kino tango nakoyebisa yo lisusu ete bozonga,
pamba te Erode akoluka koboma Mwana. » 14 Jozefi
atelemaki, azwaki Mwana elongo na mama na Ye,
kaka na butu wana, mpe akimaki na Ejipito 15 epai
wapi awumelaki kino na kufa ya Erode, mpo ete
makambo oyo Nkolo alobaki na nzela ya mosakoli
ekokisama: « Wuta na Ejipito, nabengaki mwana
na Ngai. » 16 Tango Erode asosolaki ete bato ya
mayele bakosi ye, atombokaki makasi mpe apesaki
mitindo ete baboma bana mike nyonso ya mibali ya
mibu mibale kino na se, oyo bazalaki na Beteleemi
mpe na zingazinga na yango, kolanda tango oyo
bato ya mayele bayebisaki ye na tina na eleko oyo
monzoto ebimaki. 17 Boye nde ekokisamaki makambo
oyo mosakoli Jeremi alobaki: 18 « Makelele moko
eyokani na Rama, makelele ya kolela makasi mpe
ya matanga: Rasheli azali kolela bana na ye; aboyi
kobondisama, pamba te bazali lisusu na bomoi te. »
19 Sima na kufa ya Erode, anjelu na Nkolo abimelaki
Jozefi kati na ndoto, kuna na Ejipito, 20 mpe alobaki
na ye: « Telema, kamata Mwana elongo na mama
na Ye, mpe zonga kati na mokili ya Isalaele, pamba
te bato oyo bazalaki koluka koboma Mwana basili
kokufa. » 21 Jozefi atelemaki, azwaki Mwana elongo
na mama na Ye mpe akendeki na mokili ya Isalaele.
22 Kasi tango ayokaki ete Arikelawusi akitanaki na
tata na ye, Erode, na bokonzi kati na Yuda, abangaki
kokende kuna; kasi Nzambe akebisaki Jozefi kati na
ndoto, mpe Jozefi akendeki kati na etuka ya Galile 23
epai wapi avandaki kati na engumba Nazareti, mpo
ete makambo oyo basakoli balobaki ekokisama: «
Bakobenga Ye moto ya Nazareti. »

3 Na tango wana, Yoane Mobatisi ayaki mpe akomaki
koteya kati na esobe ya Yuda: 2 « Bobongola
mitema na bino, pamba te Bokonzi ya Likolo ekomi
pene! » 3 Yoane azali ye oyo mosakoli Ezayi alobaki:
« Mongongo ya moto moko ezali kobelela kati na
esobe: ‹ Bobongisa nzela mpo na Nkolo, bosembolela
Ye banzela ya mike! › » 4 Yoane azalaki kolata elamba
oyo basala na bapwale ya shamo mpe mokaba oyo
basala na poso ya nyama; azalaki kolia mankoko
mpe mafuta ya nzoyi. 5 Bato bazalaki kokende epai
na ye longwa na Yelusalemi, na Yuda mobimba mpe
na etuka mobimba ya Yordani; 6 bazalaki kotubela
masumu na bango, mpe ye, azalaki kobatisa bango
na ebale Yordani. 7 Kasi lokola azalaki komona
Bafarizeo mpe Basaduseo koya ebele mpo na kozwa
libatisi, alobaki na bango: « Bana ya banyoka, nani
ateyi bino kokima kanda oyo ezali koya? 8 Bolakisa
na nzela ya bizaleli ete bobongoli mitema. 9 Bokanisa
kutu te komilobela na se ya mitema: ‹ Abrayami
azali koko na biso! › Nazali koloba na bino penza
ya solo ete Nzambe azali na makoki ya kobimisa,
wuta na mabanga oyo, bakitani mpo na Abrayami. 10
Epasola esili kobongisama mpo na kokata banzete
wuta na misisa: nzete nyonso oyo ebotaka bambuma
ya malamu te ekokatama mpe ekobwakama na moto.
11 Ngai nazali kobatisa bino na mayi mpo na kolakisa
ete bobongoli mitema. Kasi sima na ngai, Moto moko
azali koya, aleki ngai na nguya; ngai nabongi kutu te
mpo na kofungola ata basinga ya basandale na Ye;
ezali Ye nde akobatisa bino kati na Molimo Mosantu
mpe kati na moto. 12 Asimbi kiyungulu na loboko
na Ye, akopetola etando na Ye mpo na koyamba
ble kati na ebombelo na Ye; kasi akotumba kati na
moto oyo ekufaka te, matiti oyo ekotikala. » 13 Yesu
alongwaki na Galile mpe akendeki na Yordani mpo
ete Yoane abatisa Ye. 14 Kasi Yoane aboyaki kobatisa
Ye. Alobaki: — Ezali ngai nde nazali na posa ete Yo
obatisa ngai; kasi ndenge nini Yo oyei epai na ngai?
15 Yesu azongiselaki ye: — Tika ete esalema bongo
sik'oyo! Ezali malamu mpo na biso kosala bongo
mpo na kokokisa bosembo nyonso. 16 Tango kaka
Yesu azwaki libatisi mpe abimaki na mayi, Likolo
efungwamaki; mpe Yesu amonaki Molimo ya Nzambe
kokitela Ye lokola ebenga. 17 Bongo, mongongo
moko eyokanaki wuta na Likolo mpe elobaki: « Oyo
azali Mwana na Ngai ya bolingo, nasepelaka na Ye
mingi. »

4 Molimo amemaki Yesu kati na esobe mpo ete
Satana ameka Ye. 2 Sima na Ye kokila bilei mikolo
tuku minei mpe babutu tuku minei, ayokaki nzala.
3 Momeki ayaki epai na Ye mpe alobaki na Ye: —
Soki ya solo ozali penza Mwana na Nzambe, loba

na mabanga oyo ete ebongwana mapa. 4 Yesu
azongisaki: — Ekomama: « Moto akobika na lipa
kaka te, kasi mpe na maloba nyonso oyo ebimaka na
monoko ya Nzambe. » 5 Bongo, Satana amemaki
Ye na engumba ya bule, atelemisaki Ye na songe
ya Tempelo 6 mpe alobaki na Ye: — Soki ozali
penza Mwana na Nzambe, mibwaka na se; pamba
te ekomama: « Akopesa mitindo na ba-anjelu na
tina na yo, mpe bakomema yo na maboko na bango
mpo ete lokolo na yo etutana na libanga te. » 7
Yesu azongiselaki ye: — Ekomama mpe: « Okomeka
te Yawe, Nzambe na yo. » 8 Satana amemaki Ye
lisusu na likolo ya ngomba oyo eleki molayi mpe
alakisaki Ye bokonzi nyonso ya mokili elongo na
lokumu na yango; 9 alobaki na Ye: — Nakopesa
yo nyonso oyo ozali komona, soki kaka ofukameli
ngai mpe ogumbameli ngai. 10 Yesu alobaki na ye:
— Mosika na ngai, Satana! Pamba te ekomama: «
Okogumbamelaka kaka Yawe, Nzambe na yo, mpe
okosambelaka kaka Ye. » 11 Boye Satana atikaki Ye,
mpe ba-anjelu bayaki kopesa Ye bilei. 12 Tango Yesu
ayokaki ete babwaki Yoane Mobatisi kati na boloko,
azongaki na Galile. 13 Kasi avandaki na Nazareti te;
akendeki nde kovanda na Kapernawumi oyo ezalaki
pembeni ya ebale, kati na etuka ya Zabuloni mpe ya
Nefitali, 14 mpo na kokokisa maloba oyo mosakoli
Ezayi alobaki: 15 « Mokili ya Zabuloni mpe ya Nefitali,
nzela ya ebale monene, pembeni ya Yordani, Galile
ya bapagano, 16 bato oyo bazalaki kovanda kati na
molili bamoni pole makasi; ba-oyo bazalaki kovanda
kati na mokili ya bakufi, pole ebimeli bango. » 17 Wuta
na tango wana, Yesu abandaki koteya: « Bobongola
mitema na bino, pamba te Bokonzi ya Likolo ekomi
pene! » 18 Wana Yesu azalaki kotambola pembeni
ya ebale ya Galile, amonaki bandeko mibali mibale:
Simona oyo bazalaki kobenga Petelo, mpe Andre,
ndeko na ye; bazalaki kobwaka monyama na ebale,
pamba te bazalaki balobi mbisi. 19 Yesu alobaki na
bango: « Bolanda Ngai, mpe nakokomisa bino balobi
bato. » 20 Mbala moko, batikaki minyama na bango
mpe balandaki Yesu. 21 Tango alongwaki wana mpo
na kokoba mobembo na Ye, amonaki lisusu bandeko
mibali mibale: Jake, mwana mobali ya Zebede, mpe
Yoane, ndeko na ye. Bazalaki kobongisa minyama
kati na bwato na bango elongo na Zebede, tata na
bango. Yesu abengaki bango; 22 mpe, mbala moko,
batikaki bwato mpe tata na bango, bongo balandaki
Yesu. 23 Wana Yesu azalaki kotambola kati na Galile
mobimba, azalaki koteya kati na bandako na bango
ya mayangani, kosakola Sango Malamu ya Bokonzi
ya Likolo, kobikisa bato na pasi mpe na bokono na
bango nyonso. 24 Sango na Ye epanzanaki kati
na Siri mobimba, mpe bato bazalaki komemela Ye
babeli oyo bazalaki na bokono ya ndenge na ndenge
mpe oyo bazalaki na mikakatano makasi: bato oyo
bazalaki na se ya bokonzi ya milimo mabe, bato
oyo bazalaki na bokono ya ndeke mpe bato oyo
bazalaki na makolo mpe maboko ya kokufa; mpe
azalaki kobikisa bango. 25 Ebele ya bato bazalaki
kolanda Ye; bazalaki kowuta na Galile, na Dekapoli,
na Yelusalemi, na Yuda mpe na etuka mobimba ya
ngambo ya Yordani.

5 Tango Yesu amonaki ebele yango ya bato, amataki
likolo ya ngomba mpe avandaki. Bayekoli na Ye
bapusanaki pene na Ye, 2 mpe akomaki kopesa
bango malakisi. Alobaki: 3 « Esengo na babola
na molimo, pamba te Bokonzi ya Likolo ezali mpo
na bango! 4 Esengo na bato oyo bazali kolela,
pamba te bakobondisama! 5 Esengo na bato na
komikitisa, pamba te bakozwa mokili lokola libula! 6
Esengo na bato oyo bazali na nzala mpe na posa ya
bosembo, pamba te bakotondisama! 7 Esengo na
bato oyo bayokelaka bato mosusu mawa, pamba te
bakoyokela bango mpe mawa! 8 Esengo na bato
oyo bazali na mitema peto, pamba te bakomona
Nzambe! 9 Esengo na bato oyo bayeisaka kimia,
pamba te bakobengama bana na Nzambe! 10 Esengo
na bato oyo bazali konyokolama likolo ya bosembo,
pamba te Bokonzi ya Likolo ezali mpo na bango!
11 Esengo na bino tango bazali kofinga bino, tango
bazali konyokola bino, mpe tango bazali kokosela
bino makambo ya lolenge nyonso likolo na Ngai! 12
Bosepela mpe bozala na esengo, pamba te lifuti na
bino ezali monene kati na Likolo; pamba te ezalaki
mpe kaka ndenge wana nde banyokolaki basakoli
oyo bazalaki liboso na bino. 13 Bozali mungwa ya
mokili. Kasi soki mungwa ebungisi elengi na yango,
ndenge nini bakokoka lisusu kozongisa elengi na
yango? Ezali lisusu na tina moko te; etikali kaka eloko
ya kobwaka mpe ya konyata. 14 Bozali pole ya mokili.
Engumba oyo batongi na likolo ya ngomba ekoki
kobombama te. 15 Moto moko te apelisaka mwinda
mpo na kotia yango na se ya katini; nzokande, atiaka

yango na likolo ya etelemiselo ya minda mpo ete
engengisa bato nyonso oyo bazali kati na ndako. **16**
Yango wana, tika ete pole na bino engenga liboso
ya bato, mpo ete bamona misala malamu na bino
mpe bakumisa Tata na bino oyo azali kati na Likolo.
17 Bokanisa te ete Ngai nayaki mpo na kolongola
Mobeko to basakoli; solo, nayaki te mpo na kolongola,
kasi nayaki nde mpo na kokokisa. **18** Pamba te,
nazali koloba na bino penza ya solo: liboso ete Likolo
mpe mabele elimwa, nkoma moko te oyo eleki moke
to litono oyo ezalaka na likolo ya i ekotikala kolongwa
kati na Mobeko, kino makambo nyonso ekokisama.
19 Yango wana, moto nyonso oyo akobuka moko kati
na mibeko oyo, ezala oyo eleki moke kati na yango,
mpe akoteya bato mosusu kosala bongo, bakozwa
ye lokola moto pamba kati na Bokonzi ya Likolo. Kasi
moto oyo akotosa mpe akoteya mibeko oyo epai na
bato mosusu akozala moto monene kati na Bokonzi
ya Likolo. **20** Pamba te, nazali koloba na bino solo
ete soki bosembo na bino liboso ya Mobeko eleki te
bosembo ya balakisi ya Mobeko mpe ya Bafarizeo,
bokokota te na Bokonzi ya Likolo. **21** Boyokaki ete
baloba na bakoko na biso: ‹ Okobomaka te. Moto
nyonso oyo akoboma moninga na ye asengeli na
kosambisama liboso ya basambisi. › **22** Kasi Ngai,
nalobi na bino: Moto nyonso oyo akokangela ndeko
na ye kanda akosamba na esambiselo liboso ya
basambisi; moto oyo akofinga ndeko na ye: ‹ zoba, ›
akosamba liboso ya Likita-Monene; mpe oyo akoloba
na ndeko na ye: ‹ moto ya liboma, › akobwakama
kati na moto ya lifelo. **(Geenna g1067)** **23** Soki ozali
kokende kopesa makabo na yo liboso ya etumbelo,
mpe ososoli ete ndeko na yo azwa yo na likambo, **24**
tika makabo na yo liboso ya etumbelo mpe kende
nanu koyokana na ndeko na yo wana; sima na yango
nde okoya kopesa makabo na yo. **25** Soki moto azwi
yo na likambo, yokana na ye noki, wana bozali nanu
na nzela; soki te, akofunda yo epai ya mosambisi,
mosambisi akokaba yo na maboko ya bakengeli, mpe
bakengeli bakobwaka yo na boloko. **26** Nazali koloba
na yo penza ya solo: okobima na boloko soki kaka
ofuti niongo na yo nyonso. **27** Boyokaki ete baloba: ‹
Okosalaka ekobo te. › **28** Kasi Ngai, nalobi na bino:
Mobali nyonso oyo atali mwasi na makanisi ya kolula
ye, asili kosala na ye ekobo kati na motema na ye. **29**
Yango wana, soki liso na yo ya ngambo ya mobali
ekweyisaka yo na masumu, longola yango mpe
bwaka yango mosika na yo; pamba te eleki malamu
mpo na yo kobungisa eteni moko ya nzoto, na esika
ete nzoto na yo mobimba ebwakama na lifelo. **(Geenna g1067)** **30** Soki mpe loboko na yo ya ngambo ya mobali
ekweyisaka yo na masumu, kata yango mpe bwaka
yango mosika na yo; pamba te eleki malamu mpo
na yo kobungisa eteni moko ya nzoto, na esika ete
nzoto na yo mobimba ekende na lifelo. **(Geenna g1067)**
31 Boyokaki lisusu ete baloba: ‹ Soki mobali akabwani
na mwasi na ye, asengeli kopesa ye mokanda ya
koboma libala. › **32** Kasi Ngai, nazali koloba na bino:
Mobali nyonso oyo alongoli mwasi na ye na libala,
longola kaka soki mwasi yango akweyaki na ekobo,
afungoleli ye nzela ya kosala kindumba; mpe mobali
oyo abali mwasi oyo balongola na libala asali mpe
ekobo. **33** Boyokaki lisusu ete baloba na bakoko na
biso: ‹ Okolapa ndayi ya lokuta te, kasi kokisa bilaka
oyo opesaki na nzela ya ndayi liboso ya Nkolo. › **34**
Kasi Ngai, nazali koloba na bino: bolapaka ndayi te,
ezala na kombo ya Likolo, pamba te Likolo ezali Kiti
ya Bokonzi ya Nzambe, **35** to na kombo ya mokili,
pamba te mokili ezali enyatelo makolo ya Nzambe; to
mpe na kombo ya Yelusalemi, pamba te Yelusalemi
ezali engumba ya Mokonzi Monene. **36** Bosalelaka
mpe te mito na bino mpo na kolapa ndayi, pamba
te bokoki te kokomisa moko kati na suki ya mito na
bino pembe to mwindo. **37** Kasi bolobaka kaka ‹ iyo ›
soki ezali iyo, mpe ‹ te › soki ezali bongo, pamba te
maloba nyonso oyo ebakisamaka likolo ewutaka na
Mokosi. **38** Boyokaki ete baloba: ‹ Liso mpo na liso,
linu mpo na linu. › **39** Kasi Ngai, nazali koloba na
bino: Botelemelaka te moto mabe; kutu soki abeti yo
mbata na litama ya ngambo ya loboko ya mobali,
pesa ye mpe litama ya ngambo ya loboko ya mwasi.
40 Soki moto alingi kofunda yo mpo na kozwa elamba
na yo, pesa ye mpe kazaka na yo. **41** Soki moto
atindi yo na makasi ete otambola kilometele moko,
yo, tambola bakilometele mibale elongo na ye. **42**
Pesa na moto oyo asengi yo, mpe koboya te kodefisa
na moto oyo alingi kodefa epai na yo. **43** Boyokaki ete
baloba: ‹ Linga moninga na yo mpe yina monguna na
yo. › **44** Kasi Ngai, nazali koloba na bino: Bolingaka
banguna na bino mpe bosambelaka mpo na bato oyo
banyokolaka bino. **45** Na ndenge wana nde bokozala
bana ya Tata na bino, oyo azali kati na Likolo, pamba
te abimisaka moyi mpo na bato malamu mpe mpo na
bato mabe, mpe anokisaka mvula mpo na bato ya

sembo mpe mpo na bato oyo bazali sembo te. **46** Soki bolingaka kaka bato oyo balingaka bino, lifuti nini bokozwa? Boni, bafutisi mpako basalaka mpe bongo te? **47** Soki bopesaka mbote kaka na bandeko mibali na bino, likambo nini ya kokamwa oyo bosalaka? Boni, bapagano basalaka mpe bongo te? **48** Bozala bato ya kokoka ndenge Tata na bino ya Likolo azali ya kokoka.

6 Bosala keba ete bosalelaka te bosembo na bino liboso ya bato, mpo ete bamona bino; soki te, bokozanga lifuti oyo Tata na bino ya Likolo abombela bino. **2** Tango ozali kokabela babola, kobetela yango tangwa te ndenge bato ya bilongi mibale basalaka kati na bandako ya mayangani mpe na babalabala mpo ete bato bakumisa bango. Nazali koloba na bino penza ya solo: basili kozwa lifuti na bango. **3** Kasi tango yo ozali kokabela babola, sala yango na ndenge ete loboko na yo ya mwasi eyeba ete likambo oyo loboko na yo ya mobali ezali kosala, **4** mpo ete likabo na yo ya mawa etikala sekele; bongo Tata na yo, oyo amonaka makambo oyo esalemaka na nkuku, akopesa yo lifuti. **5** Tango bozali kosambela, bosalaka te lokola bato ya bilongi mibale oyo balingaka kosambela ya kotelema kati na bandako ya mayangani mpe na bisika oyo babalabala ekutana, mpo ete bato bamona bango. Nazali koloba na bino penza ya solo: basili kozwa lifuti na bango. **6** Kasi yo, soki olingi kosambela, kota na shambre na yo, kanga ekuke mpe sambela Tata na yo, oyo azali kati na esika wana ya sekele; bongo Ye, Tata na yo, oyo amonaka makambo oyo esalemaka na nkuku, akopesa yo lifuti. **7** Tango bozali kosambela, bozongelaka-zongelaka te maloba ndenge bapagano basalaka; pamba te bakanisaka ete Nzambe akoyanola bango soki balobi mingi. **8** Bosalaka lokola bango te, pamba te Tata na bino ayebi posa na bino liboso ete botalisa Ye yango. **9** Tala ndenge nini bosengeli kosambela: ‹ Tata na biso, Yo oyo ozali kati na Likolo; tika ete Kombo na Yo ebulisama, **10** tika ete Bokonzi na Yo eya, tika ete mokano na Yo esalema, awa na mokili ndenge esalemaka kuna na Likolo! **11** Pesa biso, na mokolo ya lelo, bilei na biso ya mokolo na mokolo; **12** limbisa mabe na biso, ndenge biso mpe tolimbisi bato oyo basalaki biso mabe; **13** komema biso na komekama te, kasi kangola biso longwa na misala ya Satana; [pamba te bokonzi, nguya mpe nkembo ezali ya Yo seko na seko.] › **14** Pamba te soki bolimbisi baninga, na mabe oyo basali bino, Tata na bino ya Likolo mpe akolimbisa bino; **15** kasi soki bolimbisi te, Tata na bino mpe akolimbisa te mabe na bino. **16** Tango bozali kokila bilei, bozalaka mawa-mawa te ndenge bato ya bilongi mibale basalaka; pamba te bakomisaka bilongi na bango mawa-mawa mpo na kolakisa na bato ete bazali kokila bilei. Nazali koloba na bino penza ya solo: basili kozwa lifuti na bango. **17** Kasi tango yo ozali kokila bilei, sukola elongi na yo malamu mpe pakola moto na yo malasi, **18** mpo ete moto moko te ayeba ete ozali kokila bilei, longola kaka Tata na yo, oyo amonanaka te; bongo Ye, Tata na yo, oyo amonaka makambo oyo esalemaka na nkuku akopesa yo lifuti. **19** Bonduka bomengo te awa na mokili, pamba te ekoki kobeba to nselele ekoki kolia yango to mpe miyibi bakoki kobuka ndako mpo na koyiba yango. **20** Kasi bonduka bomengo na bino kati na Likolo epai wapi ekoki kobeba te to nselele ekoki kolia yango te to mpe miyibi bakoki kobuka ndako te mpo na koyiba yango; **21** pamba te epai bomengo na yo ezali, kuna mpe motema na yo ekozala. **22** Miso ezali lokola mwinda ya nzoto. Soki miso na yo ezali malamu, nzoto na yo mobimba mpe ekozala kati na pole. **23** Kasi soki miso na yo ekufi, nzoto na yo mobimba mpe ekozala kati na molili. Bongo soki pole oyo ezali kati na yo ekomi molili, molili yango ekozala makasi penza. **24** Moto moko te akoki kosalela bankolo mibale, pamba te akoyina moko mpe akolinga mosusu to akokangama na moko mpe akoboya mosusu. Bokoki te kosalela Nzambe mpe mbongo nzela moko. **25** Yango wana, nazali koloba na bino: bomitungisaka te na tina na bomoi na bino, na komituna: tokolia nini to tokomela nini? To na tina na banzoto na bino, na komituna: Tokolata nini? Boni, bomoi eleki bilei te na tina, mpe nzoto eleki bilamba te na tina? **26** Botala ndeke ya likolo: elonaka nkona te, ebukaka bambuma te, ebombaka bilei te kati na bibombelo; kasi Tata na bino ya Likolo aleisaka yango. Boni, bozali na motuya te koleka yango? **27** Nani kati na bino, na nzela ya mitungisi na ye, akoki kobakisa ata ngonga moko na molayi ya bomoi na ye? **28** Bongo mpo na nini bomitungisaka mpo na bilamba ya kolata? Botala bafololo ya bilanga ndenge ekolaka! Esalaka te mpe etongaka bilamba te; **29** nzokande, nazali koloba na bino ya solo ete ata Salomo, kati na nkembo na ye nyonso, atikalaki

kolata te lokola moko kati na yango. 30 Soki Nzambe
alatisaka ndenge wana matiti ya bilanga, oyo, na
mokolo ya lelo, ezali na bomoi mpe, lobi, ekobwakama
na moto, ekozala ndenge nini mpo na bino? Akolatisa
bino te na ndenge ya kitoko koleka? Bato ya kondima
moke! 31 Yango wana, bomitungisaka te na koloba: ‹
Tokolia nini? Tokomela nini? Tokolata nini? › 32 Biloko
wana nyonso, ezali bapagano nde balukaka-lukaka
yango; kasi mpo na bino, Tata na bino ya Likolo ayebi
malamu ete bozali na bosenga na yango. 33 Bolukaka
nde liboso Bokonzi ya Nzambe mpe bosembo na
Ye, bongo bakobakisela bino biloko wana nyonso.
34 Yango wana, bomitungisaka te mpo na mokolo
ya lobi oyo ezali koya, pamba te mokolo yango ya
lobi ekomitungisa na tina na yango moko: mokolo na
mokolo ezali na pasi oyo ekoki na yango.

7 Bosambisaka te mpo ete, bino mpe, basambisa
bino te. 2 Pamba te bakosambisa bino ndenge
kaka bino bosambisaka baninga, mpe bakomeka
bino na emekelo kaka oyo bino bosalelaka mpo na
komeka bato mosusu. 3 Mpo na nini ozali kotala
mwa lititi oyo ezali kati na liso ya ndeko na yo, wana
ozali komona te nzete oyo ezali kati na liso na yo
moko? 4 Ndenge nini okoki koloba na ndeko na
yo: ‹ Ndeko na ngai, tika ete nalongola yo mwa
lititi oyo ezali kati na liso, › wana ozali na nzete
kati na liso na yo? 5 Bolole! Banda nanu kolongola
nzete oyo ezali kati na liso na yo, bongo miso na yo
ekomona malamu mpo ete okoka kolongola mwa lititi
oyo ezali kati na liso ya ndeko na yo. 6 Bopesa te
biloko ya bule epai ya bambwa, noki te ekozongela
bino mpo na koswa bino; bobwaka te bapawuni na
bino ya talo epai ya bangulu, noki te ekonyata-nyata
yango. 7 Bosenga, mpe bakopesa bino; boluka, mpe
bokomona; bobeta ekuke, mpe bakofungolela bino;
8 pamba te moto nyonso oyo asengaka azwaka,
moto oyo alukaka amonaka; mpe moto oyo abetaka
ekuke, bafungolelaka ye yango. 9 Nani kati na bino
apesaka na mwana na ye libanga, soki asengi ye
lipa? 10 To nani apesaka na mwana na ye nyoka
soki asengi mbisi? 11 Soki bino bato oyo bozali
kutu mabe boyebi kopesa na bana na bino biloko
ya malamu, ndenge nini Tata na bino oyo azali na
Likolo apesa te biloko ya kitoko epai ya bato oyo
basengaka Ye yango? 12 Nyonso oyo bolingaka ete
bato mosusu basalela bino, bino mpe bosalaka yango
mpo na bango; pamba te yango nde mateya nyonso
ya Mobeko mpe ya basakoli. 13 Bokotela na ekuke
ya moke; pamba te ekuke mpe nzela oyo ememaka
na libebi ezali monene, mpe bato ebele bakotelaka
wana. 14 Kasi ekuke to nzela oyo ememaka na bomoi
ezali moke, mpe bato moke kaka nde bamonaka
yango. 15 Bosala keba na basakoli ya lokuta! Tango
bayaka epai na bino, bazwaka lolenge ya bameme,
kasi bazali penza bambwa ya zamba oyo etonda
na kanda. 16 Bokoyeba bango na nzela ya misala
na bango. Boni, bokoki kolongola bambuma ya vino
na nzete ya basende to kobuka bambuma ya figi
na nzete ya banzube? 17 Nzete nyonso ya malamu
ebotaka mpe bambuma ya malamu, kasi nzete ya
mabe ebotaka mpe bambuma ya mabe. 18 Nzete
ya malamu ebotaka te bambuma ya mabe, mpe
nzete ya mabe ebotaka te bambuma ya malamu. 19
Nzete nyonso oyo ebotaka te bambuma ya malamu,
bapikolaka yango mpe babwakaka yango na moto. 20
Boye, bokoyeba basakoli ya lokuta na nzela ya misala
na bango. 21 Bato nyonso oyo balobaka na Ngai: ‹
Nkolo! Nkolo! › bakokota te na Bokonzi ya Likolo,
kaka bato oyo basalaka mokano ya Tata na Ngai, oyo
azali kati na Likolo. 22 Na mokolo ya kosambisama,
bato ebele bakoloba na Ngai: ‹ Nkolo! Nkolo! Ezali
te na Kombo na Yo nde tosakolaki, tobenganaki
milimo mabe mpe tosalaki bikamwa ebele? › 23
Bongo Ngai, nakoyebisa bango: ‹ Natikala koyeba
bino te! Bolongwa liboso na Ngai, bino bato mabe! ›
24 Yango wana, moto nyonso oyo ayoki makambo oyo
nawuti koloba mpe atie yango na misala akokani na
moto ya mayele oyo atongaki ndako na ye na likolo
ya libanga. 25 Tango mvula ebetaki makasi, mayi
mpe mopepe eyaki makasi, emibwakaki na ndako
yango; kasi atako bongo, ndako ekweyaki te, pamba
te miboko na yango etongamaki na likolo ya libanga.
26 Nzokande, moto nyonso oyo ayoki makambo oyo
nawuti koloba, kasi atie yango te na misala, akokani
na zoba oyo atongaki ndako na ye na likolo ya zelo:
27 tango mvula ebetaki makasi, mayi eyaki elongo
na mopepe makasi, emibwakaki na ndako yango;
ndako yango ekweyaki, mpe nyonso epanzanaki.
» 28 Tango Yesu asilisaki koloba maloba oyo, bato
nyonso bakamwaki makasi malakisi na Ye, 29 pamba
te ateyaki bango na bokonzi oyo balakisi na bango ya
Mobeko bazangaki.

8 Tango Yesu akitaki na ngomba, bato ebele penza
balandaki Ye. 2 Moto moko na maba ayaki,
agumbamaki liboso na Ye mpe alobaki: — Nkolo,
soki olingi, komisa ngai peto. 3 Yesu asembolaki
loboko, asimbaki ye mpe alobaki: — Nalingi ete ezala
bongo, koma peto. Mbala moko, apetolamaki na
maba na ye; 4 mpe Yesu alobaki na ye: — Yoka
malamu! Koyebisa likambo oyo na moto te, kasi
kende komilakisa epai ya Nganga-Nzambe mpe pesa
likabo oyo Moyize akataki lokola mobeko mpo ete
ezala litatoli na miso na bango ete obiki. 5 Tango
Yesu akotaki na Kapernawumi, mokonzi moko ya
basoda ayaki epai na Ye mpe asengaki Ye lisungi. 6
Alobaki: — Nkolo, mosali na ngai alali na ndako, azali
kokoka kotambola te mpe azali kobela makasi. 7 Yesu
azongiselaki ye: — Nakoya kobikisa ye. 8 Mokonzi
ya basoda alobaki: — Nkolo, nazali ya kokoka te mpo
ete okota na ndako na ngai! Loba kaka liloba moko,
mpe mosali na ngai akobika na bokono na ye. 9
Pamba te ngai moko mpe nazali na se ya bakonzi
oyo baleki ngai, mpe ezali na basoda oyo bazali na
se ya bokonzi na ngai; soki nalobi na moko: « Kende!
» akendaka; mpe soki nalobi na mosusu: « Yaka! »
ayaka; bongo soki nalobi na mowumbu na ngai: «
Sala mosala oyo! » asalaka yango. 10 Tango Yesu
ayokaki maloba oyo, akamwaki mingi mpe alobaki
na bato oyo bazalaki kolanda Ye: — Nazali koloba
na bino penza ya solo: natikali nanu komona te
kondima ya boye kati na Isalaele! 11 Lisusu, nazali
koloba na bino solo ete bato ebele bakowuta na Este
mpe na Weste, mpe bakovanda na mesa elongo
na Abrayami, Izaki mpe Jakobi kati na Bokonzi ya
Likolo. 12 Kasi bato oyo basengelaki kokitana na
bokonzi bakobwakama kati na molili ya libanda epai
wapi bakolela mpe bakoswa minu. 13 Bongo Yesu
alobaki na mokonzi ya basoda: — Zonga na ndako
na yo! Tika ete esalemela yo kolanda kondima na yo!
Mpe kaka na tango yango, mosali abikaki. 14 Tango
Yesu akomaki na ndako ya Petelo, akutaki mama-
bokilo ya Petelo alala mpo ete azalaki kobela fievele.
15 Yesu asimbaki ye na loboko, mpe fievele esilaki;
bongo atelemaki mpe akomaki kobongisela Yesu bilei.
16 Tango pokwa ekomaki, bamemelaki Yesu bato
ebele oyo bazalaki na se ya bokonzi ya milimo mabe.
Kaka na liloba moko, Yesu abenganaki milimo mabe
yango; abikisaki mpe babeli nyonso. 17 Na bongo
nde ekokisamaki liloba oyo mosakoli Ezayi alobaki: «
Amemaki mokumba ya pasi na biso mpe abikisaki
biso na bokono na biso. » 18 Tango Yesu amonaki
ete bato ebele bazingeli Ye, apesaki mitindo epai ya
bayekoli na Ye ete bakatisa na ngambo mosusu ya
ebale. 19 Molakisi moko ya mibeko apusanaki pene
ya Yesu mpe alobaki: — Moteyi, nakolanda Yo na
esika nyonso oyo okokende. 20 Kasi Yesu alobaki
na ye: — Bambwa ya zamba ezalaka na madusu
na yango na se ya mabele mpo na kobombama,
mpe bandeke ya likolo ezalaka na bazala na yango;
kasi Mwana na Moto azangi esika ya kolala mpo na
kopema. 21 Moto mosusu oyo azalaki moko kati na
bayekoli ya Yesu alobaki na Ye: — Nkolo, pesa ngai
nzela ete nakende nanu kokunda tata na ngai. 22
Kasi Yesu alobaki na ye: — Landa Ngai! Tika bakufi
bakunda bakufi na bango. 23 Yesu amataki na bwato,
mpe bayekoli na Ye balandaki Ye. 24 Mbala moko,
mopepe moko ya makasi ekomaki kopepa kati na
ebale mpe mbonge ekomaki kozipa bwato. Kasi Yesu
azalaki kolala pongi. 25 Bayekoli bapusanaki pene
na Yesu mpe balamusaki Ye na koganga: — Nkolo,
bikisa biso! Tozali kokufa! 26 Kasi Yesu alobaki na
bango: — Bato na kondima moke! Mpo na nini bozali
kobanga? Bongo atelemaki, agangelaki mopepe mpe
mbonge; bongo kimia monene ezongaki. 27 Bato oyo
bazalaki wana bakamwaki mpe bakomaki kolobana:
« Moto oyo azali penza ndenge nini mpo ete ezala
mopepe mpe ebale etosa ye? » 28 Tango bakomaki na
ngambo mosusu ya ebale, na etuka ya Gadara, bato
mibale oyo bazalaki na se ya bokonzi ya milimo mabe
babimaki wuta na bakunda mpe bayaki kokutana
na Yesu; bazalaki bato na kanza makasi, mpe bato
bazalaki kobanga koleka na nzela wana. 29 Bakomaki
koganga: — Mwana na Nzambe, biso na yo likambo
nini? Boni, oyei awa mpo na kotungisa biso liboso
ya tango oyo ekatama? 30 Etonga moko monene
ya bangulu ezalaki kolia mwa mosika ya esika oyo
bazalaki. 31 Milimo mabe esengaki na Yesu: — Soki
okobengana biso, tinda biso kati na etonga wana
ya bangulu. 32 Yesu alobaki na milimo yango: —
Bobima! Milimo mabe ebimaki kati na bato wana
mibale mpe ekotaki kati na bangulu. Mbala moko,
etonga nyonso ya bangulu ekitaki mbangu wuta na
likolo ya ngomba kino na ebale; mpe yango nyonso
ezindaki mpe ekufaki kati na mayi. 33 Bakengeli
bangulu bakimaki, bakendeki kati na engumba kopesa
sango ya makambo nyonso oyo ewutaki kosalema

mpe ndenge nini bato oyo bazalaki na se ya bokonzi
ya milimo mabe basilaki kokangolama. 34 Bongo bato
nyonso ya engumba babimaki mpo na kokutana na
Yesu; mpe tango bamonaki Ye, babondelaki Ye ete
abima na etuka na bango.

9 Yesu amataki na bwato, akatisaki ebale mpe
akendeki na engumba na Ye. 2 Bamemelaki
Ye ebosono moko alala na tsipoyi. Tango Yesu
amonaki kondima na bango, alobaki na ebosono
yango: — Mwana na Ngai, yika mpiko! Masumu na
yo elimbisami. 3 Mpo na yango, ndambo ya balakisi
ya Mobeko bakomaki kolobaloba na se ya mitema:
— Moto oyo azali kotiola Nzambe! 4 Lokola Yesu
asosolaki makanisi na bango, atunaki bango: — Mpo
na nini bozali na makanisi mabe kati na mitema na
bino? 5 Likambo nini eleki pete mpo na koloba: «
Masumu na yo elimbisami to telema mpe tambola?
» 6 Ezali mpo boyeba ete Mwana na Moto azali na
bokonzi ya kolimbisa masumu kati na mokili. Bongo
alobaki na ebosono: — Telema, kamata tsipoyi na yo
mpe zonga na ndako na yo. 7 Moto yango atelemaki
mpe akendeki na ndako na ye. 8 Tango ebele ya bato
bamonaki bongo, batondaki na somo mpe bakomaki
kokumisa Nzambe oyo apesi bokonzi ya ndenge
wana epai ya bato. 9 Wana Yesu alongwaki na
esika yango mpe azalaki kokende, amonaki mobali
moko avandi na ndako na ye ya mosala epai wapi
bafutaka mpako; kombo na ye ezalaki « Matayo. »
Yesu alobaki na ye: « Landa Ngai. » Boye Matayo
atelemaki mpe alandaki Yesu. 10 Wana Yesu azalaki
kolia kati na ndako ya Matayo, bafutisi mpako ebele
mpe bato mosusu ya masumu bayaki mpe baliaki
mesa moko na Yesu elongo na bayekoli na Ye. 11
Tango Bafarizeo bamonaki bongo, batunaki bayekoli
ya Yesu: — Mpo na nini moteyi na bino azali kolia
mesa moko na bafutisi mpako mpe bato ya masumu?
12 Kasi lokola Yesu ayokaki Bafarizeo koloba bongo,
alobaki na bango: — Bato oyo bazali kolongono na
nzoto bazalaka na posa ya monganga te; ezali babeli
nde bazalaka na posa na ye. 13 Bokende koyekola
tina ya maloba oyo: « Nasepelaka na motema ya
boboto koleka mbeka, » pamba te nayaki te koluka
bato ya sembo, kasi bato ya masumu. 14 Bongo
bayekoli ya Yoane bayaki mpe batunaki Yesu: —
Mpo na nini biso mpe Bafarizeo tokilaka bilei, kasi
bayekoli na yo bakilaka bilei te? 15 Yesu azongiselaki
bango: — Boni, bato oyo babengami na feti ya libala
bakoki solo kozala na mawa, wana mobali ya libala
azali elongo na bango? Nzokande, tango ezali koya
oyo bakolongola mobali ya libala kati na bango; mpe
ekozala na tango wana nde bakokila bilei. 16 Moto
moko te asalelaka eteni ya elamba ya sika mpo na
kobamba elamba ya kala, noki te eteni ya elamba ya
sika ekopasola elamba ya kala, mpe ekosala lidusu
monene koleka. 17 Ezali mpe ndenge moko mpo na
vino ya sika: batiaka yango te kati na bambeki ya
kala, noki te bambeki ekopasuka, vino ekosopana
mpe bambeki ekobeba libela. Nzokande, batiaka
kaka vino ya sika kati na bambeki ya sika; na bongo,
vino mpe bambeki ekobatelama malamu. 18 Wana
Yesu azalaki koloba na bango, mokambi moko ayaki;
agumbamaki liboso ya Yesu mpe alobaki na Ye: —
Mwana na ngai ya mwasi akufi kaka sik'oyo; yaka,
tiela ye loboko, mpe akozonga lisusu na bomoi.
19 Yesu atelemaki mpe, elongo na bayekoli na Ye,
alandaki mokambi yango. 20 Na tango yango kaka,
ezalaki na mwasi moko oyo azalaki na bokono ya
kotanga makila, mpe bokono yango ewumelaki mibu
pene zomi na mibale. Mwasi yango ayaki na sima ya
Yesu mpe asimbaki singa ya songe ya elamba na
Ye, 21 pamba te azalaki komilobela: — Soki kaka
nasimbi elamba na Ye, nakobika na bokono na ngai.
22 Yesu atalaki na sima mpe amonaki ye; alobaki: —
Mwana na Ngai ya mwasi, yika mpiko! Kondima na yo
ebikisi yo. Mpe kaka na tango yango, mwasi yango
abikaki na bokono na ye. 23 Tango Yesu akomaki na
ndako ya mokambi ya ndako ya mayangani, amonaki
babeti flite mpe bato ebele bazali kotia makelele.
24 Alobaki na bango: — Bobima! Mwana akufi te;
alali nde pongi. Kasi bato bakomaki kotiola Ye. 25
Mpe sima na bango kobima libanda, Yesu akotaki na
shambre, asimbaki elenge mwasi na loboko, mpe
elenge mwasi yango alamukaki. 26 Sango ya likambo
yango epanzanaki na etuka wana mobimba. 27 Tango
Yesu alongwaki wana, bakufi miso mibale balandaki
Ye na koganga: — Mwana ya Davidi, yokela biso
mawa! 28 Tango Yesu akomaki na ndako, bakufi miso
bapusanaki pene na Ye. Atunaki bango: — Bondimi
ete nazali na makoki ya kosala oyo bozali kosenga
Ngai? Bazongisaki: — Iyo, Nkolo! 29 Bongo asimbaki
miso na bango mpe alobaki: — Tika ete esalemela
bino kolanda kondima na bino! 30 Mpe mbala moko,
bakomaki komona. Bongo Yesu akebisaki bango:

— Bosala keba ete moto moko te ayeba likambo
oyo ekomeli bino. 31 Kasi bango, tango kaka babimi,
bakomaki kopanza sango na Ye kati na etuka wana
mobimba. 32 Wana bato wana mibale bazalaki
kobima, bamemelaki Yesu moto moko oyo azalaki na
se ya bokonzi ya molimo mabe mpe azalaki koloba
te. 33 Yesu abenganaki molimo mabe yango, mpe
moto oyo azalaki koloba te akomaki koloba. Ebele ya
bato bakamwaki mpe balobaki: — Kati na Isalaele,
totikala nanu komona likambo ya boye te! 34 Kasi
Bafarizeo bazalaki koloba: — Azali kobengana milimo
mabe na nguya ya mokonzi ya milimo mabe. 35 Yesu
azalaki kotambola na bamboka mpe na bingumba
nyonso, azalaki koteya kati na bandako na bango ya
mayangani mpe kosakola Sango Malamu ya Bokonzi;
azalaki kobikisa bato na bokono mpe na pasi ya
ndenge na ndenge. 36 Tango Yesu amonaki ngulupa
ebele ya bato, ayokelaki bango mawa, pamba te
mitema na bango ebukanaki, mpe balembaki makasi
lokola bameme oyo ezangi mobateli. 37 Yesu alobaki
na bayekoli na Ye: « Elanga ezali monene, kasi basali
bazali moke! 38 Yango wana, bosenga na Nkolo
elanga ete atinda basali kati na elanga na Ye. »

10 Yesu abengaki bayekoli na Ye zomi na mibale
mpe apesaki bango bokonzi ya kobengana
milimo mabe mpe ya kobikisa bokono mpe pasi
nyonso. 2 Tala bakombo ya bantoma zomi na mibale:
liboso, Simona oyo kombo na ye mosusu ezalaki
Petelo; Andre, ndeko ya Petelo; Jake, mwana mobali
ya Zebede; Yoane, ndeko ya Jake; 3 Filipo mpe
Bartelemi; Toma mpe Matayo, mofutisi mpako; Jake,
mwana mobali ya Alife, mpe Tade; 4 Simona oyo
azalaki moko kati na bato ya lisanga ya Bazelote,
mpe Yuda Isikarioti oyo atekaki Yesu. 5 Ezali bato
oyo zomi na mibale nde Yesu atindaki, sima na Ye
kopesa bango mitindo oyo: — Bokende te epai ya
bato ya bikolo mosusu, mpe bokota te na bingumba
ya bato ya Samari. 6 Kasi bokende epai ya bameme
oyo ebunga ya bato ya Isalaele. 7 Bipai nyonso
oyo bokoleka, bosakola ete Bokonzi ya Likolo ekomi
pene. 8 Bobikisa babeli, bosekwisa bakufi, bokomisa
peto bato na maba mpe bobengana milimo mabe.
Bopesa na ofele mpo ete bino mpe bozwaki na ofele.
9 Kati na mabenga na bino, botia wolo te, palata
te, mbongo mpe te. 10 Mpo na mobembo na bino,
bomema sakosi te, banzambala mibale te, basandale
te, lingenda mpe te; pamba te mosali asengeli kolia
na mosala na ye. 11 Na engumba to na mboka
nyonso oyo bokokota, boluka moto oyo abongi mpo
na koyamba bino mpe bovanda na ndako na ye kino
tango bokolongwa. 12 Mpe tango bokokota na ndako
yango, bopesa bavandi na yango mbote na koloba: «
Tika ete kimia ezala na bino! » 13 Soki bavandi ya
ndako yango babongi na kimia yango, wana tika ete
ewumela kati na bango; soki te, wana tika ete ezonga
epai na bino. 14 Soki baboyi koyamba mpe koyoka
bino, bolongwa na ndako to na engumba yango mpe
bopupola putulu ya makolo na bino. 15 Nazali koloba
na bino penza ya solo: na mokolo ya kosambisama,
etumbu ya bavandi ya engumba to ya mboka wana
ekozala makasi koleka etumbu ya mokili ya Sodome
mpe Gomore. 16 Nazali kotinda bino lokola bameme
kati na bambwa ya zamba; boye, bozala na ekenge
lokola banyoka, mpe na boboto lokola bibenga. 17
Kasi bosala keba, pamba te bakofunda bino na
bisambiselo ya Bayuda mpe bakobeta bino fimbu kati
na bandako na bango ya mayangani. 18 Likolo na
Ngai, bakomema bino na makasi liboso ya bayangeli
mpe ya bakonzi. Boye, ekozala mpo na bino libaku
malamu ya kotatola solo na tina na Ngai liboso na
bango mpe liboso ya bapagano. 19 Tango bakofunda
bino epai ya bakambi, bomitungisa te mpo na koluka
makambo ya koloba to lolenge ya koloba yango,
pamba te ekopesamela bino na tango wana. 20
Ekozala bino te bato bokoloba, kasi Molimo ya Tata
na bino nde akoloba na nzela ya minoko na bino. 21
Ndeko akokaba ndeko na ye mpo ete baboma ye, tata
akokaba mwana na ye, bana bakotombokela baboti
na bango mpe bakobomisa bango. 22 Bato nyonso
bakoyina bino mpo na Kombo na Ngai, kasi moto
oyo akoyika mpiko kino na suka akobika. 23 Tango
bakonyokola bino kati na engumba songolo, bokima
na engumba mosusu. Nazali koloba na bino penza ya
solo: bokosilisa te kotambola na bingumba nyonso ya
Isalaele liboso ete Mwana na Moto aya. 24 Moyekoli
alekaka molakisi na ye te, mowumbu mpe alekaka
nkolo na ye te. 25 Nzokande, ekoki mpo na moyekoli
kozala lokola molakisi na ye, mpe mpo na mowumbu
kozala lokola nkolo na ye. Soki babengaki Nkolo
ndako « Belizebule, » ekozala boni mpo na bavandi
ya ndako na Ye? 26 Yango wana, bobanga bango
te! Pamba te eloko moko te ebombama ekozanga
komonisama, mpe eloko moko te ya sekele ekozanga

koyebana. 27 Makambo oyo nazali koyebisa bino
sik'oyo kati na molili, boloba yango na moyi; mpe oyo
bazali koloba na bino na litoyi, bosakola yango wuta
na likolo ya ndako. 28 Bobanga te bato oyo bakoki
koboma nzoto, kasi bazangi makoki ya koboma elimo;
bobanga nde Ye oyo akoki koboma nzoto mpe elimo
kati na lifelo. (Geenna g1067) 29 Boni, batekaka te
bandeke mike mibale na motuya ya mbongo oyo eleki
moke? Nzokande, moko te kati na yango ekweyaka
na mabele soki Tata na bino alingi te. 30 Mpo na bino,
Nzambe ayebi ata motango ya suki na bino. 31 Yango
wana, bobanga te, boleki bandeke mike nyonso na
motuya. 32 Moto nyonso oyo akotatola liboso ya bato
ete azali moto na Ngai, Ngai mpe nakotatola liboso
ya Tata na Ngai, oyo azali kati na Likolo, ete nazali
mpo na ye; 33 kasi ye oyo akowangana Ngai na miso
ya bato, Ngai mpe nakowangana ye liboso ya Tata
na Ngai, oyo azali kati na Likolo. 34 Bokanisa te ete
nayaki mpo na komema kimia na mokili. Nayaki mpo
na komema kimia te, kasi mopanga. 35 Pamba te,
nayaki mpo na kotia bokabwani kati na mwana mobali
mpe tata na ye, kati na mwana mwasi mpe mama na
ye, mpe kati na mwasi ya libala mpe mama-bokilo
na ye: 36 banguna ya moto bakozala kaka bato ya
libota na ye moko. 37 Moto nyonso oyo alingaka
tata na ye mpe mama na ye koleka Ngai abongi
te mpo na kozala moto na Ngai. Moto nyonso oyo
alingaka mwana na ye ya mobali to mwana na ye ya
mwasi koleka Ngai abongi te mpo na kozala moto na
Ngai. 38 Moto nyonso oyo amemaka ekulusu na ye
te mpo na kolanda Ngai abongi te mpo na kozala
moto na Ngai. 39 Moto oyo akangami na bomoi na ye
akobungisa yango; mpe moto oyo abungisi bomoi na
ye likolo na Ngai akozwa yango lisusu. 40 Moto oyo
ayambaka bino ayambaka nde Ngai, mpe moto oyo
ayambaka Ngai ayambaka nde Motindi na Ngai. 41
Moto oyo ayambaka mosakoli mpo ete azali mosakoli
akozwa lifuti ya ndenge moko na mosakoli, mpe moto
oyo ayambaka moto ya sembo mpo ete azali moto
ya sembo akozwa lifuti ya ndenge moko na moto ya
sembo. 42 Moto nyonso oyo apesaka ata kopo moko
kaka ya mayi ya malili epai ya moko kati na bana
mike oyo, mpo ete azali moyekoli na Ngai, nazali
koloba na bino penza ya solo, akotikala kobungisa te
lifuti na ye.

11 Tango Yesu asilisaki kopesa mitindo epai ya
bayekoli na Ye zomi na mibale, alongwaki wana,
akendeki koteya mpe kopanza Sango Malamu kati na
bingumba na bango. 2 Wana Yoane Mobatisi azalaki
kati na boloko, ayokaki sango ya makambo nyonso
oyo Klisto azalaki kosala; atindaki bayekoli na ye 3
kotuna epai ya Yesu: — Boni, ozali penza Ye oyo
asengelaki koya to tosengeli kozela mosusu? 4 Yesu
azongiselaki bango: — Bokende koyebisa Yoane
makambo oyo bozali komona mpe koyoka: 5 bakufi
miso bazali komona, ba-ebosono bazali kotambola,
bato na maba bazali kopetolama, bakufi matoyi bazali
koyoka, bakufi bazali kosekwa mpe Sango Malamu
ezali kosakolama epai ya babola. 6 Esengo na moto
oyo akokweyisa kondima na ye te likolo na Ngai! 7
Wana bayekoli ya Yoane bazalaki kozonga, Yesu
akomaki koloba na ebele ya bato na tina na Yoane;
atunaki bango: — Eloko nini bokendeki kotala kati na
esobe? Mwa nzete oyo mopepe ezalaki koningisa
epai na epai? 8 Soki mwa nzete yango te, bokendeki
penza kotala nini? Moto moko alati bilamba ya kitoko?
Te! Bato oyo balataka bilamba ya kitoko bavandaka
na bandako ya bakonzi. 9 Kasi bino, bokendeki penza
kotala nini kati na esobe? Mosakoli? Solo, nazali
koloba na bino penza ya solo: aleki kutu ata mosakoli.
10 Pamba te, azali moto oyo bakoma na tina na ye:
« Nakotinda ntoma na Ngai liboso na Yo mpo na
kobongisela Yo nzela. » 11 Nazali koloba na bino
penza ya solo: kati na bato oyo babotama na mwasi,
moko te aleki Yoane Mobatisi na monene; nzokande,
ye oyo aleki moke kati na Bokonzi ya Likolo aleki
Yoane Mobatisi na monene. 12 Wuta na tango oyo
Yoane Mobatisi azalaki koteya kino sik'oyo, kokota na
Bokonzi ya Likolo ezali likambo ya koyika mpiko, mpe
ezali kaka bato oyo bazali kobunda na kondima nde
bazali kokota kuna. 13 Pamba te basakoli nyonso
mpe Mobeko basakolaki yango bango nyonso kino
na tango ya Yoane. 14 Mpe, soki bokoki kondima,
boyeba ete ye nde azali Eliya oyo asengeli koya. 15
Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka
ayoka! 16 Na nani penza nakokokanisa bato ya ekeke
oyo? Bakokani penza na bana mike oyo bavandi na
esika oyo bato ebele bakutanaka mpe bazali koganga
epai ya bamosusu: 17 « Tobetaki baflite, kasi bobinaki
te; toyembelaki bino banzembo ya matanga, kasi
bolelaki-lelaki te. » 18 Pamba te, tango Yoane ayaki,
azalaki kolia te mpe azalaki komela vino te; mpe

balobaki: « Azali na molimo mabe kati na ye! » **19**
Mpe awa Mwana na Moto mpe ayei, azali kolia mpe
azali komela; kasi bazali koloba: « Azali na lokoso
ya kolia mpe azali molangwi masanga, moninga ya
bafutisi mpako mpe ya bato ya masumu. » Nzokande,
misala ya bwanya etalisaka solo ete ezali sembo. **20**
Bongo Yesu apamelaki bingumba epai wapi asalaki
mingi kati na bikamwa na Ye, pamba te bavandi na
yango babongolaki mitema te. **21** Alobaki: — Mawa
na yo, Korazini! Mawa na yo, Betisaida! Pamba te
soki bikamwa oyo esalemaki kati na bino esalemaki
na bingumba Tiri mpe Sidoni, mbele bavandi na
yango babongolaki mitema wuta kala, mpe mbele
batalisaki yango na kolata basaki mpe na komipakola
putulu! **22** Yango wana, nazali koloba na bino: na
mokolo ya kosambisama, etumbu na bino ekozala
makasi koleka etumbu ya Tiri mpe Sidoni. **23** Mpe
yo, Kapernawumi, okanisi ete okotombolama kino na
Likolo? Te! Okokitisama kino na mboka ya bakufi!
Pamba te, soki bikamwa oyo esalemaki kati na yo
esalemaki kati na Sodome, mbele Sodome ezali
kowumela kino na mokolo ya lelo. **(Hadēs g86)** **24**
Yango wana, nazali koloba na bino: na mokolo ya
kosambisama, etumbu na yo ekozala makasi koleka
etumbu mokili ya Sodome. **25** Kaka na tango yango,
Yesu alobaki: — Oh Tata, Nkolo ya Likolo mpe ya
mabele, nakumisi Yo! Pamba te, obombaki makambo
oyo mpo ete bato ya bwanya mpe bato ya mayele
bayeba yango te, kasi olakisi yango na bana mike! **26**
Iyo, Tata, pamba te, kati na boboto na Yo, olingaki ete
esalema bongo! **27** Tata na Ngai apesa Ngai biloko
nyonso. Moko te ayebi Mwana longola kaka Tata,
mpe moko te ayebi Tata longola kaka Mwana mpe
ye oyo epai ya nani Mwana asepeli kotalisa Tata.
28 Boya epai na Ngai, bino nyonso oyo bolembi na
mikumba; Ngai, nakopesa bino bopemi. **29** Bozwa
ekangiseli na Ngai, bomema yango mpe boyekola
epai na Ngai, pamba te nazali na motema ya boboto
mpe ya komikitisa, bongo milimo na bino ekozwa
bopemi. **30** Solo, ekangiseli na Ngai ezali pasi te,
mpe mokumba na Ngai ezali pepele.

12 Na tango wana, Yesu alekaki kati na bilanga
ya ble na mokolo ya Saba. Lokola bayekoli na
Ye bakomaki na nzala, babandaki kobuka ble mpe
kolia yango. **2** Tango Bafarizeo bamonaki bongo,
balobaki na Yesu: — Tala bayekoli na Yo! Bazali
kosala likambo oyo epekisami kosalema na mokolo
ya Saba. **3** Yesu azongiselaki bango: — Botanga
nanu te makambo oyo Davidi asalaki tango ye elongo
na baninga na ye bazalaki na nzala, **4** ndenge nini
akotaki kati na Ndako ya Nzambe; mpe, ye elongo na
bato na ye, baliaki mapa oyo ebulisama; nzokande,
ezala ye to bato na ye, moko te azalaki na ndingisa
ya kolia yango; kaka Banganga-Nzambe nde bazalaki
na ndingisa ya kolia yango? **5** Botikala mpe nanu
kotanga te kati na Mobeko ete, na mokolo ya Saba,
Banganga-Nzambe oyo basalaka kati na Tempelo
babukaka mobeko ya Saba, kasi bakweyaka na
mbeba te mpo na yango? **6** Nzokande, Ngai, nazali
koloba na bino ete ezali awa na moto moko oyo
azali monene koleka Tempelo! **7** Ah soki bososolaki
ndimbola ya maloba oyo: « Nasepelaka na motema
ya boboto koleka mbeka, » bokokaki kopamela te
bato oyo mpo ete basali mabe te! **8** Pamba te Mwana
na Moto azali Mokonzi ya mokolo ya Saba. **9** Sima na
Yesu kolongwa na esika yango, akendeki na ndako
na bango ya mayangani **10** epai wapi ezalaki na
moto moko akufa loboko. Bafarizeo batunaki Yesu: —
Boni, mibeko epesa nzela ya kobikisa bato na mokolo
ya Saba? Batunaki Ye bongo, pamba te bazalaki
koluka likambo mpo na kofunda Ye. **11** Kasi Yesu
azongiselaki bango: — Nani kati na bino, soki azali
kaka na meme moko, mpe meme yango ekweyi kati
na libulu, akokita te kati na libulu, na mokolo ya Saba,
mpo na kobimisa yango? **12** Nzokande, moto azali na
motuya koleka meme! Boye, kosala bolamu na mokolo
ya Saba endimama na mobeko. **13** Bongo, alobaki
na moto yango: — Sembola loboko na yo. Moto
yango asembolaki loboko na ye, mpe loboko yango
ebongaki, ekomaki malamu lokola loboko mosusu. **14**
Bafarizeo babimaki mpe bakabolaki makanisi kati na
bango mpo na koluka nzela ya kobomisa Yesu. **15**
Wana Yesu asosolaki ete basali mabongisi ya koboma
Ye, alongwaki na esika yango. Bato ebele balandaki
Ye, mpe abikisaki babeli nyonso. **16** Kasi apekisaki
bango kobeta ata lisolo na tina na Ye. **17** Asalaki
bongo mpo ete maloba ya mosakoli Ezayi ekokisama:
18 « Tala mosali na Ngai, oyo naponi; molingami
na Ngai, mosali oyo nalingaka mingi, oyo asalaka
esengo na Ngai. Nakopesa Ye Molimo na Ngai, mpe
akosakola bosembo epai ya bikolo ya bapaya. **19**
Akoswana te mpe akoganga te, bakoyoka mongongo
na Ye te na babalabala. **20** Akobuka te mwa nzete ya

kolemba oyo egumbama mpe akoboma te mwinda
oyo elingi kokufa kino akosala ete bosembo elonga
21 mpe bikolo nyonso ya bapaya etia elikya na Kombo
na Ye. » 22 Bongo bamemelaki Yesu moto moko oyo
azalaki na se ya bokonzi ya molimo mabe, azalaki
mokufi miso mpe azalaki koloba te. Yesu abikisaki ye;
boye moto oyo azalaki koloba te akomaki koloba mpe
komona. 23 Bato nyonso bakamwaki mpe bazalaki
koloba: — Boni, moto oyo azali mwana ya Davidi
te? 24 Kasi tango Bafarizeo bayokaki maloba oyo
ezalaki kolobama na tina na Yesu, balobaki: — Moto
oyo azali kobengana milimo mabe na nguya ya
Belizebule, mokonzi ya milimo mabe. 25 Lokola Yesu
asosolaki makanisi na bango, alobaki na bango:
— Bokonzi nyonso oyo bavandi na yango bakomi
kobunda bango na bango ekobebisama; engumba
nyonso to ndako nyonso oyo bato na yango bazali
lisusu na bomoko te ekowumela te. 26 Soki Satana
abengani Satana, wana akomi nde komibundisa ye
moko; bongo bokonzi na ye ekowumela ndenge
nini? 27 Mpe soki, Ngai, nazali kobengana milimo
mabe na nguya ya Belizebule, bayekoli na bino
babenganaka yango na nguya ya nani? Yango wana,
bayekoli na bino bakozala bango moko basambisi
na bino. 28 Kasi soki ezali na nguya ya Molimo ya
Nzambe nde Ngai nazali kobengana milimo mabe,
wana Bokonzi ya Nzambe esili kokoma kino epai na
bino. 29 Ndenge nini moto akoki kokota na ndako
ya elombe mpe koyiba biloko na ye ya ndako soki
akangi nanu elombe yango te na basinga? Nzokande,
soki akangi ye na basinga, wana akoki solo koyiba
biloko nyonso oyo ezali kati na ndako na ye. 30
Moto oyo azali elongo na Ngai te azali monguna na
Ngai, mpe moto oyo asangisaka te elongo na Ngai
apanzaka. 31 Yango wana, nazali koloba na bino
penza ya solo: lisumu nyonso mpe makambo mabe
nyonso oyo bato bakoki koloba na tina na Nzambe
ekolimbisama; kasi moto nyonso oyo akoloba mabe
na tina na Molimo Mosantu akolimbisama te. 32 Moto
nyonso oyo akoloba mabe na tina na Mwana na
Moto akolimbisama; kasi moto nyonso oyo akoloba
mabe na tina na Molimo Mosantu akolimbisama te,
ezala na bomoi na ye awa na se to na bomoi oyo
ekoya. (aiōn g165) 33 Nzete ya malamu ebotaka mpe
bambuma ya malamu, nzete ya mabe ebotaka mpe
bambuma ya mabe; pamba te nzete eyebanaka na
mbuma na yango. 34 Libota ya banyoka! Bokokoka
ndenge nini koloba makambo ya malamu awa bozali
bato mabe? Pamba te maloba ya moto etalisaka
lolenge ya motema na ye: 35 moto malamu alobaka
makambo ya malamu kowuta na motema malamu
na ye, mpe moto mabe alobaka makambo ya mabe
kowuta na motema mabe na ye. 36 Nzokande, Ngai,
nazali koloba na bino: na mokolo ya kosambisama,
bato bakosamba mpo na maloba ezanga tina, oyo
babimisaki. 37 Pamba te ezali na nzela ya maloba na
yo moko kaka nde bakolongisa yo to bakokweyisa
yo. 38 Bongo ndambo ya balakisi ya Mobeko mpe
Bafarizeo balobaki na Ye: — Moteyi, tolingi komona
yo kosala elembo moko. 39 Yesu azongisaki: — Oh
bato ya ekeke oyo! Bazali bato mabe mpe bazangi
botosi na miso ya Nzambe, kasi bazali mpe kosenga
elembo! Bakopesamela elembo mosusu te longola
kaka elembo ya mosakoli Yona. 40 Pamba te, ndenge
Yona avandaki kati na libumu ya mbisi monene mikolo
misato mpe babutu misato, ndenge wana mpe Mwana
na Moto akosala mikolo misato mpe babutu misato
na se ya mabele. 41 Na mokolo ya kosambisama,
bato ya Ninive bakotelema mpe bakokatela bato ya
ekeke oyo etumbu, pamba te babongolaki mitema na
bango tango bayokaki mateya ya Yona; nzokande,
ezali awa na Moto oyo aleki Yona. 42 Na mokolo ya
kosambisama, mwasi mokonzi ya sude akotelema
elongo na bato ya ekeke oyo mpe akokatela bango
etumbu, pamba te awutaki mosika, na suka ya mokili,
mpe ayaki mpo na koyoka maloba ya bwanya ya
Salomo; nzokande, ezali awa na Moto oyo aleki
Salomo. 43 Soki molimo mabe ebimi kati na moto,
ekendaka koyengayenga na bisika ekawuka mpo
na koluka esika ya kopema. Kasi soki ezwi esika
yango te, 44 emilobelaka: « Eleki malamu mpo na
ngai kozonga na ndako oyo natikaki. » Tango molimo
mabe yango ezongaka ekutaka ndako yango polele,
bakombola mpe babongisa malamu, 45 ekokende
lisusu kozwa milimo mosusu sambo oyo eleki yango
na mabe, mpe ekoya elongo na yango mpo na kokota
na elulu mpe kovanda kuna. Boye, bomoi ya moto
yango ekokoma lisusu mabe koleka ndenge ezalaki
liboso. Ekozala mpe bongo mpo na bato mabe ya
ekeke oyo. 46 Wana Yesu azalaki nanu koloba na
bato, mama na Ye mpe bandeko na Ye ya mibali
batelemaki libanda mpe bazalaki koluka kosolola na
Ye. 47 Bongo moto moko ayebisaki Yesu: — Mama
mpe bandeko na yo ya mibali batelemi libanda, bazali

na posa ya kosolola na yo. 48 Kasi Yesu azongiselaki
ye: — Nani mama na Ngai, mpe banani bandeko
na Ngai? 49 Bongo Yesu atalisaki loboko na Ye na
ngambo ya bayekoli na Ye mpe alobaki: — Mama na
Ngai mpe bandeko na Ngai, bango oyo! 50 Pamba te
moto nyonso oyo asalaka mokano ya Tata na Ngai,
oyo azali kati na Likolo, ye nde azali ndeko na Ngai
ya mobali, ndeko na Ngai ya mwasi mpe mama na
Ngai.

13 Mokolo yango kaka, Yesu abimaki na ndako
mpe akendeki kovanda pembeni ya ebale. 2
Lokola ebele ya bato bazingelaki Ye, Yesu amataki na
bwato mpe avandaki kati na yango, wana bato nyonso
batelemaki na mokili. 3 Azwaki maloba mpe akomaki
koteya bango makambo ebele na masese; azalaki
koloba: — Moloni moko akendeki kolona na elanga
na ye. 4 Wana azalaki kobwaka nkona na ye, ndambo
ekweyaki pembeni ya nzela; bandeke eyaki mpe
eliaki yango. 5 Ndambo mosusu ekweyaki na esika
etonda na mabanga, esika oyo mabele ezalaki mingi
te, ebimisaki mito noki mpo ete mabele yango ezalaki
na bozindo te; 6 kasi tango moyi ebimaki, mito yango
ezikaki mpe ekawukaki mpo ete ezalaki na misisa
te. 7 Ndambo mosusu ekweyaki kati na banzube,
banzube ekolaki mpe efinaki-finaki mwa banzete na
yango; 8 kasi ndambo mosusu ekweyaki na mabele
ya malamu mpe ebotaki bambuma: nkona moko
ebotaki bambuma nkama moko; mosusu, bambuma
tuku motoba; mpe mosusu, bambuma tuku misato. 9
Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka
ayoka! 10 Bayekoli bapusanaki pene na Yesu mpe
batunaki Ye: — Mpo na nini ozali koloba na bango
na masese? 11 Yesu azongiselaki bango: — Ezali
mpo ete boyebi ya mabombami ya Bokonzi ya Likolo
epesameli nde na bino, kasi na bango te. 12 Na moto
oyo azali na eloko, bakopesa ye lisusu mpe akokoma
na bofuluki; kasi na moto oyo azangi, bakobotola ye
ata oyo azali na yango. 13 Tala mpo na nini nazali
koloba na bango na masese: ezali mpo ete atako
bazali kotala, bamona te; mpe atako bazali koyoka,
basosola te. 14 Maloba oyo mosakoli Ezayi asakola
mpo na bango ekokisami: « Matoyi na bino ekoyoka
na pamba, kasi bokososola te; miso na bino ekotala
na pamba, kasi bokomona te! 15 Pamba te mitema
ya bato oyo ezali mabanga; bakangi penza matoyi
mpe miso na bango, noki te miso na bango emona,
matoyi na bango eyoka, mitema na bango esosola,
mpe babongola mitema, mpe Ngai nabikisa bango.
» 16 Nzokande bino, bozali bato ya esengo, pamba
te miso na bino ezali komona, mpe matoyi na bino
ezali koyoka. 17 Nazali koloba na bino penza ya solo:
basakoli ebele mpe bato ebele ya sembo balukaki
komona makambo oyo bino bozali komona, kasi
bamonaki yango te; batondaki na posa ya koyoka
makambo oyo bino bozali koyoka, kasi bayokaki
yango te. 18 Boyoka ndimbola ya lisese ya moloni: 19
Soki moto ayoki Liloba na tina na Bokonzi ya Likolo
mpe asosoli yango te, Satana ayaka kolongola oyo
elonamaka kati na motema ya moto yango. Yango
nde ndimbola ya nkona oyo ekweyi pembeni ya nzela.
20 Nkona oyo ekweyi na mabele etonda na mabanga
ezali moto oyo ayoki Liloba mpe ayambi yango mbala
moko na esengo. 21 Kasi mpo ete azwi nanu misisa te
kati na kondima, akowumela kaka mpo na mwa tango
moke. Soki kaka, likolo ya Liloba, pasi to minyoko
ekweyeli ye, asundoli mbala moko kondima na ye.
22 Nkona oyo ekweyi kati na banzube ezali moto
oyo ayoki Liloba, kasi baposa mabe ya mokili mpe
lokoso ya bomengo efini-fini Liloba kati na ye. Boye
akotikala mpe kobota bambuma te. (aiōn g165) 23
Nkona oyo ekweyi na mabele ya malamu ezali moto
oyo ayoki Liloba mpe asosoli yango malamu; bongo
akobota bambuma: epai ya moko, bambuma ekoki
komonana nkama moko; epai ya mosusu, bambuma
tuku motoba; mpe epai ya mosusu lisusu, bambuma
tuku misato. 24 Yesu ayebisaki bango lisese mosusu:
« Bokonzi ya Likolo ekokani na moto oyo alonaki
nkona ya malamu kati na elanga na ye. 25 Wana bato
nyonso balalaki pongi, monguna na ye ayaki, alonaki
matiti mabe kati na elanga na ye ya ble mpe akendeki.
26 Tango ble ebandaki kobota mpe kobimisa mito ya
bambuma, matiti mabe mpe ekolaki. 27 Basali ya
nkolo elanga bayaki mpe balobaki: ‹ Mokonzi; boni,
olonaki te nkona ya malamu kati na elanga na yo?
Bongo matiti mabe oyo, ewuti wapi? › 28 Nkolo elanga
azongisaki: ‹ Ezali monguna nde asali bongo! › Basali
batunaki lisusu: ‹ Olingi tokende kopikola yango? ›
29 Nkolo elanga azongisaki: ‹ Bokende te! Pamba
te wana bokobanda kolongola matiti mabe, bokoki
mpe kopikola ble elongo na yango. 30 Botika nyonso
mibale ekola esika moko kino na tango ya kobuka
bambuma. Ezali na tango wana nde nakoloba na
bato oyo babukaka bambuma: Bolongola liboso matiti

mabe, bokanga yango maboke-maboke mpe botumba
yango; kasi bobuka ble mpe botia yango na ebombelo
na Ngai ya bambuma. › » 31 Yesu ayebisaki bango
lisese mosusu: « Bokonzi ya Likolo ekokani na nkona
ya mutarde oyo moto moko azwaki mpe alonaki kati
na elanga na ye. 32 Nkona yango eleki bankona
nyonso na moke; kasi soki ekoli, elekaka bandunda
nyonso ya elanga na molayi mpe ekomaka monene;
ebimisaka bitape minene oyo esalaka ete bandeke
ya likolo etonga zala na yango na bitape na yango. »
33 Yesu ayebisaki bango lisese mosusu: « Bokonzi
ya Likolo ekokani na levire oyo mwasi azwaki mpe
asangisaki kati na bakilo pene tuku mibale na sambo
ya farine, kino nyonso evimbaki. » 34 Yesu azalaki
kosalela masese mpo na koloba makambo wana
nyonso epai ya ebele ya bato; mpe na tango nyonso
oyo azalaki koloba na bango, azangaki te kosalela
masese. 35 Ezalaki ndenge wana nde maloba ya
mosakoli ekokisamaki: « Nakofungola monoko mpo
na koyebisa bango makambo na masese, nakosakola
makambo oyo ebombama wuta na ebandeli ya mokili.
» 36 Bongo Yesu atikaki ebele ya bato mpe akotaki
na ndako. Bayekoli na Ye bayaki epai na Ye mpe
batunaki Ye: — Pesa biso ndimbola ya lisese ya matiti
mabe kati na elanga. 37 Yesu azongisaki: — Moloni
nkona ya malamu, ezali Mwana na Moto. 38 Elanga
ezali mokili, nkona ya malamu ezali bana ya Bokonzi
ya Likolo, mpe matiti mabe ezali bana ya Satana; 39
monguna oyo alonaki matiti mabe ezali Satana, tango
ya kobuka mbuma ezali suka ya mokili; bongo bato
oyo babukaka bambuma, ezali ba-anjelu. (aiōn g165)
40 Ndenge bapikolaka matiti mabe mpe batumbaka
yango na moto, ndenge wana mpe ekozala na suka
ya mokili: (aiōn g165) 41 Mwana na Moto akotinda ba-
anjelu na Ye; bongo bakolongola kati na Bokonzi na
Ye, nyonso oyo etindikaka bato mosusu na kosala
masumu mpe bato oyo basalaka mabe. 42 Bakobwaka
bango na fulu ya moto makasi epai wapi ekozala
kolela mpe koswa minu. 43 Bongo bato ya sembo
bakongenga lokola moyi kati na Bokonzi ya Tata
na bango. Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo
na koyoka ayoka! 44 Bokonzi ya Likolo ekokani na
eloko ya talo oyo babomba kati na elanga; soki moto
moko amoni yango, akobomba yango lisusu; mpe
na esengo wana, akokende koteka biloko na ye
nyonso mpo na kosomba elanga wana. 45 Bokonzi
ya Likolo ekokani lisusu na moto ya mombongo, oyo
alukaka bapawuni ya kitoko. 46 Soki amoni mayaka
moko ya talo makasi, akokende koteka biloko na
ye nyonso mpo na kosomba yango. 47 Bokonzi ya
Likolo ekokani lisusu na monyama oyo balobi mbisi
babwaki na ebale mpe ekangi bambisi ya ndenge
na ndenge. 48 Soki etondi, balobi mbisi bakobimisa
yango na mokili, bakovanda mpe bakotia bambisi
ya malamu kati na bitunga mpe bakobwaka oyo ya
mabe. 49 Ekozala mpe ndenge wana na suka ya
mokili: ba-anjelu bakoya kokabola bato mabe kati na
bato ya sembo, (aiōn g165) 50 bongo bakobwaka bato
mabe kati na fulu ya moto makasi epai wapi ekozala
kolela mpe koswa minu. 51 Boni, bososoli makambo
oyo nyonso? Bazongisaki: — Iyo! 52 Bongo, Yesu
alobaki na bango: — Yango wana, molakisi nyonso
ya mibeko, oyo akomi moyekoli ya makambo ya
Bokonzi ya Likolo akokani na nkolo ndako oyo azali
kobimisa na ebombelo bomengo na ye: biloko ya sika
mpe biloko ya kala. 53 Sima na Yesu koloba masese
wana, alongwaki na esika yango 54 mpe azongaki
kati na engumba na Ye; akomaki koteya bato kati na
ndako na bango ya mayangani, mpe bango bazalaki
kokamwa makasi mpe komituna: « Bwanya mpe
nguya ya kosala bikamwa oyo azwi yango wapi? 55
Ezali ye te mwana ya mosali mabaya? Mama na ye,
kombo na ye ezali Mari te? Jake, Jozefi, Simona mpe
Jide bazali bandeko na ye ya mibali te? 56 Bongo
bandeko na ye ya basi, bango nyonso bazali awa
elongo na biso te? Azwi makambo oyo nyonso wapi?
» 57 Boye, azalaki libaku mpo na kondima na bango.
Kasi Yesu alobaki na bango: — Ezali kaka kati na
ekolo na ye mpe kati na ndako na ye nde Mosakoli
azwaka lokumu te. 58 Mpe asalaki kuna bikamwa
mingi te mpo ete bazalaki kondima Ye te.

14 Na tango wana, sango na tina na Yesu
epanzanaki makasi mpe ekomaki kino na matoyi
ya Erode, moyangeli ya Galile. 2 Alobaki na basali
na ye: — Ezali penza Yoane Mobatisi! Asekwi kati
na bakufi; yango wana azali na nguya ya kosala
bikamwa. 3 Nzokande, Erode amipeselaki mitindo ete
bazwa Yoane, bakanga ye minyololo mpe babwaka
ye kati na boloko, likolo ya Erodiade, mwasi ya Filipo,
ndeko mobali ya Erode; 4 pamba te Yoane azalaki
koloba na ye: « Ozali na ndingisa te ya kosangisa
na ye nzoto mpo ete azali mwasi na yo te. » 5
Boye, Erode akomaki koluka nzela ya koboma Yoane,

kasi azalaki kobanga bato mpo ete bazalaki kozwa
Yoane lokola mosakoli. 6 Nzokande, na mokolo
ya kosepela mbotama ya Erode, mwana mwasi ya
Erodiade abinaki liboso ya babengami na feti yango
mpe asepelisaki Erode makasi. 7 Boye, Erode alakaki
mwasi yango, na nzela ya ndayi, ete akopesa ye
nyonso oyo akosenga. 8 Lokola mama akotisaki
makanisi mabe kati na mwana, mwana mwasi alobaki
na Erode: « Pesa ngai awa, na sani, moto ya Yoane
Mobatisi. » 9 Tango mokonzi ayokaki eloko oyo
mwana mwasi asengaki, ayokaki mawa mingi na
motema; kasi mpo na ndayi oyo alapaki mpe mpo
na bato oyo abengisaki na feti, apesaki mitindo ete
bapesa ye moto yango. 10 Atindaki moto moko ete
akende kokata moto ya Yoane kati na boloko. 11
Bamemaki, na sani, moto ya Yoane Mobatisi mpe
bapesaki yango epai ya mwana mwasi, mpe mwana
mwasi amemaki yango epai ya mama na ye. 12
Bayekoli ya Yoane bayaki kozwa nzoto na ye mpe
bakundaki yango; sima na yango, bakendeki kopesa
sango epai ya Yesu. 13 Tango Yesu ayokaki sango
yango, azwaki bwato mpo na kokende kati na esobe,
na esika oyo akozala kaka Ye moko. Wana ebele
ya bato bayokaki bongo, babimaki na bamboka na
bango mpe balandaki Yesu na makolo. 14 Tango
Yesu akitaki wuta na bwato mpe amonaki ebele ya
bato penza, ayokaki mawa makasi mpo na bango.
Boye, abandaki kobikisa bandeko na bango, oyo
bazalaki kobela. 15 Na pokwa, bayekoli bapusanaki
pene na Yesu mpe balobaki na Ye: — Esika oyo
ezali esobe, mpe ngonga epusani makasi! Zongisa
bango mpo ete bakende komisombela biloko ya
kolia kati na bamboka ya zingazinga. 16 Kasi Yesu
alobaki na bango: — Bazali na tina na kokende kuna
te! Bopesa bango bino moko biloko ya kolia. 17
Bayekoli bazongisaki: — Tozali kaka na mapa mitano
mpe bambisi mibale. 18 Yesu alobaki: — Boya na
yango awa epai na Ngai. 19 Yesu apesaki mitindo
na bato ete bavanda na matiti; azwaki mapa mitano
mpe bambisi mibale yango, atombolaki miso na Ye
na likolo mpe azongisaki matondi epai ya Nzambe;
akataki mapa yango mpe apesaki biteni na yango
epai ya bayekoli na Ye mpo ete bakabola yango
epai ya bato. 20 Bato nyonso baliaki mpe batondaki.
Bongo bayekoli balokotaki biteni oyo etikalaki, mpe
biteni yango etondisaki bitunga zomi na mibale. 21
Bato oyo baliaki bazalaki mibali pene nkoto mitano,
longola basi mpe bana. 22 Mbala moko, Yesu atindaki
bayekoli na Ye ete bamata na bwato mpe bakende
liboso na Ye, na ngambo mosusu ya ebale, wana
akozongisa bato. 23 Sima na Ye kozongisa bato,
amataki na ngomba mpo na kosambela na esika
oyo azalaki kaka Ye moko. Kino na pokwa, azalaki
wana kaka Ye moko. 24 Nzokande, kaka na tango
yango, wana bwato ekomaki mosika, na molayi ya
bametele koleka nkama moko longwa na mokili,
mbonge ekomaki koningisa bwato yango makasi,
pamba te mopepe ezalaki kobeta na ndenge ya
kozongisa bwato na sima. 25 Wana tongo ekomaki
pene ya kotana, Yesu atambolaki likolo ya mayi ya
ebale mpo na kolanda bango, mpe alingaki kutu
koleka bango. 26 Tango bayekoli bamonaki Yesu
azali kotambola likolo ya mayi ya ebale, somo makasi
ekangaki bango mpe bakomaki koloba: — Elima!
Elima! Elima! Bagangaki mpo na somo. 27 Kasi,
mbala moko, Yesu alobaki na bango: — Kimia! Kimia!
Bobanga te! Ezali nde Ngai! 28 Petelo alobaki na
Ye: — Nkolo, soki ezali penza Yo, loba na ngai
ete naya kokutana na Yo likolo ya mayi. 29 Yesu
alobaki na ye: — Yaka. Mbala moko, Petelo akitaki
na bwato mpe atambolaki na likolo ya mayi mpo na
kokende kokutana na Yesu. 30 Kasi tango amonaki
ndenge mopepe ezali kopepa makasi, akomaki na
somo mpe, lokola akomaki kozinda, agangaki: —
Nkolo, bikisa ngai! 31 Mbala moko, Yesu asembolaki
loboko epai na ye, asimbaki ye mpe alobaki na ye:
— Moto na kondima moke, mpo na nini otie tembe?
32 Tango bamataki na bwato, mopepe ekitaki. 33
Bato oyo bazalaki kati na bwato bagumbamelaki
Yesu mpe balobaki: — Ya solo, ozali Mwana na
Nzambe! 34 Sima na bango kokatisa ebale, bakomaki
na mabele ya Genezareti. 35 Tango bavandi ya esika
wana basololaki ete ezali Yesu, bapanzaki sango
kati na etuka mobimba; mpe bamemelaki Ye babeli
nyonso. 36 Basengaki na Ye ete apesa babeli nzela
ya kosimba ata singa ya songe ya elamba na Ye. Mpe
bato nyonso oyo balongaki kosimba yango babikaki
na bokono na bango.

15 Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko oyo bawutaki
na Yelusalemi bayaki epai ya Yesu mpe balobaki
na Ye: 2 — Mpo na nini bayekoli na yo bazali kotosa
te bokoko na biso? Pamba te basukolaka maboko
na bango te liboso ya kolia. 3 Yesu azongiselaki

bango: — Bongo bino, mpo na nini botosaka te
mibeko ya Nzambe, kasi botosaka kaka bokoko na
bino? 4 Solo, Nzambe alobaki: « Okopesaka tata
na yo mpe mama na yo lokumu; mpe moto oyo
akolakela tata na ye to mama na ye mabe asengeli
na etumbu ya kufa. » 5 Kasi bino, bolobaka: « Moto
nyonso oyo alobi na tata na ye to na mama na ye:
‹ Lisungi oyo nalingaki kopesa yo, nabonzi yango
lokola likabo epai ya Nzambe, › 6 abuki te mobeko ya
kopesa tata na ye mpe mama na ye lokumu. » Ezali
ndenge wana penza nde bozali kokomisa pamba
Liloba na Nzambe mpo na kotombola bokoko na
bino! 7 Bato ya bilongi mibale! Ezayi asakola penza
malamu na tina na bino: 8 « Bato oyo bapesaka
Ngai lokumu kaka na bibebu, kasi mitema na bango
ezali mosika na Ngai; 9 basambelaka Ngai kaka
na pamba, mateya na bango ezali kaka mibeko ya
bomoto. » 10 Yesu abengaki ebele ya bato wana
mpe alobaki na bango: — Boyoka mpe bososola
makambo oyo: 11 eloko oyo ekotaka na monoko ya
moto ekomisaka moto mbindo te, kasi ezali eloko oyo
ebimaka na monoko nde ekomisaka moto mbindo.
12 Bongo bayekoli bapusanaki pene ya Yesu mpe
bayebisaki Ye: — Boni, oyebi te ete maloba oyo olobi
ebetisi Bafarizeo mabaku? 13 Yesu azongisaki: —
Nkona nyonso oyo Tata na Ngai ya Likolo alonaki te
ekopikolama. 14 Botika bango; bazali bakufi miso oyo
bazali kotambolisa bakufi miso mosusu. Nzokande,
soki mokufi miso azali kotambolisa mokufi miso
mosusu, bango mibale bakokweya solo kati na libulu.
15 Petelo azwaki maloba mpe alobaki na Yesu: —
Limbolela biso lisese oyo. 16 Yesu atunaki bango: —
Bino mpe, boni, bozwi nanu bososoli te? 17 Bozali
kaka kososola te ete nyonso oyo ekotaka na monoko
ekendaka na libumu mpe, na sima, ebwakamaka na
libulu ya zongo? 18 Kasi oyo ebimaka na monoko,
ewutaka nde na motema, mpe yango nde ekomisaka
moto mbindo. 19 Pamba te, na motema nde ewutaka
makanisi mabe, koboma, ekobo, kindumba, moyibi,
litatoli ya lokuta mpe mafinga. 20 Ezali makambo
wana nde ekomisaka moto mbindo; kasi kozanga
kosukola maboko liboso ya kolia ekomisaka moto
mbindo te. 21 Yesu alongwaki wana mpe akendeki na
etuka ya Tiri mpe ya Sidoni. 22 Mwasi moko ya mboka
Kanana azalaki kovanda na etuka yango, ayaki epai
ya Yesu mpe akomaki koganga: — Nkolo, Mwana ya
Davidi, yokela ngai mawa! Mwana na ngai ya mwasi
azali na se ya bokonzi ya molimo mabe oyo ezali
mpe konyokola ye makasi. 23 Kasi Yesu azongiselaki
ye ata liloba te. Bayekoli bapusanaki pene ya Yesu
mpe basengaki na Ye: — Bengana ye; azali kotiela
biso makelele! 24 Yesu azongisaki: — Natindamaki
kaka epai ya bameme ebunga ya Isalaele! 25 Kasi
mwasi yango ayaki, agumbamaki liboso ya Yesu mpe
alobaki: — Nkolo, sunga ngai! 26 Yesu azongisaki:
— Ezali malamu te kokamata lipa ya bana mpo na
kobwakela yango bambwa! 27 Mwasi yango alobaki:
— Nkolo, ezali penza ya solo; kasi bambwa eliaka
biteni ya lipa, oyo ekweyaka wuta na mesa ya bankolo
na yango! 28 Bongo Yesu alobaki na ye: — Mwasi,
kondima na yo ezali monene! Tika ete esalemela yo
ndenge ezali posa na yo! Mpe kaka na tango wana,
mwana na ye ya mwasi abikaki. 29 Yesu alongwaki
wana mpe akendeki na ebale ya Galile; amataki
likolo ya ngomba mpe avandaki kuna. 30 Bato ebele
bayaki epai na Ye; bamemaki bato oyo batambolaka
tengu-tengu, bakufi miso, bababa, bato oyo bakufa
makolo to maboko mpe bato mosusu ebele. Batiaki
bango na makolo ya Yesu, mpe Yesu abikisaki bango.
31 Mpe bato bakamwaki mingi tango bamonaki ete
bababa bakomi koloba, bato oyo bakufa makolo to
maboko babiki, bato oyo batambolaka tengu-tengu
bakomi kotambola malamu mpe bakufi miso bakomi
komona. Bongo bakumisaki Nzambe ya Isalaele. 32
Yesu abengaki bayekoli na Ye mpe alobaki: — Nazali
koyokela ebele ya bato oyo mawa makasi, pamba te
basali mikolo misato elongo na Ngai mpe bazali na
eloko ya kolia te. Naboyi kozongisa bango na nzala,
noki te bakolemba nzoto na nzela. 33 Bayekoli na Ye
bazongisaki: — Kati na esobe oyo, esika nini tokozwa
mapa mpo na koleisa ebele ya bato boye? 34 Yesu
atunaki bango: — Bozali na mapa boni? Bayekoli
bazongisaki: — Tozali na mapa sambo mpe ndambo
ya bambisi ya mike-mike. 35 Yesu alobaki na ebele
ya bato yango ete bavanda na mabele. 36 Bongo
azwaki mapa yango sambo mpe bambisi, azongisaki
matondi epai ya Nzambe, akataki yango mpe apesaki
biteni na yango epai ya bayekoli na Ye; mpe bayekoli
bakabolaki yango epai ya bato. 37 Bato nyonso baliaki
mpe batondaki. Bongo bayekoli balokotaki biteni oyo
etikalaki, batondisaki na yango bitunga sambo. 38
Motango ya bato oyo baliaki ezalaki nkoto minei,
longola basi mpe bana. 39 Sima na Yesu kozongisa

bato, amataki kati na bwato mpe akendeki na etuka
ya Magadani.

16 Bafarizeo mpe Basaduseo bayaki epai na Yesu
mpo na kotiela Ye motambo; basengaki na
Ye ete alakisa bango elembo moko kowuta na
Likolo. **2** Yesu azongiselaki bango: — Na pokwa,
bolobaka: « Mokolo ya lobi ekozala mokolo malamu,
pamba te likolo ezali motane! » **3** Mpe na tongo,
bolobaka: « Mvula makasi ekobeta lelo, pamba te
mapata eyindi. » Solo, boyebi kososola bilembo
oyo elakisaka soki mvula ekobeta to ekobeta te,
kasi bozangi makoki ya kososola bilembo ya tango!
4 Oh bato ya ekeke oyo! Bazali bato mabe mpe
bazangi botosi na miso ya Nzambe, kasi bazali mpe
kosenga elembo! Bakopesamela elembo mosusu te
longola kaka elembo ya Yona. Bongo atikaki bango
wana mpe akendeki. **5** Tango bayekoli bakatisaki
na ngambo mosusu ya ebale, babosanaki komema
mapa. **6** Yesu alobaki na bango: — Bosala keba na
levire ya Bafarizeo mpe ya Basaduseo! **7** Bayekoli
bakomaki kokanisa mpe komituna bango na bango:
— Azali koloba bongo mpo ete tomemi mapa te!
8 Yesu asosolaki makanisi na bango; alobaki: —
Bato ya kondima moke! Bozali kolobana bino na
bino mpo ete bozali na mapa te! Mpo na nini? **9**
Boni, bozwi kaka bososoli nanu te? Bobosani penza
mapa mitano oyo bokabolelaki bato nkoto mitano,
mpe motango ya bitunga oyo bozongaki na yango
sima na kokabolela bato? **10** Bobosani lisusu mapa
sambo oyo bokabolelaki bato nkoto minei, mpe
motango ya bitunga oyo bozongaki na yango sima
na kokabolela bato? **11** Ndenge nini bozali kososola
te ete nazalaki koloba na tina na mapa te, tango
nalobaki na bino: bosala keba na levire ya Bafarizeo
mpe ya Basaduseo? **12** Boye, bayekoli basosolaki
ete alobaki na bango te ete basala keba na levire ya
mapa, kasi nde basala keba na mateya ya Bafarizeo
mpe ya Basaduseo. **13** Tango Yesu akomaki na etuka
ya Sezarea ya Filipo, atunaki bayekoli na Ye: —
Bato balobaka ete Mwana na Moto azali nani? **14**
Bazongisaki: — Bamoko balobaka ete ozali Yoane
Mobatisi; bamosusu, Eliya; mpe bamosusu lisusu,
Jeremi to moko kati na basakoli. **15** Yesu atunaki
bango lisusu: — Bongo bino, bolobaka ete Ngai
nazali nani? **16** Simona Petelo azongisaki: — Ozali
Masiya, Mwana na Nzambe na bomoi. **17** Yesu
alobaki na ye: — Esengo na yo Simona, mwana
mobali ya Yona! Pamba te ezali moto te nde ayebisi
yo makambo oyo, kasi Tata na Ngai, oyo azali kati
na Likolo. **18** Mpe Ngai, nazali koloba na yo: Ozali
Libanga, mpe ezali na likolo ya libanga oyo nde
Ngai nakotonga Lingomba na Ngai; bongo bikuke ya
mboka ya bakufi ekotikala kolonga yango te. **(Hadēs
g86)** **19** Nakopesa yo bafungola ya Bokonzi ya Likolo;
nyonso oyo okokanga awa na mokili ekokangama
mpe na Likolo, mpe nyonso oyo okofungola awa
na mokili ekofungwama mpe na Likolo. **20** Bongo
Yesu apekisaki makasi bayekoli na Ye koloba na
moto ete Ye azali Masiya. **21** Wuta na tango wana,
Yesu akomaki koloba polele na bayekoli na Ye ete
asengeli kokende na Yelusalemi, asengeli komona
pasi mingi na maboko ya bakambi ya bato, bakonzi
ya Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko;
basengeli koboma Ye, mpe asengeli kosekwa na
mokolo ya misato. **22** Petelo abendaki Yesu na
pembeni mpe akomaki kopamela Ye: — Nkolo, tika
ete Nzambe abatela Yo mosika ya makambo wana!
Ekokomela Yo te! **23** Kasi Yesu abalukaki, alobaki na
Petelo: — Mosika na Ngai, Satana! Ozali epekiselo
mpo na Ngai! Makanisi na yo ezali makanisi ya
Nzambe te, ezali penza makanisi ya bato. **24** Bongo
Yesu alobaki na bayekoli na Ye: — Moto nyonso
oyo alingi kolanda Ngai asengeli komiboya ye moko,
kokamata ekulusu na ye mpe kolanda Ngai. **25** Pamba
te moto nyonso oyo akolinga kobikisa bomoi na ye
akobungisa yango, kasi moto nyonso oyo akobungisa
bomoi na ye mpo na Ngai akozwa yango lisusu. **26**
Litomba nini ekozala mpo na moto, soki azwi mokili
mobimba, kasi abungisi bomoi na ye? Moto akoki
penza kopesa nini mpo na kosikola bomoi na ye? **27**
Pamba te Mwana na Moto akoya elongo na ba-anjelu
na Ye kati na nkembo ya Tata na Ye mpe akofuta
moto nyonso kolanda misala na ye. **28** Nazali koloba
na bino penza ya solo: kati na bato oyo bazali awa,
ezali na ba-oyo bakokufa te kino bakomona Mwana
na Moto koya kati na nkembo ya bokonzi na Ye.

17 Sima na mikolo motoba, Yesu azwaki Petelo,
Jake mpe Yoane, ndeko mobali ya Jake;
amemaki bango na pembeni, na likolo ya ngomba
moko ya molayi. **2** Yesu abongolamaki na miso na
bango: elongi na Ye ekomaki kongenga lokola moyi,
bilamba na Ye ekomaki pembe makasi lokola pole.

3 Mbala moko, bamonaki Moyize mpe Eliya bazali
kosolola na Yesu. 4 Petelo alobaki na Yesu: — Nkolo,
eleki malamu mpo na biso kotikala awa! Soki ondimi,
nakotonga bandako misato ya kapo: moko mpo na
Yo, moko mpo na Moyize, mpe moko mpo na Eliya!
5 Wana azalaki nanu koloba, lipata moko ezalaki
kongenga lokola moyi, ezipaki bango, mpe mongongo
moko eyokanaki wuta kati na lipata yango: « Oyo
azali Mwana na Ngai ya bolingo, nasepelaka na
Ye mingi; boyoka Ye! » 6 Tango bayekoli bayokaki
mongongo yango, bakweyaki bilongi kino na mabele
mpo ete somo makasi ekangaki bango. 7 Kasi Yesu
apusanaki pene na bango, asimbaki bango mpe
alobaki: — Botelema, bobanga te! 8 Batombolaki
miso mpe bamonaki moto mosusu te, kaka Yesu.
9 Wana bazalaki kokita na ngomba, Yesu apesaki
bango mitindo oyo: — Makambo oyo bowuti komona,
boyebisa yango na moto moko te kino tango Mwana
na Moto akosekwa kati na bakufi. 10 Bayekoli
batunaki Yesu: — Mpo na nini balakisi ya Mobeko
balobaka ete Eliya asengeli koya moto ya liboso? 11
Yesu azongisaki: — Solo, Eliya asengeli koya mpe
akozongisa makambo nyonso na molongo. 12 Kasi
Ngai, nazali koloba na bino ete Eliya asilaki koya; kasi
na esika ya koyeba ye, basalaki ye ndenge balingaki.
Ezali mpe ndenge wana nde bakonyokola Mwana na
Moto. 13 Bayekoli basosolaki ete azalaki kolobela
bango na tina na Yoane Mobatisi. 14 Tango bakomaki
pene ya esika oyo ebele ya bato bazalaki, moto moko
apusanaki pene na Yesu, afukamaki liboso na Ye
mpe alobaki: 15 — Nkolo, yokela mwana na ngai ya
mobali mawa! Azali na maladi ya ndeke mpe azali
penza komona pasi: akweyaka mbala mingi na moto
to na mayi. 16 Namemaki ye epai ya bayekoli na Yo,
kasi bakoki te kobikisa ye. 17 Yesu alobaki: — Ekeke
ya bato mabe mpe bazanga kondima! Kino tango nini
nakozala na bino elongo? Kino tango nini nakokanga
motema mpo na bino? Bomemela Ngai mwana yango.
18 Yesu abenganaki molimo mabe, mpe molimo mabe
yango ebimaki kati na mwana. Kaka na tango yango,
mwana abikaki. 19 Bongo bayekoli bakendeki na
nkuku epai ya Yesu mpe batunaki: — Mpo na nini,
biso, tolongaki te kobengana molimo yango? 20
Yesu azongiselaki bango: — Ezali mpo ete bozali
na kondima moke. Nazali koloba na bino penza ya
solo: soki kondima na bino ezalaki lokola mbuma ya
mutarde, bokokaki koloba na ngomba oyo: « Longwa
awa, kende kuna; » mpe ekokende penza. Eloko
moko te ekoki kozanga kosalemela bino. [21 Kasi
lolenge oyo ya milimo mabe ebimaka kaka na nzela
ya mabondeli mpe ya kokila bilei.] 22 Mokolo moko,
bayekoli basanganaki bango nyonso kati na Galile;
Yesu alobaki na bango: — Bakokaba Mwana na
Moto na maboko ya bato, 23 bakoboma Ye, mpe,
na mokolo ya misato, akosekwa. Bayekoli bayokaki
mawa mingi. 24 Tango Yesu mpe bayekoli na Ye
bakomaki na Kapernawumi, bafutisi mpako ya Ndako
ya Nzambe bayaki epai ya Petelo mpe batunaki: —
Boni, moteyi na bino afutaka mpako ya Ndako ya
Nzambe te? 25 Petelo azongisaki: — Afutaka! Tango
Petelo akotaki na ndako, Yesu azwaki maloba moto
ya liboso mpe atunaki ye: — Simona, okanisi nini?
Banani bafutaka mpako epai ya bakonzi ya mokili:
bana na bango to bapaya? 26 Petelo azongisaki: —
Bapaya. Yesu alobaki na ye: — Lokola ezali bongo,
bana mboka basengeli kofuta te. 27 Nzokande, mpo
ete totia mobulu te kati na makanisi na bango, kende
na ebale, bwaka ndobo na mayi mpe kamata mbisi
oyo okozwa ya liboso; fungola monoko na yango mpe
okomona mbongo moko ya bibende kati na yango;
kamata mbongo yango mpe futa mpako na Ngai mpe
mpako na yo, na maboko na bango.

18 Na tango wana, bayekoli bapusanaki pene ya
Yesu mpe batunaki Ye: — Nani aleki monene
kati na Bokonzi ya Likolo? 2 Yesu abengaki mwana
moko ya moke, atiaki ye na kati-kati na bango 3
mpe alobaki: — Nazali koloba na bino penza ya solo:
soki bobongwani te mpe bokomi te lokola bana mike,
bokotikala kokota te na Bokonzi ya Likolo. 4 Yango
wana, moto nyonso oyo akomikitisa lokola mwana
oyo, ye nde aleki monene kati na Bokonzi ya Likolo.
5 Moto nyonso oyo, na Kombo na Ngai, akoyamba
mwana lokola oyo, ayambi nde Ngai moko. 6 Kasi
soki moto moko akweyisi na masumu moko kati na
bana mike oyo bandimelaka Ngai, ekoleka malamu
mpo na ye kokanga ye libanga monene ya enikelo na
kingo mpe kobwaka ye na ebale. 7 Mawa na mokili,
pamba te makambo oyo ekweyisaka bato kati na
masumu ezali ebele! Solo, makambo yango esengeli
kaka kozala; kasi mawa na moto oyo, na nzela na
ye, makambo yango eyaka! 8 Soki loboko to lokolo
na yo ekweyisaka yo na masumu, kata mpe bwaka
yango mosika na yo; pamba te eleki malamu mpo

na yo kokota kati na bomoi, na loboko moko to na
lokolo moko, na esika ete otikala na maboko mibale
to makolo mibale mpe obwakama na moto ya libela
na libela. **(aiōnios g166)** **9** Soki liso na yo ekweyisaka yo
na masumu, longola yango mpe bwaka yango mosika
na yo; pamba te eleki malamu mpo na yo kokota kati
na bomoi, na liso moko, na esika ete okoba kozala
na miso mibale mpe obwakama na moto ya lifelo.
(Geenna g1067) **10** Bosala keba ete botiola ata moko te
kati na bana oyo, pamba te nazali koloba na bino
ete ba-anjelu na bango kuna na Likolo bamonaka
tango nyonso elongi ya Tata na Ngai, oyo azali na
Likolo. [**11** Pamba te Mwana na Moto ayaki mpo
na kobikisa bato oyo babunga nzela.] **12** Bokanisi
nini? Soki moto moko azali na bameme nkama moko,
bongo moko kati na yango ebungi; boni, akotika
te bameme na ye tuku libwa na libwa na likolo ya
ngomba mpo na kokende koluka moko oyo ewuti
kobunga? **13** Mpe soki amoni yango, nazali koloba
na bino penza ya solo, esengo na ye mpo na meme
wana ekoleka esengo mpo na bameme tuku libwa
na libwa oyo ebungaki te. **14** Ndenge moko, Tata na
bino oyo azali kati na Likolo alingi ete moko te kati
na bana oyo abunga. **15** Soki ndeko na yo asali yo
mabe, kende kotalisa ye mabe na ye na esika ya
bino mibale kaka. Soki ayokeli yo, wana ozongisi ye
na nzela malamu. **16** Kasi soki ayokeli yo te, mema
moto mosusu to bato mibale, pamba te Bosolo ya
likambo nyonso endimamaka na litatoli ya bato mibale
to misato. **17** Kasi soki aboyi kaka koyokela bango,
yebisa makambo yango na Lingomba. Soki aboyi mpe
kaka koyokela Lingomba, zwa ye lokola mopagano
mpe lokola mofutisi mpako. **18** Nazali koloba na
bino penza ya solo: nyonso oyo bokokanga awa na
mokili ekokangama mpe na Likolo, mpe nyonso oyo
bokofungola awa na mokili ekofungwama mpe na
Likolo. **19** Nazali lisusu koloba na bino penza ya solo:
soki bato mibale kati na bino bayokani awa na mokili
mpo na kosenga eloko songolo to pakala, Tata na
Ngai oyo azali kati na Likolo akopesa bango yango.
20 Pamba te na esika oyo bato mibale to bato misato
basangani na Kombo na Ngai, Ngai mpe nazali wana
kati na bango. **21** Bongo Petelo apusanaki pene ya
Yesu mpe atunaki: — Nkolo, mbala boni nasengeli
kolimbisa ndeko na ngai tango akosala ngai mabe?
Boni, kino mbala sambo? **22** Yesu azongisaki: —
Nalobi na yo te kino mbala sambo, kasi kino mbala
tuku sambo na sambo. **23** Yango wana, Bokonzi
ya Likolo ekokani na mokonzi moko oyo alingaki
kobongisa elongo na basali na ye makambo na ye ya
misolo. **24** Tango abandaki, bamemelaki ye mosali
moko oyo azalaki na niongo na ye ya batalanta nkoto
zomi. **25** Lokola azalaki na eloko moko te mpo na
kofuta, mokonzi na ye atindaki ete bateka ye, mwasi
na ye, bana na ye mpe biloko na ye nyonso mpo
ete niongo na ye efutama. **26** Kasi mosali yango
amibwakaki na makolo ya mokonzi, agumbamaki
liboso na ye mpe asengaki: « Yikela ngai mpiko,
pamba te nakofuta yo niongo nyonso! » **27** Mokonzi
ya mosali ayokelaki ye mawa, alimbisaki niongo na ye
mpe atikaki ye kokende. **28** Kasi tango mosali yango
abimaki, akutanaki na moninga na ye ya mosala oyo
adefaki epai na ye mbongo ya bibende nkama moko.
Akangaki ye, akomaki kofinafina ye na kingo mpe
alobaki na ye: « Futa niongo na ngai. » **29** Moninga
na ye ya mosala afukamaki mpe asengaki na ye:
« Yikela ngai mpiko, nakofuta yo niongo nyonso. »
30 Kasi ye aboyaki; akendeki kosenga ete babwaka
ye na boloko, kino tango akosilisa kofuta niongo
nyonso. **31** Tango baninga na ye ya mosala bamonaki
ndenge makambo elekaki, bayokaki mawa mingi
mpe bakendeki koyebisa makambo nyonso epai ya
mokonzi na bango. **32** Bongo mokonzi abengaki
mosali wana mpe alobaki na ye: « Mosali mabe!
Ngai nalimbisaki yo niongo nyonso oyo ozalaki na
yango epai na ngai, mpo ete osengaki ngai. **33** Boni,
osengelaki te koyikela moninga na yo mpiko ndenge
ngai nasalaki mpo na yo? » **34** Lokola mokonzi na ye
azalaki na kanda, akabaki ye na maboko ya banyokoli
kino tango afutaki niongo nyonso. **35** Ezali ndenge
wana nde Tata na Ngai ya Likolo akosala bino soki
moko na moko kati na bino alimbisi te ndeko na ye,
na motema na ye mobimba.

19 Tango Yesu asilisaki koloba makambo wana,
alongwaki na Galile mpe akendeki na etuka ya
Yuda, na ngambo mosusu ya Yordani. **2** Ebele penza
ya bato balandaki Ye, mpe abikisaki bango kuna. **3**
Bafarizeo bapusanaki pene na Ye mpo na komeka
Ye; bapesaki Ye motuna: — Boni, mibeko na biso
epesi nzela na mobali ya kobengana mwasi na ye na
libala mpo na likambo songolo? **4** Yesu azongisaki:
— Boni, botangi te ete, na ebandeli, Mokeli « akelaki
bango mobali mpe mwasi, » **5** mpe ete alobaki: «

Yango wana mobali akotika tata na ye mpe mama na
ye, akosangana na mwasi na ye, bongo bango mibale
bakokoma nzoto moko? 6 Boye, bazali lisusu bato
mibale te, kasi bakomi moto moko. Tika ete moto
akabola te oyo Nzambe asangisi! » 7 Kasi Bafarizeo
balobaki na Ye: — Bongo mpo na nini Moyize atindaki
ete mobali apesa mwasi na ye mokanda ya koboma
libala soki bakabwani na libala? 8 Yesu azongiselaki
bango: — Moyize apesaki bino nzela ya kobengana
basi na bino na mabala, pamba te mitema na bino
ezali mabanga; na ebandeli, ezalaki bongo te. 9
Nazali koloba na bino: Soki mobali alongoli mwasi na
ye na libala, longola kaka soki akweyaki na ekobo,
mpe abali mwasi mosusu asali ekobo. 10 Bayekoli
balobaki na Ye: — Soki mobali asengeli kozala bongo
liboso ya mwasi na ye, wana eleki malamu mpo na
mobali ete abala te! 11 Yesu azongiselaki bango:
— Mibali nyonso bakoki kondima mateya oyo te,
kaka ba-oyo bapesameli makoki mpo na yango. 12
Ezali na tina misato oyo esalaka ete mibali mosusu
babala te: ezali na mibali oyo, wuta na mabumu
ya bamama na bango, bakoki kobala te; ezali na
mibali oyo baboma bango mokongo; ezali mpe lisusu
na mibali oyo bango moko baboya kobala mpo na
Bokonzi ya Likolo. Tika ete moto oyo azali na makoki
ya kondima mateya oyo andima yango! 13 Bato
bamemaki bana mike epai ya Yesu mpo ete atia
bango maboko mpe asambela mpo na bango. Kasi
bayekoli bapamelaki bato oyo bamemaki bana yango.
14 Yesu alobaki: — Botika bana mike baya epai na
Ngai, bopekisa bango te koya epai na Ngai; pamba te
Bokonzi ya Likolo ezali mpo na bato oyo bazali lokola
bango. 15 Atielaki bango maboko, mpe alongwaki
wana. 16 Elenge mobali moko apusanaki pene na
Yesu mpe atunaki: — Moteyi, likambo nini ya malamu
nasengeli kosala mpo ete nazwa bomoi ya seko?
(aiōnios g166) 17 Yesu azongisaki: — Mpo na nini ozali
kotuna Ngai na tina na oyo ezali malamu? Moko kaka
azali malamu. Soki olingi kokota kati na bomoi, tosa
mibeko. 18 Elenge mobali yango atunaki lisusu: —
Mibeko nini? Yesu azongisaki: — Okobomaka te,
okosalaka ekobo te, okoyibaka te, okolobaka litatoli
ya lokuta te, 19 okotosaka tata mpe mama na yo
mpe okolingaka moninga na yo ndenge yo moko
omilingaka. 20 Elenge mobali alobaki: — Natosaka
mibeko wana nyonso; nasala lisusu nini? 21 Yesu
azongisaki: — Soki olingi kozala moto ya kokoka,
kende, teka biloko na yo mpe pesa epai ya babola
mbongo oyo okozwa; bongo okozwa bomengo kati
na Likolo. Sima na yango, yaka mpe landa Ngai. 22
Tango elenge mobali ayokaki bongo, akendeki na
mawa, pamba te azalaki na bozwi mingi. 23 Yesu
alobaki na bayekoli na Ye: — Nazali koloba na bino
penza ya solo: ezali pasi mpo na mozwi kokota kati
na Bokonzi ya Likolo! 24 Nazali koloba na bino lisusu:
ezali pete mpo na shamo kolekela na lidusu ya tonga,
kasi ezali penza pasi mpo na mozwi kokota kati na
Bokonzi ya Nzambe. 25 Tango bayekoli bayokaki
Yesu koloba bongo, bakamwaki mingi mpe bakomaki
kotunana: — Bongo nani penza akoki kobikisama?
26 Wana Yesu atalaki bango, alobaki: — Na bato,
ekoki kosalema te; kasi na Nzambe, nyonso ekoki
kosalema! 27 Petelo azwaki maloba mpe alobaki
na Yesu: — Biso, totiki nyonso mpo na kolanda
Yo! Ekozala boni mpo na biso? 28 Yesu alobaki na
bango: — Nazali koloba na bino penza ya solo: tango
makambo nyonso ekokoma ya sika, tango Mwana
na Moto akovanda na Kiti ya Bokonzi na Ye ya
nkembo, bino bato oyo bozali kolanda Ngai, bino mpe
bokovanda na bakiti zomi na mibale ya bokonzi, mpo
na koyangela mabota zomi na mibale ya Isalaele.
29 Mpe moto nyonso oyo atiki bandako, bandeko ya
mibali, bandeko ya basi, tata, mama, bana to bilanga
mpo na Kombo na Ngai akozwa yango koleka mbala
nkama elongo na bomoi ya seko. (aiōnios g166) 30
Kati na bato oyo bazali sik'oyo bato ya liboso, ebele
bakokoma bato ya suka; mpe kati na ba-oyo bazali
sik'oyo bato ya suka, ebele bakokoma bato ya liboso.

20 Pamba te, tala ndenge nini Bokonzi ya Likolo
ezali: Bokonzi ya Likolo ezali lokola nkolo elanga
ya vino oyo abimaki na tongo makasi mpo na koluka
bato oyo bakosala na elanga na ye. 2 Ayokanaki na
bango ete moko na moko akobanda kozwa lifuti ya
mbongo moko ya ebende mpo na mokolo mobimba;
bongo atindaki bango na elanga na ye ya vino. 3
Na ngonga ya libwa ya tongo, abimaki lisusu mpe
amonaki, na esika oyo bato bakutanaka, bato mosusu
oyo bazalaki kosala eloko moko te. 4 Alobaki na
bango: « Bino mpe bokende kosala na elanga na ngai
ya vino. Nakopesa bino lifuti ya sembo, oyo ekoki.
» 5 Boye, bakendeki kuna. Nkolo elanga abimaki
lisusu na ngonga ya midi mpe na ngonga ya misato
sima na midi; mpe na mbala nyonso mibale, asalaki

kaka ndenge moko. 6 Abimaki lisusu na ngonga ya
mitano ya pokwa mpe amonaki lisusu bato batelemi
na esika wana oyo bato bakutanaka. Atunaki bango:
« Mpo na nini botelemi kaka boye mokolo mobimba
na kosala eloko moko te? » 7 Bazongisaki: « Soki
totelemi boye, ezali mpo ete moto moko te azwi
biso na mosala. » Bongo alobaki na bango: « Bino
mpe bokende kosala na elanga na ngai ya vino. » 8
Tango pokwa ekokaki, nkolo elanga ya vino alobaki
na motambolisi ya misala ya elanga: « Benga basali
nyonso mpe futa bango; banda na bato oyo nazwaki
sima mpe sukisa na ba-oyo nazwaki liboso. » 9
Bato oyo babandaki mosala na ngonga ya mitano
ya pokwa bayaki, mpe moko na moko azwaki lokola
lifuti, mbongo moko ya ebende. 10 Bongo ekomaki
ngonga ya kofuta bato oyo nkolo elanga azwaki liboso
na mosala; bakanisaki ete bakozwa mbongo mingi
koleka, kasi moko na moko kati na bango azwaki
lokola lifuti, mbongo moko kaka ya ebende. 11 Tango
bazwaki yango, basilikelaki nkolo elanga. 12 Balobaki:
« Bato oyo ozwaki sima mpe basali kaka ngonga
moko, ofuti bango ndenge moko na biso oyo tosali
mosala makasi mokolo mobimba mpe na se ya moyi
makasi! » 13 Kasi nkolo elanga azongiselaki moko
kati na bango: « Moninga na ngai, nasali yo mabe te!
Boni, toyokanaki te ete osala mpo na lifuti ya mbongo
moko ya ebende? 14 Kamata lifuti na yo mpe kende.
Ngai moko nde nalingi kopesa na moto oyo abandaki
sima, lifuti ya ndenge moko na oyo napesi yo. 15
Boni, nazali na ndingisa te ya kosala na mbongo
na ngai nyonso oyo nalingi? Osilikeli ngai mpo ete
nazali moto malamu? » 16 Boye, kati na bato oyo
bazali sik'oyo bato ya suka, ebele bakokoma bato
ya liboso; mpe kati na ba-oyo bazali sik'oyo bato
ya liboso, ebele bakokoma bato ya suka. 17 Wana
Yesu azalaki kokende na Yelusalemi, abendaki na
pembeni bayekoli na Ye zomi na mibale mpe alobaki
na bango wana bazali kotambola: 18 « Boyoka!
Tozali solo kokende na Yelusalemi; Mwana na Moto
akokabama na maboko ya bakonzi ya Banganga-
Nzambe mpe ya balakisi ya Mobeko; bakokatela Ye
etumbu ya kufa 19 mpe bakokaba Ye na maboko ya
bapagano mpo ete baseka Ye, babeta Ye fimbu mpe
babaka Ye na ekulusu. Mpe na mokolo ya misato,
akosekwa. » 20 Bongo mama ya bana mibali ya
Zebede ayaki epai ya Yesu, elongo na bana na ye
ya mibali, mpe agumbamaki liboso na Ye mpo na
kosenga Ye eloko moko. 21 Yesu atunaki ye: —
Olingi nini? Azongisaki: — Laka ngai ete bana na
ngai mibale oyo ya mibali bakovanda kati na Bokonzi
na Yo: moko na ngambo ya loboko na Yo ya mobali,
mpe mosusu, na ngambo ya loboko na Yo ya mwasi.
22 Yesu azongiselaki bango: — Bozali kososola te
makambo oyo bozali kosenga! Boni, bokoki komela
kopo oyo Ngai nakomela? Bazongisaki: — Iyo, tokoki.
23 Yesu alobaki na bango: — Solo, bokomela na bino
kopo oyo Ngai nakomela; kasi likambo ya kovanda na
ngambo ya loboko na Ngai ya mobali to na ngambo
ya loboko na Ngai ya mwasi, Ngai nakoki te kopesela
yango ndingisa; bisika wana ezali ya bato oyo Tata
na Ngai abongisela bango yango. 24 Tango bayekoli
mosusu zomi bayokaki makambo wana, basilikelaki
bandeko mibale wana. 25 Kasi Yesu abengaki bango
nyonso mpe alobaki na bango: — Boyebi malamu
ete bakonzi ya bikolo bakonzaka bato ya bikolo oyo
ezali na se ya bokonzi na bango, mpe bakalaka ya
lokumu bakonzaka bato oyo bazali na se ya bokonzi
na bango. 26 Esengeli te kozala bongo kati na bino.
Nzokande, tika ete moto nyonso oyo alingi kozala
moto monene kati na bino azala mosali na bino; 27
mpe tika ete moto nyonso oyo alingi kozala moto
ya liboso kati na bino azala mowumbu na bino! 28
Pamba te Mwana na Moto ayaki te mpo ete basalela
Ye; kasi ayaki nde kosala mpo na bato, mpe kopesa
bomoi na Ye lokola motuya ya kofuta mpo na kosikola
bato ebele. 29 Tango Yesu elongo na bayekoli na Ye
balongwaki na Jeriko, bato ebele balandaki Yesu. 30
Bakufi miso mibale bazalaki ya kovanda pembeni
ya nzela; tango bayokaki ete Yesu azali koleka,
bagangaki: — Nkolo, Mwana ya Davidi, yokela biso
mawa! 31 Bato bazalaki kopamela bango mpo ete
bakanga minoko na bango, kasi bango bagangaki
lisusu makasi: — Nkolo, mwana ya Davidi, yokela
biso mawa! 32 Yesu atelemaki, abengaki bango mpe
atunaki bango: — Bolingi nasala nini mpo na bino?
33 Bazongiselaki Ye: — Nkolo, sala ete tomona. 34
Yesu ayokelaki bango mawa mpe asimbaki miso na
bango; mpe, mbala moko, bakomaki komona mpe
balandaki Ye.

21 Wana bazalaki kopusana pene ya Yelusalemi
mpe bakomaki pene ya Betifaje, na ngomba
ya banzete ya olive, Yesu atindaki bayekoli mibale.
2 Alobaki na bango: — Bokende na mboka oyo

ezali liboso na bino; tango kaka bokokota na mboka
yango, bokomona ane ya mwasi bakanga na singa,
mpe mwana ya ane pembeni na yango; bofungola
nyonso mibale mpe bomemela Ngai yango. 3 Soki
moto moko alobi na bino likambo na tina na yango,
bozongisela ye: « Nkolo azali na bosenga na yango.
» Mpe, mbala moko, akotika yango kokende. 4
Makambo wana nyonso esalemaki mpo ete maloba
oyo mosakoli aloba ekokisama: 5 « Boloba na Siona,
mboka kitoko: ‹ Tala, mokonzi na yo azali koya epai
na yo, atonda na boboto, avandi na likolo ya ane ya
mwasi, na likolo ya mwana ya ane, mwana ya nyama
oyo ememaka mikumba. › » 6 Bayekoli bakendeki
mpe basalaki ndenge kaka Yesu atindaki bango. 7
Bamemaki ane ya mwasi elongo na mwana ya ane,
batandaki bilamba na bango na mikongo na yango;
mpe Yesu avandaki na likolo na yango. 8 Bato ebele
batandaki bilamba na bango na nzela; bamosusu
bakataki bitape na likolo ya banzete mpe batandaki
yango lisusu na nzela. 9 Bato oyo bazalaki kotambola
liboso ya Yesu mpe ba-oyo bazalaki kolanda sima
bazalaki koganga: « Ozana na Mwana na Davidi!
Tika ete apambolama, Ye oyo ayei na Kombo ya
Nkolo! Ozana na bisika oyo eleki Likolo! » 10 Tango
Yesu akotaki kati na Yelusalemi, engumba mobimba
eninganaki; bazalaki kotuna: — Oyo lisusu nani? 11
Bato bazalaki kozongisa: — Ezali mosakoli Yesu,
moto ya Nazareti ya Galile! 12 Yesu akotaki kati
na lopango ya Tempelo, abenganaki bato nyonso
oyo bazalaki koteka mpe kosomba biloko kati na
Tempelo; abalolaki bamesa ya bato oyo bazalaki
kobongola mbongo mpe bakiti ya ba-oyo bazalaki
koteka bibenga. 13 Alobaki na bango: — Ekomama:
« Ndako na Ngai ekobengama Ndako ya losambo; »
kasi bino, bozali kokomisa yango penza nganda ya
miyibi! 14 Bakufi miso mpe bato oyo batambola tengu-
tengu bapusanaki pene na Yesu kati na lopango
ya Tempelo, mpe abikisaki bango. 15 Bakonzi ya
Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko basilikaki
makasi tango bamonaki bikamwa oyo Yesu asalaki
mpe ndenge bana bazalaki koganga kati na lopango
ya Tempelo: « Ozana na Mwana na Davidi! » 16
Balobaki na Yesu: — Ozali koyoka makambo oyo
bazali koloba? Yesu azongiselaki bango: — Iyo! Boni,
botikala nanu kotanga te: « Wuta na minoko ya
bana mike, mpe ya bana oyo bazali nanu komela
mabele, ozwaki lokumu na Yo? » 17 Bongo atikaki
bango, abimaki longwa na engumba mpe akendeki
na Betani epai wapi alekisaki butu. 18 Na tongo-tongo
ya mokolo oyo elandaki, wana azalaki kozonga na
engumba, ayokaki nzala. 19 Amonaki nzete moko
ya figi pembeni ya nzela, apusanaki pene na yango;
kasi amonaki eloko moko te na nzete yango, kaka
makasa. Alobaki na nzete yango: — Okobotaka lisusu
mbuma te mpo na libela. Mpe kaka na tango wana,
nzete ya figi ekawukaki. (aiōn g165) 20 Tango bayekoli
bamonaki bongo, bakamwaki mingi mpe batunaki:
— Ndenge nini nzete ya figi ekawuki kaka boye
na mbala moko? 21 Yesu azongiselaki bango: —
Nazali koloba na bino penza ya solo: soki bozali na
kondima mpe botie tembe te, bokoki kaka te kosala
makambo oyo Ngai nasali na nzete ya figi oyo, kasi
bokoki mpe koloba na ngomba wana: « Longwa
wana mpe mibwaka na ebale, » yango ekosalema
solo. 22 Soki bozali na kondima, bokozwa nyonso
oyo bokosenga kati na losambo. 23 Yesu akotaki
na lopango ya Tempelo; mpe wana azalaki koteya,
bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakambi ya bato
bapusanaki pene na Ye. Batunaki: — Na kombo ya
bokonzi nini ozali kosala biloko oyo? Nani apesi yo
bokonzi yango? 24 Yesu azongiselaki bango: — Ngai
mpe, nazali kotuna bino motuna moko. Soki kaka
bopesi Ngai eyano, nakoyebisa bino soki na kombo
ya bokonzi nini nazali kosala makambo yango. 25
Libatisi ya Yoane ewutaki na Nzambe to ewutaki na
bato? Bakomaki kokabola makanisi bango na bango:
— Soki tolobi: « Ewutaki na Nzambe, » akotuna biso
lisusu: « Bongo mpo na nini bondimaki ye te? » 26
Soki mpe tolobi: « Ewutaki na bato, » wana tosengeli
kobanga bato, pamba te bato nyonso bazwaka Yoane
lokola mosakoli. 27 Boye, bazongiselaki Yesu: —
Toyebi te! Yesu mpe alobaki na bango: — Ngai mpe,
nakoyebisa bino te soki na kombo ya bokonzi nini
nazali kosala makambo yango. 28 Yesu alobaki na
bango lisusu: — Bokanisi nini na tina na lisolo oyo?
Moto moko azalaki na bana mibali mibale; akendeki
epai ya mwana ya liboso mpe alobaki na ye: « Mwana
na ngai, kende lelo kosala na elanga ya vino. » 29
Mwana azongisaki: « Naboyi. » Kasi sima na mwa
tango, abongolaki makanisi mpe akendeki na elanga
yango. 30 Tata akendeki epai ya mwana mosusu
mpe alobaki na ye kaka ndenge moko. Mwana yango
azongisaki: « Malamu, nkolo na ngai, nakeyi! » Kasi
akendeki te. 31 Nani kati na bango mibale akokisaki

mokano ya tata na ye? Bazongisaki: — Mwana ya
liboso. Yesu alobaki na bango: — Nazali koloba na
bino penza ya solo: bafutisi mpako mpe basi ya
ndumba bakokota na Bokonzi ya Nzambe liboso
na bino, 32 pamba te Yoane ayaki nde epai na
bino mpo na kolakisa bino nzela ya bosembo, kasi
bondimaki ye te; nzokande, bafutisi mpako mpe basi
ya ndumba bandimaki ye. Atako bomonaki yango
na miso na bino, kasi bobongolaki kaka mitema te
mpe bondimaki ye kaka te. 33 Boyoka lisese mosusu:
Moto moko alonaki elanga ya vino, atongaki lopango
zingazinga na yango, atimolaki ekamolelo bambuma
ya vino mpe atongaki ndako molayi ya bakengeli.
Sima, apesaki elanga yango na maboko ya basali
mpo ete bakoma kofutela yango, mpe akendeki na
mobembo. 34 Tango eleko ya kobuka bambuma
ekomaki pene, atindaki basali na ye epai ya bafuteli
elanga, mpo ete bakende kokongola bambuma na
ye; 35 kasi bafuteli elanga bakangaki basali yango;
babetaki moko, babomaki mosusu, mpe babambaki
oyo ya misato mabanga. 36 Atindaki basali mosusu
ebele koleka ba-oyo ya liboso; kasi bafuteli elanga
basalaki bango ndenge kaka basalaki ba-oyo ya
liboso. 37 Na suka, atindelaki bango mwana na ye ya
mobali mpe amilobelaki: « Solo, bakotosa mwana
na ngai! » 38 Kasi tango bafuteli elanga bamonaki
mwana yango, balobanaki bango na bango: « Tala
mokitani ya libula ya elanga! Boya, toboma ye mpo
ete libula ya elanga ekoma ya biso! » 39 Bakangaki
ye, babwakaki ye na libanda ya elanga ya vino mpe
babomaki ye. 40 Tango nkolo elanga ya vino akoya,
akosala bafuteli elanga wana nini? 41 Bazongisaki: —
Akobomisa bato mabe wana na kufa moko ya somo
penza, akopesa elanga yango ya vino na maboko ya
bafuteli mosusu oyo bakobanda kofutaka ye ndambo
na ye ya bambuma, na eleko oyo babukaka yango.
42 Yesu alobaki na bango: — Nanu botanga te kati na
Makomi: « Libanga oyo batongi ndako babwakaki
ekomi libanga ya songe ya ndako, mpe esimbi ndako
mobimba? Nkolo asalaki bongo, mpe ezali penza
likambo ya kokamwa na miso na biso. » 43 Yango
wana, nazali koyebisa bino ete Bokonzi ya Nzambe
ekolongolama kati na bino mpo ete epesama na bato
oyo bakokoka kolakisa misala na yango. [44 Moto
oyo akokweya na likolo ya libanga yango akobukana
ndambo na ndambo; kasi moto oyo libanga yango
ekokweyela, ekopanza ye.] 45 Sima na bango koyoka
masese na Ye, bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
Bafarizeo basosolaki ete Yesu azalaki koloba na
tina na bango. 46 Bazalaki koluka nzela ya kokanga
Ye, kasi babangaki bato, pamba te bango nyonso
bazalaki kozwa Yesu lokola mosakoli.

22 Yesu alobaki na bango lisusu na masese: 2
— Bokonzi ya Likolo ekokani na mokonzi moko
oyo asalaki feti ya libala mpo na mwana na ye ya
mobali. 3 Atindaki basali na ye kokende koyebisa
babengami na feti ete baya na feti, kasi babengami
yango baboyaki. 4 Atindaki lisusu basali mosusu
mpe alobaki na bango: « Bosengela ngai epai ya
babengami na feti ete baya penza, mpe boyebisa
bango ete nasili kobongisa bilei: nabomi bangombe
na ngai ya mibali mpe banyama na ngai ya mafuta;
mpe sik'oyo, nyonso esili kobongisama malamu.
Boloba na bango ete bazanga te na feti. » 5 Kasi
babengami na feti bazwaki kobengama yango na
pamba: bamoko bakendeki na bilanga na bango;
bamosusu, na mombongo na bango; 6 mpe bamosusu
bakangaki basali ya mokonzi, banyokolaki bango mpe
babomaki bango. 7 Mokonzi asilikaki makasi, atindaki
basoda na ye koboma babomi wana mpe kotumba
engumba na bango. 8 Alobaki na basali na ye: « Bilei
ya feti esili kobongisama malamu, kasi babengami
mpo na kozala na feti yango babongaki na yango
te. 9 Bokende na bisika oyo babalabala ekutana
mpe bobenga bato nyonso oyo bokomona kuna, mpo
ete baya na feti ya libala ya mwana na ngai. » 10
Basali bakendeki na babalabala mpe babengaki bato
nyonso oyo bamonaki kuna: bato mabe mpe bato
malamu. Boye, ndako ya feti etondaki na babengami.
11 Kasi tango mokonzi akotaki mpo na kotala bato
oyo babengamaki na feti, amonaki moto moko oyo
alataki te elamba ya feti ya libala. 12 Atunaki ye:
« Molingami na ngai, okoti awa ndenge nini awa
olati te elamba oyo ebongi na feti ya libala? » Moto
yango azangaki eyano ya kopesa. 13 Bongo mokonzi
alobaki na basali na ye: « Bokanga ye makolo mpe
maboko, bobwaka ye kati na molili ya libanda, epai
wapi kolela mpe koswa minu ezali. » 14 Pamba te
babengami bazali ebele, kasi baponami bazali moke.
15 Bongo Bafarizeo babendanaki pembeni mpo na
kosala mabongisi ya kokanga Yesu na motambo na
nzela ya maloba na Ye moko. 16 Batindelaki Yesu
bayekoli na bango elongo na bato ya lisanga ya

Erode. Batindami yango balobaki na Yesu: — Moteyi,
toyebi malamu ete ozali moto oyo azanga pamela
mpe oteyaka na bosolo nzela ya Nzambe, otepaka-
tepaka te liboso ya makanisi ya bato mpe oponaka
bilongi te; 17 yebisa biso makanisi na yo na tina
na likambo oyo: Kolanda mobeko, ezali malamu to
epekisami kofuta mpako ya mokonzi epai ya Sezare?
18 Kasi lokola Yesu asosolaki mayele mabe na bango,
alobaki: — Bato ya bilongi mibale! Mpo na nini bozali
kotiela Ngai motambo? 19 Bolakisa Ngai mbongo oyo
bofutaka na yango mpako. Bamemelaki Ye mbongo
moko ya ebende. 20 Atunaki bango: — Elilingi mpe
makomi oyo ezali ya nani? 21 Bazongisaki: — Ezali
ya Sezare. Yesu alobaki na bango: — Bopesa na
Sezare, oyo ezali ya Sezare; mpe bopesa na Nzambe,
oyo ezali ya Nzambe! 22 Tango bayokaki eyano ya
Yesu, bakamwaki; batikaki Ye mpe bakendeki. 23
Kaka na mokolo yango, Basaduseo oyo balobaka ete
lisekwa ezali te, bayaki epai na Yesu mpe batunaki
Ye: 24 — Moteyi, Moyize alobaki: « Soki mobali
akufi mpe atiki mwana te, ndeko na ye ya mobali
asengeli kobala mwasi oyo mokufi atiki mpo ete
abotisa ye bana oyo bakozala bakitani ya mokufi. »
25 Nzokande, kati na biso, ezalaki na bandeko mibali
sambo. Ndeko mobali ya liboso abalaki mwasi mpe
akufaki; kasi lokola abotaki te bana oyo basengelaki
kokitana na ye, atikelaki ndeko na ye ya mobali
mwasi na ye. 26 Esalemaki mpe bongo na ndeko
ya mibale, na ndeko ya misato kino na ndeko ya
sambo. 27 Sima na bango nyonso, mwasi yango mpe
akufaki. 28 Na mokolo oyo bato bakosekwa kati na
bakufi, mwasi yango akozala mwasi ya nani kati na
bandeko nyonso sambo, pamba te bango nyonso
sambo babalaki ye? 29 Yesu azongiselaki bango: —
Bozali kati na libunga, pamba te boyebi Makomi te,
mpe boyebi nguya ya Nzambe te. 30 Na mokolo oyo
bato bakosekwa kati na bakufi, bakobala lisusu te;
kasi bakozala lokola ba-anjelu kati na Likolo. 31 Mpo
na oyo etali lisekwa ya bakufi, botikala nanu kotanga
te makambo oyo Nzambe ayebisa bino: 32 « Nazali
Nzambe ya Abrayami, Nzambe ya Izaki, mpe Nzambe
ya Jakobi? » Nzambe azali Nzambe ya bakufi te,
kasi azali Nzambe ya bato ya bomoi. 33 Tango ebele
ya bato bayokaki bongo, bakamwaki mingi mateya
ya Yesu. 34 Tango Bafarizeo bayokaki ete Yesu
asukisi Basaduseo, bango mpe basanganaki; 35 mpe
moko kati na bango, molakisi ya Mobeko, alukaki
kotiela Yesu motambo, atunaki Ye: 36 — Moteyi,
mobeko nini eleki monene kati na mibeko nyonso?
37 Yesu azongiselaki ye: — Linga Nkolo, Nzambe na
yo, na motema na yo mobimba, na molimo na yo
mobimba mpe na makanisi na yo nyonso. 38 Yango
nde mobeko ya liboso mpe eleki monene. 39 Mobeko
ya mibale oyo ekokani na yango: « Linga moninga na
yo ndenge yo moko omilingaka. » 40 Mibeko nyonso
mpe mateya ya basakoli evandi kati na mibeko oyo
mibale. 41 Wana Bafarizeo basanganaki esika moko,
Yesu atunaki bango: 42 — Bozali kokanisa nini na
tina na Klisto? Azali Mwana ya nani? Bazongiselaki
Ye: — Azali mwana ya Davidi! 43 Alobaki na bango:
— Bongo ndenge nini Davidi, na botindikami ya
Molimo ya Nzambe, abengaki Ye Nkolo? Pamba te
alobaki: 44 « Nkolo alobaki na Nkolo na ngai: ‹ Vanda
na ngambo ya loboko na Ngai ya mobali kino natia
banguna na Yo na se ya matambe na Yo. › » 45 Soki
Davidi azali kobenga Ye « Nkolo, » bongo ndenge nini
akoki lisusu kozala mwana na ye? 46 Moto moko te
akokaki kozongisela Ye ata liloba moko. Mpe, banda
mokolo wana, moko te amekaki lisusu kotuna Ye
mituna.

23 Yesu alobaki na ebele ya bato mpe na bayekoli
na Ye: 2 « Balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo
bazali na mokumba ya koteya bato mibeko ya Moyize.
3 Boye, bosengeli kosala keba na mateya nyonso
oyo bateyaka bino, mpe bobongisa etamboli na bino
kolanda mateya na bango; kasi bomekola te misala
na bango, pamba te batiaka mateya na bango na
misala te. 4 Babongisaka mikumba ya kilo makasi
mpe batiaka yango na mapeka ya bato mosusu,
kasi bango moko balingaka ata moke te kotombola
mosapi oyo ya moke mpo na kosunga bato yango
na komema mikumba yango. 5 Misala nyonso oyo
basalaka, basalaka yango kaka mpo ete bato bamona
bango. Boye, bayeisaka minene mikanda na bango,
oyo bakoma biteni ya Makomi, mpe milayi, basonge
ya banzambala na bango. 6 Balingaka kovanda na
bisika ya lokumu kati na bafeti, mpe na bisika ya
liboso kati na bandako ya mayangani; 7 balingaka
ete bato bapesa bango mbote, na bisika oyo bato
ebele bakutanaka, mpe babenga bango ‹ Moteyi.
› 8 Kasi bino, bolinga te ete bato babenga bino ‹
Moteyi, › pamba te bozali na Moteyi kaka moko, mpe
bino nyonso bozali bandeko. 9 Bobenga moto moko

te awa na mokili ‹ Tata, › pamba te bozali kaka na
Tata moko, mpe azali kati na Likolo. **10** Bolinga te
ete bato babenga bino ‹ bakonzi, › pamba te bozali
kaka na Mokonzi moko, Klisto. **11** Moto oyo aleki
monene kati na bino akozala mosali na bino. **12**
Pamba te moto oyo amitombolaka, bakokitisa ye; mpe
oyo amikitisaka, bakotombola ye. **13** Mawa na bino,
balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo, bato ya bilongi
mibale! Bokangaka nzela mpo ete bato mosusu
bakota te kati na Bokonzi ya Likolo; bino moko, bozali
kokota kuna te, kasi bozali lisusu kokanga nzela
mpo ete bato oyo bazali na posa ya kokota bakota
te. [**14** Mawa na bino, balakisi ya Mobeko mpe
Bafarizeo, bato ya bilongi mibale! Boyibaka biloko ya
basi oyo bakufisa mibali, mpe bosalaka mabondeli ya
milayi-milayi mpo na kokosa bato. Mpo na yango,
bokozwa etumbu oyo eleki makasi.] **15** Mawa na bino,
balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo: bato ya bilongi
mibale! Bosalaka mibembo na ebale mpe na mokili
mpo na koluka kozwa kaka mopagano moko oyo
akondima kosambela na lingomba na bino; mpe soki
kaka andimi, bokomisaka ye moto ya lifelo mbala
mibale koleka bino moko. **(Geenna g1067)** **16** Mawa
na bino, batambolisi bakufa miso! Bolobaka: ‹ Soki
moto alapi ndayi na kombo ya Tempelo, wana ezali
likambo te; kasi soki alapi ndayi na kombo ya wolo
ya Tempelo, wana asengeli kokokisa ndayi na ye.
› **17** Bino, bakufi miso, bozali penza bazoba! Eloko
nini eleki motuya: wolo to Tempelo oyo ekomisaka
wolo bule? **18** Bolobaka lisusu: ‹ Soki moto alapi
ndayi na kombo ya etumbelo, wana ezali likambo te;
kasi soki alapi ndayi na kombo ya likabo oyo ezali
na likolo ya etumbelo, asengeli kokokisa ndayi na
ye. › **19** Bakufi miso! Eloko nini eleki motuya: likabo
to etumbelo oyo ekomisi likabo bule? **20** Pamba te
moto oyo alapi ndayi na kombo ya etumbelo alapi
yango na kombo ya etumbelo yango mpe na kombo
ya biloko nyonso oyo ezali na likolo na yango. **21**
Moto oyo mpe alapi ndayi na kombo ya Tempelo alapi
yango na kombo ya Tempelo yango mpe na Kombo
ya Ye oyo avandaka kati na yango. **22** Mpe moto
oyo alapi ndayi na kombo ya Likolo alapi yango na
kombo ya Kiti ya Bokonzi ya Nzambe mpe na Kombo
ya Ye oyo avandelaka yango. **23** Mawa na bino,
balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo, bato ya bilongi
mibale! Solo, bofutaka eteni ya zomi ya bandembi,
ya bamusikadi mpe ya biloko ya mike-mike ya solo
kitoko; kasi bomonaka pamba makambo oyo eleki
motuya kati na Mobeko: bosembo, motema mawa
mpe kondima. Nzokande, bosengeli nde kotia yango
na misala mpe kozwa na motuya likambo oyo wana
ya kofuta eteni ya zomi. **24** Bino, batambolisi bakufa
miso! Solo, bolongolaka nzinzi oyo ekweyaka na
masanga na bino, kasi bomelaka shamo mobimba.
25 Mawa na bino, balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo,
bato ya bilongi mibale! Bosukolaka malamu libanda
ya bakopo mpe ya basani, kasi botondisaka yango na
biloko ya moyibi mpe ya lokoso na bino. **26** Mofarizeo
mokufi miso! Banda nanu na kopetola kati ya kopo
mpe ya sani, bongo libanda ekokoma peto. **27** Mawa
na bino, balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo, bato ya
bilongi mibale! Bozali lokola bakunda oyo bapakola
langi ya pembe: emonanaka kitoko na libanda, kasi
etonda na mikuwa ya bakufi mpe na lolenge nyonso
ya mbindo. **28** Ndenge moko mpe mpo na bino: na
libanda, bomonanaka lokola bato ya sembo na miso
ya bato; kasi na kati, botondi na lokuta mpe na mabe.
29 Mawa na bino, balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo,
bato ya bilongi mibale! Botongaka bakunda mpo na
basakoli, mpe bokomisaka kitoko malita ya bato ya
sembo. **30** Bolobaka: ‹ Soki tozalaki na bomoi na tango
ya bakoko na biso, tolingaki kosangana te elongo
na bango mpo na kotangisa makila ya basakoli.
› **31** Boye, na maloba na bino moko, bondimaka
ete bozali penza bakitani ya bato oyo babomaki
basakoli. **32** Bokoba malamu na mosala oyo batata
na bino babandaki, mosala ya koboma basakoli! **33**
Bino, banyoka, libota ya bitupa! Ndenge nini bokoki
kokanisa ete bokokima etumbu ya lifelo? **(Geenna g1067)**
34 Mpo na yango, Ngai nakotindela bino basakoli, bato
ya bwanya mpe balakisi ya Mobeko. Bokoboma mpe
bokobaka bamoko na ekulusu, bokobeta bamosusu
fimbu kati na bandako na bino ya mayangani mpe
bokobengana bango na engumba moko na moko, **35**
mpo ete makila ya bato nyonso ya sembo, oyo basopa
na mabele, etangama na mito na bino, kobanda na
makila ya Abele, moto ya sembo, kino na makila
ya Zakari, mwana mobali ya Barashi, oyo bobomaki
kati ya Tempelo mpe etumbelo. **36** Nazali koloba
na bino penza ya solo: etumbu oyo esengeli mpo
na mabe wana nyonso ekokweyela bato ya ekeke
oyo. **37** Yelusalemi, Yelusalemi, yo oyo obomaka
basakoli mpe obambaka bato oyo Nzambe atindelaka
yo mabanga, mbala boni nalingaki kosangisa bana

na yo, ndenge soso ya mwasi esangisaka bana na
yango na se ya mapapu na yango, kasi boboyaki! 38
Sik'oyo, ndako na bino ezali kosundolama. 39 Pamba
te, nazali koloba na bino: Kobanda lelo, bokotikala
komona Ngai lisusu te kino bokoloba: ‹ Tika ete
apambolama, Ye oyo ayei na Kombo ya Nkolo! › »

24 Wana Yesu azalaki kobima longwa na lopango
ya Tempelo, bayekoli na Ye bapusanaki pene
na Ye mpo na kotalisa Ye ndenge batonga Tempelo.
2 Kasi Yesu alobaki na bango: — Bomoni nyonso
oyo? Nazali koloba na bino penza ya solo: nyonso
ekobukama, libanga moko te ekotikala awa na likolo
ya libanga mosusu. 3 Lokola Yesu avandaki na
ngomba ya banzete ya olive, bayekoli bapusanaki
pene na Ye mpe batunaki Ye, na esika oyo bazalaki
bango moko kaka: — Yebisa biso: makambo wana
ekosalema tango nini? Mpe elembo nini ekotalisa
koya na Yo mpe suka ya mokili? (aiōn g165) 4 Yesu
azongisaki: — Bosala keba ete moto moko te akosa
bino! 5 Pamba te bato mingi bakoya na Kombo
na Ngai mpe bakoloba: « Ngai nde Masiya, » mpe
bakokosa bato ebele. 6 Bokoyoka basango ya
bitumba mpe nungunungu na tina na bitumba, kasi
bomitungisa te mpo na yango; pamba te makambo
wana esengeli kosalema, kasi ekozala nanu suka ya
mokili te. 7 Ekolo moko ekotelemela ekolo mosusu,
bokonzi moko ekobundisa bokonzi mosusu, nzala
ekozala makasi penza, mpe mabele ekoningana bipai
na bipai. 8 Makambo nyonso wana ekozala kaka
ebandeli ya pasi lokola pasi ya mwasi oyo azali
kobota. 9 Bongo, bakokaba bino mpo ete bomona
pasi, bakoboma bino; bikolo nyonso ekoyina bino
mpo na Kombo na Ngai. 10 Mpo na yango, bato
ebele bakokweyisa kondima na bango, bakokaba
mpe bakoyina baninga na bango. 11 Basakoli ebele
ya lokuta bakobima mpe bakokosa bato ebele. 12
Lokola mabe ekokola se kokola, bolingo ya bato
ebele ekokita. 13 Kasi moto oyo akoyika mpiko kino
na suka akobika. 14 Sango Malamu oyo ya Bokonzi
ekoteyama na mokili mobimba mpo ete ezala litatoli
epai ya bikolo nyonso; sima na yango kaka nde suka
ekoya. 15 Yango wana, tango bokomona makambo
ya nkele oyo epesaka bato pasi na motema, oyo
mosakoli Daniele alobelaki, kosalema kati na Esika
ya bule, —tika ete motangi asosola malamu— 16
wana tika ete bato oyo bakozala kati na Yuda bakima
na bangomba; 17 tika ete moto oyo akozala na likolo
ya ndako akita te, mpo na kokende kozwa eloko
songolo kati na ndako na ye, 18 mpe tika ete moto
oyo akozala kati na bilanga azonga na ndako te, mpo
na kokende kozwa elamba na ye! 19 Na mikolo wana,
mawa na basi oyo bakozala na bazemi mpe na ba-
oyo bakozala komelisa bana mabele! 20 Bosambela
mpo ete makambo wana esalema te na eleko ya
malili makasi to na mokolo ya Saba. 21 Pamba te
pasi ekozala makasi, na lolenge oyo etikala nanu
kozala te, wuta na ebandeli ya mokili kino sik'oyo,
mpe na lolenge oyo ekotikala kozala lisusu te. 22
Mpe soki Nkolo ayeisaki te mikolo yango moke, moto
ata moko te akokaki kobika; kasi mpo na baponami
na Ye, akoyeisa yango moke. 23 Na tango wana,
soki moto moko alobi na bino: « Klisto azali awa!
» to « Azali kuna, » bondima ye te. 24 Pamba te
bamasiya ya lokuta mpe basakoli ya lokuta bakobima,
bakosala bilembo minene mpe bikamwa mpo na
kokosa ata baponami, soki ekokaki kosalema. 25
Namiyebiseli bino mpo ete bosala keba! 26 Soki
moto moko alobi na bino: « Botala, azali kati na
esobe, » bokende kuna te; to « Azali awa, kati na
esika ebombama, » bondima yango te. 27 Solo,
ndenge mokalikali oyo ebimi na este engengisaka
kino na weste, ndenge wana mpe koya ya Mwana
na Moto ekozala. 28 Esika nyonso ebembe ezali
kopola, bandeke oyo eliaka bibembe esanganaka
wana. 29 Tango kaka mikolo yango ya pasi ekoleka,
« moyi ekokoma molili, sanza ekongenga lisusu te,
minzoto ekokweya longwa na likolo, mpe banguya ya
Likolo ekoningisama. » 30 Sima na yango, elembo ya
Mwana na Moto ekomonana na likolo; bongo bikolo
nyonso ya mokili ekokoma kolelalela mpe ekomona
Mwana na Moto koya na likolo ya mapata ya likolo,
kati na nguya mpe na nkembo monene. 31 Mpe na
lokito monene ya kelelo, akotinda ba-anjelu na Ye
kosangisa baponami na Ye longwa na bangambo
nyonso minei ya mokili: longwa na suka moko ya
Likolo kino na suka mosusu. 32 Tika ete lisese ya
nzete ya figi eteya bino: soki kaka bitape na yango
elembi mpe ebandi kobimisa makasa, boyebaka ete
eleko ya moyi makasi ekomi pene. 33 Ndenge moko
mpe mpo na bino; tango bokomona makambo wana
nyonso, boyeba ete Mwana na Moto akomi pene,
lokola na bikuke ya engumba. 34 Nazali koloba na
bino penza ya solo: bato ya ekeke oyo bakoleka te

kino makambo wana nyonso ekosalema. **35** Likolo
mpe mabele ekoleka, kasi maloba na Ngai ekoleka
te. **36** Mpo na oyo etali mokolo to ngonga, moko te
ayebi yango, ezala ba-anjelu ya Likolo to Mwana;
Ye moko kaka Tata nde ayebi yango. **37** Ndenge
esalemaki na tango ya Noa, ndenge wana mpe
ekosalema na koya ya Mwana na Moto; **38** pamba
te liboso ete mpela eya, bato bazalaki kolia mpe
komela, kobala mpe kobalisa bana na bango, kino na
mokolo oyo Noa akotaki na masuwa; **39** bayebaki
eloko moko te na tina na oyo elingaki kosalema, kino
mpela eyaki mpe ekumbaki bango nyonso. Ekozala
mpe bongo na koya ya Mwana na Moto. **40** Mibali
mibale bakozala na elanga: moko akokamatama,
mpe mosusu akotikala; **41** basi mibale bakozala
konika bambuma na enikelo; moko akokamatama,
mpe mosusu akotikala. **42** Yango wana, bosenzela;
pamba te boyebi te mokolo nini Nkolo na bino akoya.
43 Bososola malamu likambo oyo: soki nkolo ndako
ayebaki ngonga ya butu oyo moyibi akoya, alingaki
kosenzela mpe kopekisa ye kokota kati na ndako na
ye. **44** Yango wana, bino mpe, bomibongisa, pamba
te Mwana na Moto akoya na ngonga oyo bozali
kokanisa kutu te. **45** Nani azali mowumbu ya sembo
mpe ya mayele epai ya nani nkolo apesaki mokumba
ya kokamba basali kati na ndako na ye, mpo ete
apesaka bango bilei na bango na tango oyo ekoki?
46 Esengo na mowumbu oyo nkolo na ye, tango
akozonga, akokuta azali kosala bongo. **47** Nazali
koloba na bino penza ya solo: nkolo na ye akopesa
ye mokumba ya kobatela bozwi na ye nyonso. **48** Kasi
soki azali mowumbu mabe oyo amilobeli: « Nkolo
na ngai awumeli mpo na kozonga, » **49** mpe akomi
kobeta baninga na ye ya mosala, bawumbu lokola
ye, kolia mpe komela masanga mesa moko elongo
na balangwi masanga, **50** nkolo na ye akozonga na
mokolo oyo ye, mowumbu, azali kozela te mpe na
ngonga oyo ayebi te; **51** akokata-kata ye na biteni
mpe akotia ye esika moko na bato ya bilongi mibale,
na esika oyo ekozala kolela mpe koswa minu.

25 Bokonzi ya Likolo ekozala lokola baseka zomi
oyo bakamataki minda na bango mpe bakendeki
kokutana na mobali ya libala. **2** Kati na bango, mitano
bazalaki bazoba, mpe mitano bazalaki mayele. **3**
Baseka oyo bazalaki bazoba bakamataki minda na
bango, kasi bamemaki mafuta te; **4** ba-oyo bazalaki
mayele bakamataki minda na bango mpe milangi oyo
ezalaki na mafuta kati na yango. **5** Lokola mobali
ya libala azalaki kowumela mpo na kokoma, baseka
nyonso wana bayokaki pongi mpe balalaki. **6** Na
ngonga ya midi ya butu, mongongo moko eyokanaki:
« Mobali ya libala ayei! Bokende kokutana na ye! » **7**
Baseka nyonso balamukaki mpe babongisaki minda
na bango. **8** Baseka oyo bazalaki bazoba balobaki
na ba-oyo bazalaki mayele: « Bopesa biso ndambo
ya mafuta na bino, pamba te minda na biso ekomi
pene ya kokufa. » **9** Kasi baseka oyo bazalaki mayele
bazongisaki: « Te! Ekokoka te mpo na biso mpe bino!
Ebongi nde bokima mbangu epai ya bateki mafuta
mpo ete bosomba mafuta na bino moko. » **10** Wana
bazalaki kokende kosomba mafuta, mobali ya libala
akomaki: baseka oyo bamilengelaki bakotaki elongo
na mobali ya libala kati na ndako oyo basalelaka
feti ya libala, mpe bakangaki ekuke. **11** Na sima,
baseka mosusu mpe bayaki; balobaki: « Nkolo, nkolo,
fungolela biso ekuke! » **12** Kasi azongiselaki bango: «
Nazali koloba na bino penza ya solo: nayebi bino
te. » **13** Boye bosenzela, pamba te boyebi mokolo
te, boyebi mpe ngonga te. **14** Ekozala lisusu lokola
moto moko oyo, wana akomaki pene ya kokende
na mobembo, abengaki basali na ye mpe apesaki
bango mokumba ya kobatela bozwi na ye. **15** Apesaki
na mosali ya liboso batalanta mitano; na mosali ya
mibale, batalanta mibale; mpe na mosali ya misato,
talanta moko. Apesaki bango yango kolanda makoki
ya moko na moko, mpe akendeki na mobembo. **16**
Mosali oyo azwaki batalanta mitano abandaki mbala
moko kobalola yango na mombongo, mpe mombongo
yango ebotaki batalanta mosusu mitano lokola mileki.
17 Mosali oyo azwaki batalanta mibale asalaki mpe
ndenge moko. Mombongo na ye ebotaki batalanta
mosusu mibale lokola mileki. **18** Kasi moto oyo azwaki
kaka talanta moko atimolaki libulu kati na mabele mpe
abombaki talanta ya nkolo na ye. **19** Sima na mikolo
ebele, nkolo ya basali wana azongaki mpe alobaki na
bango: « Boyebisa ngai ndenge nini bosalelaki bozwi
na ngai. » **20** Mosali oyo azwaki batalanta mitano
apusanaki mpe amemaki batalanta mitano mosusu
oyo azwaki lokola mileki. Alobaki: « Nkolo na ngai,
opesaki ngai batalanta mitano; tala, nazwi batalanta
mitano mosusu lokola mileki. » **21** Nkolo azongiselaki
ye: « Malamu! Ozali mosali malamu mpe ya sembo.
Lokola ozalaki sembo na biloko moke, nakopesa yo

mokumba ya kobatela biloko ebele. Yaka kosepela
elongo na nkolo na yo. » 22 Mosali oyo azwaki
batalanta mibale ayaki mpe alobaki: « Nkolo na ngai,
opesaki ngai batalanta mibale; tala, nazwi batalanta
mibale mosusu lokola mileki. » 23 Nkolo azongiselaki
ye: « Malamu! Ozali mosali malamu mpe ya sembo.
Lokola ozalaki sembo na biloko moke, nakopesa yo
mokumba ya kobatela biloko ebele. Yaka kosepela
elongo na nkolo na yo. » 24 Bongo mosali oyo
azwaki talanta moko ayaki mpe alobaki: « Nkolo na
ngai, nayebaki ete ozali moto ya matata, obukaka
bambuma na elanga oyo olonaki te mpe olokotaka
bambuma na esika oyo obwakaki ata nkona moko te.
25 Yango wana, nabangaki mpe nakendeki kobomba
talanta na yo na se ya mabele. Tala yango oyo,
kamata talanta na yo. » 26 Nkolo na ye azongisaki: «
Mosali mabe mpe ya goyigoyi! Lokola oyebaki ete
nabukaka bambuma na elanga oyo nalonaki te mpe
nalokotaka bambuma na esika oyo nabwakaki ata
nkona moko te, 27 mpo na nini opesaki te talanta na
ngai epai ya babombi misolo mpo ete, na bozongi
na ngai, nakoka kozwa yango elongo na mileki? 28
Bobotola ye talanta yango mpe bopesa yango epai
ya moto oyo azali na batalanta zomi. 29 Pamba te,
na moto oyo azali na eloko, bakopesa ye lisusu,
mpe akokoma na bofuluki; kasi na moto oyo azangi,
bakobotola ye ata oyo azali na yango. 30 Bongo
na oyo etali mosali mabe oyo, bobwaka ye kati na
molili ya libanda, epai wapi kolela mpe koswa minu
ezali. » 31 Tango Mwana na Moto akoya kati na
nkembo na Ye elongo na ba-anjelu na Ye nyonso,
akovanda na Kiti ya Bokonzi na Ye ya nkembo. 32
Bikolo nyonso ya mokili ekosangana liboso na Ye.
Bongo akokabola bango na masanga mibale ndenge
mobateli bibwele akabolaka bameme mpe bantaba:
33 akotia bameme na ngambo ya loboko na Ye ya
mobali, mpe bantaba, na ngambo ya loboko na Ye
ya mwasi. 34 Sima na yango, Mokonzi akoloba na
bato oyo bakozala na ngambo ya loboko na Ye ya
mobali: « Boya, bino bato oyo Tata na Ngai apambola,
bokamata libula na bino, Bokonzi oyo babongisela
bino wuta mokili ekelama. 35 Pamba te nayokaki
nzala, mpe bopesaki Ngai bilei; nayokaki posa ya
mayi, mpe bopesaki Ngai mayi ya komela; nazalaki
mopaya, mpe boyambaki Ngai malamu; 36 nazalaki
bolumbu, mpe bolatisaki Ngai bilamba; nabelaki, mpe
bosungaki Ngai; nakotaki na boloko, mpe boyaki
kotala Ngai. » 37 Bongo, bato ya sembo bakoloba na
Ye: « Nkolo, tango nini tomonaki Yo na nzala mpe
topesaki Yo bilei; tango nini tomonaki na posa ya
mayi, mpe topesaki yo mayi ya komela? 38 Tango nini
tomonaki Yo mopaya, mpe toyambaki Yo malamu;
tango nini ozalaki bolumbu, mpe biso tolatisaki Yo?
39 Tango nini tomonaki Yo kobela to kati na boloko
mpe toyaki kotala Yo? » 40 Mokonzi akozongisela
bango: « Nazali koloba na bino penza ya solo: eloko
nyonso oyo bosalaki mpo na moko kati na bandeko
na Ngai, oyo bazali bato pamba, boyeba malamu
ete bosalaki yango nde epai na Ngai. » 41 Bongo
akoloba na bato oyo bakozala na ngambo ya loboko
na Ye ya mwasi: « Bokende mosika na Ngai, bino
bato oyo Nzambe alakela mabe; bokende na moto
ya libela na libela, oyo ebongisama mpo na Satana
elongo na ba-anjelu na ye. **(aiōnios g166)** 42 Pamba te
nayokaki nzala, kasi bopesaki Ngai bilei te; nayokaki
posa ya mayi, kasi bopesaki Ngai te mayi ya komela;
43 nazalaki mopaya, kasi boyambaki Ngai malamu te
epai na bino; nazalaki bolumbu, kasi bolatisaki Ngai
te; nabelaki mpe nakotaki na boloko, kasi bosungaki
Ngai te. » 44 Bango mpe bakotuna Ye: « Nkolo,
tango nini tomonaki Yo na nzala to na posa ya mayi;
tango nini tomonaki Yo mopaya, ozangi bilamba, ozali
kobela to okoti na boloko, bongo tosungaki Yo te?
» 45 Akozongisela bango: « Nazali koloba na bino
penza ya solo: eloko nyonso oyo bosalaki te mpo
na moko kati na bato pamba oyo, boyeba malamu
ete bozangaki nde kosala yango epai na Ngai. » 46
Boye, bakokende na etumbu ya seko, kasi bato ya
sembo bakozwa bomoi ya seko. **(aiōnios g166)**

26 Tango Yesu asilisaki koloba makambo wana
nyonso, ayebisaki bayekoli na Ye: 2 « Boyebi
malamu ete etikali mikolo mibale mpo ete feti ya
Pasika ebanda, mpe ete ezali na tango wana nde
bakokaba Mwana na Moto mpo ete babaka Ye na
ekulusu. » 3 Boye, bakonzi ya Banganga-Nzambe
mpe bakambi ya bato basanganaki kati na ndako ya
Kayifa, mokonzi ya Banganga-Nzambe; 4 bayokanaki
kosalela mayele mabe mpo na kokanga Yesu mpe
koboma Ye. 5 Kasi balobaki: « Tosala yango te na
tango ya feti, noki te bato bakotomboka. » 6 Lokola
Yesu azalaki na Betani, na ndako ya Simona oyo
azalaki moto na maba, 7 mwasi moko apusanaki
pene na Ye. Na maboko na ye, azalaki na molangi

ya alibatre etonda na malasi ya motuya makasi.
Wana Yesu azalaki na mesa, mwasi yango asopaki
malasi yango na moto ya Yesu. 8 Tango bayekoli
bamonaki bongo, basilikaki mpe balobaki: — Mpo na
nini kobebisa malasi boye? 9 Bakokaki ata koteka
yango na motuya makasi mpe kopesa mbongo epai
ya babola! 10 Tango Yesu amonaki bongo, alobaki na
bango: — Mpo na nini bozali kotungisa mwasi oyo?
Asali Ngai likambo moko ya malamu. 11 Bokozalaka
na babola tango nyonso; kasi Ngai, bokozalaka na
Ngai tango nyonso te. 12 Wana asopi malasi oyo
na nzoto na Ngai, asali yango mpo na kobongisa
kokundama na Ngai. 13 Nazali koloba na bino penza
ya solo: esika nyonso bakosakola Sango Malamu oyo
kati na mokili mobimba, bakobanda mpe kolobela
likambo mwasi oyo awuti kosala, mpo na kokanisa
ye. 14 Moko kati na bantoma zomi na mibale, oyo
kombo na ye ezalaki Yuda Isikarioti, akendeki epai
ya bakonzi ya Banganga-Nzambe 15 mpe atunaki
bango: — Bozali kokanisa kopesa ngai nini soki
nateki Yesu epai na bino? Boye bafutaki ye mbongo
ya bibende tuku misato. 16 Banda na tango wana,
Yuda akomaki koluka libaku malamu ya kokaba Yesu.
17 Na mokolo ya liboso ya feti ya Mapa ezanga levire,
bayekoli bayaki kotuna Yesu: — Esika nini olingi
ete tobongisela Yo bilei ya Pasika? 18 Azongiselaki
bango: — Bokende na engumba epai ya moto songolo
mpe boloba na ye: « Moteyi alobi: ‹ Tango na Ngai
ekomi pene; nakolia bilei ya Pasika elongo na bayekoli
na Ngai epai na yo. › » 19 Bayekoli basalaki ndenge
Yesu atindaki bango mpe babongisaki bilei ya Pasika.
20 Tango pokwa ekomaki, Yesu avandaki na mesa
elongo na bayekoli zomi na mibale. 21 Wana bazalaki
kolia, Yesu alobaki: — Nazali koloba na bino penza
ya solo: moko kati na bino akoteka Ngai. 22 Bayokaki
mawa mingi, mpe bakomaki kotuna Ye, moko sima na
moninga: — Nkolo, ezali ngai? 23 Yesu azongisaki: —
Moto oyo akoteka Ngai azali kolia sani moko elongo
na Ngai. 24 Solo, Mwana na Moto akokende, kolanda
ndenge ekomama na tina na Ye; kasi mawa na moto
oyo akoteka Mwana na Moto! Elingaki kozala malamu
koleka mpo na moto yango ete abotama te. 25 Yuda,
ye oyo asengeli koteka Ye, alobaki: — Moteyi, ezali
ngai? Yesu azongiselaki ye: — Olobi yango. 26 Wana
bazalaki kolia, Yesu azwaki lipa; sima na Ye kozongisa
matondi epai ya Nzambe, akataki yango mpe apesaki
yango na bayekoli na koloba: — Oyo ezali nzoto
na Ngai! Bozwa mpe bolia. 27 Azwaki lisusu kopo;
mpe sima na Ye kozongisa matondi epai ya Nzambe,
apesaki bango yango na koloba: — Bomela yango
bino nyonso; 28 ezali makila na Ngai ya Boyokani,
makila oyo esopani mpo na bato ebele, mpo ete
masumu na bango elimbisama. 29 Nazali koloba na
bino penza ya solo: kobanda sik'oyo, nakomela lisusu
vino oyo te kino na mokolo oyo nakomela yango, ya
sika, elongo na bino, kati na Bokonzi ya Tata na Ngai.
30 Sima na yango, bayembaki banzembo; bongo
babimaki mpo na kokende na ngomba ya banzete ya
olive. 31 Yesu alobaki na bango: — Na butu ya lelo,
bokokweyisa kondima na bino mpo na Ngai; pamba
te ekomama: « Nakobeta mobateli bibwele, mpe
bameme ya etonga ekopalangana. » 32 Kasi, sima na
Ngai kosekwa, nakokende na Galile, liboso na bino.
33 Petelo alobaki: — Ata soki bango nyonso bakweyisi
kondima na bango likolo na Yo, ngai nakotikala
kokweyisa kondima na ngai te. 34 Yesu azongiselaki
ye: — Nazali koloba na yo penza ya solo: kaka na
butu ya lelo, liboso ete soso elela, okowangana Ngai
mbala misato. 35 Petelo alobaki na Ye: — Ata soki
nasengeli kokufa elongo na Yo, nakowangana Yo te.
Mpe bayekoli nyonso balobaki kaka ndenge moko. 36
Elongo na bayekoli na Ye, Yesu akomaki na esika
oyo babengaka Getisemane mpe alobaki na bango:
— Botikala awa, wana Ngai nakeyi kosambela kuna.
37 Wana amemaki Petelo mpe bana mibali mibale
ya Zebede, akomaki mawa-mawa mpe komitungisa;
38 alobaki na bango: — Motema na Ngai etondi na
mawa pene nakufa; botikala awa mpe bosenzela
elongo na Ngai. 39 Akendeki mwa mosika, amikitisaki
elongi kino na mabele mpe asambelaki boye: —
Tata, soki ekoki kosalema, tika ete kopo oyo ya pasi
ekende mosika na Ngai! Nzokande, kosala te kolanda
mokano na Ngai, kasi sala kolanda mokano na Yo.
40 Bongo azongaki epai bayekoli na Ye bazalaki mpe
akutaki bango balala pongi; alobaki na Petelo: —
Boni, bokokaki te kosenzela elongo na Ngai mpo na
ngonga moko? 41 Bosenzela mpe bosambela mpo
ete bokweya te kati na komekama. Molimo ezalaka na
posa makasi ya kosala malamu, kasi nzoto ezalaka
na bolembu. 42 Akendeki lisusu mwa mosika, na
mbala ya mibale, mpe abondelaki: — Tata na Ngai,
soki ekoki kosalema te ete kopo oyo ya pasi ekende
mosika na Ngai, wana tika ete mokano na Yo esalema!
43 Azongaki lisusu epai bayekoli na Ye bazalaki mpe

akutaki bango lisusu balala pongi, pamba te bayokaki
pongi makasi mpe miso na bango ekomaki kilo. 44
Boye, atikaki bango mpe akendeki lisusu mosika;
mpe, mpo na mbala ya misato, abondelaki na maloba
kaka wana. 45 Azongaki lisusu epai bayekoli na
Ye bazalaki, mpe alobaki na bango: — Bozali kaka
kokoba kolala pongi mpe kopema? Ngonga ekoki;
Mwana na Moto akokabama na maboko ya bato
ya masumu. 46 Botelema; tokende. Moto oyo ateki
Ngai azali koya. 47 Wana Yesu azalaki nanu koloba,
Yuda, moko kati na bayekoli zomi na mibale, akomaki
elongo na bato ebele oyo basimbaki mipanga mpe
banzete; ezalaki bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
bakambi ya bato nde batindaki bango. 48 Moto oyo
atekaki Yesu apesaki bango elembo moko; alobaki
na bango: « Moto oyo ngai nakopesa beze, ezali
nde ye; bokanga ye. » 49 Mbala moko, apusanaki
pene ya Yesu mpe alobaki na Ye: — Mbote, Moteyi!
Mpe apesaki Ye beze. 50 Yesu alobaki na ye: —
Molingami na Ngai, likambo oyo oyei kosala awa,
sala yango. Bongo bato mosusu oyo bayaki elongo
na ye bapusanaki, basimbaki Yesu na makasi mpe
bakangaki Ye. 51 Moko kati na baninga ya Yesu
asembolaki loboko, abimisaki mopanga na ye wuta
na ebombelo na yango, abetaki yango mosali ya
mokonzi ya Banganga-Nzambe mpe akataki ye litoyi.
52 Kasi Yesu alobaki na ye: — Zongisa mopanga
na yo kati na ebombelo na yango, pamba te bato
nyonso oyo babundaka na mopanga bakokufa na
nzela ya mopanga. 53 Okanisi ete nakoki te kobenga
Tata na Ngai, oyo akoki mpe mbala moko kotinda ba-
anjelu koleka bankoto zomi mpo na koya kosunga
Ngai? 54 Nzokande, soki mpe esalemi ndenge wana,
Makomi ekokokisama te; pamba te ezali koloba ete
makambo nyonso wana esengeli kosalema bongo.
55 Kaka na ngonga yango, Yesu alobaki na ebele
ya bato: — Boni, nakomi motomboki mpo ete boya
kokanga Ngai na mipanga mpe na banzete? Nazalaki
kovanda mikolo nyonso kati na lopango ya Tempelo
mpo na kopesa malakisi na Ngai, mpe bokangaki
Ngai te. 56 Kasi makambo oyo nyonso esalemi mpo
ete Makomi ya basakoli ekokisama. Bongo bayekoli
nyonso basundolaki Ye mpe bakimaki. 57 Bato oyo
bakangaki Yesu bamemaki Ye liboso ya Kayifa,
mokonzi ya Banganga-Nzambe, epai wapi balakisi
ya Mobeko mpe bakambi ya bato basanganaki. 58
Petelo azalaki kolanda Yesu na mosika, kino na
ndako ya mokonzi ya Banganga-Nzambe; akotaki kati
na lopango mpe avandaki elongo na bakengeli mpo
na kotala ndenge makambo ekosuka. 59 Nzokande
bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bato nyonso ya
Likita-Monene ya Bayuda bazalaki koluka litatoli moko
oyo ekobimisa polele mabe ya Yesu mpo ete bakoka
kokatela Ye etumbu ya kufa, 60 kasi bazwaki yango
te, atako bato mingi bakendeki mpo na kokosela
Ye makambo. Bongo, bato mibale bayaki 61 mpe
balobaki: — Moto oyo alobaki: « Ngai nakoki kobuka
Tempelo ya Nzambe mpe kotonga yango lisusu na
mikolo misato. » 62 Mokonzi ya Banganga-Nzambe
atelemaki mpe atunaki Yesu: — Boni, ozali te na liloba
ya kozongisa? Olobi nini liboso ya makambo oyo
bazali kofunda yo na yango? 63 Kasi Yesu abatelaki
kimia. Boye mokonzi ya Banganga-Nzambe alobaki
na Ye: — Na Kombo ya Nzambe na bomoi, napesi
yo mitindo: « Yebisa biso soki ozali Klisto, Mwana
na Nzambe. » 64 Yesu azongiselaki ye: — Otatoli
yango. Kasi nazali koloba na bino: Kobanda sik'oyo,
bokomona Mwana na Moto kovanda na ngambo ya
loboko ya mobali ya Nkolo-Na-Nguya-Nyonso mpe
koya na nkembo na likolo ya mapata ya Likolo. 65
Mokonzi ya Banganga-Nzambe apasolaki bilamba
na ye mpe alobaki: — Afingi Nzambe! Mpo na nini
koluka lisusu batatoli? Bino moko boyoki ndenge
nini afingi Nzambe! 66 Bokanisi nini mpo na yango?
Bazongisaki: — Abongi na kufa. 67 Babwakelaki Ye
soyi na elongi mpe babetaki Ye makofi; bato mosusu
babetaki Ye bambata 68 mpe balobaki: — Klisto,
sakola kati na biso; yebisa biso moto oyo abeti yo!
69 Na tango wana, Petelo avandaki libanda, kati na
lopango ya kati. Mwasi mosali moko apusanaki pene
na ye mpe alobaki: — Yo mpe, ozalaki elongo na
Yesu, moto ya Galile. 70 Kasi Petelo awanganaki
na miso ya bato nyonso: — Nayebi te makambo
oyo ozali koloba! 71 Wana Petelo azalaki kokende
na ekuke mpo na kobima, mwasi mosali mosusu
amonaki ye mpe alobaki na bato oyo bazalaki wana:
— Moto oyo azalaki elongo na Yesu ya Nazareti. 72
Petelo awanganaki yango lisusu na kolapa ndayi: —
Nayebi moto wana te! 73 Sima na mwa tango moke,
bato oyo bazalaki wana bapusanaki mpe balobaki
na Petelo: — Ezali ya solo, yo mpe ozali moko kati
na bato wana; elobeli na yo ezali kofunda yo. 74
Bongo Petelo abandaki kolapa ndayi esangana na
bilakeli mabe: — Tika ete Nzambe alakela ngai mabe

soki nakosi! Nalapi ndayi: Nayebi moto yango te!
Mpe, mbala moko, soso elelaki. 75 Bongo Petelo
akanisaki maloba ya Yesu: « Liboso ete soso elela,
okowangana Ngai mbala misato. » Abimaki mpe
alelaki makasi na libanda.

27 Tango tongo etanaki, bakonzi nyonso ya
Banganga-Nzambe mpe bakambi ya bato
basalelaki Yesu likita mpo na kobomisa Ye. 2
Bakangaki Ye basinga, bamemaki Ye mpe bakabaki
Ye na maboko ya moyangeli Pilato. 3 Tango
Yuda oyo atekaki Yesu amonaki ete bakateli Yesu
etumbu, ayokaki pasi mingi na motema mpe akendeki
kozongisa mbongo wana ya bibende tuku misato
epai ya bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakambi
ya bato. 4 Alobaki na bango: — Nasali masumu
mpo ete nateki moto oyo asali mabe te! Kasi bango
bazongisaki: — Etali biso na nini? Etali nde yo moko!
5 Yuda abwakaki mbongo yango kati na Tempelo,
alongwaki wana mpe akendeki komidiembika. 6
Bakonzi ya Banganga-Nzambe balokotaki mbongo
yango mpe balobaki: — Mibeko epesi nzela te ya kotia
mbongo oyo na ebombelo misolo ya Tempelo, pamba
te ezali mbongo ya makila. 7 Boye, basanganaki mpe
bazwaki mokano ya kosomba, na mbongo yango,
elanga ya mosali mbeki, mpe ya kokomisa yango
lilita mpo na kokunda bapaya. 8 Yango wana, kino
na mokolo ya lelo, babengaka elanga yango elanga
ya makila. 9 Ezali ndenge wana nde maloba ya
mosakoli Jeremi ekokisamaki: « Bakamataki mbongo
ya bibende ya palata tuku misato, motuya oyo bato ya
Isalaele bakataki mpo na ye, 10 mpe basombaki na
yango elanga ya mosali mbeki ndenge Nkolo atindaki
ngai. » 11 Yesu asambaki liboso ya moyangeli.
Moyangeli atunaki Yesu: — Boni, ozali mokonzi ya
Bayuda? Yesu azongisaki: — Olobi yango. 12 Sima
na yango, tango bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
bakambi ya bato bafundaki Ye, azongisaki lisusu
eloko moko te. 13 Bongo Pilato atunaki Ye: — Ozali
koyoka te makambo nyonso oyo bazali koloba mpo
na kofunda Yo? 14 Kasi Yesu azongisaki ata liloba
moko te; mpe moyangeli akamwaki makasi. 15 Na feti
nyonso ya Pasika, moyangeli azalaki na momesano
ya kobimisa na boloko mokangami moko oyo bato
bazalaki kopona. 16 Na tango wana, ezalaki na
mokangami moko oyo ayebanaki mingi, kombo na
ye ezalaki Yesu Barabasi. 17 Tango Pilato amonaki
ebele ya bato basangani, atunaki bango: — Kati
na Yesu Barabasi mpe Yesu oyo babengaka Klisto,
bolingi nabimisela bino nani mpo ete akoma nsomi?
18 Pilato ayebaki malamu ete ezali mpo na likunya
nde bakabaki Yesu na maboko na ye. 19 Wana Pilato
avandaki na esambiselo, mwasi na ye atindelaki ye
maloba: — Kokota te na makambo ya moto wana
ya sembo; pamba te na butu ya lelo, namoni pasi
mingi kati na ndoto likolo na ye! 20 Bakonzi ya
Banganga-Nzambe mpe bakambi ya bato bandimisaki
ebele ya bato ete basenga na makasi kobima ya
Barabasi longwa na boloko, mpe komona ndenge
bakoboma Yesu. 21 Moyangeli atunaki bango lisusu:
— Kati na bango mibale, bolingi nabimisela bino
nani? Bazongisaki na koganga: — Barabasi! 22 Pilato
atunaki bango: — Nasala nini na Yesu oyo babengaka
Klisto? Bato nyonso bazongisaki: — Baka ye na
ekulusu! 23 Pilato atunaki lisusu: — Mabe nini asali?
Kasi bakobaki kaka koganga makasi koleka: — Baka
ye na ekulusu! 24 Tango Pilato amonaki ete akokoka
lisusu kosala eloko te, mpe ete mobulu ya bato
ezalaki komata se komata, azwaki mayi, asukolaki
maboko na ye liboso ya bato na koloba: — Makila ya
moto oyo ekotangama na moto na ngai te, kasi na
mito na bino. 25 Bato nyonso bazongisaki: — Tika ete
makila na ye etangama na mito na biso mpe ya bana
na biso! 26 Pilato abimiselaki bango Barabasi; mpe
sima na kobetisa Yesu fimbu, apesaki Ye na maboko
na bango mpo ete babaka Ye na ekulusu. 27 Basoda
ya moyangeli bakumbaki Yesu kati na esambiselo
mpe basangisaki zingazinga na Ye lisanga mobimba
ya basoda. 28 Balongolaki Ye bilamba, balatisaki
Ye nzambala ya motane, 29 balatisaki Ye ekoti ya
nzube na moto mpe basimbisaki Ye lingenda moke na
loboko na Ye ya mobali; bongo babandaki kofukama
liboso na Ye mpo na kotiola Ye, na koloba: « Mbote,
mokonzi ya Bayuda! » 30 Bazalaki kobwakela Ye
soyi, kokamata lingenda moke oyo basimbisaki Ye
na loboko mpe kobeta Ye na moto. 31 Sima na
bango kosakanela Ye, balongolaki Ye nzambala,
balatisaki Ye bilamba na Ye mpe bakumbaki Ye mpo
na kobaka Ye na ekulusu. 32 Wana bazalaki kobima
na engumba, bakutanaki na moto moko ya Sirene,
kombo na ye ezalaki Simona; mpe bakangaki ye na
makasi mpo ete amema ekulusu ya Yesu. 33 Tango
bakomaki na esika oyo babengaka « Gologota, »
oyo elingi koloba: esika ya mokuwa ya moto, 34

bapesaki Yesu masanga ya vino basangisa na mayi
ya bololo mpo ete amela; kasi sima na Ye komeka
masanga yango, aboyaki komela yango. 35 Sima na
bango kobaka Yesu na ekulusu, bakabolaki bilamba
na Ye, na kobeta zeke; 36 mpe bavandaki wana
mpo na kokengela Ye. 37 Na likolo ya moto ya
Yesu, batiaki makomi oyo mpo na kotalisa mpo nini
bakatelaki Ye etumbu: Moto oyo azali Yesu, Mokonzi
ya Bayuda. 38 Babomi mibale ya bato babakamaki
na ba-ekulusu elongo na Yesu: moko, na ngambo
ya loboko ya mobali ya Yesu; mosusu, na ngambo
ya loboko na Ye ya mwasi. 39 Baleki nzela bazalaki
kofinga Ye na koningisa mito na bango; 40 bazalaki
koloba: « Yo oyo okobuka Tempelo mpe okotonga
yango lisusu na mikolo misato, mibikisa yo moko!
Soki ozali penza Mwana na Nzambe, kita longwa na
ekulusu! » 41 Bakonzi ya Banganga-Nzambe, balakisi
ya Mobeko elongo na bakambi ya bato bazalaki
mpe kotiola Yesu na koloba: 42 « Abikisaki bato
mosusu, kasi ye moko akoki komibikisa te! Azali
mokonzi ya Isalaele! Tika ete akita sik'oyo longwa na
ekulusu, bongo tokondimela Ye. 43 Atiaka elikya na
ye kati na Nzambe; tika ete Nzambe akangola ye
sik'oyo soki alingaka ye, pamba te azalaki koloba: ‹
Nazali Mwana na Nzambe. › » 44 Babomi bato oyo
babakamaki na ba-ekulusu elongo na Yesu bazalaki
mpe kofinga Ye ndenge wana. 45 Kobanda na ngonga
ya midi kino na ngonga ya misato ya pokwa, molili
ekotaki na mokili mobimba. 46 Pene na ngonga ya
misato ya pokwa, Yesu agangaki: — Eloi, Eloi, lema
sabachtani? Elingi koloba: Nzambe na Ngai, Nzambe
na Ngai, mpo na nini osundoli Ngai? 47 Kati na
bato oyo batelemaki wana, ndambo bayokaki Ye;
boye bakomaki koloba: — Azali kobenga Eliya! 48
Mbala moko, moko kati na bango akendeki mbangu
kokamata eponze moko, azindisaki yango na vino
ya ngayi, atiaki eponze yango na songe ya mwa
nzete mpe apesaki yango Yesu mpo ete amela. 49
Kasi bato mosusu balobaki: — Zela! Totala soki
Eliya akoya kobikisa ye. 50 Kasi Yesu agangaki
lisusu makasi, mpe azongisaki molimo na Ye. 51
Kaka na tango yango, rido ya Tempelo epasukaki na
biteni mibale, kobanda na likolo kino na se, mabele
eninganaki, mabanga minene epasukaki, 52 bakunda
efungwamaki, mpe banzoto ya basantu ebele oyo
bakufa esekwaki: 53 ebimaki na bakunda mpe, sima
na lisekwa ya Yesu, ekotaki kati na engumba ya bule
epai wapi bato ebele bamonaki yango. 54 Tango
mokonzi ya basoda ya Rome elongo na basoda oyo
bazalaki kokengela Yesu bamonaki ndenge mabele
eninganaki mpe nyonso oyo esalemaki, bayokaki
somo makasi mpe balobaki: — Moto oyo azalaki
penza Mwana na Nzambe! 55 Basi ebele bazalaki
wana, bazalaki kotala na mosika; balandaki Yesu
longwa na Galile mpo na kosunga Ye. 56 Kati na
basi yango, ezalaki na Mari, moto ya Magidala; Mari,
mama ya Jake mpe ya Jozefi; mpe mama ya bana
ya Zebede. 57 Tango pokwa ekomaki, mozwi moko
ayaki; kombo na ye ezalaki Jozefi, moto ya mboka
Arimate; ye mpe akomaki moyekoli ya Yesu. 58
Akendeki kosenga nzoto ya Yesu epai ya Pilato; mpe
Pilato apesaki mitindo ete bapesa ye yango. 59 Jozefi
azwaki nzoto ya Yesu, alingaki yango na liputa ya
lino ya peto 60 mpe atiaki nzoto yango kati na kunda
moko ya sika, oyo atobolisaki ye moko kati na libanga
moko ya monene. Mpe atindikaki libanga mosusu
ya monene liboso ya ekotelo ya kunda yango, mpe
azongaki. 61 Mari, moto ya mboka Magidala, mpe
Mari mosusu bavandaki wana, na ngambo mosusu ya
kunda. 62 Mokolo oyo elandaki, mokolo oyo elandaki
Mokolo ya kobongisa Saba, bakonzi ya Banganga-
Nzambe mpe Bafarizeo bakendeki epai ya Pilato 63
mpo na koloba na ye: — Mokonzi, makanisi ezongeli
biso na tina na mokosi wana! Tango azalaki na bomoi,
alobaki: « Sima na mikolo misato, nakosekwa. » 64
Yango wana, pesa mitindo ete bakengela malamu
kunda yango kino na mokolo ya misato. Soki te,
bayekoli na ye bakoya koyiba nzoto mpo ete, na sima,
baloba na bato ete asekwi kati na bakufi. Lokuta
oyo ya suka ekoya kozala lisusu mabe koleka oyo
ya liboso. 65 Pilato azongisaki: — Bozwa bakengeli
mpe bokende kokengela kunda ndenge bokanisi
kosala. 66 Boye bakendeki mpe basalaki nyonso oyo
ekoki mpo ete kunda ekengelama malamu; batiaki
elembo na libanga oyo bakangaki na yango kunda
mpe batiaki bakengeli.

28 Sima na mokolo ya Saba, na tongo-tongo ya
mokolo ya liboso ya poso, Mari, moto ya mboka
Magidala, mpe Mari mosusu bakendeki kotala kunda.
2 Mbala moko, mabele eninganaki makasi, pamba te
anjelu ya Nkolo akitaki longwa na Likolo, akendeki
na kunda, atindikaki libanga mpe avandaki na likolo
na yango. 3 Azalaki kongenga lokola mikalikali, mpe

bilamba na ye ezalaki pembe makasi lokola mvula
ya pembe. **4** Bakengeli bakomaki kolenga mpo na
somo mpe bakomaki lokola bato ya kokufa. **5** Kasi
anjelu alobaki na basi: « Bobanga te! Nayebi ete
bozali koluka Yesu oyo babakaki na ekulusu. **6**
Azali lisusu awa te, pamba te asili kosekwa, ndenge
kaka alobaki. Boya kotala esika oyo nzoto na Ye
ezalaki, **7** mpe bokende noki koyebisa bayekoli na
Ye: ‹ Asili kosekwa kati na bakufi; akei liboso na bino,
na Galile; ezali kuna nde bokomona Ye. › Yango nde
makambo oyo nazalaki na yango ya koyebisa bino.
» **8** Balongwaki noki na kunda, na somo mpe na
esengo makasi; bapotaki mbangu mpo na kokende
kopesa sango epai ya bayekoli na Ye. **9** Mbala
moko, Yesu akutanaki na bango mpe alobaki: —
Mbote na bino! Bapusanaki pene na Ye, basimbaki
makolo na Ye mpe bagumbamelaki Ye. **10** Yesu
alobaki na bango: — Bobanga te! Bokende koyebisa
bandeko na Ngai ete bakende na Galile; ezali kuna
nde bakomona Ngai. **11** Wana basi bazalaki kokende,
ndambo ya bakengeli bazongaki kati na engumba
mpo na koyebisa na bakonzi ya Banganga-Nzambe,
makambo nyonso oyo ewutaki koleka. **12** Bakonzi ya
Banganga-Nzambe babengaki bakambi ya bato mpe,
elongo na bango, basalaki mwango moko, bapesaki
mbongo ebele epai ya basoda **13** mpe balobaki na
bango: « Tala ndenge bosengeli koloba: ‹ Wana
tozalaki kati na pongi, bayekoli na ye bayaki koyiba
nzoto na ye, na butu. › **14** Soki likambo yango ekomi
na matoyi ya moyangeli, tokoyeba kosolola na ye
mpe kosala nyonso mpo ete bomema ngambo te. »
15 Basoda bazwaki mbongo mpe basalaki ndenge
kaka batindaki bango. Lisolo yango epanzanaki kati
na Bayuda mpe ezali kolobama kino na mokolo
ya lelo. **16** Bayekoli zomi na moko bakendeki na
Galile, na ngomba oyo Yesu ayebisaki bango ete
bakende. **17** Tango bamonaki Ye, bagumbamelaki Ye;
kasi bamosusu kati na bango bandimaki te. **18** Yesu
apusanaki pene na bango mpe alobaki: — Bokonzi
nyonso epesameli Ngai, ezala kati na Likolo to na
mokili. **19** Bokende, bokomisa bato ya bikolo nyonso
bayekoli na Ngai, bobatisa bango na Kombo ya Tata,
ya Mwana mpe ya Molimo Mosantu; **20** bolakisa
bango kotosa makambo nyonso oyo natindaki bino.
Boyeba malamu ete nazali elongo na bino mikolo
nyonso kino na suka ya mokili. **(aiōn g165)**

Malako

1 Tala ebandeli ya Sango Malamu ya Yesu-Klisto,
Mwana na Nzambe, 2 kolanda ndenge ekomama
kati na mokanda ya mosakoli Ezayi: « Nakotinda
ntoma na Ngai liboso na Yo, ye nde akobongisela
Yo nzela. 3 Mongongo ya moto moko ezali kobelela
kati na esobe: ‹ Bobongisa nzela mpo na Nkolo,
bosembolela Ye banzela ya mike! › » 4 Boye
Yoane azalaki kati na esobe mpe azalaki kosakola:
« Bobongola mitema na bino, bozwa libatisi, mpe
Nzambe akolimbisa masumu na bino! » 5 Bavandi
nyonso ya Yuda mpe ya Yelusalemi bazalaki kokende
epai na ye; bazalaki kotubela masumu na bango, mpe
ye, azalaki kobatisa bango na ebale Yordani. 6 Yoane
azalaki kolata elamba oyo basala na bapwale ya
shamo mpe mokaba oyo basala na poso ya nyama,
na loketo; azalaki kolia mankoko mpe mafuta ya
nzoyi. 7 Tala makambo oyo azalaki koteya bato: «
Sima na ngai, Moto moko azali koya, aleki ngai na
nguya; ngai nabongi kutu te mpo na kogumbama
liboso na Ye mpo na kofungola ata basinga ya
basandale na Ye. 8 Ngai nazali kobatisa bino na
mayi, kasi Ye akobatisa bino kati na Molimo Mosantu.
» 9 Na tango wana, Yesu ayaki wuta na Nazareti ya
Galile, mpe Yoane abatisaki Ye na ebale Yordani.
10 Tango kaka abimaki na mayi, amonaki Likolo
kofungwama mpe Molimo kokitela Ye lokola ebenga.
11 Mongongo moko eyokanaki wuta na Likolo: « Ozali
Mwana na Ngai ya bolingo, nasepelaka na Yo mingi!
» 12 Mbala moko, Molimo amemaki Yesu kati na
esobe 13 epai wapi avandaki mikolo tuku minei mpe
Satana azalaki komeka Ye. Azalaki kuna elongo na
banyama ya zamba, mpe ba-anjelu bazalaki kopesa
Ye bilei. 14 Tango babwakaki Yoane kati na boloko,
Yesu akendeki na Galile epai wapi azalaki koteya
Sango Malamu ya Nzambe. 15 Azalaki koloba: «
Tango ekoki, mpe Bokonzi ya Nzambe ekomi pene.
Bobongola mitema mpe bondima Sango Malamu. »
16 Mokolo moko, wana Yesu azalaki koleka pembeni
ya ebale ya Galile, amonaki Simona mpe Andre,
ndeko na ye. Bazalaki kobwaka monyama na ebale,
pamba te bazalaki balobi mbisi. 17 Yesu alobaki
na bango: « Bolanda Ngai, mpe nakokomisa bino
balobi bato. » 18 Mbala moko, batikaki minyama na
bango mpe balandaki Yesu. 19 Wana Yesu akobaki
kotambola, amonaki na mosika Jake, mwana mobali
ya Zebede, oyo azalaki elongo na Yoane, ndeko
na ye; bazalaki kobongisa minyama kati na bwato
na bango. 20 Mbala moko, Yesu abengaki bango.
Batikaki Zebede, tata na bango, kati na bwato elongo
na basali na ye mpe balandaki Yesu. 21 Bongo Yesu
elongo na bayekoli na Ye bakendeki na Kapernawumi.
Na mokolo ya Saba, Yesu akotaki na ndako ya
mayangani mpe abandaki koteya. 22 Bato bakamwaki
makasi malakisi na Ye, pamba te ateyaki na bokonzi
oyo balakisi ya Mobeko bazangaki. 23 Kaka na tango
yango, ezalaki na moto moko, kati na ndako ya
mayangani, oyo azalaki na se ya bokonzi ya molimo
mabe, azalaki koganga: 24 — Yesu ya Nazareti, olingi
nini? Oyei nde koboma biso? Nayebi Yo malamu,
ozali Motindami mpe Mosantu ya Nzambe! 25 Yesu
atelemelaki molimo mabe yango mpe apesaki yango
mitindo: — Kanga monoko na yo! Bima kati na moto
oyo. 26 Molimo mabe eningisaki moto yango makasi
mpe ebimaki na koganga. 27 Bato nyonso bakamwaki
makasi mpe bakomaki kotunana: — Oyo ezali lisusu
likambo nini? Tala mateya ya sika oyo etondi na
nguya! Azali kopesa mitindo ata na milimo mabe,
mpe ezali kotosa Ye! 28 Mbala moko, sango na tina
na Ye epanzanaki kati na etuka mobimba ya Galile.
29 Tango Yesu abimaki na ndako ya mayangani,
akendeki elongo na Jake mpe Yoane na ndako ya
Simona mpe Andre. 30 Nzokande, mama-bokilo ya
Simona azalaki ya kolala mpo ete azalaki kobela
fievele; mbala moko, bapesaki Ye sango. 31 Boye
apusanaki pene ya mama yango, asimbaki ye na
loboko mpe atelemisaki ye; fievele esilaki, mpe mama
yango akomaki kobongisela bango bilei. 32 Wana
moyi elalaki mpe pokwa eyaki, bamemelaki Yesu
babeli nyonso mpe bato oyo bazalaki na se ya
bokonzi ya milimo mabe. 33 Bato nyonso ya engumba
bayaki kosangana liboso ya ekuke ya ndako; 34
bongo Yesu abikisaki bato ebele oyo bazalaki na
pasi ya ndenge na ndenge, abenganaki milimo mabe
ebele mpe apekisaki yango koloba; pamba te milimo
mabe eyebi nani oyo Ye azali. 35 Na tongo-tongo ya
mokolo oyo elandaki, wana molili ezalaki nanu, Yesu
alamukaki, abimaki libanda, akendeki na esobe epai
wapi azalaki kaka Ye moko mpe akomaki kosambela.
36 Simona elongo na baninga na ye bakendeki koluka
Yesu. 37 Tango bamonaki Ye, balobaki na Ye: — Bato
nyonso bazali koluka Yo. 38 Kasi Ye azongiselaki

bango: — Tokende na esika mosusu, na bamboka
ya zingazinga, mpo ete nateya mpe kuna, pamba te
nayaki mpo na yango. 39 Boye, atambolaki na Galile
mobimba; azalaki koteya na bandako na bango ya
mayangani mpe kobengana milimo mabe. 40 Moto
moko na maba apusanaki pene na Yesu, afukamaki
mpe asengaki na Yesu: — Soki olingi, komisa ngai
peto. 41 Yesu ayokelaki ye mawa, atandaki loboko na
Ye, asimbaki ye mpe alobaki: — Nalingi ete ezala
bongo, koma peto. 42 Mbala moko, maba elongwaki
na nzoto ya mobeli mpe akomaki peto. 43 Mbala
moko, Yesu azongisaki ye mpe akebisaki ye: 44 —
Yoka Ngai malamu, koyebisa likambo oyo na moto
moko te; kasi kende komilakisa epai ya Nganga-
Nzambe mpe pesa, mpo na kopetolama na yo, likabo
oyo Moyize akataki lokola mobeko mpo ete ezala
litatoli na miso na bango ete obiki. 45 Kasi tango kaka
abimaki, abandaki koloba mpe kopanza sango. Mpo
na yango, Yesu azalaki lisusu te kokoka kokota kati
na bingumba na miso ya bato nyonso; kasi akomaki
kovanda na libanda ya bingumba, na bisika oyo
ebombama. Nzokande, bato bazalaki kaka kowuta
bipai na bipai mpo na koya epai na Ye.

2 Sima na mwa mikolo, Yesu azongaki lisusu na
Kapernawumi. Tango bato bayokaki ete azali na
ndako, 2 bayaki ebele kosangana kati na ndako
yango kino esika ezalaki lisusu te, ezala na liboso ya
ekuke, mpe Yesu ateyaki bango Sango Malamu. 3
Bato mosusu bamemelaki Ye ebosono oyo bato minei
batomboli. 4 Lokola balongaki te kokomisa ebosono
yango kino na esika oyo Yesu azalaki, pamba te bato
bazalaki ebele penza, bamataki likolo ya mwanza ya
ndako kino na esika oyo Yesu azalaki mpe batobolaki
lidusu. Bongo na nzela ya lidusu yango, bakitisaki
na tsipoyi ebosono yango. 5 Tango Yesu amonaki
kondima na bango, alobaki na ebosono: — Mwana
na Ngai, masumu na yo elimbisami. 6 Kasi ndambo
ya balakisi ya Mobeko oyo bazalaki wana bakomaki
kolobaloba na se ya mitema: 7 « Mpo na nini moto oyo
azali koloba bongo? Azali kotiola Nzambe! Nani akoki
kolimbisa masumu soki kaka Ye moko Nzambe te? »
8 Mbala moko, kati na molimo na Ye, Yesu asosolaki
makanisi na bango; alobaki na bango: — Mpo na nini
mitema na bino ezali kokanisa bongo? 9 Likambo
nini eleki pete mpo na koloba na ebosono: « Masumu
na yo elimbisami to telema, kamata tsipoyi na yo
mpe tambola? » 10 Ezali mpo boyeba ete Mwana na
Moto azali na bokonzi ya kolimbisa masumu kati na
mokili. Bongo alobaki na ebosono: 11 — Nalobi na yo:
Telema, kamata tsipoyi na yo mpe zonga na ndako na
yo. 12 Mbala moko, atelemaki, akamataki tsipoyi na
ye mpe abimaki na miso ya bato nyonso. Bato nyonso
bakamwaki makasi mpe bakomaki kokumisa Nzambe
na maloba oyo: « Totikala nanu komona likambo ya
boye te! » 13 Yesu abimaki lisusu mpe akendeki
pembeni ya ebale. Bato ebele bayaki epai na Ye mpe
ateyaki bango. 14 Wana azalaki kotambola, amonaki
Levi, mwana mobali ya Alife, avandi na ndako ya
mosala epai wapi bafutaka mpako. Yesu alobaki na
ye: « Landa Ngai. » Levi atelemaki mpe alandaki Ye.
15 Wana Yesu azalaki kolia na ndako ya Levi, bafutisi
mpako ebele mpe bato mosusu ya masumu bazalaki
kolia mesa moko na Yesu elongo na bayekoli na Ye;
pamba te bato ebele penza bazalaki kolanda Ye. 16
Tango balakisi ya Mobeko ya lingomba ya Bafarizeo
bamonaki Yesu kolia mesa moko na bato ya masumu
mpe bafutisi mpako, batunaki bayekoli na Ye: — Mpo
na nini azali kolia mesa moko na bafutisi mpako mpe
bato ya masumu? 17 Tango Yesu ayokaki bongo,
alobaki na bango: — Bato oyo bazali kolongono
na nzoto bazalaka na posa ya monganga te; ezali
babeli nde bazalaka na posa na ye. Nayaki te koluka
bato ya sembo, kasi bato ya masumu. 18 Nzokande
bayekoli ya Yoane mpe Bafarizeo bazalaki kokila
bilei. Bongo bato bayaki kotuna Yesu: — Mpo na nini
bayekoli ya Yoane mpe Bafarizeo bakilaka bilei, kasi
bayekoli na yo bakilaka bilei te? 19 Yesu azongiselaki
bango: — Ndenge nini bato oyo babengami na feti
ya libala bakoki kokila bilei, wana mobali ya libala
azali nanu elongo na bango? Tango nyonso mobali
ya libala azali elongo na bango, bakoki kokila bilei te.
20 Kasi tango ezali koya oyo bakolongola mobali ya
libala kati na bango; mpe ekozala na tango wana nde
bakokila bilei. 21 Moto moko te asalelaka eteni ya
elamba ya sika mpo na kobamba elamba ya kala,
noki te eteni ya elamba ya sika ekopasola elamba
ya kala mpe ekosala lidusu ya monene koleka. 22
Moto moko te atiaka vino ya sika kati na bambeki
ya kala, noki te vino ya sika ekopasola bambeki;
vino ekosopana mpe bambeki ekopasuka. Nzokande,
batiaka kaka vino ya sika kati na bambeki ya sika! 23
Ezalaki mokolo moko, Yesu azalaki kotambola kati
na elanga ya ble; ezalaki mokolo ya Saba. Wana

bazalaki kotambola, bayekoli na Ye bazalaki kobuka
ble. 24 Bafarizeo balobaki na Yesu: — Mpo na nini
bayekoli na Yo bazali kosala likambo oyo epekisami
kosalema na mokolo ya Saba? 25 Yesu azongiselaki
bango: — Botanga nanu te makambo oyo Davidi
asalaki tango ye elongo na baninga na ye bazalaki
na nzala mpe bazangaki bilei? 26 Akotaki kati na
Ndako ya Nzambe wana Abiatari azalaki mokonzi ya
Banganga-Nzambe, aliaki mapa oyo ebulisama mpo
na Nzambe mpe apesaki yango epai ya bato na ye;
nzokande, kaka Banganga-Nzambe nde bazalaki na
ndingisa ya kolia yango. 27 Bongo alobaki na bango
lisusu: — Mokolo ya Saba esalema mpo na moto,
kasi moto asalema te mpo na mokolo ya Saba. 28
Yango wana, Mwana na Moto azali mpe Mokonzi ya
mokolo ya Saba.

3 Yesu akotaki lisusu na ndako ya mayangani epai
wapi ezalaki na moto moko akufa loboko. 2 Boye
bato bazalaki kotala soki Yesu akobikisa ye na mokolo
ya Saba mpo na kofunda Ye. 3 Bongo Yesu alobaki
na moto oyo akufa loboko: — Telema na liboso ya
bato nyonso. 4 Atunaki bango: — Nini epesamela
nzela ya kosala na mokolo ya Saba: kosala bolamu to
kosala mabe, kobikisa moto to kotika ye kokufa? Kasi
babatelaki kimia. 5 Yesu atalaki bango na mawa mpe
ayokaki pasi mingi na motema mpo ete mitema na
bango ezalaki makasi lokola libanga. Yesu alobaki na
moto yango: — Sembola loboko na yo! Moto yango
asembolaki loboko na ye, mpe loboko yango ebikaki.
6 Mbala moko, Bafarizeo babimaki mpe bakendeki
koyokana na bato ya lisanga ya Erode mpo na koluka
nzela ya kobomisa Yesu. 7 Tango Yesu alongwaki
kuna, akendeki na ebale elongo na bayekoli na Ye,
mpe bato ebele penza balandaki Ye wuta na Galile, na
Yuda, 8 na Yelusalemi, na Idume mpe na ngambo ya
Yordani. Boye tango bato oyo bazalaki na bamboka
ya zingazinga ya Tiri mpe ya Sidoni bayokaki sango
ya makambo nyonso oyo Yesu azalaki kosala, bango
mpe bayaki ebele penza epai na Ye. 9 Boye Yesu
atindaki bayekoli ete babongisela Ye bwato moko mpo
ete bato bafinafina Ye te. 10 Lokola azalaki kobikisa
bato ebele, bato oyo bazalaki na pasi bakomaki
kowelela koya epai na Ye mpo na koluka kosimba Ye.
11 Tango bato oyo bazalaki na milimo mabe bazalaki
komona Ye, bazalaki kogumbama liboso na Ye mpe
koganga: — Yo ozali solo Mwana na Nzambe! 12
Kasi Yesu azalaki kopamela milimo yango ete emeka
te koloba na tina na Ye. 13 Yesu amataki likolo ya
ngomba, abengaki bato oyo azalaki na bosenga na
bango, mpe bakendeki epai na Ye. 14 Kati na bango,
aponaki bato zomi na mibale oyo akomaki kobenga
« bantoma, » mpo ete bazala elongo na Ye mpe
mpo ete bakende koteya Sango Malamu; 15 mpe
apesaki bango bokonzi ya kobengana milimo mabe.
16 Tala bakombo ya bato zomi na mibale oyo aponaki:
Simona oyo Yesu apesaki kombo « Petelo; » 17
Jake, mwana mobali ya Zebede, mpe Yoane, ndeko
na ye, ba-oyo Yesu apesaki kombo « Boanerijesi »
oyo elingi koloba: bana ya kake; 18 Andre, Filipo,
Bartelemi, Matayo, Toma, Jake, mwana mobali ya
Alife; Tade, Simona oyo azalaki moko kati na lisanga
ya Bazelote, 19 mpe Yuda Isikarioti oyo atekaki
Yesu. 20 Tango Yesu akotaki na ndako, bato ebele
bayaki lisusu kosangana wana, mpe esalaki ete Ye
elongo na bayekoli na Ye bazangaki ata tango mpo
na kolia. 21 Tango bandeko ya libota na Ye bayokaki
bongo, bayaki mpo na kozwa Ye na makasi, pamba
te bazalaki koloba: — Akomi na bokono ya liboma.
22 Balakisi ya Mobeko oyo bawutaki na Yelusalemi
balobaki: — Azali na molimo ya Belizebule kati na
ye mpe azali kobengana milimo mabe na nguya ya
mokonzi ya milimo mabe. 23 Yesu abengaki bango
mpe alobaki na bango na masese: — Ndenge nini
Satana akoki kobengana Satana? 24 Soki bokonzi
moko ekabwani, bokonzi yango ekowumela te. 25
Soki libota moko ekabwani, libota yango ekowumela
te; 26 mpe soki Satana amibundisi mpe akabwani na
ye moko, akowumela te, mpe suka na ye emonani.
27 Pamba te moto moko te akoki kokota na ndako
ya elombe mpo na kobotola biloko na ye soki liboso
akangi ye te na basinga. Ezali kaka soki asali bongo
nde akoki kobotola biloko na ye ya ndako. 28 Nazali
koloba na bino penza ya solo: masumu mpe maloba
nyonso ya mabe oyo bato bakoki kofinga na yango
Nzambe ekolimbisama; 29 kasi moto nyonso oyo
akofinga Molimo Mosantu akolimbisama te, akomema
mokumba ya lisumu yango mpo na libela. (aiōn g165,
aiōnios g166) 30 Yesu alobaki bongo, mpo ete bazalaki
koloba: « Azali na molimo mabe! » 31 Mama mpe
bandeko mibali ya Yesu bayaki, batelemaki libanda
mpe batindaki moto kobenga Yesu. 32 Bato ebele
penza bavandaki pembeni na Ye. Mpe bayaki koloba
na Ye: — Mama mpe bandeko na yo ya mibali bazali

libanda, bazali koluka yo. Yesu azongisaki: **33** — Nani
mama na Ngai? Banani bandeko na Ngai? **34** Atalaki
bato oyo bavandaki pembeni na Ye mpe alobaki: —
Botala mama na Ngai mpe bandeko na Ngai! **35** Moto
nyonso oyo asalaka mokano ya Nzambe, ye nde
azali ndeko na Ngai ya mobali, ndeko na Ngai ya
mwasi mpe mama na Ngai.

4 Yesu abandaki lisusu koteya pembeni ya ebale.
Bato ebele basanganaki pembeni na Ye. Boye,
amataki mpe avandaki kati na bwato, mpe bato
nyonso batelemaki na mokili, pembeni ya ebale. **2**
Azalaki koteya bango makambo ebele na masese.
Na mateya na Ye, azalaki koloba: **3** « Boyoka!
Moloni moko abimaki mpo na kolona. **4** Wana azalaki
kobwaka nkona na ye, ndambo ekweyaki pembeni ya
nzela; bandeke eyaki mpe eliaki yango. **5** Ndambo
mosusu ekweyaki na esika etonda na mabanga, esika
oyo mabele ezalaki mingi te; ebimisaki mito noki mpo
ete mabele yango ezalaki na bozindo te. **6** Kasi tango
moyi ebimaki, mito yango ezikaki mpo ete ezalaki
na misisa te. **7** Ndambo mosusu ekweyaki kati na
banzube; banzube ekolaki mpe efinaki-finaki yango.
Boye, ebotaki bambuma te. **8** Ndambo mosusu
ekweyaki na mabele ya malamu; ebimisaki mito,
ekolaki mpe ebotaki bambuma: nkona moko ebotaki
bambuma tuku misato; mosusu, bambuma tuku
motoba; mpe mosusu, bambuma nkama moko. » **9**
Yesu azalaki lisusu koloba: « Tika ete moto oyo azali
na matoyi mpo na koyoka ayoka! » **10** Tango atikalaki
Ye moko, bantoma zomi na mibale elongo na bato
oyo bazingelaki Ye batunaki Ye na tina na masese.
11 Yesu alobaki na bango: — Epesameli bino koyeba
mabombami ya Bokonzi ya Nzambe; kasi mpo na
ba-oyo bazali na libanda, makambo nyonso ezali
kotalisama na masese; **12** mpo ete: atako bakoki
kotala, bamona eloko te; mpe atako bakoki koyoka,
basosola eloko te; noki te bakobongola mitema, mpe
masumu na bango ekolimbisama. **13** Bongo Yesu
alobaki na bango: — Boni, bososoli lisese oyo te?
Ndenge nini bokososola masese mosusu? **14** Moloni
alonaka Liloba. **15** Bato mosusu bazali pembeni ya
nzela epai wapi Liloba elonami. Tango kaka bayoki
Liloba, Satana ayei mpe alongoli Liloba oyo elonami
kati na mitema na bango. **16** Bamosusu bazali lokola
nkona oyo ekweyi na mabele etonda na mabanga:
bayoki na bango Liloba mpe bayambi yango mbala
moko na esengo; **17** kasi lokola bazali na misisa te
kati na bango, bakowumela na Liloba yango kaka
mpo na tango moke. Soki kaka, likolo ya Liloba, pasi
to minyoko eyei, basundoli mbala moko kondima
na bango. **18** Bamosusu bazali lokola nkona oyo
ekweyi kati na banzube: bayoki na bango Liloba; **19**
kasi mitungisi ya bomoi, lokoso ya bomengo mpe
baposa ya makambo ya mokili efini-fini Liloba kati na
bango, boye ekotikala kobota bambuma te kati na
bango. **(aiōn g165)** **20** Bamosusu bazali lokola nkona
oyo ekweyi na mabele ya malamu: bayoki malamu
Liloba, bandimi yango mpe baboti bambuma; moko
aboti bambuma tuku misato; mosusu, bambuma tuku
motoba; mpe mosusu lisusu, bambuma nkama moko.
21 Yesu alobaki na bango lisusu: — Boni, bamemaka
solo mwinda mpo na kotia yango na se ya katini to na
se ya mbeto? Ezali te mpo na kotia yango na likolo
ya etelemiselo ya minda? **22** Pamba te eloko moko
te ebombama ekozanga komonisama, mpe eloko
moko te ya sekele ekozanga kobima na pole. **23**
Tika ete moto azali na matoyi mpo na koyoka ayoka!
24 Alobaki lisusu: — Bosala keba na makambo oyo
bozali koyoka! Bakomeka bino na emekelo kaka
oyo bino bosalelaka mpo na komeka bato mosusu,
mpe bakobakisa kutu lisusu koleka; **25** pamba te na
moto oyo azali na eloko, bakopesa ye lisusu; kasi
na moto oyo azangi, bakobotola ye ata oyo azali na
yango. **26** Yesu alobaki lisusu: — Bokonzi ya Nzambe
ekokani na moto oyo abwaki nkona na mabele: **27**
butu mpe moyi, alala to alamuka, nkona ebimisaka
moto, ekolaka yango moko mpe ayebaka te ndenge
nini yango ezali kokola; **28** pamba te yango moko
mabele nde ebimisaka mbuma: liboso, moto ya nzete;
sima, matiti; mpe na suka, bambuma ya ble etondaka
na nzete. **29** Bongo soki bambuma ekomeli, azwaka
mbala moko mbeli oyo bakataka na yango matiti ya
ble, pamba te eleko ya kobuka bambuma ekoki. **30**
Yesu alobaki lisusu: — Bokonzi ya Nzambe ekokani
na nini? Tokoki kosalela lisese nini mpo na kokokanisa
yango? **31** Bokonzi ya Likolo ekokani na nkona ya
mutarde: tango balonaka yango, ezalaka nkona oyo
eleki moke kati na bankona nyonso ya mokili. **32** Kasi
sima na kolona yango, ekokola mpe ekomaka molayi
koleka ndunda nyonso ya elanga, ebimisaka bitape
minene oyo esalaka ete bandeke ya likolo etonga
zala na se ya pio na yango. **33** Yesu azalaki kosalela
masese ya ndenge na ndenge mpo na koteya bango

Liloba na Nzambe, kolanda bososoli na bango; 34
azangaki te kosalela masese mpo na koloba na
bango. Kasi soki atikali Ye moko elongo na bayekoli
na Ye, azalaki kolimbola makambo nyonso. 35 Kaka
na mokolo yango wana, wana pokwa ekomaki, Yesu
alobaki na bayekoli na Ye: — Tokatisa na ngambo
mosusu ya ebale. 36 Batikaki bato, bamemaki Ye na
bwato mpe bakatisaki na ngambo mosusu. Babwato
mosusu mpe ezalaki elongo na bango. 37 Mopepe
moko ya makasi ekomaki kopepa, mbonge ekomaki
kobeta na bwato, mpe bwato ekomaki kotonda na
mayi. 38 Yesu azalaki na sima, alalaki pongi mpe atiaki
moto na likolo ya kuse. Bayekoli balamusaki Ye mpe
bayebisaki Ye na koganga: — Moteyi, tozali kokufa;
mpe ozali komitungisa na Yo te? 39 Yesu alamukaki,
agangelaki mopepe, mpe apesaki mitindo na ebale:
— Tika makelele! Vanda nye! Mopepe esilaki, mpe
kimia monene ezongaki. 40 Bongo alobaki na bayekoli
na Ye: — Mpo na nini bozali kobanga? Bozali nanu
na kondima te? 41 Somo monene ekotaki kati na
bango mpe bakomaki kolobana bango na bango: «
Moto oyo azali penza nani mpo ete mopepe mpe
ebale etosa ye? »

5 Tango bakomaki na ngambo mosusu ya ebale,
kati na etuka ya Geraza, 2 Yesu akitaki na bwato.
Mbala moko, moto moko oyo azalaki na molimo mabe
abimaki wuta na bakunda mpe ayaki kokutana na Ye.
3 Moto yango azalaki kovanda kati na bakunda, mpe
moto moko te azalaki na makasi ya kokanga ye, ezala
na nzela ya minyololo; 4 pamba te mbala nyonso
oyo bazalaki kokanga ye na nzela ya minyololo mpe
kotia ye bibende na makolo, azalaki kokata yango
mpe kobuka bibende yango; moto moko te azalaki na
makasi ya kolembisa Ye. 5 Tango nyonso, butu mpe
moyi, azalaki koyengayenga kati na bakunda mpe na
bangomba, azalaki koganga na mongongo makasi
mpe komizokisa na mabanga. 6 Tango amonaki Yesu
na mosika, akimaki mbangu, agumbamaki liboso na
Ye 7 mpe agangaki na makasi nyonso: — Yesu,
Mwana na Nzambe-Oyo-Aleki-Likolo, ngai na Yo
likambo nini? Nabondeli Yo na Kombo ya Nzambe,
kotungisa ngai te! 8 Pamba te Yesu alobaki na
molimo yango: « Yo molimo mabe, bima kati na
moto oyo! » 9 Yesu atunaki ye: — Kombo na yo
nani? Azongisaki: — Kombo na Ngai ezali ngulupa,
pamba te tozali ebele! 10 Molimo mabe esengaki na
Yesu na molende penza ete abengana yango te na
mokili wana. 11 Nzokande, etonga moko monene
ya bangulu ezalaki kolia pembeni ya ngomba. 12
Milimo mabe esengaki na Yesu: « Tinda biso kati na
bangulu, mpo ete tokota kati na yango. » 13 Tango
Yesu apesaki yango nzela, milimo mabe ebimaki kati
na moto mpe ekendeki kokota kati na bangulu. Mbala
moko, bangulu pene nkoto mibale ekitaki mbangu
wuta na likolo ya ngomba, ezindaki kati na ebale mpe
ekufaki. 14 Bakengeli bangulu bakimaki mbangu mpe
bakendeki kopesa sango kati na engumba mpe na
bamboka mike ya zingazinga; bongo bato bayaki mpo
na kotala likambo oyo ewutaki kosalema. 15 Tango
bakomaki epai na Yesu, bamonaki moto oyo azalaki
na se ya bokonzi ya ngulupa ya milimo mabe avandi
wana, alata bilamba na mayele na ye ya kokoka.
Boye somo ekangaki bango. 16 Bato oyo bamonaki
ndenge likambo yango esalemaki bayebisaki bato
mosusu makambo oyo ekomelaki moto oyo azalaki
na se ya bokonzi ya milimo mabe mpe oyo ekomelaki
bangulu. 17 Boye bakomaki kobondela Yesu ete
abima na etuka na bango. 18 Tango Yesu amataki na
bwato, moto oyo azalaki na se ya bokonzi ya milimo
mabe asengaki na Ye ete bakende na Ye nzela moko.
19 Yesu apesaki ye nzela te, kasi alobaki na ye: «
Kende na ndako na yo, epai ya bandeko na yo; yebisa
bango makambo oyo Nkolo asaleli yo, mpe ndenge
nini ayokeli yo mawa. » 20 Moto yango akendeki
mpe abandaki kopanza sango ya makambo oyo Yesu
asalaki mpo na ye, kati na Dekapoli; mpe bato nyonso
bakamwaki. 21 Yesu azwaki bwato mpe azongaki na
ngambo ya ebale; mpe bato ebele basanganaki pene
na Ye, pembeni ya ebale. 22 Jairisi, moko kati na
bakambi ya ndako ya mayangani, ayaki wana; tango
kaka amonaki Yesu, amibwakaki na makolo na Ye 23
mpe abondelaki Ye makasi: « Kala mingi te, mwana
na ngai ya mwasi azali kokufa! Nabondeli yo: yaka
mpe tiela ye maboko mpo ete abika na bokono na ye
mpe akufa te. » 24 Boye Yesu akendeki na ye nzela
moko; bato ebele bazalaki kolanda Ye mpe kotutana-
tutana na Ye na bangambo nyonso. 25 Ezalaki mpe
na mwasi moko oyo azalaki na bokono ya kotanga
makila, mpe bokono yango ewumelaki mibu pene
zomi na mibale. 26 Amonaki pasi mingi mpo na
koluka lobiko epai na minganga ebele, mpe asilisaki
mbongo na ye nyonso na pamba, kasi abikaki kaka
te; nzokande pasi na ye ezalaki komata se komata.

27 Tango ayokaki sango ya Yesu, ayaki na sima, kati
na ebele ya bato, mpe asimbaki elamba na Ye, 28
pamba te azalaki komilobela: « Soki kaka nasimbi
ata bilamba na Ye, nakobika! » 29 Kaka na tango
yango, makila etikaki kotanga, mpe amonaki ete abiki
na bokono kati nzoto na ye. 30 Mbala moko, Yesu
mpe asosolaki ete nguya moko ebimi kati na Ye;
abalukaki epai ya ebele ya bato mpe atunaki: —
Nani asimbi Ngai na bilamba? 31 Bayekoli na Ye
bazongisaki: — Ozali komona malamu ete bato bazali
kotutana-tutana na Yo na bangambo nyonso, mpe
ozali kotuna lisusu: « Nani asimbi Ngai? » 32 Kasi
Yesu akomaki kotala epai ya ebele ya bato mpo na
koluka koyeba nani oyo asali bongo. 33 Boye, mwasi
yango abangaki mpe akomaki kolenga, mpo ayebaki
likambo oyo esalemaki kati na ye. Ayaki kofukama
liboso ya Yesu mpe ayebisaki Ye solo nyonso. 34
Yesu alobaki na ye: — Mwana na Ngai ya mwasi,
kondima na yo ebikisi yo; kende na kimia mpe zwa
lobiko kati na pasi na yo! 35 Wana Yesu azalaki nanu
koloba, ndambo ya bato bayaki longwa na ndako ya
mokambi ya ndako ya mayangani mpo na koloba na
ye: — Mwana na yo ya mwasi asili kokufa; mpo na
nini ozali lisusu kotungisa moteyi? 36 Atako Yesu
ayokaki maloba yango, kasi alobaki kaka na mokambi
ya ndako ya mayangani: — Kobanga te, zala kaka na
kondima! 37 Atikaki moto moko te kolanda Ye longola
kaka Petelo, Jake mpe Yoane, ndeko ya Jake. 38
Tango bakomaki na ndako ya mokambi ya ndako ya
mayangani, Yesu amonaki yikiyiki kati na bato oyo
bazalaki kolela mpe koganga makasi. 39 Akotaki mpe
alobaki na bango: — Mpo na nini yikiyiki oyo nyonso?
Mpo na nini bozali kolela? Mwana akufi te; alali nde
pongi! 40 Bongo bakomaki koseka Ye. Sima na Yesu
kobimisa bato nyonso, akamataki tata ya mwana,
mama ya mwana mpe bayekoli oyo bazalaki na Ye
elongo, mpe bakotaki na esika oyo mwana azalaki.
41 Asimbaki ye na loboko mpe alobaki na ye: « Talita
kumi! » Elingi koloba: Elenge mwasi, nalobi na yo,
Telema! 42 Mbala moko, elenge mwasi atelemaki
mpe akomaki kotambola. Azalaki na mibu pene zomi
na mibale. Bato nyonso bakamwaki makasi penza. 43
Yesu apekisaki bango koloba likambo yango ata na
moto moko; mpe ayebisaki bango ete bapesa elenge
mwasi yango bilei.

6 Sima na Yesu kolongwa na ndako yango, azongaki
elongo na bayekoli na Ye, na engumba epai wapi
abotama. 2 Wana mokolo ya Saba ekokaki, Yesu
akomaki koteya kati na ndako ya mayangani. Kati
na bato oyo bayokaki Ye, ebele bakamwaki makasi.
Batunaki: « Boni, moto oyo azwi makambo oyo wapi?
Nani apesi ye bwanya ya boye? Azwi wapi nguya ya
kosala bikamwa oyo nyonso? 3 Ezali ye te mosali
mabaya? Ezali ye te mwana ya Mari mpe ndeko
ya Jake, Jozefi, Jide mpe Simona? Boni, bandeko
na ye ya basi bavandaka awa te elongo na biso?
» Yango wana, ezalaki penza libaku mabe mpo na
bango kondima Ye. 4 Yesu alobaki na bango: «
Ezali kaka kati na ekolo na ye, kati na libota na
ye mpe kati na ndako na ye nde mosakoli azwaka
lokumu te. » 5 Alongaki te kosala bikamwa na
esika yango, kasi abikisaki kaka mwa ndambo ya
babeli oyo atielaki maboko. 6 Boye, akamwaki mingi
penza bozangi kondima na bango. Yesu azalaki
kotambola na bamboka ya zingazinga mpo na koteya.
7 Abengaki bantoma na Ye zomi na mibale, atindaki
bango mibale-mibale, mpe apesaki bango bokonzi
ya kobengana milimo mabe. 8 Alobaki na bango: «
Bomema eloko moko te mpo na mobembo, longola
kaka lingenda. » Alobaki na bango: « Bomema te,
ezala sakosi to lipa to mbongo kati na mokaba na
bino. 9 Bolata basandale na makolo na bino, kasi
bomema banzambala mibale te. 10 Na ndako nyonso
oyo bakoyamba bino, bovanda kuna kino tango
bokolongwa. 11 Mpe soki na esika songolo, baboyi
koyamba mpe koyoka bino, bolongwa na esika yango,
bopupola putulu ya makolo na bino; yango ekozala
litatoli oyo ekofunda bango. » 12 Bantoma bakendeki
mpe bateyaki bato ete babongola mitema. 13 Bazalaki
kobengana milimo mabe ebele mpe kobikisa babeli
mingi na kopakola bango mafuta. 14 Mokonzi Erode
ayokaki sango na tina na Yesu, pamba te Kombo na
Ye eyebanaki makasi. Bazalaki koloba boye na tina na
Yesu: « Yoane Mobatisi asekwi kati na bakufi! Yango
wana azali na nguya ya kosala bikamwa! » 15 Bato
mosusu bazalaki koloba: « Ezali Eliya! » Bamosusu:
« Azali mosakoli, lokola moko kati na basakoli ya
kala! » 16 Kasi tango Erode azalaki koyoka maloba
wana nyonso, azalaki komilobela: « Ezali Yoane oyo
nakataki moto nde asekwi kati na bakufi! » 17 Pamba
te Erode amipeselaki mitindo ete bakanga Yoane
minyololo mpe babwaka ye kati na boloko; asalaki

bongo mpo na kosepelisa Erodiade, mwasi ya Filipo,
ndeko na ye, oyo ye Erode abalaki. 18 Yoane azalaki
koloba na Erode: « Ozali na ndingisa te ya kosangisa
nzoto na mwasi ya ndeko na yo. » 19 Erodiade
akangelaki Yoane kanda kati na motema mpe azalaki
koluka nzela ya kobomisa ye, kasi azalaki kokoka
te, 20 pamba te Erode azalaki kobanga Yoane, wana
ayebaki ete Yoane azali moto ya sembo mpe mosantu,
mpe azalaki kobatela ye. Tango nyonso oyo Erode
azalaki koyoka Yoane koloba, azalaki komitungisa
mingi; nzokande azalaki kaka kosepela koyoka ye.
21 Nzokande, na mokolo ya kosepela mbotama ya
Erode, Erodiade akutanaki na libaku ya kokokisa
mokano na ye. Na mokolo yango, Erode asalaki feti
monene mpe abengisaki bakalaka, bakonzi minene
ya basoda mpe bato ya lokumu ya Galile. 22 Mwana
mwasi ya Erodiade akotaki mpe abinaki, asepelisaki
Erode mpe bato oyo abengisaki na feti. Mokonzi
alobaki na mwana mwasi: — Senga ngai nyonso
oyo okolinga, nakopesa yo yango! 23 Mpe alapaki
kutu ndayi epai na ye: — Nakopesa yo nyonso oyo
okosenga ngai, ata ndambo ya bokonzi na ngai. 24
Mwana mwasi abimaki mpe akendeki kotuna toli epai
ya mama na ye: — Mama, nasenga nini? Mama na
ye azongisaki: — Senga moto ya Yoane Mobatisi. 25
Mbala moko, mwana mwasi azongaki na lombangu
epai ya mokonzi mpe alobaki na ye: — Nalingi ete
opesa ngai, sik'oyo, na sani, moto ya Yoane Mobatisi.
26 Mokonzi ayokaki mawa mingi na motema, kasi
mpo na ndayi oyo alapaki mpe mpo na bato oyo
abengisaki na feti, aboyaki kopimela ye yango. 27
Mbala moko, mokonzi atindaki moko kati na bakengeli
na ye ete amema moto ya Yoane. Mokengeli yango
akendeki na boloko, akataki moto ya Yoane, 28
amemaki yango, na sani; apesaki yango epai ya
mwana mwasi, mpe mwana mwasi apesaki yango
epai ya mama na ye. 29 Tango bayekoli ya Yoane
bayokaki sango yango, bayaki kozwa nzoto na ye
mpe batiaki yango kati na kunda moko. 30 Tango
bantoma bazongaki, basanganaki pene ya Yesu mpe
bayebisaki Ye makambo nyonso oyo bawutaki kosala
mpe nyonso oyo bateyaki. 31 Boye, lokola bato
mingi bazalaki koya mpe kozonga, mpe bazalaki
kozwa ata tango te ya kolia, Yesu alobaki na bango:
« Boya elongo na Ngai, na esika oyo ebombama
mpe bopema mwa moke. » 32 Bakendeki na bwato,
na esika oyo ebombama. 33 Kasi bato ebele oyo
bamonaki bango kokende, basosolaki ete ezali bango.
Boye balandaki bango mbangu na makolo longwa na
bingumba nyonso mpe bakomaki liboso na bango, na
esika oyo bazalaki kokende. 34 Tango Yesu akitaki
wuta na bwato mpe amonaki ebele ya bato penza,
ayokaki mawa makasi mpo na bango, pamba te
bazalaki lokola bameme oyo ezangi mobateli. Boye,
abandaki koteya bango makambo ebele. 35 Lokola
ngonga epusanaki makasi, bayekoli na Ye bapusanaki
pene na Ye mpe balobaki na Ye: — Ngonga epusani
makasi, mpe esika oyo ezali esobe! 36 Zongisa
bango mpo ete bakende komisombela biloko ya kolia
kati na bamboka mpe bilanga ya zingazinga. 37
Kasi Yesu azongisaki: — Bopesa bango bino moko
biloko ya kolia. Bayekoli balobaki na Ye: — Ondimi
penza tokende kosomba mapa mpe toleisa bango, na
mbongo ya bibende nkama mibale? 38 Yesu atunaki
bango: — Mapa boni bozali na yango? Bokende nanu
kotala. Bakendeki kotala mpe balobaki: — Tozali na
mapa mitano mpe bambisi mibale. 39 Yesu apesaki
bango mitindo ete bakabola bato nyonso na masanga
mpe bavandisa bango na matiti ya mobesu. 40 Boye,
batandamaki na milongo ya bato nkama moko mpe
ya bato tuku mitano. 41 Yesu akamataki mapa mitano
mpe bambisi mibale yango, atombolaki miso na Ye
na likolo mpe azongisaki matondi epai ya Nzambe;
akataki mapa yango mpe apesaki biteni na yango
epai ya bayekoli na Ye mpo ete bakabola yango epai
na bato. Akabolaki lisusu bambisi nyonso mibale
epai ya bango nyonso. 42 Bato nyonso baliaki mpe
batondaki. 43 Bongo bayekoli balokotaki biteni ya
mapa mpe ya bambisi, oyo etikalaki; mpe biteni
yango etondisaki bitunga zomi na mibale. 44 Bato
oyo baliaki mapa yango bazalaki mibali pene nkoto
mitano. 45 Mbala moko, Yesu atindaki bayekoli na Ye
ete bamata na bwato mpe bakende liboso na Ye, na
Betisaida, na ngambo mosusu ya ebale, wana Ye
moko akozongisa bato. 46 Sima na Ye kozongisa
bato yango, amataki na ngomba mpo na kosambela.
47 Wana ekomaki pokwa, bwato ekomaki na kati-kati
ya ebale; mpe Ye, Yesu, azalaki Ye moko na mokili,
48 amonaki bayekoli na Ye kobunda-bunda mpo na
koluka nkayi, pamba te mopepe ezalaki kozongisa
bango na sima. Wana tongo ekomaki pene ya kotana,
Yesu atambolaki likolo ya mayi ya ebale mpo na
kolanda bango, mpe alingaki kutu koleka bango.
49 Tango bayekoli bamonaki Yesu azali kotambola

likolo ya mayi ya ebale, bakanisaki ete ezali elima,
mpe bakomaki koganga. 50 Solo, bango nyonso
bamonaki Ye, mpe somo makasi ekangaki bango.
Mbala moko, Yesu alobaki na bango: « Kimia! Kimia!
Bobanga te! Ezali Ngai! » 51 Bongo amataki na
bwato epai bayekoli bazalaki, mpe mopepe ekitaki.
Bakamwaki mingi penza, 52 pamba te basosolaki
te tina ya likamwisi ya mapa, mpo ete mayele na
bango ezalaki ya kozipama. 53 Sima na bango
kokatisa ebale, bakomaki na mabele ya Genezareti
mpe bakangisaki bwato na bango na libongo. 54
Tango kaka bakitaki na bwato, bato basosolaki mbala
moko Yesu. 55 Boye, bato bapotaki mbangu kati
na etuka wana mobimba mpe bakomaki komema
babeli, na tsipoyi, na bisika nyonso oyo bayokaki ete
Yesu akomi kuna. 56 Na bisika nyonso oyo Yesu
azalaki kokende, na bamboka, na bingumba to na
bilanga, bazalaki komema babeli na bisika oyo bato
ebele bakutanaka, mpe bazalaki kosenga na Yesu ete
apesa babeli nzela ya kosimba ata singa ya songe ya
elamba na Ye. Mpe bato nyonso oyo bazalaki kolonga
kosimba yango bazalaki kobika na bokono na bango.

7 Bafarizeo mpe ndambo ya balakisi ya Mobeko oyo
bawutaki na Yelusalemi basanganaki zingazinga
ya Yesu. 2 Bamonaki bayekoli mosusu ya Yesu kolia
lipa na maboko ya mbindo, elingi koloba na maboko
oyo basukola te. 3 Nzokande, Bafarizeo mpe Bayuda
nyonso baliaka te soki basukoli te maboko malamu.
Ezalaki na nzela wana nde bazalaki kotosa bokoko
na bango. 4 Mpe soki bawuti na esika oyo bato ebele
bakutanaka, baliaka te soki bamipetoli nanu te na
mayi. Bazalaki lisusu na mibeko ebele ya bokoko oyo
bazalaki kotosa, ndakisa: kosukola bakopo, bambeki,
bambeto mpe basani ya bibende. 5 Boye, Bafarizeo
mpe balakisi ya Mobeko batunaki Yesu: — Mpo na
nini bayekoli na yo bazali kotosa te bokoko na biso?
Mpo na nini bazali kolia na maboko ya mbindo? 6
Yesu azongiselaki bango: — Bato ya bilongi mibale!
Mosakoli Ezayi asakolaki penza malamu na tina
na bino, kolanda ndenge ekomama: « Bato oyo
bapesaka Ngai lokumu kaka na bibebu, kasi mitema
na bango ezali mosika na Ngai; 7 basambelaka Ngai
kaka na pamba, mateya na bango ezali kaka mibeko
ya bomoto. » 8 Botiaka mibeko ya Nzambe pembeni
mpo na kotosa bokoko ya bato. 9 Alobaki na bango
lisusu: — Boyebi malamu penza kosundola mibeko
ya Nzambe mpo na kobatela bokoko na bino. 10 Solo,
Moyize alobaki: « Okopesaka tata na yo mpe mama
na yo lokumu; » mpe « moto oyo akolakela tata na ye
to mama na ye mabe asengeli na etumbu ya kufa. »
11 Kasi bino, boteyaka ete soki moto alobi na tata
na ye to na mama na ye: « Lisungi oyo nalingaki
kopesa yo, nakobonza yango lokola likabo epai ya
Nzambe, » 12 akangolami na mokumba ya kosalela
tata na ye to mpo na mama na ye likambo songolo.
13 Na bongo, bokomisaka pamba Liloba na Nzambe
na nzela ya bokoko oyo bolakisaka. Mpe bosalaka
makambo mosusu ebele ya lolenge wana. 14 Yesu
abengaki lisusu ebele ya bato mpe alobaki na bango:
— Bino nyonso, boyoka Ngai mpe bososola likambo
oyo. 15 Eloko moko te oyo ewuti na libanda mpe ekoti
kati na moto ekoki kokomisa ye mbindo, kasi ezali
oyo ebimaka kati na moto nde ekomisaka ye mbindo.
[16 Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka
ayoka!] 17 Tango Yesu atikaki ebele ya bato mpe
akotaki na ndako, bayekoli na Ye batunaki Ye tina
ya lisese yango. 18 Alobaki na bango: — Bino mpe,
boni, bozali mayele te? Bozali kososola te ete eloko
moko te oyo ewuti na libanda mpe ekoti kati na moto
ekoki kokomisa ye mbindo. 19 Pamba te ekendaka te
na motema na ye, kasi ekendaka nde na libumu na
ye; mpe na sima, ekendaka na zongo. Na maloba
oyo, Yesu atatolaki ete bilei nyonso ezali peto. 20
Yesu alobaki lisusu: — Oyo ebimaka na moto, yango
nde ekomisaka ye mbindo. 21 Pamba te, ezali wuta
na kati, na motema penza ya moto nde ewutaka
makanisi mabe, kindumba, moyibi, koboma, 22
ekobo, lokoso ya mbongo, kanda, mayele mabe, pite,
likunya, songisongi, mafinga, lolendo mpe makambo
nyonso mosusu ya mabe. 23 Makambo nyonso wana
ya mabe ewutaka kati na moto, mpe yango nde
ekomisaka moto mbindo. 24 Yesu alongwaki wana
mpe akendeki na etuka ya Tiri. Akotaki kati na ndako
moko; alingaki te ete ata moto moko ayeba yango,
kasi alongaki kaka te kobombama. 25 Pamba te,
ezalaki na mwasi moko oyo mwana na ye ya mwasi
azalaki na se ya bokonzi ya molimo mabe oyo ezalaki
mpe konyokola ye makasi; boye tango kaka ayokaki
sango na tina na Yesu, ayaki komibwaka na makolo
ya Ye. 26 Mwasi yango azalaki moto ya Grese, moto
ya Fenisi ya Siri; asengaki na Yesu ete abengana
molimo mabe oyo ezali konyokola mwana na ye ya
mwasi. 27 Kasi Yesu alobaki na ye: — Tika bana

ya ndako balia nanu mpe batonda, pamba te ezali
malamu te kokamata lipa ya bana mpo na kobwakela
yango bambwa! 28 Mwasi yango azongiselaki Yesu:
— Nkolo, ezali penza ya solo; kasi bambwa eliaka
biteni oyo bana bakweyisaka na se ya mesa! 29
Yesu alobaki: — Mpo na maloba oyo olobi, kende,
zonga na ndako na yo, pamba te molimo mabe esili
kobima na mwana na yo ya mwasi. 30 Mpe tango
akendeki na ndako, akutaki mwana na ye alali na
mbeto mpe molimo mabe ebimi. 31 Yesu alongwaki
na engumba ya Tiri, alekaki na Sidoni mpe akendeki
na ebale ya Galile wana akatisaki etuka ya bingumba
zomi. 32 Bamemelaki ye moto moko oyo akufa matoyi
mpe alobaka te, mpe basengaki na Yesu ete atia
ye maboko. 33 Yesu alongolaki ye kati na ebele ya
bato, amemaki ye na pembeni mpe atiaki ye misapi
na matoyi; atiaki ye soyi mpe asimbaki lolemo ya
moto yango. 34 Atalaki na likolo, abendaki pema mpe
alobaki na ye: « Fungwama! » 35 Mbala moko, matoyi
na ye efungwamaki, lolemo na ye ekangolamaki mpe
akomaki koloba malamu. 36 Yesu apekisaki bango
ete baloba yango na moto te. Atako azalaki kopekisa
bango makasi, kasi bango bazalaki kaka kopanza
sango yango koleka. 37 Bato bakamwaki makasi mpe
bazalaki koloba: — Azali kosala makambo nyonso
malamu; azali kosala ete ezala bato oyo bakufa
matoyi bakoka koyoka, mpe bababa bakoka koloba.

8 Na mikolo yango, ebele penza ya bato bayaki
lisusu kosangana zingazinga ya Yesu. Lokola
bazalaki na eloko ya kolia te, Yesu abengaki bayekoli
na Ye mpe alobaki na bango: 2 — Nazali koyokela
bato oyo mawa, pamba te basali mikolo misato
elongo na Ngai mpe bazali na eloko ya kolia te.
3 Soki nazongisi bango na bandako na bango na
nzala, bakolemba nzoto na nzela; pamba te, bato
mosusu kati na bango bawutaki mosika. 4 Bayekoli
na Ye bazongisaki: — Kati na esobe oyo, esika
nini tokoki kozwa mapa mpo na koleisa bango mpe
batonda? 5 Yesu atunaki bango: — Bozali na mapa
boni? Bazongisaki: — Tozali na mapa sambo. 6
Boye, alobaki na ebele ya bato yango ete bavanda
na mabele. Bongo azwaki mapa yango sambo,
azongisaki matondi epai ya Nzambe, akataki yango
mpe apesaki biteni na yango epai ya bayekoli na Ye
mpo ete bakabola yango epai ya bato. Mpe bayekoli
basalaki bongo. 7 Bazalaki mpe na mwa ndambo
ya bambisi ya mike-mike. Apambolaki yango mpe
alobaki na bayekoli na Ye ete bakabola yango. 8
Bato nyonso baliaki mpe batondaki. Bongo bayekoli
balokotaki biteni oyo etikalaki, batondisaki na yango
bitunga sambo. 9 Bato bazalaki pene nkoto minei.
Bongo, Yesu azongisaki bango. 10 Mbala moko,
Yesu amataki na bwato elongo na bayekoli na Ye
mpe akendeki na etuka ya Dalimanuta. 11 Bafarizeo
bayaki mpe bakomaki kotuna Yesu mituna; mpo
na komeka Ye, basengaki na Ye ete asala elembo
moko kowuta na Likolo. 12 Yesu ayokaki mawa
makasi kati na molimo na Ye mpe alobaki: « Mpo
na nini bato ya ekeke oyo bazali kosenga elembo?
Nazali koloba na bino penza ya solo: bakopesamela
elembo moko te! » 13 Bongo atikaki bango, amataki
lisusu na bwato mpe akendeki na ngambo mosusu
ya ebale. 14 Bayekoli babosanaki komema mapa;
bazalaki kaka na lipa moko kati na bwato. 15 Yesu
akebisaki bango: — Bofungola miso mpe bosala keba
na levire ya Bafarizeo mpe ya Erode! 16 Bayekoli
bakomaki kolobana bango na bango: — Azali koloba
bongo mpo ete tozali na mapa te. 17 Yesu asosolaki
makanisi na bango; alobaki: — Bozali kolobana bino
na bino mpo ete bozali na mapa te! Mpo na nini?
Boni, bozwi kaka bososoli nanu te; mayele na bino
ezali kaka ya kozipama; bozali na mitema makasi;
18 bozali na miso, kasi bozali komona te; bozali na
matoyi, kasi bozali koyoka te? Bobosani penza!
19 Tango nakataki mapa mitano mpo na kokabolela bato
nkoto mitano, bozongaki na motango boni ya bitunga
etonda na biteni ya mapa, sima na kokabolela bato?
Bazongisaki: — Bitunga zomi na mibale. 20 Bongo
tango nakataki mapa sambo mpo na kokabolela bato
nkoto minei, bozongaki na bitunga boni etonda na
biteni ya mapa? Bazongisaki: — Tolokotaki bitumba
sambo. 21 Alobaki na bango: — Bozwi kaka bososoli
nanu te? 22 Tango bakomaki na Betisaida, bato
bamemaki epai na Yesu moto moko akufa miso;
mpe basengaki na Yesu ete asimba ye. 23 Yesu
asimbaki loboko ya mokufi miso mpe amemaki ye
na libanda ya mboka; bongo apakolaki ye soyi na
miso, atielaki ye maboko mpe atunaki ye: — Boni,
omoni eloko? 24 Moto yango atalaki mpe alobaki:
— Nazali komona bato, kasi bazali lokola banzete
oyo ezali kotambola. 25 Bongo Yesu atiaki lisusu
maboko na Ye na miso ya moto yango, mpe moto
yango abikaki. Boye akomaki komona malamu penza.

26 Yesu alobaki na ye: — Kende na ndako na yo,
komeka kutu te kozonga na mboka. 27 Yesu mpe
bayekoli na Ye bakendeki na bamboka ya Sezarea ya
Filipo. Na nzela, atunaki bango: — Bato bazali koloba
ete Ngai nazali nani? 28 Bazongisaki: — Bamoko
balobaka ete ozali Yoane Mobatisi; bamosusu, Eliya;
mpe bamosusu lisusu, moko kati na basakoli. 29
Yesu atunaki bango: — Bongo bino, bolobaka ete
Ngai nazali nani? Petelo azongiselaki Ye: — Ozali
Masiya. 30 Yesu apekisaki bango makasi koloba
bongo na moto ata moko. 31 Yesu akomaki koteya
bango: — Mwana na Moto asengeli komona pasi
mingi; bakambi, bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
balakisi ya Mobeko basengeli koboya Ye, basengeli
koboma Ye, mpe, sima na mikolo misato, asengeli
kosekwa. 32 Azalaki koloba makambo yango na polele
penza. Bongo Petelo abendaki Yesu na pembeni mpe
akomaki kopamela Ye: — Koloba bongo te! 33 Kasi
Yesu abalukaki, atalaki bayekoli na Ye mpe apamelaki
Petelo: — Mosika na Ngai, Satana! Makanisi na yo
ezali makanisi ya Nzambe te, ezali penza makanisi ya
bato. 34 Yesu abengaki ebele ya bato mpe bayekoli
na Ye, alobaki na bango: — Moto nyonso oyo alingi
kolanda Ngai asengeli komiboya ye moko, kokamata
ekulusu na ye mpe kolanda Ngai. 35 Pamba te moto
nyonso oyo akolinga kobikisa bomoi na ye akobungisa
yango, kasi moto nyonso oyo akobungisa bomoi
na ye mpo na Ngai mpe mpo na Sango Malamu
akobikisa yango. 36 Litomba nini ezali mpo na moto,
soki azwi mokili mobimba, kasi abungisi bomoi na
ye? 37 Moto akoki penza kopesa nini mpo na kosikola
bomoi na ye? 38 Moto nyonso oyo akoyoka Ngai mpe
maloba na Ngai soni, kati na bato ya ekeke oyo, ba-
oyo batosaka Nzambe te mpe batondi na masumu,
Mwana na Moto mpe akoyoka ye soni, tango akoya
elongo na ba-anjelu ya bule kati na nkembo ya Tata
na Ye.

9 Yesu alobaki na bango lisusu: — Nazali koloba
na bino penza ya solo: kati na bato oyo bazali
awa, ezali na ba-oyo bakokufa te kino bakomona
Bokonzi ya Nzambe koya na nguya. 2 Sima na
mikolo motoba, Yesu azwaki Petelo, Jake mpe Yoane;
amemaki bango na pembeni, na likolo ya ngomba
moko ya molayi epai wapi bazalaki kaka bango moko.
Yesu abongolamaki na miso na bango: 3 bilamba
na Ye ekomaki kongenga, ekomaki pembe makasi;
moto moko te kati na mokili akoki kobimisa pembe
ya ndenge wana. 4 Mbala moko, bamonaki Eliya
elongo na Moyize bazali kosolola na Yesu. 5 Petelo
alobaki na Yesu: — Moteyi, eleki malamu mpo na biso
kotikala awa! Tokotonga bandako misato ya kapo:
moko mpo na Yo, moko mpo na Moyize, mpe moko
mpo na Eliya. 6 Solo, Petelo azalaki kososola te
makambo oyo azalaki koloba, pamba te bango misato
batondaki na kobanga. 7 Lipata moko ebimaki mpe
ezipaki bango, mpe mongongo moko eyokanaki wuta
kati na lipata yango: — Oyo azali Mwana na Ngai ya
bolingo, boyoka Ye! 8 Mbala moko, bayekoli batalaki
zingazinga na bango mpe bamonaki moto mosusu
te elongo na bango, kaka Yesu. 9 Wana bazalaki
kokita na ngomba, Yesu apekisaki bango koloba ata
na moto moko, makambo oyo bawutaki komona kino
tango Mwana na Moto akosekwa kati na bakufi. 10
Babatelaki likambo yango na motema. Atako bongo,
bazalaki kaka kotunana: — Kosekwa kati na bakufi
elingi koloba nini? 11 Bayekoli batunaki Yesu: —
Mpo na nini balakisi ya Mobeko balobaka ete Eliya
asengeli koya moto ya liboso? 12 Yesu azongiselaki
bango: — Solo, Eliya asengeli koya moto ya liboso
mpo na kozongisa makambo nyonso na molongo.
Bongo mpo na nini ekomama lisusu ete Mwana na
Moto asengeli komona pasi mingi, mpe basengeli
koboya Ye? 13 Kasi Ngai, nazali koloba na bino ete
Eliya ayaki mpe basalaki ye makambo nyonso oyo
balingaki, kolanda ndenge ekomama na tina na ye. 14
Tango bakomaki pene ya esika oyo bayekoli mosusu
bazalaki, bamonaki ebele ya bato penza bazingeli
bango, mpe balakisi ya Mobeko kotiana tembe elongo
na bayekoli. 15 Tango kaka bato yango bamonaki
Yesu, bakamwaki mingi mpe bapotaki mbangu mpo
na kokutana na Ye mpe kopesa Ye mbote. 16 Yesu
atunaki bango: — Likambo nini bozali kotiana na
yango tembe elongo na bayekoli? 17 Moto moko kati
na ebele yango ya bato azongiselaki Ye: — Moteyi,
namemaki mwana na ngai, oyo ya mobali epai na Yo;
pamba te azali na se ya bokonzi ya molimo mabe oyo
esala ete alobaka te. 18 Bipai nyonso oyo molimo
yango ekangaka ye, ebwakaka ye na mabele, mpe
mwana akomaka kobimisa fulufulu na monoko, kolia
minu, mpe nzoto na ye ekangamaka. Nasengaki na
bayekoli na Yo ete babengana molimo yango, kasi
balongaki te. 19 Yesu alobaki na bango: — Ekeke ya
bato bazanga kondima! Kino tango nini nakozala na

bino elongo? Kino tango nini nakokanga motema mpo
na bino? Bomemela Ngai mwana yango. 20 Bongo
bamemaki mwana yango epai ya Yesu. Tango kaka
molimo yango ya mabe emonaki Yesu, eningisaki
mwana yango makasi mpe mwana akweyaki na
mabele, akomaki kobaluka-baluka mpe kobimisa
fulufulu na monoko. 21 Yesu atunaki tata ya mwana:
— Esali mikolo boni wuta mwana akoma boye? Tata
ya mwana azongisaki: — Wuta tango azalaki mwana
moke penza. 22 Mbala mingi, molimo mabe etindikaka
ye na moto to na mayi mpo na koluka koboma ye.
Kasi soki okoki kobikisa ye, yokela biso mawa mpe
sunga biso. 23 Yesu alobaki na ye: — Olobi nini: «
Soki okoki! » Nyonso ekoki kosalema mpo na moto
oyo azali na kondima. 24 Mbala moko, tata ya mwana
alobaki na mongongo makasi: — Nandimi! Sunga
ngai, pamba te nazangi kondima. 25 Tango Yesu
amonaki ebele ya bato koya mbangu, abenganaki
molimo mabe: — Molimo mabe, yo oyo okomisaka
moto baba, napesi yo mitindo: bima kati na mwana
oyo mpe kozonga lisusu te kati na ye. 26 Molimo mabe
egangaki, eningisaki mwana makasi mpe ebimaki kati
na ye. Mwana akomaki lokola moto akufi na ndenge
ete mingi kati na bato oyo bazalaki wana bakomaki
koloba « Akufi! » 27 Kasi Yesu asimbaki mwana
yango na loboko mpe atelemisaki ye; mpe mwana
atelemaki. 28 Yesu akotaki na ndako; lokola bayekoli
batikalaki bango moko kaka elongo na Ye, batunaki
Ye: — Mpo na nini, biso, tolongaki te kobengana
molimo yango? 29 Yesu azongisaki: — Babenganaka
molimo ya ndenge wana kaka na losambo. 30 Tango
balongwaki na esika wana, bakatisaki na mokili ya
Galile mpe Yesu alingaki te ete moto ata moko ayeba
esika oyo bazali, 31 pamba te azalaki koteya bayekoli
na Ye mpe koloba na bango: — Bakokaba Mwana
na Moto na maboko ya bato, bakoboma Ye, mpe,
mikolo misato sima na kufa na Ye, akosekwa. 32
Kasi bazalaki kososola te maloba wana mpe bazalaki
kobanga kopesa Ye mituna na tina na yango. 33
Tango bakomaki na Kapernawumi, wana bazalaki
kati na ndako, Yesu atunaki bango: — Likambo nini
bozalaki kotiana tembe na nzela? 34 Kasi bavandaki
nye, pamba te, na nzela, bazalaki penza kotiana
tembe mpo na koyeba soki nani kati na bango aleki
monene. 35 Yesu avandaki, abengaki bayekoli zomi
na mibale mpe alobaki na bango: — Moto nyonso
oyo alingi kozala moto ya liboso asengeli kozala
moto ya suka mpe mosali ya bato nyonso. 36 Yesu
akamataki mwana moko ya moke, atiaki ye na kati-
kati na bango mpe, sima na Ye koyamba mwana
yango na maboko na Ye, alobaki na bango: 37 —
Moto nyonso oyo, na Kombo na Ngai, akoyamba
mwana lokola oyo, ayambi nde Ngai moko. Mpe
moto nyonso oyo ayambi Ngai ayambi Ngai te, kasi
ayambi nde Motindi na Ngai. 38 Yoane alobaki: —
Moteyi, tomonaki moto moko azali kobengana milimo
mabe na Kombo na Yo, mpe topekisaki ye, pamba te
azali elongo na biso te. 39 Kasi Yesu azongisaki: —
Bopekisa ye te; pamba te moto moko te akoki kosala
bikamwa na Kombo na Ngai mpe aloba mbala moko,
sima na mwa tango, mabe na tina na Ngai. 40 Moto
oyo atelemeli biso te azali mpo na biso. 41 Nazali
koloba na bino penza ya solo: moto nyonso oyo apesi
bino kopo ya mayi na Kombo na Ngai, mpo ete bozali
bato ya Klisto, akotikala kobungisa te lifuti na ye.
42 Kasi soki moto moko akweyisi na masumu moko
kati na bana mike oyo bandimelaka Ngai, ekoleka
malamu mpo na ye kokanga ye libanga monene
ya enikelo na kingo mpe kobwaka ye na ebale. 43
Soki loboko na yo ekweyisaka yo na masumu, kata
yango; pamba te eleki malamu mpo na yo kokota
kati na bomoi, na loboko moko, na esika ete otikala
na maboko mibale mpe okende na lifelo, kati na
moto oyo ekufaka te, [**(Geenna g1067)** 44 epai wapi
nkusu mpe moto ekufaka te.] 45 Soki lokolo na yo
ekweyisaka yo na masumu, kata yango; pamba te
eleki malamu mpo na yo kokota kati na bomoi, na
lokolo moko, na esika ete otikala na makolo mibale
mpe obwakama na lifelo [**(Geenna g1067)** 46 epai wapi
nkusu mpe moto ekufaka te.] 47 Soki liso na yo
ekweyisaka yo na masumu, longola yango; pamba
te eleki malamu mpo na yo kokota na Bokonzi ya
Nzambe, na liso moko, na esika ete okoba kozala na
miso mibale mpe obwakama na lifelo **(Geenna g1067)**
48 epai wapi nkusu ekufaka te, mpe moto ekufaka
te. 49 Pamba te moto na moto akoleka na moto mpo
ete akoma elengi lokola mungwa. 50 Mungwa ezali
malamu. Kasi soki mungwa ebungisi elengi na yango,
ndenge nini bokokoka lisusu kozongisa elengi na
yango? Yango wana, bozala na mungwa kati na bino,
mpe bozala na kimia bino na bino.

10 Yesu alongwaki na esika wana mpe akendeki na
etuka ya Yuda, na ngambo mosusu ya Yordani.

Ebele penza ya bato bayaki lisusu kosangana pene
na ye; bongo akomaki lisusu koteya bango kolanda
momesano na Ye. 2 Bafarizeo bapusanaki mpe
bapesaki Ye motuna mpo na komeka Ye: — Boni,
mibeko na biso epesi nzela na mobali ya kobengana
mwasi na ye na libala? 3 Yesu azongiselaki bango:
— Moyize apesaki bino mobeko nini? 4 Balobaki na
Yesu: — Moyize apesaki na mobali nzela ya koboma
libala na mwasi na ye, kaka soki akomi mokanda
ya koboma libala. 5 Bongo Yesu alobaki na bango:
— Moyize akomaki mobeko wana mpo na bino,
pamba te mitema na bino ezali mabanga. 6 Kasi na
ebandeli ya mokili, Nzambe « akelaki bango mobali
mpe mwasi. » 7 Yango wana, mobali akotika tata
na ye mpe mama na ye, akosangana na mwasi na
ye, 8 mpe bango mibale bakokoma nzoto moko.
Boye, bakozala lisusu mibale te, kasi nzoto moko. 9
Tika ete moto akabola te oyo Nzambe asangisi. 10
Tango bazongaki na ndako, bayekoli batunaki lisusu
Yesu na tina na likambo yango. 11 Yesu alobaki
na bango: — Soki mobali alongoli mwasi na ye na
libala mpe abali mwasi mosusu asali ekobo liboso ya
mwasi na ye ya liboso. 12 Soki mwasi abomi libala na
ye mpe abali mobali mosusu asali ekobo. 13 Bato
bazalaki komema bana mike epai ya Yesu mpo ete
atia bango maboko, kasi bayekoli bazalaki kobengana
bato oyo bazalaki komema bana yango. 14 Tango
Yesu amonaki bongo, ayokaki pasi na motema mpe
alobaki na bayekoli: — Botika bana mike baya epai na
Ngai; bopekisa bango te koya epai na Ngai, pamba
te Bokonzi ya Nzambe ezali mpo na bato oyo bazali
lokola bango. 15 Nazali koloba na bino penza ya
solo: moto nyonso oyo azali koyamba te Bokonzi
ya Nzambe lokola mwana moke akotikala kokota te
kati na Bokonzi yango. 16 Bongo ayambaki bana
yango, na maboko na Ye, atielaki bango maboko mpe
apambolaki bango. 17 Wana Yesu azalaki kokende,
moto moko apotaki mbangu mpo na koya epai na
Yesu, afukamaki liboso na Ye mpe atunaki: — Moteyi
malamu, nasengeli kosala nini mpo ete nazwa bomoi
ya seko? (aiōnios g166) 18 Yesu azongisaki: — Mpo na
nini ozali kobenga Ngai « Moteyi malamu? » Moko te
azali malamu, longola kaka Ye moko Nzambe. 19
Oyebi mibeko oyo: « Okobomaka te, okosalaka ekobo
te, okoyibaka te, okolobaka te matatoli ya lokuta mpo
na kokosela moninga na yo makambo, okosalaka
moninga mabe te, okopesaka tata na yo mpe mama
na yo lokumu. » 20 Moto yango alobaki lisusu: —
Moteyi, natosaka nyonso wana wuta bolenge na ngai!
21 Yesu atalaki ye, asepelaki na ye mingi mpe alobaki
na ye: — Ozangi eloko moko kaka: kende, teka biloko
na yo nyonso mpe pesa mbongo oyo okozwa epai
ya babola; bongo okozwa bomengo kati na Likolo.
Sima na yango, yaka mpe landa Ngai. 22 Tango moto
yango ayokaki bongo, alembaki nzoto mpe akendeki
na mawa, pamba te azalaki na bozwi mingi. 23 Yesu
atalaki bayekoli na Ye, alobaki na bango: — Ezali pasi
mpo na bazwi kokota kati na Bokonzi ya Nzambe! 24
Bayekoli bakamwaki mingi mpo na maloba na Ye.
Kasi Yesu alobaki na bango lisusu: — Solo, bana na
Ngai, ezali pasimpo na kokota kati na Bokonzi ya
Nzambe! 25 Ezali pete mpo na shamo kolekela na
lidusu ya tonga, kasi ezali penza pasi mpo na mozwi
kokota kati na Bokonzi ya Nzambe. 26 Bayekoli
bakamwaki mingi mpe bakomaki kotunana: — Bongo
nani penza akoki kobikisama? 27 Yesu atalaki bango
mpe alobaki: — Na bato, ekoki kosalema te; kasi na
Nzambe, ekosalema penza; pamba te nyonso ekoki
kosalema na Nzambe. 28 Petelo alobaki na Yesu:
— Biso, totiki nyonso mpo na kolanda Yo! 29 Yesu
azongisaki: — Nazali koloba na bino penza ya solo:
moto nyonso oyo atiki ndako na ye, bandeko na ye ya
mibali mpe ya basi, mama na ye, tata na ye, bana na
ye to bilanga na ye, mpo na Ngai mpe mpo na Sango
Malamu, 30 akozwa mbala nkama koleka, na tango
oyo tozali kobika sik'oyo, bandako, bandeko ya mibali
mpe ya basi, bamama, bana mpe bilanga, elongo
na minyoko; mpe na tango oyo ekoya, bomoi ya
seko. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Kasi kati na bato oyo
bazali sik'oyo bato ya liboso, ebele bakokoma bato ya
suka; mpe kati na ba-oyo bazali sik'oyo bato ya suka,
ebele bakokoma bato ya liboso. 32 Wana bazalaki na
nzela mpo na komata na Yelusalemi, Yesu azalaki
kotambola liboso na bango. Bayekoli bazalaki na
mawa, mpe bato mosusu oyo bazalaki kolanda bango
bazalaki kobanga. Yesu abendaki lisusu na pembeni
bayekoli na Ye zomi na mibale mpe ayebisaki bango
makambo oyo esengeli kokomela Ye: 33 — Tozali solo
kokende na Yelusalemi; Mwana na Moto akokabama
na maboko ya bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
ya balakisi ya Mobeko; bakokatela Ye etumbu ya
kufa mpe bakokaba Ye na maboko ya bapagano,
34 bakoseka Ye, bakobwakela Ye soyi, bakobeta
Ye fimbu mpe bakoboma Ye; kasi, sima na mikolo

misato, akosekwa. 35 Bongo Jake mpe Yoane, bana
mibali ya Zebede, bapusanaki pene ya Yesu mpe
balobaki na Ye: — Moteyi, tolingi ete osalela biso
likambo oyo tokosenga Yo. 36 Yesu atunaki bango:
— Bolingi ete nasalela bino nini? 37 Bazongisaki:
— Pesa biso nzela ya kovanda kati na nkembo na
Yo: moko na ngambo ya loboko na Yo ya mobali,
mpe mosusu, na ngambo ya loboko na Yo ya mwasi.
38 Yesu alobaki na bango: — Bozali kososola te
makambo oyo bozali kosenga! Boni, bokoki komela
kopo oyo Ngai nakomela to kozwa libatisi oyo Ngai
nakozwa? 39 Bazongisaki: — Iyo, tokoki! Yesu alobaki
na bango: — Solo, bokomela na bino kopo oyo Ngai
nakomela mpe bokozwa na bino libatisi oyo Ngai
nakozwa; 40 kasi likambo ya kovanda na ngambo ya
loboko na Ngai ya mobali to na ngambo ya loboko
na Ngai ya mwasi, Ngai nakoki te kopesela yango
ndingisa; bisika wana ezali ya bato oyo Tata na Ngai
abongisela bango yango. 41 Tango bayekoli mosusu
zomi bayokaki makambo wana, basilikelaki Jake
mpe Yoane. 42 Yesu abengaki bango nyonso mpe
alobaki na bango: — Boyebi malamu ete bato oyo
bamonanaka lokola bakonzi bakonzaka bikolo oyo
ezali na se ya bokonzi na bango, mpe bakalaka ya
lokumu bakonzaka bato oyo bazali na se ya bokonzi
na bango. 43 Esengeli te kozala bongo kati na bino;
nzokande, tika ete moto nyonso oyo alingi kozala
moto monene kati na bino azala mosali na bino; 44
mpe tika ete moto nyonso oyo alingi kozala moto ya
liboso kati na bino azala mowumbu ya bino nyonso! 45
Pamba te Mwana na Moto ayaki te mpo ete basalela
Ye, kasi ayaki nde kosala mpo na bato mpe kopesa
bomoi na Ye lokola motuya ya kofuta mpo na kosikola
bato ebele. 46 Yesu mpe bayekoli na Ye bakomaki
na Jeriko. Tango bazalaki kobima wuta na engumba
elongo na bato ebele, mokufi miso Bartime, mwana
mobali ya Time, avandaki pembeni ya nzela mpe
azalaki kosenga-senga. 47 Tango ayokaki ete Yesu
ya Nazareti azali koleka, akomaki koganga: — Yesu,
mwana ya Davidi, yokela ngai mawa! 48 Bato ebele
bazalaki kopamela ye mpo ete akanga monoko na
ye, kasi Bartime agangaki lisusu makasi: — Mwana
ya Davidi, yokela ngai mawa! 49 Yesu atelemaki mpe
alobaki: — Bobenga ye! Bato babengaki mokufi miso
yango mpe balobaki na ye: — Yika mpiko! Telema!
Azali kobenga yo! 50 Tango ayokaki maloba yango,
abwakaki elamba na ye, atelemaki mpe apusanaki
pene ya Yesu. 51 Yesu alobaki na ye: — Olingi nasala
nini mpo na yo? Mokufi miso azongisaki: — Moteyi,
nalingi komona. 52 Yesu alobaki na ye: — Kende,
kondima na yo ebikisi yo. Mbala moko, akomaki
komona mpe alandaki Yesu.

11 Wana bazalaki kopusana pene ya Yelusalemi,
bakomaki na Betifaje mpe Betani oyo ezalaki
pene ya ngomba ya banzete ya olive, Yesu atindaki
bayekoli na Ye mibale, 2 alobaki na bango: —
Bokende na mboka oyo ezali liboso na bino. Tango
kaka bokokota na mboka yango, bokomona mwana
ya ane bakanga na singa, oyo moto ata moko te asila
kosalela; bofungola yango mpe bomema yango awa.
3 Soki moto moko atuni bino: « Mpo na nini bozali
kofungola yango? » Bozongisela ye: « Nkolo azali na
bosenga na yango. » Mpe na mbala moko, akotinda
yango awa. 4 Bakendeki mpe bakutaki mwana ya
ane ekangama na libanda, pembeni ya ekuke; mpe
bafungolaki yango. 5 Ndambo ya bato oyo bazalaki
wana batunaki: — Nini ezwi bino mpo ete bofungola
mwana oyo ya ane? 6 Bayekoli bazongiselaki bango
ndenge kaka Yesu alobaki na bango, mpe bato
yango batikaki bayekoli kokende elongo na yango.
7 Bamemaki mwana yango ya ane epai ya Yesu,
batandaki bilamba na bango na mokongo na yango;
mpe Yesu avandaki na likolo na yango. 8 Bato ebele
batandaki bilamba na bango na nzela; bamosusu
batandaki bitape ya mobesu, oyo bawutaki kokata na
likolo ya banzete kati na bilanga. 9 Bato oyo bazalaki
kotambola liboso ya Yesu mpe ba-oyo bazalaki
kolanda sima bazalaki koganga: « Ozana! Tika ete
apambolama, Ye oyo ayei na Kombo ya Nkolo! 10
Tika ete bokonzi oyo eyei epambolama, bokonzi
ya Davidi, tata na biso! Ozana na bisika oyo eleki
Likolo! » 11 Tango kaka Yesu akotaki na Yelusalemi,
akendeki kati na Tempelo. Mpe kuna, atalaki na
bokebi ndenge makambo nyonso ezalaki kosalema;
kasi lokola tango elekaki, abimaki mpe akendeki na
Betani elongo na bayekoli na Ye zomi na mibale. 12
Mokolo oyo elandaki, wana bazalaki kotika Betani,
Yesu ayokaki nzala. 13 Na mosika, amonaki nzete
moko ya figi etonda na makasa; apusanaki pene
na yango mpo na kotala soki ezali na mbuma. Kasi
tango akomaki pene, amonaki kaka makasa mpo ete
ezalaki eleko ya bambuma ya figi te. 14 Yesu alobaki
na nzete yango: « Tika ete, mpo na libela, moto moko

te alia lisusu mbuma kowuta na yo! » Bayekoli na
Ye bayokaki Ye koloba maloba yango. **(aiōn g165)** **15**
Tango bakomaki na Yelusalemi, Yesu akotaki kati
na lopango ya Tempelo mpe akomaki kobengana
bato oyo bazalaki koteka mpe kosomba kati na
Tempelo; abalolaki bamesa ya bato oyo bazalaki
kobongola mbongo mpe bakiti ya ba-oyo bazalaki
koteka bibenga; **16** mpe apesaki nzela te na bato oyo
bazalaki kotambola kati na lopango ya tempelo ete
bamema biloko. **17** Bongo akomaki koteya bango: «
Boni, ekomama te: ‹ Ndako na Ngai ekobengama
Ndako ya losambo mpo na bikolo nyonso? › Kasi
bino, bokomisaki yango penza nganda ya miyibi! »
18 Bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe balakisi ya
Mobeko bayokaki makambo yango mpe bakomaki
koluka nzela ya koboma Ye; bazalaki kobanga Ye,
pamba te ebele ya bato bazalaki kokamwa malakisi
na Ye. **19** Tango pokwa ekomaki, Yesu mpe bayekoli
na Ye babimaki na engumba. **20** Na tongo ya mokolo
oyo elandaki, wana bazalaki koleka, bamonaki ete
nzete ya figi ekawuki kino na misisa. **21** Petelo
akanisaki likambo oyo esalemaki mpe alobaki na
Yesu: — Moteyi, tala! Nzete ya figi oyo olakelaki
mabe ekawuki! **22** Yesu alobaki na bayekoli na Ye: —
Bozala na kondima kati na Nzambe. **23** Nazali koloba
na bino penza ya solo: soki moto alobi na ngomba
wana: « Longwa wana mpe mibwaka na ebale; » soki
atie tembe te kati na motema na ye, kasi andimi ete
makambo oyo alobi ekosalema, solo, akomona yango
kokokisama. **24** Yango wana nazali koloba na bino:
eloko nyonso oyo bokosenga wana bozali kosambela,
bondima ete bosili kozwa yango mpe bokomona
yango kokokisama. **25** Mpe tango botelemaka mpo
na kosambela, soki bozali na likambo oyo bozwaki na
yango moto songolo, bolimbisa ye mpo ete Tata na
bino, oyo azali na Likolo alimbisa mpe masumu na
bino. [**26** Kasi soki bolimbisi te, Tata na bino oyo azali
kati na Likolo mpe akolimbisa masumu na bino te.] **27**
Bakendeki lisusu na Yelusalemi. Wana Yesu azalaki
kotambola kati na lopango ya Tempelo, bakonzi ya
Banganga-Nzambe, balakisi ya Mobeko mpe bakambi
ya bato bapusanaki pene na Ye mpe batunaki Ye: **28**
— Na kombo ya bokonzi nini ozali kosala biloko oyo?
Mpe nani apesi Yo bokonzi ya kosala yango? **29** Yesu
azongiselaki bango: — Nazali kotuna bino motuna
moko kaka. Bopesa Ngai nanu eyano, bongo Ngai
nakoyebisa bino soki na kombo ya bokonzi nini nazali
kosala makambo yango. **30** Libatisi ya Yoane ewutaki
na Nzambe to ewutaki na bato? Boyebisa Ngai! **31**
Bakomaki kokabola makanisi bango na bango: « Soki
tolobi ete ewutaki na Nzambe, akotuna biso lisusu:
bongo mpo na nini bondimaki ye te? **32** Soki mpe
tolobi ete ewutaki na bato, wana… » Solo, bazalaki
kobanga bato, pamba te bato nyonso bazalaki kozwa
Yoane lokola mosakoli. **33** Boye, bazongiselaki Yesu:
— Toyebi te! Yesu mpe alobaki na bango: — Ngai
mpe, nakoyebisa bino te soki na kombo ya bokonzi
nini nazali kosala makambo yango.

12 Bongo Yesu akomaki koloba na bango na
masese: — Moto moko alonaki elanga ya vino,
atongaki lopango zingazinga na yango, atimolaki
ekamolelo bambuma ya vino mpe atongaki ndako
molayi ya bakengeli. Sima, apesaki elanga yango na
maboko ya basali mpo ete bakoma kofutela yango,
mpe akendeki na mobembo. **2** Tango eleko ya kobuka
bambuma ekokaki, atindaki mosali moko epai ya
bafuteli elanga, mpo ete akende kokongola epai na
bango ndambo ya bambuma kowuta na elanga ya
vino. **3** Kasi bafuteli elanga bakangaki ye, babetaki
ye mpe bazongisaki ye maboko pamba. **4** Atindelaki
bango mosali mususu; babetaki-betaki ye na moto
mpe basambwisaki ye. **5** Atindaki lisusu mosali
mususu; oyo wana, babomaki ye. Bongo, na sima,
atindaki lisusu bato ebele; kasi babetaki bamoko,
mpe babomaki bamususu. **6** Nkolo elanga atikalaki
kaka na moto moko ya kotinda: mwana na ye ya
bolingo. Atindaki ye na suka na bango nyonso mpe
amilobelaki: « Solo, bakotosa mwana na ngai. »
7 Kasi bafuteli elanga balobanaki bango na bango:
« Tala mokitani ya libula ya elanga! Boya, toboma
ye mpo ete libula ya elanga ekoma ya biso! »
8 Bakangaki ye, babomaki ye mpe babwakaki ye na
libanda ya elanga ya vino. **9** Boye, nkolo elanga ya
vino akosala nini? Akoya ye moko, akoboma bafuteli
elanga wana mpe akopesa elanga yango ya vino na
maboko ya bafuteli mususu. **10** Nanu botanga Makomi
oyo te: « Libanga oyo batongi ndako babwakaki
ekomi libanga ya songe ya ndako, mpe esimbi ndako
mobimba? **11** Ezali Nkolo nde alingaki bongo, mpe
ezali penza likambo ya kokamwa na miso na biso!
» **12** Bakonzi ya Banganga-Nzambe, balakisi ya
Mobeko mpe bakambi ya bato bazalaki koluka nzela
ya kokanga Yesu, pamba te basosolaki ete alobaki

lisese wana mpo na bango. Kasi lokola babangaki
bato, batikaki Ye; mpe moto na moto akendeki. 13
Sima, batindelaki Yesu ndambo ya Bafarizeo mpe
ndambo ya bato ya lisanga ya Erode mpo na koluka
kokanga Ye na motambo ya maloba na Ye moko.
14 Tango bakomaki epai na Ye, balobaki: — Moteyi,
toyebi ete ozali moto ya sembo mpe obangaka bato
te, pamba te oponaka bilongi te, kasi oteyaka na
bosolo nzela ya Nzambe. Boni, Mobeko na biso
epesi solo nzela ya kofuta mpako ya Sezare to te?
Tosengeli penza kofuta yango? 15 Kasi lokola Yesu
ayebaki ete bazali bato ya bilongi mibale, alobaki na
bango: — Mpo na nini bozali kotiela Ngai motambo?
Bomemela Ngai mbongo moko ya ebende, mpo
ete namona yango. 16 Bamemelaki Ye yango, mpe
atunaki bango: — Elilingi ya nani mpe makomi ya
nani bozali komona awa? Bazongisaki: — Ya Sezare.
17 Yesu alobaki na bango: — Bopesa na Sezare,
oyo ezali ya Sezare; mpe bopesa na Nzambe, oyo
ezali ya Nzambe! Bakamwaki mingi eyano ya Yesu.
18 Bongo Basaduseo, ba-oyo balobaka ete lisekwa
ezali te, bayaki epai na Yesu mpe batunaki Ye: 19
— Moteyi, Moyize akomaki mpo na biso ete soki
ndeko mobali ya moto moko akufi mpe atiki mwasi,
kasi aboti na ye bana te, moto wana asengeli kobala
mwasi oyo ndeko na ye atiki mpo ete abotela ndeko
yango bana. 20 Nzokande, ezalaki na bandeko mibali
sambo. Ndeko mobali ya liboso abalaki mwasi mpe
akufaki, kasi abotaki bana te. 21 Ndeko ya mibale
abalaki mwasi yango kaka; kasi ye mpe akufaki,
atikalaki kobota bana te. Esalemaki kaka bongo na
ndeko ya misato kino na oyo ya sambo: 22 bandeko
nyonso sambo batikalaki kobota bana te. Sima na
bango nyonso, mwasi yango mpe akufaki. 23 Na
mokolo oyo bato bakosekwa kati na bakufi, mwasi
yango akozala mwasi ya nani kati na bandeko nyonso
sambo, pamba te bango nyonso sambo babalaki ye?
24 Yesu azongiselaki bango: — Bozali kati na libunga,
pamba te boyebi Makomi te, mpe boyebi nguya ya
Nzambe te. 25 Na mokolo oyo bato bakosekwa kati
na bakufi, bakobala lisusu te; kasi bakozala lokola
ba-anjelu kati na Likolo. 26 Mpo na oyo etali lisekwa
ya bakufi, botikala nanu kotanga te kati na buku ya
Moyize, makambo oyo Nzambe alobaki na ye na tina
na nzete oyo ezalaki kopela moto kasi ezalaki kozika
te: « Nazali Nzambe ya Abrayami, Nzambe ya Izaki,
mpe Nzambe ya Jakobi? » 27 Nzambe azali Nzambe
ya bakufi te, kasi azali Nzambe ya bato ya bomoi.
Bozali penza kati na libunga monene. 28 Moko kati
na balakisi ya Mobeko, oyo ayokaki bango kotiana
tembe mpe amonaki ete Yesu azongiselaki bango
biyano ya malamu, apusanaki pene na Yesu mpe
atunaki: — Mobeko nini eleki monene kati ya mibeko
nyonso? 29 Yesu azongisaki: — Tala Mobeko oyo
eleki monene: « Isalaele, yoka malamu! Yawe azali
Nzambe na biso, Yawe azali kaka moko. 30 Okolinga
Yawe, Nzambe na yo, na motema na yo mobimba, na
molimo na yo mobimba, na makanisi na yo nyonso
mpe na makasi na yo nyonso. » 31 Tala mobeko oyo
elandi: « Okolinga moninga na yo ndenge yo moko
omilingaka. » Mobeko ya motuya koleka mibeko
wana mibale ezali te. 32 Bongo molakisi ya Mobeko
alobaki na ye: — Moteyi, olobi malamu; olobi solo
ete Nzambe azali kaka moko, mosusu azali te. 33
Kolinga Ye na motema na yo mobimba, na mayele na
yo nyonso mpe na makasi na yo nyonso, mpe kolinga
moninga na yo ndenge yo moko omilingaka, yango
nde ezali na tina mingi koleka bambeka ya kotumba
mpe makabo nyonso. 34 Tango Yesu amonaki ete
molakisi ya Mobeko azongisi eyano na ndenge ya
mayele, alobaki na ye: — Ozali mosika te ya Bokonzi
ya Nzambe. Mpe moto ata moko te amekaki lisusu
kotuna Ye mituna. 35 Wana Yesu azalaki koteya kati
na lopango ya Tempelo, atunaki: — Ndenge nini
balakisi ya Mobeko balobaka ete Klisto azali Mwana
ya Davidi? 36 Pamba te Davidi, ye moko, alobaki
boye na nzela ya Molimo Mosantu: « Yawe alobaki
na Nkolo na ngai: ‹ Vanda na ngambo ya loboko na
Ngai ya mobali kino natia banguna na Yo na se ya
matambe na Yo. › » 37 Soki ye moko Davidi azali
kobenga Ye « Nkolo, » bongo ndenge nini akoki lisusu
kozala mwana na ye? Ebele ya bato bazalaki koyoka
Ye na esengo. 38 Wana azalaki koteya, Yesu alobaki:
— Bosala keba na balakisi ya Mobeko! Balingaka
kotambola na banzambala ya milayi; balingaka ete
bato bapesa bango mbote, na bisika oyo bato ebele
bakutanaka; 39 balingaka kovanda na bakiti ya liboso,
kati na bandako ya mayangani; mpe na bisika ya
lokumu, kati na bafeti; 40 bayibaka biloko ya basi oyo
bakufisa mibali, mpe basalaka mabondeli ya milayi-
milayi mpo na kokosa bato. Bakozwa etumbu oyo
eleki makasi. 41 Yesu avandaki liboso ya kitunga ya
makabo mpe azalaki kotala ndenge bato bazalaki
kotia mbongo kati na kitunga ya makabo. Bazwi ebele

bazalaki kotia mbongo ebele. 42 Mwasi mobola moko
akufisa mobali ayaki mpe atiaki mbongo mibale ya
bibende, oyo ezalaki na motuya moke penza. 43 Yesu
abengaki bayekoli na Ye mpe alobaki na bango: —
Nazali koloba na bino penza ya solo: mwasi mobola
oyo akufisa mobali apesi koleka bato nyonso oyo
bawuti kotia mbongo kati na kitunga ya makabo. 44
Pamba te bato nyonso bazwi kati na mbongo oyo
bazali na yango na tina te, mpo na kotia kati na
kitunga ya makabo; kasi ye, kati na kokelela na ye,
atie bozwi na ye nyonso, nyonso oyo azalaki na
yango mpo na kobika na yango.

13 Wana Yesu azalaki kobima longwa na Tempelo,
moko kati na bayekoli na Ye alobaki na Ye:
— Moteyi, tala ndenge mabanga oyo ezali kitoko!
Tala ndenge Ndako oyo ezali monene! 2 Yesu
alobaki na ye: — Ozali komona bandako minene
oyo! Libanga moko te ekotikala awa na likolo ya
libanga mosusu, nyonso ekobukama. 3 Bongo Yesu
avandaki na ngomba ya banzete ya olive, oyo etalana
na Tempelo. Petelo, Jake, Yoane mpe Andre batunaki
Yesu, na esika oyo bazalaki bango moko kaka: 4
— Yebisa biso, makambo wana ekosalema tango
nini? Mpe elembo nini ekotalisa biso ete makambo
yango nyonso ekomi pene ya kokokisama? 5 Yesu
alobaki na bango: — Bosala keba ete moto moko
te akosa bino! 6 Bato mingi bakoya na Kombo na
Ngai mpe bakoloba: « Ngai nde Masiya, » mpe
bakokosa bato ebele. 7 Tango bokoyoka basango ya
bitumba mpe nungunungu na tina na bitumba, kasi
bomitungisa te mpo na yango; pamba te makambo
wana esengeli kosalema, kasi ekozala nanu suka ya
mokili te. 8 Ekolo moko ekotelemela ekolo mosusu,
bokonzi moko ekobundisa bokonzi mosusu, mabele
ekoningana bipai na bipai, mpe nzala ekozala makasi
penza. Makambo wana ekozala kaka ebandeli ya pasi
lokola pasi ya mwasi oyo azali kobota. 9 Kasi bosala
keba, pamba te bakofunda bino na bisambiselo ya
Bayuda mpe bakobeta bino fimbu kati na bandako
ya mayangani. Likolo na Ngai, bokosamba liboso
ya bayangeli mpe liboso ya bakonzi. Boye, ekozala
mpo na bino libaku malamu ya kotatola solo na tina
na Ngai. 10 Pamba te esengeli ete Sango Malamu
esakolama liboso epai ya bikolo nyonso ya mokili.
11 Tango bakokanga bino mpo na komema bino na
bisambiselo, bomitungisa te mpo na koluka makambo
ya koloba; boloba kaka oyo ekopesamela bino na
tango wana, pamba te ekozala bino te bato bokoloba,
kasi Molimo Mosantu. 12 Ndeko akokaba ndeko na
ye mpo ete baboma ye, tata akokaba mwana na ye
mpo ete baboma ye, bana bakotombokela baboti
na bango mpe bakobomisa bango. 13 Bato nyonso
bakoyina bino mpo na Kombo na Ngai, kasi moto
oyo akoyika mpiko kino na suka akobika. 14 Tango
bokomona makambo ya nkele kosalema kati na Esika
ya bule, —tika ete motangi asosola malamu— wana
tika ete bato oyo bakozala kati na Yuda bakima na
bangomba; 15 tika ete moto oyo akozala na likolo
ya ndako akita te, mpo na kokende kozwa eloko
songolo kati na ndako na ye; 16 tika ete moto oyo
akozala kati na bilanga azonga na ndako te, mpo na
kokende kozwa elamba na ye! 17 Na mikolo wana,
mawa na basi oyo bakozala na bazemi mpe na ba-
oyo bakozala komelisa bana mabele! 18 Bosambela
mpo ete makambo wana esalema te na eleko ya
malili makasi. 19 Pamba te ekozala mikolo ya pasi,
na lolenge oyo etikala nanu kozala te, wuta Nzambe
akela mokili kino sik'oyo, mpe na lolenge oyo ekotikala
kozala lisusu te. 20 Mpe soki Nkolo ayeisaki te mikolo
yango moke, moto ata moko te akokaki kobika; kasi
mpo na baponami na Ye, akoyeisa yango moke. 21
Na tango wana, soki moto moko alobi na bino: « Klisto
azali awa! » to « Azali kuna, » bondima ye te. 22
Pamba te bamasiya ya lokuta mpe basakoli ya lokuta
bakobima, bakosala bilembo minene mpe bikamwa
mpo na kokosa ata baponami, soki ekokaki kosalema.
23 Boye bino, bosala keba! Ngai, namiyebiseli bino
makambo nyonso. 24 Kasi na mikolo yango, sima na
pasi wana, « moyi ekokoma molili, sanza ekongenga
lisusu te, 25 minzoto ekokweya longwa na Likolo,
mpe banguya ya Likolo ekoningisama. » 26 Bongo,
bato bakomona Mwana na Moto koya kati na mapata,
na nguya monene mpe na nkembo. 27 Akotinda ba-
anjelu na Ye mpe akosangisa baponami na Ye longwa
na bangambo nyonso minei ya mokili, longwa na suka
ya mabele kino na suka ya Likolo. 28 Tika ete lisese
ya nzete ya figi eteya bino: soki kaka bitape na yango
elembi mpe ebandi kobimisa makasa, boyebaka ete
eleko ya moyi makasi ekomi pene. 29 Ndenge moko
mpe mpo na bino; tango bokomona makambo wana
kosalema, boyeba ete Mwana na Moto akomi pene,
lokola na bikuke ya engumba. 30 Nazali koloba na
bino penza ya solo: bato ya ekeke oyo bakoleka te

kino makambo wana nyonso ekosalema. 31 Likolo
mpe mabele ekoleka, kasi maloba na Ngai ekoleka
te. 32 Mpo na oyo etali mokolo to ngonga, moko te
ayebi yango, ezala ba-anjelu ya Likolo to Mwana;
Ye moko kaka Tata nde ayebi yango. 33 Bosala
keba! Bosenzela! Pamba te boyebi te tango nini
ngonga yango ekoya. 34 Ekozala lokola moto oyo
akei na mobembo, bongo atiki ndako na ye mpe apesi
mokumba na yango epai ya basali na ye; apesi na
mosali moko na moko mosala oyo ekoki na ye mpe
apesi mitindo epai ya mokengeli ekuke ete akengela
malamu. 35 Yango wana, bosenzela; pamba te boyebi
te tango nini nkolo ndako akozonga: na pokwa to
na midi ya butu to tango soso elelaka to mpe na
tongo. 36 Pamba te soki ayei na mbalakata, asengeli
te kokuta bino bolali pongi. 37 Makambo oyo nalobi
na bino, nazali koloba yango mpe na bato nyonso:
Bosenzela.

14 Wana etikalaki mikolo mibale mpo ete feti
ya Pasika mpe feti ya Mapa ezanga levire
ebanda, bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe balakisi
ya Mobeko bazalaki koluka ndenge nini kokanga Yesu
na mayele mpo na koboma Ye; 2 pamba te balobaki:
« Tosala yango te na tango ya feti, noki te bato
bakotomboka. » 3 Lokola Yesu azalaki na Betani,
na ndako ya Simona oyo azalaki moto na maba,
mwasi moko akotaki, wana Yesu azalaki na mesa. Na
maboko na ye, azalaki na molangi ya alibatre etonda
na malasi ya nar, oyo basangisa na eloko mosusu te
mpe ya motuya makasi; afungolaki molangi yango
mpe asopaki malasi yango na moto ya Yesu. 4 Kati
na bato oyo bazalaki wana, bamosusu basilikaki mpe
balobaki: — Mpo na nini kobebisa malasi oyo na
pamba kaka boye? 5 Bakokaki ata koteka malasi
yango na motuya ya mbongo ya bibende koleka
nkama misato mpe kopesa mbongo yango epai ya
babola! Bazalaki kopamela mwasi yango makasi.
6 Kasi Yesu alobaki: — Botika ye! Mpo na nini
kotungisa ye? Asali Ngai likambo moko ya malamu.
7 Bokozalaka na babola tango nyonso mpe bokoki
tango nyonso kosalelaka bango bolamu oyo bolingi;
kasi Ngai, bokozalaka na Ngai tango nyonso te. 8
Mwasi oyo asali likambo oyo akoki, asili kosopela
nzoto na Ngai malasi mpo na kobongisa kokundama
na Ngai. 9 Nazali koloba na bino penza ya solo: Esika
nyonso bakosakola Sango Malamu kati na mokili
mobimba, bakobanda mpe kolobela likambo mwasi
oyo awuti kosala, mpo na kokanisa ye. 10 Bongo
Yuda Isikarioti, moko kati na bantoma zomi na mibale,
akendeki epai ya bakonzi ya Banganga-Nzambe mpo
na koteka Yesu epai na bango. 11 Tango bayokaki
bongo, basepelaki makasi mpe balakaki kopesa
ye mbongo. Boye, Yuda akomaki koluka libaku ya
kokaba Yesu. 12 Na mokolo ya liboso ya feti ya Mapa
ezanga levire, mokolo oyo bazalaki koboma mwana
meme lokola mbeka ya Pasika, bayekoli batunaki Ye:
— Esika nini olingi ete tokende kobongisela Yo bilei
ya Pasika? 13 Bongo, kati na bayekoli na Ye, Yesu
atindaki mibale; alobaki na bango: — Bokende kati na
engumba, bokokutana na moto moko amemi eloku ya
mayi; bolanda ye 14 mpe, tango akokota na ndako,
boloba na nkolo ndako yango: « Moteyi azali kotuna
yo: ‹ Wapi shambre na Ngai epai wapi nakolia bilei ya
Pasika elongo na bayekoli na Ngai? › » 15 Bongo ye
akolakisa bino, na etaje ya suka, shambre moko ya
monene, babongisa malamu mpe bakoki kosalela
yango. Ezali kuna nde bokobongisa bilei ya Pasika
mpo na biso. 16 Tango bayekoli bakendeki, bakotaki
na engumba mpe bakutaki makambo nyonso ndenge
kaka Yesu ayebisaki bango. Bongo babongisaki bilei
ya Pasika. 17 Tango pokwa ekomaki, Yesu ayaki
elongo na bayekoli zomi na mibale. 18 Wana bazalaki
na mesa mpe bazalaki kolia, Yesu alobaki: — Nazali
koloba na bino penza ya solo: moko kati na bino, oyo
azali kolia elongo na Ngai, akoteka Ngai. 19 Bayokaki
mawa mingi, mpe bakomaki kotuna Ye, moko sima
na moninga: — Ezali ngai? 20 Yesu azongisaki: —
Ezali moko kati na bino, zomi na mibale, oyo azali
kolia sani moko elongo na Ngai. 21 Solo, Mwana
na Moto akokende, kolanda ndenge ekomama na
tina na Ye; kasi mawa na moto oyo akoteka Mwana
na Moto! Elingaki kozala malamu koleka mpo na
moto yango ete abotama te. 22 Wana bazalaki kolia,
Yesu azwaki lipa; sima na Ye kozongisa matondi
epai ya Nzambe, akataki yango, apesaki bango
yango mpe alobaki: — Oyo ezali nzoto na Ngai!
Bozwa. 23 Azwaki lisusu kopo; mpe sima na Ye
kozongisa matondi epai ya Nzambe, apesaki bango
yango, mpe bango nyonso bamelaki yango. 24 Bongo
alobaki na bango: — Oyo ezali makila na Ngai ya
Boyokani, makila oyo esopani mpo na bato ebele.
25 Nazali koloba na bino penza ya solo: nakomela
lisusu vino oyo te kino na mokolo oyo nakomela

yango, ya sika, kati na Bokonzi ya Nzambe. **26** Sima
na yango, bayembaki banzembo; bongo babimaki
mpo na kokende na ngomba ya banzete ya olive. **27**
Yesu alobaki na bango: — Bino nyonso bokobungisa
kondima, pamba te ekomama: « Nakobeta mobateli
bibwele, mpe bameme ekopalangana. » **28** Kasi,
sima na Ngai kosekwa, nakokende na Galile, liboso
na bino. **29** Petelo alobaki na Ye: — Ata soki bango
nyonso bakweyisi kondima na bango, ngai nakotikala
kokweyisa kondima na ngai te. **30** Yesu azongiselaki
ye: — Nazali koloba na yo penza ya solo: lelo,
kaka na butu ya lelo, liboso ete soso elela mbala
mibale, okowangana Ngai mbala misato. **31** Kasi
Petelo akobaki kotia monoko makasi, alobaki: — Ata
soki nasengeli kokufa elongo na Yo, nakowangana
yo te. Mpe bango nyonso balobaki kaka ndenge
moko. **32** Tango bakomaki na esika oyo kombo na
yango ezali Getisemane, Yesu alobaki na bayekoli na
Ye: — Botikala awa, wana Ngai nakosambela. **33**
Wana amemaki Petelo, Jake mpe Yoane, akomaki
mawa-mawa mpe komitungisa; **34** alobaki na bango:
— Motema na Ngai etondi na mawa pene nakufa;
botikala awa mpe bosenzela. **35** Wana akendeki mwa
mosika, amikitisaki na mabele mpe azalaki kosambela
Nzambe mpo ete, soki ekoki kosalema, tango wana
ya pasi ekende mosika na Ye. **36** Azalaki kobondela:
— Tata! Epai na Yo, nyonso ekoki kosalema! Longola
kopo oyo ya pasi liboso na Ngai! Nzokande, kosala te
kolanda mokano na Ngai, kasi sala kolanda mokano
na Yo. **37** Bongo azongaki epai bayekoli na Ye
bazalaki mpe akutaki bango balala pongi. Alobaki na
Petelo: — Simona, ozali kolala? Okokaki te kosenzela
mpo na ngonga moko? **38** Bosenzela mpe bosambela
mpo ete bokweya te kati na komekama. Molimo
ezalaka na posa makasi ya kosala malamu, kasi nzoto
ezalaka na bolembu. **39** Akendeki lisusu mwa mosika
mpe abondelaki kaka ndenge moko. **40** Azongaki
lisusu epai bayekoli na Ye bazalaki mpe akutaki bango
lisusu balala pongi, pamba te bayokaki pongi makasi
mpe miso na bango ekomaki kilo. Bayebaki te eyano
ya kopesa Ye. **41** Azongaki mpo na mbala ya misato,
mpe alobaki na bango: — Bozali kaka kokoba kolala
pongi mpe kopema? Esili! Ngonga ekoki. Mwana na
Moto akokabama na maboko ya bato ya masumu. **42**
Botelema; tokende. Moto oyo ateki Ngai azali koya.
43 Wana Yesu azalaki nanu koloba, Yuda, moko kati
na bayekoli zomi na mibale, akomaki elongo na
bato ebele oyo basimbaki mipanga mpe banzete;
ezalaki bakonzi ya Banganga-Nzambe, balakisi ya
Mobeko mpe bakambi ya bato nde batindaki bango.
44 Moto oyo atekaki Yesu apesaki bango elembo
moko: « Moto oyo ngai nakopesa beze, ezali nde ye;
bokokanga ye mpe bokomema ye na se ya bokengeli
malamu. » **45** Tango kaka Yuda akomaki, akendeki
epai ya Yesu mpe alobaki na Ye: — Moteyi! Mpe
apesaki Ye beze. **46** Mbala moko, basimbaki Yesu na
makasi mpe bakangaki Ye. **47** Bongo moko kati na
bato oyo bazalaki wana abimisaki mopanga na ye
wuta na ebombelo na yango, abetaki yango mosali
ya mokonzi ya Banganga-Nzambe mpe akataki ye
litoyi. **48** Yesu alobaki na bango: — Boni, nakomi
motomboki mpo ete boya kokanga Ngai na mipanga
mpe na banzete? **49** Nazalaki elongo na bino mikolo
nyonso kati na lopango ya Tempelo mpo na kopesa
malakisi na Ngai, mpe bokangaki Ngai te. Kasi ezali
kosalema bongo mpo ete Makomi ekokisama. **50**
Bayekoli na Ye nyonso basundolaki Ye mpe bakimaki.
51 Nzokande, elenge mobali moko azalaki kolanda
Yesu; alataki liputa ya pamba. Mpe tango bakangaki
ye, **52** asundolaki liputa mpe akimaki. **53** Bamemaki
Yesu epai ya mokonzi ya Banganga-Nzambe epai
wapi bakonzi ya Banganga-Nzambe, bakambi ya bato
mpe balakisi ya Mobeko, bango nyonso, basanganaki.
54 Petelo azalaki kolanda Yesu na mosika, kino kati
na lopango ya ndako ya mokonzi ya Banganga-
Nzambe; avandaki kuna elongo na bakengeli, pene
ya moto, mpe azalaki koyetola moto. **55** Nzokande
bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bato nyonso
ya Likita-Monene ya Bayuda bazalaki koluka litatoli
moko oyo ekobimisa polele mabe ya Yesu mpo ete
bakoka kokatela Ye etumbu ya kufa, kasi bazalaki
kozwa yango te; **56** pamba te bato mingi bazalaki
kokosela Ye makambo, kasi matatoli na bango ezalaki
kokokana te. **57** Mpo na kaka kokosela Ye makambo,
bato mosusu bazalaki kotelema na koloba: **58** «
Toyokaki ye koloba: ‹ Ngai, nakobuka Tempelo oyo
esalema na maboko ya bato; mpe sima na mikolo
misato, nakotonga Tempelo mosusu oyo ekosalema
na maboko ya bato te. › » **59** Kasi atako bongo,
litatoli na bango ezalaki kaka ya lokuta. **60** Mokonzi
ya Banganga-Nzambe atelemaki kati na mayangani
mpe apesaki Yesu motuna: — Boni, ozali te na liloba
ya kozongisa? Olobi nini liboso ya makambo oyo
bazali kofunda yo na yango? **61** Kasi Yesu abatelaki

kimia mpe apesaki ata eyano moko te. Mokonzi ya
Banganga-Nzambe atunaki Ye lisusu: — Ozali Klisto,
Mwana ya Ye oyo apambolama? 62 Yesu azongisaki:
— Iyo, ezali se bongo. Mpe bokomona Mwana na
Moto kovanda na ngambo ya loboko ya mobali ya
Nkolo-Na-Nguya-Nyonso mpe koya elongo na mapata
ya Likolo. 63 Bongo mokonzi ya Banganga-Nzambe
apasolaki bilamba na ye mpe alobaki: — Mpo na
nini koluka lisusu batatoli? 64 Bino moko boyoki
ndenge nini afingi Nzambe. Bokanisi nini mpo na
yango? Boye, bango nyonso bakatelaki Yesu etumbu,
batatolaki ete abongi na kufa. 65 Bato mosusu
bakomaki kobwakela Ye soyi, kozipa Ye elongi, kobeta
Ye makofi na koloba na Ye: — Sakola! Mpe bakengeli
bazwaki Ye mpe babetaki Ye bambata. 66 Wana
Petelo azalaki na se, kati na lopango ya kati, mwasi
mosali moko ya mokonzi ya Banganga-Nzambe ayaki
wana, 67 amonaki Petelo koyetola moto. Sima na
ye kotala Petelo malamu, alobaki na ye: — Yo mpe
ozalaki elongo na Yesu, moto ya Nazareti! 68 Kasi
Petelo awanganaki; alobaki: — Nayebi te! Nazali
kutu kososola te makambo oyo ozali koloba! Bongo
abimaki mpe akendeki kotelema pembeni, na ekuke
ya lopango; mpe soso elelaki. 69 Tango mwasi mosali
amonaki ye, alobaki lisusu na bato oyo bazalaki wana:
— Moto oyo azali moko kati na bango! 70 Petelo
awanganaki lisusu. Sima na mwa tango moke, bato
oyo bazalaki wana bazongelaki koloba na Petelo:
— Ezali ya solo, yo mpe ozali moko kati na bango,
mpe ozali moto ya Galile. 71 Bongo Petelo abandaki
kolapa ndayi esangana na bilakeli mabe: — Nayebi
te moto oyo bozali kolobela! 72 Kaka na tango yango,
soso elelaki mpo na mbala ya mibale. Bongo Petelo
akanisaki maloba oyo Yesu alobaki na ye: « Liboso
ete soso elela mbala mibale, okowangana Ngai mbala
misato. » Mpe alelaki makasi.

15 Tango tongo etanaki, bakonzi ya Banganga-
Nzambe, bakambi ya bato, balakisi ya Mobeko
mpe bato nyonso ya Likita-Monene ya Bayuda
basanganaki mpo na kokata likambo. Bakangaki
Yesu na basinga, bamemaki Ye mpe bakabaki Ye na
maboko ya Pilato. 2 Pilato atunaki Yesu: — Boni,
ozali mokonzi ya Bayuda? Yesu azongisaki: — Olobi
yango. 3 Bakonzi ya Banganga-Nzambe bazalaki
kofunda Ye na makambo ebele. 4 Pilato atunaki Ye
lisusu: — Boni, ozali te na eyano ya kopesa, na
makambo nyonso oyo bazali koloba mpo na kofunda
yo? 5 Kasi Yesu azongisaki ata liloba moko te; mpe
Pilato akamwaki makasi. 6 Na feti nyonso ya Pasika,
azalaki kobimisa na boloko mokangami moko oyo
bato bazalaki kosenga. 7 Na tango wana, moto oyo
bazalaki kobenga « Barabasi » azalaki kati na boloko
elongo na batomboki oyo bayeisaki mobulu kati na
engumba mpe babomaki moto. 8 Ebele ya bato
bayaki mpe basengaki na Pilato ete asalela bango
makambo oyo amesana kosalela bango mbala na
mbala. 9 Pilato atunaki: — Bolingi nabimisela bino
mokonzi ya Bayuda? 10 Pilato ayebaki malamu ete
ezali mpo na likunya nde bakonzi ya Banganga-
Nzambe bakabaki Yesu na maboko na ye. 11 Bakonzi
ya Banganga-Nzambe batindikaki ebele ya bato mpo
ete basenga na Pilato ete abimisela bango Barabasi
longwa na boloko. 12 Pilato atunaki bango: — Nasala
nini na moto oyo bozali kobenga mokonzi ya Bayuda?
13 Bagangaki lisusu: — Baka ye na ekulusu! 14
Pilato atunaki bango lisusu: — Mabe nini asali? Kasi
bakobaki kaka koganga makasi koleka: — Baka
ye na ekulusu! 15 Lokola Pilato alingaki kosepelisa
ebele ya bato, abimiselaki bango Barabasi longwa na
boloko. Sima na kobetisa Yesu fimbu, Pilato apesaki
Ye na maboko na bango mpo ete babaka Ye na
ekulusu. 16 Basoda bakumbaki Yesu kati na ndako ya
moyangeli, na esambiselo, mpe basangisaki lisanga
mobimba ya basoda. 17 Balatisaki Yesu nzambala
ya motane mpe ekoti oyo basalaki na banzube; 18
mpe babandaki kopesa ye mbote: « Mbote, mokonzi
ya Bayuda! » 19 Bazalaki kosalela lingenda moke
mpo na kobeta Ye na moto, bazalaki kobwakela Ye
soyi mpe kofukama mpo na kogumbama liboso na
Ye. 20 Sima na bango kosakanela Ye, balongolaki Ye
nzambala ya motane, balatisaki Ye lisusu bilamba na
Ye mpe bakumbaki Ye mpo na kobaka Ye na ekulusu.
21 Bakangaki na makasi moleki nzela moko oyo
awutaki na bilanga, mpo ete amema ekulusu ya Yesu;
kombo na ye ezalaki Simona, moto ya Sirene mpe
tata ya Alekizandre mpe Rifisi. 22 Bamemaki Yesu na
esika oyo babengaka « Gologota, » oyo elingi koloba:
esika ya mokuwa ya moto, 23 bapesaki Ye masanga
ya vino basangisa na mire, kasi amelaki yango te. 24
Babakaki Ye na ekulusu, mpe bakabolaki bilamba
na Ye, na kobeta zeke mpo na koyeba oyo moko
na moko akozwa. 25 Babakaki Ye na ekulusu na
ngonga ya libwa ya tongo. 26 Tala makomi oyo ezalaki

kotalisa mpo na nini bakatelaki Ye etumbu: Mokonzi
ya Bayuda. 27 Babomi mibale ya bato babakamaki
na ba-ekulusu elongo na Yesu: moko, na ngambo
ya loboko ya mobali ya Yesu; mosusu, na ngambo
ya loboko na Ye ya mwasi. [28 Ezali boye nde
ekokisamaki Makomi oyo ezali koloba: « Batangaki
Ye na molongo ya bato ya mabe. »] 29 Baleki nzela
bazalaki kofinga Ye na koningisa mito na bango;
bazalaki koloba: — Yo oyo okobuka Tempelo mpe
okotonga yango lisusu na mikolo misato, 30 mibikisa
yo moko mpe kita longwa na ekulusu! 31 Bakonzi ya
Banganga-Nzambe elongo na balakisi ya Mobeko
bazalaki mpe kotiola kati na bango: — Abikisaki bato
mosusu, kasi ye moko akoki komibikisa te! 32 Tika
ete Klisto, Mokonzi ya Isalaele, akita sik'oyo longwa
na ekulusu, mpo ete tomona mpe tondima! Bato oyo
babakamaki elongo na Yesu na ba-ekulusu bazalaki
mpe kofinga Ye. 33 Kobanda na ngonga ya midi kino
na ngonga ya misato ya pokwa, molili ekotaki na
mokili mobimba. 34 Na ngonga yango ya misato ya
pokwa, Yesu agangaki: — Eloi, Eloi, lema sabachtani?
Elingi koloba: « Nzambe na Ngai, Nzambe na Ngai,
mpo na nini osundoli Ngai? » 35 Kati na bato oyo
batelemaki wana, ndambo bayokaki Yesu; boye
bakomaki koloba: — Boyoka, azali kobenga Eliya! 36
Moto moko akimaki mbangu, azindisaki eponze moko
na vino ya ngayi, atiaki eponze yango na songe ya
mwa nzete mpe apesaki yango Yesu mpo ete amela;
alobaki: — Totala soki Eliya akoya kokitisa ye. 37 Kasi
Yesu agangaki makasi mpe akataki motema. 38 Rido
ya Tempelo epasukaki na biteni mibale, kobanda na
likolo kino na se. 39 Mpe tango mokonzi ya basoda
ya Rome, oyo atelemaki liboso ya Yesu, amonaki
ndenge Yesu akufaki, alobaki: — Moto oyo azalaki
penza Mwana na Nzambe! 40 Ezalaki mpe na basi
oyo bazalaki kotala na mosika. Kati na basi yango,
ezalaki na Mari, moto ya Magidala; Mari, mama ya
Jake oyo ya elenge, ya Joze mpe ya Salome; 41
oyo bazalaki kolanda Yesu mpe kosunga Ye tango
azalaki kati na Galile; ezalaki mpe na basi mosusu
ebele oyo bakendeki na Yelusalemi elongo na Yesu.
42 Wana pokwa ekomaki, lokola ezalaki mokolo ya
komilengela mpo ete etikalaki ngonga moke mpo na
kokota na mokolo ya Saba, 43 Jozefi, moto ya mboka
Arimate, oyo azalaki moto ya lokumu kati na Likita-
Monene ya Bayuda mpe azalaki kozela Bokonzi ya
Nzambe, abangaki te kokende epai ya Pilato mpo na
kosenga nzoto ya Yesu. 44 Pilato akamwaki tango
ayokaki ete Yesu asilaki kokufa; abengaki mokonzi
ya basoda mpo na kotuna ye soki solo Yesu asilaki
kokufa. 45 Tango ayokaki na monoko ya mokonzi ya
basoda ete ezali bongo, apesaki Jozefi ndingisa ya
kokamata nzoto ya Yesu. 46 Jozefi asombaki liputa
ya lino, akitisaki nzoto ya Yesu longwa na ekulusu,
alingaki yango na liputa yango; atiaki nzoto yango
kati na kunda oyo batobolaki kati na libanga moko ya
monene, mpe atindikaki libanga mosusu liboso ya
ekotelo ya kunda yango. 47 Mari, moto ya mboka
Magidala, mpe Mari, mama ya Joze, bazalaki kotala
esika oyo akotia nzoto ya Yesu.

16 Tango mokolo ya Saba elekaki, Mari, moto ya
mboka Magidala, mpe Mari, mama ya Jake
mpe Salome, basombaki mafuta ya solo kitoko
mpo na kokende kokawusa nzoto ya Yesu mpo ete
ebeba te. 2 Na tongo-tongo ya mokolo ya liboso
ya poso, wana moyi ebandi kobima, bakendeki na
kunda. 3 Bazalaki kotunana kati na bango: — Nani
akotindikela biso libanga mpo ete elongwa na ekotelo
ya kunda? 4 Mpe tango batombolaki miso, bamonaki
ete libanga esilaki kotindikama mpe ezalaki lisusu
te na ekotelo ya kunda; nzokande, libanga yango
ezalaki ya monene penza. 5 Sima na bango kokota
kati na kunda, bamonaki elenge mobali moko, avandi
na ngambo ya loboko ya mobali, alata nzambala
ya pembe; somo ekangaki bango. 6 Kasi alobaki
na bango: — Bobanga te! Bozali koluka Yesu ya
Nazareti, oyo babakaki na ekulusu? Azali awa te,
asili kosekwa. Botala esika oyo batiaki Ye. 7 Bokende
sik'oyo koyebisa Petelo mpe bayekoli mosusu: « Akei
liboso na bino, na Galile; ezali kuna nde bokomona
Ye, ndenge kaka ayebisaki bino. » 8 Babimaki na
lombangu mpe bakimaki mosika ya kunda ya Yesu,
pamba te bango nyonso bazalaki kolenga na somo,
mpe makanisi na bango epalanganaki. Balobaki eloko
te na moto nyonso, pamba te bazalaki kobanga.
9 **(note: The most reliable and earliest manuscripts do not
include Mark 16:9-20.)** Na tongo ya mokolo ya liboso ya
poso, tango Yesu asekwaki, abimelaki liboso Mari,
moto ya mboka Magidala, oyo, kati na ye, Yesu
abenganaki milimo mabe sambo. 10 Bongo Mari
akendeki koyebisa bato oyo batambolaki elongo na
Yesu; akutaki bango batondi na mawa mpe bazali
kolela. 11 Kasi tango bayokaki ye koloba: « Yesu

azali na bomoi, awuti kobimela ngai, » bandimaki ye
te. **12** Sima na yango, Yesu abimelaki mibale kati na
bango na lolenge mosusu, wana bazalaki kokende
na mboka. **13** Bazongaki mpe bayebisaki yango epai
ya bayekoli mosusu; kasi bayekoli yango bandimaki
bango te. **14** Sima na yango, abimelaki bantoma
zomi na moko, wana bazalaki kolia, mpe apamelaki
bango mpo ete bazalaki na kondima te, mpe mpo ete
bazalaki mitema mabanga; pamba te bandimaki te
bato oyo bamonaki Ye sima na lisekwa na Ye. **15**
Alobaki na bango: — Bokende na mokili mobimba,
mpe boteya bato nyonso Sango Malamu. **16** Moto oyo
akondima mpe akozwa libatisi akobika, kasi moto oyo
akondima te akozwa etumbu. **17** Tala bilembo oyo
ekolanda bato oyo bakondima: na Kombo na Ngai,
bakobengana milimo mabe; bakoloba nkota ya sika,
18 bakokanga banyoka na maboko na bango; mpe
soki bameli ngenge, ekosala bango pasi ata moke te;
bakotiela babeli maboko, mpe babeli bakobika na
bokono na bango. **19** Sima na Nkolo Yesu koloba na
bango, amemamaki kati na Likolo mpe avandaki na
ngambo ya loboko ya mobali ya Nzambe. **20** Bayekoli
bakendeki koteya na bisika nyonso. Nkolo azalaki
kosala elongo na bango mpe azalaki kokokisa liloba
na Ye na nzela ya bilembo ya kokamwa oyo ezalaki
kolanda liloba na Ye.

Luka

1 Bato mingi bamekaki kokoma makambo oyo
elekaki kati na biso, **2** kolanda ndenge bayebisaki
biso yango na bato oyo, wuta na ebandeli, bamonaki
yango na miso mpe bakomaki basali ya Liloba na
Nzambe. **3** Yango wana, ngai mpe, sima na ngai
kotuna-tuna mpo na koluka koyeba malamu makambo
nyonso, banda na ebandeli, namonaki lisusu ete ezali
malamu mpo na ngai kokomela yo yango ndenge
elandanaki, Teofile ya lokumu, **4** mpo ete oyeba
bosolo ya malakisi oyo ozwaki. **5** Na tango oyo
Erode azalaki mokonzi ya Yuda, ezalaki na Nganga-
Nzambe moko, kombo na ye ezalaki « Zakari; »
azalaki moko kati na Banganga-Nzambe ya lisanga
ya Abiya. Mwasi na ye, Elizabeti, azalaki mokitani ya
Aron. **6** Bango mibale bazalaki bato ya sembo liboso
ya Nzambe, bazalaki kotosa, na ndenge esengeli,
mibeko nyonso mpe mitindo nyonso ya Nkolo. **7** Kasi
bazalaki na mwana te, pamba te Elizabeti azalaki
ekomba; mpe bango mibale bakomaki mibange. **8**
Mokolo moko, wana Zakari azalaki kosala mosala na
ye lokola Nganga-Nzambe, liboso ya Nzambe, pamba
te ezalaki ngala ya lisanga na ye, **9** aponamaki na
zeke, kolanda momesano ya bonganga-Nzambe,
mpo na kokota kati na Esika ya bule ya Nkolo mpe
kotumba kuna malasi ya ansa. **10** Tango ekomaki
ngonga ya kotumba malasi ya ansa, lisanga mobimba
ya basambeli ezalaki kosambela na libanda. **11** Bongo
anjelu moko ya Yawe abimelaki ye ya kotelema na
ngambo ya loboko ya mobali ya etumbelo ya malasi
ya ansa. **12** Tango Zakari amonaki ye, abangaki
makasi, mpe somo monene ekangaki ye. **13** Kasi
anjelu alobaki na ye: — Zakari, kobanga te! Nzambe
ayoki mabondeli na yo. Mwasi na yo, Elizabeti,
akobotela yo mwana mobali, mpe okopesa ye kombo
« Yoane. » **14** Mwana yango akosala esengo na
yo, mpe okosepela na ye makasi; mpe bato ebele
bakosepela mpo na mbotama na ye, **15** pamba te
akozala moto monene na miso ya Nkolo. Akomela
te ezala vino to masanga ya makasi, mpe akozala
atonda na Molimo Mosantu wuta na libumu ya mama
na ye. **16** Akozongisa bato ebele ya Isalaele epai ya
Nkolo, Nzambe na bango, **17** mpe akotambola liboso
ya Nzambe, elongo na molimo mpe nguya oyo ezalaki
kovanda kati na Eliya, mpo na kozongisa boyokani
kati na batata mpe bana na bango, mpo na kosala ete
batomboki bakoma kokanisa lokola bato ya sembo,
mpe mpo na kobongisa bato mpo na Nkolo. **18** Zakari
atunaki anjelu: — Ndenge nini nakoki koyeba ete
ezali ya solo? Pamba te, ngai, nazali mobange, mpe
mibu ya mbotama ya mwasi na ngai esili kopusana
makasi. **19** Anjelu azongiselaki ye: — Nazali Gabrieli;
natelemaka liboso ya Nzambe oyo atindi ngai mpo
na koyebisa yo mpe kopesa yo basango oyo ya
malamu. **20** Lokola ondimeli maloba na ngai te, oyo
ekokokisama solo na tango na yango oyo ekatama,
okokoma baba mpe okokoka lisusu koloba te kino
na mokolo oyo makambo yango ekokokisama. **21**
Na tango yango, bato bazalaki kozela Zakari mpe
komituna mpo na nini azali kowumela tango molayi
kati na Esika ya bule. **22** Tango abimaki, azalaki lisusu
te na makoki ya koloba na bango; boye basosolaki
ete azwi emoniseli kati na Esika ya bule, pamba te
akomaki koloba na bango na nzela ya bilembo mpe
atikalaki baba. **23** Tango mikolo na ye ya mosala
ekokaki, azongaki na ndako na ye. **24** Sima na mwa
tango, mwasi na ye, Elizabeti, akomaki na zemi mpe
abombamaki sanza mitano. **25** Azalaki komilobela: «
Tala likambo oyo Nkolo asali mpo na ngai! Na mikolo
oyo, atalisi ngai ngolu na Ye mpe alongoli soni na
ngai na miso ya bato. » **26** Sima na basanza motoba,
Nzambe atindaki anjelu Gabrieli kati na engumba
moko ya Galile, kombo na yango ezalaki « Nazareti. »
27 Atindaki ye epai ya elenge mwasi Mari oyo ayebaki
nanu nzoto ya mibali te mpe azalaki mobandami ya
libala na mobali moko oyo kombo na ye ezalaki Jozefi,
mokitani ya Davidi. **28** Anjelu akotaki epai ya Mari
mpe alobaki na ye: — Mbote na yo, yo oyo osili kozwa
ngolu monene! Nkolo azali elongo na yo! **29** Tango
Mari ayokaki maloba ya anjelu, amitungisaki makasi
mpe akomaki komituna soki mbote yango elakisi nini.
30 Kasi anjelu alobaki na ye: — Mari, kobanga te!
Pamba te Nzambe asaleli yo ngolu! **31** Okozwa zemi,
okobota mwana mobali mpe okopesa Ye kombo «
Yesu. » **32** Akozala Moto monene, mpe bakobenga
Ye: Mwana ya Ye-Oyo-Aleki-Likolo. Nkolo Nzambe
akopesa Ye kiti ya bokonzi ya Davidi, koko na Ye. **33**
Akozala Mokonzi ya libota ya Jakobi mpo na libela,
mpe bokonzi na Ye ekozala na suka te. **(aiōn g165)**
34 Mari atunaki anjelu: — Ekosalema ndenge nini,
pamba te nayebi nanu nzoto ya mibali te? **35** Anjelu
azongiselaki ye: — Molimo Mosantu akokitela yo, mpe

nguya ya Ye-Oyo-Aleki-Likolo ekozipa yo na elilingi
na Ye. Boye Mosantu oyo okobota akobengama
Mwana na Nzambe. 36 Ndeko na yo ya mwasi,
Elizabeti, azali mpe na zemi; akobota mwana mobali,
atako akomi mobange. Ye oyo bazalaki kobenga «
ekomba » akomi sik'oyo na zemi ya sanza motoba.
37 Pamba te Nzambe alembanaka eloko te. 38 Mari
azongiselaki ye: — Nazali mwasi mowumbu ya Nkolo,
tika ete maloba na yo ekokisamela ngai! Bongo anjelu
akabwanaki na ye. 39 Sima na mwa mikolo, Mari
atelemaki mpe akendeki na lombangu, na engumba
moko kati na mokili ya bangomba ya Yuda. 40
Kuna, akotaki na ndako ya Zakari mpe apesaki
Elizabeti mbote. 41 Tango kaka Elizabeti ayokaki
mbote ya Mari, mwana aninganaki kati na libumu na
ye. Elizabeti atondisamaki na Molimo Mosantu 42
mpe agangaki na mongongo makasi: — Ozali ya
kopambolama kati na basi, mpe esengo na mwana
oyo azali kati na libumu na yo! 43 Ngai nde nani mpo
ete mama ya Nkolo na ngai aya epai na ngai? 44
Pamba te, tango kaka nayoki mbote na yo, mwana
aningani na esengo kati na libumu na ngai. 45 Esengo
na mwasi oyo andimaki ete Nkolo akokokisa elaka
oyo apesaki ye! 46 Bongo Mari alobaki: — Molimo
na ngai ezali kokumisa Nkolo, 47 mpe natondi na
esengo mpo na Nzambe, Mobikisi na ngai, 48 pamba
te atali kozanga lokumu ya mwasi mowumbu na Ye.
Yango wana, kobanda lelo, bato ya tango nyonso
bakobanda kobengaka ngai mwasi ya esengo, 49
pamba te Nzambe-Na-Nguya-Nyonso asaleli ngai
makambo minene; Kombo na Ye ezali Bule. 50
Atalisaka boboto na Ye tango nyonso epai ya bato
oyo batosaka Ye. 51 Asali misala minene na nguya ya
loboko na Ye, apanzi bato oyo batonda na lolendo, 52
akitisi bakambi wuta na bakiti na bango ya bokonzi,
kasi atomboli bato oyo bamikitisaka. 53 Atondisi
na biloko ya malamu bato oyo bazalaki na nzala,
mpe azongisi bazwi maboko pamba. 54 Solo, asungi
Isalaele, mosali na Ye, abosani te kotalisa boboto na
Ye, 55 ndenge alakaki yango epai ya bakoko na biso,
epai ya Abrayami mpe epai ya bakitani na ye, mpo na
tango nyonso. (aiōn g165) 56 Mari avandaki basanza
pene misato elongo na Elizabeti; sima, azongaki na
ndako na ye. 57 Wana eleko oyo Elizabeti asengelaki
kobota ekokaki, abotaki mwana mobali. 58 Baninga
mpe bandeko ya Elizabeti bayokaki ete Nkolo asaleli
ye ngolu monene, mpe basepelaki na ye elongo.
59 Na mokolo ya mwambe, sima na mbotama ya
mwana, bakendeki kokatisa mwana ngenga; balingaki
kopesa ye kombo ya tata na ye, Zakari. 60 Kasi
mama na ye alobaki: — Te! Kombo na ye ezali Yoane.
61 Kasi balobaki na ye: — Ezali na moto moko te,
kati na libota na yo, oyo azali na kombo wana. 62
Bongo batunaki tata ya mwana, na nzela ya bilembo,
mpo ete bayeba soki kombo nini alingaki kopesa
na mwana. 63 Zakari asengaki mwa libaya mpe
akomaki: « Kombo na ye ezali Yoane. » Mpe bango
nyonso bakamwaki. 64 Mbala moko, monoko ya
Zakari efungwamaki mpe lolemo na ye ekangolamaki;
akomaki lisusu koloba mpe kokumisa Nzambe. 65
Baninga na bango nyonso ya pembeni batondaki
na somo mpe bazalaki kolobela makambo yango
nyonso, kati na mokili ya bangomba ya Yuda. 66 Bato
nyonso oyo bayokaki sango yango bazalaki kokamwa
yango mpe komituna: « Yango mwana oyo akozala
nani? » Pamba te loboko ya Nkolo ezalaki elongo na
ye. 67 Tata na ye, Zakari, atondisamaki na Molimo
Mosantu mpe akomaki kosakola: 68 « Tika ete Nkolo,
Nzambe ya Isalaele, akumisama, pamba te ayei mpe
akangoli bato na Ye; 69 abimiseli biso Mobikisi ya
nguya, kati na libota ya Davidi, mosali na Ye; 70
akokisi elaka na Ye, oyo apesa wuta kala na nzela ya
basakoli na Ye ya bule, (aiōn g165) 71 lobiko liboso ya
banguna na biso, mpe kokangolama wuta na maboko
ya bayini na biso; 72 atalisi boboto na Ye epai ya
bakoko na biso mpe akanisi Boyokani na Ye ya bule;
73 akokiseli biso ndayi oyo alapaki epai ya Abrayami,
koko na biso, 74 ete akokangola biso na maboko ya
banguna na biso, mpe akopesa biso nzela ya kosalela
Ye na kobanga te, 75 kati na bosantu mpe bosembo,
liboso na Ye, mikolo nyonso ya bomoi na biso. 76
Bongo yo, mwana na ngai, bakobenga yo: mosakoli
ya Ye-Oyo-Aleki-Likolo; pamba te okotambola na
liboso ya Nkolo mpo na kobongisela Ye nzela 77 mpe
mpo na koyebisa bato na Ye ete Nzambe akobikisa
bango mpe akolimbisa masumu na bango, 78 mpo na
mawa mpe boboto ya Nzambe na biso, oyo na nzela
na yango moyi ya tongo ekongengela biso wuta na
likolo, 79 mpo na kopesa pole na bato nyonso oyo
bavandi kati na molili mpe kati na elili ya kufa, mpe
mpo na kotambolisa makolo na biso kati na nzela ya
kimia. » 80 Mwana azalaki kokola, mpe molimo na ye
ezalaki kokemba; azalaki kovanda kati na bisobe kino

na mokolo oyo ayaki komimonisa na miso ya bato ya
Isalaele.

2 Na tango wana, Sezare Ogisite abimisaki mobeko
ya kotanga motango ya bato nyonso oyo bazalaki
kovanda na mikili nyonso oyo ezalaki na se ya
bokonzi ya Rome. **2** Ezalaki mbala ya liboso ya
kotanga motango ya bato, wana Kiriniusi azalaki
moyangeli ya Siri. **3** Bato nyonso bazalaki kokende
komikomisa, moto na moto kati na engumba na ye.
4 Jozefi mpe alongwaki na engumba Nazareti, kati
na etuka ya Galile, mpo na kokende na Beteleemi,
engumba ya Davidi, kati na etuka ya Yuda, pamba
te azalaki moto ya ndako mpe ya libota ya Davidi.
5 Akendeki kuna mpo na kokomisa kombo na ye
mpe kombo ya Mari, mobandami na ye ya libala,
oyo azalaki na zemi. **6** Wana bazalaki na Beteleemi,
mokolo na ye ya kobota ekokaki. **7** Mari abotaki
mwana mobali, mwana na ye ya liboso; alingaki
ye na bilamba mpe alalisaki ye kati na elielo ya
bibwele, pamba te esika ezalaki te mpo na bango
kati na ndako ya bapaya. **8** Kati na etuka yango,
ezalaki na babateli bibwele oyo bazalaki kolekisa
babutu na bango kati na bilanga ya pembeni mpo na
kobatela bitonga na bango. **9** Anjelu moko ya Nkolo
abimelaki bango, mpe nkembo ya Nkolo engengaki
zingazinga na bango; mpe bayokaki somo makasi.
10 Kasi anjelu alobaki na bango: — Bobanga te!
Namemeli bino sango moko ya malamu, oyo ekopesa
bato nyonso esengo makasi. **11** Mobikisi abotameli
bino lelo, kati na engumba ya Davidi; Ye nde azali
Masiya, Nkolo. **12** Tala elembo oyo ekosunga bino
mpo na koyeba Ye: bokomona mwana moko abotami
sika, balingi ye na bilamba mpe balalisi ye kati na
elielo ya bibwele. **13** Mbala moko, ba-anjelu ebele ya
mampinga ya Likolo bayaki kosangana na anjelu oyo
ya liboso, bazalaki kokumisa Nzambe mpe koloba: **14**
« Nkembo na Nzambe kati na bisika oyo eleki likolo,
mpe kimia na mabele kati na bato oyo alingaka!
» **15** Tango ba-anjelu bakabwanaki na bango mpo
na kozonga na Likolo, babateli bibwele balobanaki
bango na bango: « Tokende kino na Beteleemi, mpo
na kotala makambo oyo esalemi kuna, makambo
oyo Nkolo ayebisi biso. » **16** Bakendeki kuna na
lombangu mpe bakutaki Mari, Jozefi mpe mwana
oyo abotami sika alala kati na elielo ya bibwele.
17 Sima na bango komona ye, balobaki makambo
oyo bayebisaki bango na tina na mwana yango. **18**
Bato nyonso oyo bayokaki bango bakamwaki mingi
makambo oyo babateli bibwele balobaki. **19** Kasi Mari
azalaki kobomba maloba wana nyonso mpe kokanisa
na tina na yango mbala na mbala. **20** Babateli bibwele
bazongaki na kokumisa mpe kosanzola Nzambe mpo
na makambo nyonso oyo bayokaki mpe bamonaki,
pamba te makambo nyonso esalemaki ndenge anjelu
ayebisaki bango yango. **21** Na mokolo ya mwambe,
tango ngonga ya kokatisa mwana ngenga ekokaki,
bapesaki mwana kombo « Yesu, » kombo oyo anjelu
apesaki ye liboso ete mama na ye akoma na zemi.
22 Tango mikolo na bango ya komipetola ekokaki,
kolanda ndenge ekomama kati na mobeko ya Moyize,
Jozefi mpe Mari bamemaki Yesu na Yelusalemi mpo
na kotalisa Ye epai ya Nkolo, **23** kolanda ndenge
ekomama kati na Mobeko ya Nkolo: « Mwana mobali
nyonso ya liboso akobulisama mpo na Nkolo; »
24 mpe mpo na kobonza mbeka, kolanda ndenge
ekomama kati na Mobeko ya Nkolo: bibenga mibale
ya zamba to bana mibale ya ebenga ya mboka. **25**
Na tango wana, kati na Yelusalemi, ezalaki na mobali
moko; kombo na ye ezalaki Simeoni. Azalaki moto ya
sembo mpe azalaki kotosa makambo ya Nzambe;
azalaki kozela kobondisama ya Isalaele, mpe Molimo
Mosantu azalaki likolo na ye. **26** Molimo Mosantu
alakisaki ye ete akokufa te kino akomona Masiya,
Motindami ya Nkolo. **27** Wana Molimo akambaki ye,
akendeki na Tempelo. Mpe, lokola baboti ya Mwana
Yesu bamemaki Ye mpo na kokokisa makambo oyo
Mobeko etindaki, **28** Simeoni ayambaki Yesu na
maboko na ye mpe akumisaki Nzambe na maloba
oyo: **29** « Nkolo, sik'oyo, kolanda elaka na Yo, tika
ete mowumbu na Yo akende na kimia! **30** Pamba
te miso na ngai emoni Mobikisi oyo awuti epai na
Yo, **31** Mobikisi oyo obongisi mpo na bikolo nyonso:
32 pole mpo na kongengisa bikolo, mpe nkembo ya
bato na Yo, Isalaele. » **33** Tata mpe mama ya Yesu
bakamwaki mingi maloba oyo Simeoni alobaki na tina
na Ye. **34** Simeoni apambolaki bango mpe alobaki na
Mari, mama ya Yesu: — Yeba malamu ete Mwana
oyo atindami mpo na kokweyisa mpe kotelemisa bato
ebele kati na Isalaele, mpe mpo na kozala elembo oyo
ekomema tembe kati na bato. **35** Boye, makanisi oyo
ebombama kati na mitema ya bato ebele ekoyebana.
Bongo yo mpe, okoyoka lokola nde batubi motema na
yo na mopanga. **36** Ezalaki mpe na mwasi mosakoli

moko, Ana, mwana ya Fanwele, moto ya libota ya
Aseri; akomaki mobange makasi. Na bolenge na
ye, asalaki mibu sambo ya libala elongo na mobali
na ye; 37 sima na yango, akufisaki mobali mpe
atikalaki lisusu kobala te kino akokisaki mibu tuku
mwambe na minei ya mbotama. Azalaki kolongwa te
na Tempelo, kasi azalaki kosalela Nzambe, butu mpe
moyi; azalaki kokila bilei mpe kosambela. 38 Awa
ayaki mpe kaka na ngonga wana, abandaki kozongisa
matondi epai ya Nzambe mpe koloba na tina na
Mwana Yesu, epai ya bato nyonso oyo bazalaki
kozela ete Nzambe akangola Yelusalemi. 39 Sima na
bango kokokisa nyonso oyo Mobeko ya Nkolo ezalaki
kotinda, Mari mpe Jozefi bazongaki kati na Galile,
na Nazareti, engumba na bango. 40 Mwana azalaki
kokola mpe kokoma makasi; atondaki na bwanya,
mpe ngolu ya Nzambe ezalaki likolo na Ye. 41 Baboti
ya Yesu bazalaki kokende na Yelusalemi mibu nyonso
mpo na feti ya Pasika. 42 Tango Yesu akokisaki
mibu zomi na mibale ya mbotama, bakendeki na
feti lokola momesano. 43 Bongo tango feti esilaki,
wana baboti na Ye bazongaki, Elenge Yesu atikalaki
na Yelusalemi; kasi baboti na Ye bayebaki te ete
atikali. 44 Lokola bazalaki kokanisa ete azali elongo
na baninga na Ye ya mobembo, basalaki mokolo
mobimba na nzela. Bongo bakomaki koluka Ye epai
ya bandeko mpe baninga na bango. 45 Kasi bamonaki
Ye te; mpe wana bakobaki koluka Ye, bazongaki kino
na Yelusalemi. 46 Sima na mikolo misato, bamonaki
Ye kati na lopango ya Tempelo avandi na kati-kati
ya balakisi ya Mobeko, azali koyoka bango mpe
kopesa bango mituna. 47 Bato nyonso oyo bazalaki
koyoka Ye bazalaki kokamwa mingi mayele na Ye
mpe biyano na Ye. 48 Tango baboti na Ye bamonaki
Ye, bakamwaki mingi. Mama na Ye alobaki na Ye: —
Mwana na ngai, mpo na nini osali biso boye? Tata
na yo mpe ngai tozalaki mitema likolo, mpe toluki
Yo bisika nyonso! 49 Yesu azongiselaki bango: —
Mpo na nini koluka Ngai? Boyebaki te ete nasengeli
kosala misala ya Tata na Ngai? 50 Kasi basosolaki
te maloba na Ye. 51 Bongo azongaki na Nazareti
elongo na baboti na Ye; azalaki kotosa bango. Mama
na Ye azalaki kobomba makambo wana nyonso kati
na motema na ye. 52 Yesu azalaki kokola na bwanya
mpe na nzoto; Nzambe mpe bato bazalaki kosepela
na Ye.

3 Tango Tibere Sezare akokisaki mibu zomi na
mitano na bokonzi, Ponse Pilato azalaki moyangeli
ya Yuda; Erode azalaki moyangeli ya Galile; Filipo,
ndeko mobali ya Erode, azalaki moyangeli ya Itureya
mpe ya Trakonitide; mpe Lisaniasi azalaki moyangeli
ya Abilene. 2 Ana mpe Kayifa bazalaki bakonzi ya
Banganga-Nzambe. Na mobu yango, Nzambe alobaki
na Yoane, mwana mobali ya Zakari, kati na esobe.
3 Yoane akomaki kotambola na etuka mobimba,
zingazinga ya moluka Yordani; na mateya na ye,
azalaki koloba: « Bobongola mitema na bino, bozwa
libatisi, mpe Nzambe akolimbisa masumu na bino. » 4
Boye nde ekokisamaki, makambo oyo mosakoli Ezayi
akomaki kati na buku na ye: « Mongongo ya moto
moko ezali kobelela kati na esobe: ‹ Bobongisa nzela
mpo na Nkolo, bosembolela Ye banzela ya mike! 5
Mabwaku nyonso ekotondisama, bangomba nyonso
ya milayi mpe ya mikuse ekokitisama, babalabala
oyo ezali nyoka-nyoka ekosembolama, banzela ya
mabulu-mabulu ekobongisama, 6 mpe bato nyonso
bakomona lobiko ya Nzambe. › » 7 Yoane alobaki na
ebele ya bato oyo bayaki epai na ye mpo ete abatisa
bango: « Bana ya banyoka, nani alakisaki bino kokima
kanda oyo ezali koya? 8 Bolakisa na nzela ya bizaleli
ete bobongoli mitema, mpe bokoma te komilobela:
‹ Abrayami azali koko na biso! › Pamba te, nazali
koloba na bino penza ya solo ete Nzambe azali na
makoki ya kobimisa, wuta na mabanga oyo, bakitani
mpo na Abrayami. 9 Epasola esili kobongisama mpo
na kokata banzete wuta na misisa, mpe nzete nyonso
oyo ebotaka bambuma ya malamu te ekokatama mpe
ekobwakama na moto. » 10 Ebele ya bato batunaki
ye: — Tosengeli kosala nini? 11 Yoane azongiselaki
bango: — Tika ete moto oyo azali na kazaka mibale
apesa moko na moto oyo azangi kazaka, mpe tika ete
moto oyo azali na bilei akabola na bato oyo bazangi
bilei. 12 Bafutisi mpako mpe bayaki mpo ete babatisa
bango; batunaki Yoane: — Moteyi, tosengeli kosala
nini? 13 Azongiselaki bango: — Tango bofutisaka
mpako, bobakisaka mbongo mosusu te na likolo ya
oyo esengeli kofutama. 14 Basoda mpe batunaki
ye: — Bongo biso, tosengeli kosala nini? Yoane
azongiselaki bango: — Bobotola mbongo ya bato te
mpe bokosela bato makambo te; kasi bosepela kaka
na lifuti na bino. 15 Lokola bato bazalaki kozela na
elikya makasi, moko na moko azalaki komituna na
se ya motema soki Yoane te nde azali Masiya. 16

Yoane azongiselaki bango: — Ngai nazali kobatisa
bino na mayi; kasi ezali na Moto moko oyo azali
koya, aleki ngai na nguya, mpe ngai nabongi kutu te
mpo na kofungola ata basinga ya basandale na Ye;
ezali Ye nde akobatisa bino kati na Molimo Mosantu
mpe na moto. 17 Asimbi kiyungulu na loboko na
Ye mpo na kopetola etando na Ye mpe mpo na
koyamba ble kati na ebombelo na Ye; kasi akotumba
matiti oyo ekotikala na nzela ya moto oyo ekufaka te.
18 Yoane azalaki lisusu kolendisa bato mpe koteya
bango Sango Malamu na nzela ya maloba mosusu
ebele. 19 Kasi Yoane apamelaki mokonzi Erode mpo
ete azwaki na libala Erodiade, mwasi ya ndeko na
ye, mpe mpo ete asalaki lisusu mabe ebele. 20 Na
likolo ya mabe nyonso oyo Erode asalaki, abakisaki
lisusu mabe ya kokanga Yoane kati na boloko. 21
Wana bato nyonso bazalaki kokende kozwa libatisi,
Yesu mpe azwaki libatisi. Mpe wana Yesu azalaki
kosambela, Likolo efungwamaki, 22 mpe Molimo
Mosantu akitelaki Ye na lolenge ya nzoto, lokola
ebenga. Bongo mongongo moko eyokanaki wuta na
Likolo: « Ozali Mwana na Ngai ya bolingo, nasepelaka
na Yo mingi. » 23 Yesu azalaki na mibu pene tuku
misato ya mbotama tango abandaki mosala na Ye.
Bato bazalaki kokanisa ete azali mwana mobali ya
Jozefi; Jozefi, mwana mobali ya Eli; 24 Eli, mwana
mobali ya Matati; Matati, mwana mobali ya Levi; Levi,
mwana mobali ya Meliki; Meliki, mwana mobali ya
Yanai; Yanai, mwana mobali ya Jozefi; 25 Jozefi,
mwana mobali ya Matatiasi; Matatiasi, mwana mobali
ya Amosi; Amosi, mwana mobali ya Naumi; Naumi,
mwana mobali ya Esili; Esili, mwana mobali ya Nagai;
26 Nagai, mwana mobali ya Maati; Maati, mwana
mobali ya Matatiasi; Matatiasi, mwana mobali ya
Semeini; Semeini, mwana mobali ya Yoze; Yoze,
mwana mobali ya Yoda; 27 Yoda, mwana mobali ya
Yoanani; Yoanani, mwana mobali ya Reza; Reza,
mwana mobali ya Zorobabeli; Zorobabeli, mwana
mobali ya Shealitieli; Shealitieli, mwana mobali ya
Neri; 28 Neri, mwana mobali ya Meliki; Meliki, mwana
mobali ya Adi; Adi, mwana mobali ya Kosami; Kosami,
mwana mobali ya Elimadami; Elimadami, mwana
mobali ya Eri; 29 Eri, mwana mobali ya Jozue; Jozue,
mwana mobali ya Eliezeri; Eliezeri, mwana mobali
ya Yorimi; Yorimi, mwana mobali ya Matati; Matati,
mwana mobali ya Levi; 30 Levi, mwana mobali ya
Simeoni; Simeoni, mwana mobali ya Yuda; Yuda,
mwana mobali ya Jozefi; Jozefi, mwana mobali ya
Yonami; Yonami, mwana mobali ya Eliakimi; 31
Eliakimi, mwana mobali ya Meleya; Meleya, mwana
mobali ya Mena; Mena, mwana mobali ya Matata;
Matata, mwana mobali ya Natani; Natani, mwana
mobali ya Davidi; 32 Davidi, mwana mobali ya Izayi;
Izayi, mwana mobali ya Obedi; Obedi, mwana mobali
ya Boazi; Boazi, mwana mobali ya Salimoni; Salimoni,
mwana mobali ya Nashoni; 33 Nashoni, mwana
mobali ya Aminadabi; Aminadabi, mwana mobali ya
Adimini; Adimini, mwana mobali ya Arini; Arini, mwana
mobali ya Etsironi; Etsironi, mwana mobali ya Peretsi;
Peretsi, mwana mobali ya Yuda; 34 Yuda, mwana
mobali ya Jakobi; Jakobi, mwana mobali ya Izaki;
Izaki, mwana ya Abrayami; Abrayami, mwana mobali
ya Tera; Tera, mwana mobali ya Naori; 35 Naori,
mwana mobali ya Serugi; Serugi, mwana mobali ya
Rewu; Rewu, mwana mobali ya Pelegi; Pelegi, mwana
mobali ya Eberi; Eberi, mwana mobali ya Shela; 36
Shela, mwana mobali ya Kayinami; Kayinami, mwana
mobali ya Aripakishadi; Aripakishadi, mwana mobali
ya Semi; Semi, mwana mobali ya Noa; Noa, mwana
mobali ya Lemeki; 37 Lemeki, mwana mobali ya
Matusalemi; Matusalemi, mwana mobali ya Enoki;
Enoki, mwana mobali ya Yeredi; Yeredi, mwana
mobali ya Malaleeli; Malaleeli, mwana mobali ya
Kenani; 38 Kenani, mwana mobali ya Enoshi; Enoshi,
mwana mobali ya Seti; Seti, mwana mobali ya Adamu;
Adamu, mwana mobali ya Nzambe.

4 Yesu atondisamaki na Molimo Mosantu, alongwaki
na Yordani, mpe Molimo amemaki Ye kati na esobe
2 epai wapi Satana amekaki Ye mikolo tuku minei. Na
mikolo wana, alia eloko moko te; mpe tango mikolo
yango elekaki, ayokaki nzala. 3 Satana alobaki na Ye:
— Soki ya solo ozali penza Mwana na Nzambe, loba
na libanga ete ebongwana lipa. 4 Yesu azongiselaki
ye: — Ekomama: « Moto akobika na lipa kaka te.
» 5 Satana amemaki Yesu na esika moko ya likolo
makasi, alakisaki Ye mbala moko bokonzi nyonso ya
mokili. 6 Satana alobaki na Yesu: — Nakopesa yo
bokonzi oyo nyonso mpe nkembo na yango, pamba te
epesamela ngai, mpe nakoki kopesa yango na moto
nyonso oyo nalingi. 7 Soki kaka ogumbameli ngai,
nyonso ekokoma ya yo. 8 Yesu azongiselaki ye: —
Ekomama: « Okogumbamelaka kaka Yawe, Nzambe
na yo, mpe okosambelaka kaka Ye. » 9 Bongo Satana

amemaki Ye na Yelusalemi, atelemisaki Ye na songe
ya Tempelo mpe alobaki na Ye: — Soki ozali penza
Mwana na Nzambe, mibwaka na se; 10 pamba te
ekomama: « Akopesa mitindo na ba-anjelu na Ye
na tina na yo mpo ete babatela Yo malamu. 11 Mpe
bakomema Yo na maboko na bango mpo ete lokolo
na Yo etutana na libanga te. » 12 Yesu azongisaki: —
Ekomama: « Okomeka te Yawe, Nzambe na yo. »
13 Tango Satana asilisaki komeka Yesu na lolenge
nyonso, akendeki mosika na Ye kino na mokolo
oyo ekatama. 14 Yesu azongaki na Galile, atonda
na nguya ya Molimo; mpe basango na tina na Ye
epanzanaki kati na etuka wana mobimba. 15 Azalaki
koteya kati na bandako na bango ya mayangani, mpe
bato nyonso bazalaki kokumisa Ye. 16 Akendeki na
Nazareti epai wapi akolaki; mpe na mokolo ya Saba,
akotaki na ndako ya mayangani, ndenge ezalaki
momesano na ye. Atelemaki mpo na kotanga, 17
mpe bapesaki Ye buku ya mosakoli Ezayi. Afungolaki
yango mpe amonaki esika epai wapi bakoma: 18
« Molimo ya Nkolo azali likolo na Ngai, pamba te
apakoli Ngai mafuta mpo na kosakola Sango Malamu
epai ya babola; atindi Ngai kosakola bonsomi epai
ya bakangami, koyebisa bakufi miso ete bakomona
lisusu, kokangola bato oyo bazali konyokwama 19
mpe kosakola mobu ya ngolu ya Nkolo. » 20 Bongo
akangaki buku yango, azongisaki yango epai ya
mosali ya ndako ya mayangani mpe avandaki. Miso
ya bato nyonso kati na ndako ya mayangani ekomaki
kotala Ye. 21 Bongo akomaki koloba na bango: —
Makomi oyo bowuti koyoka ekokisami lelo! 22 Bato
nyonso balobaki makambo ya malamu na tina na Ye
mpe bakamwaki mingi maloba ya ngolu oyo ezalaki
kobima na monoko na Ye; bakomaki komituna: —
Boni, Ye azali mwana ya Jozefi te? 23 Yesu alobaki
na bango: — Nayebi malamu ete bokoloba na Ngai
lisese oyo: « Monganga, mibikisa yo moko! » Mpe
bokoloba na Ngai: « Sala mpe awa, kati na engumba
na Yo, makambo oyo toyokaki ete osalaki yango kati
na Kapernawumi! » 24 Abakisaki: — Nazali koloba na
bino penza ya solo: « Mosakoli moko te andimamaka
kati na ekolo na ye. 25 Nazali koloba na bino penza
ya solo: ezalaki na basi ebele bakufisa mibali kati na
Isalaele, na tango ya Eliya, tango likolo ekangamaki
mibu misato mpe basanza motoba, mpe nzala makasi
ezalaki kati na ekolo mobimba. 26 Nzokande, Eliya
atindamaki te epai ya moko kati na bango, kasi
atindamaki kaka epai ya mwasi moko akufisa mobali
mpe azalaki kovanda na mboka Sarepita, kati na
ekolo Sidoni. 27 Mpe na tango ya mosakoli Elize, bato
na maba bazalaki ebele kati na Isalaele, kasi moko te
kati na bango apetolamaki, longola kaka Namani,
moto ya Siri. » 28 Bato nyonso oyo bazalaki kati na
ndako ya mayangani basilikaki makasi tango bayokaki
bongo; 29 batelemaki, bakumbaki Yesu na libanda
ya engumba, mpe bamemaki Ye kino na songe ya
ngomba epai wapi batongaki engumba na bango,
mpo ete babwaka Ye na se. 30 Kasi Yesu alekaki na
kati-kati na bango mpe akobaki mobembo na Ye. 31
Bongo Yesu akendeki na Kapernawumi, engumba ya
Galile, mpe ateyaki kuna bato na mokolo ya Saba.
32 Bakamwaki makasi malakisi na Ye, pamba te
maloba na Ye ezalaki na bokonzi. 33 Kati na ndako ya
mayangani, ezalaki na mobali moko oyo azalaki na se
ya bokonzi ya molimo mabe. Agangaki na mongongo
makasi: 34 — Ah Yesu ya Nazareti, likambo nini kati
na biso na Yo? Oyei mpo na kobebisa biso? Nayebi
nani oyo Yo ozali: Mosantu ya Nzambe! 35 Yesu
atelemelaki molimo mabe yango mpe apesaki yango
mitindo: — Kanga monoko na yo! Bima kati na moto
oyo! Molimo mabe ebwakaki moto yango na mabele,
liboso ya bato nyonso, ebimaki kati na ye mpe esalaki
ye ata mabe moko te. 36 Bato nyonso bakamwaki
mpe bakomaki kotunana: — Oyo ezali lisusu maloba
nini! Azali kopesa mitindo epai ya milimo mabe, na
bokonzi mpe na nguya nyonso, mpe yango ezali
kobima! 37 Mpe sango na tina na Yesu epanzanaki
na bamboka ya etuka mobimba. 38 Yesu abimaki
na ndako ya mayangani mpe akendeki na ndako
ya Simona. Mama-bokilo ya Simona azalaki kobela
fievele makasi. Basengaki na Yesu ete abikisa ye. 39
Yesu agumbamaki pembeni na ye, apesaki mitindo
na fievele, mpe fievele esilaki. Kaka na tango yango,
mama-bokilo ya Simona atelemaki mpe akomaki
kobongisela bango bilei. 40 Na pokwa, bato nyonso
oyo bazalaki na babeli ya bokono ya ndenge na
ndenge bamemaki bango epai ya Yesu. Yesu atielaki
moko na moko kati na bango maboko mpe abikisaki
bango. 41 Milimo mabe mpe ebimaki kati na bato
ebele na koganga: « Ozali solo Mwana na Nzambe!
» Kasi Yesu apesaki yango mitindo ete eloba te,
pamba te eyebaki ete Yesu azali Klisto. 42 Tango
tongo etanaki, Yesu abimaki na ndako yango mpe
akendeki na esika moko epai wapi azalaki kaka Ye

moko. Ebele ya bato bazalaki koluka Ye; mpe tango
bakomaki na esika oyo azalaki, bamekaki kokangama
na Ye mpe kopekisa Ye kotika bango. 43 Kasi Yesu
alobaki na bango: — Nasengeli mpe kosakola Sango
Malamu ya Bokonzi ya Nzambe epai ya bingumba
mosusu, pamba te ezali mpo na yango nde Nzambe
atindaki Ngai. 44 Mpe Yesu akobaki koteya kati na
bandako ya mayangani ya Yuda.

5 Mokolo moko, wana Yesu azalaki pene ya ebale
ya Genezareti, ebele ya bato batondaki pembeni
na Ye mpo na koyoka Liloba na Nzambe. 2 Amonaki
babwato mibale pembeni ya ebale; ezali balobi mbisi
nde bakitaki longwa na babwato yango mpo na
kosukola minyama na bango. 3 Moko kati na babwato
yango ezalaki ya Simona. Yesu amataki na bwato
yango mpe asengaki na Simona ete apusa yango
mwa mosika longwa na mokili. Bongo avandaki mpe
abandaki koteya bato wuta na bwato. 4 Tango asilisaki
koteya, alobaki na Simona: — Pusa bwato epai mayi
ezali penza mozindo, mpe bobwaka minyama na mayi
mpo na koloba bambisi. 5 Simona azongiselaki Ye:
— Moteyi, tosali butu mobimba, tozwi ata eloko moko
te. Kasi lokola olobi bongo, nakobwaka minyama.
6 Tango basalaki bongo, bazwaki bambisi ebele,
kutu minyama na bango ebandaki kopasuka. 7
Boye babengaki baninga na bango, oyo bazalaki
kati na bwato mosusu mpo ete baya kosalisa bango.
Baninga yango bayaki, batondisaki babwato nyonso
mibale, mpe ekomaki kozinda. 8 Tango Simona
Petelo amonaki bongo, afukamaki na mabolongo ya
Yesu mpe alobaki: — Nkolo, zala mosika na ngai,
pamba te nazali moto ya masumu! 9 Somo monene
ekangaki Simona mpe baninga na ye nyonso, likolo
ya motango ya bambisi oyo bazwaki. 10 Ndenge
moko mpe mpo na Jake mpe Yoane, bana mibali ya
Zebede, oyo bazalaki baninga ya mosala ya Simona.
Bongo Yesu alobaki na Simona: — Kobanga te!
Kobanda lelo, okokoma koloba nde bato. 11 Boye
bamemaki babwato na mokili, batikaki nyonso mpe
balandaki Yesu. 12 Mokolo mosusu, wana Yesu
azalaki kati na moko ya bingumba, moto moko atonda
na maba na nzoto abimaki. Tango amonaki Yesu,
afukamaki liboso na Ye elongi kino na mabele mpe
abondelaki Ye: — Nkolo, soki olingi, komisa ngai peto.
13 Yesu asembolaki loboko na Ye, asimbaki ye mpe
alobaki: — Solo, nalingi yango, koma peto! Mbala
moko, maba esilaki. 14 Yesu apesaki ye mitindo: —
Koloba na moto moko te makambo oyo ekomeli yo,
kasi kende komilakisa epai ya Nganga-Nzambe mpe,
mpo na kopetolama na yo, pesa likabo oyo Moyize
akataki lokola mobeko, mpo ete ezala litatoli mpo
na bango. 15 Sango na tina na Yesu ezalaki kaka
kopanzana se kopanzana, mpe bato ebele bazalaki
koya kosangana mpo na koyoka Ye mpe mpo na
kobikisama na bokono na bango. 16 Kasi mbala
mingi, Yesu azalaki kokende na bisika epai wapi
azalaki kaka Ye moko mpo na kosambela. 17 Mokolo
moko, wana Yesu azalaki koteya, Bafarizeo mpe
balakisi ya Mobeko bayaki kovanda wana; bawutaki
na bamboka nyonso ya Galile, na Yuda mpe na
Yelusalemi. Mpe nguya ya Nkolo ezalaki elongo na
Yesu mpo na kobikisa babeli. 18 Ndambo ya mibali
bayaki, bamemaki ebosono moko na tsipoyi; balukaki
nzela ya kokotisa ye kati na ndako mpo na kotia ye
liboso ya Yesu. 19 Kasi lokola bamonaki te nzela ya
kokotisa ye kati na ndako, pamba te bato bazalaki
ebele, bamataki na likolo ya ndako, batobolaki lidusu
mpe bakitisaki ye, elongo na tsipoyi na ye, na kati-
kati ya ebele ya bato, liboso ya Yesu. 20 Tango Yesu
amonaki kondima na bango, alobaki: — Molingami
na Ngai, masumu na yo elimbisami! 21 Bafarizeo
mpe balakisi ya Mobeko bakomaki kokanisa: — Moto
oyo azali komimona penza nani mpo ete abimisa
maloba ya kotiola Nzambe? Nani akoki kolimbisa
masumu soki kaka Ye moko Nzambe te? 22 Kasi
lokola Yesu ayebaki makanisi na bango, atunaki
bango: — Mpo na nini bozali kokanisa biloko oyo kati
na mitema na bino? 23 Likambo nini eleki pete mpo
na koloba: « Masumu na yo elimbisami » to « telema
mpe tambola? » 24 Kasi nalingi boyeba ete Mwana
na Moto azali na bokonzi ya kolimbisa masumu kati
na mokili. Bongo alobaki na ebosono: « Nalobi na
yo: Telema, kamata tsipoyi na yo mpe kende na
ndako na yo! » 25 Mbala moko, atelemaki liboso na
bango, akamataki tsipoyi oyo bazalaki kolalisa ye
na yango, azongaki na ndako na ye na kokumisa
Nzambe. 26 Awa bato nyonso bakamwaki, bakomaki
kokumisa Nzambe; awa mpe somo ekangaki bango,
bakomaki koloba: « Lelo penza, tomoni makambo
ya kokamwa! » 27 Sima na yango, Yesu abimaki
mpe amonaki mofutisi mpako moko, kombo na ye «
Levi. » Levi azalaki ya kovanda na ndako na ye ya
mosala epai wapi bafutaka mpako. Yesu alobaki na

ye: « Landa Ngai. » 28 Levi atelemaki, atikaki biloko
nyonso mpe alandaki Yesu. 29 Bongo Levi asalaki
feti monene, kati na ndako na ye, mpo na lokumu ya
Yesu; bafutisi mpako ebele mpe bato mosusu bazalaki
kolia mesa moko elongo na bango. 30 Kasi Bafarizeo
mpe balakisi ya Mobeko oyo bazalaki lingomba moko
elongo na bango bakomaki koyimayima mpe balobaki
na bayekoli ya Yesu: — Mpo na nini bozali kolia
mpe komela mesa moko na bafutisi mpako mpe bato
ya masumu? 31 Yesu azongiselaki bango: — Bato
oyo bazali kolongono na nzoto bazalaka na posa ya
monganga te, ezali babeli nde bazalaka na posa na
ye. 32 Nayaki te koluka bato ya sembo, kasi bato ya
masumu mpo ete babongola mitema. 33 Bafarizeo
balobaki na Yesu: — Mpo na nini bayekoli ya Yoane
mpe bayekoli ya Bafarizeo bakilaka bilei mbala na
mbala mpe bamipesaka na mabondeli; kasi bayekoli
na yo, mosala na bango kaka kolia mpe komela?
34 Yesu azongiselaki bango: — Boni, bokoki solo
kosenga na bato oyo babengami na feti ya libala ete
bakila bilei wana mobali ya libala azali nanu elongo
na bango? 35 Tango ezali koya, oyo mobali ya libala
akozala lisusu te elongo na bango; ekozala na tango
wana nde bakokila bilei. 36 Yesu alobaki na bango
lisusu lisese oyo: — Moto moko te asalelaka eteni ya
elamba ya sika mpo na kobamba elamba ya kala;
soki te, akopasola na pamba elamba ya sika mpe
kitendi ya sika ekobalana te na elamba ya kala. 37
Moto moko mpe te atiaka vino ya sika kati na bambeki
ya kala; soki te, vino ya sika ekopasola bambeki
mpe ekosopana, mpe bambeki ekobeba libela. 38
Nzokande, esengeli kaka kotia vino ya sika kati na
bambeki ya sika. 39 Mpe moto moko te alingaka
komela vino ya sika soki awuti komela vino ya kala,
pamba te balobaka: « Vino ya kala eleki kitoko. »

6 Mokolo moko ya Saba, wana Yesu azalaki
kotambola kati na bilanga ya ble, bayekoli na Ye
babandaki kobuka ble; mpe, sima na bango kolongola
yango baposo na maboko, baliaki bambuma na
yango. 2 Ndambo ya Bafarizeo batunaki: — Mpo na
nini bozali kosala likambo oyo epekisami kosalema
na mokolo ya Saba? 3 Yesu azongiselaki bango: —
Botanga nanu te makambo oyo Davidi asalaki tango
ye elongo na baninga na ye bazalaki na nzala? 4
Akotaki kati na Ndako ya Nzambe, akamataki mapa
oyo ebulisama mpo na Nzambe, aliaki yango mpe
apesaki yango epai ya baninga na ye. Nzokande,
Banganga-Nzambe kaka nde bazalaki na ndingisa
ya kolia yango. 5 Yesu alobaki na bango lisusu: —
Mwana na Moto azali Mokonzi ya mokolo ya Saba. 6
Mokolo mosusu ya Saba, Yesu akotaki kati na ndako
ya mayangani mpe abandaki koteya. Ezalaki kuna
na moto moko akufa loboko ya mobali. 7 Balakisi
ya Mobeko mpe Bafarizeo bazalaki kolandela Yesu
mpo na kotala soki akobikisa moto na mokolo ya
Saba, mpo ete bazwa likambo ya kofunda Ye. 8
Kasi lokola Yesu ayebaki makanisi na bango, alobaki
na moto oyo akufa loboko: — Telema mpe pusana
na liboso ya bato nyonso! Moto yango atelemaki
mpe apusanaki na liboso ya bato nyonso. 9 Bongo
Yesu alobaki na bato mosusu: — Nazali kotuna
bino: nini epesamela nzela ya kosala na mokolo
ya Saba: kosala bolamu to kosala mabe, kobikisa
moto to kotika ye kokufa? 10 Yesu atalaki moko
na moko kati na bango mpe alobaki na moto oyo
akufa loboko: — Sembola loboko na yo! Moto yango
asembolaki loboko, mpe loboko na ye ebikaki. 11 Kasi
balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo basilikaki makasi
mpe bakomaki kolobana mpo na koluka likambo oyo
bakoki kosala Yesu. 12 Kaka na mikolo wana, Yesu
amataki likolo ya ngomba mpo na kosambela; asalaki
kuna butu mobimba, azali kosambela Nzambe. 13
Na tongo, abengaki bayekoli na Ye pene na Ye mpe
aponaki bato zomi na mibale kati na bango, ba-oyo
akomaki kobenga « bantoma. » Ezalaki: 14 Simona
oyo Yesu apesaki kombo « Petelo; » Andre, ndeko na
ye; Jake, Yoane, Filipo, Bartelemi; 15 Matayo, Toma;
Jake, mwana mobali ya Alife, Simona oyo azalaki
moko kati na lisanga ya Bazelote; 16 Yuda, mwana
mobali ya Jake, mpe Yuda Isikarioti oyo atekaki Yesu.
17 Yesu akitaki elongo na bango wuta na ngomba,
mpe batelemaki na esika moko ya polele epai wapi
bayekoli na Ye bazalaki ebele elongo na bato mosusu
ebele oyo bawutaki na Yuda mobimba, na Yelusalemi
mpe na bamboka ya Tiri mpe ya Sidoni, oyo ezalaki
pembeni-pembeni ya ebale monene. 18 Bayaki mpo
na koyoka Ye mpe mpo na kobikisama na bokono
na bango. Ba-oyo milimo mabe ezalaki kotungisa
bakangolamaki. 19 Bato nyonso balukaki kosimba
Ye, pamba te nguya moko ezalaki kobima kati na Ye
mpe ezalaki kobikisa bato nyonso. 20 Bongo Yesu
atalaki bayekoli na Ye mpe alobaki: « Esengo na bino
oyo bozali babola, pamba te Bokonzi ya Nzambe

ezali mpo na bino! 21 Esengo na bino oyo bozali na
nzala sik'oyo, pamba te bokotonda! Esengo na bino
oyo bozali kolela sik'oyo, pamba te bokoseka! 22
Esengo na bino tango bato bazali koyina bino, tango
bazali kobengana bino, tango bazali kofinga bino,
mpe tango bato bazali kosambwisa kombo na bino,
likolo na Mwana na Moto! 23 Tango makambo yango
ekokokisama, bosepela mpe bozala na esengo,
pamba te lifuti na bino ezali monene kati na Likolo.
Ezalaki mpe kaka ndenge wana nde batata na bango
banyokolaki basakoli. 24 Kasi mawa na bino oyo
bozali bazwi, pamba te bosili kozwa kobondisama na
bino! 25 Mawa na bino oyo bozali ya kotonda sik'oyo,
pamba te bokozala na nzala! Mawa na bino oyo
bozali koseka sik'oyo, pamba te bokozala na mawa
mpe bokolela! 26 Mawa na bino soki bato nyonso
bazali koloba malamu na tina na bino, pamba te ezali
ndenge wana nde bakoko na bango basalaki basakoli
ya lokuta! 27 Kasi, na bino oyo bozali koyoka Ngai,
nalobi: Bolingaka banguna na bino mpe bosalelaka
bayini na bino bolamu. 28 Bopambolaka bato oyo
balakelaka bino mabe, mpe bobondelaka mpo na
bato oyo banyokolaka bino. 29 Soki moto abeti yo
mbata na litama moko, pesa ye mpe litama mosusu.
Soki moto abotoli yo kazaka na yo, tika ye azwa lisusu
elamba na yo. 30 Pesa na moto nyonso oyo asengi
yo; mpe soki moto akamati eloko na yo, kosenga te
ete azongisela yo yango. 31 Oyo bolingaka ete bato
mosusu basalela bino, bino mpe bosalaka yango mpo
na bango. 32 Soki bolingaka kaka bato oyo balingaka
bino, litomba nini bokozwa? Bato ya masumu mpe
balingaka bato oyo balingaka bango. 33 Mpe soki
bosalaka bolamu epai ya bato oyo basalaka bino
bolamu, litomba nini bokozwa? Bato ya masumu mpe
basalaka bongo. 34 Soki bodefisaka kaka na bato
oyo bozali na elikya ete bakoki kofuta bino niongo
oyo bodefisaka bango, litomba nini bokozwa? Bato ya
masumu mpe badefisaka baninga na bango, bato ya
masumu, na elikya ete bakofuta bango niongo yango.
35 Kasi bolingaka banguna na bino, bosalelaka bango
bolamu, bodefisaka na kozanga kolikya ete bakofuta
bino niongo. Na bongo, bokozwa litomba monene
mpe bokozala bana ya Ye-Oyo-Aleki-Likolo; pamba te
azali malamu mpo na bato oyo bandimaka te bolamu
oyo basaleli bango, mpe azali malamu mpo na bato
mabe. 36 Boyokelaka bato mawa, ndenge kaka Tata
na bino ayokelaka bato mawa. 37 Bosambisaka te,
mpe bakosambisa bino te; bokatelaka bato etumbu
te, mpe bakokatela bino etumbu te; bolimbisaka, mpe
bakolimbisa bino; 38 bopesaka, mpe bakopesa bino;
bakosopa kati na mabenga na bino biloko oyo eleki
ebele, oyo bakofina mpe bakoningisa malamu kino
ekokoma kosopana. Pamba te bakomeka bino na
emekelo kaka oyo bosalelaka mpo na komeka bato
mosusu. » 39 Yesu alobaki na bango lisusu lisese
oyo: « Boni, mokufi miso akoki kotambolisa mokufi
miso mosusu? Boni, bango mibale bakokweya te kati
na libulu? 40 Moyekoli alekaka molakisi na ye te, kasi
moyekoli nyonso oyo bateyi malamu akozala lokola
molakisi na ye. 41 Mpo na nini ozali kotala mwa lititi
oyo ezali kati na liso ya ndeko na yo, wana ozali
komona te nzete oyo ezali kati na liso na yo moko?
42 Ndenge nini okoki koloba na ndeko na yo: ‹ Ndeko
na ngai, tika ete nalongola yo mwa lititi oyo ezali kati
na liso na yo, › wana ozali kokoka komona te nzete
oyo ezali kati na liso na yo moko. Bolole! Banda
nanu kolongola nzete oyo ezali kati na liso na yo,
bongo okomona malamu mpo ete okoka kolongola
mwa lititi oyo ezali kati na liso ya ndeko na yo. 43
Nzete ya malamu ebotaka te bambuma ya mabe,
mpe nzete ya mabe ebotaka te bambuma ya malamu.
44 Nzete nyonso eyebanaka na mbuma na yango:
na nzete ya nzube, babukaka bambuma ya figi te;
mpe na nzete ya sende, balongolaka bambuma ya
vino te. 45 Moto malamu abimisaka bolamu kowuta
na makambo malamu oyo etondi kati na motema
na ye, mpe moto mabe abimisaka mabe kowuta na
makambo mabe oyo etondi kati na motema na ye.
Pamba te monoko elobaka kolanda makambo oyo
etondi kati na motema. 46 Mpo na nini bobengaka
Ngai ‹ Nkolo! Nkolo! › kasi bosalaka te makambo
oyo nayebisaka bino? 47 Moto nyonso oyo ayaka
epai na Ngai, ayokaka maloba na Ngai mpe atiaka
yango na misala, nazali kolakisa bino soki akokani
na nani: 48 akokani na moto oyo, mpo na kotonga
ndako, atimolaki mabele, akitaki penza na mozindo
mpe atongaki moboko ya ndako yango na likolo ya
libanga; tango mpela eyaki, mayi emataki makasi mpe
emibwakaki na ndako yango kasi ekokaki te kobuka
yango, pamba te etongamaki malamu. 49 Kasi moto
oyo ayokaka maloba na Ngai mpe atiaka yango te
na misala akokani na moto oyo atongaki ndako na
likolo ya mabele, ezanga moboko; tango kaka mpela

emibwakaki na ndako, ndako yango ekweyaki mbala
moko mpe epanzanaki. »

7 Sima na Yesu koloba makambo oyo nyonso epai
ya bato, akotaki na Kapernawumi. **2** Kuna, mosali
moko ya mokonzi ya basoda azalaki kobela mpe
akomaki pene ya kokufa. Mokonzi yango ya basoda
azalaki kolinga mingi mosali na ye. **3** Tango mokonzi
ya basoda ayokaki sango na tina na Yesu, atindaki
ndambo ya bampaka ya Bayuda epai na Yesu mpo
na kosenga na Ye ete akende kobikisa mosali ya
mokonzi ya basoda. **4** Tango bakomaki epai ya
Yesu, babondelaki Ye makasi; balobaki: — Tata wana
abongi penza ete osalela ye likambo oyo asengi epai
na Yo, **5** pamba te alingaka ekolo na biso, mpe ye
nde atongaki ndako na biso ya mayangani. **6** Boye
Yesu akendeki elongo na bango. Kasi tango akomaki
pene ya ndako, mokonzi ya basoda atindaki baninga
na ye koloba na Yesu: — Nkolo, komitungisa na Yo te,
pamba te nazali ya kokoka te mpo ete okota na ndako
na ngai. **7** Ezali mpe mpo na yango nde namimonaki
ete nabongi te mpo na koya epai na Yo. Kasi loba
kaka liloba moko, mpe mosali na ngai akobika na
bokono na ye. **8** Pamba te ngai moko mpe nazali na
se ya bakonzi oyo baleki ngai, mpe ezali na basoda
oyo bazali na se ya bokonzi na ngai. Soki nalobi
na moko: « Kende, » akendaka; mpe na mosusu: «
Yaka, » ayaka; bongo soki nalobi na mowumbu na
ngai: « Sala mosala oyo, » asalaka yango. **9** Tango
Yesu ayokaki maloba oyo, akamwaki ye mingi; bongo
abalukaki epai ya ebele ya bato oyo bazalaki kolanda
Ye mpe alobaki: — Nazali koloba na bino penza ya
solo: ezala kati na Isalaele, natikali nanu komona
te kondima ya boye. **10** Tango bato oyo mokonzi
ya basoda atindaki bazongaki na ndako, bakutaki
mosali yango nzoto kolongono. **11** Sima na yango,
Yesu akendeki na engumba moko na kombo Nayini;
bayekoli na Ye elongo na ebele ya bato balandaki
Ye. **12** Wana akomaki pene ya ekuke ya engumba,
akutanaki na bato bazali kokende kokunda mwana
mobali moko oyo awutaki kokufa: azalaki mwana
kaka moko ya mwasi moko akufisa mobali. Mpe bato
mingi ya engumba yango bazalaki elongo na mwasi
yango. **13** Tango kaka Nkolo amonaki mwasi yango,
ayokelaki ye mawa mingi mpe alobaki na ye: — Kolela
te! **14** Apusanaki mpe asimbaki tsipoyi oyo bazalaki
komema na yango mwana oyo akufaki, mpe bato oyo
bazalaki komema yango batelemaki. Yesu alobaki: —
Elenge mobali, nalobi na yo, lamuka! **15** Moto oyo
akufaki avandaki mpe abandaki koloba; mpe Yesu
azongisaki ye epai ya mama na ye. **16** Bato nyonso
batondaki na kobanga, bakomaki kokumisa Nzambe
mpe koloba: — Mosakoli moko ya monene abimi
kati na biso. Nzambe ayei kosunga bato na Ye! **17**
Sango oyo na tina na Yesu epanzanaki kati na Yuda
mpe kati na bamboka ya zingazinga. **18** Bayekoli
ya Yoane bayebisaki makambo wana nyonso epai
ya nkolo na bango. Yoane abengaki bayekoli na ye,
mibale kati na bango, **19** mpe atindaki bango epai ya
Nkolo Yesu mpo na kotuna: — Boni, ozali penza Ye
oyo asengelaki koya to tosengeli kozela mosusu?
20 Tango bakomaki epai ya Yesu, balobaki na Ye:
— Yoane Mobatisi atindi biso epai na Yo mpo ete
totuna: « Boni, ozali penza Ye oyo asengelaki koya
to tosengeli kozela mosusu? » **21** Kaka na tango,
Yesu abikisaki bato ebele na bokono, na pasi mpe na
milimo mabe, mpe afungolaki miso ya bakufi miso
ebele. **22** Boye, Yesu azongiselaki bayekoli oyo Yoane
atindaki: — Bokende koyebisa Yoane makambo
oyo bomoni mpe oyo boyoki: bakufi miso bazali
komona, bakufi matoyi bazali koyoka, ba-ebosono
bazali kotambola, bato na maba bazali kopetolama,
bakufi bazali kosekwa, mpe Sango Malamu ezali
kosakolama epai ya babola. **23** Esengo na moto oyo
akokweyisa kondima na ye te likolo na Ngai! **24** Tango
bato oyo Yoane atindaki bazongaki, Yesu akomaki
koloba na ebele ya bato na tina na Yoane: — Eloko
nini bokendeki kotala kati na esobe? Mwa nzete oyo
mopepe ezalaki koningisa epai na epai? **25** Soki
te, bokendeki penza kotala nini? Moto moko alata
bilamba ya kitoko? Te! Bato oyo balataka bilamba ya
kitoko mpe bamisepelisaka kati na bozwi na bango
bavandaka kati na bandako ya bakonzi. **26** Kasi nani
bino bokendeki penza kotala? Mosakoli? Iyo, nazali
koloba na bino, mpe aleki kutu ata mosakoli. **27**
Yoane azali moto oyo Makomi ezali koloba boye na
tina na ye: « Nakotinda ntoma na Ngai liboso na Yo,
oyo akobongisela Yo nzela. » **28** Nazali koloba na
bino: kati na bato oyo babotama na mwasi, moko te
aleki Yoane na monene; nzokande, ye oyo aleki moke
kati na Bokonzi ya Nzambe aleki Yoane Mobatisi na
monene. **29** Bato nyonso elongo na bafutisi mpako
oyo bayokaki maloba na Yesu bandimaki ete nzela
ya Nzambe ezali sembo, pamba te Yoane abatisaki

bango **30** Kasi Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko
baboyaki mokano ya Nzambe mpo na bango, pamba
te baboyaki ete Yoane abatisa bango. **31** Boye Yesu
alobaki: — Na nani penza nakokokanisa bato ya
ekeke oyo? Bakokani penza na banani? **32** Bakokani
penza na bana mike oyo bavandi na esika oyo bato
ebele bakutanaka mpe bazali koganga, bamoko
na bamosusu: « Tobetaki baflite, kasi bobinaki te;
toyembelaki bino banzembo ya matanga, kasi bolelaki
te! » **33** Pamba te, tango Yoane Mobatisi ayaki,
azalaki kolia mapa te mpe azalaki komela vino te,
mpe bolobaki: « Azali na molimo mabe kati na ye! »
34 Mwana na Moto ayaki, azali kolia, azali komela,
mpe bozali koloba: « Azali na lokoso ya kolia mpe ya
komela masanga, moninga ya bafutisi mpako mpe
ya bato ya masumu! » **35** Kasi bato nyonso oyo
bayambaka Bwanya ya Nzambe batalisaka ete ezali
sembo. **36** Mofarizeo moko abengisaki Yesu mpo
ete alia mesa moko elongo na ye. Yesu akendeki
na ndako ya Mofarizeo yango mpe avandaki na
mesa mpo na kolia. **37** Nzokande, kati na engumba
yango, ezalaki na mwasi moko oyo azalaki kobika
bomoi ya masumu. Tango ayokaki ete Yesu azali
kolia na ndako ya Mofarizeo, ayaki wana na molangi
ya alibatre etonda na malasi, **38** atelemaki na sima
ya Yesu, na makolo na Ye; azalaki kolela mpe, na
mpinzoli na ye, akomaki kopolisa makolo ya Yesu.
Bongo apangusaki makolo yango na nzela ya suki na
ye, apesaki yango beze mpe asopelaki yango malasi.
39 Tango Mofarizeo oyo abengisaki Yesu amonaki
bongo, amilobelaki: — Soki moto oyo azali mosakoli,
alingaki koyeba soki mwasi oyo azali kosimba Ye
azali nani, mpe soki azali mwasi ya lolenge nini: moto
ya masumu. **40** Yesu alobaki na ye: — Simona, nazali
na likambo ya koyebisa yo. Mofarizeo azongisaki:
— Moteyi, loba yango. **41** Yesu alobaki: — Moto
moko adefisaki bato mibale mbongo. Moto ya liboso
asengelaki kozongisa mbongo ya bibende nkama
mitano, mpe oyo ya mibale, mbongo ya bibende
tuku mitano. **42** Kasi lokola, kati na bango mibale,
moko te azalaki na mbongo ya kozongisa, modefisi
alimbisaki bango mpo ete bafuta lisusu niongo yango
te. Na makanisi na yo, nani kati na bango mibale
akolinga modefisi koleka? **43** Simona azongisaki:
— Nakanisi ete ezali moto oyo balimbisi niongo ya
mbongo oyo eleki ebele. Yesu alobaki na ye: — Okati
malamu! **44** Bongo abalukaki epai ya mwasi, mpe
alobaki na Simona: — Omoni mwasi oyo? Tango
nakotaki na ndako na yo, opesaki Ngai mayi te ya
kosukola makolo na Ngai; kasi ye, apolisi yango na
mpinzoli na ye mpe apangusi yango na nzela ya
suki na ye. **45** Opesaki Ngai beze te; kasi ye, banda
nakotaki awa, atiki te kopesa makolo na Ngai beze.
46 Opakolaki Ngai mafuta te na moto; kasi ye, asopeli
makolo na Ngai malasi. **47** Yango wana, nazali koloba
na yo: ebele ya masumu na ye elimbisami, lokola
atalisi bolingo monene. Kasi moto oyo balimbisaki
niongo moke azali kotalisa bolingo moke. **48** Bongo
Yesu alobaki na mwasi: — Masumu na yo elimbisami.
49 Bato mosusu oyo babengamaki elongo na Ye
bakomaki koloba, bango na bango: — Moto oyo azali
penza nani, oyo akomi ata kolimbisa masumu? **50**
Kasi Yesu alobaki na mwasi yango: — Kondima na
yo ebikisi yo; kende na kimia!

8 Sima na yango, Yesu atambolaki na bingumba
mpe na bamboka, azalaki koteya mpe kosakola
Sango Malamu ya Bokonzi ya Nzambe. Bayekoli
nyonso zomi na mibale bazalaki elongo na Ye, **2**
bakisa ndambo ya basi oyo bakangolamaki na milimo
mabe mpe babikisamaki na bokono: Mari, moto ya
Magidala, oyo kati na ye, Yesu abenganaki milimo
mabe sambo; **3** Jane, mwasi ya Shuza oyo azalaki
kobatela biloko ya Erode; Suzana; mpe basi mosusu
ebele. Basi yango bazalaki kosalisa mpe kosunga
Yesu mpe bayekoli na Ye, na nzela ya biloko na bango
moko. **4** Wana ebele ya bato bazalaki kosangana,
mpe bato oyo bazalaki kowuta na bingumba bazalaki
koya epai ya Ye, alobaki na bango lisese oyo: **5** —
Moloni moko akendeki kolona na elanga na ye. Wana
azalaki kobwaka nkona na ye, ndambo ekweyaki
pembeni ya nzela; baleki nzela banyataki-nyataki
yango, mpe bandeke ya likolo eliaki yango. **6** Ndambo
mosusu ekweyaki na mabele etonda na mabanga;
tango kaka ebandaki kobimisa mito, mito ekawukaki,
pamba te ezalaki na mayi te. **7** Ndambo mosusu
ekweyaki kati na banzube; banzube ekolaki nzela
moko na yango mpe efinaki-finaki mito na yango.
8 Kasi ndambo mosusu ekweyaki na mabele ya
malamu, ebimisaki mito oyo ekolaki mpe ekomaki
banzete: nkona moko na moko ebotaki bambuma
nkama moko. Tango Yesu asilisaki koloba bongo,
agangaki: — Tika ete moto nyonso oyo azali na
matoyi mpo na koyoka ayoka! **9** Bayekoli ya Yesu

batunaki Ye ndimbola ya lisese yango. **10** Azongiselaki
bango: — Boyebi ya mabombami ya Bokonzi ya
Nzambe epesameli nde na bino; kasi epai ya bato
mosusu, nazali koloba na masese, mpo ete, atako
bakoki kotala, bamona te; mpe atako bakoki koyoka,
basosola te. **11** Tala ndimbola ya lisese yango: Nkona
ezali Liloba na Nzambe. **12** Nkona oyo ekweyaki
pembeni ya nzela ezali bato oyo bayokaka Liloba
na Nzambe, kasi Satana ayaka kolongola yango
kati na mitema na bango mpo ete bandima te mpe
babikisama te. **13** Nkona oyo ekweyaki na mabele
etonda na mabanga ezali bato oyo bayokaka Liloba
mpe bayambaka yango na esengo, kasi batikaka
yango te kozwa misisa: bandimaka kaka mpo na
mwa tango moke; soki komekama eyei, basundolaka
mbala moko kondima. **14** Nkona oyo ekweyaki kati
na banzube ezali bato oyo, sima na koyoka Liloba,
bamitikaka ete, na etamboli na bango, mitungisi
ya bomoi ya mokolo na mokolo, bomengo mpe
bisengo ya mokili efinafina bango, mpe ete babota
te bambuma. **15** Nkona oyo ekweyaki na mabele
ya malamu ezali bato oyo, na mitema ya sembo
mpe ya malamu, bayokaka Liloba, babatelaka yango,
bayikaka mpiko mpe babotaka bambuma. **16** Moto
moko te apelisaka mwinda mpo na kotia yango na se
ya katini to na se ya mbeto; atiaka yango nde na likolo
ya etelemiselo ya minda mpo ete bato oyo bazali
kokota na ndako bamona pole na yango. **17** Pamba te
eloko moko te ebombama ekozanga kobima na pole,
mpe eloko moko te ya sekele ekozanga koyebana to
kobima na pole. **18** Boye, bosala keba na lolenge
na bino ya koyoka! Pamba te, na moto oyo azali na
eloko, bakopesa ye lisusu; kasi na ye oyo azangi,
bakobotola ata oyo azali kokanisa ete azali na yango.
19 Mama mpe bandeko mibali ya Yesu bayaki kotala
Yesu, kasi bakokaki te kokoma pene na Ye mpo
na ebele ya ebele. **20** Moto moko ayebisaki Ye: —
Mama na yo mpe bandeko na yo ya mibali batelemi
libanda, bazali na posa ya komona yo. **21** Kasi Yesu
azongisaki: — Mama na Ngai mpe bandeko na Ngai,
ezali bato oyo bayokaka Liloba na Nzambe mpe
batiaka yango na misala. **22** Mokolo moko, Yesu
alobaki na bayekoli na Ye: — Tokatisa na ngambo
mosusu ya ebale. Bongo bamataki na bwato mpe
bakendeki. **23** Wana bayekoli bazalaki koluka nkayi,
Yesu alalaki pongi. Mopepe moko ya makasi epepaki
kati na ebale; bwato ekomaki kotonda na mayi, mpe
bakomaki na likama monene. **24** Bayekoli bapusanaki
mpe balamusaki Ye na koganga: — Moteyi, Moteyi,
tozali kokufa! Yesu alamukaki mpe apesaki mitindo
na mopepe mpe mbonge; bongo ekitaki, mpe kimia
ezongaki. **25** Yesu atunaki bayekoli na Ye: — Wapi
kondima na bino? Kasi bango, batondaki na somo
mpe bakamwaki, bakomaki kolobana bango na bango:
« Moto oyo azali penza nani? Azali kopesa mitindo
ata na mipepe mpe na mayi, mpe yango ezali kotosa
ye! » **26** Bakomaki na etuka ya Geraza oyo ezali
na ngambo mosusu ya ebale, etalana na Galile. **27**
Tango Yesu anyataki mabele, mobali moko abimaki
na engumba mpe ayaki kokutana na Ye; azalaki na
se ya bokonzi ya milimo mabe. Wuta kala, azalaki
lisusu te kolata bilamba mpe kovanda na ndako,
kasi akomaki kovanda kati na bakunda. **28** Tango
amonaki Yesu, agangaki mpe amibwakaki na makolo
na Ye, na koganga na mongongo makasi koleka: —
Yesu, Mwana na Nzambe-Oyo-Aleki-Likolo, olingi nini
epai na ngai? Nabondeli Yo, kotungisa ngai te! **29**
Pamba te Yesu apesaki mitindo na molimo ya mbindo
ete ebima kati na mobali oyo ekangaki wuta kala.
Mpe atako bakangaki ye minyololo na maboko mpe
makolo mpe bazalaki kokengela ye, kasi abukaki
minyololo yango, mpe molimo mabe ekumbaki ye na
bisika oyo azalaki kaka ye moko. **30** Yesu atunaki
ye: — Kombo na yo nani? Azongisaki: — Ngulupa.
Pamba te milimo mabe ebele ekotaki kati na ye. **31**
Bongo milimo mabe yango ezalaki kosenga na Yesu
ete atinda yango te kati na libulu ya mozindo. **(Abyssos
g12)** **32** Nzokande, etonga moko monene ya bangulu
ezalaki kolia kuna na ngomba. Milimo mabe esengaki
na Yesu ete atika yango kokota kati na bangulu; mpe
Yesu apesaki yango nzela. **33** Milimo mabe ebimaki
kati na mobali yango, mpe ekotaki kati na bangulu.
Mbala moko, etonga ya bangulu ekitaki mbangu
longwa na ngomba kino kati na ebale mpe ezindaki.
34 Tango bakengeli ya bangulu bamonaki likambo oyo
ewuti kosalema, bakimaki mpe bakendeki kopesa
sango kati na engumba mpe na bilanga. **35** Bato
babimaki mpo na koya kotala likambo oyo esalemi.
Tango bakomaki epai ya Yesu, bamonaki mobali, oyo
milimo mabe ebimaki kati na ye, alata bilamba, avandi
na makolo ya Yesu na mayele na ye ya kokoka; boye
somo ekangaki bango. **36** Ba-oyo bamonaki likambo
oyo ewuti kosalema bayebisaki bato ndenge nini
moto oyo azalaki na se ya bokonzi ya milimo mabe

akangolamaki. 37 Bongo bato nyonso ya etuka ya
bato ya Geraza basengaki na Yesu ete alongwa na
etuka na bango, pamba te somo ekangaki bango.
Boye Yesu amataki na bwato mpe akendeki. 38 Mobali
oyo akangolamaki na milimo mabe asengaki kokende
elongo na Ye, kasi Yesu azongisaki ye na koloba:
39 — Zonga na libota na yo mpe tatola makambo
nyonso oyo Nzambe asali mpo na yo. Boye mobali
yango akendeki mpe atatolaki na engumba mobimba,
makambo nyonso oyo Yesu asalaki mpo na ye. 40
Tango Yesu azongaki, ebele ya bato bayambaki Ye,
pamba te bango nyonso bazalaki kozela Ye. 41 Mobali
moko oyo kombo na ye ezalaki Jairisi, mokambi ya
ndako ya mayangani, ayaki, amibwakaki na makolo
ya Yesu mpe abondelaki Ye ete akende na ndako na
ye, 42 pamba te mwana na ye kaka moko ya mwasi,
ya mibu pene zomi na mibale ya mbotama, akomaki
pene ya kokufa. Wana Yesu azalaki kokende, ebele
ya bato bazalaki kotutana-tutana na Ye na bangambo
nyonso. 43 Nzokande, ezalaki wana na mwasi moko
oyo azalaki na bokono ya kotanga makila, mpe
bokono yango ewumelaki mibu pene zomi na mibale;
mpe asilisaki bozwi na ye nyonso epai ya minganga,
kasi moko te alongaki kobikisa ye na bokono yango.
44 Adusolaki kino ayaki kotelema na sima ya Yesu
mpe asimbaki singa ya songe ya elamba na Ye; mpe
mbala moko, makila na ye etikaki kotanga. 45 Yesu
atunaki: — Nani asimbi Ngai? Lokola moto ata moko
te andimaki, Petelo alobaki na Yesu: — Moteyi, ebele
ya bato bazali kofinana-finana mpe kotutana-tutana
na Yo. 46 Kasi Yesu alobaki: — Moto moko asimbi
Ngai; nayebi ete nguya ebimi kati na Ngai. 47 Awa
mwasi yango amonaki ete azali ya kobombama te,
akendeki na kolenga, amibwakaki na makolo ya Yesu
mpe alobaki na miso ya bato nyonso mpo na nini
asimbaki Yesu mpe ndenge nini abiki mbala moko na
bokono na ye. 48 Kasi Yesu alobaki na ye: — Mwana
na Ngai ya mwasi, kondima na yo ebikisi yo; kende
na kimia. 49 Wana Yesu azalaki nanu koloba, moto
moko ayaki wuta na ndako ya Jairisi, mokambi ya
ndako ya mayangani, mpe alobaki: — Mwana na yo
ya mwasi akufi. Kotungisa lisusu Moteyi te. 50 Lokola
Yesu ayokaki ye koloba bongo, alobaki na Jairisi: —
Kobanga te! Ndima kaka, mpe akobika na bokono
na ye. 51 Tango Yesu akomaki na ndako ya Jairisi,
atikaki moto moko te kokota elongo na Ye, longola
kaka Petelo, Yoane, Jake, tata mpe mama ya mwana.
52 Bato nyonso bazalaki kolela mpe koyoka mawa
mpo na mwana yango. Kasi Yesu alobaki: — Bokata
kolela; akufi te, azali nde ya kolala! 53 Bato basekaki
Yesu, wana bayebaki ete asilaki kokufa. 54 Kasi Yesu
asimbaki ye na loboko mpe alobaki: — Mwana na
Ngai, lamuka! 55 Pema ya bomoi ezongaki kati na
mwana; mpe mbala moko, atelemaki. Bongo Yesu
atindaki bango kopesa ye eloko ya kolia. 56 Baboti
na ye bakamwaki, kasi Yesu apekisaki bango koloba
na moto ata moko te likambo oyo ewuti kosalema.

9 Yesu abengaki bayekoli na Ye zomi na mibale,
apesaki bango nguya mpe bokonzi ya kobengana
milimo nyonso ya mabe mpe ya kobikisa bokono; 2
mpe atindaki bango kosakola Bokonzi ya Nzambe mpe
kobikisa babeli. 3 Alobaki na bango: — Bomema eloko
moko te mpo na mobembo, ezala lingenda, sakosi,
eloko ya kolia to mbongo; bozala na banzambala
mibale te na moto. 4 Na ndako nyonso oyo bokokota,
bovanda kuna kino bokolongwa na engumba. 5 Soki
bato baboyi koyamba bino, botika engumba na bango
mpe bopupola putulu ya makolo na bino lokola litatoli
mpo na kotelemela bango. 6 Bayekoli bakendeki,
batambolaki na mboka moko na moko mpe bazalaki
kosakola Sango Malamu mpe kobikisa babeli na
bisika nyonso. 7 Erode, moyangeli ya etuka, ayokaki
sango ya makambo nyonso oyo ezalaki koleka;
amitungisaki makasi, pamba te bamoko bazalaki
koloba: « Yoane asekwi, » 8 bamosusu: « Eliya abimi,
» mpe bamosusu lisusu: « Moko kati na basakoli
ya kala asekwi. » 9 Kasi Erode azalaki komilobela:
« Ngai nde nakataki Yoane moto; bongo moto oyo
nazali koyoka makambo minene boye na tina na
ye, azali penza nani? » Boye alukaki kokutana na
Yesu. 10 Tango bantoma bazongaki, bayebisaki Yesu
makambo oyo basalaki. Bongo Yesu amemaki bango
elongo na Ye, mpe bakendeki na engumba Betisaida,
na esika oyo bazalaki kaka bango moko. 11 Kasi tango
ebele ya bato bayokaki bongo, balandaki Ye. Yesu
ayambaki bango, ateyaki bango na tina na Bokonzi ya
Nzambe, abikisaki mpe bato oyo bazalaki na posa ya
lobiko na bokono ya nzoto. 12 Awa ekomaki pokwa,
bantoma zomi na mibale bapusanaki pene ya Yesu
mpe balobaki na Ye: — Zongisa bato oyo mpo ete
bakende komilukela bilei mpe bisika ya kolala, kati na
bamboka mpe bilanga ya zingazinga, pamba te tozali
awa kati na esika ebombama. 13 Kasi Yesu alobaki na

bango: — Bopesa bango bino moko biloko ya kolia.
Bazongisaki: — Tozali kaka na mapa mitano mpe
bambisi mibale; loba nde tokende kosomba bilei mpo
na ebele ya bato oyo nyonso. 14 Ezalaki wana na
mibali pene nkoto mitano. Yesu alobaki na bayekoli
na Ye: — Bovandisa bango na masanga; tika ete
lisanga moko na moko ezala na bato tuku mitano. 15
Bayekoli basalaki bongo, mpe bato nyonso avandaki.
16 Yesu akamataki mapa yango mitano mpe bambisi
yango mibale, azongisaki matondi epai ya Nzambe
mpe akataki mapa yango; bongo apesaki biteni na
yango epai ya bayekoli mpo ete bakabola yango
epai ya bato. 17 Bato nyonso baliaki mpe batondaki;
bayekoli balokotaki biteni oyo etikalaki, mpe biteni
yango etondisaki bitunga zomi na mibale. 18 Mokolo
moko, wana Yesu azalaki kosambela na pembeni,
mpe bayekoli na Ye bazalaki elongo na Ye, atunaki
bango: — Bato bazali koloba nini na tina na Ngai?
Mpo na bango, Ngai nazali nani? 19 Bazongisaki:
— Bamoko bazali koloba ete ozali Yoane Mobatisi;
bamosusu, Eliya; mpe bamosusu lisusu, moko kati
na basakoli ya kala oyo asili kosekwa. 20 Yesu
atunaki bango lisusu: — Bongo bino, bolobaka ete
Ngai nazali nani? Petelo azongisaki: — Ozali Masiya
oyo Nzambe atindi. 21 Yesu apesaki bango mitindo
ete bameka koloba bongo te ata na moto moko. 22
Mpe alobaki: — Mwana na Moto asengeli komona
pasi mingi; bakambi ya bato, bakonzi ya Banganga-
Nzambe mpe balakisi ya Mobeko basengeli koboya
Ye. Basengeli koboma Ye, mpe asengeli kosekwa
na mokolo ya misato. 23 Bongo Yesu alobaki na
bango nyonso: — Moto nyonso oyo alingi kolanda
Ngai asengeli komiboya, kokamata ekulusu na ye
mokolo na mokolo mpe kolanda Ngai. 24 Pamba
te, moto nyonso oyo akolinga kobikisa bomoi na ye
akobungisa yango, kasi moto nyonso oyo akobungisa
bomoi na ye mpo na Ngai akobikisa yango. 25
Litomba nini ezali mpo na moto, soki azwi mokili
mobimba, kasi amibungisi to abebisi bomoi na ye?
26 Moto nyonso oyo akoyoka Ngai mpe maloba na
Ngai soni, Mwana na Moto akoyoka ye soni, tango
akoya kati na nkembo na Ye mpe kati na nkembo
ya Tata mpe ya ba-anjelu ya bule. 27 Nazali koloba
na bino penza ya solo: kati na bato oyo bazali awa,
ezali na ba-oyo bakokufa te kino bakomona bokonzi
ya Nzambe. 28 Mikolo pene mwambe sima na Yesu
koloba bongo, azwaki elongo na Ye, Petelo, Yoane
mpe Jake, mpe amataki na ngomba mpo na kokende
kosambela. 29 Wana azalaki kosambela, elongi na Ye
ebongwanaki, mpe bilamba na Ye ekomaki kongenga
makasi lokola pole ya mikalikali. 30 Mibali mibale
bazalaki kosolola na Yesu: Moyize mpe Eliya 31
oyo babimaki kati na kongenga ya nkembo; bazalaki
kolobela na tina na bozongi na Ye, oyo asengeli
kokokisa na Yelusalemi. 32 Petelo mpe baninga na
ye balalaki pongi makasi. Tango kaka balamukaki na
pongi, bamonaki nkembo ya Yesu elongo na mibali
wana mibale bazali ya kotelema elongo na Ye. 33
Wana mibali yango bazalaki kokabwana na Yesu,
Petelo alobaki: — Moteyi, eleki malamu mpo na
biso kozala awa! Totonga bandako misato ya kapo:
moko mpo na Yo, moko mpo na Moyize, mpe moko
mpo na Eliya. Solo, Petelo ayebaki te makambo
oyo azalaki koloba. 34 Wana azalaki nanu koloba
bongo, lipata moko ebimaki mpe ezipaki bango.
Somo ekangaki bayekoli, wana bakotaki kati na lipata
yango. 35 Mongongo moko eyokanaki wuta kati na
lipata yango, elobaki: — Oyo azali Mwana na Ngai,
oyo napona; boyoka Ye! 36 Sima na mongongo yango
koloba, bamonaki ete Yesu azali Ye moko. Bayekoli
babombaki likambo yango mpo na bango moko mpe,
na mikolo wana, bayebisaki ata na moto moko te
makambo oyo bamonaki. 37 Mokolo oyo elandaki,
tango bakitaki na ngomba, ebele ya bato bayaki
kokutana na Yesu. 38 Mobali moko kati na ebele
yango ya bato agangaki: — Moteyi, nazali kosenga
na Yo ete otala mwana na ngai ya mobali, pamba
te nazali kaka na mwana moko! 39 Molimo moko
etungisaka ye: soki ekangi ye, mwana akoganga na
mbala moko, ekoningisa ye makasi kino kokweyisa
ye na mabele; mwana akokangama mpe akobimisa
fulufulu na monoko. Etikaka ye na pasi sima na
kozokisa ye. 40 Nasengaki na bayekoli na Yo ete
babengana molimo yango, kasi balongaki te. 41 Yesu
alobaki: — Bino, ekeke ya bato mabe mpe bazanga
kondima, tango boni nasengeli lisusu kovanda elongo
na bino mpe koyikela bino mpiko? Mema mwana
na yo awa. 42 Wana mwana azalaki kopusana,
molimo mabe ebwakaki ye na mabele mpe ebandaki
koningisa ye makasi. Kasi Yesu apesaki mitindo
na molimo mabe yango ete ebima kati na mwana,
abikisaki mwana na pasi na ye mpe azongisaki ye
na maboko ya tata na ye. 43 Mpe bato nyonso
bakamwaki mingi monene ya Nzambe. Wana bato

nyonso bazalaki kokamwa makambo nyonso oyo
Yesu asalaki, alobaki na bayekoli na Ye: 44 — Boyoka
na bokebi makambo oyo nazali koyebisa bino: Bazali
kokaba Mwana na Moto na maboko ya bato. 45 Kasi
bayekoli basosolaki te makambo yango; ndimbola
na yango ezalaki ya kobombama mpo na bango,
mpo ete basosola te tina na yango, mpe bazalaki
kobanga kopesa Yesu mituna na tina na yango.
46 Tembe moko ebimaki kati na bayekoli; bazalaki
koluka koyeba moto oyo aleki monene kati na bango.
47 Kasi lokola Yesu ayebaki makanisi na bango,
akamataki mwana moke, atiaki ye pembeni na Ye, 48
mpe alobaki na bango: — Moto nyonso oyo ayambi
mwana oyo ya moke na Kombo na Ngai, ayambi
nde Ngai moko; mpe moto nyonso oyo ayambi Ngai
ayambi nde Motindi na Ngai. Pamba te, ezali ye oyo
aleki moke kati na bino nyonso nde aleki monene.
49 Yoane alobaki: — Moteyi, tomonaki moto moko
kobengana milimo mabe na Kombo na Yo, mpe
tomekaki kopekisa ye, pamba te azali moto ya lisanga
na biso te. 50 Yesu alobaki: — Bopekisa ye te, pamba
te moto nyonso oyo atelemelaka bino te azali mpo na
bino. 51 Lokola tango oyo Yesu asengeli komemama
na Likolo ekomaki pene, Yesu azwaki mokano ya
kokende na Yelusalemi. 52 Atindaki bantoma liboso
na Ye; boye wana bazalaki kokende, bakotaki na
mboka moko ya bato ya Samari mpo na kobongisela
Ye biloko. 53 Kasi bato ya Samari baboyaki koyamba
Ye, mpo ete azalaki kokende na Yelusalemi. 54
Tango bayekoli, Jake mpe Yoane, bamonaki bongo,
balobaki: — Nkolo, olingi ete tobelela moto ete
ekitela bango kowuta na likolo mpo na kobebisa
bango? 55 Yesu abalukaki mpo na kotala bango
malamu mpe apamelaki bango: [— Boni, boyebi
molimo oyo ezali kotindika bino na makanisi ya boye?
Mwana na Moto ayaki te mpo na koboma bato, kasi
mpo na kobikisa bango.] 56 Bongo Yesu elongo na
bayekoli na Ye bakendeki na mboka mosusu. 57
Wana bazalaki kotambola na nzela, mobali moko
alobaki na Yesu: — Nakolanda Yo na esika nyonso
oyo okokende. 58 Yesu azongiselaki ye: — Bambwa
ya zamba ezalaka na madusu na yango na se ya
mabele mpo na kobombama, mpe bandeke ya likolo
ezalaka na bazala na yango; kasi Mwana na Moto
azangi esika ya kolala mpo na kopema. 59 Yesu
alobaki na mobali mosusu: — Landa Ngai. Kasi
mobali yango azongiselaki Ye: — Nkolo, pesa ngai
nzela ya kokende nanu kokunda tata na ngai. 60
Yesu alobaki na ye: — Tika bakufi bakunda bakufi na
bango; kasi yo, kende kosakola Bokonzi ya Nzambe.
61 Mosusu lisusu alobaki na Ye: — Nkolo, nakolanda
Yo; kasi pesa ngai nzela ya kozonga nanu mpo na
kokende kopesa libota na ngai mbote ya suka. 62
Yesu azongiselaki ye: — Moto oyo asimbi kongo
mpo na kobalola mabele ya bilanga, kasi azali kotala
na sima, azali na tina moko te mpo na Bokonzi ya
Nzambe.

10 Sima na yango, Nkolo aponaki bayekoli tuku
sambo na mibale mpe atindaki bango, mibale-
mibale liboso na Ye, na bingumba nyonso mpe na
bisika nyonso oyo Ye moko asengelaki kokende. 2
Alobaki na bango: — Bambuma ya kobuka etondi
meke kati na elanga, kasi basali bazali moke. Boye
bosenga na Nkolo elanga ete atinda basali kati na
elanga na Ye. 3 Bokende! Nazali kotinda bino lokola
bampate kati na bambwa ya zamba. 4 Bomema
mbongo te, sakosi te to basandale te, mpe bopesa
moto moko te mbote na nzela. 5 Na ndako nyonso
oyo bokokota, boloba liboso: « Tika ete kimia ezala
na ndako oyo! » 6 Soki ezali na moto ya kimia kati na
ndako yango, kimia na bino ekovanda likolo na ye;
soki te, kimia yango ekozongela bino. 7 Bovanda
kuna, bolia mpe bomela nyonso oyo bakopesa bino;
pamba te mosali asengeli kozwa lifuti na mosala na
ye. Botambola-tambola na bandako nyonso te. 8
Tango bokokota na engumba songolo, soki bayambi
bino, bolia bilei oyo bakopesa bino, 9 bobikisa babeli
oyo bazali kuna mpe boloba na bango: « Bokonzi
ya Nzambe ekomi pene na bino. » 10 Kasi tango
bokokota na engumba songolo, soki baboyi koyamba
bino, bokende na babalabala na yango mpe boloba:
11 « Ezala putulu ya engumba na bino, topupoli
yango wuta na makolo na biso, mpo na kokebisa
bino. Nzokande, boyeba malamu ete Bokonzi ya
Nzambe ekomi pene. » 12 Nazali koloba na bino
penza ya solo: Na mokolo wana, etumbu na yango
ekozala makasi koleka etumbu ya Sodome. 13 Mawa
na yo, Korazini! Mawa na yo, Betisaida! Pamba te
soki bikamwa oyo esalemaki kati na bino esalemaki
kati na bingumba Tiri mpe Sidoni, mbele wuta kala,
bavandi na yango babongola mitema, balata basaki
mpe bamipakola putulu. 14 Kasi, na kosambisama,
etumbu na bino ekozala makasi koleka etumbu ya

Tiri mpe Sidoni. 15 Mpe yo, Kapernawumi, okanisi
ete okotombolama kino na Likolo? Te, okokitisama
kino na mboka ya bakufi! (Hadēs g86) 16 Moto oyo
atosi bino atosi nde Ngai, moto oyo aboyi bino aboyi
nde Ngai, nzokande moto oyo aboyi Ngai aboyi nde
Motindi na Ngai. 17 Tango bayekoli yango tuku sambo
na mibale bazongaki, batondaki na esengo mpe
balobaki: — Nkolo, ezala milimo mabe etosi biso
na Kombo na Yo! 18 Yesu azongisaki: — Namonaki
Satana kokweya longwa na likolo, lokola mikalikali.
19 Napesi bino bokonzi ya konyata banyoka mpe
bakoto, mpe ya kolonga nguya nyonso ya monguna,
mpe eloko moko te ekosala bino mabe. 20 Nzokande,
bosepela te komona ete milimo mabe ezali kotosa
bino; bosepela nde ete bakombo na bino ekomami
kati na Likolo. 21 Kaka na tango yango, awa Molimo
Mosantu atondisaki Ye na esengo, Yesu alobaki: —
Oh Tata, Nkolo ya Likolo mpe ya mabele, nakumisi
Yo! Pamba te obombaki makambo oyo, mpo ete bato
ya bwanya mpe bato ya mayele bayeba yango te,
kasi olakisi yango na bana mike. Iyo, Tata, pamba
te yango nde osepelaki kosala. 22 Tata na Ngai
apesa Ngai biloko nyonso. Moko te ayebi soki Mwana
azali nani, longola kaka Tata; mpe moko te ayebi
soki Tata azali nani, longola kaka Mwana mpe ye
oyo epai ya nani Mwana asepeli kotalisa Tata. 23
Bongo, abalolaki miso na Ye epai ya bayekoli na
Ye mpe alobaki na bango moko kaka: — Esengo
na bato oyo bazali komona makambo oyo bozali
komona! 24 Pamba te, nazali koloba na bino: basakoli
mpe bakonzi ebele batondaki na posa ya komona
makambo oyo bino bozali komona, kasi bamonaki
yango te; batondaki na posa ya koyoka makambo
oyo bino bozali koyoka, kasi bayokaki yango te. 25
Molakisi moko ya Mobeko atelemaki mpe atunaki mpo
na komeka Yesu: — Moteyi, nasengeli kosala nini
mpo ete nazwa bomoi ya seko? (aiōnios g166) 26 Yesu
alobaki na ye: — Makambo nini ekomama kati na
mobeko? Otangaka yango ndenge nini? 27 Molakisi
ya mibeko azongisaki: — Linga Nkolo, Nzambe na
yo, na motema na yo mobimba, na molimo na yo
mobimba, na makasi na yo nyonso mpe na makanisi
na yo nyonso; mpe linga moninga na yo ndenge yo
moko omilingaka. 28 Yesu alobaki na ye: — Opesi
eyano ya malamu; sala bongo mpe okozala na bomoi.
29 Kasi molakisi ya Mobeko alingaki kolakisa ete azali
sembo, boye atunaki na Yesu: — Nani azali moninga
na ngai? 30 Yesu azongisaki: — Moto moko azalaki
kokende na Jeriko, wana awutaki na Yelusalemi. Na
nzela, miyibi babetaki ye, babotolaki ye bilamba na
ye, babetaki ye mpe bakendeki na bango, batikaki
ye pene ya kokufa. 31 Nzokande, na tango yango
kaka, esalemaki ete Nganga-Nzambe moko akende
mpe azwa nzela yango kaka; tango kaka amonaki
moto yango, akatisaki na ngambo mosusu ya nzela
mpe akobaki mobembo na ye. 32 Ndenge moko mpe
Molevi moko akomaki na esika yango; tango kaka
amonaki moto yango, akatisaki na ngambo mosusu
ya nzela mpe akobaki mobembo na ye. 33 Kasi moto
moko ya Samari, wana azalaki kokende mobembo,
akomaki na esika oyo moto yango azalaki; tango
kaka amonaki ye, ayokelaki ye mawa, 34 apusanaki
pene na ye, asopelaki bapota na ye mafuta mpe vino,
mpe akangaki yango. Bongo amatisaki moto yango
na likolo ya mile na ye moko, amemaki ye na ndako
ya bapaya, mpe akobaki kosunga ye kuna. 35 Mokolo
oyo elandaki, abimisaki mbongo ya bibende mibale
mpe apesaki yango na nkolo ndako ya bapaya;
alobaki na ye: « Salisa moto oyo malamu; tango
nakozonga, nakozongisela yo mbongo nyonso oyo
okobakisa! » 36 Yesu atunaki: — Mpo na yo, nani
kati na bango misato azalaki moninga ya moto oyo
akweyaki na maboko ya miyibi? 37 Molakisi ya mibeko
azongisaki: — Ezali moto oyo ayokelaki ye mawa.
Yesu alobaki na ye: — Kende mpe sala bongo! 38
Wana Yesu mpe bayekoli na Ye bazalaki kokende,
Yesu akotaki na mboka moko, mpe mwasi moko
oyo kombo na ye ezali Marte ayambaki Ye kati na
ndako na ye. 39 Mari, ndeko mwasi ya Marte, ayaki
kovanda na makolo ya Nkolo, mpe azalaki koyoka
makambo oyo Nkolo azalaki koloba. 40 Kasi, na tango
yango, Marte amipesaki na misala nyonso ya ndako;
ayaki na lombangu mpe alobaki: — Ah Nkolo, ozali
komona te ete ndeko na ngai atiki ngai kosala ngai
moko misala? Loba na ye ete asunga ngai! 41 Nkolo
azongiselaki ye: — Marte, Marte, ozali komitungisa
mpe kominyokola mpo na makambo ebele, 42 kasi
likambo moko kaka ezali na tina. Mari aponi oyo eleki
malamu, mpe moto ata moko te akobotola ye yango.

11 Mokolo moko, Yesu azalaki kosambela na esika
songolo. Tango asilisaki kosambela, moko kati
na bayekoli na Ye alobaki na Ye: — Nkolo, lakisa biso
kosambela ndenge Yoane alakisaki bayekoli na ye. 2

Yesu alobaki na bango: — Tango bozali kosambela,
boloba: Tata, tika ete Kombo na Yo ebulisama, tika ete
Bokonzi na Yo eya! 3 Pesa biso bilei oyo tosengeli na
yango, mokolo na mokolo, 4 limbisa masumu na biso,
pamba te biso mpe tolimbisaka moto nyonso oyo
asalaka biso mabe; mpe komema biso na komekama
te. 5 Alobaki na bango lisusu: — Soki moko kati na
bino azali na molingami, bongo akei epai na ye na
midi ya butu mpe alobi: « Molingami, defisa ngai
mapa misato; 6 pamba te moko kati na baninga na
ngai azali kosala mobembo mpe akomi epai na ngai,
kasi nazangi bilei ya kopesa ye. » 7 Soki molingami
oyo, wuta kati na ndako na ye, azongisi: « Kotungisa
ngai te, nasili kokanga ekuke ya ndako na ngai; ngai
mpe bana na ngai tolali, nakoki kolamuka te mpo na
kopesa yo mapa. » 8 Nazali koloba na bino penza ya
solo: ata soki akotelema te mpo na kopesa ye mapa
yango, kasi akotelema penza mpo na motungisi na
ye mpe akopesa ye nyonso oyo azali na yango na
bosenga, pamba te azali moninga na ye. 9 Boye,
Ngai nazali koloba na bino: Bosenga, mpe bakopesa
bino; boluka, mpe bokomona; bobeta ekuke, mpe
bakofungolela bino. 10 Pamba te moto nyonso oyo
asengaka azwaka, moto oyo alukaka amonaka; mpe
moto oyo abetaka ekuke, bafungolelaka ye yango. 11
Nani kati na bino, batata, akopesa na mwana na ye
nyoka soki asengi ye mbisi, 12 to akopesa ye koto
soki asengi ye liki? 13 Bongo soki bino bato oyo bozali
kutu mabe boyebi kopesa na bana na bino biloko ya
malamu, ndenge nini Tata oyo azali na Likolo apesa te
Molimo Mosantu epai ya bato oyo basengaka Ye! 14
Mokolo moko, Yesu azalaki kobengana molimo mabe
oyo ezalaki kopekisa moto koloba. Tango molimo
mabe yango ebimaki, moto oyo azalaki koloba te
akomaki koloba, mpe ebele ya bato bakamwaki.
15 Kasi bamoko kati na bango balobaki: — Azali
kobengana milimo mabe na nguya ya Belizebule,
mokonzi ya milimo mabe. 16 Bamosusu, mpo na
komeka Yesu, basengaki na Ye elembo moko kowuta
na Likolo. 17 Lokola Yesu ayebaki makanisi na bango,
alobaki na bango: — Bokonzi nyonso oyo ekabwani
mpe ekomi komibundisa ekomipanza, mpe ndako oyo
ekabwani mpe ekomi komibundisa ekokweya. 18 Soki
Satana akomi komibundisa, bokonzi na ye ekotelema
ndenge nini? Nalobi bongo mpo bolobi ete Ngai nazali
kobengana milimo mabe na nguya ya Belizebule. 19
Mpe soki Ngai nazali kobengana milimo mabe na
nguya ya Belizebule, bayekoli na bino babenganaka
yango na nguya ya nani? Mpo na yango, bayekoli na
bino bakozala bango moko basambisi na bino. 20
Kasi soki ezali na nguya ya Nzambe nde Ngai nazali
kobengana milimo mabe, wana Bokonzi ya Nzambe
esili kokoma kino epai na bino. 21 Tango elombe oyo
alata bibundeli akengelaka ndako na ye, biloko na ye
ebatelamaka malamu; 22 kasi soki moto mosusu oyo
aleki ye na makasi ayei kobundisa ye mpe alongi ye,
akobotola ye bibundeli oyo azalaki kotiela motema,
akokamata biloko na ye nyonso mpe akokaba yango.
23 Moto oyo azali elongo na Ngai te azali monguna
na Ngai, mpe moto oyo asangisaka te elongo na
Ngai apanzaka. 24 Soki molimo mabe ebimi kati na
moto, ekendaka koyengayenga na bisika ekawuka
mpo na koluka esika ya kopema. Kasi soki ezwi
esika yango te, emilobelaka: « Eleki malamu mpo
na ngai kozonga na ndako oyo natikaki. » 25 Tango
molimo mabe yango ezongaka, ekutaka ndako yango
polele, bakombola mpe babongisa malamu. 26 Bongo
ekendaka lisusu kozwa milimo mosusu sambo oyo
eleki yango na mabe, mpe, elongo na yango, ekotaka
mpe evandaka kuna. Boye bomoi ya moto yango
ekomaka lisusu mabe, koleka ndenge ezalaki liboso.
27 Wana Yesu azalaki koloba makambo oyo, mwasi
moko agangaki wuta kati na ebele ya bato: — Esengo
na mama oyo abotaki Yo mpe amelisaki Yo mabele!
28 Yesu azongisaki: — Esengo nde na bato oyo
bayokaka Liloba na Nzambe mpe batosaka yango! 29
Lokola bato bazalaki kotonda se kotonda pembeni na
Ye, Yesu alobaki: — Bato ya ekeke oyo bazali bato
mabe penza! Bazali kosenga elembo! Bakopesamela
elembo mosusu te, longola kaka elembo ya Yona; 30
pamba te, ndenge Yona azalaki elembo mpo na bato
ya Ninive, ndenge wana mpe Mwana na Moto akozala
elembo mpo na bato ya ekeke oyo. 31 Na mokolo ya
kosambisama, mwasi mokonzi ya sude akolamuka,
elongo na bato ya ekeke oyo, mpe akokatela bango
etumbu, pamba te awutaki mosika, na suka ya mokili,
mpo na koyoka bwanya ya Salomo; nzokande awa
sik'oyo, ezali na Moto oyo aleki Salomo. 32 Na
mokolo ya kosambisama, bato ya Ninive bakotelema,
elongo na bato ya ekeke oyo, mpe bakokatela bango
etumbu, pamba te babongolaki mitema na bango
tango bayokaki mateya ya Yona; nzokande awa
sik'oyo, ezali na Moto oyo aleki Yona. 33 Moto moko
te apelisaka mwinda mpo na kotia yango na esika ya

kobombama to na se ya katini. Nzokande, batiaka
yango na likolo ya etelemiselo ya minda mpo ete
bato oyo bazali kokota na ndako bamona pole. **34**
Miso na yo ezali lokola mwinda ya nzoto na yo. Soki
miso na yo ezali malamu, nzoto na yo mobimba
mpe ezali kati na pole. Kasi soki ebeli, nzoto na yo
mobimba mpe ekoti kati na molili. **35** Yango wana,
sala keba ete pole oyo ezali kati na yo ekoma molili
te. **36** Soki nzoto na yo mobimba ezali kati na pole,
mpe eteni ata moko te ezali kati na molili, nzoto na
yo mobimba ekotonda na pole lokola tango mwinda
engengisaka yo na nzela ya pole na yango. **37** Tango
Yesu asilisaki koloba, Mofarizeo moko abengisaki Ye
mpo ete akende kolia elongo na ye. Yesu akotaki
na ndako na ye mpe avandaki na mesa. **38** Kasi
Mofarizeo akamwaki mingi tango amonaki ete Yesu
asukoli maboko te liboso ya kolia. **39** Bongo, Nkolo
alobaki na ye: — Bino Bafarizeo, bosukolaka libanda
ya bakopo mpe ya basani, kasi botondi na moyibi
mpe na mabe. **40** Bazoba! Boni, ye oyo asalaki
libanda, asalaki mpe kati te? **41** Bobonza nde bomoto
na bino ya kati lokola likabo epai ya Nzambe, bongo
mobimba na bino ekokoma mbala moko peto. **42**
Mawa na bino, Bafarizeo! Bofutaka eteni ya zomi
ya bandembi, ya matungulu mpe ya bandunda ya
lolenge nyonso, kasi bomonaka pamba bosembo
mpe bolingo ya Nzambe. Nzokande bosengeli nde
kotia yango na misala, mpe kozwa na motuya likambo
oyo wana ya kofuta eteni ya zomi. **43** Mawa na bino,
Bafarizeo! Bolingaka kovanda na bakiti ya liboso,
kati na bandako ya mayangani; mpe bolingaka ete
bato bapesa bino mbote ya lokumu, na bisika oyo
bato ebele bakutanaka. **44** Mawa na bino! Bozali
lokola bakunda oyo ezanga bilembo, bongo bato
batambolaka na likolo na yango na kozanga koyeba!
45 Molakisi moko ya mibeko alobaki na Yesu: —
Moteyi, tango ozali koloba bongo, ozali kofinga mpe
biso! **46** Yesu azongisaki: — Bino mpe balakisi ya
Mobeko, mawa na bino! Bomemisaka bato mikumba
ya kilo makasi, mpe bino moko boningisaka ata
mosapi moko te mpo na kosunga bango. **47** Mawa na
bino, pamba te botongaka bakunda mpo na basakoli
oyo bakoko na bino baboma! **48** Boye, wana bosalaka
bongo, botatolaka ete bondimi makambo oyo bakoko
na bino basala; pamba te bango, baboma basakoli,
mpe bino, bozali kotonga bakunda na bango. **49**
Yango wana, Nzambe, kati na bwanya na Ye, aloba: «
Nakotindela bango basakoli mpe bantoma; bakoboma
bamoko, mpe bakonyokola bamosusu. » **50** Mpo
na yango, makila ya basakoli nyonso, oyo basopa
wuta na ebandeli ya mokili, ekotangama na mito
ya bato ya ekeke oyo, **51** kobanda na makila ya
Abele kino na makila ya Zakari oyo babomaki kati
na etumbelo mpe Esika ya bule. Nazali koloba na
bino penza ya solo: mokumba ya mabe wana nyonso
ekokweyela bato ya ekeke oyo. **52** Mawa na bino,
balakisi ya Mobeko, pamba te bolongolaki fungola
ya boyebi! Bino moko bokotaki te, mpe bopekisaki
bato oyo bazalaki na posa ya kokota. **53** Tango Yesu
abimaki na ndako, Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko
basilikelaki Ye makasi mpe bakomaki kotungisa Ye na
nzela ya mituna ya ndenge na ndenge, **54** na kotiela
Ye mitambo mpo na kozwa, kati na maloba na Ye,
likambo ya kofunda Ye.

12 Na tango yango, lokola bankoto ebele ya bato
basanganaki, kino bakomaki konyatana bango
na bango, Yesu abandaki na koyebisa bayekoli na Ye:
— Bosala keba na levire ya Bafarizeo, oyo ezali lokuta!
2 Eloko moko te ebombama ekozanga komonisama,
mpe eloko moko te ya sekele ekozanga koyebana. **3**
Nyonso oyo bokoloba kati na molili ekoyokana kati
na pole ya mokolo, mpe nyonso oyo bokolobana
na matoyi kati na bashambre ekosakolama wuta
na likolo ya bandako. **4** Balingami na Ngai, nazali
koloba na bino: bobanga te bato oyo bakoki koboma
nzoto mpe, na sima, bakoki kosala likambo mosusu
te. **5** Nakolakisa bino nani oyo bosengeli kobanga:
bobanga Ye oyo, sima na kufa, azali na bokonzi ya
kobwaka kati na lifelo. Solo, nazali koloba na bino:
Ye nde bosengeli kobanga. **(Geenna g1067)** **6** Boni,
batekaka te bandeke mike mitano na motuya ya
mbongo ya bibende mibale? Nzokande, Nzambe
abosanaka ata ndeke moko te kati na yango. **7** Ayebi
kutu ata motango ya suki na bino. Bobanga te; boleki
bandeke mike ebele na motuya. **8** Nazali koloba na
bino: moto nyonso oyo, na miso ya bato, akotatola ete
azali moto na Ngai, Mwana na Moto mpe akotatola
liboso ya ba-anjelu ya Nzambe ete azali moto na Ye;
9 kasi ye oyo akowangana Ngai na miso ya bato, Ngai
mpe nakowangana ye liboso ya ba-anjelu ya Nzambe.
10 Moto nyonso oyo akoloba mabe na tina na Mwana
na Moto akolimbisama, kasi ye oyo akofinga Molimo
Mosantu akolimbisama te. **11** Tango bakokumba bino

kati na bandako ya mayangani, liboso ya bakambi
mpe bakonzi, bomitungisa te na koluka koyeba
ndenge nini bokosamba mpe maloba nini bokoloba;
12 pamba te Molimo Mosantu akolakisa bino, na
tango yango, makambo oyo bosengeli koloba. 13
Moto moko kati na ebele ya bato alobaki na Yesu: —
Moteyi, loba na ndeko na ngai ete akabola na ngai
libula oyo tata atikelaki biso. 14 Yesu azongiselaki ye:
— Molingami na Ngai, nani atie Ngai Mosambisi to
Mokati makambo na bino ya libula? 15 Bongo alobaki
na bato nyonso: — Bosala keba! Bomibatela malamu
ete bokweya te na lokoso ya konduka bomengo;
pamba te, ezala kati na bofuluki, ezali bomengo te
nde esalaka bomoi ya moto. 16 Mpe alobaki na
bango lisese oyo: — Bilanga ya mozwi moko ebotaki
bambuma ebele penza. 17 Akomaki kokanisa mpe
komituna: « Nasala nini? Nazali lisusu na esika te
mpo na kobomba bambuma na ngai ya bilanga. » 18
Bongo amilobelaki lisusu: « Nakosala boye: nakobuka
bibombelo na ngai mpo na kotonga bibombelo oyo
eleki minene, nakobomba kuna ble na ngai nyonso
mpe biloko na ngai mosusu. 19 Sima na yango,
nakomilobela: ‹ Oh bomoi na ngai, otondi na biloko
oyo ebombami mpo na mibu ebele; pema na yo, lia,
mela mpe sepela! › » 20 Kasi Nzambe alobaki na
ye: « Zoba! Na butu ya lelo kaka, okokufa. Bongo
nani akokoma nkolo biloko nyonso oyo ondukaki
mpo na yo moko? » 21 Ekozala bongo mpo na
moto nyonso oyo andukaka bomengo mpo na ye
moko, kasi alukaka te kozala mozwi na miso ya
Nzambe. 22 Bongo Yesu alobaki na bayekoli na Ye:
— Yango wana, nazali koloba na bino: bomitungisaka
te na tina na bomoi na bino, na komituna: tokolia
nini? To na tina na banzoto na bino, na komituna:
Tokolata nini? 23 Pamba te bomoi eleki bilei na
tina, mpe nzoto eleki bilamba na tina. 24 Botala
bayanganga: elonaka nkona te, ebukaka bambuma
te, ezali te na ebombelo bambuma to na ebombelo
bilei; kasi Nzambe aleisaka yango. Nzokande bino,
boleki bandeke na motuya. 25 Nani kati na bino, na
nzela ya mitungisi na ye, akoki kobakisa ata ngonga
moko na molayi ya bomoi na ye? 26 Soki bokoki
kosala te makambo oyo ya mike-mike, bongo mpo
na nini komitungisa na tina na makambo mosusu?
27 Botala ndenge bafololo ya lisi ekolaka! Esalaka
te, etongaka bilamba te; nzokande, nazali koloba na
bino, ezala ye moko mokonzi Salomo, kati na nkembo
na ye nyonso, atikalaki kolata te lokola moko kati na
yango. 28 Soki Nzambe alatisaka bongo matiti oyo,
lelo, ezali kati na bilanga, mpe, lobi, ekobwakama na
moto, akozanga te kolatisa bino, bato ya kondima
moke? 29 Bomitungisaka te na tina na biloko ya
kolia to ya komela, bolongola yango na makanisi
na bino. 30 Pamba te ezali bapagano ya mokili oyo
nde balukaka-lukaka biloko wana nyonso. Tata na
bino ayebi malamu ete bozali na bosenga na yango.
31 Bolukaka nde liboso Bokonzi ya Nzambe, bongo
bakobakisela bino biloko wana nyonso. 32 Oh etonga
moke, bobanga te! Pamba te Tata na bino asepelaki
kopesa bino Bokonzi! 33 Boteka biloko na bino mpe
bokaba epai ya babola mbongo oyo bokozwa. Bosala
mpo na bolamu na bino mabenga oyo etobokaka
te; bonduka bomengo kati na Likolo epai wapi ekoki
kobeba te, moyibi akoki kopusana te mpe nselele
ekoki kobebisa te; 34 pamba te epai bomengo na
bino ezali, kuna mpe motema na bino ekozala. 35
Bomilengela mpo na mosala mpe bobatela minda
na bino ya kopela. 36 Bozala lokola bato oyo bazali
kozela bozongi ya nkolo na bango wuta na feti ya
libala, mpo ete bafungolela ye ekuke tango kaka
akoya mpe akobeta ekuke. 37 Esengo na basali oyo
nkolo, tango akoya, akokuta bazali kosenzela! Nazali
koloba na bino penza ya solo: nkolo mpe akolata
elamba na ye ya mosala, akovandisa bango na mesa,
mpe akoya kopesa bango bilei. 38 Ekozala penza
esengo mpo na basali oyo nkolo akokuta bazali
kosenzela, ezala ayei na ngonga ya midi ya butu to
liboso ete tongo etana. 39 Kasi bososola malamu
likambo oyo: soki nkolo ndako ayebaki ngonga oyo
moyibi akoya, alingaki kopekisa ye kokota kati na
ndako na ye. 40 Bino mpe bomilengela, pamba
te Mwana na Moto akoya na ngonga oyo bozali
kokanisa kutu te kozela Ye. 41 Petelo atunaki Yesu:
— Nkolo, ozali koloba lisese oyo mpo na biso to
mpo na bato nyonso? 42 Nkolo azongisaki: — Nani
mobateli bomengo ya sembo mpe ya mayele epai ya
nani nkolo akopesa mokumba ya kokamba basali
na ye mpo na kopesaka bango bilei na bango na
tango oyo ekoki? 43 Esengo na mosali oyo nkolo
na ye, tango akozonga, akokuta azali kosala bongo!
44 Nazali koloba na bino penza ya solo: nkolo na
ye akopesa ye mokumba ya kobatela biloko na ye
nyonso. 45 Kasi soki mosali yango amilobeli: « Nkolo
na ngai awumeli mpo na kozonga, » mpe akomi

kobeta basali mpe basi basali; kolia, komela masanga
mpe kolangwa, 46 nkolo ya mosali yango akozonga
na mokolo oyo ye, mosali, azali kozela ye te, mpe na
ngonga oyo ayebi te. Boye akokata-kata ye na biteni
mpe akotia ye esika moko na basali oyo bazangi
bosembo. 47 Mosali oyo ayebi posa ya nkolo na ye,
kasi amilengeli te to asali te kolanda posa ya nkolo
na ye, akobetama fimbu ebele. 48 Kasi mosali oyo
ayebi te posa ya nkolo na ye mpe asali makambo oyo
ebongi na etumbu, akobetama fimbu moke. Na moto
oyo bapesi mingi, bakosenga ye mpe mingi; mpe
bakotuna na moto na moto kolanda mokumba oyo
bapesi ye: na moto oyo bapesi mingi, bakotuna ye
mpe mingi; mpe na moto oyo bapesi moke, bakotuna
ye moke. 49 Nayei kotia moto na mokili, nazali na
posa makasi ete moto yango emipelela. 50 Kasi
ezali na libatisi moko oyo nasengeli kozwa, mpe
tala ndenge nini nakomi motema moto-moto mpo
na kozela kokokisama na yango! 51 Boni, bokanisi
ete nayaki mpo na komema kimia na mokili? Kimia
te, bokabwani nde. 52 Pamba te, kobanda sik'oyo,
bato mitano kati na libota moko bakokabwana: misato
bakoyina mibale, mpe mibale bakoyina misato. 53
Tata akoyina mwana na ye ya mobali, mpe mwana
mobali akoyina tata na ye; mama akoyina mwana na
ye ya mwasi, mpe mwana mwasi akoyina mama na
ye; mama-bokilo akoyina mwasi ya mwana na ye ya
mobali, mpe mwasi ya mwana mobali akoyina mama-
bokilo na ye. 54 Bongo alobaki lisusu na ebele ya
bato: — Tango bomonaka mapata kobima na weste,
bolobaka mbala moko: « Mvula elingi konoka, » mpe
ekokisamaka bongo. 55 Tango mopepe ya sude
efulaka, bolobaka: « Molunge ekozala makasi penza,
» mpe esalemaka bongo. 56 Bato ya bilongi mibale!
Boyebi malamu kolimbola bilembo oyo bomonaka na
mokili mpe na likolo, bongo mpo na nini bozali koyeba
te kososola tango oyo? 57 Mpo na nini bososolaka
te, mpo na bino moko, makambo oyo ezali sembo?
58 Soki ozali kokende na esambiselo elongo na moto
oyo afundi yo, sala nyonso mpo ete oyokana na
ye, wana bozali nanu na nzela. Soki te, akokumba
yo epai ya mosambisi, mosambisi akokaba yo na
maboko ya bakengeli, mpe bakengeli bakobwaka yo
kati na boloko. 59 Nazali koloba na yo: okobima na
boloko soki kaka ofuti niongo na yo kino na mbongo
ya suka ya bibende.

13 Na tango wana, ndambo ya bato bayaki koyebisa
Yesu ndenge nini Pilato abomaki bato ya Galile
na ngonga oyo bazalaki kobonzela Nzambe bambeka.
2 Yesu alobaki na bango: — Bokanisi ete bato wana
ya Galile bakufaki kufa ya somo mpo ete bazalaki
bato minene ya masumu koleka bato nyonso mosusu
ya Galile? 3 Nazali koloba na bino: Ezali bongo te!
Kasi soki bobongoli mitema te, bino mpe bokokufa
bino nyonso. 4 Bongo bato wana zomi na mwambe
oyo bakufaki tango ndako molayi ya Siloe ekweyelaki
bango, bokanisi ete bazalaki bato ya masumu koleka
bavandi nyonso ya Yelusalemi? 5 Nazali koloba
na bino: Ezali bongo te! Soki bobongoli mitema te,
bino mpe bokokufa bino nyonso. 6 Bongo alobaki
lisese oyo: — Moto moko azalaki na nzete na ye ya
figi kati na elanga na ye ya vino; akendeki koluka
bambuma na likolo ya nzete yango, kasi akutaki
ata mbuma moko te. 7 Boye alobaki na mobateli
elanga yango: « Tala, tokomi na mobu ya misato
wuta nayaka koluka bambuma na likolo ya nzete
oyo ya figi, mpe nazwi ata mbuma moko te. Kata
yango! Mpo na nini ekanga mabele pamba? » 8
Mobateli elanga azongiselaki ye: « Nkolo na ngai,
tika yango lisusu mobu oyo! Nakotimola mabele
pembeni na yango mpe nakotia matiti ya kopola; 9
tango mosusu ekobota mbuma na mobu oyo ezali
koya. Soki eboti te, wana kata na yo yango. » 10
Mokolo moko ya Saba, Yesu azalaki koteya kati na
ndako ya mayangani. 11 Nzokande, ezalaki wana na
mwasi moko oyo molimo mabe egumba ye mokongo,
mpe azalaki kokoka te komisembola wuta mibu zomi
na mwambe. 12 Tango Yesu amonaki ye, abengaki
ye wuta na liboso mpe alobaki na ye: — Mwasi,
okangolami na pasi na yo! 13 Mpe Yesu atielaki ye
maboko. Mbala moko, mwasi yango amisembolaki
mpe akomaki kokumisa Nzambe. 14 Kasi mokambi
ya ndako ya mayangani asilikaki mpo ete Yesu abikisi
moto na mokolo ya Saba, mpe alobaki na ebele
ya bato: — Ezali na mikolo motoba mpo na kosala
mosala! Ezali na mikolo yango nde bosengeli koya
mpo ete babikisa bino, kasi na mokolo ya Saba te!
15 Nkolo azongiselaki ye: — Bato ya bilongi mibale!
Nani kati na bino, na mokolo ya Saba, afungolaka
te mpe amemaka te ngombe na ye to ane na ye,
wuta na elielo, mpo ete ekende komela mayi? 16
Mwasi oyo azali mokitani ya Abrayami! Nzokande
Satana asila kokanga ye minyololo mibu zomi na

mwambe! Boni, esengelaki te kokangola ye, na oyo
ekanga ye, kaka mpo ete ezali mokolo ya Saba? 17
Tango alobaki bongo, bayini na Ye nyonso batondaki
na soni; kasi ebele ya bato bazalaki kosepela na
bikamwa nyonso oyo azalaki kosala. 18 Bongo Yesu
atunaki: — Bokonzi ya Nzambe ekokani na nini?
Nakokanisa yango na nini? 19 Bokonzi ya Nzambe
ekokani na nkona ya mutarde oyo moto moko azwaki
mpe alonaki kati na elanga na ye, ebimisaki moto
mpe ekomaki nzete monene, bongo bandeke ya
likolo eyaki kovanda na bitape na yango. 20 Yesu
atunaki lisusu: — Nakokokanisa Bokonzi ya Nzambe
na nini? 21 Ekokani na levire oyo mwasi azwaki mpe
asangisaki kati na bakilo pene tuku mibale na sambo
ya farine, kino nyonso evimbaki. 22 Yesu azalaki
koleka na bingumba mpe na bamboka, azalaki koteya
wana azalaki kokende na Yelusalemi. 23 Moto moko
atunaki Ye: — Nkolo, bato moke kaka nde bakobika?
Yesu alobaki na bango: 24 — Bosala makasi mpo na
kokotela na ekuke ya moke; pamba te, nazali koloba
na bino, bato mingi bakoluka kokota, kasi bakokoka
te. 25 Tango Nkolo ndako akotelema mpe akokanga
ekuke, bokotikala libanda, bokobanda kobeta ekuke
mpe kobondela: « Nkolo, Nkolo, fungolela biso! »
Kasi Ye akozongisela bino: « Nayebi bino te, nayebi
mpe esika bowuti te! » 26 Bongo bokoloba: « Toliaki
mpe tomelaki mesa moko elongo na Yo, mpe oteyaki
na babalabala na biso! » 27 Kasi akozongisela bino: «
Nayebi bino te, nayebi mpe esika bowuti te! Bolongwa
liboso na Ngai, bino nyonso, bato mabe! » 28 Kolela
mpe koswa minu ekozala kuna, tango bokomona
Abrayami, Izaki, Jakobi mpe basakoli nyonso kati
na Bokonzi ya Nzambe; kasi bino, bokobwakama
libanda. 29 Bato bakowuta na Este mpe na Weste,
na Nor mpe na Sude, mpe bakovanda na mesa kati
na Bokonzi ya Nzambe. 30 Boye, kati na bato oyo
bazali sik'oyo bato ya liboso, ebele bakokoma bato
ya suka; mpe kati na ba-oyo bazali sik'oyo bato ya
suka, ebele bakokoma bato ya liboso. 31 Kaka na
tango yango, ndambo ya Bafarizeo bayaki epai ya
Yesu mpe balobaki na Ye: — Longwa awa, kende
na yo esika mosusu, pamba te Erode akani koboma
Yo! 32 Yesu alobaki na bango: — Bokende koloba
na mbwa wana ya zamba: « Nakokoba kobengana
milimo mabe mpe kobikisa babeli, lelo mpe lobi;
mpe na mokolo ya misato, nakosilisa mosala na
Ngai. » 33 Kasi nasengeli kokoba mobembo na
Ngai, lelo, lobi mpe lobi oyo ekolanda; pamba te
mosakoli moko te akokufa libanda ya Yelusalemi! 34
Yelusalemi, Yelusalemi, yo oyo obomaka basakoli
mpe obambaka bato oyo Nzambe atindelaka yo
mabanga, mbala boni nalingaki kosangisa bana na
yo, ndenge soso ya mwasi esangisaka bana na yango
na se ya mapapu, kasi boboyaki. 35 Sik'oyo, ndako
na bino ezali kosundolama. Solo, nazali koloba na
bino: Bokotikala komona Ngai lisusu te kino bokoloba:
« Tika ete apambolama, Ye oyo ayei na Kombo ya
Nkolo! »

14 Mokolo moko ya Saba, Yesu akendeki kolia
kati na ndako ya moko kati na bakambi ya
Bafarizeo, mpe Bafarizeo bazalaki kotala Ye malamu.
2 Liboso na Ye, ezalaki na moto moko oyo azalaki
kobela bokono ya kovimba nzoto. 3 Yesu atunaki
Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko: — Boni, mobeko
na biso epesaka nzela ya kobikisa moto na mokolo ya
Saba to te? 4 Kasi bavandaki kimia. Yesu asimbaki
mobeli yango, abikisaki ye na bokono na ye mpe
azongisaki ye. 5 Bongo atunaki bango: — Soki moko
kati na bino azali na mwana to ngombe; bongo, na
mokolo ya Saba, akweyi to ekweyi kati na libulu, boni,
bokobimisa te na lombangu mwana yango to ngombe
yango? 6 Bakokaki te kopesa Ye eyano. 7 Tango
Yesu amonaki ndenge nini bato oyo babengamaki
na feti bazalaki kopona bisika ya lokumu, alobaki
na bango lisese oyo: 8 « Soki moto abengisi yo na
feti ya libala, kokende komivandisa te na esika ya
lokumu, pamba te, kati na bato oyo babengami na
feti yango, ekoki kozala na moto oyo aleki yo na
lokumu. 9 Soki esalemi bongo, moto oyo abengisi
bino mibale akoya koloba na yo: ‹ Tikela moto oyo kiti
na yo! › Bongo, na soni nyonso, okokende kozwa
esika ya suka. 10 Kasi soki babengisi yo na feti,
kende na yo kovanda na esika ya suka, mpo ete,
tango moto oyo abengisi yo akoya, aloba na yo: ‹
Molingami na ngai, yaka kovanda na esika oyo eleki
malamu! › Boye, okopesamela lokumu na miso ya
bato nyonso oyo babengami na feti. 11 Solo, moto
nyonso oyo amitombolaka, bakokitisa ye; mpe moto
oyo amikitisaka, bakotombola ye. » 12 Bongo Yesu
alobaki na moto oyo abengisaki Ye: — Soki osali
feti mpo ete bato baya kolia, kobengisa te balingami
na yo, bandeko na yo, baboti na yo to bazwi oyo
bazalaka pene na yo; noki te bango mpe bakobengisa

yo mpo na kozongisela yo, na nzela wana, bolamu
oyo osalaki mpo na bango. 13 Kasi Soki osali feti,
bengisa babola, bakufi miso, bakakatani mpe ba-
ebosono; 14 mpe Nzambe akopambola yo. Atako
bakoki te kozongisela yo bolamu oyo osali mpo na
bango, kasi Nzambe akofuta niongo na mokolo oyo
bato ya sembo bakosekwa. 15 Tango moko kati
na babengami ayokaki bongo, alobaki na Yesu: —
Esengo na moto oyo akolia na feti kati na Bokonzi
ya Nzambe! 16 Yesu azongiselaki ye: — Moto moko
asalaki feti monene mpe abengisaki bato ebele. 17
Tango ngonga ya kolia ekokaki, atindaki mosali na ye
kokende koloba na bato oyo babengamaki: « Boya,
pamba te nyonso esili kobongisama sik'oyo. » 18 Kasi
bango nyonso bakomaki kosenga bolimbisi ndenge
moko. Moto ya liboso alobaki: « Nawuti kosomba
elanga, nasengeli kokende kotala yango; nabondeli
yo, limbisa ngai! » 19 Moto ya mibale alobaki: «
Nawuti kosomba bangombe zomi, nasengeli komeka
yango; nabondeli yo, limbisa ngai! » 20 Moto mosusu
alobaki: « Nawuti kobala mwasi; nakoki koya te. » 21
Mosali azongaki mpe ayebisaki makambo nyonso
epai ya nkolo na ye. Nkolo ndako asilikaki makasi mpe
atindaki mosali na ye: « Kende noki na banzela, na
babalabala ya engumba, mpe memela ngai babola,
ba-ebosono, bakakatani mpe bakufi miso. » 22 Sima
na mwa tango, mosali ayaki mpe alobaki: « Nkolo na
ngai, nasali ndenge otindaki ngai; kasi bisika ezali
nanu. » 23 Nkolo alobaki na mosali na ye: « Kende
lisusu na banzela mpe na babalabala ya engumba,
tinda bango na makasi mpo ete bakota, mpe ndako
na ngai etonda na bato. 24 Pamba te, nazali koloba
na yo: moko te kati na bato oyo babengamaki akolia
biloko ya feti na ngai. » 25 Ebele ya bato bazalaki
kokende elongo na Yesu. Yesu abalukaki mpo na
kotala bango mpe alobaki: 26 — Soki moto ayei epai
na Ngai, kasi alingi Ngai te koleka tata na ye, mama
na ye, mwasi na ye, bana na ye, bandeko na ye ya
mibali, bandeko na ye ya basi, mpe ezala ata bomoi
na ye moko, moto ya ndenge wana akoki te kozala
moyekoli na Ngai. 27 Mpe moto nyonso oyo amemaka
ekulusu na ye te mpe alandaka Ngai te akoki te
kozala moyekoli na Ngai. 28 Soki moko kati na bino
alingi kotonga ndako molayi, boni, bokovanda nanu te
mpe bokoluka nanu te koyeba motuya mpo na kotala
soki bozali na mbongo ya kokoka mpo na kosilisa
misala ya kotonga ndako yango? 29 Pamba te, soki
sima na bino kotia moboko, bokoki lisusu te kosilisa
kotonga ndako yango, bato nyonso oyo bakobanda
komona yango bakobanda koseka bino mpe koloba:
30 « Botala moto oyo! Abandaki mosala ya kotonga
ndako, kasi azangaki makoki ya kosilisa yango. » 31
Ndenge moko, soki mokonzi moko alingi kokende
kobundisa mokonzi mosusu, boni, akovanda nanu te
mpe akotala nanu te soki, elongo na basoda na ye
nkoto zomi, akoki kobundisa mokonzi oyo, elongo
na basoda nkoto tuku mibale, azali koya kobundisa
ye? 32 Soki amoni ete akokoka te, wana monguna
na ye azali nanu mosika, akotindela ye bato mpo na
kosenga kimia. 33 Boye, kati na bino, moto nyonso
oyo akoki kokabwana te na biloko na ye nyonso
akoki te kozala moyekoli na Ngai. 34 Mungwa ezali
malamu; kasi soki mungwa ebungisi elengi na yango,
ndenge nini bakozongisa lisusu elengi na yango? 35
Ekozala lisusu na tina moko te, ezala mpo na mabele
to mpo na kobongisa bilanga; kasi bakobwaka yango.
Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka
ayoka!

15 Bafutisi mpako mpe bato ya masumu bapusanaki
bango nyonso pene ya Yesu mpo na koyoka Ye.
2 Kasi Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko bazalaki
koyimayima mpe koloba: — Moto oyo azali koyamba
bato ya masumu mpe kolia mesa moko elongo na
bango. 3 Bongo Yesu alobaki na bango lisese oyo: 4
— Soki moko kati na bino azali na bameme nkama
moko, bongo moko kati na yango ebungi; boni,
akotika te bameme tuku libwa na libwa kati na esobe
mpo na kokende koluka moko oyo ewuti kobunga
kino amona yango? 5 Mpe tango akomona yango,
akotia yango na mapeka na ye, na esengo. 6 Bongo,
tango kaka akokoma na ndako na ye, akobengisa
balingami mpe baninga na ye, akoloba na bango: «
Bosepela na ngai elongo, pamba te namoni meme
na ngai, oyo ebungaki! » 7 Na nzela yango, nazali
koloba na bino: esengo oyo ekozala kati na Likolo
mpo na mosumuki moko kaka oyo abongoli motema,
eleki esengo mpo na bato ya sembo tuku libwa na
libwa oyo bazali na posa te ya kobongola mitema. 8
Soki mwasi azali na mbongo ya bibende zomi mpe
abungisi moko kati na yango, boni, apelisaka mwinda
te, akombaka ndako te mpo na koluka yango malamu
kino amona yango? 9 Bongo soki amoni yango,
abengisaka balingami na ye elongo na baninga na ye,

mpe alobaka na bango: « Bosepela na ngai elongo,
pamba te namoni mbongo na ngai, oyo ebungaki!
» 10 Na nzela yango, nazali koloba na bino: ba-
anjelu ya Nzambe basepelaka mpo na mosumuki
moko oyo abongoli motema. 11 Yesu alobaki lisusu:
— Mobali moko azalaki na bana mibali mibale. 12
Leki alobaki na tata na ye: « Tata, pesa ngai eteni na
ngai ya libula. » Mpe tata akabolelaki bango biloko
na ye. 13 Sima na mwa mikolo, leki azwaki biloko
nyonso oyo azalaki na yango, akendeki na mboka
moko ya mosika. Kuna, asakanaki na bozwi na ye,
abikaki bomoi ya mobulu. 14 Sima na ye kosakana
na bozwi na ye nyonso, nzala makasi ekotaki kati
na mboka yango mobimba, mpe akomaki kokelela.
15 Boye akendeki komikomisa lokola mosali epai ya
moto moko ya mboka yango. Moto yango atindaki ye
na bilanga na ye mpo na koleisa bangulu. 16 Mwana
alukaki ata kolia bilei ya bangulu, kasi moto ata moko
te apesaki ye yango. 17 Bongo akomaki kokanisa
na tina na bomoi na ye, alobaki: « Basali boni tata
na ngai azwa na mosala mpe bazali kolia ndenge
balingi, mpe biloko ya kolia eleki kutu ebele; kasi ngai
nazali kokufa awa na nzala! 18 Nazwi mokano ya
kobima mpe kozonga epai ya tata na ngai; nakoloba
na ye: ‹ Tata, nasali masumu liboso ya Nzambe mpe
liboso na yo. 19 Nabongi lisusu te kobengama mwana
na yo; zwa ngai lokola moko kati na basali na yo! ›
» 20 Boye, abimaki mpe azongaki epai ya tata na
ye. Wana azalaki nanu mosika, tata na ye amonaki
ye, ayokelaki ye mawa mingi; apotaki mbangu mpo
na kokutana na mwana na ye, amibwakaki na nzoto
na ye mpe ayambaki ye. 21 Mwana alobaki na tata
na ye: « Tata, nasali masumu liboso ya Nzambe
mpe liboso na yo, nabongi lisusu te kobengama
mwana na yo. » 22 Kasi tata alobaki na basali na
ye: « Bomema na lombangu nzambala oyo eleki
kitoko mpe bolatisa ye yango; bolatisa ye lopete, na
mosapi, mpe basandale, na makolo na ye. 23 Boya
na mwana ngombe ya mafuta mpe boboma yango;
tolia mpe tosala feti, 24 pamba te mwana na ngai,
oyo bozali komona, akufaki, kasi azongi lisusu na
bomoi; abungaki, kasi amonani! » Boye babandaki
feti na esengo makasi. 25 Na tango yango, kulutu na
ye azalaki nanu kati na bilanga. Tango akomaki pene
ya ndako, ayokaki miziki mpe makelele ya mabina.
26 Boye abengaki moko kati na basali mpe atunaki ye
makambo oyo ezali koleka. 27 Mosali azongisaki:
« Ndeko na yo azongi! Tata na yo abomi mwana
ngombe ya mafuta, pamba te amoni ye nzoto malamu
mpe nzoto kolongono. » 28 Kulutu asilikaki makasi
mpe aboyaki kokota. Boye tata na ye abimaki mpe
abondelaki ye. 29 Kasi azongiselaki tata na ye: «
Tala! Mibu nyonso oyo nazalaki kosalela yo lokola
mowumbu, natikalaki koboya te kotosa mitindo na yo.
Nzokande, otikala nanu kopesa ngai te ata mwana
ntaba mpo ete nasepela elongo na balingami na
ngai. 30 Kasi tango mwana na yo, oyo ya mobali
azongi na ndako, ye oyo asili kosakana na biloko
na yo, na mobulu elongo na basi ya ndumba, obomi
mwana ngombe ya mafuta mpo na ye! » 31 Tata
azongiselaki ye: « Mwana na ngai, ozalaka elongo
na ngai tango nyonso, mpe biloko na ngai nyonso
ezali ya yo. 32 Kasi tosengelaki kaka kosala feti mpe
kosepela, pamba te ndeko na yo, oyo ozali komona,
akufaki, kasi azongi lisusu na bomoi; abungaki, kasi
amonani! »

16 Yesu alobaki na bayekoli na Ye: — Mozwi moko
azalaki na mobateli bomengo; bongo bafundaki
ye epai ya mozwi ete azali kosakana na biloko na ye.
2 Mozwi abengaki ye mpo na kotuna ye: « Makambo
nini nazali koyoka na tina na yo? Yebisa ngai ndenge
nini obateli bomengo na ngai; pamba te, kobanda
lelo, okozala lisusu mobateli bomengo na ngai te.
» 3 Mobateli bomengo amilobelaki: « Nasala nini
sik'oyo? Mokonzi na ngai azali kolongola ngai na
mosala? Nazali na makasi te ya kotimola mabele,
mpe nakoyoka soni mpo na kokoma kosenga-senga.
4 Ah! Nasosoli sik'oyo likambo oyo nakoki kosala
mpo ete, tango nakozala lisusu na mosala te, bato
bayamba ngai kati na bandako na bango. » 5 Boye,
abengaki bato nyonso oyo bazalaki na niongo ya
mokonzi na ye; atunaki na moto ya liboso: « Osengeli
kofuta boni lokola niongo epai ya mokonzi na ngai? »
6 Moto yango azongisaki: « Batono tuku mibale ya
mafuta. » Mobateli bomengo alobaki na ye: « Zwa
mokanda na yo ya niongo, vanda noki, mpe koma
mokanda mosusu ya nyonso ya bangungulu zomi. »
7 Atunaki na moto mosusu: « Osengeli kofuta boni
lokola niongo epai ya mokonzi na ngai? » Azongisaki:
« Basaki nkama moko ya ble. » Mobateli bomengo
alobaki na ye: « Zwa mokanda na yo ya niongo, mpe
koma mokanda mosusu ya nyonso ya basaki tuku
mwambe. » 8 Mokonzi akumisaki mobateli mabe

wana ya bomengo mpo na mayele oyo asalaki na
yango. Pamba te bato ya mokili oyo, bazali na mayele
koleka bana ya pole. **(aiōn g165)** 9 Nalobi na bino:
bosalela bomengo ya mabe mpo na kotonga bondeko
na bato mosusu; mpo ete tango ekosila, bayamba
bino kati na bivandelo ya seko. **(aiōnios g166)** 10 Moto
oyo azali sembo na makambo mike, akoki mpe kozala
sembo na makambo minene; mpe moto oyo azali
sembo te na makambo mike, akozala mpe sembo
te na makambo minene. 11 Boye soki bozali sembo
te na bobateli bomengo oyo ezwami na banzela
ya lokuta, nani akopesa bino bomengo ya solo?
12 Mpe soki bozali sembo te na bobateli biloko ya
moto mosusu, nani akopesa bino biloko oyo esengeli
kozala ya bino moko? 13 Mosali moko te akoki
kosalela bankolo mibale, pamba te akoyina moko
mpe akolinga mosusu to akokangama na moko mpe
akoboya mosusu. Bokoki te kosalela mbala moko
Nzambe mpe mbongo. 14 Wana Bafarizeo bazalaki
koyoka Yesu koloba makambo wana nyonso, bazalaki
koseka Ye, pamba te bazalaki na lokoso ya mbongo.
15 Kasi Yesu alobaki na bango: — Bino, bozali penza
bato oyo bomilakisaka na miso ya bato mosusu lokola
nde bozali bato ya sembo, nzokande Nzambe ayebi
mitema na bino; pamba te oyo bato bamonaka motuya
makasi, Nzambe ayokaka yango nkele. 16 Tango ya
Mibeko mpe ya Basakoli ewumelaki kino na Yoane
Mobatisi; kasi wuta Yoane Mobatisi ayaki, Sango
Malamu ya Bokonzi ya Nzambe ezali koteyama, mpe
moto nyonso azali kobunda na kondima mpo na
kokota kuna. 17 Ezali penza pete mpo na Likolo
mpe mabele kolimwa; kasi mpo na Mibeko, ezali
penza pasi mpo na nkoma na yango oyo eleki moke
kolongwa. 18 Mobali nyonso oyo alongoli mwasi na
ye na libala mpe abali mwasi mosusu asali ekobo,
mpe mobali oyo abali mwasi oyo balongoli na libala
asali mpe ekobo. 19 Ezalaki na mozwi moko oyo
azalaki kolata bilamba ya motane makasi mpe ya lino
ya kitoko, bongo azalaki kobika bomoi ya bisengo
mikolo nyonso. 20 Na liboso ya ekuke ya ndako na
ye, mobola moko atandamaki wana, kombo na ye
ezalaki Lazare, nzoto na ye mobimba etonda na
bapota; 21 azalaki koluka ata kolia biloko oyo ezalaki
kokweya longwa na mesa ya mozwi, kasi ezalaki
bambwa nde ezalaki koya kolembola bapota na ye. 22
Mokolo moko, mobola yango akufaki, mpe ba-anjelu
bamemaki ye epai ya Abrayami. Mozwi mpe akufaki,
mpe bakundaki ye. 23 Kati na mboka ya bakufi,
mozwi azalaki konyokwama na pasi makasi; boye
atombolaki miso mpe amonaki, na mosika, Abrayami
elongo na Lazare avanda pembeni na ye. **(Hadēs g86)**
24 Mozwi akomaki koganga: « Tata Abrayami, yokela
ngai mawa! Tinda Lazare ete atia songe ya mosapi
na ye kati na mayi mpo ete atangisela ngai mayi na
lolemo, pamba te nazali koyoka pasi makasi kati na
moto oyo. » 25 Kasi Abrayami azongisaki: « Mwana
na ngai, kanisa ete, wana ozalaki na bomoi, ozwaki
bolamu ebele, kasi Lazare azwaki nde pasi ebele.
Sik'oyo awa, azali kozwa kobondisama na ye; kasi
yo, okomi na pasi. 26 Lisusu, libulu moko monene
ekaboli biso mpe bino, mpo ete moto nyonso oyo
alingi kolongwa awa epai biso tozali mpo na kokende
epai na bino, akoka te; mpe ete moto nyonso oyo
alingi kokatisa libulu yango longwa kuna epai bino
bozali mpo na koya awa epai na biso, akoka mpe te. »
27 Mozwi alobaki: « Tata, nasengi na yo, tinda Lazare
epai ya libota na ngai, 28 pamba te nazali na bandeko
mitano. Tika ete akende kokebisa bango mpo ete,
bango mpe, bakoma awa te, kati na esika oyo ya pasi!
» 29 Abrayami azongisaki: « Bandeko na yo bazali
na Moyize mpe basakoli; tika ete bayoka bango! »
30 Mozwi alobaki lisusu: « Te, tata Abrayami! Kasi
soki moto moko awuti na mboka ya bakufi mpe akei
epai na bango, bakobongola mitema! » 31 Abrayami
alobaki na ye: « Soki baboyi koyoka Moyize mpe
basakoli, bakondima mpe kaka te ata soki moto moko
alamuki kati na bakufi. »

17 Yesu alobaki na bayekoli na Ye: — Makambo
oyo ebetisaka bato mabaku ekoki kozanga te;
kasi mawa na moto oyo, na nzela na ye, makambo
yango eyaka! 2 Ekoleka malamu mpo na ye kokanga
ye libanga monene ya enikelo, na kingo mpe kobwaka
ye na ebale, na esika ya kotika ye kokweyisa na
masumu moko kati na bana mike oyo. 3 Bosala
penza keba mpo na bolamu na bino! Soki ndeko
na yo asali yo mabe, pamela ye; mpe soki ayoki
mawa mpo na mabe yango, limbisa ye. 4 Mpe
soki, na mokolo moko, asali yo mabe mbala sambo,
mpe ayei epai na yo mbala sambo koloba na yo: «
Nayoki mawa mpo na mabe na ngai, » limbisa ye! 5
Bantoma balobaki na Nkolo: — Bakisa kondima na
biso! 6 Nkolo azongisaki: — Soki bozali na kondima
oyo ezali moke lokola mbuma ya mutarde, bokoki

koloba na nzete oyo: « Pikolama na esika oyo mpe
kende komilona kati na ebale, » mpe ekotosa bino. 7
Nani kati na bino, soki azali na mosali bilanga to na
mobateli bibwele, akoloba na ye tango azongi wuta
na bilanga: « Yaka noki, vanda na mesa mpo ete
olia? » 8 Boni, akoloba na ye te: « Lambela ngai
bilei, lata bilamba na yo ya mosala mpo na kotiela
ngai biloko na mesa, kino nasilisa kolia mpe komela;
sima na yango nde yo mpe okoki kolia mpe komela?
» 9 Boni, akozongisela mosali wana matondi mpo
ete asali mosala oyo atindaki ye? 10 Ndenge moko
mpe mpo na bino: soki bosali nyonso oyo batindi
bino, boloba: « Tozali basali ya pamba, tokokisi kaka
mokumba na biso. » 11 Wana Yesu azalaki kokende
na Yelusalemi, alekaki na mondelo kati na Samari
mpe na Galile. 12 Lokola azalaki kokota na mboka
moko, bato na maba zomi bayaki kokutana na Ye;
batelemaki na mosika 13 mpe babandaki kobelela
Ye na mongongo makasi: — Mokonzi, Yesu, yokela
biso mawa! 14 Tango Yesu amonaki bango, alobaki:
— Bokende komilakisa epai ya Banganga-Nzambe!
Wana bazalaki kokende kuna, bakomaki peto. 15
Tango moko kati na bango amonaki ete abiki na
bokono na ye, azongaki na kokumisa Nzambe na
mongongo makasi. 16 Afukamaki na makolo ya Yesu,
elongi kino na se, mpe azongiselaki Ye matondi.
Moto yango azalaki moto ya Samari. 17 Bongo Yesu
atunaki: — Boni, bango nyonso zomi bakomi peto te?
Wapi bato mosusu libwa? 18 Moko te azongi mpo
na kopesa Nzambe nkembo, longola kaka mopaya
oyo? 19 Bongo alobaki na moto yango ya Samari:
— Telema mpe kende; kondima na yo ebikisi yo! 20
Mokolo moko, Bafarizeo batunaki Yesu: — Bokonzi
ya Nzambe ekoya tango nini? Yesu azongiselaki
bango: — Bokonzi ya Nzambe ekoya te na lolenge
ete bato bamona yango. 21 Bakoloba te: « Ezali awa
» to « Ezali kuna, » pamba te Bokonzi ya Nzambe
ezali kati na bino. 22 Bongo alobaki na bayekoli na
Ye: — Tango ezali koya, tango oyo bokozala na posa
makasi ya komona ata mokolo moko kati na mikolo
ya Mwana na Moto, kasi bokomona yango te. 23
Bakoloba na bino: « Azali awa! » to « Azali kuna! »
Bolanda bango te! 24 Pamba te, na mokolo na Ye,
Mwana na Moto akozala lokola mokalikali oyo epeli
mpe engengisi likolo longwa na este kino na weste.
25 Kasi liboso ete mokolo yango ekoma, asengeli
komona pasi mingi, mpe bato ya ekeke oyo basengeli
koboya Ye. 26 Ndenge esalemaki na tango ya Noa,
ndenge wana mpe ekosalema na tango ya Mwana na
Moto: 27 bato bazalaki kolia, komela, kobala mpe
kobalisa, kino na mokolo oyo Noa akotaki na masuwa;
bongo mpela eyaki mpe ebomaki bango nyonso. 28
Ezalaki mpe bongo na tango ya Loti: bato bazalaki
kolia, komela, kosomba, koteka, kolona mpe kotonga.
29 Kasi na mokolo oyo Loti abimaki wuta na Sodome,
mvula ya moto mpe ya fofolo ekitaki wuta na likolo
mpe ebomaki bango nyonso. 30 Ekozala mpe bongo,
na mokolo oyo Mwana na Moto akomonana. 31 Na
mokolo yango, moto oyo akozala na likolo ya ndako
na ye asengeli te kokita mpo na kozwa biloko kati na
ndako na ye, mpe moto oyo akozala kati na bilanga
na ye asengeli te kozonga na ndako mpo na likambo
songolo. 32 Bokanisa makambo oyo ekomelaki mwasi
ya Loti! 33 Moto oyo akoluka kobatela bomoi na
ye akobungisa yango, mpe moto oyo akobungisa
bomoi na ye akobatela yango. 34 Nazali koloba na
bino: na butu wana, bato mibale bakozala na likolo
ya mbeto moko: moko akokamatama, mpe mosusu
akotikala; 35 basi mibale bakozala konika bambuma
elongo: moko akokamatama, mpe mosusu akotikala;
[36 mibali mibale bakozala kati na elanga moko:
moko akokamatama, mpe mosusu akotikala.] 37
Bayekoli batunaki Yesu: — Nkolo, makambo yango
ekosalema wapi? Yesu azongiselaki bango: — Epai
ebembe ezali, kuna nde bandeke oyo eliaka bibembe
ekosangana.

18 Yesu alobaki na bayekoli na Ye lisese moko mpo
na kolakisa bango ete basengeli kosambelaka
tango nyonso, na kolemba te. 2 Alobaki: — Kati na
engumba moko, ezalaki na mosambisi moko oyo
azalaki kotosa Nzambe te, mpe azalaki komemia
bato te. 3 Kati na engumba yango, ezalaki mpe na
mwasi moko akufisa mobali; azalaki koya mbala na
mbala epai ya mosambisi yango mpo na koloba na
ye: « Longisa ngai liboso ya monguna na ngai. » 4
Wuta tango molayi, mosambisi yango aboyaki. Kasi
suka na suka, amilobelaki: « Atako natosaka Nzambe
te mpe namemiaka bato te, 5 kasi lokola motungisi
ya mwasi oyo akufisa mobali eleki ndelo, nakolongisa
ye kaka, mpo ete akoba te koyaka tango nyonso kino
kozangisa ngai kimia. » 6 Nkolo abakisaki: — Boyoka
maloba ya mosambisi mabe oyo! 7 Boni, Nzambe
akolongisa te baponami na Ye, tango bagangaka

epai na Ye butu mpe moyi? Boni, akozelisa bango?
8 Nazali koloba na bino: akolongisa bango noki.
Nzokande, ekozala ndenge nini tango Mwana na
Moto akoya! Boni, akokuta kondima kati na mokili? 9
Epai ya bato oyo bamimonaki bato ya sembo mpe
batiolaki bato mosusu, Yesu alobaki lisusu lisese oyo:
10 — Bato mibale bakendeki na Tempelo mpo na
kosambela: moko azalaki Mofarizeo; mpe mosusu,
mofutisi mpako. 11 Mofarizeo abendanaki ye moko
na pembeni mpe asambelaki: « Oh Nzambe, nazali
kotonda Yo, mpo ete nazali te lokola bato mosusu oyo
bazali miyibi, bato mabe, bato na bikobo to mpe lokola
mofutisi mpako oyo. 12 Nakilaka bilei mbala mibale
na poso mpe napesaka eteni ya zomi ya nyonso oyo
nazwaka. » 13 Kasi mofutisi mpako atelemaki mwa
mosika; amekaki ata te kotombola miso na ye na
likolo, kasi atiaki loboko na ye na tolo mpe alobaki:
« Oh Nzambe, yokela ngai mawa, pamba te nazali
moto ya masumu! » 14 Nazali koloba na bino: mofutisi
mpako azongaki na ndako na ye sima na Nzambe
kokomisa ye moto ya sembo, kasi Mofarizeo te.
Pamba te moto nyonso oyo amitombolaka, bakokitisa
ye; mpe oyo amikitisaka, bakotombola ye. 15 Bato
bazalaki mpe komema bana mike epai ya Yesu mpo
ete atia bango maboko. Tango bayekoli bamonaki
bongo, bapamelaki bango. 16 Kasi Yesu abengaki
bana mpe alobaki: — Botika bana mike baya epai na
Ngai; bopekisa bango te koya epai na Ngai, pamba
te Bokonzi ya Nzambe ezali mpo na bato oyo bazali
lokola bana mike. 17 Nazali koloba na bino penza
ya solo: moto nyonso oyo azali koyamba te Bokonzi
ya Nzambe lokola mwana moke akotikala kokota te
kati na Bokonzi yango. 18 Mokambi moko ya Bayuda
atunaki na Yesu: — Moteyi malamu, nasengeli kosala
nini mpo ete nazwa bomoi ya seko? **(aiōnios g166)**
19 Yesu azongisaki: — Mpo na nini ozali kobenga
Ngai « Moteyi malamu? » Moko te azali malamu,
longola kaka Ye moko Nzambe. 20 Oyebi mibeko
oyo: « Okosalaka ekobo te, okobomaka te, okoyibaka
te, okolobaka te matatoli ya lokuta mpo na kokosela
moninga na yo makambo, okopesaka tata na yo mpe
mama na yo lokumu. » 21 Mokambi yango azongisaki:
— Natosaka nyonso wana wuta bolenge na ngai.
22 Sima na Yesu koyoka bongo, alobaki na ye: —
Ozangi eloko moko. Teka biloko na yo nyonso, kabola
mbongo oyo okozwa epai ya babola, mpe okozwa
bomengo kati na Likolo. Sima na yango, yaka mpe
landa Ngai. 23 Tango mokambi ya Bayuda ayokaki
bongo, akomaki mawa-mawa, pamba te azalaki na
bozwi mingi. 24 Yesu atalaki ye mpe alobaki: —
Ezali pasi mpo na mozwi kokota kati na Bokonzi ya
Nzambe! 25 Nzokande, eleki pete mpo na shamo
kolekela na lidusu ya tonga; kasi ezali penza pasi
mpo na mozwi kokota kati na Bokonzi ya Nzambe.
26 Bato oyo bayokaki Ye koloba bongo batunaki:
— Bongo nani penza akoki kobikisama? 27 Yesu
azongisaki: — Oyo ekoki kosalema te elongo na
bato, ekoki kosalema elongo na Nzambe. 28 Petelo
alobaki na Yesu: — Nkolo, totiki nyonso oyo tozalaki
na yango mpo na kolanda Yo! 29 Yesu alobaki na
bango: — Nazali koloba na bino penza ya solo: moto
nyonso oyo atiki ndako na ye, mwasi na ye, bandeko
na ye, baboti na ye to bana na ye, mpo na kozwa
Bokonzi ya Nzambe lokola litomba, 30 akozwa, na
tango oyo, biloko mingi koleka; mpe na tango oyo
ezali koya, bomoi ya seko. **(aiōn g165, aiōnios g166)** 31
Yesu abendaki na pembeni bayekoli na Ye zomi na
mibale mpe alobaki na bango: — Tozali kokende na
Yelusalemi; makambo nyonso oyo basakoli bakoma
na tina na Mwana na Moto ekokokisama. 32 Bakokaba
Ye na maboko ya bapagano, bakoseka Ye, bakofinga
Ye, bakobwakela Ye soyi, 33 bakobeta Ye fimbu
mpe bakoboma Ye; mpe, na mokolo ya misato,
akosekwa. 34 Bayekoli basosolaki ata eloko moko te
kati na makambo yango; ndimbola na yango ezalaki
ya kobombama mpo na bango, mpe bayebaki te
makambo oyo Yesu azalaki kolobela. 35 Wana Yesu
akomaki pene ya Jeriko, ezalaki na mokufi miso
pembeni ya nzela, azalaki ya kovanda mpe azalaki
kosenga-senga. 36 Tango ayokaki makelele ya ebele
ya bato oyo bazali koleka, atunaki: — Likambo nini
oyo ezali kosalema? 37 Balobaki na ye: — Yesu ya
Nazareti azali koleka! 38 Agangaki: — Yesu, Mwana
ya Davidi, yokela ngai mawa! 39 Bato oyo bazalaki
liboso bapamelaki ye mpe balobaki na ye ete akanga
monoko; kasi, ye, agangaki lisusu makasi koleka:
— Mwana ya Davidi, yokela ngai mawa! 40 Yesu
atelemaki mpe atindaki ete bamemela Ye mokufi miso
yango. Tango akomaki pene na Ye, Yesu atunaki
ye: 41 — Olingi nasala nini mpo na yo? Mokufi miso
azongisaki: — Nkolo, nalingi komona. 42 Yesu alobaki
na ye: — Mona! Kondima na yo ebikisi yo. 43 Mpe
mbala moko, akomaki komona, mpe alandaki Yesu,

na kokumisa Nzambe. Tango bato nyonso bamonaki
bongo, bango mpe bakumisaki Nzambe.

19 Yesu akotaki na engumba Jeriko, mpe azalaki
kokatisa yango. 2 Nzokande, ezalaki na moto
moko kuna, kombo na ye « Zashe. » Azalaki mokonzi
ya bafutisi mpako, mpe azalaki na bozwi ebele; 3
azalaki na posa ya komona soki Yesu azali nani,
kasi lokola azalaki mokuse, akokaki te komona Ye
mpo ete bato bazalaki ebele penza. 4 Boye akimaki
mbangu na liboso mpe amataki na nzete ya sikomori
mpo na komona Yesu, pamba te Yesu akolekela na
nzela wana. 5 Tango Yesu akomaki na esika yango,
atombolaki miso mpe alobaki na ye: — Zashe, kita
noki! Nasengeli kolala na ndako na yo lelo. 6 Mbala
moko, Zashe akitaki mpe ayambaki Yesu na esengo.
7 Tango bato nyonso bamonaki bongo, bakomaki
koyimayima; bazalaki koloba: — Tala, akei kolala na
ndako ya moto ya masumu! 8 Kasi Zashe atelemaki
mpe alobaki na Ye: — Nkolo, nazali kopesa, awa
mpe sik'oyo, kati-kati ya biloko na ngai epai ya
babola; mpe, soki nabotolaki biloko ya moto, nazali
kozongisela ye yango mbala minei. 9 Yesu alobaki na
ye: — Lelo, lobiko eyei na ndako oyo, mpo ete ye
mpe azali mwana ya Abrayami. 10 Pamba te Mwana
na Moto ayaki mpo na koluka mpe kobikisa bato oyo
babunga. 11 Wana bazalaki koyoka makambo yango,
Yesu akobaki koloba lisese moko, pamba te akomaki
pene ya Yelusalemi, mpe mpo ete bato bakanisaki ete
Bokonzi ya Nzambe elingi komimonisa kaka na tango
yango. 12 Boye Yesu alobaki: — Ezalaki na moto
moko abotama na libota ya mbongo; akendeki na
mokili moko ya mosika mpo ete bakomisa ye mokonzi
mpe, sima na yango, akozonga. 13 Boye abengaki
basali zomi kati na basali na ye mpe apesaki bango
mbongo ya bibende zomi. Alobaki na bango: « Bosala
mombongo na mbongo oyo kino tango nakozonga. »
14 Kasi bandeko na ye, bana mboka, bazalaki kolinga
ye te; batindaki ndambo ya bato, sima na ye, mpo
na koloba: « Toboyi ete moto oyo akoma mokonzi
na biso. » 15 Sima na ye kozwa bokonzi, azongaki
na ekolo na ye mpe abengaki basali epai ya banani
apesaki mbongo mpo na koyeba soki bazwi mileki
boni na mbongo na ye. 16 Mosali ya liboso ayaki mpe
alobaki: « Nkolo na ngai, mbongo na yo eboti mbongo
ya bibende zomi lokola mileki. » 17 Nkolo alobaki na
ye: « Osali malamu! Ozali mosali malamu! Mpo ete
ozalaki sembo na likambo ya moke, nakokomisa yo
moyangeli ya bingumba zomi. » 18 Mosali ya mibale
ayaki mpe alobaki: « Nkolo na ngai, mbongo na yo
eboti mbongo ya bibende mitano lokola mileki. »
19 Nkolo na ye azongisaki: « Nakokomisa yo moyangeli
ya bingumba mitano. » 20 Mosali mosusu ayaki
mpe alobaki: « Nkolo na ngai, tala mbongo na yo!
Nabombaki yango malamu kati na eteni ya elamba.
21 Nazalaki kobanga yo, pamba te ozalaka moto ya
matata: ozwaka biloko oyo obombaki te mpe obukaka
bambuma ya nkona oyo olonaki te. » 22 Nkolo na
ye azongisaki: « Mosali mabe! Nakopesa yo etumbu
kolanda maloba na yo moko. Oyebaki ete nazali moto
ya matata, ete nazwaka biloko oyo nabombaki te mpe
nabukaka bambuma ya nkona oyo nalonaki te. 23
Bongo mpo na nini obombaki te mbongo na ngai kati
na ndako ya misolo? Na bozongi na ngai, nalingaki
kozwa yango elongo na mileki? » 24 Bongo nkolo
alobaki na bato oyo bazalaki wana: « Bobotola ye
mbongo yango mpe bopesa yango na moto oyo azali
na mbongo ya bibende zomi. » 25 Balobaki na ye: «
Nkolo, azali na mbongo ya bibende zomi! » 26 Nkolo
azongisaki: « Nazali koloba na bino: na moto oyo
azali na eloko, bakopesa ye lisusu; kasi na moto oyo
azangi, bakobotola ye ata oyo azali na yango. 27 Kasi
banguna na ngai wana, oyo baboyaki ete nakoma
mokonzi na bango, bomemela ngai bango awa mpe
boboma bango na miso na ngai. » 28 Sima na Yesu
koloba bongo, alekaki liboso mpo na kokende na
Yelusalemi. 29 Wana akomaki pene ya Betifaje mpe
Betani, na ngomba oyo babengaka « ngomba ya
banzete ya olive, » atindaki bayekoli mibale kati na
bayekoli na Ye; 30 alobaki na bango: — Bokende na
mboka oyo ezali liboso na bino. Tango kaka bokokota
na mboka yango, bokomona mwana ya ane bakanga
na singa, oyo moto ata moko te asila kosalela;
bofungola yango mpe bomema yango awa. 31 Soki
moto moko atuni bino: « Mpo na nini bozali kofungola
yango? » Boloba na ye: « Nkolo azali na bosenga na
yango. » 32 Bato oyo Yesu atindaki bakendeki mpe
bamonaki yango ndenge kaka Yesu alobaki na bango.
33 Wana bazalaki kofungola mwana yango ya ane,
bankolo na yango batunaki bango: — Mpo na nini
bozali kofungola mwana oyo ya ane? 34 Bazongisaki:
— Nkolo azali na bosenga na yango. 35 Bamemaki
mwana yango ya ane epai ya Yesu, batandaki bilamba
na bango na mokongo na yango, mpe Yesu avandaki

na likolo na yango. 36 Wana azalaki kokende, bato
bazalaki kotanda bilamba na bango na nzela. 37 Mpe
tango akomaki pene ya Yelusalemi, na esika oyo
nzela ekita na ngomba ya banzete ya olive, ebele ya
bayekoli babandaki kokumisa Nzambe, na esengo
nyonso mpe na mongongo makasi mpo na bikamwa
nyonso oyo bamonaki. 38 Bazalaki koloba: « Tika
ete apambolama, mokonzi oyo ayei na Kombo ya
Nkolo! Kimia kati na Likolo, mpe nkembo kati na
bisika oyo eleki Likolo! » 39 Ndambo ya Bafarizeo,
kati na ebele ya bato, balobaki na Yesu: — Moteyi,
pamela bayekoli na Yo! 40 Yesu azongisaki: — Nazali
koloba na bino: soki bango babateli kimia, mabanga
ekoganga! 41 Lokola akomaki pene ya Yelusalemi
mpe amonaki engumba, alelaki mpo na yango 42
mpe alobaki: — Ah, soki kaka yo mpe oyebaki, na
mokolo ya lelo, makambo oyo elingaki komemela yo
kimia! Kasi sik'oyo, ezali ya kobombama mosika na
miso na yo. 43 Mikolo ya pasi ekokomela yo, mikolo
oyo banguna na yo bakotimola mabulu pembeni na
yo, bakozingela yo mpe bakofinafina yo na bangambo
nyonso; 44 bakobamba yo na mabele, yo mpe bato
oyo bazali kati na lopango na yo, mpe bakotika
ata libanga moko te na likolo ya libanga mosusu,
pamba te oyebaki te tango oyo Nzambe ayaki epai
na yo. 45 Yesu akotaki kati na lopango ya Tempelo
mpe abandaki kobengana bato oyo bazalaki koteka
biloko kuna; alobaki na bango: 46 — Ekomama: «
Ndako na Ngai ekozala Ndako ya losambo; » kasi
bino, bokomisaki yango penza nganda ya miyibi!
47 Yesu azalaki koteya mikolo nyonso na Tempelo.
Bakonzi ya Banganga-Nzambe, balakisi ya Mobeko
mpe bakambi ya Bayuda bazalaki koluka koboma Ye;
48 kasi bazalaki kokoka te, pamba te bato nyonso
bazalaki koyoka Yesu na bokebi.

20 Mokolo moko, wana Yesu azalaki koteya bato
kati na lopango ya Tempelo mpe kosakola
Sango Malamu, bakonzi ya Banganga-Nzambe,
balakisi ya Mobeko mpe bakambi ya bato babimelaki
Ye; 2 balobaki na Ye: — Yebisa biso, na kombo ya
bokonzi nini ozali kosala biloko oyo? Nani apesi yo
bokonzi yango? 3 Yesu azongisaki: — Ngai mpe,
nazali kotuna bino motuna moko. Boyebisa Ngai:
4 Libatisi ya Yoane ewutaki na Nzambe to ewutaki
na bato? 5 Bakomaki kokabola makanisi bango na
bango: « Soki tolobi: ‹ Ewutaki na Nzambe, › akotuna
biso lisusu: ‹ Bongo mpo na nini bondimaki Ye te? › 6
Soki mpe tolobi: ‹ Ewutaki na bato, › bato nyonso
bakobamba biso mabanga, pamba te bandimaka ete
Yoane azalaki mosakoli. » 7 Boye, bazongisaki: —
Toyebi te epai wapi ewutaki. 8 Yesu alobaki: — Ngai
mpe, nakoyebisa bino te soki na kombo ya bokonzi
nini nazali kosala makambo yango. 9 Sima, Yesu
alobaki na bato lisese oyo: — Moto moko alonaki
elanga ya vino, apesaki yango epai ya basali bilanga
mpo ete bafutelaka yango, mpe akendeki mobembo
ya tango molayi. 10 Tango eleko ya kobuka bambuma
ekokaki, atindaki mosali moko epai ya bafuteli elanga
mpo ete bapesa ye ndambo ya bambuma kowuta
na elanga ya vino. Kasi bafuteli elanga babetaki ye
mpe bazongisaki ye maboko pamba. 11 Atindaki
mosali mosusu; kasi ye mpe, babetaki ye, bafingaki
ye mpe bazongisaki ye maboko pamba. 12 Atindaki
lisusu mosali ya misato; ye mpe, bazokisaki ye mpe
babwakaki ye libanda ya elanga. 13 Bongo nkolo
elanga ya vino amilobelaki: « Nasala nini? Nakotinda
kaka mwana na ngai ya mobali, oyo nalingaka mingi;
tango mosusu, bakotosa ye. » 14 Kasi tango bafuteli
elanga bamonaki ye, balobanaki bango na bango: «
Tala mokitani ya libula! Toboma ye mpo ete libula
ekoma ya biso! » 15 Boye babwakaki ye na libanda
ya elanga ya vino mpe babomaki ye. Nkolo elanga
ya vino akosala bango nini? 16 Akoya ye moko,
akoboma bafuteli elanga mpe akopesa elanga yango
ya vino epai ya bato mosusu. Tango bato bayokaki
bongo, balobaki: — Te, ekoki kosalema te! 17 Kasi
Yesu atalaki bango mpe alobaki: — Bongo makambo
oyo ekomama elakisi nini: « Libanga oyo batongi
ndako babwakaki ekomi libanga ya songe ya ndako?
» 18 Moto nyonso oyo akokweya na likolo ya libanga
yango akobukana ndambo na ndambo; moto oyo
libanga yango ekokweyela, ekopanza ye. 19 Kaka
na tango yango, balakisi ya Mobeko mpe bakonzi
ya Banganga-Nzambe balukaki nzela ya kokanga
Yesu, pamba te bayebaki ete alobi lisese yango
mpo na bango; kasi babangaki bato. 20 Kobanda
na tango wana, bakomaki kolandela Yesu, mpe
batindaki banongi oyo bazalaki komilakisa lokola
bato ya sembo, mpo na kokanga Ye na maloba na
Ye mpe kokaba Ye na maboko ya basambisi mpe
ya moyangeli. 21 Banongi yango batunaki Yesu: —
Moteyi, toyebi ete olobaka mpe oteyaka makambo
ya sembo, mpe oponaka bilongi te, kasi oteyaka na

bosolo nzela ya Nzambe. 22 Boni, ezali sembo mpo
na biso kofuta mpako epai ya Sezare to te? 23 Kasi
Yesu asosolaki mayele mabe na bango mpe alobaki
na bango: 24 — Bolakisa Ngai mbongo moko ya
ebende. Elilingi mpe makomi oyo batobola na mbongo
oyo, ezali ya nani? Bazongisaki: — Ya Sezare! 25
Yesu alobaki na bango: — Boye bopesa na Sezare,
oyo ezali ya Sezare; mpe na Nzambe, oyo ezali ya
Nzambe! 26 Balongaki te kokanga Ye na nzela ya
makambo oyo alobaki liboso ya bato; mpe lokola
bakamwaki eyano na Ye, bavandaki nye. 27 Ndambo
ya Basaduseo, oyo balobaka ete lisekwa ezali te,
bayaki epai ya Yesu mpo na kotuna Ye motuna oyo:
28 — Moteyi, Moyize atikela biso mobeko oyo kati
na makomi: « Soki mobali moko akufi, atiki mwasi
kasi bana te, ndeko na ye ya mobali asengeli kobala
mwasi oyo akufisi mobali mpo ete abotela ndeko oyo
asili kokufa bana. » 29 Nzokande, azalaki na bandeko
mibali sambo. Ndeko ya liboso abalaki mwasi yango
mpe akufaki, kasi abotaki bana te. 30 Ndeko ya mibale
abalaki mwasi yango kaka; 31 sima na ye, ndeko
ya misato. Esalemaki kaka bongo kino na ndeko
oyo ya sambo: bandeko nyonso sambo bakufaki,
batikalaki kobota bana te. 32 Sima na bango nyonso,
mwasi yango mpe akufaki. 33 Sik'oyo, na mokolo oyo
bato bakosekwa kati na bakufi, mwasi yango akozala
mwasi ya nani, pamba te bandeko mibali nyonso
sambo babalaki ye? 34 Yesu azongisaki: — Ezali
bato ya mokili oyo nde babalaka mpe babalisaka;
(aiōn g165) 35 kasi bato oyo bakomonana ete bakoki
mpo na kosekwa kati na bakufi mpe kobika bomoi
kati na mokili oyo ezali koya, bakobala te (aiōn g165)
36 mpe bakokufa lisusu te, pamba te bazali lokola
ba-anjelu. Bazali bana na Nzambe mpo ete basekwi
kati na bakufi. 37 Moyize atalisaki polele ete bakufi
bakosekwa; pamba te, kati na eteni oyo ezali kolobela
nzete oyo ezalaki kopela moto kasi ezalaki kozika te,
abengaki Nkolo « Nzambe ya Abrayami, Nzambe
ya Izaki, mpe Nzambe ya Jakobi. » 38 Nzokande,
Nzambe azali Nzambe ya bakufi te, kasi Nzambe ya
bato ya bomoi; pamba te, mpo na Ye, bango nyonso
misato bazali na bomoi. 39 Ndambo ya balakisi ya
Mobeko bazongisaki: — Moteyi, olobi malamu! 40
Mpe moko te amekaki lisusu kotuna Ye mituna. 41
Yesu mpe atunaki bango: — Mpo na nini balobaka
ete Klisto azali mwana ya Davidi? 42 Davidi, ye moko,
alobaki boye kati na buku ya banzembo: « Nkolo
alobaki na Nkolo na ngai: ‹ Vanda na ngambo ya
loboko na Ngai ya mobali 43 kino nakomisa banguna
na Yo enyatelo makolo na Yo. › » 44 Davidi azali
kobenga Klisto « Nkolo, » bongo ndenge nini akoki
lisusu kozala mwana na ye? 45 Wana ebele ya bato
bazalaki koyoka, Yesu alobaki na bayekoli na Ye: 46
— Bosala keba na balakisi ya Mobeko! Balingaka
kotambola na banzambala ya milayi; balingaka ete
bato bapesa bango mbote, na bisika oyo bato ebele
bakutanaka; balingaka kovanda na bakiti ya liboso,
kati na bandako ya mayangani; mpe na bisika ya
lokumu, kati na bafeti; 47 bayibaka biloko ya basi oyo
bakufisa mibali mpe basalaka mabondeli ya milayi-
milayi mpo na kokosa bato. Bakozwa etumbu oyo
eleki makasi.

21 Wana Yesu atombolaki miso, amonaki bato na
bozwi kotia makabo na bango kati na kitunga ya
makabo; 2 amonaki mpe mwasi mobola moko akufisa
mobali kotia mbongo ya bibende mibale. 3 Alobaki: —
Nazali koloba na bino penza ya solo: mwasi mobola
oyo akufisa mobali apesi koleka bato nyonso. 4
Pamba te bato wana nyonso bazwi kati na mbongo
oyo bazali na yango na tina te, mpo na kotia kati na
kitunga ya makabo; kasi ye, kati na kokelela na ye,
atie nyonso oyo azalaki na yango mpo na kokoba
kobika. 5 Ndambo ya bayekoli bazalaki kolula kitoko
ya Tempelo, ndenge ezalaki kongala na mabanga ya
kitoko mpe na biloko ya kitoko oyo bazalaki kobonzela
Nzambe lokola makabo. Kasi Yesu alobaki: 6 —
Mikolo ekoya oyo, kati na nyonso oyo bozali komona
awa, ata libanga moko te ekotikala na likolo ya libanga
mosusu; nyonso ekobukama. 7 Batunaki Yesu: —
Moteyi, makambo yango ekosalema tango nini? Mpe
elembo nini ekotalisa biso ete makambo yango ekomi
pene ya kokokisama? 8 Yesu azongisaki: — Bosala
keba ete moko te akosa bino! Pamba te bato mingi
bakoya na Kombo na Ngai, bakoloba: « Ngai nde
Masiya, » mpe « Tango ekoki! » Bolanda bango te. 9
Soki boyoki basango ya bitumba mpe ya mobulu,
bobanga te; pamba te makambo wana esengeli
nanu kosalema, kasi ekozala mbala moko suka ya
mokili te. 10 Bongo alobaki na bango: — Ekolo moko
ekotelemela ekolo mosusu, bokonzi moko ekobundisa
bokonzi mosusu, 11 mabele ekoningana makasi mpe,
na bisika ebele, nzala makasi mpe bokono ya ndenge
na ndenge ekozala; makambo ya somo ekosalema,

mpe bilembo ya kokamwa ekomonana kowuta na
Likolo. 12 Kasi liboso ya makambo wana nyonso,
bakokanga bino, bakonyokola bino, bakofunda bino
kati na bandako ya mayangani, bakobwaka bino na
baboloko, bakomema bino liboso ya bakonzi mpe
ya bayangeli, mpo na Kombo na Ngai. 13 Boye,
ekozala mpo na bino libaku malamu ya kotatola solo
na tina na Ngai. 14 Bozala na mitema ya kokita,
bomitungisa te mpo na koluka koyeba ndenge nini
bokosamba. 15 Pamba te, Ngai moko, nakopesa
bino maloba oyo bosengeli koloba mpe bwanya oyo
ekosala ete banguna na bino nyonso bandima nyonso
oyo bokoloba. 16 Baboti na bino, bandeko na bino
ya mibali mpe ya basi, baninga mpe balingami na
bino bakokaba bino, mpe bakobomisa mingi kati
na bino. 17 Bato nyonso bakoyina bino mpo na
Kombo na Ngai, 18 kasi suki ata moko te ya mito
na bino ekobunga. 19 Boyika mpiko, mpe bokozwa
bomoi. 20 Tango bokomona mampinga ya basoda
ezingeli Yelusalemi, boyeba ete kobebisama na yango
ekomi pene. 21 Wana tika ete bato oyo bakozala
kati na Yuda bakima na bangomba; tika ete bato
oyo bakozala kati na Yelusalemi babima; mpe tika
ete bato oyo bakozala kati na bilanga bazonga te
kati na engumba! 22 Pamba te mikolo wana ekozala
mikolo ya pasi makasi, mikolo oyo makambo nyonso
oyo ekomama ekokokisama. 23 Na mikolo yango,
mawa na basi oyo bakozala na bazemi mpe na
ba-oyo bakozala komelisa bana mabele! Pamba te
pasi ekozala makasi kati na mokili, mpe kanda ya
Nzambe ekokweyela bato yango. 24 Bakoboma bango
na mopanga mpe bakomema bango na bowumbu
kati na bikolo nyonso ya bapaya; mpe bapagano
bakonyata Yelusalemi kino tango ya bapagano ekosila
koleka. 25 Bilembo ekomonana kati na moyi, kati
na sanza, mpe kati na minzoto; bongo na mokili,
bikolo ekotonda na somo mpe na kobanga likolo ya
lokito makasi mpe ya bambonge ya ebale monene.
26 Bato bakokufa na somo, wana bakozala kokanisa
makambo oyo esengeli koya na mokili, pamba te
banguya ya Likolo ekoningisama. 27 Sima na yango,
bakomona Mwana na Moto koya kati na mapata, na
nguya mpe na nkembo monene. 28 Tango makambo
wana ekobanda kosalema, botelema, botombola mito
mpe boyika mpiko, pamba te lisiko na bino ekomi
pene. 29 Alobaki na bango lisese oyo: — Botala
malamu nzete ya figi mpe banzete nyonso mosusu:
30 soki kaka ebandi kobimisa makasa, boyebaka
ete eleko ya moyi makasi ekomi pene. 31 Ndenge
moko mpe mpo na bino: tango bokomona makambo
wana kosalema, boyeba ete Bokonzi ya Nzambe
ekomi pene. 32 Nazali koloba na bino penza ya solo:
bato ya ekeke oyo bakoleka te kino makambo wana
nyonso ekosalema. 33 Likolo mpe mabele ekoleka,
kasi maloba na Ngai ekoleka te. 34 Bosala keba
ete mitema na bino ekoma kilo te likolo ya lokoso
ya kolia, likolo ya kolangwa masanga mpe likolo ya
mitungisi ya bomoi, noki te mokolo yango ekokanga
bino na mbalakata, 35 lokola monyama, pamba te
ekoya likolo ya bato nyonso ya mokili mobimba. 36
Bosenzela malamu mpe bosambelaka tango nyonso,
mpo ete bozwa makasi ya kokima makambo nyonso
oyo ekoya mpe ya kotelema liboso ya Mwana na
Moto. 37 Mikolo nyonso, na moyi, Yesu azalaki koteya
kati na Tempelo; mpe na butu, azalaki kobima mpo
na kokende kolala na ngomba ya banzete ya olive.
38 Na tongo makasi, bato nyonso bazalaki koya epai
na Ye, kati na Tempelo, mpo na koyoka Ye.

22 Wana feti ya Mapa ezanga levire, feti oyo
babengaka Pasika, ekomaki pene, 2 bakonzi ya
Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko bazalaki
koluka ndenge nini koboma Yesu, pamba te bazalaki
kobanga bato. 3 Bongo Satana akotaki kati na Yuda
oyo bazalaki kobenga « Isikarioti » mpe azalaki moko
kati na bantoma zomi na mibale. 4 Boye, Yuda
akendeki epai ya bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
bakonzi ya bakengeli ya Tempelo mpo na kobongisa
elongo na bango ndenge nini akoteka Yesu epai
na bango. 5 Basepelaki mingi mpe bayokanaki ete
bakopesa ye mbongo. 6 Yuda andimaki mpe akomaki
koluka libaku malamu ya kokaba Yesu na maboko
na bango, na ndenge ete ebele ya bato bayeba
te. 7 Awa ekomaki mokolo ya feti ya Mapa ezanga
levire, mokolo oyo basengeli koboma mpate lokola
mbeka ya Pasika, 8 Yesu atindaki Petelo mpe Yoane;
alobaki na bango: — Bokende kobongisela biso bilei
ya Pasika. 9 Batunaki Ye: — Esika nini olingi ete
tobongisa yango? 10 Yesu azongiselaki bango: —
Tango bokokota na engumba, bokokutana na mobali
moko amemi eloku ya mayi. Bolanda ye kino na ndako
epai wapi akokota. 11 Mpe boloba na nkolo ndako:
« Moteyi atuni: ‹ Wapi shambre epai wapi nakolia
bilei ya Pasika elongo na bayekoli na Ngai? › » 12

Akolakisa bino, na etaje, shambre moko ya monene
babongisa malamu; ezali kuna nde bokobongisa bilei
ya Pasika. 13 Bakendeki, bakutaki makambo nyonso
ndenge kaka Yesu ayebisaki bango mpe babongisaki
bilei ya Pasika. 14 Tango ngonga ekokaki, Yesu
avandaki na mesa elongo na bantoma. 15 Alobaki na
bango: — Nayokaki posa makasi ya kolia Pasika oyo
elongo na bino liboso ete namona pasi, 16 pamba te,
nazali koloba na bino: nakolia yango lisusu te kino
tina na yango ekokokisama penza kati na Bokonzi
ya Nzambe. 17 Sima na Ye kozwa kopo, azongisaki
matondi epai ya Nzambe mpe alobaki: — Bokamata
kopo oyo mpe bokabola yango kati na bino, 18
pamba te nazali koloba na bino: nakomela lisusu te
vino kowuta na bambuma ya vino, kino Bokonzi ya
Nzambe eya. 19 Bongo, azwaki lipa mpe, sima na Ye
kozongisa matondi epai ya Nzambe, akataki yango
mpe apesaki bango yango; alobaki: — Oyo ezali
nzoto na Ngai, epesami mpo na bino! Bosalaka boye
mpo na kokanisa Ngai. 20 Sima na Ye kolia, asalaki
mpe bongo mpo na kopo; alobaki: — Kopo oyo ezali
Boyokani ya sika kati na makila na Ngai, makila oyo
esopani mpo na bino. 21 Nzokande, moto oyo azali
koteka Ngai azali awa, azali kolia mesa moko elongo
na Ngai. 22 Solo, Mwana na Moto akokende, kolanda
ndenge Nzambe akata; kasi mawa na moto oyo azali
koteka Ye. 23 Bongo bantoma bakomaki kotunana
bango na bango mpo na koluka koyeba soki nani
kati na bango akosala likambo yango. 24 Tembe
moko ebimaki kati na bayekoli mpo na koyeba soki
nani kati na bango aleki monene. 25 Yesu alobaki na
bango: — Bakonzi ya bikolo bakonzaka yango, mpe
bayangeli na yango balingaka ete babenga bango
bato malamu. 26 Kasi esengeli te kozala bongo kati
na bino. Nzokande, tika ete moto oyo aleki monene
kati na bino azala lokola leki ya suka, mpe moto oyo
azali kokamba azala lokola moto oyo azali kotia bilei
na mesa. 27 Pamba te nani aleki monene? Ye oyo
avandi na mesa to ye oyo azali kotia bilei na mesa?
Ezali te oyo avandi na mesa? Kasi Ngai nazali kati na
bino lokola moto oyo azali kotia bilei na mesa. 28
Bino nde bato oyo botikali ya kokangama na Ngai kati
na pasi na Ngai. 29 Mpe lokola Tata na Ngai apesaki
Ngai bokonzi, Ngai mpe nazali kopesa bino bokonzi,
30 mpo ete bokoka kolia mpe komela na mesa na Ngai
kati na Bokonzi na Ngai, mpe ete bokoka kovanda na
bakiti ya bokonzi mpo na koyangela mabota zomi
na mibale ya Isalaele. 31 Simona, Simona, Satana
asengi koyungola bino ndenge bayungolaka ble. 32
Kasi nasambeli mpo na yo, mpo ete kondima na yo
ekweya te. Mpe sima na yo kozonga epai na Ngai,
lendisa bandeko na yo. 33 Kasi Petelo azongisaki: —
Nkolo, nandimi kokota boloko to kokufa elongo na Yo.
34 Yesu alobaki na ye: — Petelo, nazali koloba na
yo: lelo, liboso ete soso elela, okowangana mbala
misato ete oyebi Ngai te. 35 Bongo Yesu atunaki
bango: — Tango natindaki bino maboko pamba,
mbongo te, sakosi te, basandale te; boni, bozangaki
eloko? Bazongisaki: — Tozangaki eloko te. 36 Alobaki
na bango: — Kasi, sik'oyo, tika ete moto oyo azali
na mbongo azwa yango, oyo azali na sakosi azwa
yango, oyo azangi mopanga ateka elamba na ye
mpo na kosomba yango! 37 Ekomama: « Batangaki
Ye elongo na babomi bato; » mpe nazali koloba na
bino: makambo yango esengeli kokokisama kati na
Ngai. 38 Bayekoli balobaki: — Nkolo, tala mipanga
mibale. Yesu azongisaki: — Ekoki! 39 Yesu abimaki
mpe akendeki lokola momesano na ngomba ya
banzete ya olive, mpe bayekoli na Ye balandaki Ye. 40
Tango akomaki na esika yango, alobaki na bango: —
Bosambela mpo ete bokweya te kati na komekama.
41 Akendeki mwa mosika na bango, afukamaki mpe
asambelaki boye: 42 « Tata, soki olingi, longola kopo
oyo ya pasi liboso na Ngai! Nzokande, kosala te
kolanda mokano na Ngai, kasi sala kolanda mokano
na Yo. » [43 Anjelu moko awutaki na Likolo, abimelaki
Ye mpe alendisaki Ye. 44 Lokola azalaki koyoka somo
makasi, asambelaki lisusu makasi koleka, kino motoki
na Ye ekomaki lokola matanga ya makila oyo ekomaki
kokweya na mabele.] 45 Tango asilisaki kosambela,
atelemaki, akendeki epai bayekoli na Ye bazalaki
mpe akutaki bango balala pongi, mpo ete batondaki
na mawa. 46 Atunaki bango: — Mpo na nini bozali
kolala? Botelema mpe bosambela mpo ete bokweya
te kati na komekama. 47 Wana Yesu azalaki nanu
koloba, ebele ya bato bayaki; mpe moto oyo bazalaki
kobenga « Yuda, » moko kati na bayekoli zomi na
mibale, azalaki liboso na bango. Apusanaki pene ya
Yesu mpo na koyamba Ye, 48 kasi Yesu atunaki ye:
— Yuda, ozali penza koteka Mwana na Moto na nzela
ya beze? 49 Tango bato oyo bazalaki elongo na Yesu
bamonaki makambo oyo ezali kosalema, batunaki Ye:
— Nkolo, tobeta bango na nzela ya mipanga na biso?
50 Mpe moko kati na bango abetaki mosali ya mokonzi

ya Banganga-Nzambe mopanga mpe akataki ye litoyi
ya ngambo ya loboko ya mobali. 51 Kasi Yesu alobaki:
— Boye lisusu te! Yesu asimbaki litoyi ya mobali
yango mpe abikisaki ye. 52 Bongo Yesu alobaki
na bakonzi ya Banganga-Nzambe, na bakonzi ya
bakengeli ya Tempelo mpe na bakambi ya bato, oyo
bayaki kokanga Ye: — Boni, nakomi mokambi ya
batomboki mpo ete boya kokanga Ngai na mipanga
mpe banzete? 53 Nazalaki elongo na bino mikolo
nyonso kati na lopango ya Tempelo, mpe bokangaki
Ngai te. Kasi ezali ngonga na bino, ngonga oyo
bokonzi ya molili ezali kokonza. 54 Bakangaki Yesu,
bamemaki Ye kati na ndako ya mokonzi ya Banganga-
Nzambe. Petelo azalaki kolanda na mosika. 55 Mpe
tango bapelisaki moto na kati-kati ya lopango mpe
bavandaki lisanga, Petelo mpe avandaki elongo na
bango. 56 Mwasi mosali moko amonaki Petelo avandi
wana pembeni ya moto. Sima na ye kotala Petelo
malamu, alobaki: — Tata oyo azalaki elongo na Yesu!
57 Kasi Petelo awanganaki mpe alobaki: — Mwasi,
nayebi ye te. 58 Sima na mwa tango moke, moto
mosusu amonaki Petelo mpe alobaki: — Yo mpe
ozali moko kati na bango! Petelo azongisaki: — Tata,
nazali moko te kati na bango. 59 Sima na ngonga
moko, moto mosusu alobaki na molende: — Ezali ya
solo! Tata oyo azalaki elongo na ye, pamba te azali
moto ya Galile. 60 Kasi Petelo azongisaki: — Nayebi
te makambo oyo ozali kolobela! Wana azalaki nanu
koloba, soso elelaki. 61 Nkolo abalukaki mpe atalaki
Petelo; mpe Petelo akanisaki maloba oyo Nkolo
alobaki na ye: « Liboso ete soso elela, okowangana
Ngai mbala misato. » 62 Abimaki mpe alelaki makasi
na libanda. 63 Bato oyo bazalaki kokengela Yesu
babandaki koseka mpe kobeta Ye. 64 Bazipaki Ye
elongi mpe basengaki na makasi: — Sakola: Nani
abeti Yo? 65 Mpe balobaki na Ye maloba mabe ebele
mpo na kofinga Ye. 66 Tango tongo etanaki, bakambi
ya bato, elongo na bakonzi ya Banganga-Nzambe
mpe balakisi ya Mobeko, basanganaki mpe basengaki
ete bamema Yesu liboso ya Likita-Monene na bango.
67 Balobaki: — Soki ozali Klisto, yebisa biso. Yesu
azongisaki: — Ata nayebisi bino, bokondima na
bino kaka Ngai te; 68 mpe soki Ngai napesi bino
motuna, bokopesa na bino mpe Ngai eyano te. 69
Kasi kobanda sik'oyo, Mwana na Moto akovanda na
ngambo ya loboko ya mobali ya Nzambe-Na-Nguya-
Nyonso. 70 Bango nyonso batunaki: — Ozali Mwana
na Nzambe? Yesu azongisaki: — Bino nde bolobi ete
nazali Mwana na Nzambe. 71 Bongo balobaki: —
Mpo na nini koluka matatoli mosusu? Toyoki yango
na monoko na ye moko.

23 Bato nyonso oyo bazalaki kati na mayangani
batelemaki mpe bamemaki Yesu liboso ya
Pilato; 2 mpe kuna, bakomaki kofunda Ye: — Tala
moto oyo azali kotia mobulu kati na ekolo na biso!
Tokuti ye azali kopekisa bato kofuta mpako ya Sezare,
mpe azali lisusu komibenga Klisto, Mokonzi! 3 Pilato
atunaki Yesu: — Boni, ozali mokonzi ya Bayuda?
Yesu azongisaki: — Olobi yango. 4 Pilato alobaki
na bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe na ebele ya
bato: — Namoni mabe moko te epai ya moto oyo.
5 Kasi batiaki kaka molende mpe balobaki: — Te!
Azali kotombokisa bato ya Yuda mobimba na nzela
ya mateya na Ye; abandaki yango na Galile kino
akomi awa. 6 Tango Pilato ayokaki bongo, atunaki
soki Yesu azali moto ya Galile. 7 Wana ayokaki ete
Yesu azali moto ya mboka oyo ezalaki na se ya
bokonzi ya Erode, atindaki Ye epai ya Erode, pamba
te Erode azalaki kati na Yelusalemi na mikolo wana.
8 Erode asepelaki mingi tango amonaki Yesu, pamba
te, wuta kala, azalaki koluka komona Ye mpo ete
ayokaki basango mingi na tina na Ye, mpe azalaki
kolikya komona Yesu kosala likamwisi. 9 Apesaki
ye mituna ebele, kasi Yesu apesaki ye ata eyano
moko te. 10 Bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
balakisi ya Mobeko bazalaki kaka wana mpe bazalaki
kopelisa moto na maloba mabe mpo na kokweyisa
Yesu. 11 Erode mpe basoda na ye basekaki mpe
batiolaki Yesu; balatisaki Ye elamba ya kitoko makasi
mpe bazongisaki Ye epai ya Pilato. 12 Nzokande,
Erode mpe Pilato bazalaki banguna wuta kala; kasi
na mokolo wana, bakomaki balingami. 13 Pilato
abengisaki bakonzi ya Banganga-Nzambe, bakambi
ya Bayuda mpe bato nyonso; alobaki na bango: 14 —
Bomemelaki ngai moto oyo mpe bofundaki ye ete
azali kotombokisa bato. Napesi ye mituna liboso na
bino mpe nazwi ye na mabe ata moko te kati na
nyonso oyo bofundelaki ye. 15 Erode mpe azwaki ye
na mabe ata moko te, yango wana azongisaki ye
epai na biso. Boye, ndenge bokoki komona, moto
oyo asali mabe ata moko te oyo ekoki kosala ete
azwa etumbu ya kufa. 16 Na bongo, nakobetisa ye
kaka fimbu mpe, sima, nakotika ye. [17 Nzokande,

na bafeti nyonso, Pilato azalaki kobimisela bango
mokangami moko.] 18 Bato nyonso bagangaki: —
Boma moto oyo! Bimisela biso Barabasi! 19 Barabasi
akangamaki na boloko mpo ete abimisaki mobulu kati
na engumba mpe abomaki moto. 20 Lokola azalaki
na posa ya kotika Yesu, Pilato atunaki bango lisusu.
21 Kasi bakobaki koganga: — Baka ye na ekulusu!
Baka ye na ekulusu! 22 Pilato atunaki bango lisusu,
mpo na mbala ya misato: — Mpo na nini? Mabe nini
tata oyo asali? Ngai nazwi ye na mabe ata moko te,
oyo ekoki kosala ete azwa etumbu ya kufa. Boye,
nakobetisa ye kaka fimbu; sima, nakotika ye. 23 Kasi
bakobaki kaka kosenga, na koganga makasi koleka,
ete babaka Yesu na ekulusu; mpe suka na suka,
koganga na bango elongaki. 24 Pilato azwaki mokano
ya kokokisa oyo basengaki; 25 abimiselaki bango
moto oyo basengaki, oyo akangamaki na boloko
mpo na mobulu mpe mpo ete abomaki moto, mpe
akabaki Yesu na maboko na bango mpo ete basala
Ye nyonso oyo balingi. 26 Wana basoda bazalaki
kokumba Yesu, bakangaki mobali moko, kombo na
ye ezalaki Simona, moto ya Sirene, oyo awutaki
na bilanga; batiaki ekulusu na mokongo na ye mpo
ete amema yango sima na Yesu. 27 Bato ebele
balandaki Yesu. Kati na bango, ezalaki mpe na basi
oyo bazalaki kolelalela mpe komitungisa mingi mpo
na Ye. 28 Yesu abalukaki mpo na kotala basi mpe
alobaki: — Bana basi ya Yelusalemi, bolela mpo na
Ngai te; bolela nde mpo na bino moko mpe mpo na
bana na bino. 29 Pamba te, na mikolo oyo ekoya,
bakoloba: « Esengo na basi oyo bazali na bana te,
oyo babota te mpe bamelisa bana mabele te! » 30
Bongo bakoloba na bangomba milayi: « Bokweyela
biso! » Mpe bakoloba na bangomba mikuse: « Bozipa
biso! » 31 Pamba te soki bato bazali kosala makambo
ya boye na nzete ya mobesu, ekozala ndenge nini
na nzete ya kokawuka? 32 Bamemaki mpe mibali
mosusu mibale, babomi bato, mpo na koboma bango
elongo na Yesu. 33 Tango bakomaki na esika oyo
babengaka « Gologota, » babakaki kuna Yesu elongo
na babomi mibale wana ya bato: moko, na ngambo
ya loboko ya mobali ya Yesu; mosusu, na ngambo ya
loboko na Ye ya mwasi. 34 Yesu alobaki: — Tata,
limbisa bango mpo ete bayebi te makambo oyo bazali
kosala. Mpe bakabolaki bilamba na Ye, na kobeta
zeke. 35 Bato batelemaki wana, bazalaki kotala;
mpe bakambi batiolaki Ye, balobaki: — Abikisaki
bato mosusu; tika ete amibikisa ye moko, soki penza
azali Klisto, Moponami ya Nzambe! 36 Basoda mpe
bakendeki mpe batiolaki Ye; bapesaki Ye vino ya
ngayi 37 mpe balobaki: — Soki ozali penza mokonzi
ya Bayuda, mibikisa yo moko! 38 Na likolo ya moto
ya Yesu, ezalaki na makomi oyo: Moto oyo azali
Mokonzi ya Bayuda. 39 Moko kati na babomi bato oyo
babakamaki na ba-ekulusu atiolaki Ye: — Boni, ozali
Klisto te? Mibikisa yo moko mpe bikisa biso! 40 Kasi
mobomi bato mosusu apamelaki ye: — Ozali kobanga
Nzambe te mpo ete ozali na se ya etumbu ya ndenge
moko na oyo ya Ye! 41 Biso, tozwi penza etumbu na
ndenge ya bosembo, pamba te tozali kozwa mbano
ya misala mabe na biso; kasi tata oyo asali ata mabe
moko te. 42 Bongo alobaki lisusu: — Yesu, kanisa
ngai tango okokota kati na Bokonzi na Yo. 43 Yesu
azongiselaki ye: — Nazali koloba na yo penza ya
solo: lelo, okozala elongo na Ngai kati na Paradizo.
44 Na ngonga pene ya midi, molili ekotaki na mokili
mobimba kino na ngonga ya misato ya pokwa, 45
pamba te moyi etikaki kongenga, mpe rido monene
ya Tempelo epasukaki na kati-kati. 46 Yesu agangaki
na mongongo makasi: — Tata, nazongisi molimo
na Ngai kati na maboko na Yo. Sima na Ye koloba
bongo, akataki motema. 47 Tango mokonzi ya basoda
ya Rome amonaki makambo oyo eleki, akumisaki
Nzambe mpe alobaki: — Moto oyo azalaki penza
sembo! 48 Tango bato nyonso oyo basanganaki
wana, mpo na kotala makambo oyo ezali kosalema,
bamonaki makambo oyo ekweyi, batiaki maboko
na bango na batolo na bango mpe bazongaki. 49
Kasi bato nyonso oyo bayebaki Yesu, mpe basi oyo
balandaki Ye longwa na Galile, batelemaki na mosika
mpe bazalaki kotala ndenge makambo ezali koleka.
50 Kati na Likita-Monene ya Bayuda, ezalaki na moto
moko, kombo na ye « Jozefi. » Azalaki moto malamu
mpe moto ya sembo, 51 mpe andimaki te mikano mpe
misala ya bato mosusu ya Likita-Monene; azalaki
moto ya mboka Arimate, engumba ya Bayuda, mpe
azalaki kozela Bokonzi ya Nzambe. 52 Akendeki
epai ya Pilato mpo na kosenga nzoto ya Yesu. 53
Bongo akitisaki nzoto yango longwa na ekulusu,
alingaki yango na liputa ya lino, mpe atiaki yango
kati na kunda oyo batobolaki kati na libanga moko
ya monene epai wapi batikalaki nanu kokunda ata
moto moko te. 54 Ezalaki mokolo ya komilengela,
wana Saba elingaki kobanda. 55 Basi oyo bawutaki

na Galile elongo na Yesu balandaki Jozefi, bamonaki
kunda mpe ndenge nini atiaki nzoto ya Yesu kati na
kunda yango. 56 Sima, bazongaki epai na bango
mpe babongisaki mafuta ya solo kitoko mpe malasi.
Kasi bapemaki na mokolo ya Saba, kolanda ndenge
mobeko ezalaki kosenga.

24 Na tongo-tongo ya mokolo ya liboso ya poso,
basi bakendeki na kunda mpe bamemaki mafuta
ya solo kitoko oyo balambaki. 2 Libanga oyo ekangaki
ekotelo ya kunda, bakutaki yango etindikama mosika
na ekotelo ya kunda. 3 Bakotaki, kasi bamonaki
te nzoto ya Nkolo Yesu. 4 Wana bazalaki nanu
komitungisa mpo na likambo yango, bato mibale
babimelaki bango, balata bilamba oyo ezali kongenga
makasi. 5 Basi yango babangaki, bakitisaki bilongi na
bango na ngambo ya mabele; kasi bato wana mibale
balobaki na bango: — Mpo na nini bozali koluka kati
na bakufi Ye oyo azali na bomoi? 6 Azali lisusu awa te,
asekwi. Bokanisa makambo oyo ayebisaki bino, wana
azalaki nanu kati na Galile: 7 « Esengeli ete bakaba
Mwana na Moto na maboko ya bato ya masumu;
esengeli ete babaka Ye na ekulusu; mpe esengeli ete
asekwa sima na mikolo misato. » 8 Boye, bakanisaki
maloba ya Yesu. 9 Tango bazongaki longwa na kunda,
bayebisaki makambo wana nyonso epai ya bayekoli
zomi na moko mpe epai ya baninga na bango nyonso.
10 Ezalaki: Mari, moto ya mboka Magidala; Jane mpe
Mari, mama ya Jake. Baninga na bango mosusu
ya basi bayebisaki mpe makambo yango epai ya
bantoma, 11 kasi bazwaki maloba ya basi yango
lokola maloba ezanga tina, mpe bandimaki bango te.
12 Kasi Petelo atelemaki mpe apotaki mbangu kino
na kunda. Agunzamaki mpo na kotala, amonaki kaka
biteni ya elamba ya lino elala yango moko. Alongwaki
kuna mpe azongaki, akamwaki makasi makambo oyo
ewutaki kosalema. 13 Nzokande, kaka na mokolo
yango, mibale kati na bango bazalaki kokende na
mboka moko oyo kombo na yango ezalaki « Emausi.
» Mboka yango ezalaki mosika na Yelusalemi, na
bakilometele pene zomi na mibale. 14 Bazalaki
kosolola na tina na makambo nyonso oyo ewuti
kosalema. 15 Wana bazalaki kosolola mpe kotiana
tembe mpo na makambo yango, Yesu asanganaki
na bango mpe akomaki kokende na bango nzela
moko. 16 Kasi lokola miso na bango ezalaki ya
kozipama, bakokaki te kososola ete ezali Yesu. 17
Alobaki na bango: — Makambo nini bozali kotiana
na yango tembe na kotambola? Batelemaki, bilongi
mawa-mawa. 18 Moko kati na bango, kombo na ye «
Kleopasi, » alobaki na Ye: — Kati na bavandi nyonso
ya Yelusalemi, yo moko kaka oyebi te makambo
oyo ewuti kosalema mikolo oyo! 19 Yesu atunaki
bango: — Makambo nini? Bazongisaki: — Ezali
makambo oyo etali Yesu ya Nazareti: azalaki mosakoli
moko ya nguya, na misala mpe na maloba, liboso
ya Nzambe mpe liboso ya bato nyonso. 20 Kasi
bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakambi na biso
bakabaki Ye mpo ete bakatela Ye etumbu ya kufa,
mpe babakaki Ye na ekulusu. 21 Tozalaki kolikya ete
Ye nde akokangola Isalaele. Kasi longola nyonso
wana, lelo ezali mokolo ya misato wuta makambo
wana esalemaki. 22 Lisusu, ndambo ya basi kati na
biso bakamwisi biso makasi; bakendeki na kunda na
tongo-tongo, 23 kasi bamonaki nzoto na Ye te, mpe
bayaki koyebisa biso ete bamonaki ba-anjelu kobimela
bango mpe koyebisa bango ete Yesu azali na bomoi.
24 Ndambo kati na baninga na biso bakendeki na
kunda, mpe makambo oyo bamonaki kuna ekokani
penza na oyo basi balobaki, kasi bamonaki Yesu
te. 25 Yesu alobaki na bango: — Ah! Bozali penza
bazoba! Tala ndenge mitema na bino ezali penza
mabanga! Bozali penza kondima te makambo nyonso
oyo basakoli baloba! 26 Boni, Klisto asengelaki te
komona pasi ndenge wana mpo ete akota kati na
nkembo na Ye? 27 Bongo Yesu alimbolelaki bango
makambo nyonso oyo ekomama kati na Makomi,
kobanda na Moyize kino na basakoli nyonso. 28
Tango bakomaki pene ya mboka epai wapi bazalaki
kokende, Yesu asalaki lokola nde azali kokende
mosika. 29 Kasi bango babondelaki Ye makasi: —
Vanda elongo na biso, pamba te pokwa esili kokoma,
mpe butu elingi kokota. Boye Yesu akotaki na ndako
mpo na kovanda elongo na bango. 30 Tango avandaki
na mesa elongo na bango, akamataki lipa, azongisaki
matondi epai ya Nzambe, akataki yango na biteni,
mpe apesaki bango yango. 31 Mbala moko, miso na
bango efungwamaki mpe basololaki ete ezali Yesu,
kasi alimwaki na miso na bango. 32 Batunanaki: —
Boni, mitema na biso etondaki na esengo te wana
azalaki kosolola na biso na nzela mpe kolimbolela
biso Makomi? 33 Kaka na tango yango, batelemaki
mpe bazongaki na Yelusalemi epai wapi bakutaki
bayekoli zomi na moko basangana elongo na baninga

na bango, **34** oyo balobaki na bango: — Ezali ya solo,
Nkolo asekwi; abimelaki Simona! **35** Bango mibale
mpe bayebisaki makambo oyo ekomelaki bango na
nzela mpe ndenge nini basosolaki Yesu tango akataki
lipa na biteni. **36** Wana bazalaki nanu kosolola na
tina na makambo yango, Yesu ayaki kotelema na
kati-kati na bango mpe alobaki: — Tika ete kimia
ezala na bino! **37** Babangaki mpe somo ekangaki
bango, pamba te bakanisaki ete bamoni elima. **38**
Yesu atunaki bango: — Mpo na nini bozali kobanga?
Mpe mpo na nini bozali na tembe kati na mitema
na bino? **39** Botala maboko mpe makolo na Ngai;
ezali penza Ngai. Bosimba Ngai mpe botala! Elima
ezalaka na mosuni te, ezalaka mpe na mikuwa te;
nzokande, bozali komona malamu ete, Ngai, nazali
na yango. **40** Wana azalaki koloba bongo, alakisaki
bango maboko mpe makolo na Ye. **41** Lokola bakokaki
nanu kondima te mpo ete batondisamaki na esengo
mpe bazalaki kokamwa mingi, Yesu atunaki bango:
— Bozali awa na eloko ya kolia? **42** Bapesaki Ye
eteni ya mbisi bakalinga. **43** Azwaki yango mpe
aliaki yango na miso na bango. **44** Bongo alobaki
na bango: — Yango nde makambo oyo nayebisaki
bino tango nazalaki nanu elongo na bino: « Makambo
nyonso oyo ekomama na tina na Ngai kati na Mobeko
ya Moyize, kati na mikanda ya basakoli mpe kati
na banzembo, esengeli kokokisama. » **45** Bongo
afungolaki bango mayele mpo ete bakoka kososola
Makomi. **46** Alobaki na bango: — Tala makambo oyo
ekomama: « Klisto akomona pasi, mpe akosekwa
kati na bakufi na mokolo ya misato; **47** mpe, na
Kombo na Ye, bakoteya bato ya bikolo nyonso,
kobanda na Yelusalemi, ete babongola mitema mpo
ete bazwa bolimbisi ya masumu. » **48** Bino nde bozali
batatoli ya makambo yango. **49** Ngai nakotindela bino
Molimo oyo Tata na Ngai alakaki; boye bino, botikala
awa, kati na engumba oyo, kino bokotondisama
na nguya ya Likolo. **50** Yesu amemaki bango na
libanda ya engumba, pene ya Betani; mpe kuna,
atombolaki maboko mpe apambolaki bango. **51** Wana
azalaki kopambola bango, akabwanaki na bango mpe
amemamaki kati na Likolo. **52** Bongo bagumbamelaki
Ye mpe bazongaki na Yelusalemi na esengo makasi.
53 Mpe kuna na Yelusalemi, bazalaki kovanda tango
nyonso kati na lopango ya Tempelo mpo na kokumisa
Nzambe.

Yoane

1 Na ebandeli, Ye oyo azali Liloba azalaka; azalaka
elongo na Nzambe, mpe azali Nzambe. 2 Wuta
na ebandeli, azalaka elongo na Nzambe. 3 Nzambe
akelaki biloko nyonso na nzela na Ye; ezali na eloko
moko te oyo ekelama soki na nzela na Ye te. 4 Bomoi
ewuta epai na Ye, mpe bomoi yango ezalaki pole
mpo na bato. 5 Pole engengaka kati na molili, kasi
molili eyambaki yango te. 6 Nzambe atindaki moto
moko, kombo na ye ezalaki « Yoane. » 7 Ayaki lokola
motatoli, mpo na kotatola na tina na pole, mpo ete
bato nyonso bandima na nzela na ye. 8 Ye moko
Yoane azalaki pole te, kasi ayaki nde mpo na kozala
motatoli na tina na pole. 9 Pole ya solo eyaki na
mokili, mpe engengisaka bato nyonso. 10 Ye oyo
azali Liloba azalaki kati na mokili, pamba te Ye nde
akelaki yango, kasi mokili endimaki Ye te. 11 Ayaki
epai ya ekolo na Ye, kasi bato ya ekolo na Ye moko
bayambaki Ye te; 12 nzokande bato nyonso oyo
bayambaki Ye, ba-oyo bandimelaki Kombo na Ye,
apesaki bango makoki ya kokoma bana na Nzambe.
13 Bakomi bana na Nzambe na nzela ya mbotama
ya bomoto te, na posa ya bomoto te to mpe na
mokano ya moto te, kasi na mokano ya Nzambe. 14
Ye oyo azalaki Liloba akomaki moto mpe avandaki
kati na biso, atonda na ngolu mpe na solo. Tomonaki
nkembo na Ye, nkembo oyo azwi epai ya Tata na Ye,
lokola Mwana se moko. 15 Yoane azalaki kotatola na
tina na Ye, na mongongo makasi: « Botala Ye oyo
nalobaki na tina na Ye: ‹ Ye oyo azali koya sima na
ngai aleki ngai na lokumu, pamba te azalaki liboso
ete ngai nazala. › » 16 Lokola atonda na bolingo mpo
na biso, apesaki biso ngolu likolo ya ngolu; 17 pamba
te Mibeko eyaki na nzela ya Moyize, kasi ngolu mpe
solo eyaki na nzela ya Yesu-Klisto. 18 Moto moko te
amona Nzambe, kasi ezali kaka Mwana se moko oyo
azali Nzambe mpe azali moko na Tata nde atalisaki
biso Ye. 19 Tala litatoli oyo Yoane apesaki tango
bakambi ya Bayuda batindaki, wuta na Yelusalemi,
Banganga-Nzambe mpe Balevi, mpo na kotuna ye:
— Yo ozali nani? 20 Abetaki monoko te, kasi alobaki
na bango solo na bonsomi nyonso: — Ngai, nazali
Klisto te. 21 Batunaki ye lisusu: — Bongo ozali nani?
Ozali Eliya? Azongisaki: — Nazali Eliya te. Batunaki
ye lisusu: — Ozali mosakoli? Azongisaki: — Te! 22
Bakobaki kotuna ye: — Bongo ozali penza nani?
Ozali koloba nini na tina na yo moko? Yebisa biso
yango, pamba te tosengeli kopesa eyano epai ya
bato oyo batindi biso. 23 Yoane azongiselaki bango
kolanda ndenge mosakoli Ezayi alobaki: — Ngai,
nazali mongongo ya moto oyo azali kobelela kati
na esobe: « Bobongisa nzela mpo na Nkolo! » 24
Nzokande batindami yango bazalaki Bafarizeo. 25
Batunaki ye lisusu: — Soki ozali Masiya te, Eliya te to
mpe mosakoli te, bongo mpo na nini ozali kobatisa?
26 Yoane azongiselaki bango: — Ngai, nazali kobatisa
na mayi; kasi kati na bino, ezali na Moto moko oyo
bino boyebi te; 27 azali koya sima na ngai, mpe ngai
nabongi kutu te mpo na kofungola ata basinga ya
basandale na Ye. 28 Makambo oyo nyonso esalemaki
na Betani, na ngambo mosusu ya Yordani, epai wapi
Yoane azalaki kobatisa. 29 Mokolo oyo elandaki,
wana Yoane amonaki Yesu koya epai na ye, alobaki:
— Tala Mpate ya Nzambe, oyo alongolaka lisumu ya
mokili. 30 Ezali na tina na Ye nde nalobaki: « Ezali
na moko oyo azali koya sima na ngai, aleki ngai na
lokumu, pamba te azalaki liboso ete ngai nazala.
» 31 Ngai moko mpe nayebaki te soki esengelaki
kozala nani; kasi tina oyo ngai nayaki kobatisa bato
na mayi, ezalaki nde mpo ete natalisa Ye epai ya
bato ya Isalaele. 32 Bongo Yoane apesaki litatoli
oyo: — Namonaki Molimo kokita wuta na likolo lokola
ebenga mpe kovanda likolo na Ye. 33 Ngai moko mpe
nayebaki Ye te; kasi Ye oyo atindaki ngai kobatisa na
mayi alobaki na ngai: « Moto oyo okomona Molimo
kokita mpe kowumela likolo na Ye, Ye nde akobatisa
kati na Molimo Mosantu. » 34 Mpe lokola ezali yango
nde likambo oyo ngai namonaki, yango wana nazali
kotatola: Moto oyo azali Mwana na Nzambe. 35
Mokolo oyo elandaki, wana Yoane azalaki lisusu na
esika yango elongo na bayekoli na ye mibale, 36
amonaki Yesu koleka mpe alobaki: « Botala Mpate
ya Nzambe! » 37 Lokola bayekoli nyonso mibale
bayokaki ndenge Yoane alobaki, balandaki Yesu.
38 Bongo tango Yesu abalukaki mpo na kotala na
sima, amonaki bango mibale bazali kolanda Ye.
Atunaki bango: — Bolingi nini? Bazongisaki: — Rabi,
ovandaka wapi? 39 Yesu azongiselaki bango: — Boya
mpe bokomona. Balandaki Yesu, bamonaki esika
oyo azalaki kovanda mpe bavandaki elongo na Ye
na mokolo wana. Ezalaki na ngonga ya minei sima
na midi. 40 Andre, ndeko ya Simona Petelo, azalaki

moko kati na bato wana mibale oyo bayokaki maloba
ya Yoane mpe balandaki Yesu. 41 Akendeki kokutana
na Simona, ndeko na ye, mpe alobaki na ye: « Tomoni
Masiya! » 42 Bongo amemaki Simona epai ya Yesu.
Yesu atalaki Simona mpe alobaki: « Ozali Simona,
mwana mobali ya Yoane; kasi bakobanda kobenga
yo Sefasi. » 43 Mokolo oyo elandaki, Yesu azwaki
mokano ya kokende na Galile. Na nzela, akutanaki
na Filipo mpe alobaki na ye: « Landa Ngai. » 44
Filipo, Andre mpe Petelo bazalaki bato ya engumba
Betisaida. 45 Filipo akutanaki na Natanaele mpe
alobaki na ye: — Tomoni Yesu ya Nazareti, mwana
mobali ya Jozefi, oyo Moyize alobela kati na buku ya
Mobeko, mpe oyo basakoli balobela. 46 Natanaele
atunaki ye: — Boni, eloko ya malamu ekoki mpe
kobima na Nazareti? Filipo azongiselaki ye: — Yaka
mpe okomona yo moko. 47 Tango Yesu amonaki
Natanaele koya epai na Ye, alobaki na tina na ye: —
Tala moto ya Isalaele ya solo-solo oyo, kati na ye,
lokuta ezali te! 48 Natanaele atunaki Ye: — Oyebi
ngai ndenge nini? Yesu azongiselaki ye: — Liboso ete
Filipo abenga yo, wana ozalaki nanu na se ya nzete
ya figi, namonaki yo. 49 Natanaele alobaki: — Moteyi,
ozali solo Mwana na Nzambe; ozali penza Mokonzi
ya Isalaele. 50 Yesu alobaki na ye: — Ondimi kaka
mpo ete nalobi na yo: Namonaki yo na se ya nzete
ya figi? Okomona lisusu makambo minene koleka
oyo. 51 Bongo alobaki lisusu: « Nazali koloba na bino
penza ya solo: bokomona Likolo kofungwama, mpe
ba-anjelu ya Nzambe komata mpe kokita mpo na
Mwana na Moto. »

2 Sima na mikolo mibale, ezalaki na feti moko ya
libala na mboka Kana ya Galile. Mama ya Yesu
azalaki na feti yango. 2 Babengisaki mpe Yesu elongo
na bayekoli na Ye na feti yango. 3 Esalemaki ete
tango vino esilaki, mama ya Yesu alobaki na Ye: —
Bazali lisusu na vino te! 4 Kasi Yesu azongiselaki
ye: — Mwasi, biso na yo likambo nini? Tango na
Ngai ekoki nanu te. 5 Mama na Ye alobaki na basali:
— Bosala makambo nyonso oyo akoloba na bino.
6 Ezalaki wana na bambeki motoba ya mabanga,
oyo Bayuda bazalaki kosalela mpo na komipetola.
Mbeki moko na moko ekokaki kokota balitele kobanda
tuku mwambe kino nkama moko na tuku mibale. 7
Bongo Yesu alobaki na basali: — Botondisa bambeki
oyo na mayi. Batondisaki yango meke. 8 Alobaki
lisusu: — Sik'oyo, botoka mayi wuta na bambeki mpe
bomema yango epai ya mokambi ya feti. Bamemaki
yango epai na mokambi ya feti. 9 Mokambi ya feti
amekaki mayi oyo Yesu abongolaki vino. Ayebaki te
soki basali bazwaki vino yango wapi; nzokande bango
moko basali bayebaki, pamba te bango nde batokaki
mayi. Mbala moko, mokambi ya feti abengaki mobali
oyo abalaki 10 mpe alobaki na ye: « Bato nyonso
bapesaka nanu vino oyo eleki kitoko; bongo, sima
na babengami komela mingi, nde bayaka na vino
oyo ya kitoko penza te. Kasi yo, obombi na yo vino
oyo eleki kitoko kino sik'oyo! » 11 Wana nde ezalaki
likamwisi ya liboso, oyo Yesu asalaki: esalemaki na
Kana ya Galile. Ezalaki moko kati na bikamwa oyo,
na nzela na yango, amonisaki nkembo na Ye; mpe
bayekoli na Ye bandimaki Ye. 12 Sima na yango,
Yesu akendeki elongo na mama na Ye, bandeko na
Ye mpe bayekoli na Ye, na Kapernawumi epai wapi
basalaki kaka mwa mikolo. 13 Lokola mokolo oyo
Bayuda basepelaka feti ya Pasika ekomaki pene,
Yesu akendeki na Yelusalemi. 14 Tango akotaki kati
na lopango ya Tempelo, akutaki bato bazali koteka
bangombe, bameme mpe bibenga; amonaki lisusu
bato oyo babongolaka mbongo bavandi liboso ya
bamesa na bango. 15 Boye, asalaki fimbu ya basinga
mpe abenganaki bango nyonso, longwa na lopango
ya Tempelo, elongo na bangombe mpe bameme
na bango; abalolaki bamesa ya bato oyo bazalaki
kobongola mbongo, mpe apanzaki mbongo na bango
na mabele. 16 Alobaki na bato oyo bazalaki koteka
bibenga: « Bolongola biloko oyo awa! Ezali Ndako ya
Tata na Ngai! Ebandi ndenge nini bokomisa yango
zando? » 17 Bayekoli na Ye babandaki kokanisa
makambo oyo ekomama: « Oh Nzambe, bolingo
makasi oyo nazali na yango mpo na Ndako na Yo
ekozikisa ngai lokola na moto! » 18 Bayuda balobaki
na Yesu: — Likamwisi nini okoki kolakisa biso mpo na
kotalisa biso ete ozali na bokonzi ya kosala makambo
oyo nyonso? 19 Yesu azongisaki: — Bobuka Tempelo
oyo, mpe Ngai nakotonga yango lisusu na mikolo
misato. 20 Bayuda balobaki lisusu: — Boni, soki
esalaki mibu tuku minei na motoba mpo na kotonga
lisusu Tempelo oyo, yo okanisi ete okotelemisa
yango na mikolo misato? 21 Nzokande Tempelo
oyo Yesu azalaki kolobela, ezalaki nde nzoto na Ye
moko. 22 Sima, tango Yesu asekwaki, bayekoli na Ye
basosolaki makambo oyo alobaki na bango. Boye

bandimaki Makomi mpe maloba oyo Yesu alobaki. 23
Wana Yesu azalaki kati na Yelusalemi mpo na feti ya
Pasika, bato mingi bandimelaki Kombo na Ye tango
bazalaki komona bikamwa oyo azalaki kosala. 24
Kasi Yesu amipesaki te epai na bango, pamba te
ayebaki bato nyonso. 25 Azalaki ata na posa te ete
bayebisa Ye makambo na tina na bato, pamba te
ayebaki makambo nyonso oyo ezalaki kati na mitema
na bango.

3 Ezalaki na moto moko kati na Bafarizeo, oyo
kombo na ye ezalaki « Nikodemi. » Azalaki moko
kati na bakonzi ya Bayuda. 2 Ayaki na butu epai
ya Yesu mpe alobaki na Ye: — Rabi, toyebi ete
ozali Moteyi oyo awuti epai ya Nzambe, pamba te
moto moko te akoki kosala bikamwa oyo Yo ozali
kosala soki Nzambe azali elongo na ye te. 3 Yesu
azongiselaki ye: — Nazali koloba na yo penza ya
solo: moto moko te akoki komona Bokonzi ya Nzambe
soki abotami te mbotama ya sika. 4 Nikodemi atunaki
Ye: — Ndenge nini moto oyo akomi mobange akoki
kobotama lisusu? Akoki solo kozonga na libumu
ya mama na ye mpo ete abotama lisusu? 5 Yesu
azongiselaki ye: — Nazali koloba na yo penza ya
solo: moto moko te akoki kokota na Bokonzi ya
Nzambe soki abotami te na mayi mpe na Molimo.
6 Oyo abotami na mosuni azali mosuni, mpe oyo
abotami na Molimo azali molimo. 7 Kokamwa te
ndenge nalobi na yo: « Osengeli kobotama mbotama
ya sika! » 8 Mopepe epepaka esika nyonso oyo elingi
kopepa; atako oyoki makelele na yango, kasi okokaka
te koloba soki ewuti wapi to ezali kokende wapi. Ezali
mpe bongo mpo na moto nyonso oyo abotami na
Molimo. 9 Nikodemi atunaki lisusu: — Ekosalema
ndenge nini? 10 Yesu alobaki na ye: — Ndenge nini
yo, molakisi mobimba oyo okenda sango kati na
Isalaele, ozali kososola te makambo oyo? 11 Nazali
koloba na yo penza ya solo: tolobaka makambo oyo
toyebi mpe topesaka litatoli na tina na makambo
oyo tomoni; kasi bino, boboyi kondima litatoli na
biso. 12 Soki tango nazali koloba na bino makambo
ndenge esalemaka na mokili, bozali kondima te,
bongo bokondima ndenge nini soki nalobi na bino
makambo ya Likolo? 13 Ezali na moto moko te oyo
asila komata na Likolo, longola kaka Ye oyo akita
wuta na Likolo: Mwana na Moto. 14 Ndenge kaka
Moyize atelemisaki na nzete, ekeko ya nyoka kati na
esobe, ndenge wana mpe Mwana na Moto asengeli
kotombolama 15 mpo ete moto nyonso oyo akondima
Ye azwa, kati na Ye, bomoi ya seko. (aiōnios g166)
16 Pamba te Nzambe alingaki mokili mingi penza,
yango wana apesaki Mwana na Ye se moko, mpo ete
moto nyonso oyo akondima Ye akufa te kasi azwa
bomoi ya seko. (aiōnios g166) 17 Nzambe atindaki
Mwana na Ye kati na mokili mpo ete akatela yango
etumbu te, kasi mpo ete abikisa yango. 18 Moto
nyonso oyo andimi Ye akozwa etumbu te; kasi ye
oyo aboyi kondima Ye asili kozwa etumbu, pamba
te aboyi kondima Mwana se moko ya Nzambe. 19
Tala ndenge nini etumbu yango ezali: pole eyaki
kati na mokili, kasi bato balingaki molili, pamba te
misala na bango ezali mabe. 20 Moto nyonso oyo
asalaka mabe ayinaka pole mpe apusanaka te epai
pole ezali, noki te misala na ye ekomonana polele.
21 Nzokande, moto nyonso oyo atambolaka na solo
ayaka epai pole ezali mpo ete misala oyo asalaka, na
boyokani elongo na Nzambe, emonana polele. 22
Sima na yango, Yesu akendeki na Yuda, elongo na
bayekoli na Ye; avandaki kuna mwa tango elongo na
bango mpe azalaki kobatisa. 23 Yoane mpe azalaki
kobatisa na Enoni, pembeni ya Salimi, mpo ete mayi
ezalaki mingi kuna; bato bazalaki kokende kuna epai
na ye mpe bazalaki kozwa libatisi. 24 Na tango wana,
batiaki nanu Yoane na boloko te. 25 Mokolo moko,
bayekoli ya Yoane bazalaki kobendana na Moyuda
moko na tina na kopetolama. 26 Bakendeki epai ya
Yoane mpe balobaki na ye: — Moteyi, ozali koyeba
lisusu moto oyo azalaki elongo na yo, na ngambo
mosusu ya Yordani, oyo na tina ye opesaki litatoli?
Ye mpe azali kobatisa bato, mpe bato nyonso bazali
kokende epai na ye. 27 Yoane azongisaki: — Moto
akoki kozwa eloko moko te soki Likolo epesi ye yango
te. 28 Bino moko bokoki kotatola ete nalobaki: « Ngai,
nazali Klisto te, kasi natindamaki liboso na Ye. » 29
Mwasi ya libala azali ya mobali oyo abali ye; mpe
moninga ya mobali oyo asili kobala, ezali moto oyo
atelemi pembeni na ye mpe azali na esengo makasi
tango azali koyoka mongongo na ye. Ezali mpe bongo
mpo na ngai: esengo na ngai ezali sik'oyo ya kokoka.
30 Esengeli ete Ye amata, mpe ngai nakita. 31 Ye
oyo awuti na Likolo azali likolo na nyonso; kasi moto
oyo awuti na mokili akotikala kaka ya mokili mpe
alobaka kaka lokola moto ya mokili. Ye oyo awuti na
Likolo azali likolo na nyonso, 32 azali kotatola na

tina na makambo oyo amonaki mpe ayokaki, kasi
moto moko te azali kondima litatoli na Ye. 33 Moto
nyonso oyo andimi litatoli na Ye akolobaka na solo
ete Nzambe azali solo. 34 Motindami ya Nzambe
alobaka kaka maloba kowuta na Nzambe, pamba
te Nzambe atondisa ye na Molimo na Ye nyonso.
35 Tata alingaka Mwana, mpe Mwana azalaka na
bokonzi kowuta na Tata mpo na kokonza nyonso.
36 Moto nyonso oyo andimi Mwana azali na bomoi
ya seko; nzokande moto oyo aboyi kondima Mwana
akozwa bomoi yango te, kasi azalaka kaka na se ya
etumbu ya Nzambe. **(aiōnios g166)**

4 Yesu ayokaki ete Bafarizeo bazwi sango oyo
ezali koloba ete akomi na bayekoli ebele koleka
Yoane mpe azali kobatisa bato mingi koleka Yoane. 2
(Nzokande, Yesu Ye moko azalaki kobatisa te, kasi
ezalaki nde bayekoli na Ye.) 3 Boye, alongwaki na
Yuda mpe azongaki na Galile. 4 Lokola asengelaki
kolekela na Samari, 5 akomaki na engumba Sishari ya
Samari, oyo ezalaki mosika te na elanga oyo Jakobi
apesaki epai ya mwana na ye, Jozefi. 6 Nzokande
libulu ya mayi ya Jakobi ezalaki kati na elanga yango.
Boye lokola Yesu alembaki nzoto mpo na mobembo,
avandaki pembeni ya libulu yango. Ezalaki pene ya
ngonga ya midi. 7 Tango mwasi moko ya engumba
Samari akendeki kotoka mayi, Yesu alobaki na ye:
— Pesa Ngai mayi mpo ete namela. 8 (Bayekoli ya
Yesu bakendeki na engumba mpo na kosomba biloko
ya kolia). 9 Kasi mwasi yango alobaki: — Ebandi
ndenge nini yo oyo ozali Moyuda osenga ngai, mwasi
ya engumba Samari, mayi mpo ete omela? —Pamba
te Bayuda bazalaki koyokana te na bato ya Samari.—
10 Yesu azongiselaki ye: — Soki oyebaki likabo ya
Nzambe mpe nani oyo asengi yo mayi, ezali yo nde
olingaki kosenga Ye mayi mpo ete omela, mpe Ye
alingaki kopesa yo mayi ya bomoi. 11 Mwasi alobaki
na Yesu: — Nkolo, ozali na eloko moko te mpo
na kotoka mayi, mpe libulu ezali mozindo; bongo
mayi yango ya bomoi, olingaki kozwa yango wapi?
12 Koko na biso, Jakobi, apesa biso libulu oyo; ye
moko mpe amela mayi na yango, elongo na bana
na ye mpe bibwele na ye. Boni, okanisi ete oleki
ye? 13 Yesu azongiselaki ye: — Moto nyonso oyo
amelaka mayi oyo, ayokaka lisusu posa ya mayi;
14 kasi moto oyo akomela mayi oyo Ngai nakopesa
ye akoyoka lisusu posa ya mayi te: mayi oyo Ngai
nakopesa ye ekokoma kati na ye lokola etima ya mayi
oyo ekawukaka te mpe etiolaka kino na bomoi ya
seko. **(aiōn g165, aiōnios g166)** 15 Mwasi yango alobaki
na Yesu: — Nkolo, pesa ngai mayi yango mpo ete
nayokaka lisusu posa ya mayi te mpe nazonga lisusu
awa te mpo na kotoka mayi. 16 Yesu alobaki na
ye: — Kende, benga mobali na yo mpe zonga awa.
17 Mwasi azongisaki: — Nazali na mobali te. Yesu
alobaki na ye: — Ozali koloba penza ya solo ete ozali
na mobali te, 18 pamba te ozalaki na mibali mitano;
mpe ye oyo ozali na ye sik'oyo azali mpe mobali na
yo te. Boye likambo oyo owuti koloba ezali ya solo. 19
Mwasi yango alobaki na Yesu: — Nkolo, namoni ete
ozali mosakoli. 20 Bakoko na biso, bato ya Samari,
bagumbamelaki Nzambe na likolo ya ngomba oyo;
kasi bino, Bayuda, bolobaka ete esika epai wapi
tosengeli kogumbamela ezali kati na Yelusalemi. 21
Yesu azongiselaki ye: — Mwasi, ndima Ngai: tango
ezali koya, tango oyo bakogumbamela lisusu Tata te
na likolo ya ngomba oyo to kati na Yelusalemi. 22
Bino, bato ya Samari, bogumbamelaka nzambe oyo
boyebi te; kasi biso, togumbamelaka Nzambe oyo
toyebi, pamba te lobiko ewuti epai ya Bayuda. 23
Kasi tango ezali koya mpe esili na yango kokoka,
tango oyo bagumbameli ya solo bokogumbamela
Tata, kati na Molimo mpe kati na solo; pamba te Tata
alukaka bato oyo bogumbamelaka Ye na lolenge
wana. 24 Nzambe azali Molimo; esengeli ete bato
oyo bagumbamelaka Ye bagumbamela Ye kati na
Molimo mpe kati na solo. 25 Mwasi alobaki na Yesu:
— Nayebi ete Masiya azali koya, Ye oyo babengaka
Klisto; mpe tango akoya, akoyebisa biso makambo
nyonso. 26 Yesu alobaki na ye: — Nazali Masiya,
Ngai oyo nazali koloba na yo. 27 Kaka na tango
yango, bayekoli ya Yesu bazongaki. Bakamwaki mingi
komona Yesu kosolola na mwasi. Kasi moko te kati na
bango amekaki kotuna Ye: « Ozali koluka nini? » to «
Mpo na nini ozali kosolola na ye? » 28 Bongo mwasi
atikaki mbeki na ye wana, azongaki na engumba mpe
alobaki na bato: 29 — Boya kotala moto oyo ayebisi
ngai makambo nyonso oyo nasalaki. Akoki kozala
Klisto te? 30 Bato babimaki longwa na engumba
mpe bakendeki epai ya Yesu. 31 Na tango yango,
bayekoli bazalaki kosenga na Yesu: — Rabi, lia.
32 Kasi Yesu azongiselaki bango: — Ngai, nakolia
bilei oyo bino boyebi te. 33 Bongo bayekoli na Ye
balobanaki bango na bango: — Boni, ekoki kozala na

moto oyo amemelaki Ye bilei? **34** Yesu alobaki na
bango: — Bilei na Ngai ezali: kosala mokano ya Ye
oyo atindaki Ngai mpe kosilisa mosala oyo apesaki
Ngai. **35** Bino bolobaka: « Etikali sanza minei mpo ete
tobuka mbuma kati na bilanga. » Kasi Ngai, nazali
koloba na bino: bofungola miso na bino mpe botala
malamu bilanga; bambuma ekomeli mpe ekoki mpo
na kobuka. **36** Moto oyo azali kobuka azali komizwela
lifuti mpe kosangisa bambuma mpo na bomoi ya seko.
Boye, moloni mpe mobuki mbuma bazali kosepela
elongo, bango mibale. **(aiōnios g166)** **37** Awa nde
ekokisami bosolo ya lisese oyo elobaka: « Moko
alonaka, mosusu abukaka. » **38** Natindaki bino kobuka
bambuma ya elanga oyo bino bolonaki te; ezali bato
mosusu nde basalaki mosala, mpe bino bozali bobele
kosepela na motoki ya bato mosusu. **39** Bato mingi
ya Samari, oyo bazalaki kovanda kati na engumba
wana bandimelaki Yesu mpo na litatoli oyo mwasi
azalaki kopesa: « Ayebisi ngai makambo nyonso oyo
nasalaki. » **40** Tango bato ya Samari bayaki epai ya
Yesu, basengaki na Ye ete avanda elongo na bango;
mpe Yesu avandaki elongo na bango mikolo mibale.
41 Bato ebele koleka bakomaki kondimela Ye mpo
na maloba oyo Ye moko azalaki koloba. **42** Bongo
balobaki na mwasi wana: — Tondimi kaka te mpo na
makambo oyo olobaki, pamba te biso moko toyoki
sik'oyo mpe toyebi ete azali penza Mobikisi ya mokili.
43 Sima na mikolo mibale, Yesu alongwaki wana mpe
akendeki na Galile. **44** Solo, Ye moko Yesu alobaki
ete mosakoli azwaka lokumu te kati na ekolo na ye.
45 Tango akomaki na Galile, bato ya Galile bayambaki
Ye, pamba te bango mpe bakendeki na Yelusalemi,
na tango ya feti, mpe bamonaki makambo nyonso
oyo asalaki kuna. **46** Yesu ayaki lisusu na Kana ya
Galile, epai wapi abongolaki mayi vino. Nzokande, na
Kapernawumi, ezalaki na mokonzi moko ya basoda
oyo mwana na ye ya mobali azalaki kobela. **47** Tango
ayokaki ete Yesu akomi na Galile longwa na Yuda,
akendeki kokutana na Ye mpe asengaki na Ye ete
akende kobikisa mwana na ye ya mobali oyo akomi
pene ya kokufa. **48** Yesu alobaki na ye: — Boni,
bokondima kaka soki bomoni bilembo mpe bikamwa?
49 Mokonzi wana ya basoda alobaki: — Nkolo na
ngai, yaka noki liboso ete mwana na ngai ya mobali
akufa. **50** Yesu alobaki na ye: — Kende, mwana na
yo ya mobali azali na bomoi. Moto yango andimaki
maloba oyo Yesu alobaki mpe azongaki. **51** Wana
azalaki kozonga, basali na ye bayaki kokutana na ye
mpe bayebisaki ye: — Mwana na yo ya mobali abiki
na bokono na ye. **52** Atunaki bango soki ezalaki na
ngonga nini mwana abikaki. Bazongisaki: — Fievele
etikaki ye lobi oyo eleki, na ngonga ya liboso sima na
midi. **53** Tata asosolaki ete ezalaki kaka na ngonga
oyo Yesu alobaki na ye: « Mwana na yo ya mobali
azali na bomoi. » Bongo ye elongo na bato nyonso ya
ndako na ye bandimaki. **54** Oyo nde ezalaki likamwisi
ya mibale oyo Yesu asalaki sima na Ye kozonga na
Galile longwa na Yuda.

5 Sima na yango, Yesu akendeki na Yelusalemi mpo
na feti moko ya Bayuda. **2** Nzokande, kuna na
Yelusalemi, pene ya Ekuke ya Bameme, ezalaki na
liziba moko oyo, na lokota ya Arami, bazalaki kobenga
« Betesida. » Liziba yango ezalaki na baveranda
mitano zingazinga na yango. **3** Babeli mingi bazalaki
kolala na baveranda yango: bakufi miso, bato oyo
batambolaka tengu-tengu mpe bato oyo bakufa
makolo. [Bazalaki kozela ete mayi eningana, **4**
pamba te anjelu moko na Nkolo azalaki koya tango
na tango na liziba yango mpo na koningisa mayi.
Soki mayi eningani, moto oyo azalaki kokita moto
ya liboso kati na liziba azalaki kobika ata soki pasi
na ye ezali ndenge nini.] **5** Ezalaki wana na moto
moko oyo awumelaki na bokono mibu tuku misato
na mwambe. **6** Lokola Yesu amonaki ye alala na
mabele mpe ayokaki ete awumeli mikolo ebele na
pasi yango, atunaki ye: — Olingi kobika? **7** Mobeli
azongiselaki Ye: — Nkolo, nazali na moto te mpo
na kokitisa ngai kati na liziba soki mayi eningani.
Wana nabundanaka mpo na kokita na mayi, moto
mosusu akitaka liboso na ngai. **8** Yesu alobaki na
ye: — Telema, kamata etoko na yo mpe tambola. **9**
Kaka na tango yango, moto yango abikaki; akamataki
etoko na ye mpe akomaki kotambola. Nzokande
likambo yango esalemaki na mokolo ya Saba. **10**
Boye, bakambi ya Bayuda balobaki na moto oyo
abikisamaki: — Lelo ezali mokolo ya Saba; ozali na
ndingisa te ya komema etoko oyo. **11** Azongiselaki
bango: — Moto oyo abikisi ngai alobi na ngai: «
Kamata etoko na yo mpe tambola. » **12** Batunaki
ye lisusu: — Nani alobi na yo bongo? **13** Kasi moto
oyo abikaki ayebaki te soki moto oyo abikisaki ye
azali nani, pamba te Yesu alimwaki kati na ebele ya
bato oyo bazalaki wana. **14** Sima na mwa tango,

Yesu amonaki, kati na lopango ya Tempelo, moto oyo
abikaki. Alobaki na ye: — Tala, omoni ndenge okomi
sik'oyo nzoto kolongono. Kosala lisusu masumu te,
noki te likambo moko ya mabe koleka ekomela yo. **15**
Moto yango akendeki koyebisa bakambi ya Bayuda
ete ezali Yesu nde abikisaki ye. **16** Lokola Yesu
azalaki kosala makambo wana na mokolo ya Saba,
bakambi ya Bayuda bakomaki kofunda Ye. **17** Kasi
Yesu alobaki na bango: « Tata na Ngai azali kosala
kino sik'oyo, Ngai mpe nazali kosala. » **18** Mpo na
yango, bakambi ya Bayuda bakomaki koluka nzela
ya koboma Ye; pamba te azalaki kotosa te mokolo
ya Saba, azalaki koloba ete Nzambe azali Tata na
Ye, mpe Ye akokani na Nzambe. **19** Yesu alobaki
na bango lisusu: Nazali koloba na bino penza ya
solo: Mwana akoki kosala eloko moko te na ndenge
na Ye moko, kasi azali kosala kaka makambo oyo
azali komona Tata na Ye kosala; pamba te makambo
nyonso oyo Tata asalaka, yango mpe Mwana asalaka.
20 Boye lokola Tata alingaka Mwana, yango wana
alakisaka Ye makambo nyonso oyo Ye moko Tata
asalaka; kutu, akolakisa Ye lisusu kosala makambo
minene koleka oyo bosili komona kino sik'oyo, mpo
ete bokamwa. **21** Ndenge kaka Tata asekwisaka
bakufi mpe apesaka bango bomoi, ndenge wana mpe
Mwana apesaka bomoi na moto oyo Ye alingi. **22**
Lisusu, Tata asambisaka bato te; apesa bokonzi ya
kosambisa bato na maboko ya Mwana, **23** mpo ete
bato nyonso bakumisa Mwana ndenge bakumisaka
Tata. Moto oyo akumisaka Mwana te akumisaka mpe
Tata te oyo atindaki Mwana. **24** Nazali koloba na bino
penza ya solo: moto oyo azali koyoka maloba na
Ngai mpe azali kondima Ye oyo atindaki Ngai, azali
na bomoi ya seko mpe akosambisama te, kasi asili
kolongwa na kufa mpe akomi na bomoi. **(aiōnios g166)**
25 Nazali koloba na bino penza ya solo: tango ezali
koya mpe esili kokoka oyo bakufi bakoyoka mongongo
ya Mwana na Nzambe, mpe ba-oyo bakoyoka yango
bakozala na bomoi; **26** pamba te lokola Tata azali
etima ya bomoi, yango wana asalaki mpe ete Mwana
azala etima ya bomoi; **27** mpe apesaki Ye bokonzi
ya kosambisa bato, mpo ete azali Mwana na Moto.
28 Bokamwa yango te, pamba te tango ezali koya,
tango oyo bato nyonso oyo bazali kati na bakunda
bakoyoka mongongo na Ye **29** mpe bakobima longwa
kati na yango: ba-oyo basalaki malamu bakosekwa
mpo na kozwa bomoi, kasi ba-oyo basalaki mabe
bakosekwa mpo na kozwa etumbu. **30** Nakoki kosala
eloko moko te na ndenge na Ngai moko: nakataka
makambo kolanda oyo nayokaka kowuta epai na
Tata, mpe kosambisa na Ngai ezali sembo; pamba
te nalukaka te kosala mokano na Ngai moko, kasi
mokano ya Ye oyo atindaki Ngai. **31** Soki napesi
litatoli mpo na Ngai moko, litatoli na Ngai ekozala
ya solo te. **32** Boye esengeli ete motatoli mosusu
apesa yango mpo na Ngai; mpe nayebi ete litatoli oyo
akopesa na tina na Ngai ezali ya solo. **33** Botindaki
bato epai ya Yoane, mpe ye atatolaki na tina na
bosolo. **34** Ngai, nandimaka litatoli ya moto te; kasi
nalobi bongo mpo ete bobika. **35** Solo, Yoane azalaki
lokola mwinda oyo bapelisi mpe ezali kongenga. Kasi
bino, boponaki kosepela na kongenga na ye kaka
mpo na mwa tango moke. **36** Nzokande Ngai, nazali
na litatoli moko ya monene na tina na Ngai moko
koleka kutu oyo ya Yoane: misala oyo nazali kosala
na Kombo ya Tata etatolaka na tina na Ngai ete ezali
Tata nde atindaki Ngai. **37** Ye moko, Tata, oyo atindaki
Ngai atatolaki mpo na Ngai. Botikala nanu te koyoka
mongongo na Ye mpe komona elongi na Ye; **38** mpe
liloba na Ye ezali kati na bino te, pamba te bondima te
Motindami na Ye. **39** Bokundolaka Makomi na bokebi,
mpo ete bokanisaka ete bokozwa bomoi ya seko kati
na yango; nzokande, Makomi yango etatolaka na tina
na Ngai, **(aiōnios g166)** **40** kasi boboyi na bino koya
epai na Ngai mpo na kozwa bomoi. **41** Nalukaka na
Ngai te lokumu oyo ewutaka na bato. **42** Kutu nayebi
bino malamu, nayebi ete, kati na mitema na bino,
bozali na bolingo te mpo na Nzambe. **43** Ngai, nayei
na Kombo ya Tata na Ngai, kasi boboyi koyamba
Ngai! Nzokande, soki moto mosusu ayei na kombo
na ye moko, bokoyamba ye. **44** Lokola bolukaka
kaka kopesana lokumu bino na bino mpe boboyaka
lokumu oyo ewutaka kaka na Nzambe, ndenge nini
bokoki kondima Ngai? **45** Bokanisa te ete Ngai nde
nakofunda bino liboso ya Tata na Ngai, ezali Moyize
oyo bondimaka nde akofunda bino. **46** Pamba te,
soki penza bozalaki kondima Moyize, bolingaki mpe
kondima Ngai; pamba te akomaki na tina na Ngai.
47 Kasi soki bozali kondima ata makomi na ye te,
ndenge nini bokondima maloba na Ngai?

6 Sima na yango, Yesu akendeki na ngambo mosusu
ya ebale ya Galile oyo babengaka mpe ebale ya
Tiberiade. **2** Bato ebele bazalaki kolanda Ye mpo

ete bazalaki komona bikamwa oyo azalaki kosala
na banzoto ya babeli. 3 Yango wana Yesu amataki
na ngomba mpe avandaki kuna elongo na bayekoli
na Ye. 4 Nzokande Pasika, feti ya Bayuda, ekomaki
pene. 5 Tango Yesu atombolaki miso, amonaki ebele
ya bato penza koya epai na Ye; alobaki na Filipo:
— Tokosomba mapa wapi mpo na koleisa bato oyo
nyonso? 6 Yesu atunaki Filipo motuna oyo mpo na
komeka ye mpe kotala soki akoloba nini, pamba te Ye,
Yesu, ayebaki makambo oyo alingaki kosala. 7 Filipo
azongiselaki Yesu: — Mapa oyo tokoki kosomba
na mbongo ya bibende nkama mibale ekokoka te
mpo ete moto moko na moko kati na bango azwa
eteni ya lipa! 8 Moko kati na bayekoli na Ye, oyo
kombo na ye ezali Andre, ndeko mobali ya Simona
Petelo, alobaki na Ye: 9 — Ezali awa na elenge
mobali moko oyo azali na mapa mitano basala na
bambuma ya orje, mpe bambisi mibale; kasi yango
ekosala nini mpo na ebele ya bato oyo? 10 Yesu
apesaki bango mitindo: — Boloba na bato nyonso
ete bavanda. Boye, lokola ezalaki na matiti ebele
na esika yango, bavandaki. Ezalaki wana na mibali
pene nkoto mitano. 11 Bongo Yesu azwaki mapa
yango, azongisaki matondi epai ya Nzambe mpe
akabolaki yango epai ya bato oyo bazalaki wana;
asalaki mpe bongo na bambisi: bato bazwaki kolanda
ndenge posa na bango ezalaki. 12 Sima na bato kolia
mpe kotonda, Yesu alobaki na bayekoli na Ye: —
Bosangisa biteni oyo etikali mpo ete eteni moko te
ebeba. 13 Basangisaki biteni yango; mpe na biteni
ya mapa mitano basala na bambuma ya orje, oyo
etikalaki na maboko ya bato oyo baliaki, batondisaki
bitunga zomi na mibale. 14 Tango bato bamonaki
bikamwa oyo Yesu awutaki kosala, balobaki: « Azali
penza Mosakoli oyo asengelaki koya na mokili. »
15 Kasi, lokola Yesu ayebaki ete bazali na makanisi
ya kokamata Ye mpo na kokomisa Ye mokonzi,
abendanaki lisusu na ngomba mpo ete azala kaka
Ye moko. 16 Tango pokwa ekomaki, bayekoli na
Ye bakitaki na ebale 17 epai wapi bamataki na
bwato moko, bakatisaki ebale mpo na kokende na
Kapernawumi, na ngambo mosusu ya ebale. Butu
ekotaki, wana Yesu amikomelaki nanu te epai bango
bakomaki. 18 Ekumbaki moko ebandaki kopepa, mpe
mayi ya ebale etombokaki. 19 Awa basilaki koluka
nkayi na molayi ya bakilometele pene mitano to
motoba, bamonaki Yesu kotambola likolo ya mayi ya
ebale mpe kopusana pene ya bwato; somo makasi
ekangaki bango. 20 Kasi Yesu alobaki na bango: «
Kimia! Kimia! Bobanga te! Ezali Ngai! » 21 Balingaki
kokotisa Yesu na bwato, kasi, mbala moko, bwato
etutaki mabele ya esika oyo bazalaki kokende. 22
Mokolo oyo elandaki, bato oyo batikalaki na ngambo
mosusu ya ebale bayaki kokanisa na sima ete ezalaki
kaka na bwato moko, mpe ete Yesu akendeki bwato
moko te na bayekoli na Ye; bayekoli bakendeki bango
moko kaka. 23 Nzokande, babwato mosusu ewutaki
na Tiberiade mpe ekomaki pene ya esika oyo baliaki
mapa sima na Nkolo kozongisa matondi epai ya
Nzambe. 24 Tango bato bamonaki ete, ezala Yesu to
bayekoli na Ye, moko te azalaki lisusu wana, bamataki
na babwato yango mpe bakendeki koluka Yesu, na
Kapernawumi. 25 Tango bakutaki Ye na ngambo
mosusu ya ebale, batunaki Ye: — Rabi, okomaki awa
tango nini? 26 Yesu azongiselaki bango: — Nazali
koloba na bino penza ya solo: soki bozali koluka Ngai,
ezali kaka mpo ete boliaki mapa mpe botondaki, kasi
ezali te mpo ete bomonaki bikamwa. 27 Bosalaka
te mpo na bilei oyo ebebaka, kasi bosalaka mpo na
bilei oyo ewumelaka mpo na bomoi ya seko, bilei oyo
Mwana na Moto akopesa bino; pamba te ezali Ye nde
Nzambe Tata abeta kashe. **(aiōnios g166)** 28 Batunaki
Ye lisusu: — Tosengeli kosala nini mpo na kokokisa
misala oyo Nzambe azali kozela epai na biso? 29
Yesu azongiselaki bango: — Mosala ya Nzambe,
yango oyo: bondima Ye oyo Nzambe atindaki. 30
Batunaki Ye lisusu: — Elembo nini ya kokamwa
okolakisa biso mpo ete tondima Yo? Okosala penza
nini? 31 Bakoko na biso baliaki mana kati na esobe
kolanda ndenge ekomama: « Apesaki bango lipa
kowuta na Likolo. » 32 Kasi Yesu azongiselaki bango:
— Nazali koloba na bino penza ya solo: ezali Moyize
te moto apesaki bino lipa oyo ezalaki kowuta na
Likolo, kasi ezali Tata na Ngai nde apesaka bino lipa
ya solo oyo ewutaka na Likolo. 33 Pamba te lipa
ya Nzambe ezali Ye oyo akiti wuta na Likolo mpe
apesaka mokili bomoi. 34 Bongo balobaki na Ye:
— Nkolo, pesaka biso lipa yango tango nyonso. 35
Yesu azongiselaki bango: — Ngai nazali lipa oyo
epesaka bomoi. Moto nyonso oyo akoya epai na
Ngai akoyoka lisusu nzala te, mpe moto nyonso oyo
akondima Ngai akoyoka lisusu posa ya mayi te. 36
Nzokande, ndenge nayebisaki bino, bozali komona
Ngai, kasi bozali kondima te. 37 Bato nyonso oyo Tata

apesi Ngai bakoya epai na Ngai, mpe nakobengana
soki moke te moto nyonso oyo akoya epai na Ngai.
38 Pamba te soki nakitaki wuta na Likolo, ezali te
mpo na kosala mokano na Ngai moko, kasi mpo
na kokokisa mokano ya Ye oyo atindaki Ngai. 39
Nzokande, Ye oyo atindaki Ngai alingi ete nabungisa
ata moto moko te kati na bato oyo apesaki Ngai,
kasi nasekwisa bango na mokolo ya suka. 40 Pamba
te mokano ya Tata na Ngai ezali ete moto nyonso
oyo amoni Mwana mpe andimi Ye azwa bomoi ya
seko; mpe, Ngai, nakosekwisa ye na mokolo ya suka.
(aiōnios g166) 41 Bayuda bakomaki koyimayima na
tina na Ye mpo ete alobaki: « Ngai, nazali lipa oyo
ekiti wuta na Likolo. » 42 Bakomaki koloba: — Boni,
wana ezali Yesu te? Ezali mwana mobali ya Jozefi
te? Toyebi malamu tata mpe mama na ye! Bongo
ndenge nini azali koloba: « Nawuti na Likolo? » 43
Yesu azongiselaki bango: — Botika koyimayima kati
na bino! 44 Moto moko te akoki koya epai na Ngai
soki Tata oyo atindaki Ngai abendi ye te; mpe Ngai,
nakosekwisa ye na mokolo ya suka. 45 Tala ndenge
ekomama kati na mikanda ya Basakoli: « Nzambe
akoteya bango nyonso. » Boye moto nyonso oyo
ayokaka Tata mpe ayambaka mateya na Ye ayaka
epai na Ngai. 46 Moto moko te amona Tata, longola
kaka Ye oyo ayaki wuta epai ya Nzambe. 47 Nazali
koloba na bino penza ya solo: moto oyo andimi azali
na bomoi ya seko, (aiōnios g166) 48 pamba te nazali
lipa oyo epesaka bomoi. 49 Bakoko na bino baliaki
mana kati na esobe mpe bakufaki, 50 kasi botala lipa
oyo ewuti na Likolo; moto oyo akolia yango akokufa
te. 51 Ngai nde nazali lipa ya bomoi oyo ewuti na
Likolo; moto nyonso oyo akolia lipa yango, akozala
na bomoi ya seko; mpe lipa oyo nakopesa mpo ete
mokili ezwa bomoi ezali nde nzoto na Ngai. (aiōn g165)
52 Tango Bayuda bayokaki bongo, bakomaki kotiana
tembe; bazalaki koloba: — Akopesa biso nzoto na ye
ndenge nini mpo ete tolia yango? 53 Bongo Yesu
alobaki na bango: — Nazali koloba na bino penza
ya solo: soki bolie nzoto ya Mwana na Moto te mpe
bomeli makila na Ye te, bozali na bomoi te kati na
bino. 54 Moto oyo alie nzoto na Ngai mpe ameli
makila na Ngai, azali na bomoi ya seko; mpe Ngai,
nakosekwisa ye na mokolo ya suka. (aiōnios g166) 55
Pamba te nzoto na Ngai ezali penza bilei, mpe makila
na Ngai ezali penza lokola mayi oyo bamelaka. 56
Moto oyo alie nzoto na Ngai mpe ameli makila na
Ngai azali kati na Ngai, mpe Ngai nazali kati na ye. 57
Ndenge Tata oyo atindaki Ngai azali etima ya bomoi
mpe Ngai nazali na bomoi na nzela na Ye, ndenge
wana mpe moto oyo alie nzoto na Ngai akozala na
bomoi na nzela na Ngai. 58 Tala ndenge lipa oyo
ewuti na Likolo ezali: ekokani te na mana oyo bakoko
na bino baliaki, kasi bakufaki kaka; nzokande, moto
oyo akolia lipa oyo Ngai nazali akozala na bomoi ya
seko. (aiōn g165) 59 Wana nde ezalaki mateya ya Yesu
kati na ndako ya mayangani ya Kapernawumi. 60
Sima na koyoka Ye, bayekoli mingi ya Yesu balobaki:
— Mateya oyo ezali makasi mingi, nani akoki kondima
yango? 61 Yesu asosolaki ete bayekoli na Ye bazalaki
koyimayima na tina na yango; alobaki na bango: —
Boni, maloba oyo ebetisi bino mabaku? 62 Bongo
ekozala ndenge nini soki bomoni Mwana na Moto
kozonga epai Ye azalaki liboso? 63 Ezali Molimo nde
apesaka bomoi; mosuni ezali na eloko te. Maloba oyo
nalobi na bino ezali Molimo mpe bomoi. 64 Kasi bato
mosusu kati na bino bazali kondima te. Solo, wuta na
ebandeli, Yesu ayebaki banani bazalaki kondima te,
mpe nani akoteka Ye. 65 Alobaki lisusu: — Yango
wana nalobaki na bino: « Moto moko te akoki koya
epai na Ngai soki epesameli ye te na Tata. » 66 Banda
na tango wana, bayekoli na Ye mingi bazongaki
mpe batikaki kolanda Ye. 67 Boye, Yesu alobaki na
bantoma zomi na mibale: — Boni, bino mpe bolingi
kokende? 68 Simona Petelo azongisaki: — Nkolo,
tokokende epai ya nani? Yo nde ozali na maloba ya
bomoi ya seko. (aiōnios g166) 69 Biso, tondimi mpe
toyebi ete ozali Mosantu ya Nzambe. 70 Yesu alobaki
na bango: — Boni, ezali Ngai te nde naponaki bino
nyonso zomi na mibale? Nzokande, moko kati na
bino azali Satana! 71 Yesu azalaki nde koloba na tina
na Yuda, mwana mobali ya Simona Isikarioti, oyo, kati
na bantoma zomi na mibale, asengelaki koteka Ye.

7 Sima na yango, Yesu atambolaki na mokili ya
Galile, aboyaki kovanda na Yuda, pamba te
Bayuda bazalaki koluka koboma Ye. 2 Nzokande,
feti ya Bandako ya kapo, feti ya Bayuda, ekomaki
pene. 3 Bandeko ya Yesu balobaki na Ye: — Longwa
awa na Galile mpe kende na Yuda, mpo ete bayekoli
na Yo bamona kuna bikamwa oyo ozali kosala. 4
Moto moko te asalaka na nkuku soki alingi koyebana.
Lokola ozali kosala makambo minene koleka, sala
ete moto nyonso kati na mokili ayeba soki ozali

nani. 5 Pamba te, ezala bandeko ya Yesu, bango
mpe bazalaki kondima Ye te. 6 Yesu azongiselaki
bango: — Tango na Ngai ekoki nanu te; kasi mpo
na bino, tango nyonso ezali malamu. 7 Mokili ekoki
koyina bino te; kasi Ngai, ezali koyina Ngai mpo
ete natatolaka ete misala na yango ezali mabe. 8
Bino, bokende na feti wana; kasi Ngai, nakokende
te, pamba te tango na Ngai ekoki nanu te. 9 Sima
na Ye koloba na bango bongo, atikalaki na Galile.
10 Nzokande, tango bandeko na Ye bakendeki na
feti, Ye mpe akendeki kuna, na komilakisa te, kasi
na nkuku. 11 Wana bazalaki kati na feti, Bayuda
bazalaki koluka Ye mpe bazalaki kotuna-tuna: « Azali
wapi? » 12 Kati na bato, tembe ekomaki makasi
na tina na Ye. Bamoko bazalaki koloba: Azali moto
malamu; bamosusu: « Te, azali kokosa bato nyonso.
» 13 Kasi, lokola bango nyonso bazalaki kobanga
Bayuda, moto ata moko te akokaki koloba na bonsomi
nyonso na tina na Yesu. 14 Tango mikolo ya feti
ekomaki na kati-kati, Yesu akendeki na Tempelo mpe
akomaki koteya. 15 Bayuda bakamwaki mpe bazalaki
kotunana: — Ndenge nini moto oyo ayekola te akoki
koyeba Makomi boye? 16 Yesu azongiselaki bango:
— Makambo oyo nazali koteya ewuti epai na Ngai
te, kasi ewuti epai na Ye oyo atindi Ngai. 17 Moto
nyonso oyo azwi mokano ya kosala makambo oyo
Nzambe alingaka, akososola soki mateya na Ngai
ewuti na Nzambe to nazali koloba na ndenge na
Ngai moko. 18 Moto oyo alobaka na kombo na ye
moko alukaka lokumu na ye moko; kaka oyo azali
koluka lokumu ya Nzambe oyo atindaki Ye nde azali
koloba solo, mpe mabe ezali te kati na Ye. 19 Boni,
Moyize apesaki bino mibeko te? Nzokande moko
te kati na bino atosaka yango! Bongo mpo na nini
bozali koluka koboma Ngai? 20 Bato kati na ngulupa
bazongiselaki Yesu: — Ozali na molimo mabe. Nani
azali koluka koboma yo? 21 Yesu alobaki na bango:
— Mpo na likamwisi moko oyo nasalaki, yango wana
bino nyonso bokamwe! 22 Bokanisa nanu: Moyize
apesaki bino mitindo ya kokatisa ngenga, —mobeko
yango ewutaki kutu na Moyize te, kasi na bakoko—
mpe botosaka mitindo yango ata na mokolo ya Saba.
23 Bongo soki bokataka bato ngenga na mokolo ya
Saba, mpe yango ebukaka mobeko ya Moyize te,
mpo na nini bozali kosilikela Ngai mpo ete nabikisi
moto na mokolo ya Saba? 24 Bosambisaka lisusu te
kolanda oyo miso na bino ezali komona, kasi bokataka
makambo na bosembo. 25 Na bongo, ndambo ya
bavandi ya Yelusalemi bakomaki komituna: « Azali
te moto oyo bazali koluka koboma? 26 Tala, azali
koloba na bonsomi nyonso, mpe bazali koloba na ye
eloko moko te mpo na kotelemela ye! Boni, bokanisi
ete bakonzi na biso bayebi ete azali penza Klisto?
27 Kasi biso, toyebi epai moto oyo awuti; nzokande
tango Klisto akoya, moto moko te akoyeba soki azali
moto ya engumba nini! » 28 Kaka na tango yango,
wana Yesu azalaki koteya kati na Tempelo, alobaki
na mongongo makasi: — Solo, boyebi Ngai mpe
boyebi epai nawuti! Nzokande, nayei na ndenge
na Ngai moko te; ezali Ye oyo azali penza ya solo
nde atindi Ngai, mpe bino, boyebi Ye te. 29 Ngai,
nayebi Ye, pamba te nawuti epai na Ye, mpe ezali
Ye nde atindi Ngai. 30 Na bongo, balukaki kokanga
Yesu, kasi moto ata moko te alongaki; pamba te
tango na Ye ekokaki nanu te. 31 Boye kati na bato,
mingi bandimaki Ye; bazalaki koloba: — Boni, tango
Klisto akoya, akosala bikamwa mingi koleka oyo moto
oyo ozali kosala? 32 Bafarizeo bayokaki makambo
oyo bato bazalaki koloba na se se na tina na Yesu.
Bongo bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe Bafarizeo
batindaki bakengeli ya Tempelo mpo na kokanga
Yesu. 33 Yesu alobaki: — Nazali nanu elongo na
bino mpo na mwa tango moke, bongo nakozonga
epai ya Ye oyo atindaki Ngai. 34 Bokoluka Ngai,
kasi bokomona Ngai te; mpe epai Ngai nakozala,
bino, bokoki te koya kuna. 35 Bayuda balobanaki
bango na bango: — Asengeli kokende wapi mpo ete
tomona ye lisusu te? Akokende epai ya Bayuda oyo
bapalangana kati na Bagreki mpe koteya Bagreki?
36 Alingi penza koloba nini tango azali koloba: «
Bokoluka Ngai, kasi bokomona Ngai te; mpe epai
Ngai nakozala, bino, bokoki te koya kuna? » 37 Na
mokolo ya suka ya feti, mokolo oyo eleki monene,
Yesu atelemaki mpe alobaki na mongongo makasi: —
Tika ete moto nyonso oyo azali na posa ya mayi aya
epai na Ngai mpe amela. 38 Moto oyo akondima Ngai,
kolanda ndenge Makomi elobi, bibale ya mayi ya
bomoi ekotiola wuta kati na ye. 39 Yesu alobaki bongo
na tina na Molimo oyo bato oyo bakotia kondima na
bango kati na Ye bakozwa; mpo ete na tango wana,
Molimo apesamaki nanu te, pamba te Yesu akotaki
nanu te kati na nkembo na Ye. 40 Kati na bato oyo
bayokaki maloba na Ye, bamoko bazalaki koloba: «
Moto oyo azali penza Mosakoli, » 41 bamosusu: «

Azali Klisto, » kasi bamosusu lisusu: « Boni, Klisto
akoki kobimela na Galile? 42 Boni, Makomi ezali
koloba te ete Klisto akobimela na libota ya Davidi mpe
akobotama na Beteleemi, mboka ya Davidi? » 43
Ezali bongo nde bato bakabwanaki na tina na Yesu.
44 Bamosusu kati na bango balukaki kokanga Ye, kasi
moto ata moko te alongaki. 45 Bakengeli ya Tempelo
bazongaki epai ya bakonzi ya Banganga-Nzambe
mpe Bafarizeo. Bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
Bafarizeo batunaki bakengeli: — Mpo na nini bomemi
Yesu awa te? 46 Bakengeli bazongisaki: — Ezali na
moto ata moko te oyo asila koloba makambo oyo
moto wana azali koloba. 47 Bafarizeo batunaki lisusu:
— Bino mpe bomitiki penza mpo ete akosa bino? 48
Boni, kati na bakonzi to kati na Bafarizeo, ezali ata na
moko oyo andimi ye? 49 Ezali kaka bato oyo bayebi
mibeko ya Moyize te, bazali penza bato balakelama
mabe! 50 Kasi moko kati na bango, Nikodemi, oyo,
mokolo moko, akendeki epai ya Yesu, alobaki: 51 —
Boni, mibeko na biso ekoki kokatela moto etumbu na
kozanga koyoka ye liboso, mpe na kozanga koyeba
mabe oyo asili kosala? 52 Bazongiselaki ye: —
Boni, yo mpe ozali moto ya Galile? Kundola malamu
Makomi, mpe okomona penza ete mosakoli moko te
abimela na Galile. [53 Na bongo, moko na moko
azongaki na ndako na ye.

8 Kasi Yesu akendeki na ngomba ya banzete ya
olive. 2 Na tongo-tongo ya mokolo oyo elandaki,
azongaki kati na lopango ya Tempelo; mpe lokola bato
nyonso bayaki kozingela Ye, avandaki mpe abandaki
koteya bango. 3 Balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo
bakumbaki mwasi moko oyo bakutaki azali kosala
ekobo; batambolisaki ye kati na ebele ya bato mpe
batiaki ye liboso ya Yesu, na miso ya bato nyonso. 4
Balobaki na Yesu: — Moteyi, mwasi oyo asali ekobo;
bakuti ye penza azali kosala yango! 5 Kati na mibeko,
Moyize apesa biso mitindo ya koboma basi ya boye
na mabanga. Bongo yo, olobi nini na tina na yango?
6 Balobaki bongo mpo na kotiela Yesu motambo mpe
koluka nzela ya kofunda Ye. Kasi Yesu agunzamaki;
mpe na nzela ya mosapi na Ye, abandaki kokoma na
mabele. 7 Lokola bakobaki kaka kopesa Ye mituna,
Yesu atelemaki mpe alobaki na bango: — Tika ete
moto oyo, kati na bino, asala nanu lisumu te abamba
ye libanga moto ya liboso. 8 Bongo Yesu agunzamaki
lisusu mpe azongelaki kokoma na mabele. 9 Tango
bayokaki bongo, bango nyonso babendanaki moko
sima na moninga, kobanda na mikolo. Mpe Yesu
atikalaki Ye moko. Lokola mwasi yango azalaki kaka
wana kati na lopango ya Tempelo, 10 Yesu atombolaki
moto mpe alobaki na ye: — Mwasi, bato oyo bayei
kofunda yo bazali wapi? Boni, ata moko te akateli
yo etumbu? 11 Mwasi azongisaki: — Nkolo, moko
te! Bongo Yesu alobaki na ye: — Ngai mpe nakateli
yo etumbu te. Kende; kasi, kobanda lelo, kosala
lisusu masumu te.] 12 Yesu alobaki lisusu na bato: —
Nazali pole ya mokili; moto nyonso oyo alandaka Ngai
akotikala kotambola kati na molili te, kasi akozwa
pole ya bomoi. 13 Bafarizeo balobaki na Ye: — Ozali
kotatola mpo na yo moko, litatoli na yo ezali ya
solo te. 14 Yesu azongiselaki bango: — Ezala soki
natatoli mpo na Ngai moko, litatoli na Ngai ezali ya
solo, pamba te nayebi epai nawuti mpe epai nazali
kokende; kasi bino, boyebi te ezala epai nawuti to epai
nazali kokende. 15 Bino, bosambisaka na ndenge ya
bomoto; kasi Ngai, nasambisi moto ata moko te. 16
Mpe ezala soki esalemi ete Ngai nasambisi moto,
kosambisa na Ngai ezali ya solo, pamba te nazali
Ngai moko te: Tata oyo atindi Ngai azali elongo na
Ngai. 17 Ekomama kutu, kati na mibeko na bino,
ete litatoli ya bato mibale nde ezalaka ya solo. 18
Ngai, nazali kopesa litatoli na tina na Ngai moko,
mpe Tata oyo atindaki Ngai azali lisusu kotatola na
tina na Ngai. 19 Bongo batunaki Ye: — Tata na yo
azali wapi? Yesu azongisaki: — Boyebi Ngai te, mpe
boyebi Tata na Ngai te. Soki boyebaki Ngai, bolingaki
mpe koyeba Tata na Ngai. 20 Yesu alobaki bongo,
wana azalaki koteya kati na lopango ya Tempelo,
pene ya esika oyo bazalaki kotia makabo; mpe moto
ata moko te amekaki kokanga Ye, pamba te tango na
Ye ekokaki nanu te. 21 Yesu alobaki na bango lisusu:
— Ngai, nazali kokende; mpe bokoluka Ngai, kasi
bokokufa kati na lisumu na bino. Epai Ngai nazali
kokende, bino, bokoki te koya kuna. 22 Na bongo,
Bayuda batunanaki bango na bango: — Boni, azali
na makanisi ya komiboma, yango wana alobi: « Epai
Ngai nazali kokende, bino, bokokoka te koya kuna? »
23 Yesu azongiselaki bango: — Bino, bozali bato ya
se; kasi Ngai, nawuti na Likolo. Bino, bozali bato ya
mokili oyo; kasi Ngai, nazali ya mokili oyo te. 24 Yango
wana nalobaki na bino: « Bokokufa kati na lisumu na
bino; » pamba te soki bondimi te ete « Nazali oyo
azali, » bokokufa kati na lisumu na bino. 25 Batunaki

Ye: — Boye ozali nani? Yesu azongiselaki bango: —
Oyo nazali koloba na bino wuta na ebandeli. **26** Nazali
na makambo mingi ya koloba na tina na bino mpe ya
kosambisa kati na bino; kasi Ye oyo atindaki Ngai
azali solo, mpe makambo oyo nayokaki epai na Ye,
yango nde nazali koyebisa mokili. **27** Kasi bazalaki
kososola te ete Yesu azalaki koloba na bango na tina
na Tata. **28** Alobaki lisusu: — Sima na bino kotombola
Mwana na Moto nde bokoyeba ete, Ngai, nazali oyo
azali, mpe ete nasalaka eloko moko te na ndenge na
Ngai moko, kasi nalobaka kolanda makambo oyo Tata
ateyaki Ngai. **29** Ye oyo atindaki Ngai azali elongo na
Ngai; atikaki Ngai moko te, pamba te, Ngai, nasalaka
tango nyonso makambo oyo esepelisaka Ye. **30** Wana
Yesu azalaki koloba bongo, bato mingi bandimaki
Ye. **31** Bongo Yesu alobaki na Bayuda oyo bandimaki
Ye: — Soki bowumeli kati na Liloba oyo nateyaki
bino, bokozala penza bayekoli na Ngai, **32** bokoyeba
solo, mpe solo ekokangola bino. **33** Bazongiselaki Ye:
— Biso, tozali bato ya libota ya Abrayami, totikala
kozala te bawumbu ya moto; ndenge nini oloba ete
tokokoma bansomi? **34** Yesu azongiselaki bango: —
Nazali koloba na bino penza ya solo: moto nyonso
oyo asalaka masumu azali mowumbu ya lisumu. **35**
Nzokande, mowumbu azalaka kati na libota tango
nyonso te, kasi mwana azali kati na yango mpo na
seko. **(aiōn g165)** **36** Boye, soki Mwana akangoli bino,
bokozala penza bansomi. **37** Nayebi ete bozali bato ya
libota ya Abrayami; nzokande, bozali koluka koboma
Ngai, pamba te boboyi koyamba Liloba na Ngai. **38**
Ngai, nazali koloba makambo oyo namonaki epai ya
Tata na Ngai; bino mpe bozali kosala makambo oyo
boyokaki epai ya tata na bino. **39** Bazongisaki: —
Ezali Abrayami nde azali tata na biso. Yesu alobaki na
bango: — Soki bozalaki bana ya Abrayami, bolingaki
kosala misala oyo Abrayami asalaki. **40** Kasi sik'oyo,
na esika ete bosala yango, bozali koluka koboma
Ngai, Ngai oyo nalobi na bino solo oyo nayokaki
epai ya Nzambe! Abrayami atikala kosala bongo
te. **41** Bozali penza kosala misala ya tata na bino.
Bazongisaki: — Tozali bana ya makangu te; tozali
kaka na tata moko: Nzambe! **42** Yesu alobaki na
bango: — Soki Nzambe azalaki penza Tata na bino,
bolingaki kolinga Ngai, pamba te nawutaki epai ya
Nzambe, mpe ezali kolanda mokano na Ye nde nazali
sik'oyo awa. Nayaki na ndenge na Ngai moko te, kasi
Ye nde atindaki Ngai. **43** Mpo na nini bozali kososola
te elobeli na Ngai? Ezali mpo ete bozali kokoka te
koyoka makambo oyo nazali koloba na bino. **44**
Ezali Satana nde azali tata na bino, mpe bolingi
nde kaka kokokisa posa ya tata na bino. Wuta na
ebandeli, ye azala mobomi; avandaka kati na solo te,
pamba te solo ezalaka te kati na ye. Tango akosaka,
alobaka penza makambo oyo ewutaka kati na ye;
pamba te azali mokosi mpe tata ya lokuta. **45** Kasi
Ngai, lokola nalobi solo, yango wana bozali kondima
Ngai te. **46** Nani kati na bino akoki kotalisa Ngai ete
nasali masumu? Soki nalobaka solo, mpo na nini
bondimaka Ngai te? **47** Moto oyo azali ya Nzambe
ayokaka makambo oyo Nzambe alobaka; kasi soki
bino boyokaka te, ezali mpo ete bozali ya Nzambe te.
48 Bayuda bazongiselaki Ye: — Omoni! Yango wana
tolobaki na biso ete ozali moto ya Samari mpe ozali
na molimo mabe kati na yo. **49** Yesu azongisaki: —
Nazali na molimo mabe te kati na Ngai. Ngai nazali
nde kopesa Tata na Ngai lokumu, kasi bino bozali
kotiola Ngai. **50** Nalukaka lokumu na Ngai moko te;
ezali na Moko oyo alukaka yango mpe asambisaka.
51 Nazali koloba na bino penza ya solo: moto oyo
akobatela Liloba na Ngai kati na ye akotikala kokufa
te. **(aiōn g165)** **52** Na yango, Bayuda balobaki na Ye: —
Tomoni sik'oyo ete ozali na molimo mabe kati na yo!
Pamba te Abrayami asila kokufa, basakoli mpe lokola;
bongo yo ozali koloba ete moto oyo akobatela Liloba
na yo kati na ye akotikala kokufa te! **(aiōn g165)** **53** Boni,
yo okanisi ete oleki Abrayami, tata na biso, oyo akufa
to mpe oleki basakoli nyonso oyo bakufa? Yango yo,
ozali komimona nani? **54** Yesu azongiselaki bango: —
Soki namipesaki Ngai moko lokumu, lokumu na Ngai
elingaki kozala na tina te. Kasi ezali Tata na Ngai, Ye
oyo bino bozali koloba ete azali Nzambe na bino,
nde azali kopesa Ngai lokumu. **55** Solo, bino, boyebi
Ye te; kasi Ngai, nayebi Ye. Soki nameki koloba ete
nayebi Ye te, wana nakozala mokosi lokola bino.
Kasi nayebi Ye mpe nabatelaka Liloba na Ye. **56**
Tata na bino, Abrayami, atondaki na esengo, wana
akanisaki ete akomona mokolo na Ngai. Amonaki
yango mpe atondaki na esengo. **57** Bayuda balobaki
na Ye: — Nini? Yo moto oyo okokisi nanu te ata
mibu tuku mitano ya mbotama, ozali koloba ete
omonaki Abrayami! **58** Yesu azongisaki: — Nazali
koloba na bino penza ya solo: liboso ete Abrayami
abotama, Ngai nazali. **59** Tango Bayuda bayokaki
bongo, balokotaki mabanga mpo na kobamba Yesu,

kasi abombamaki mpe abimaki libanda ya lopango ya
Tempelo.

9 Wana Yesu azalaki kokende, amonaki moto moko
akufa miso wuta mbotama na ye. **2** Bayekoli na
Ye batunaki Ye: — Moteyi, nani asalaki masumu mpo
ete moto oyo abotama mokufi miso: boni, ezali ye
moko to baboti na ye? **3** Yesu azongisaki: — Ezali
te mpo na masumu na ye to ya baboti na ye, kasi
ezali mpo ete misala ya Nzambe emonisama kati
na ye. **4** Lokola moyi ezali, esengeli na Ngai kosala
misala ya Ye oyo atindaki Ngai; butu ezali koya, oyo
moto ata moko te akokoka kosala mosala. **5** Wana
nazali kati na mokili, nazali pole ya mokili. **6** Sima
na Yesu koloba bongo, abwakaki soyi na mabele
mpe, na nzela ya soyi na Ye, asalaki potopoto. Bongo
apakolaki yango na miso ya mokufi miso **7** mpe
alobaki na ye: — Kende kosukola na liziba ya Siloe.
Mokufi miso akendeki mpe asukolaki. Tango azongaki,
abandaki komona. **8** Bato oyo bazalaki zingazinga
na ye mpe ba-oyo bazalaki komona ye kosenga-
senga mbongo bakomaki koloba: — Boni, ezali ye te
moto oyo azalaki tango nyonso ya kovanda mpo na
kosenga-senga mbongo? **9** Bamoko bazalaki koloba:
— Ezali ye! Bamosusu: — Te, ezali ye te; akokani
na ye! Kasi ye moko, mokufi miso, azalaki koloba:
— Ezali ngai! **10** Bongo batunaki ye: — Miso na yo
ebikaki ndenge nini? **11** Azongiselaki bango: — Moto
oyo babengaka Yesu asalaki potopoto, apakolaki
ngai yango na miso, bongo alobaki na ngai: « Kende
kosukola na Siloe. » Boye, nakendeki, nasukolaki
mpe, mbala moko, nakomaki komona. **12** Batunaki
ye lisusu: — Moto yango azali wapi? Azongisaki: —
Nayebi te! **13** Bamemaki liboso ya Bafarizeo, mokufi
miso oyo abikaki. **14** Nzokande mokolo oyo Yesu
asalaki potopoto mpo na kobikisa miso ya mokufi
miso yango ezalaki mokolo ya Saba. **15** Yango wana
Bafarizeo mpe batunaki ye soki ndenge nini miso
na ye ebikaki. Azongiselaki bango: — Atiaki ngai
potopoto na miso, nasukolaki mpe nakomi komona.
16 Kati na Bafarizeo, bamoko balobaki: — Moto oyo
awuti epai ya Nzambe te, mpo ete azali kotosa te
mokolo ya Saba. Kasi bamosusu balobaki: — Ndenge
nini moto ya masumu akoki kozwa bokonzi ya kosala
bikamwa ya ndenge wana? Bokabwani ekotaki kati
na bango. **17** Batunaki lisusu mokufi miso: — Bongo
yo, olobi nini na tina na ye, pamba te ezali miso
na yo nde abikisi? Azongiselaki bango: — Azali
mosakoli. **18** Bayuda baboyaki kondima ete azalaki
liboso mokufi miso mpe ete abiki. Boye, babengaki
baboti na ye **19** mpe batunaki bango: — Mobali oyo
azali mwana na bino? Boni, abotama solo mokufi
miso? Ndenge nini sik'oyo akomi komona? **20** Baboti
na ye bazongisaki: — Toyebi ete azali mwana na
biso mpe ete abotama mokufi miso; **21** kasi mpo na
oyo etali koyeba ndenge nini akomi komona sik'oyo
mpe nani abikisi ye, toyebi eloko te. Botuna ye moko.
Azali mokolo; akoloba na tina na ye moko. **22** Baboti
na ye balobaki bongo mpo ete bazalaki kobanga
Bayuda, pamba te Bayuda basilaki kozwa mokano ya
kobengana, na ndako na bango ya mayangani, moto
nyonso oyo akondima ete Yesu azali Klisto. **23** Yango
wana baboti na ye bazongisaki: « Botuna ye moko,
azali mokolo. » **24** Bafarizeo babengisaki lisusu, mpo
na mbala ya mibale, moto oyo azalaki mokufi miso
mpe balobaki na ye: — Pesa Nzambe nkembo na
koloba solo; biso toyebi ete moto wana azali moto ya
masumu. **25** Azongiselaki bango: — Soki azali moto
ya masumu, wana ngai nayebi yango te; kasi ngai
nayebi kaka likambo moko: nazalaki mokufi miso,
kasi sik'oyo, nakomi komona. **26** Batunaki ye lisusu:
— Asalaki yo nini? Abikisaki miso na yo ndenge nini?
27 Azongiselaki bango: — Nasilaki koyebisa bino
yango, kasi boyokaki te. Bongo mpo na nini bolingi
lisusu koyoka yango? Boni, bino mpe bolingi kokoma
bayekoli na ye? **28** Bongo Bafarizeo bakomaki kofinga
ye mpe koloba: — Ezali yo nde ozali moyekoli na
ye; biso tozali bayekoli ya Moyize. **29** Toyebi ete
Nzambe alobaki na Moyize; kasi moto wana, toyebi
kutu te soki awuti wapi! **30** Moto yango azongisaki: —
Oh, ezali penza likambo ya kokamwa soki boyebi te
epai nini awuti! Kasi mpo na ngai, abikisi miso na
ngai. **31** Toyebi biso nyonso ete Nzambe ayokaka
bato ya masumu te, kasi ayokaka nde moto oyo
atosaka Ye mpe asalaka mokano na Ye. **32** Mpe
totikala nanu koyoka te ete moto abikisi moto moko
akufa miso wuta mbotama na ye. **(aiōn g165)** **33** Soki
moto wana awutaki epai ya Nzambe te, akokaki
kosala ata eloko moko te. **34** Bazongiselaki ye: —
Ndenge nini yo moto oyo obotama mobimba kati na
lisumu oteya biso? Boye, babenganaki ye. **35** Tango
Yesu ayokaki ete babengani moto wana, akendeki
kokutana na ye mpe alobaki na ye: — Boni, ondimi
Mwana na Moto? **36** Moto wana azongiselaki Ye:

— Nkolo, azali nani? Yebisa ngai mpo ete nandima
Ye. 37 Yesu alobaki: — Omoni Ye! Ezali Ye oyo azali
koloba na yo. 38 Moto yango azongisaki: — Nkolo,
nandimi. Mpe agumbamelaki Ye. 39 Yesu alobaki:
— Nayaki mpo na kotia bososoli kati na mokili; mpo
ete bakufi miso bakoma komona, mpe ba-oyo bazali
komona bakoma bakufi miso. 40 Bafarizeo mosusu
oyo bazalaki elongo na ye bayokaki maloba yango
mpe batunaki Yesu: — Boni, olingi koloba ete biso
mpe tozali bakufi miso? 41 Yesu azongiselaki bango:
— Soki bozalaki bakufi miso, bolingaki kozala na
ngambo te; kasi lokola bolobi ete bomonaka, elingi
koloba ete bozali penza na ngambo.

10 Nazali koloba na bino penza ya solo: moto
oyo akotaka na lopango ya bameme na nzela
ya ekuke te, kasi amataka na likolo ya lopango,
na esika mosusu, azali moyibi mpe mobomi. 2
Kasi ye oyo akotelaka na ekuke azali mobateli
bameme. 3 Mokengeli afungolelaka mobateli bameme
ekuke, bameme eyokaka mongongo na ye. Mobateli
abengaka bameme na ye na kombo na yango mpe
abimisaka yango na libanda. 4 Soki abimisi bameme
na ye nyonso na libanda, alekaka liboso na yango;
mpe bameme elandaka ye na sima, pamba te eyebi
mongongo na ye. 5 Ekotikala ata mokolo moko te
kolanda mopaya; kasi ekokima ye mosika, pamba te
eyebi mongongo na ye te. 6 Yesu ayebisaki bango
lisese yango, kasi basosolaki te tina ya makambo
oyo azalaki koyebisa bango. 7 Mpo na yango, Yesu
alobaki na bango lisusu: — Nazali koloba na bino
penza ya solo: Ngai nazali ekuke ya bameme. 8 Bato
nyonso oyo bayaki liboso na Ngai bazali miyibi mpe
babomi; bameme eyokelaki bango te. 9 Ngai nde
nazali ekuke; moto nyonso oyo akokotela na nzela na
Ngai akobika; akokota mpe akobima, mpe akozwa
bilei. 10 Moyibi ayaka kaka mpo na koyiba, koboma
mpe kobebisa; kasi Ngai, nayei mpo ete bameme
ezwa bomoi mpe ezwa yango na bofuluki penza.
11 Nazali mobateli malamu ya bameme. Mobateli
malamu ya bameme apesaka bomoi na ye mpo na
bameme na ye. 12 Mosali oyo azali mobateli bibwele
te, oyo azali nkolo bameme te, asalaka kaka mpo
na lifuti. Soki kaka amoni mbwa ya zamba koya,
asundolaka bameme mpe akimaka. Bongo mbwa ya
zamba ekangaka bameme mpe epanzaka yango. 13
Mosali yango akimaka, pamba te asalaka kaka mpo
na lifuti mpe atiaka makanisi na ye na bameme te.
14 Ngai, nazali mobateli malamu ya bibwele; nayebi
bameme na Ngai, mpe bameme na Ngai eyebi Ngai
15 —ndenge kaka Tata ayebi Ngai, mpe Ngai nayebi
Tata— Nazali kokaba bomoi na Ngai mpo na bameme
na Ngai. 16 Nazali na bameme mosusu oyo ezali ya
lopango oyo te. Nasengeli komema yango; ekoyoka
mongongo na Ngai. Etonga ekozala kaka moko, mpe
mobateli bibwele akozala kaka moko. 17 Tata alingaka
Ngai mpo ete nazali kokaba bomoi na Ngai; kasi
nakozwa yango lisusu. 18 Moto moko te azali kobotola
Ngai bomoi yango, kasi Ngai moko nde nazali kokaba
yango, na mokano na Ngai moko. Nazali na bokonzi
ya kopesa mpe ya kozwa yango lisusu. Yango nde
mitindo oyo Tata na Ngai apesaki Ngai. 19 Bayuda
bakabwanaki lisusu likolo ya maloba yango. 20 Mingi
kati na bango bazalaki koloba: — Azali na molimo
mabe! Azali na liboma! Mpo na nini bozali koyoka
ye? 21 Bamosusu bazalaki kozongisa: — Maloba
wana ezali te ya moto oyo azali na se ya bokonzi
ya molimo mabe! Boni, molimo mabe ekoki penza
kofungola miso ya bakufi miso? 22 Ekomaki tango ya
kosepela feti ya Kobulisa Tempelo ya Yelusalemi. Feti
yango esalemaki na tango ya malili makasi. 23 Yesu
azalaki kotambola kati na lopango ya Tempelo, na
veranda ya Salomo. 24 Bayuda bazingelaki Ye mpe
batunaki Ye: — Kino tango nini okotika mitema na
biso likolo-likolo? Soki ozali Klisto, yebisa biso yango
polele! 25 Yesu azongiselaki bango: — Nayebisaki
bino yango, kasi boboyi na bino kondima. Makamwisi
oyo nazali kosala na Kombo ya Tata ezali kotatola na
tina na Ngai; 26 kasi bino, boboyi na bino kondima,
pamba te bozali bameme na Ngai te. 27 Bameme na
Ngai eyokaka mongongo na Ngai. Nayebi bameme
na Ngai, mpe yango elandaka Ngai. 28 Napesi
yango bomoi ya seko: ekokufa soki moke te, mpe
moto ata moko te akobotola yango na loboko na
Ngai. **(aiōn g165, aiōnios g166)** 29 Tata na Ngai, oyo
apesaki Ngai bameme yango, aleki bato nyonso na
monene, mpe moto moko te akoki kobotola yango
na loboko ya Tata na Ngai. 30 Ngai mpe Tata tozali
se moko. 31 Na bongo, Bayuda balokotaki lisusu
mabanga mpo na koboma Ye, 32 kasi Yesu alobaki
na bango: — Nalakisi bino bikamwa mingi ya minene
oyo esalemaki na nguya ya Tata; mpo na likamwisi
nini bolingi koboma Ngai na mabanga? 33 Bayuda
bazongiselaki Ye: — Ezali te mpo na likamwisi moko

boye ya malamu nde tolingi koboma yo, kasi ezali
mpo ete ozali kofinga Nzambe. Lisusu, ezali mpo ete,
yo oyo ozali moto, ozali koloba ete ozali Nzambe.
34 Yesu alobaki na bango: — Ekomama te kati na
mibeko na bino: « Nalobi: ‹ Bozali banzambe? › »
35 Nzokande, batiaka tembe na Makomi te. Boye,
soki abengaki « banzambe, » bato oyo epai banani
Liloba na Nzambe eyaki, 36 mpo na nini koloba na
tina na Ngai oyo Tata abulisa mpe atinda kati na
mokili: « Ozali kofinga, » mpo nalobaki: « Nazali
Mwana na Nzambe? » 37 Soki nasalaka te misala
ya Tata na Ngai, wana bondima na bino Ngai te.
38 Kasi soki nasalaka yango, ezala soki boboyi na
bino kondima Ngai, bondima ata misala yango, mpo
boyeba mpe bososola ete Tata azali kati na Ngai,
mpe Ngai nazali kati na Tata. 39 Mpo na yango,
balukaki lisusu kokanga Ye, kasi Yesu akimaki bango.
40 Akendeki lisusu na ngambo mosusu ya Yordani,
kaka na esika oyo Yoane azalaki kobatisa bato, mpe
atikalaki kuna. 41 Bato mingi penza bayaki epai na
Ye; bazalaki koloba: « Yoane asalaki likamwisi ata
moko te, kasi makambo nyonso oyo alobaki na tina
na moto oyo ezali ya solo! » 42 Mpe kuna, bato mingi
bandimaki Yesu.

11 Kati na mboka Betani, ezalaki na mobali moko
na kombo Lazare; azalaki kobela mpe azalaki
na bandeko basi mibale: Mari mpe Marte. 2 Mari azali
mwasi oyo asopelaki Nkolo malasi mpe asalelaki
suki na ye mpo na kopangusa makolo ya Yesu, mpe
Lazare oyo azali kobela azali ndeko na ye ya mobali.
3 Bandeko nyonso mibale ya basi batindaki maloba
oyo epai ya Yesu: — Nkolo, moto oyo olingaka azali
kobela. 4 Tango Yesu ayokaki yango, alobaki: —
Bokono oyo ekoboma ye te, kasi ekopesa Nzambe
nkembo mpe ekozala nzela mpo ete Mwana na
Nzambe azwa lokumu. 5 Nzokande, Yesu azalaki
kolinga makasi Marte, ndeko na ye ya mwasi mpe
Lazare. 6 Atako ayokaki ete Lazare azali kobela, kasi
avandaki lisusu mikolo mibale na esika oyo azalaki.
7 Bongo alobaki na bayekoli na Ye: — Tosengeli
sik'oyo kozonga na Yuda. 8 Bayekoli balobaki na
Ye: — Moteyi, wuta mokolo oyo Bayuda balingaki
koboma Yo na mabanga, eleki nanu mikolo mingi te;
bongo mpo na nini olingi lisusu kozonga kuna? 9
Yesu azongisaki: — Boni, moyi ezalaka na bangonga
zomi na mibale te? Soki moto atamboli na moyi,
akobeta mabaku te, pamba te azali komona pole ya
mokili oyo. 10 Nzokande, soki moto atamboli na butu,
akobeta penza mabaku, pamba te pole ezali te. 11
Sima na Ye koloba bongo, alobaki na bango lisusu:
— Molingami na biso, Lazare, alali pongi; kasi nazali
kokende kolamusa ye. 12 Bayekoli balobaki na Yesu:
— Nkolo, soki azali kolala pongi, akobika na bokono
na ye! 13 Solo, Yesu alingaki koloba ete Lazare
akufi, kasi bayekoli bakanisaki ete azali kolobela
nde pongi oyo tolalaka. 14 Bongo Yesu alobaki na
bango na polele: — Lazare akufi. 15 Mpe nazali na
esengo makasi mpo na bino lokola bozalaki kuna
te, pamba te likambo oyo ekosala ete kondima na
bino elendisama. Kasi sik'oyo tokende epai na ye.
16 Na bongo, Toma, oyo bazalaki mpe kobenga «
Lipasa, » alobaki na bayekoli mosusu: — Biso mpe,
tokende mpo ete tokufa elongo na Yesu! 17 Tango
Yesu akomaki, ayokaki ete basilaki kokunda Lazare
kati na kunda wuta mikolo minei. 18 Mpe lokola Betani
ezalaki mosika ya Yelusalemi na bakilometele pene
misato, 19 Bayuda mingi bayaki epai ya Mari mpe
Marte mpo na kokabola mawa elongo na bango,
mpo na kufa ya ndeko na bango. 20 Tango Marte
ayokaki ete Yesu azali koya, akendeki kokutana na
Ye; kasi Mari atikalaki ya kovanda kati na ndako. 21
Marte alobaki na Yesu: — Nkolo, soki ozalaki awa,
ndeko na ngai alingaki kokufa te! 22 Kasi nazali
na kondima ete, ata sik'oyo, Nzambe akopesa Yo
nyonso oyo okosenga Ye. 23 Yesu alobaki na ye:
— Ndeko na yo akosekwa. 24 Marte azongiselaki
Yesu: — Nayebi solo ete akosekwa, na mokolo ya
suka, na tango bakufi bakosekwa. 25 Yesu alobaki na
ye: — Ngai nazali lisekwa mpe bomoi. Moto nyonso
oyo andimi Ngai akozala na bomoi, atako akufi. 26
Mpe moto nyonso oyo andimi Ngai, wana azali na
bomoi, akotikala kokufa te. Ondimi yango? **(aiōn g165)**
27 Marte azongisaki: — Iyo, Nkolo! Nandimi ete ozali
Klisto, Mwana na Nzambe, oyo asengelaki koya na
mokili. 28 Sima na Marte koloba bongo, akendeki
kobenga Mari, ndeko na ye; mpe wana abendaki ye
pembeni, alobaki na ye na mongongo ya se penza:
— Moteyi ayei, azali kobenga yo. 29 Tango kaka Mari
ayokaki bongo, atelemaki na lombangu mpe akendeki
epai ya Yesu. 30 Nzokande, Yesu akotaki nanu te na
mboka; azalaki kaka na esika oyo Marte akutanaki na
Ye. 31 Tango Bayuda oyo bazalaki elongo na Mari
kati na ndako mpo na kokabola mawa elongo na ye,

bamonaki Mari kotelema na lombangu mpe kobima
libanda, balandaki ye, pamba te bakanisaki ete akei
kolela na kunda. 32 Tango kaka Mari akomaki na
esika oyo Yesu azalaki mpe amonaki Ye, amibwakaki
na makolo na Ye mpe alobaki: — Nkolo, soki ozalaki
awa, ndeko na ngai alingaki kokufa te! 33 Tango Yesu
amonaki Mari mpe Bayuda oyo bayaki elongo na ye
kolela, ayokaki mawa makasi mpe amitungisaki. 34
Atunaki bango: — Bokundaki ye wapi? Bazongisaki:
— Nkolo, yaka kotala. 35 Yesu alelaki. 36 Bongo
Bayuda balobaki: — Tala ndenge nini alingaki ye!
37 Kasi bamosusu kati na bango balobaki: — Ezali
ye te oyo abikisaki mokufi miso? Bongo ndenge nini
akokaki te kosala ete Lazare akufa te? 38 Lokola
Yesu amitungisaki lisusu makasi, akendeki na kunda.
Ezalaki kati na ebombamelo ya mabanga oyo, na
ekotelo na yango, batiaki libanga moko ya monene.
39 Yesu alobaki na bango: — Botindika libanga. Kasi
Marte, ndeko ya mowei, alobaki na Yesu: — Nkolo,
azali kolumba solo! Wuta bakundaki ye, esali mikolo
minei. 40 Yesu alobaki na ye: — Nalobaki na yo te
ete soki ondimi, okomona nkembo ya Nzambe? 41
Boye batindikaki libanga. Bongo Yesu atombolaki
miso na likolo mpe alobaki: « Tata, nazali kotonda Yo
mpo ete oyoki Ngai. 42 Nayebaki ete oyokaka Ngai
tango nyonso; kasi soki nalobi bongo, ezali mpo ete
bato oyo bazali zingazinga na Ngai bandima ete Yo
nde otindaki Ngai. » 43 Sima na Yesu koloba bongo,
agangaki: — Lazare, bima! 44 Mpe mowei abimaki
longwa na kunda; makolo mpe maboko na ye ezalaki
ya kokangama na basinga ya bitendi, mpe elongi
na ye ezalaki ya kozipama na elamba. Bongo Yesu
alobaki na bato oyo bazalaki wana: — Bofungola
ye basinga wana mpe botika ye kokende. 45 Kati
na Bayuda oyo bayaki epai ya Mari, mingi kati na
bango bandimaki Yesu tango bamonaki makambo
oyo asalaki; 46 kasi bamosusu bakendeki kokuta
Bafarizeo mpo na koyebisa bango makambo yango,
oyo Yesu asalaki. 47 Bongo bakonzi ya Banganga-
Nzambe mpe Bafarizeo babengisaki Likita-Monene
mpe batunanaki: — Tosala nini? Moto oyo azali
kosala bikamwa mingi. 48 Soki totiki ye kokoba kosala
bongo, bato nyonso bakondima ye; bongo bato ya
Rome bakoya bakobebisa Tempelo na biso mpe
ekolo na biso. 49 Moko kati na bango, Kayifa, oyo
azalaki mokonzi ya Banganga-Nzambe na mobu
wana, alobaki na bango: 50 — Bozali kososola eloko
moko te; bozali mpe komona te ete ezali mpo na
bolamu na bino soki moto moko akufi mpo na bato
nyonso, mpo ete ekolo mobimba ebebisama te? 51
Nzokande, makambo oyo azalaki koloba na bango
ewutaki na makanisi na ye moko te; kasi lokola azalaki
mokonzi ya Banganga-Nzambe na mobu wana, yango
wana asakolaki ete Yesu asengelaki kokufa mpo na
ekolo ya Bayuda. 52 Mpe asengelaki kokufa kaka
mpo na ekolo yango te, kasi mpe mpo na kosangisa
kati na libota moko, bana nyonso ya Nzambe, oyo
bapalangana bipai na bipai. 53 Ezali na mokolo wana
nde bazwaki mokano ya koboma Yesu. 54 Na bongo,
Yesu atikaki komilakisa na polele kati na Bayuda;
alongwaki wana mpe akendeki na etuka oyo ezalaki
pene ya esobe, kati na engumba moko na kombo
Efrayimi; mpe avandaki kuna elongo na bayekoli na
Ye. 55 Kasi lokola feti ya Pasika ya Bayuda ekomaki
pene, bato mingi ya mboka bakendeki na Yelusalemi
mpo na komipetola liboso ya feti yango. 56 Bazalaki
koluka Yesu mpe kotunana bango na bango kati na
lopango ya Tempelo: — Bokanisi nini? Akoya penza
na feti? 57 Nzokande bakonzi ya Banganga-Nzambe
mpe Bafarizeo basilaki kopesa mitindo ete moto
nyonso oyo akoyeba esika oyo Yesu azali, ayebisa
bango mpo ete bakanga ye.

12 Wana etikalaki mikolo motoba mpo ete Pasika
ebanda, Yesu akendeki na Betani epai wapi
Lazare, oyo asekwisaki kati na bakufi, azalaki
kovanda. 2 Kuna, balambaki bilei mpo na Yesu; mpe
wana Marte azalaki kobongisa mesa, Lazare azalaki
moko kati na bato oyo bavandaki na mesa elongo na
Yesu. 3 Mari akamataki ndambo ya litele ya malasi
ya nar, oyo basangisa na eloko mosusu te mpe ya
motuya makasi, asopaki yango na makolo ya Yesu
mpe asalelaki suki na ye mpo na kopangusa makolo
yango. Ndako mobimba etondaki na solo ya malasi
yango. 4 Bongo moko kati na bayekoli ya Yesu, Yuda
Isikarioti, ye oyo akoteka Ye, alobaki: 5 — Mpo na nini
bateki te malasi oyo na motuya ya mbongo ya bibende
nkama misato mpo na kopesa yango epai ya babola?
6 Yuda Isikarioti alobaki bongo mpo ete azalaki moyibi;
ezalaki te mpo ete azalaki na makanisi ya kosunga
babola. Bongo lokola azalaki mpe kobatela libenga
ya mbongo ya lisanga, azalaki tango nyonso koyiba
mbongo. 7 Kasi Yesu alobaki: — Tika ye kimia!
Abombi malasi yango mpo na mokolo oyo bakokunda

Ngai. 8 Bokozalaka na babola tango nyonso; kasi
Ngai, bokozalaka na Ngai tango nyonso te. 9 Lokola
Bayuda mingi bayokaki ete Yesu azali na Betani,
bakendeki kuna; bakendeki kaka te mpo na Yesu,
kasi mpe mpo na kotala Lazare oyo Yesu asekwisaki
kati na bakufi. 10 Bongo bakonzi ya Banganga-
Nzambe basalaki mabongisi mpo na koboma mpe
Lazare; 11 pamba te likolo na ye, Bayuda ebele
bazalaki kokabwana na Banganga-Nzambe mpo na
kondima Yesu. 12 Mokolo oyo elandaki, ebele ya
bato oyo bayaki na Yelusalemi mpo na feti ya Pasika
bayokaki sango ete Yesu mpe azali kokende kuna na
Yelusalemi. 13 Bakataki mandalala mpe babimaki
mpo na kokende koyamba Yesu; bazalaki koganga: «
Ozana! Tika ete apambolama, Ye oyo ayei na Kombo
ya Nkolo, Mokonzi ya Isalaele! » 14 Yesu amonaki
mwana moko ya ane mpe avandaki na likolo na yango
kolanda ndenge ekomama: 15 « Siona, engumba
kitoko, kobanga te! Tala, mokonzi na yo azali koya,
avandi na likolo ya mwana ya ane! » 16 Bayekoli ya
Yesu bayebaki nanu te tina ya makambo oyo ezalaki
kosalema. Kaka tango Yesu akotaki kati na nkembo
nde basosolaki ete makambo yango ekomamaki na
tina na Ye, mpe ete bakokisaki kaka makambo oyo
Makomi eloba. 17 Bato nyonso oyo bazalaki elongo
na Yesu tango abengaki Lazare ete abima na kunda
mpe asekwisaki ye kati na bakufi, bazalaki kotatola
makambo oyo bamonaki. 18 Yango wana ebele ya
bato bakendeki koyamba Yesu mpo ete bayokaki ete
Ye nde asalaki likamwisi yango. 19 Bongo Bafarizeo
balobanaki bango na bango: — Bomoni, bokokoka
lisusu eloko moko te; bato nyonso bakomi na bango
kolanda ye! 20 Kati na bato oyo bayaki na feti, na
Yelusalemi, mpo na kogumbamela Nzambe, ezalaki
na ndambo ya Bagreki. 21 Bakendeki epai ya Filipo,
moto ya mboka Betisaida ya Galile, mpe batalisaki
ye bosenga oyo: — Tata, tolingi komona Yesu. 22
Filipo akendeki koyebisa Andre; bongo bango mibale,
Andre mpe Filipo, bakendeki koyebisa Yesu. 23
Yesu azongiselaki bango: — Sik'oyo, ngonga ekoki,
ngonga oyo Mwana na Moto asengeli kokota kati na
nkembo na Ye. 24 Nazali koloba na bino penza ya
solo: soki mbuma ya ble oyo ekweyi na mabele ekufi
te, mbuma yango ekotikala kaka yango moko. Kasi
soki ekufi, ekobota solo bambuma ebele. 25 Moto
nyonso oyo akangami na bomoi na ye akobungisa
yango; kasi moto oyo aboyi kokangama na bomoi
na ye, kati na mokili oyo, akobatela yango mpo
na bomoi ya seko. (aiōnios g166) 26 Tika ete moto
oyo alingi kosalela Ngai alanda Ngai! Epai Ngai
nakozala, mosali na Ngai mpe akozala wana. Tata
na Ngai akokumisa moto oyo asalelaka Ngai. 27
Sik'oyo, molimo na Ngai etungisami! Naloba nini?
Tata, kangola Ngai na tango oyo ya pasi? Nzokande,
ezali penza mpo na tango yango ya pasi nde nakomi
kino na ngonga oyo! 28 Tata, pesa Kombo na Yo
nkembo! Bongo mongongo moko eyokanaki wuta
na Likolo: — Nasili kopesa yango nkembo mpe
nakopesa yango lisusu nkembo! 29 Bato oyo bazalaki
wana mpe bayokaki mongongo yango balobaki: —
Ezali kake! Bato mosusu balobaki: — Anjelu moko
asololi na ye! 30 Kasi Yesu alobaki na bango: —
Mongongo wana eyokani te mpo na Ngai, kasi mpo
na bino. 31 Kosambisama ya mokili elingi kosalema
nde sik'oyo; mokonzi ya mokili oyo akobwakama
sik'oyo na libanda. 32 Mpe tango bakotombola Ngai
longwa na mabele, nakobenda bato nyonso epai na
Ngai. 33 Yesu alobaki bongo mpo na kolakisa lolenge
ya kufa oyo asengeli kokufa. 34 Bato bazongiselaki
Ye: — Mibeko ezali kolakisa biso ete Klisto asengeli
kozala na bomoi seko na seko. Bongo ndenge
nini yo olobi na biso: « Mwana na Moto asengeli
kotombolama? » Nani nde Mwana na Moto? (aiōn
g165) 35 Yesu alobaki na bango: — Pole ezali nanu
kati na bino mpo na mwa tango moke. Botambola,
wana bozali na pole, mpo ete molili ekanga bino te na
mbalakata; pamba te moto oyo atambolaka kati na
molili ayebaka te esika nini azali kotia lokolo. 36 Boye
wana bozali nanu na pole, bondima pole mpo ete
bokoma bana ya pole. Tango Yesu asilisaki koloba
bongo, akendeki mpe amibombaki mosika na bango.
37 Atako Yesu asalaki bikamwa ebele na miso na
bango, kasi bandimaki Ye kaka te 38 mpo ete maloba
ya mosakoli Ezayi ekokisama: « Nkolo, nani andimaki
mateya na biso? Mpe nguya na Yo emonisamaki
epai ya nani? » 39 Ezali lisusu Ezayi nde alobaki
tina oyo bakokaki kondima te: 40 « Azipaki miso na
bango mpe akomisaki bango mitema makasi, mpo
ete bamona te na miso na bango, basosola te na
mitema na bango, babongola mitema te, mpe ngai
nabikisa bango te. » 41 Ezayi alobaki bongo mpo ete
amonaki Nkembo ya Yesu mpe azalaki koloba na
tina na Ye. 42 Nzokande, kati na bakonzi ya Bayuda,
mingi bandimaki Ye; kasi balakisaki te kondima na

bango na polele, pamba te bazalaki kobanga ete
Bafarizeo babengana bango na ndako ya mayangani,
43 pamba te bazalaki kolinga mingi kozwa lokumu
kowuta na bato, kasi lokumu kowuta na Nzambe te.
44 Bongo Yesu alobaki na mongongo ya makasi: —
Moto oyo andimi Ngai, andimi kaka Ngai te, kasi
andimi mpe Ye oyo atindaki Ngai; 45 mpe moto oyo
amoni Ngai, amoni mpe Ye oyo atindaki Ngai. 46
Ngai, pole, nayaki kati na mokili mpo ete moto nyonso
oyo akondima Ngai azala lisusu te kati na molili. 47
Soki moto ayoki maloba na Ngai, kasi aboyi kotia
yango na misala, Ngai, nakosambisa ye te; pamba
te nayaki te mpo na kosambisa mokili, kasi mpo na
kobikisa yango. 48 Moto oyo aboyi Ngai mpe ayambi
te maloba na Ngai azali na mosambisi na ye: ezali
liloba oyo nateyi nde ekosambisa ye, na mokolo ya
suka. 49 Pamba te nalobaki na Kombo na Ngai moko
te; kasi Ye moko Tata oyo atindaki Ngai apesaki Ngai,
lokola mitindo, makambo oyo nasengeli koloba mpe
koteya. 50 Nzokande, nayebi malamu ete mitindo
na Ye epesaka bomoi ya seko; yango wana nazali
koloba makambo oyo, ndenge kaka Tata ayebisaki
Ngai yango. (aiōnios g166)

13 Liboso ete feti ya Pasika ekoma, Yesu ayebaki
ete tango na Ye ekoki mpo na kotika mokili oyo
mpe kokende epai ya Tata. Lokola azalaki kolinga
bato na Ye, oyo bazalaki kati na mokili, akobaki
kolinga bango kino na suka. 2 Bongo, wana bazalaki
kolia elongo, Satana asilaki kotia kati na motema ya
Yuda Isikarioti, mwana mobali ya Simona, makanisi
ya koteka Yesu. 3 Yesu ayebaki ete Tata apesaki
Ye bokonzi likolo ya makambo nyonso, ete awutaki
epai ya Nzambe mpe ete asengelaki kozonga epai ya
Nzambe; 4 atelemaki longwa na mesa, alongolaki
bilamba oyo alataki, azwaki eteni moko ya elamba
mpe amikangaki yango na loketo. 5 Bongo, atiaki mayi
na sani mpe abandaki kosukola makolo ya bayekoli
na Ye mpe kopangusa yango na eteni ya elamba oyo
amikangaki na loketo. 6 Tango akomaki na esika oyo
Simona Petelo azalaki, Simona Petelo alobaki na Ye:
— Nkolo, Yo penza osukola ngai makolo? 7 Yesu
azongiselaki ye: — Likambo oyo Ngai nazali kosala,
yo okoki te kososola yango sik'oyo; kasi okososola
yango na sima. 8 Kasi Petelo alobaki na Yesu: — Te!
Osengeli te kosukola ngai makolo! Yesu azongiselaki
ye: — Soki nasukoli yo makolo te, okozala lisusu
te na libula elongo na Ngai. (aiōn g165) 9 Simona
Petelo alobaki na Yesu: — Nkolo, lokola ekomi bongo,
kosukola ngai kaka makolo te, kasi sukola ngai lisusu
maboko mpe moto. 10 Yesu alobaki na ye: — Moto
oyo awuti komisukola nzoto azali penza peto; azali
kaka na posa ya kosukola makolo na ye. Nzokande
bino, bozali peto; kasi bino nyonso te. 11 Solo, Yesu
ayebaki moto oyo akoteka Ye; yango wana alobaki:
« Bino nyonso bozali peto te. » 12 Sima na Yesu
kosukola bango makolo mpe kolata lisusu bilamba na
Ye, avandaki lisusu na mesa mpe alobaki na bango:
— Boni, bososoli tina ya likambo oyo nawuti kosala
bino? 13 Ndenge bobengaka Ngai « Moteyi » mpe «
Nkolo, » bolobaka na bino penza ya solo, pamba te
nazali penza Moteyi mpe Nkolo. 14 Boye soki Ngai,
Moteyi mpe Nkolo na bino, nasukoli bino makolo,
bosengeli, bino mpe, kosukolana makolo; 15 pamba
te napesi bino kaka ndakisa, mpo ete, bino mpe,
bosalaka ndenge kaka Ngai nasali bino. 16 Nazali
koloba na bino penza ya solo: mowumbu aleki nkolo
na ye te na bokonzi, mpe ntoma aleki motindi na
ye te na bokonzi. 17 Wana bosili koyeba makambo
oyo, bozali bato ya esengo soki kaka botie yango
na misala. 18 Nazali koloba bongo te na tina na
bino nyonso; nayebi bato oyo napona. Kasi esengeli
ete eteni oyo ya Makomi ekokisama: « Moto oyo
azalaki kolia sani moko elongo na ngai abalukeli
ngai! » 19 Namiyebiseli bino yango sik'oyo, liboso
ete likambo yango esalema, mpo ete, tango likambo
yango ekosalema, bondima ete nazali oyo azali.
20 Nazali koloba na bino penza ya solo: moto oyo
ayambi motindami na Ngai ayambi nde Ngai, mpe
moto oyo ayambi Ngai ayambi mpe Motindi na Ngai.
21 Sima na Yesu koloba bongo, amitungisaki makasi
kati na motema; alobaki: — Nazali koloba na bino
penza ya solo: moko kati na bino akoteka Ngai. 22
Bayekoli bakomaki kotalana bango na bango mpe
kotunana mpo na koluka koyeba soki Yesu azalaki
koloba na tina na nani. 23 Moko kati na bango,
moyekoli oyo Yesu azalaki kolinga koleka bayekoli
mosusu, avandaki pembeni ya Yesu. 24 Simona
Petelo afinaki ye miso mpo na kosenga na ye ete
atuna Yesu soki azali koloba bongo na tina na nani.
25 Mbala moko, moyekoli yango alalelaki Yesu na
tolo mpe atunaki Ye: — Nkolo, ezali nani? 26 Yesu
azongisaki: — Ezali moto oyo nakopesa eteni oyo
ya lipa sima na Ngai kozindisa yango kati na elubu.

Bongo, sima na Yesu kozindisa eteni yango ya lipa
kati na elubu, akamataki yango mpe apesaki yango
epai ya Yuda Isikarioti, mwana mobali ya Simona. 27
Tango kaka Yuda azwaki eteni yango ya lipa, Satana
akotaki kati na ye. Bongo Yesu alobaki na ye: —
Likambo oyo obongisi kosala, kokisa yango noki. 28
Kasi, kati na bato oyo bazalaki wana na mesa, moko
te asosolaki tina oyo Yesu alobaki na ye bongo. 29
Lokola ezalaki Yuda nde azalaki kobatela libenga
ya mbongo, bayekoli mosusu bakanisaki ete Yesu
alobi na ye: « Kende kosomba biloko oyo tosengeli
na yango mpo na feti, » to « kende kopesa lisungi
epai ya babola. » 30 Boye, tango kaka Yuda azwaki
eteni yango ya lipa, abimaki mbala moko. Mpe butu
ekotaki. 31 Sima na Yuda kobima, Yesu alobaki: —
Sik'oyo, nkembo ya Mwana na Moto emonisami, mpe
Nzambe akozwa nkembo kati na Ye. [32 Lokola
Nzambe akozwa nkembo kati na Mwana,]Nzambe
mpe akopesa Mwana nkembo, kati na Ye moko, mpe
akosala yango kala mingi te. 33 Bana na Ngai, natikali
na tango moke kaka ya kozala lisusu elongo na
bino. Bokoluka Ngai; mpe makambo oyo nalobaki na
Bayuda, yango mpe nazali koyebisa bino sik'oyo: «
Epai Ngai nazali kokende, bino, bokoki te koya kuna.
» 34 Nazali kopesa bino mobeko ya sika: Bolinganaka
bino na bino. Ndenge Ngai nalingi bino, bino mpe
bosengeli kolinganaka bino na bino. 35 Ezali na nzela
ya bolingo oyo bokotalisana bino na bino nde bato
nyonso bakoyeba ete bozali bayekoli na Ngai. 36
Simona Petelo atunaki Yesu: — Nkolo, ozali kokende
wapi? Yesu azongiselaki ye: — Okoki te kolanda Ngai
sik'oyo na esika oyo nazali kokende; okolanda Ngai
sima. 37 Petelo atunaki lisusu: — Nkolo, mpo na nini
nakoki te kolanda Yo sik'oyo? Nabongami kokufa mpo
na Yo. 38 Yesu azongiselaki ye: — Obongami penza
kokufa mpo na Ngai! Nazali koloba na yo penza ya
solo: liboso ete soso elela, okowangana Ngai mbala
misato.

14 Yesu alobaki: — Tika ete mitema na bino
etungisama te! Bondima Nzambe mpe bondima
Ngai. 2 Kati na ndako ya Tata na Ngai, bisika ezali
mingi. Soki ezalaki bongo te, boni, nalingaki koyebisa
bino ete nakeyi kuna mpo na kobongisela bino esika?
3 Mpe, sima na Ngai kobongisa yango, nakozonga
mpe nakozwa bino mpo ete bozala elongo na Ngai;
mpe mpo ete bino mpe bozala na esika oyo Ngai
nazali. 4 Boyebi nzela ya esika oyo nazali kokende.
5 Toma alobaki na Yesu: — Te, Nkolo! Toyebi te esika
oyo ozali kokende; bongo tokoyeba nzela na yango
ndenge nini? 6 Yesu azongiselaki ye: — Ngai, nazali
nzela, solo mpe bomoi. Moto moko te akoki koya epai
ya Tata, soki na nzela na Ngai te. 7 Soki boyebaki
Ngai, bolingaki mpe koyeba Tata na Ngai; mpe
kobanda sik'oyo, boyebi Ye mpe bomoni Ye. 8 Filipo
alobaki na Yesu: — Nkolo, lakisa biso Tata; tozali na
posa ya eloko mosusu te. 9 Yesu azongiselaki ye: —
Ah Filipo! Kala nyonso oyo nazalaka elongo na bino,
oyebaka na yo kaka Ngai te? Moto oyo amoni Ngai
amoni Tata. Bongo ndenge nini olobi: « Lakisa biso
Tata? » 10 Ondimi te ete nazali kati na Tata, mpe ete
Tata azali kati na Ngai? Maloba oyo nayebisaka bino,
nalobaka yango te na bokonzi na Ngai moko; ezali
Tata oyo azali kati na Ngai nde azali kokokisa bongo
misala na Ye. 11 Bondima Ngai: nazali kati na Tata,
mpe Tata azali kati na Ngai. Soki te, bondima ata
mpo na misala oyo bomoni Ngai kosala. 12 Nazali
koloba na bino penza ya solo: moto oyo andimi Ngai
akosala misala oyo nazali kosala; akosala kutu misala
oyo eleki minene, pamba te nazali kokende epai ya
Tata. 13 Mpe nakosala nyonso oyo bokosenga na
Kombo na Ngai, mpo ete Tata azwa lokumu kati
na Mwana. 14 Soki bosengi Ngai eloko na Kombo
na Ngai, nakosala yango. 15 Soki bolingaka Ngai,
bokobatela mibeko na Ngai. 16 Mpe Ngai, nakosenga
epai ya Tata ete apesa bino Molobeli mosusu mpo
ete azala elongo na bino tango nyonso, (aiōn g165) 17
Molimo ya solo, Molimo oyo mokili ekoki koyamba
te mpo ete ezali komona Ye te to eyebi Ye te. Kasi
bino, boyebi Ye, pamba te azali elongo na bino mpe
azali kati na bino. 18 Nakotika bino te lokola bana
bitike; nakozongela bino. 19 Etikali kaka tango moke,
mokili ekomona Ngai lisusu te; kasi bino, bokomona
Ngai. Mpo ete nazali na bomoi, bino mpe bokozala na
bomoi. 20 Tango mokolo yango ekokoma, bokososola
ete nazali kati na Tata na ngai; bokososola lisusu
ete bozali kati na Ngai, mpe Ngai nazali kati na bino.
21 Moto oyo alingaka Ngai, ezali ye oyo abatelaka
mibeko na Ngai mpe atiaka yango na misala. Tata
na Ngai akolinga moto oyo alingaka Ngai; Ngai mpe
nakolinga ye mpe nakomimonisa epai na ye. 22 Yuda
(Yuda Isikarioti te) atunaki Yesu: — Nkolo, mpo na
nini komimonisa epai na biso, kasi epai ya mokili te?
23 Yesu azongiselaki ye: — Moto oyo alingaka Ngai

akobatela maloba na Ngai, mpe Tata na Ngai akolinga
ye; bongo tokoya epai na ye mpe tokovanda elongo
na ye. 24 Kasi moto oyo alingaka Ngai te, akobatela
mpe maloba na Ngai te. Nzokande, Liloba oyo bozali
koyoka ezali ya Ngai te, kasi ezali Liloba ya Tata oyo
atindaki Ngai. 25 Nayebisi bino makambo oyo nyonso,
wana nazali nanu elongo na bino. 26 Kasi Molobeli,
Molimo Mosantu oyo Tata akotinda na Kombo na
Ngai, akoteya bino makambo nyonso mpe akosunga
bino mpo ete bobosana te nyonso oyo nayebisaki
bino. 27 Nakeyi, kasi natikeli bino kimia; napesi bino
kimia na Ngai. Nazali kopesa bino te ndenge mokili
epesaka. Tika ete mitema na bino etungisama te
mpe bobanga te! 28 Boyoki Ngai koloba na bino
ete nakeyi, mpe lisusu ete nakozongela bino. Soki
bozalaki kolinga Ngai, bolingaki kosepela na kokende
na Ngai epai ya Tata, pamba te Tata aleki Ngai na
monene. 29 Nayebisi bino makambo yango sik'oyo,
liboso ete esalema, mpo ete bokoka kondima, na
mokolo oyo ekosalema. 30 Kobanda sik'oyo, nakoloba
na bino lisusu mingi te, pamba te mokonzi ya mokili
oyo azali koya. Ezali te mpo ete azali na nguya moko
te likolo na Ngai, 31 kasi ezali mpo ete mokili eyeba
ete nalingaka Tata, mpe ete nazali kosala kolanda
ndenge atindaki Ngai. Botelema; tolongwa awa.

15 Nazali nzete ya solo ya vino, mpe Tata na Ngai
azali nkolo elanga. 2 Tata na Ngai akataka
etape nyonso oyo, kati na Ngai, ebotaka mbuma
te; mpe abongisaka bitape nyonso oyo ebotaka
bambuma, mpo ete ebota lisusu bambuma ebele
koleka. 3 Bino mpe, bosili kokoma peto mpo na liloba
oyo nateyaki bino. 4 Bowumela kati na Ngai, mpe
Ngai nakowumela kati na bino. Ndenge etape ekoki
kobota bambuma te na ndenge na yango moko,
soki ekangani te na nzete na yango ya vino, ndenge
wana mpe bino, bokoki kobota bambuma te soki
bokangani na Ngai te. 5 Nazali nzete ya vino; bino,
bozali bitape. Moto oyo akowumela kati na Ngai,
mpe Ngai kati na ye, akobotaka bambuma ebele,
pamba te bokoki kosala eloko moko te, soki na lisungi
na Ngai te. 6 Moto oyo akowumela te kati na Ngai
akobwakama na libanda ya elanga, lokola bitape oyo
bakati: ekokawuka, bakolokota yango, bakobwaka
yango na moto mpe ekozika. 7 Soki bokowumela kati
na Ngai, mpe maloba na Ngai ekowumela kati na
bino, bosenga nyonso oyo bolingi, bokozwa yango. 8
Soki boboti bambuma ebele mpe botalisi, na nzela
yango, ete bozali bayekoli na Ngai, Tata na Ngai
azwa lokumu. 9 Ndenge Tata alingaki Ngai, Ngai
mpe nalingaki bino; boye, bowumela kati na bolingo
na Ngai. 10 Soki kaka bobateli mibeko na Ngai,
bokowumela kati na bolingo na Ngai, ndenge Ngai
nabatelaki mibeko ya Tata na Ngai mpe nawumelaka
kati na bolingo na Ye. 11 Nalobi na bino makambo
oyo nyonso mpo ete esengo na Ngai ezala kati na
bino, mpe esengo na bino ezala ya kokoka. 12 Tala
mobeko na Ngai: bolinganaka bino na bino ndenge
Ngai nalingaki bino. 13 Bolingo oyo eleki monene
ezali: kokaba bomoi mpo na balingami. 14 Bozali
baninga na Ngai soki bozali kosala makambo oyo
nazali kotinda bino. 15 Nazali kobenga bino lisusu
te « bawumbu, » pamba te mowumbu ayebaka
te makambo oyo nkolo na ye asalaka. Nzokande,
nazali kobenga bino « baninga na Ngai, » pamba te
nayebisi bino makambo nyonso oyo nayekolaki epai
ya Tata na Ngai. 16 Ezali bino te bato boponaki Ngai!
Ngai nde naponaki bino mpe napesaki bino mosala
mpo ete bokende, bobota bambuma, bambuma oyo
ekowumela; mpe mpo ete Tata apesa bino nyonso oyo
bokosenga Ye na Kombo na Ngai. 17 Tala mobeko na
Ngai: bolinganaka bino na bino. 18 Solo, mokili ezali
koyina bino; kasi boyeba ete eyinaki Ngai liboso na
bino. 19 Soki kaka bozalaki ya mokili, mokili ekokaki
kolinga bino lokola bato na yango penza. Nzokande,
bozali ya mokili te, pamba te nasilaki kopona mpe
kolongola bino na se ya bokonzi na yango mpo na
kobulisa bino; yango wana mokili ezali koyina bino.
20 Bobosana te makambo oyo nayebisaki bino: «
Mowumbu aleki nkolo na ye te, na bokonzi. » Lokola
banyokolaki Ngai, bino mpe bakonyokola bino; soki
babatelaki mateya na Ngai, bakobatela mpe mateya
na bino. 21 Bakosala bino makambo wana nyonso
likolo na Ngai, pamba te bayebi te Ye oyo atindaki
Ngai. 22 Soki nayaki te mpe soki nalobaki na bango
te, balingaki te komema ngambo ya lisumu; kasi
sik'oyo, bakoki komilongisa te na tina na lisumu na
bango. 23 Pamba te moto oyo ayini Ngai ayini mpe
Tata na Ngai. 24 Mpe soki nasalaki te, kati na bango,
misala wana oyo moto ata moko te asalaki, balingaki
te kozala na ngambo ya lisumu. Kasi sik'oyo, atako
bamonaki misala yango, bazali kaka kokoba koyina
biso: Ngai mpe Tata na Ngai. 25 Kasi ezali mpo
ete liloba oyo ekomama kati na mibeko na bango

ekokisama: « Bayinaki Ngai kaka pamba. » 26 Tango
Molobeli akoya, oyo nakotindela bino kowuta epai
ya Tata —Molimo ya bosolo, oyo akowuta epai ya
Tata— akotatola Ye moko na tina na Ngai; 27 bongo
bino mpe bokotatola na tina na Ngai, pamba te bozali
elongo na Ngai wuta na ebandeli.

16 Nalobi na bino makambo oyo nyonso mpo ete
bokweya te na komekama to mpo ete kondima
na bino ekweya te. 2 Pamba te bakobengana bino na
bandako ya mayangani; mpe tango elingi kutu kokoka,
tango oyo moto nyonso oyo akoboma bino akokanisa
ete, wana azali kosala bongo, azali kobonzela Nzambe
mbeka. 3 Bakosala bongo mpo ete batikalaki koyeba
te ezala Tata to ngai. 4 Namiyebiseli bino makambo
wana nyonso mpo ete, soki tango yango ekoki,
bokanisa ete Ngai nasilaki koyebisa bino yango.
Nayebisaki bino yango te wuta na ebandeli, mpo
ete nazalaki nanu elongo na bino. 5 Sik'oyo, nazali
kokende epai na Ye oyo atindaki Ngai, mpe moko te
kati na bino azali kotuna Ngai: « Ozali kokende wapi?
» 6 Kasi mpo ete nalobi na bino bongo, mawa etondi
kati na mitema na bino. 7 Nzokande, nalobi na Ngai
kaka bosolo. Ezali penza mpo na bolamu na bino
ete Ngai nakende; pamba te soki nakeyi te, Molobeli
akoya te epai na bino; kasi soki nakeyi, nakotindela
bino Ye. 8 Bongo tango akoya, akotalisa bato ya
mokili na tina na lisumu, na tina na bosembo mpe na
tina na kosambisama: 9 na tina na lisumu, pamba te
bandimaka Ngai te; 10 na tina na bosembo, pamba te
nakeyi epai ya Tata, mpe bokomona Ngai lisusu te; 11
na tina na kosambisama, pamba te mokonzi ya mokili
oyo asili kosambisama. 12 Nazali lisusu na makambo
mingi ya koyebisa bino, kasi bokokoka kososola
yango te sik'oyo. 13 Tango akoya, Molimo ya bosolo,
akotambolisa bino kati na bosolo nyonso; pamba
te akoloba te makambo kowuta na Ye moko, kasi
akoloba kaka makambo nyonso oyo akoyoka, mpe
akoyebisa bino makambo oyo ekoya; 14 akomonisa
nkembo na Ngai, pamba te akozwa makambo kowuta
epai na Ngai mpe akoyebisa bino yango. 15 Nyonso
oyo ezali ya Tata ezali mpe ya Ngai; yango wana
nalobi ete akozwa makambo kowuta epai na Ngai
mpe akoyebisa bino yango. 16 Etikali mwa tango
moke mpo ete bomona Ngai lisusu te; mpe sima na
mwa tango, bokomona Ngai lisusu. 17 Ndambo ya
bayekoli ya Yesu bakomaki komituna: — Yesu alingi
penza koyebisa biso nini na maloba oyo: « Etikali
mwa tango moke mpo ete bomona Ngai lisusu te;
mpe sima na mwa tango, bokomona Ngai lisusu »
mpe « nazali kokende epai ya Tata? » 18 Bamitunaki
lisusu: — Alingi kotalisa nini tango alobi: « Etikali
mwa tango moke? » Tozali kososola te ndimbola to
tina na yango. 19 Wana Yesu asosolaki ete balingi
kotuna Ye motuna, alobaki na bango: — Boni, bozali
solo na posa ya koyeba tina ya maloba na Ngai oyo:
« Etikali mwa tango moke mpo ete bomona Ngai
lisusu te; mpe sima na mwa tango, bokomona Ngai
lisusu? » 20 Nazali koloba na bino penza ya solo:
wana bino bokozala kolela mpe komitungisa, mokili
ekosepela; bokozala solo na mawa, kasi mawa na
bino ekobongwana esengo. 21 Na tango ya kobota,
mwasi ayokaka pasi makasi, pamba te eleko ya
kobimisa mwana wuta kati na libumu na ye ekoki;
kasi soki kaka aboti, abosanaka pasi nyonso oyo
amonaki, mpo na esengo oyo atondaka na yango
mpo ete aboti moto. 22 Bino mpe ndenge moko,
bozali sik'oyo na mawa; kasi tango nakomona bino
lisusu, mitema na bino ekotonda na esengo, mpe
moto ata moko te akokoka kolongola bino esengo
yango. 23 Na mokolo yango, bokopesa Ngai lisusu
ata motuna moko te. Nazali koloba na bino penza ya
solo: Tata akopesa bino nyonso oyo bokosenga Ye na
Kombo na Ngai. 24 Kino sik'oyo, bosengi nanu eloko
moko te na Kombo na Ngai. Bosenga, mpe bokozwa,
mpo ete esengo na bino ezala ya kokoka. 25 Nalobaki
na bino makambo wana nyonso na masese; kasi
tango ezali koya, tango oyo nakoloba na bino lisusu
na masese te, kasi tango oyo nakoyebisa bino na
polele penza makambo oyo etali Tata. 26 Na mokolo
wana, bokosenga na Kombo na Ngai. Nazali koloba
na bino te ete nakosengela bino epai ya Tata. 27 Ye
moko Tata alingaka bino, pamba te bolingaka Ngai
mpe bondimaki ete nawutaki epai na Nzambe. 28
Solo, nawutaki epai ya Tata mpe nayaki kati na mokili;
mpe sik'oyo, nazali kotika mokili mpe nazali kozonga
epai ya Tata. 29 Bayekoli ya Yesu balobaki: — Okomi
sik'oyo koloba na biso na polele mpe otiki koloba na
masese! 30 Tososoli sik'oyo ete oyebi nyonso, mpe
ete ozali na posa te ete bapesa Yo mituna. Mpo na
yango, tondimi solo ete owutaki epai ya Nzambe.
31 Yesu azongiselaki bango: — Bondimi sik'oyo?
32 Kasi boyeba malamu ete tango ezali koya, mpe
esili kokoka, tango oyo bokopanzana na bangambo

nyonso, moto na moto na ngambo na ye, mpe oyo
bokotika Ngai, Ngai moko. Kasi nazali Ngai moko te,
pamba te Tata azali elongo na Ngai. **33** Nasengelaki
koloba na bino bongo mpo ete bozala na kimia kati
na Ngai. Kati na mokili, bozali solo komona pasi; kasi
boyika mpiko, nalongi mokili.

17 Sima na Yesu koloba bongo, atombolaki miso
na Ye na Likolo mpe abondelaki: Tata, tango
ekoki; monisa nkembo ya Mwana na Yo mpo ete
Mwana mpe amonisa nkembo na Yo; **2** pamba te
opesaki Ye bokonzi likolo ya bato nyonso, mpo ete
apesa bomoi ya seko epai ya bato nyonso oyo
opesaki Ye. **(aiōnios g166)** **3** Nzokande, bomoi ya seko
ezali: koyeba Yo oyo ozali Nzambe moko kaka ya
solo, mpe koyeba Yesu-Klisto oyo otindaki. **(aiōnios
g166)** **4** Namonisi nkembo na Yo awa na mokili mpe
nasilisi mosala oyo opesaki Ngai. **5** Sik'oyo Tata,
pesa Ngai lisusu nkembo oyo nazalaki na yango
kuna epai Yo ozali liboso ete okela mokili. **6** Namonisi
nkembo na Yo epai ya bato oyo opesaki Ngai sima
na Yo kolongola bango na misala ya mokili. Bazalaki
bato na Yo, kasi opesaki Ngai bango; mpe batosi
Liloba na Yo. **7** Bayebi malamu sik'oyo ete nyonso
oyo opesaki Ngai ewutaki solo epai na Yo; **8** pamba
te nateyaki bango maloba oyo opesaki Ngai, mpe
bayambaki yango na esengo; bayebi ete nawutaki
solo epai na Yo, mpe bandimi ete Yo nde otindaki
Ngai. **9** Nazali kobondela nde mpo na bango; nazali
kobondela te mpo na bato ya mokili, kasi mpo na
bato oyo opesaki Ngai, mpo ete bazali bato na Yo. **10**
Bato na Yo nyonso bazali bato na Ngai, mpe bato
na Ngai nyonso bazali bato na Yo; mpe nkembo
na Ngai ezali komonisama kati na bango. **11** Kala
mingi te, nakozala lisusu te kati na mokili, pamba te
nazali koya epai na Yo; kasi bango, bakokoba kozala
kati na mokili. Tata na Ngai, Yo oyo ozali Mosantu,
batela bango na nguya ya Kombo na Yo, Kombo oyo
opesaki Ngai, mpo ete bazala moko ndenge Yo na
Ngai tozali moko. **12** Wana nazalaki elongo na bango,
nabatelaki bango na nguya ya Kombo na Yo, Kombo
oyo opesaki Ngai; nabatelaki bango malamu, mpe
moko te kati na bango abungaki, longola kaka ye oyo
asengeli na libebi mpo ete Makomi ekokisama. **13**
Sik'oyo, nazali koya epai na Yo; kasi nazali koloba
makambo oyo tango nazali nanu kati na mokili mpo
ete esengo na Ngai, oyo ezali ya kokoka, ezala kati
na bango. **14** Nateyaki bango maloba oyo oyebisaki
Ngai, mpe mokili eyinaki bango mpo ete bazali bato
ya mokili te, ndenge Ngai mpe nazali ya mokili te.
15 Nazali kosenga na Yo te ete olongola bango kati
na mokili, kasi nde obatela bango liboso ya Satana.
16 Bazali bato ya mokili te, ndenge Ngai mpe nazali
ya mokili te. **17** Bulisa bango na nzela ya bosolo na
Yo, Liloba na Yo ya solo. **18** Ndenge otindaki Ngai
kati na mokili, ndenge wana mpe Ngai nazali kotinda
bango. **19** Namibonzaki mobimba epai na Yo mpo
na bango, mpo ete bango mpe babulisama na nzela
ya bosolo. **20** Nazali kobondela mpo na bango kaka
te, kasi mpe mpo na bato oyo bakondima Ngai na
nzela ya mateya na bango, **21** mpo ete bango nyonso
bazala moko ndenge Yo Tata ozali kati na Ngai, mpe
Ngai kati na Yo; ete bango mpe bazala moko kati na
biso, mpe ete mokili endima ete ezali Yo nde otindaki
Ngai. **22** Nasaleli bango ngolu ya kobika nkembo
na Yo ndenge kaka osalaki mpo na Ngai, mpo ete
bazala moko ndenge biso mpe tozali moko: **23** Ngai
kati na bango, mpe Yo kati na Ngai. Ezali kaka na
nzela wana nde bakokoka kozala penza moko, mpo
ete mokili eyeba penza ete Yo nde otindaki Ngai,
mpe ete olingaka bango ndenge olingaka Ngai. **24**
Tata, nalingi ete bato oyo opesaki Ngai bazala elongo
na Ngai kuna epai nazali kokende, mpo ete bamona
nkembo na Ngai, nkembo oyo opesaki Ngai, pamba
te olingaki Ngai liboso ete okela mokili. **25** Tata,
Yo oyo ozali sembo, mokili eyebi Yo te; kasi Ngai
nayebi Yo, mpe bato oyo bayebi ete Yo nde otindaki
Ngai. **26** Nalakisi bango nguya ya Kombo na Yo, mpe
nakokoba kolakisa bango yango, mpo ete bolingo
oyo ozali na yango mpo na Ngai ezala kati na bango,
mpe Ngai nazala kati na bango.

18 Sima na Yesu kobondela, akendeki elongo na
bayekoli na Ye mpe bakatisaki lubwaku ya
Sedron epai wapi elanga moko ezalaki. Yesu akotaki
na elanga yango elongo na bayekoli na Ye. **2** Yuda
oyo asilaki komibongisa mpo na kokaba Yesu ayebaki
esika yango malamu, pamba te Yesu azalaki kokende
kuna mbala mingi elongo na bayekoli na Ye. **3**
Boye Yuda akendeki na elanga yango mpe amemaki
lisanga ya basoda mpe ya bakengeli oyo bakonzi ya
Banganga-Nzambe mpe Bafarizeo bapesaki ye. Bato
yango basimbaki minda, banzete oyo ezalaki kopela
moto mpe bibundeli. **4** Lokola Yesu ayebaki makambo

nyonso oyo esengeli kokomela Ye, akendeki kokutana
na bango mpe atunaki bango: — Bozali koluka nani?
5 Bazongisaki: — Yesu ya Nazareti. Yesu alobaki
na bango: — Ezali Ngai oyo. Mpe Yuda oyo atekaki
Yesu epai na bango azalaki wana elongo na bango.
6 Tango Yesu alobaki na bango: « Ezali Ngai oyo,
» bazongaki na sima mpe bakweyaki na mabele. 7
Yesu atunaki bango lisusu: — Bozali koluka nani?
Bazongisaki: — Yesu ya Nazareti. 8 Yesu alobaki na
bango: — Nasili koloba na bino ete ezali Ngai. Soki
ezali Ngai nde bozali koluka, botika bato mosusu
kokende. 9 Ezali bongo nde esengelaki kokokisama,
liloba oyo Yesu alobaki: « Kati na bato oyo opesaki
ngai, nabungisi ata moko te. » 10 Lokola Simona
Petelo azalaki na mopanga, abimisaki yango wuta na
ebombelo na yango, abetaki mosali ya mokonzi ya
Banganga-Nzambe mpe akataki ye litoyi ya ngambo
ya loboko ya mobali. Kombo ya mosali yango ezalaki
Malikisi. 11 Kasi Yesu alobaki na Petelo: — Zongisa
mopanga na yo kati na ebombelo na yango. Boni,
nasengeli te komela kopo ya pasi, oyo Tata apesi
Ngai? 12 Lisanga ya basoda, mokonzi na bango
mpe bakengeli ya Bayuda bakamataki Yesu mpe
bakangaki Ye basinga; 13 bamemaki Ye liboso epai
ya Ana oyo azalaki tata-bokilo ya Kayifa, mokonzi
ya Banganga-Nzambe, na mobu wana. 14 Ezalaki
mpe Kayifa wana nde apesaki Bayuda toli oyo: «
Eleki malamu ete moto moko akufa mpo na bato
nyonso. » 15 Simona Petelo mpe moyekoli mosusu
bazalaki kolanda Yesu. Moyekoli yango ayebanaki na
mokonzi ya Banganga-Nzambe, mpe akotaki elongo
na Yesu na lopango ya kati ya ndako ya mokonzi ya
Banganga-Nzambe. 16 Petelo azalaki kozela libanda,
na liboso ya ekuke. Moyekoli wana, oyo ayebanaki
na mokonzi ya Banganga-Nzambe, abimaki, asololaki
na mwasi mokengeli ekuke mpe akotisaki Petelo. 17
Mwasi mosali oyo azalaki kokengela ekuke atunaki
Petelo: — Boni, yo mpe ozali te moko kati na bayekoli
ya moto wana? Petelo azongisaki: — Nazali moyekoli
na ye te. 18 Lokola malili ezalaki, basali mpe bakengeli
bapelisaki moto mpe batelemaki pembeni-pembeni
mpo na koyetola. Petelo mpe azalaki wana elongo na
bango mpo na koyetola. 19 Mokonzi ya Banganga-
Nzambe apesaki Yesu mituna na tina na bayekoli na
Ye mpe na tina na mateya na Ye. 20 Yesu azongiselaki
ye: — Nazalaki koloba na polele penza na miso ya
bato nyonso, nazalaki koteya tango nyonso kati na
bandako ya mayangani mpe kati na Tempelo, epai
wapi Bayuda nyonso basanganaka; nalobaki eloko
moko te na nkuku. 21 Mpo na nini ozali kotuna Ngai
mituna? Tuna epai ya bato oyo bayokaki Ngai koloba.
Ezali bango nde bakoki koyeba malamu makambo
oyo nazalaki koloba. 22 Tango kaka Yesu alobaki
bongo, moko kati na bakengeli oyo bazalaki wana
abetaki Ye mbata na koloba: — Boni! Ezali bongo nde
ozali kozongisela mokonzi ya Banganga-Nzambe?
23 Yesu alobaki na ye: — Soki nalobi mabe, mabe
yango ezali wapi? Kasi soki nalobi na Ngai kaka solo,
mpo na nini kobeta Ngai? 24 Bongo Ana atindaki
Yesu oyo azalaki kaka ya kokangama na basinga,
epai ya Kayifa, mokonzi ya Banganga-Nzambe. 25
Wana Simona Petelo azalaki nanu koyetola moto,
batunaki ye: — Yo mpe ozali te moko kati na bayekoli
na ye? Petelo awanganaki yango na koloba: — Te,
nazali moyekoli na ye te. 26 Kasi moko kati na basali
ya mokonzi ya Banganga-Nzambe, ndeko mobali ya
moto oyo Petelo akataki litoyi, alobaki: — Boni, ngai
namonaki yo te elongo na ye kati na elanga? 27 Kasi
Petelo awanganaki yango lisusu; mpe mbala moko,
soso elelaki. 28 Bongo na tongo makasi, longwa na
ndako ya Kayifa, bamemaki Yesu kati na ndako ya
moyangeli oyo azalaki moto ya Rome. Kasi bango
moko bato oyo bamemaki Yesu bakotaki te kati na
ndako ya moyangeli, mpo ete bamikomisa mbindo te
mpe mpo ete bazwa nzela ya kolia bilei ya Pasika.
29 Yango wana moyangeli Pilato abimaki na libanda
mpe atunaki bango: — Bofundi moto oyo mpo na
likambo nini? 30 Bazongiselaki ye: — Soki moto oyo
asalaki mabe te, tolingaki mpe koya te kotika ye
na maboko na yo. 31 Pilato alobaki na bango: —
Bokamata ye mpe bosambisa ye bino moko kolanda
mibeko na bino. Bayuda bazongiselaki ye: — Biso
tozali na ndingisa te ya kokatela moto etumbu ya
kufa. 32 Ezali ndenge wana nde ekokisamaki maloba
oyo Yesu alobaki mpo na kolakisa lolenge ya kufa
oyo asengelaki kokufa. 33 Pilato azongaki kati na
ndako ya moyangeli, abengaki Yesu mpe atunaki
Ye: — Boni, ozali mokonzi ya Bayuda? 34 Yesu
azongisaki: — Boni, ezali na ndenge na yo moko nde
olobi yango to bato mosusu nde bayebisi yo na tina
na Ngai? 35 Pilato atunaki Yesu: — Boni, okanisi
ete ngai nazali Moyuda? Ezali bato ya ekolo na yo
moko mpe bakonzi ya Banganga-Nzambe nde bayei
kotika yo na maboko na ngai. Osali nini? 36 Yesu

azongisaki: — Bokonzi na Ngai ezali ya mokili oyo te;
soki ezalaki ya mokili oyo, basali na Ngai balingaki
kobunda mpo ete nakweya te na maboko ya Bayuda.
Solo, bokonzi na Ngai ezali ya mokili oyo te. 37 Pilato
atunaki: — Elingi koloba nini, ozali nde mokonzi?
Yesu azongisaki: — Yo nde olobi yango ete nazali
mokonzi. Nabotamaki mpe nayaki kati na mokili mpo
na kopesa litatoli na tina na solo. Moto oyo azali
kati na solo ayokaka mongongo na Ngai. 38 Pilato
atunaki Ye: — Solo ezali nini? Sima na koloba maloba
wana, Pilato abimaki lisusu na libanda epai wapi
Bayuda bazalaki mpe alobaki na bango: — Nazwi ye
na likambo moko te ya mabe mpo ete nakatela ye
etumbu ya kufa. 39 Kasi lokola ezali momesano epai
na bino ete nabimisa na boloko mokangami moko,
na tango ya feti ya Pasika, bozwa sik'oyo mokano.
Bolingi ete natika mokonzi ya Bayuda mpo ete akoma
nsomi? 40 Bango nyonso bazongisaki na koganga: —
Te! Ye te! Bimisa nde Barabasi! Nzokande, Barabasi
azalaki moyibi mpe mobomi bato.

19 Bongo Pilato apesaki mitindo ete bakamata
Yesu, mpe abetisaki Ye fimbu. 2 Basoda basalaki
ekoti na banzube mpe balatisaki Ye yango na moto;
balatisaki Ye lisusu nzambala ya motane. 3 Bazalaki
koya koloba na Ye: « Mbote, mokonzi ya Bayuda! »
Mpe babandaki kobeta Ye bambata. 4 Pilato abimaki
lisusu mpe alobaki na bango: — Botala! Nayei na Ye
na libanda epai na bino mpo boyeba ete ngai nazwi
Ye na mabe moko te. 5 Boye, Yesu abimaki alata ekoti
ya nzube mpe nzambala ya motane. Pilato alobaki na
bango: — Moto yango, ye oyo! 6 Tango kaka bakonzi
ya Banganga-Nzambe mpe bakengeli bamonaki
Yesu, babandaki koganga: — Baka ye na ekulusu!
Baka ye na ekulusu! Kasi Pilato azongisaki: — Bino
moko, bokamata ye mpe bobaka ye na ekulusu; ngai
nazwi ye na mabe ata moko te. 7 Bayuda balobaki na
molende nyonso: — Tozali na Mobeko; mpe kolanda
Mobeko na biso, asengeli kokufa, pamba te amikomisi
Mwana na Nzambe. 8 Tango Pilato ayokaki maloba
wana, abangaki lisusu makasi. 9 Azongaki lisusu kati
na ndako ya moyangeli mpe alobaki na Yesu: — Ozali
moto ya mboka nini? Kasi Yesu apesaki ye eyano te.
10 Pilato alobaki na Ye: — Boni, oboyi kozongisela
ngai eyano? Oyebi te ete ngai nazali na makoki ya
kobaka yo na ekulusu mpe ya kotika yo? 11 Yesu
alobaki na ye: — Okokaki kozala na bokonzi moko te
likolo na Ngai soki epesamelaki yo te wuta na likolo.
Yango wana, moto oyo akabi Ngai na maboko na
yo asali lisumu monene koleka. 12 Kobanda kaka
na ngonga wana, Pilato akomaki koluka nzela ya
kotika Yesu; kasi Bayuda babandaki lisusu koganga:
— Soki otiki ye, wana ozali na yo moninga ya Sezare
te! Pamba te moto nyonso oyo amikomisi mokonzi
azali monguna ya Sezare. 13 Tango Pilato ayokaki
bongo, amemaki Yesu na libanda mpe avandaki na
esambiselo, na esika oyo babengaka, na lokota ya
Arami, « Gabata. » 14 Ezalaki mokolo ya suka mpo
na kokoma na mokolo ya Pasika, na ngonga ya
midi. Pilato alobaki na Bayuda: — Botala mokonzi
na bino! 15 Kasi babandaki koganga: — Boma ye!
Boma ye! Baka ye na ekulusu! Pilato alobaki na
bango lisusu: — Nasengeli penza kobaka mokonzi
na bino na ekulusu? Bakonzi ya Banganga-Nzambe
bazongisaki: — Tozali kaka na Sezare lokola mokonzi,
mokonzi mosusu azali te! 16 Pilato akabaki Yesu na
maboko na bango mpo ete babaka Ye na ekulusu.
Boye, bakamataki Yesu mpe bakendeki na Ye. 17
Yesu amemaki, Ye moko, ekulusu na Ye; abimaki na
engumba mpe akendeki na esika oyo babengaka, na
lokota ya Arami, « Gologota. » 18 Ezalaki na esika
yango nde babakaki Yesu na ekulusu, elongo na
bato mosusu mibale: moko, na ngambo ya loboko ya
mobali ya Yesu; mosusu, na ngambo ya loboko na Ye
ya mwasi. 19 Pilato akomaki na libaya, makomi oyo
atiaki na ekulusu; akomaki: Yesu, moto ya Nazareti,
Mokonzi ya Bayuda. 20 Lokola esika oyo babakaki
Yesu na ekulusu ezalaki pene ya engumba, Bayuda
ebele batangaki makomi yango, pamba te bakomaki
yango na lokota ya Ebre, lokota ya latino mpe lokota
ya Greki. 21 Bakonzi ya Banganga-Nzambe balobaki
na Pilato: — Osengelaki te kokoma: « Mokonzi ya
Bayuda; » osengelaki nde kokoma: « Moto oyo
alobaki: ‹ Nazali mokonzi ya Bayuda. › » 22 Kasi
Pilato azongisaki: — Makambo oyo nakomi ekotikala
kaka ndenge wana. 23 Sima na basoda kobaka
Yesu na ekulusu, bakamataki bilamba na Ye mpe
bakabolaki yango na biteni minei: soda moko na
moko azwaki eteni moko. Bakamataki mpe nzambala
na Ye, oyo ezalaki ya kotongama te, kasi ezalaki
kaka elamba moko, kobanda na likolo kino na se. 24
Basoda balobanaki bango na bango: — Topasola
yango te, kasi tobeta zeke mpo na koyeba soki nani
akozwa yango. Esalemaki bongo mpo ete Makomi

oyo ekokisama: « Bakabolaki bilamba na ngai kati na
bango mpe babetaki zeke mpo na nzambala na ngai.
» Ezali makambo wana nde basoda basalaki. 25 Tala
bato oyo batelemaki pene ya ekulusu ya Yesu: Mama
na Ye, ndeko mwasi ya mama na Ye, Mari oyo azalaki
mwasi ya Klopasi, mpe Mari ya mboka Magidala. 26
Tango Yesu amonaki ete moyekoli oyo azalaki kolinga
atelemi pembeni ya mama na Ye, alobaki na mama
na Ye: — Mwasi, tala mwana na yo! 27 Mpe alobaki
na moyekoli yango: — Tala mama na yo! Boye,
kobanda na tango wana, moyekoli yango azwaki
mama ya Yesu mpo ete akoma kovanda na ndako
na ye. 28 Sima na yango, wana Yesu asosolaki ete
makambo nyonso esili kosalema, abimisaki maloba
oyo mpo ete Makomi ekokisama: — Nayoki posa ya
mayi. 29 Lokola ezalaki na mbeki moko etonda na
vino ya ngayi pembeni ya esika yango, batiaki, na
songe ya nzete moko ya izope, eponze moko epola
na vino yango ya ngayi mpe batombolaki yango kino
na monoko ya Yesu. 30 Tango kaka Yesu amelaki
vino yango ya ngayi, alobaki: — Nyonso ekokisami.
Bongo, akitisaki moto mpe azongisaki molimo na Ye.
31 Lokola ezalaki mokolo ya komilengela mpo na
Saba, mpe lokola Saba yango ezalaki na tina makasi,
Bayuda balingaki te ete bibembe etikala na ba-
ekulusu na tango ya Saba. Boye, bakendeki kosenga
epai ya Pilato ete apesa mitindo ya kobuka makolo
ya bibembe oyo ezalaki na likolo ya ba-ekulusu mpe
ya kolongola banzoto na bango. 32 Basoda bayaki
mpe babukaki makolo ya mibali nyonso mibale oyo
babakaki na ba-ekulusu elongo na Yesu; babandaki
na moko, bongo balekaki na oyo mosusu. 33 Wana
ekomaki ngala ya makolo ya Yesu, bamonaki ete
Yesu amikufelaki; mpe babukaki lisusu te makolo
na Ye. 34 Moko kati na basoda atobolaki mopanzi
ya Yesu na nzela ya likonga; mpe mbala moko,
makila mpe mayi ebimaki na mopanzi yango. 35
Moto oyo azali kopesa litatoli na tina na makambo
oyo amonaki yango kosalema na miso na ye, mpe
litatoli na ye ezali ya solo; ayebi penza ete azali
koloba solo mpo ete bino mpe bondima. 36 Makambo
nyonso wana esalemaki bongo mpo ete Makomi oyo
ekokisama: « Bakobuka ata mokuwa na Ye moko
te. » 37 Eteni mosusu ya Makomi elobi: « Bakotala
Ye oyo batobolaki mopanzi. » 38 Sima na makambo
wana, Jozefi, moto ya mboka Arimate, oyo azalaki
moyekoli ya Yesu, kasi na nkuku mpo ete azalaki
kobanga Bayuda, asengaki epai ya Pilato ndingisa
ya kokitisa nzoto ya Yesu longwa na ekulusu. Pilato
apesaki ye ndingisa yango, mpe Jozefi akendeki mpe
akitisaki nzoto ya Yesu. 39 Nikodemi oyo, na ebandeli,
akendeki kotala Yesu na butu, ye mpe ayaki; amemaki
bakilo pene tuku misato ya mafuta ya mire basangisa
na aloe. 40 Bango mibale bakamataki nzoto ya Yesu
mpe balingaki yango na maputa ya lino oyo, kati na
yango, batiaki mafuta ya solo kitoko, ndenge ezalaki
momesano ya Bayuda mpo na kokunda bibembe. 41
Pene ya esika oyo babakaki Yesu na ekulusu, ezalaki
na elanga moko oyo, kati na yango, ezalaki na kunda
moko ya sika epai wapi batikalaki nanu kokunda ata
moto moko te. 42 Lokola, mpo na Bayuda, ezalaki
mokolo ya komilengela mpo na Saba, batiaki Yesu
kati na kunda yango, pamba te ezalaki pene.

20 Na tongo-tongo ya mokolo ya liboso ya poso,
wana molili ezalaki nanu, Mari, moto ya mboka
Magidala, akendeki na kunda mpe amonaki ete
libanga esilaki kolongolama na ekotelo ya kunda.
2 Apotaki mbangu mpo na kokende kokutana na
Simona Petelo mpe moyekoli mosusu, ye oyo Yesu
azalaki kolinga; alobaki na bango: — Balongoli Nkolo
wuta na kunda, mpe toyebi te soki batie Ye wapi!
3 Petelo elongo na moyekoli wana bakendeki na
kunda. 4 Bango mibale bazalaki kopota mbangu nzela
moko; kasi lokola moyekoli wana azalaki mbangu
koleka Petelo, akomaki moto ya liboso na kunda. 5
Agunzamaki mpo na kotala mpe amonaki, na mabele,
maputa oyo bakundaki na yango Yesu; kasi akotaki
te. 6 Simona Petelo oyo azalaki kolanda ye akomaki
mpe akotaki kati na kunda, amonaki maputa oyo
ezalaki na mabele 7 mpe elamba oyo balingaki na
moto ya Yesu; elamba ezalaki esika moko te na
maputa oyo balingaki na yango nzoto ya Yesu, kasi
ezalaki ya kolingama na esika na yango moko. 8
Bongo moyekoli oyo akomaki moto ya liboso kuna na
kunda, ye mpe akotaki kati na kunda; amonaki mpe
andimaki. 9 Kasi kino na tango wana, basosolaki
nanu te ete Yesu asengelaki kosekwa kati na bakufi,
kolanda ndenge Makomi ezali koloba. 10 Sima na
yango, bayekoli nyonso mibale bazongaki na esika
oyo bazalaki kovanda. 11 Nzokande, Mari atelemaki
na libanda, pene ya kunda, mpe azalaki kolela. Mpe
wana azalaki kolela, agunzamaki mpo na kotala
kati na kunda; 12 amonaki ba-anjelu mibale balata

bilamba ya pembe mpe bavanda na esika oyo nzoto
ya Yesu ezalaki: moko na ngambo ya moto, mpe
mosusu, na ngambo ya makolo. 13 Ba-anjelu batunaki
ye: — Mwasi, mpo na nini ozali kolela? Azongisaki:
— Nazali kolela mpo ete balongoli Nkolo na ngai
mpe nayebi te soki batie Ye wapi? 14 Tango alobaki
bongo, abalukaki mpe amonaki Yesu atelemi wana,
kasi ayebaki te ete ezali Yesu. 15 Yesu atunaki ye:
— Mwasi, mpo na nini ozali kolela? Ozali koluka
nani? Mari akanisaki ete azali mosali elanga; alobaki
na ye: — Tata, soki yo nde moto olongolaki Ye,
yebisa ngai esika nini otie Ye mpo ete nakende
kokamata Ye. 16 Yesu alobaki na ye: — Mari! Mari
abalukaki mpe alobaki na lokota ya Ebre: — Rabuni!
17 Yesu alobaki na ye: — Kosimba Ngai te, pamba
te nanu namati te epai ya Tata na Ngai. Kende nde
epai ya bandeko na Ngai mpe yebisa bango ete
nakeyi epai ya Tata na Ngai, oyo azali mpe Tata
na bino; epai ya Nzambe na Ngai, oyo azali mpe
Nzambe na bino. 18 Mari, moto ya mboka Magidala,
akendeki koyebisa bayekoli ete awuti komona Nkolo;
ayebisaki bango lisusu makambo oyo Nkolo alobaki
na ye. 19 Na pokwa ya mokolo wana ya liboso ya
poso, wana bayekoli basanganaki esika moko kati
na ndako mpe bakangaki malamu bikuke mpo ete
bazalaki kobanga bakonzi ya Bayuda, Yesu ayaki,
atelemaki na kati-kati na bango mpe alobaki: — Tika
ete kimia ezala na bino! 20 Wana azalaki koloba
bongo, alakisaki bango maboko na Ye mpe mopanzi
na Ye. Bayekoli batondaki na esengo tango bamonaki
Nkolo. 21 Yesu alobaki na bango lisusu: — Tika ete
kimia ezala na bino! Ndenge Tata atindaki Ngai, Ngai
mpe nazali kotinda bino. 22 Sima na Yesu koloba
makambo wana, afulaki bango mopepe mpe alobaki
na bango: — Boyamba Molimo Mosantu! 23 Bato oyo
bokolimbisa masumu na bango, masumu na bango
ekolimbisama; kasi ba-oyo bokolimbisa te, bakozwa
mpe bolimbisi te. 24 Toma, moko kati na bayekoli
zomi na mibale, oyo babengaka Lipasa, azalaki te
elongo na bayekoli tango Yesu ayaki. 25 Bayekoli
mosusu balobaki na ye: — Towuti komona Nkolo!
Kasi Toma azongiselaki bango: — Soki ngai namoni
te bilembo ya basete na maboko na Ye, soki natie
mosapi na ngai te kati na bisika oyo basete etobolaki
Ye, mpe soki natie te loboko na ngai kati na mopanzi
na Ye, nakotikala kondima te. 26 Sima na mikolo
mwambe, bayekoli ya Yesu basanganaki lisusu kati
na ndako. Na mbala oyo, Toma mpe azalaki elongo
na bango, mpe bikuke ezalaki ya kokangama. Yesu
ayaki, atelemaki kati na bango mpe alobaki: — Tika
ete kimia ezala na bino! 27 Bongo, alobaki na Toma:
— Tia mosapi na yo awa, tala maboko na Ngai;
sembola loboko na yo mpe tia yango na mopanzi na
Ngai. Kozala te moto oyo azangi kondima, kasi moto
na kondima! 28 Toma azongiselaki Yesu: — Nkolo
na ngai mpe Nzambe na ngai! 29 Yesu alobaki na
ye: — Ondimi mpo ete omoni Ngai! Esengo na bato
oyo bamoni te, kasi bandimi! 30 Yesu asalaki lisusu,
na miso ya bayekoli na Ye, bikamwa mosusu mingi
oyo ekomami te kati na buku oyo. 31 Kasi mpo na
oyo ekomami, ezali mpo ete bondima ete Yesu azali
Klisto, Mwana na Nzambe; mpe mpo ete, na nzela ya
kondima Ye, bozwa bomoi na Kombo na Ye.

21 Sima na yango, Yesu abimelaki lisusu bayekoli
na Ye na libongo ya ebale ya Tiberiade. Tala
ndenge nini abimelaki bango: 2 Wana bayekoli oyo
bazalaki esika moko: Simona Petelo, Toma oyo
babengaka Lipasa; Natanaele, moto ya mboka Kana
ya Galile, bana ya Zebede mpe bayekoli mosusu
mibale; 3 Simona Petelo alobaki na bango: —
Bandeko na ngai, nakeyi na ngai koloba mbisi!
Balobaki na ye: — Biso mpe tokende elongo na yo!
Bakendeki mpe bamataki na bwato; kasi na butu
wana, bazwaki ata mbisi moko te. 4 Na tongo makasi,
Yesu atelemaki na libongo, kasi bayekoli bayebaki
te ete ezali Ye. 5 Yesu abengaki bango: — Bana
na Ngai! Boni, bozali na mbisi te? Bazongisaki: —
Te! 6 Alobaki na bango: — Bobwaka monyama
na ngambo ya loboko ya mobali ya bwato, mpe
bokozwa bambisi. Boye, babwakaki monyama mpe
bakokaki lisusu te kobenda yango longwa na mayi,
pamba te etondaki na bambisi ebele. 7 Moyekoli
oyo Yesu azalaki kolinga mingi alobaki na Petelo:
— Bandeko, ezali Nkolo! Tango kaka ayokaki ete
ezali Nkolo, Simona Petelo akangaki nzambala na
ye na loketo mpe amibwakaki na mayi, pamba te
amilongolelaki bilamba mpo na koloba mbisi. 8
Ezali bayekoli mosusu nde bazongisaki bwato na
libongo, wana bazalaki kobenda monyama etonda
na bambisi ebele, pamba te bazalaki mosika te na
mokili: bametele pene nkama moko ekabolaki libongo
na esika oyo bazalaki. 9 Tango bakitaki na mabele,
bamonaki mapa mpe moto ya makala oyo na likolo

na yango ezalaki na bambisi. **10** Yesu alobaki na
bango: — Boya na ndambo ya bambisi oyo bowuti
kozwa. **11** Simona Petelo amataki na bwato mpe
abendaki monyama kino na mokili. Ezalaki ya kotonda
na bambisi ya minene pene nkama moko na tuku
mitano na misato. Atako bambisi ezalaki penza ebele,
monyama epasukaki te. **12** Bongo Yesu alobaki na
bango: — Boya kolia. Lokola bayekoli bayebaki ete
ezali Nkolo, moko te kati na bango amekaki kotuna
Ye: « Ozali nani? » **13** Yesu apusanaki, azwaki mapa
mpe akabolaki yango kati na bango; asalaki mpe
bongo mpo na mbisi. **14** Ezalaki mbala ya misato
oyo Yesu abimelaki bayekoli na Ye sima na kosekwa
na Ye kati na bakufi. **15** Tango basilisaki kolia, Yesu
atunaki Simona Petelo: — Simona, mwana mobali
ya Yoane; boni, olingaka Ngai koleka ndenge bango
balingaka Ngai? Azongisaki: — Iyo, Nkolo! Oyebi
malamu ete nalingaka Yo. Yesu alobaki na ye: —
Batela bampate na Ngai. **16** Yesu atunaki ye mpo
na mbala ya mibale: — Simona, mwana mobali
ya Yoane; boni, olingaka Ngai? Azongisaki: — Iyo,
Nkolo! Oyebi malamu ete nalingaka yo! Yesu alobaki
na ye: — Batela bampate na Ngai. **17** Bongo Yesu
atunaki ye mpo na mbala ya misato: — Simona,
mwana mobali ya Yoane; boni, olingaka Ngai? Petelo
ayokaki mawa mingi kati na motema mpo ete ekomaki
mbala ya misato oyo Yesu atunaki ye: « Olingaka
Ngai? » Bongo azongiselaki Yesu: — Nkolo, oyebi
makambo nyonso; oyebi malamu ete nalingaka Yo!
Yesu alobaki na ye: — Batela bameme na Ngai. **18**
Nazali koloba na yo penza ya solo: tango ozalaki
elenge, ozalaki kokanga yo moko mokaba na yo
mpe ozalaki kokende na esika nyonso oyo olingi.
Kasi tango okokoma mobange, okotanda maboko
na yo, mpe ekozala moto mosusu nde akokanga yo
mokaba mpe akomema yo na esika oyo yo okolinga
kutu kokende te. **19** Yesu alobaki bongo mpo na
kotalisa lolenge ya kufa oyo Petelo asengelaki kokufa
mpo na nkembo ya Nzambe. Sima na Ye koloba
bongo, alobaki na Petelo: — Landa Ngai! **20** Petelo
atalaki na sima mpe amonaki moyekoli oyo Yesu
azalaki kolinga koleka bayekoli mosusu, ye oyo, wana
bazalaki kolia, alalelaki Yesu na tolo mpe atunaki Ye:
« Nkolo, nani akoteka Yo? » Ye mpe azalaki kolanda
bango. **21** Tango Petelo amonaki ye, atunaki Yesu: —
Nkolo, okanisi nini mpo na ye? **22** Yesu azongisaki:
— Soki nalingi ete azala kaka na bomoi kino tango
nakoya, wana etali yo na nini? Kasi yo, landa Ngai.
23 Mpo na yango, sango epanzanaki kati na bandeko
ete moyekoli yango akokufa te. Nzokande, Yesu
alobaki te ete moyekoli wana akokufa te, kasi alobaki
nde: « Soki nalingi ete azala kaka na bomoi kino
tango nakoya, wana etali yo na nini? » **24** Ezali kutu
moyekoli yango nde azali kotatola makambo yango
mpe akomaki yango na mokanda. Mpe biso toyebi
ete litatoli na ye ezali ya solo. **25** Yesu asalaki lisusu
makambo mosusu ebele; soki bakomaki yango na
mikanda moko sima na mosusu, nakanisi ete mokili
mobimba elingaki kokoka te mpo na kobomba babuku
oyo balingaki kokoma.

Misala ya Bantoma

1 Teofile: Kati na buku na ngai ya liboso, nakomaki
makambo nyonso oyo Yesu asalaki mpe ateyaki
wuta na ebandeli **2** kino na mokolo oyo amemamaki
na Likolo, sima na Ye kopesa mitindo, na nzela ya
Molimo Mosantu, epai ya bantoma oyo aponaki. **3**
Sima na kufa na Ye, amimonisaki epai na bango;
mpe na nzela ya bilembo mingi, alakisaki bango ete
azali na bomoi. Abimelaki bango mikolo tuku minei
mpe alobelaki bango makambo oyo etali Bokonzi ya
Nzambe. **4** Mokolo moko, wana azalaki kolia elongo
na bango, apesaki bango mitindo oyo: « Bolongwa
na Yelusalemi te, kasi bozela likabo oyo Tata na
Ngai alakaki, likabo oyo boyokaki Ngai kolobela.
5 Pamba te Yoane abatisaki na mayi; kasi bino,
sima na mwa mikolo, bokobatisama kati na Molimo
Mosantu. » **6** Lokola basanganaki zingazinga na
Ye, batunaki Ye: — Nkolo, ekozala na tango wana
nde okozongisa Bokonzi epai ya Isalaele? **7** Yesu
azongiselaki bango: — Likambo ya koyeba tango to
mikolo oyo Tata abongisa, na mokano na Ye moko,
etali bino te. **8** Kasi bokozwa nguya, wana Molimo
Mosantu akokitela bino; mpe bokozala batatoli na
Ngai kati na Yelusalemi, na etuka mobimba ya Yuda,
ya Samari, mpe kino na basuka ya mokili. **9** Sima
na Yesu koloba bongo, amemamaki, wana bazalaki
kotala, mpe lipata moko ezipaki Ye na miso na bango.
10 Mpe wana bazalaki nanu kotala na likolo ndenge
Yesu azali komata, mbala moko bato mibale balata
bilamba ya pembe-pembe batelemaki pembeni na
bango mpe balobaki: **11** — Bato ya Galile, mpo
na nini botikali awa na kotala na likolo? Yesu oyo
alongwe kati na bino mpo na kokende na Likolo,
akozonga ndenge kaka bomoni Ye kokende na Likolo.
12 Bantoma bazongaki na Yelusalemi wuta na ngomba
oyo babengaka Ngomba ya banzete ya Olive, oyo
ezali pene ya Yelusalemi, na mosika ya bametele
pene nkoto moko. **13** Tango bakomaki, bamataki na
shambre ya likolo, kati na etaje epai wapi bazalaki
kosangana mbala na mbala. Ezalaki: Petelo, Yoane,
Jake, Andre, Filipo, Toma, Bartelemi, Matayo; Jake,
mwana mobali ya Alife; Simona oyo azalaki moto ya
lingomba ya Bazelote; mpe Jide, mwana mobali ya
Jake. **14** Bango nyonso, na motema moko, bazalaki
na molende ya kosangana mbala na mbala mpo na
kosambela elongo na basi, elongo na Mari, mama ya
Yesu, mpe elongo na bandeko ya Yesu. **15** Mokolo
moko kati na mikolo yango, Petelo atelemaki kati na
bandimi pene nkama moko na tuku mibale **16** mpe
alobaki na bango: « Bandeko na ngai, esengelaki ete
masakoli ya Makomi ekokisama; pamba te Molimo
Mosantu aloba wuta kala, na nzela ya Davidi, na tina
na Yuda oyo atambolisaki bato oyo bakangaki Yesu.
17 Azalaki moko kati na biso mpe asanganaki elongo
na biso kati na lotomo oyo epesamelaki biso. » **18** Na
nzela ya mbongo oyo azwaki lokola lifuti ya mabe na
ye, asombaki elanga; akweyaki kuna moto na se,
libumu na ye epasukaki, mpe misopo na ye nyonso
epanzanaki. **19** Bato nyonso ya Yelusalemi bayokaki
sango yango; yango wana bakomaki kobenga elanga
yango « Akelidama » oyo elingi koloba, na lokota na
bango: Elanga ya makila. **20** Nzokande, ekomama
boye kati na buku ya banzembo: « Tika ete ndako na
ye etikala polele, mpe tika ete moto moko te avanda
kati na yango! » Mpe: « Tika ete moto mosusu azwa
mokumba na ye! » **21** Boye, tosengeli kopona moto
moko kati na mibali oyo bazalaki elongo na biso tango
nyonso oyo Nkolo Yesu azalaki kotambola na mokili
elongo na biso, **22** kobanda na tango oyo Yoane
abatisaki Ye kino na mokolo oyo balongolaki Ye kati
na biso. Pamba te moko kati na mibali yango asengeli
kokoma, elongo na biso, motatoli ya lisekwa na Ye.
23 Bapesaki bakombo ya bato mibale: Jozefi oyo
babengaki « Barsabasi » mpe ayebanaki lisusu na
kombo Yusitusi, mpe Matiasi. **24** Bongo basambelaki
boye: « Oh Nkolo, Yo oyo oyebi mitema ya bato
nyonso, lakisa biso nani oyo oponi kati na bato oyo
mibale, **25** mpo ete akoma ntoma mpe azwa, kati
na lotomo oyo ya bontoma, esika oyo Yuda atikaki
mpo na kokende na esika oyo ebongi na ye. » **26**
Bongo babetaki zeke, mpe zeke ekweyaki epai ya
Matiasi; boye Matiasi aponamaki, mpe babakisaki ye
na lisanga ya bantoma zomi na moko.

2 Tango mokolo ya Pantekoti ekomaki, bango nyonso
basanganaki esika moko. **2** Mbala moko, lokito
moko ewutaki na likolo lokola lokito ya mopepe
makasi, mpe etondisaki ndako mobimba epai wapi
bazalaki kosangana. **3** Bamonaki biloko moko lokola
ndemo ya moto kokabwana mpe kovanda na moto
ya moko na moko kati na bango. **4** Bango nyonso
batondisamaki na Molimo Mosantu mpe babandaki

koloba na nkota mosusu, ndenge Molimo azalaki
kolakisa bango. 5 Nzokande, kati na Yelusalemi,
ezalaki na Bayuda oyo babangaka Nzambe, oyo
bawutaki na bikolo nyonso ya mokili. 6 Tango bayokaki
lokito wana, ebele ya bato bayaki mbangu kosangana
wana mpe bakomaki kokamwa, pamba te moko na
moko kati na bango azalaki koyoka bango koloba na
monoko na ye ya mboka. 7 Bakamwaki mingi penza
mpe bakomaki kotuna: « Boni, bato nyonso oyo bazali
koloba, bazali bato ya Galile te? 8 Boye, ndenge nini
moto na moto kati na biso azali koyoka bango koloba
na monoko na ye ya mboka? 9 Bato ya Parte, ya
Mede mpe ya Elami, bavandi ya Mezopotami, ya
Yuda, ya Kapadose, ya Ponti mpe ya Azia, 10 ya Friji
mpe ya Pafili, ya Ejipito mpe ya Libi oyo ezali pembeni
ya Sirene, bapaya oyo bawutaki na Rome, 11 bango
nyonso, ezala Bayuda to bapaya oyo bakota na
lingomba ya Bayuda: bato ya Kreti mpe ya Arabi, biso
nyonso tozali koyoka bango kotatola misala minene
ya Nzambe, na nkota na biso ya mboka! » 12 Bango
nyonso, elekelaki bango, bazalaki kokamwa mingi
mpe bakomaki kotunana: « Likambo oyo elingi koloba
nini? » 13 Nzokande, bato mosusu bazalaki koseka
bango mpe koloba: « Balangwe vino ya sika. » 14
Petelo atelemaki elongo na bantoma zomi na moko;
mpe na mongongo makasi, alobaki na ebele ya bato:
— Bino Bayuda, mpe bino nyonso oyo bovandaka na
Yelusalemi, botika ete nalimbola mpo na bino likambo
oyo, boyoka malamu makambo oyo nalingi koloba.
15 Bato oyo balangwe masanga te ndenge bozali
kokanisa. Pamba te tozali nanu na ngonga ya libwa ya
tongo. 16 Kasi ezali nde makambo oyo mosakoli Joeli
alobaki: 17 « Na mikolo ya suka, elobaki Nzambe,
nakosopa Molimo na Ngai kati na bato nyonso.
Bana na bino ya mibali mpe ya basi bakosakola;
bilenge na bino bakozwa bimoniseli, mibange na bino
bakolota bandoto. 18 Solo, na mikolo wana, nakosopa
Molimo na Ngai kati na basali na Ngai ya mibali mpe
ya basi, mpe bakosakola. 19 Nakolakisa bikamwa
kuna na Likolo, mpe bilembo ya kokamwa awa na
mokili: makila, moto mpe likonzi ya milinga. 20 Moyi
ekobongwana molili, sanza ekobongwana makila
liboso ete mokolo ya Nkolo ekoma, mokolo oyo ya
monene mpe ya nkembo. 21 Boye, moto nyonso oyo
akobelela Kombo ya Nkolo akobikisama. » 22 Bato ya
Isalaele, boyoka maloba oyo: Yesu ya Nazareti, moto
oyo, na nzela ya bikamwa, ya bilembo mpe ya misala
ya minene, Nzambe alakisaki bino ete awutaki epai na
Ye ndenge bino moko boyebi yango, 23 akabamaki na
maboko na bino kolanda mokano oyo Nzambe asila
kozwa na mabongisi na Ye wuta kala. Bongo bino,
na lisungi ya bato mabe, bobomaki Ye na kobaka
Ye na ekulusu. 24 Kasi Nzambe abukaki minyololo
ya kufa, asekwisaki Ye, pamba te ekokaki kosalema
te ete kufa ekanga Ye. 25 Boye, tala makambo oyo
Davidi aloba na tina na Ye: « Nazalaki komona Nkolo
mikolo nyonso liboso na ngai, pamba te azali pene
na ngai mpo ete naningana te. 26 Yango wana,
motema na ngai etondi na esengo, mpe lolemo na
ngai ezali kosepela. Solo, nzoto na ngai ekopema
na elikya, 27 pamba te okosundola ngai te kati na
mboka ya bakufi mpe okotika te ete mosantu na Yo
apola. **(Hadēs g86)** 28 Pamba te olakisaki ngai nzela
ya bomoi, mpe okotondisa ngai na esengo kati na
bozalisami na Yo. » 29 Bandeko na ngai, tika ete
naloba na bino solo na tina na Davidi, koko na biso,
ete akufa mpe bakunda ye; mpe kunda na ye ezali
awa kino lelo. 30 Kasi azalaki mosakoli mpe ayebaki
ete Nzambe apesaki ye elaka, na nzela ya ndayi,
ete moko kati na bakitani na ye akovanda na kiti
na ye ya bokonzi. 31 Davidi amonaki makambo oyo
wuta kala, alobelaki lisekwa ya Klisto ete Nzambe
akosundola Ye te kati na mboka ya bakufi mpe akotika
te ete nzoto na Ye epola. **(Hadēs g86)** 32 Nzambe
asekwisaki Yesu kati na bakufi; boye biso nyonso
tozali batatoli ya lisekwa yango. 33 Sima na loboko ya
mobali ya Nzambe konetola Ye, azwaki epai ya Tata,
Molimo Mosantu oyo Ye Tata alakaki, mpe asopeli
biso Molimo Mosantu yango ndenge bozali komona
mpe koyoka sik'oyo. 34 Pamba te, Davidi amataki
te na Likolo, kasi alobaki: « Nkolo alobaki na Nkolo
na ngai: ‹ Vanda na ngambo ya loboko na Ngai ya
mobali 35 kino nakomisa banguna na Yo enyatelo
makolo na Yo. › » 36 Boye, tika ete bato nyonso
ya Isalaele bayeba na bosolo ete Nzambe akomisi
Yesu oyo bobakaki na ekulusu Nkolo mpe Klisto.
37 Tango bato bayokaki bongo, mitema na bango
eyokaki pasi makasi mpe balobaki na Petelo mpe
bantoma mosusu: — Bandeko, tosala nini? 38 Petelo
azongiselaki bango: — Bobongola mitema; tika ete
moko na moko kati na bino azwa libatisi na Kombo
na Yesu-Klisto mpo ete masumu na ye elimbisama,
bongo bokozwa likabo ya Molimo Mosantu. 39 Pamba
te elaka oyo ezali mpo na bino, mpo na bana na bino

mpe mpo na bavandi nyonso ya bikolo ya mosika, bato
nyonso oyo Nkolo, Nzambe na biso, akobenga. **40**
Petelo azalaki kokebisa bango na maloba ebele mpe
azalaki kolendisa bango na maloba oyo: — Boyamba
lobiko mpo ete bozwa etumbu te oyo ezali kozela
bato mabe. **41** Bato oyo bandimaki mateya ya Petelo
bazwaki libatisi. Mpe na mokolo wana, bato pene
nkoto misato babakisamaki na lisanga ya bandimi.
42 Bazalaki komipesa mingi penza na malakisi ya
bantoma, na kozala lisanga, na kobuka lipa mpe
na kosambela. **43** Bato nyonso batondisamaki na
somo, mpo ete bantoma bazalaki kosala makamwisi
ebele mpe bilembo ya kokamwa. **44** Bandimi nyonso
bakomaki na bomoko, mpe biloko na bango ezalaki
mpo na bango nyonso. **45** Bazalaki koteka mabele na
bango mpe biloko na bango, mpe bazalaki kokabola
mbongo kati na bango, ndenge ezalaki posa ya
moto na moto. **46** Mikolo nyonso bazalaki kokoba
kosangana na Tempelo. Bazalaki kokabola lipa na
bandako na bango, kolia bilei na bango na esengo
nyonso mpe na motema ya komikitisa. **47** Bazalaki
kokumisa Nzambe, mpe bato nyonso bazalaki kolinga
bango. Bongo, mikolo nyonso, Nkolo azalaki kobakisa
na lisanga na bango bato oyo bazalaki kobika.

3 Ezalaki mokolo moko, Petelo mpe Yoane bakendeki
na Tempelo na tango ya mabondeli: ezalaki na
ngonga ya misato sima na midi. **2** Nzokande, ezalaki
mpe na bato moko oyo bazalaki komema moto moko
akufa makolo wuta abotama, mpe bazalaki kotia
ye mikolo nyonso na ekuke ya Tempelo mpo ete
asengaka mbongo epai ya bato oyo bazalaki kokota.
Bazalaki kobenga ekuke yango « Ekuke ya kitoko. » **3**
Tango amonaki Petelo mpe Yoane kokota na Tempelo,
asengaki bango likabo ya mawa. **4** Boye, Petelo mpe
Yoane batalaki ye malamu, mpe Petelo alobaki na ye:
— Tala biso! **5** Moto yango atalaki bango malamu
penza, na likanisi ya kozwa eloko epai na bango.
6 Kasi Petelo alobaki na ye: — Nazangi mbongo
to wolo ya kopesa yo, kasi oyo nazali na yango,
nazali kopesa yo yango: na Kombo na Yesu-Klisto ya
Nazareti, telema mpe tambola. **7** Bongo, asimbaki
ye na loboko ya mobali mpe atelemisaki ye. Mbala
moko, makolo na ye ekomaki makasi. **8** Mbala moko,
atelemaki mpe abandaki kotambola, akotaki nzela
moko na bango kati na lopango ya Tempelo: azalaki
kotambola, kopumbwa mpe kokumisa Nzambe. **9**
Tango bato nyonso bamonaki ye kotambola mpe
kokumisa Nzambe, **10** basosolaki ete ezali moto oyo
azalaki kovanda na « Ekuke ya kitoko » ya Tempelo
mpo na kosenga makabo ya mawa. Bango nyonso
bakamwaki mingi penza, mpe somo ekangaki bango
mpo na makambo oyo esalemaki epai na ye. **11**
Lokola moto yango atingamaki na Petelo mpe Yoane,
bato nyonso bakamwaki mpe bayaki na lombangu
epai na bango, na esika oyo babengaka « Veranda ya
Salomo. » **12** Tango Petelo amonaki bongo, alobaki
na bango: — Bato ya Isalaele, mpo na nini bozali
kokamwa likambo oyo? Mpo na nini bozali kotala biso
lokola nde biso bato tosali ete moto oyo atambola, na
nzela ya nguya mpe botosi na biso kati na makambo
ya Nzambe? **13** Biso te! Ezali Nzambe ya Abrayami,
Nzambe ya Izaki, mpe Nzambe ya Jakobi, Nzambe
ya bakoko na biso, nde apesi nkembo na Yesu,
Mosali na Ye, oyo bino bokabaki mpo ete baboma Ye.
Yango wana, bowanganaki Ye liboso ya Pilato tango
azwaki mokano ya kokangola Ye. **14** Bowanganaki
Ye oyo azali Mosantu mpe Sembo. Boye, bosengaki
ete Pilato atikela bino mobomi na esika ya Yesu. **15**
Bobomaki nde Mobandisi ya bomoi. Kasi Nzambe
asekwisaki Ye kati na bakufi, bongo biso tozali penza
batatoli ya likambo yango. **16** Ezali na nzela ya
kondima kati na Kombo na Yesu nde moto oyo bozali
komona mpe boyebi azwi makasi ya kotelema. Ezali
Kombo na Yesu mpe kondima oyo ewuti kati na
Yesu nde ekomisi nzoto na ye mobimba kolongono
ndenge bozali komona yango. **17** Sik'oyo bandeko
na ngai, nayebi ete bosalaki makambo na kozanga
boyebi, ndenge bakonzi na bino basalaki. **18** Kasi
ezali ndenge wana nde Nzambe akokisaki makambo
oyo aloba wuta kala na nzela ya basakoli nyonso,
ete Klisto na Ye asengeli komona pasi. **19** Yango
wana, bobongola mitema mpe bozonga epai ya
Nzambe mpo ete alimbisa masumu na bino, **20** mpe
mpo ete Nkolo akoka kopesa bino tango ya kopema
mpe akoka kotindela bino Klisto oyo apona mpo
na bino—Ye nde Yesu. **21** Asengeli kotikala kuna
na Likolo kino na tango oyo Nzambe akobongisa
biloko nyonso, ndenge alaka yango wuta kala na
nzela ya babulami na Ye, basakoli. **(aiōn g165)** **22**
Pamba te Moyize alobaki: « Yawe, Nzambe na bino,
akobimisela bino mosakoli moko lokola ngai, oyo
akowuta kati na bandeko na bino; bosengeli kotosa
nyonso oyo akoloba na bino. **23** Moto nyonso oyo

akotosa te mosakoli yango, bakolongola ye kati na
bato na ye na nzela ya kufa. » 24 Basakoli nyonso,
kobanda na Samuele kino na basakoli oyo bayaki
sima na ye, bango nyonso basakolaki na tina na
makambo oyo ezali kosalema na mikolo oyo. 25 Bino
nde bozali bakitani ya basakoli mpe ya Boyokani oyo
Nzambe asalaki elongo na bakoko na bino, tango
alobaki na Abrayami: « Nakopambola mabota nyonso
ya mokili na nzela ya bakitani na yo! » 26 Tango
Nzambe asekwisaki Mosali na Ye, atindaki Ye nanu
epai na bino mpo ete apambola bino na kolongola,
moko na moko kati na bino, mosika na banzela na
bino ya mabe.

4 Wana Petelo mpe Yoane bazalaki nanu koloba na
bato, Banganga-Nzambe, mokonzi ya bakengeli
ya Tempelo mpe Basaduseo bayaki, 2 na kanda
makasi ndenge bamonaki bantoma koteya bato
mpe kotatola ete bakufi bakosekwa ndenge Yesu
asekwaki. 3 Bakangaki Petelo mpe Yoane, bongo
babwakaki bango na boloko kino na mokolo oyo
elandaki, pamba te pokwa esilaki kokoma. 4 Kasi
kati na bato oyo bayokaki mateya, mingi bandimaki
yango; bongo motango ya bandimi ebakisamaki
mpe bakomaki bato pene nkoto mitano. 5 Boye,
mokolo oyo elandaki, bakonzi ya Bayuda, bakambi
ya bato mpe balakisi ya Mobeko basanganaki na
Yelusalemi. 6 Ana, mokonzi ya Banganga-Nzambe,
azalaki wana elongo na Kayifa, Yoane, Alekizandre
mpe bato mosusu ya libota ya mokonzi ya Banganga-
Nzambe. 7 Bamemaki Petelo mpe Yoane liboso na
bango, mpe bakomaki kotuna bango mituna: — Bozali
kosala makambo oyo na nguya nini to na kombo ya
nani? 8 Bongo, Petelo oyo atondisamaki na Molimo
Mosantu alobaki na bango: — Bakonzi mpe bakambi
ya bato! 9 Lokola botuni biso lelo na tina na bolamu
oyo esalemi epai ya mokufi makolo mpe ndenge
nini asili kobika, 10 tika ete, bino nyonso mpe bato
nyonso ya Isalaele, boyeba ete ezali na Kombo na
Yesu-Klisto ya Nazareti nde moto oyo atelemi liboso
na bino na nzoto kolongono; kaka Yesu oyo bino
bobakaki na ekulusu, kasi Nzambe asekwisaki Ye kati
na bakufi. 11 Ye nde azali « libanga oyo bino, batongi
ndako, bobwakaki, kasi ekomi libanga ya songe ya
ndako, mpe esimbi ndako mobimba. » 12 Lobiko
ekoki kozwama na moto mosusu te, pamba te kombo
mosusu ezali te na mokili, oyo epesama na bato,
oyo ekoki kobikisa biso. 13 Wana bamonaki ndenge
nini Petelo mpe Yoane bazalaki koloba na mpiko,
mpe wana basosolaki ete bazali bato batanga te mpe
bato pamba, bakamwaki mingi. Boye, basosolaki
ete bango mpe bazalaki elongo na Yesu. 14 Kasi,
lokola bazalaki komona moto oyo abikisamaki atelemi
elongo na bango, bazalaki ata na liloba moko te ya
koloba. 15 Bongo, bapesaki mitindo ete babimisa
bango na Likita-Monene; mpe batikalaki bango moko
mpo na koyekola likambo yango malamu. 16 Bazalaki
kotunana: — Tosala penza nini na bato oyo? Pamba
te bavandi nyonso ya Yelusalemi bayebi malamu
ete bango nde basalaki likamwisi wana ya monene;
tokoki kowangana yango te. 17 Kasi, mpo ete sango
ya likambo oyo ekoba te kopanzana kati na bato,
tokebisa bango boye: « Bomeka lisusu te koloba
na Kombo na Yesu, ezala ata na nani! » 18 Bongo,
babengaki Petelo elongo na Yoane mpe bapekisaki
bango ete bameka lisusu te koloba to koteya na
Kombo na Yesu, ezala ata na lolenge nini. 19 Kasi
Petelo mpe Yoane bazongiselaki bango: — Botala
nanu ata bino moko, eloko nini ezali sembo na miso
ya Nzambe: kotosa bino to kotosa Nzambe? 20
Pamba te biso, tokokoka te kotika koloba makambo
oyo tomonaki mpe toyokaki! 21 Sima na kogangela
bango, batikaki bango mpo ete bakende, pamba te
bamonaki te ndenge nini bakokaki kopesa bango
etumbu, mpo ete bato nyonso bazalaki kokumisa
Nzambe mpo na likambo oyo esalemaki. 22 Pamba
te moto oyo abikaki na ndenge ya kokamwa azalaki
na mibu koleka tuku minei. 23 Tango batikaki bango,
Petelo mpe Yoane bakendeki koyebisa baninga na
bango makambo nyonso oyo bakonzi ya Banganga-
Nzambe mpe bakambi balobelaki bango. 24 Tango
bayokaki bongo, batombolaki mingongo na bango
elongo mpo na kobondela Nzambe; balobaki: —
Nkolo Yawe, Yo nde okela Likolo, mabele, ebale
monene mpe nyonso oyo ezali kati na yango; 25 Yo
nde olobaki na nzela ya Molimo Mosantu, na monoko
ya koko na biso, Davidi, mosali na yo: « Mpo na nini
bikolo ezali kosala makelele, mpe bato bazali kosala
makita ya pamba? 26 Bakonzi ya mokili batomboki,
mpe bakambi basangani mpo na kotelemela Nkolo
mpe Mopakolami na Ye. » 27 Pamba te, Erode mpe
Ponse Pilato basanganaki penza kati na engumba
oyo, elongo na bato ya bikolo mosusu mpe bana ya
Isalaele, mpo na kosalela Yesu likita, Mosali na Yo,

Mosantu, oyo obulisa. 28 Ezali ndenge wana nde
bakokisaki mabongisi oyo osala wuta kala, na nguya
mpe na mokano na Yo. 29 Sik'oyo Nkolo, tala ndenge
bazali kotungisa biso, mpe pesa basali na Yo makasi
ya koteya Liloba na Yo na molende nyonso. 30
Boye, sembola loboko na Yo mpo na kobikisa babeli,
kosala bilembo ya kokamwa mpe misala minene, na
Kombo na Yesu, Mosali na Yo, Mosantu. 31 Boye,
tango basilisaki kobondela, esika oyo basanganaki
eninganaki; bango nyonso batondisamaki na Molimo
Mosantu mpe bakomaki koteya Liloba na Nzambe
na molende nyonso. 32 Bandimi nyonso bazalaki
motema moko mpe makanisi moko. Moko te kati na
bango azalaki koloba ete biloko na ye ezali kaka ya
ye moko, kasi biloko nyonso ezalaki mpo na bango
nyonso. 33 Bantoma bakobaki kotatola lisekwa ya
Nkolo Yesu na nguya monene, mpe ngolu monene
ezalaki na bango nyonso. 34 Moko te kati na bango
akelelaki; pamba te bato oyo bazalaki na mabele to
na bandako bazalaki koteka yango, bazalaki komema
mbongo oyo batekelaki 35 mpe kotia yango na
makolo ya bantoma. Bantoma bazalaki kokabola
yango na moto na moto, kolanda bosenga na ye. 36
Boye, Jozefi, moto ya libota ya Levi, oyo abotama
na esanga Shipre mpe bantoma bapesaki ye kombo
mosusu, Barnabasi oyo elakisi « molendisi, » 37
atekaki mpe elanga na ye mpe amemaki mbongo
epai ya bantoma.

5 Nzokande, ezalaki na moto moko na kombo
Ananiasi. Atekaki eteni ya mabele na ye na
boyokani na Safira, mwasi na ye. 2 Abombaki ndambo
ya mbongo mpo na ye moko, boye amemaki ndambo
oyo etikalaki mpe apesaki yango na bantoma. Mwasi
na ye mpe ayebaki yango. 3 Boye, Petelo atunaki ye:
— Ananiasi, ndenge nini Satana atondisi motema na
yo mpo ete okosa Molimo Mosantu, mpe obomba
ndambo ya mbongo oyo otekeli elanga na yo? 4 Boni,
liboso ete oteka yango, ezalaki ya yo te? Mpe sima
na koteka yango, okokaki te kosala na mbongo yango
likambo nyonso oyo motema na yo elingi? Mpo na
nini ozwaki likanisi ya kosala likambo ya boye? Okosi
bato te, kasi okosi nde Nzambe! 5 Tango Ananiasi
ayokaki bongo, akweyaki mpe akufaki. Bongo, bato
nyonso oyo bayokaki likambo yango batondaki na
somo. 6 Boye, bilenge mibali bayaki, bazipaki nzoto
na ye mpe bamemaki yango libanda mpo na kokunda
yango. 7 Sima na ngonga pene misato, mwasi ya
Ananiasi akotaki, kasi ayebaki te likambo oyo ewutaki
kosalema. 8 Petelo atunaki ye: — Yebisa ngai, ezali
na talo wana nde yo mpe Ananiasi botekaki elanga
wana? Safira azongisaki: — Ezali bongo, etekamaki
Kaka na talo wana. 9 Petelo alobaki na ye: —
Mpo na nini boyokanaki mpo na komeka Molimo ya
Nkolo? Yoka, makolo ya bato oyo bawuti kokunda
mobali na yo esili kokoma liboso ya ekuke; yo mpe,
bakomema yo. 10 Kaka na tango yango, akweyaki
liboso ya Petelo mpe akufaki. Boye tango bilenge
mibali bakotaki, bakutaki ye ya kokufa. Bamemaki ye
mpe bakendeki kokunda ye pembeni ya mobali na
ye. 11 Somo monene etondisaki Lingomba mobimba
mpe bato nyonso oyo bayokaki sango yango. 12
Bantoma bazalaki kosala bilembo mingi ya kokamwa
mpe misala minene kati na bato. Boye, bandimi
nyonso bazalaki na momesano ya kosangana na
veranda ya Salomo. 13 Moko te kati na bato oyo
bazalaki na lisanga na bango te azalaki komeka
kosangana na bango, ata bato bazalaki kopesa bango
lokumu mingi. 14 Nzokande, mibali mpe basi ebele
penza bazalaki kondimela Nkolo mpe kobakisama
na lisanga na bango. 15 Bongo, bazalaki komema
babeli na babalabala, kolalisa bango na bambeto
mpe na bitoko mpo ete tango Petelo akoleka, elilingi
na ye ekoka kozipa bamoko kati na bango. 16
Mpe lisusu, bato ebele oyo bazalaki kowuta na
bingumba ya zingazinga bazalaki kosangana na
Yelusalemi; bazalaki komema babeli na bango mpe
bato oyo bazalaki kotungisama na milimo ya mbindo;
mpe bango nyonso bazalaki kobikisama. 17 Bongo
mokonzi ya Banganga-Nzambe mpe bato nyonso
oyo bazalaki kosala na ye elongo, oyo bazalaki bato
ya lisanga ya Basaduseo, batondaki na zuwa. 18
Bakangaki bantoma mpe babwakaki bango na boloko
ya monene. 19 Kasi na butu, anjelu moko ya Nkolo
afungolaki bikuke ya boloko, abimisaki bantoma mpe
alobaki na bango: 20 — Bokende kotelema kati na
Tempelo mpe kuna, boyebisa bato maloba nyonso
ya bomoi oyo ya sika. 21 Bantoma batosaki. Boye,
na tongo-tongo, bakotaki na Tempelo mpe bakomaki
koteya bato. Tango mokonzi ya Banganga-Nzambe
mpe bato oyo basalaka na ye elongo bakomaki,
babengisaki Likita-Monene—lisanga mobimba ya
bakambi ya bana ya Isalaele—mpe bapesaki mitindo
ete bakende kozwa bantoma na boloko. 22 Kasi

tango bakengeli bakomaki na boloko, bakutaki bango
te. Bazongaki mpe balobaki: 23 — Tokuti boloko
ya kokangama malamu mpe bakengeli liboso ya
bikuke; kasi tango tofungoli yango, tomoni ata moto
moko te na kati. 24 Tango mokonzi ya bakengeli ya
Tempelo mpe bakonzi ya Banganga-Nzambe bayokaki
sango yango, bakomaki mitema likolo mpe bakomaki
kotunana soki likambo yango ekosuka ndenge nini. 25
Bongo moto moko ayaki koyebisa bango: — Boyoka!
Bato oyo bobwakaki na boloko, batelemi kuna na
Tempelo mpe bazali koteya bato. 26 Mbala moko,
mokonzi ya bakengeli akendeki elongo na basoda na
ye mpo na kozwa bantoma. Kasi amemaki bango
na makasi te, pamba te bazalaki kobanga ete bato
babamba bango mabanga. 27 Wana bamemaki
bango, batiaki bango liboso ya Likita-Monene, mpe
mokonzi ya Banganga-Nzambe abandaki kotuna
bango mituna. 28 Alobaki: — Topekisaki bino ete
bomeka lisusu te koteya na Kombo wana. Kasi tala
sik'oyo ndenge botondisi Yelusalemi na mateya na
bino mpe bolingi komemisa biso ngambo ya makila
ya moto wana. 29 Kasi Petelo mpe bantoma mosusu
bazongisaki: — Esengeli kotosa Nzambe, kasi bato
te! 30 Nzambe ya bakoko na biso asekwisaki Yesu
kati na bakufi, Yesu oyo bino bobomaki mpe bobakaki
na nzete. 31 Ezali Ye nde Nzambe atomboli na nzela
ya loboko na Ye ya mobali lokola Mokonzi mpe
Mobikisi, mpo ete bana ya Isalaele bakoka kozwa
nzela ya kobongola mitema mpe kozwa bolimbisi
ya masumu na bango. 32 Biso, tozali batatoli ya
makambo oyo; ndenge moko mpe Molimo Mosantu
oyo Nzambe apesaki na bato oyo batosaka Ye azali
motatoli ya makambo yango. 33 Tango bayokaki
bongo, batombokaki makasi mpe bazwaki mokano
ya kobomisa bantoma. 34 Kasi Mofarizeo Gamalieli,
molakisi ya Mobeko mpe moto ya lokumu mingi
na miso ya bato nyonso, atelemaki kati na Likita-
Monene mpe atindaki ete babimisa bantoma mpo na
mwa tango moke. 35 Alobaki na bango: — Bato ya
Isalaele, bosala keba mpo na makambo oyo bolingi
kosala bato oyo. 36 Eleki mikolo mingi te, moto
moko na kombo Teodasi awutaki kobima. Azalaki
komimona moto monene, mpe bato pene nkama
minei bazalaki kolanda ye. Kasi tango babomaki ye,
bato nyonso oyo bazalaki kolanda ye bapalanganaki
mpe lisanga na ye ekufaki. 37 Sima na ye, tango
tozalaki kotanga motango ya bato kati na mokili, moto
moko mpe lisusu na kombo Yuda, moto ya Galile,
abimaki mpe amemaki bato ebele na botomboki. Ye
mpe lisusu babomaki ye, bongo bato nyonso oyo
bazalaki kolanda ye bapalanganaki. 38 Yango wana,
na likambo oyo, boyoka toli na ngai: Bokota lisusu
makambo ya bato oyo te mpe botika bango bakende!
Pamba te soki makanisi to mosala na bango ewuti na
moto, solo, ekosuka kaka na nzela. 39 Kasi soki yango
ewuti na Nzambe, solo, bokolonga te kosukisa bato
oyo. Bosala keba ete bobundisa Nzambe te. Bato
ya Likita-Monene bandimaki likanisi ya Gamalieli,
40 babengisaki bantoma, babetisaki bango bafimbu
mpe bapekisaki bango ete bateya lisusu Kombo ya
Yesu te. Sima na yango batikaki bango kokende.
41 Bantoma balongwaki liboso ya Likita-Monene,
na esengo mingi ya komona ete bakoki mpo na
komona pasi na tina na Kombo na Yesu. 42 Mokolo
na mokolo bazalaki kotika te koteya, mpe kosakola
Sango Malamu na Tempelo to na ndako moko na
moko ete Yesu azali Klisto.

6 Na mikolo wana, motango ya bayekoli ezalaki kaka
kobakisama. Bayuda oyo bazalaki koloba lokota
ya Greki bakomaki koyimayima mpo na kotelemela
Bayuda oyo bazalaki koloba lokota ya Ebre, pamba te
basi na bango oyo bakufisa mibali bazalaki kozangela
na tango ya kokabola bilei ya mokolo na mokolo. 2
Boye, bantoma zomi na mibale basangisaki bayekoli
nyonso mpe balobaki na bango: — Ekozala malamu
te mpo na biso kotika mosala ya koteya Liloba na
Nzambe mpo na komipesa na mosala ya kokabola
bilei. 3 Yango wana bandeko, bopona mibali sambo
kati na bino, oyo bayebana na bizaleli na bango ya
malamu, oyo batonda na Molimo Mosantu mpe na
bwanya mpo ete topesa bango mokumba yango.
4 Boye, biso tokomipesa na mabondeli mpe na
mosala ya koteya Liloba na Nzambe. 5 Likanisi
yango esepelisaki lisanga mobimba. Boye, baponaki
Etieni, moto oyo atonda na kondima mpe na Molimo
Mosantu; Filipo, Prokore, Nikanori, Timoni, Parimenasi
mpe Nikola, moto ya Antioshe, oyo akotaki na
lingomba ya Bayuda. 6 Balakisaki bango epai ya
Bantoma; Bantoma basambelaki mpo na bango mpe
batiaki bango maboko. 7 Boye, Liloba na Nzambe
ezalaki kokoba kopanzana, motango ya bayekoli
ezalaki mpe kobakisama makasi na Yelusalemi mpe
Banganga-Nzambe ebele bakomaki kondimela Yesu.

8 Nzokande, Etieni, moto oyo atondaki na ngolu
mpe na nguya ya Nzambe, azalaki kosala bikamwa
mpe bilembo minene kati na bato. 9 Bongo bato
mosusu ya ndako ya mayangani oyo ebengamaka
Ndako ya mayangani ya bansomi: Bayuda ya Sirene,
ya Alekizandri, ya bituka ya Silisi mpe ya Azia;
bakomaki kotia tembe na miso ya Etieni. 10 Kasi
bazangaki makoki ya kotelemela bwanya mpe Molimo
oyo azalaki kotinda ye koloba. 11 Bongo, bapesaki
kanyaka epai ya bato mpo ete baloba: « Toyokaki
Etieni koloba maloba ya kofinga Moyize mpe Nzambe.
» 12 Batombokisaki bato, bakambi mpe balakisi ya
Mobeko. Boye, bayaki kokanga Etieni na mbalakata
mpe bamemaki ye na Likita-Monene. 13 Kuna,
babimisaki batatoli ya lokuta oyo balobaki: — Moto
oyo azali kotika te koloba mabe mpo na kobebisa
lokumu ya esika oyo ya bule mpe ya mibeko; 14
pamba te toyokaki ye koloba ete Yesu ya Nazareti
akobuka Tempelo oyo mpe akobongola bizaleli oyo
Moyize atikela biso. 15 Bato nyonso oyo bavandaki
na Likita-Monene batalaki Etieni malamu penza, mpe
bamonaki ete elongi na ye ekomaki lokola elongi ya
anjelu.

7 Bongo, mokonzi ya Banganga-Nzambe atunaki
ye: — Boni, makambo oyo bafundeli yo ezali ya
solo? 2 Etieni azongisaki: — Batata mpe bandeko,
boyoka ngai! Nzambe ya nkembo abimelaki koko na
biso Abrayami tango azalaki na Mezopotami, liboso
ete akende kovanda na Sharani. 3 Boye, Nzambe
alobaki na ye: « Longwa na mokili na yo mpe na libota
na yo, mpe kende na mokili oyo nakolakisa yo! » 4
Boye, alongwaki na mokili ya Chalide mpe akendeki
kovanda na mokili ya Sharani. Sima na kufa ya tata na
ye, Nzambe atindaki ye na mokili oyo, mokili oyo bino
bozali kovanda sik'oyo. 5 Apesaki ye mabele moko te
awa, ezala ata mwa eteni. Kasi Nzambe apesaki ye
elaka, ye elongo na bakitani na ye sima na ye, ete
bakozwa mokili lokola libula, atako, na tango wana,
Abrayami azalaki nanu na mwana te. 6 Tala makambo
oyo Nzambe alobaki: « Bakitani na ye bakozala
bapaya kati na mokili ya bapaya; bakokomisa bango
bawumbu mpe bakonyokola bango mibu nkama
minei. » 7 Kasi Nzambe alobaki lisusu: « Nakopesa
etumbu na ekolo oyo ekokomisa bango bawumbu.
Mpe na sima, bakobima longwa na mokili yango mpe
bakosambela Ngai na esika oyo. » 8 Bongo Nzambe
asalaki boyokani elongo na Abrayami, mpe elembo ya
boyokani yango ezalaki: kokatama ngenga. Abrayami
abotaki Izaki mpe akataki ye ngenga na mokolo ya
mwambe ya mbotama na ye; Izaki abotaki Jakobi mpe
akataki ye ngenga, bongo Jakobi mpe abotaki bakoko
na biso zomi na mibale mpe akataki bango ngenga.
9 Lokola bakoko na biso bayokelaki Jozefi likunya,
batekaki ye mpo ete azala mowumbu na Ejipito. Kasi
Nzambe azalaki na ye elongo 10 mpe akangolaki ye
na minyoko na ye nyonso; Apesaki ye bwanya mpe
asalelaki ye ngolu na miso ya Faraon, mokonzi ya
Ejipito, oyo akomisaki ye moyangeli ya Ejipito mpe ya
ndako na ye mobimba. 11 Nzokande, nzala moko ya
makasi ekotaki na Ejipito mobimba mpe na Kanana,
ememaki pasi penza, bongo bakoko na biso bazalaki
lisusu na eloko ya kolia te. 12 Tango Jakobi ayokaki
ete ble ezali na Ejipito, atindaki bakoko na biso mbala
ya liboso. 13 Na mbala ya mibale, Jozefi amilakisaki
epai ya bandeko na ye, bongo Faraon ayaki koyeba
libota ya Jozefi. 14 Bongo, Jozefi atindaki ete bakende
kozwa tata na ye Jakobi elongo na bandeko na ye
nyonso. Bango nyonso bazalaki bato tuku sambo na
mitano. 15 Boye, Jakobi akendeki kovanda na Ejipito
epai wapi ye elongo na bakoko na biso bakufaki. 16
Bamemaki banzoto na bango na engumba ya Sishemi
mpe bakundaki yango kati na kunda oyo Abrayami
asombaki na mbongo epai ya bana ya Amori, tata
ya Sishemi. 17 Wana tango oyo Nzambe alingaki
kokokisa elaka oyo apesaki na Abrayami ekomaki
pene, motango ya bato na biso, kati na Ejipito,
ekomaki ebele penza, 18 kino mokonzi mosusu, oyo
ayebaki Jozefi te, azwaki bokonzi na Ejipito. 19 Na
mayele mabe, mokonzi yango anyokolaki bakoko
na biso kino kotinda bango na makasi ete babwaka
bana na bango oyo babotami sika mpo ete bakufa.
20 Ezalaki na tango wana nde Moyize abotamaki.
Nzambe asalaki ye kitoko mingi. Babatelaki ye sanza
misato na ndako ya tata na ye. 21 Wana baboti
na ye batiaki ye libanda, mwana mwasi ya Faraon
azwaki ye mpe abokolaki ye lokola mwana na ye
penza. 22 Bayekolisaki Moyize na bwanya nyonso
ya bato ya Ejipito, mpe akomaki moto na nguya na
maloba mpe na misala. 23 Tango Moyize akokisaki
mibu tuku minei, azwaki mokano ya kokende kotala
bandeko na ye, bana ya Isalaele. 24 Awa amonaki
moto moko ya Ejipito kobeta moto ya ekolo na ye,
akotelaki moto ya Isalaele, azongisaki mabe na mabe

epai ya moto ya Ejipito mpe abomaki ye. **25** Moyize
akanisaki ete bandeko na ye bakososola ete Nzambe
azali kosalela ye mpo na kopesa bango lobiko, kasi
basosolaki yango te. **26** Mokolo oyo elandaki, Moyize
akutaki bana ya Isalaele mibale kobunda. Bongo
amekaki kozongisa boyokani kati na bango; alobaki
na bango: « Ah baninga na ngai, bozali bandeko; mpo
na nini bozali kosalana mabe? » **27** Kasi moto oyo
azalaki konyokola ndeko na ye atindikaki Moyize mpe
alobaki: « Nani atie yo mokonzi mpe mosambisi kati
na biso? **28** Olingi koboma ngai ndenge obomaki moto
ya Ejipito lobi? » **29** Tango Moyize ayokaki bongo,
akimaki na mokili ya Madiani epai wapi avandaki
lokola mopaya mpe abotaki bana mibale ya mibali.
30 Sima na mibu tuku minei, anjelu moko abimelaki
Moyize kati na esobe, pene ya ngomba Sinai, kati
na ndemo ya moto oyo ezalaki komata longwa kati
na mwa nzete oyo ezalaki kopela. **31** Tango Moyize
amonaki yango, akamwaki makasi. Mpe awa azalaki
kopusana mpo na kotala yango malamu, ayokaki
mongongo ya Nkolo koloba: **32** « Nazali Nzambe ya
bakoko na yo, Nzambe ya Abrayami, Nzambe ya
Izaki, mpe Nzambe ya Jakobi. » Moyize alengaki na
somo mpe akokaki kutu kotala te. **33** Bongo, Nkolo
alobaki na ye: « Longola basandale na yo na makolo
na yo, pamba te esika oyo otelemi ezali mabele ya
bule. **34** Namoni minyoko ya bato na Ngai kati na
Ejipito. Nayoki kolela na bango mpe nakiti mpo na
kokangola bango. Mpe yaka sik'oyo, nakotinda yo ete
ozonga na Ejipito. » **35** Kaka Moyize oyo bandeko na
ye baboyaki na koloba na ye: « Nani atie yo mokonzi
mpe mosambisi, » ye nde Nzambe atindaki mpo ete
azala mokonzi mpe mokangoli na bango, na lisungi ya
anjelu oyo abimelaki ye na mwa nzete. **36** Abimisaki
bango na mokili ya Ejipito, na nzela ya bikamwa
mpe ya bilembo minene oyo asalaki kuna, na ebale
monene ya Motane mpe na esobe, mibu tuku minei.
37 Ezalaki kaka Moyize wana oyo alobaki na bana
ya Isalaele: « Nzambe akobimisela bino mosakoli
moko lokola ngai, oyo akowuta kati na bandeko na
bino. » **38** Azalaki kati na mayangani oyo bakoko na
biso basanganaki na esobe; ye nde azalaki molobeli,
kati na bakoko na biso mpe anjelu oyo asololaki na
ye, na ngomba Sinai epai wapi azwaki Maloba ya
bomoi mpo na kopesa biso. **39** Kasi bakoko na biso
baboyaki kotosa ye; batombokelaki ye mpe bazwaki
likanisi ya kozonga na Ejipito. **40** Balobaki na Aron: «
Salela biso banzambe oyo bakotambola liboso na
biso. Pamba te toyebi te soki makambo nini ekomeli
Moyize oyo abimisaki biso na mokili ya Ejipito! » **41**
Ezalaki na mikolo wana nde basalaki nzambe ya
ekeko, na lolenge ya mwana ngombe; babonzelaki
nzambe yango ya ekeko mbeka mpe basalaki feti mpo
na lokumu ya misala ya maboko na bango. **42** Kasi
Nzambe apesaki bango mokongo mpe atikaki bango
kosambela mampinga ya likolo, ndenge ekomama
kati na buku ya basakoli: « Oh bato ya Isalaele, boni,
bozalaki kobonzela Ngai mbeka mpe kopesa Ngai
makabo na mibu tuku minei oyo bolekisaki na esobe?
43 Bomemaki nde ndako ya kapo ya Moloki mpe
monzoto ya nzambe na bino Rofa, banzambe ya
bikeko oyo bosalaki mpo na kogumbamela! Yango
wana, nakotinda bino na bowumbu, mosika koleka
Babiloni! » **44** Bakoko na biso bazalaki na Ndako ya
kapo ya Boyokani kati na esobe, batongaki yango
ndenge Nzambe atindaki Moyize, kolanda ndakisa
oyo amonaki. **45** Sima na kozwa Ndako ya kapo
yango, bakoko na biso na bokambami ya Jozue,
bamemaki yango tango babotolaki mikili ya Bapagano,
mikili oyo Nzambe abenganaki liboso na bango. Mpe
Ndako ya kapo yango etikalaki kuna kino na tango
ya Davidi; **46** oyo azwaki ngolu na miso ya Nzambe
mpe asengaki ete atongela Nzambe ya Jakobi ndako.
47 Kasi Salomo nde moto atongelaki ye ndako. **48**
Nzokande, Ye-Oyo-Aleki-Likolo avandaka te kati na
bandako oyo bato batonga, ndenge kaka mosakoli
aloba: **49** « Likolo ezali Kiti na Ngai ya bokonzi,
mpe mabele ezali enyatelo makolo na Ngai. Ndako
ya ndenge nini penza bokoki kotongela Ngai, elobi
Nkolo, to esika ya bopemi ya ndenge nini penza
bokoki kobongisela Ngai? **50** Boni, ezali loboko na
Ngai te nde esalaki biloko wana nyonso? » **51** Bato
ya mito makasi, ya mitema mabanga mpe bakufa
matoyi! Bozali ndenge moko kaka na bakoko na bino:
botelemelaka tango nyonso Molimo Mosantu! **52**
Boni, ezalaki solo ata na mosakoli moko oyo bakoko
na bino bazangaki konyokola? Kutu, babomaki ezala
basakoli oyo basakolaki koya ya Moyengebene, Ye
oyo bosili sik'oyo koteka mpe koboma, **53** bino bato
oyo bozwaki Mobeko ya Nzambe na nzela ya ba-
anjelu, kasi botosaki yango te. **54** Tango bato ya
Likita-Monene bayokaki bongo, batombokaki makasi
mpe bakomaki kolia minu mpo na Etieni. **55** Kasi
lokola Etieni atondisamaki na Molimo Mosantu, atalaki

na Likolo, amonaki nkembo ya Nzambe mpe Yesu
atelema na ngambo ya loboko ya mobali ya Nzambe.
56 Alobaki: — Botala, namoni Likolo efungwami mpe
Mwana na moto atelema na ngambo ya loboko ya
mobali ya Nzambe! 57 Bongo, bakangaki matoyi na
bango, bagangaki makasi penza, mpe bango nyonso
basangelaki ye, 58 bamemaki ye libanda ya engumba
mpe babambaki ye mabanga. Na tango wana, batatoli
batikaki bilamba na bango epai ya elenge mobali
moko na kombo Saulo. 59 Wana bazalaki kobamba
ye mabanga, Etieni azalaki kosambela na koloba:
— Nkolo Yesu, yamba molimo na ngai! 60 Bongo,
afukamaki mpe agangaki makasi: — Nkolo, kotangela
bango lisumu oyo te! Tango kaka Etieni alobaki
bongo, akufaki.

8 Saulo mpe azalaki na molongo ya bato oyo
bandimaki ete baboma Etieni. Kobanda na mokolo
wana, minyoko ya makasi ekweyelaki Lingomba kati
na Yelusalemi; mpe bandimi nyonso bapalanganaki na
Yuda mpe na Samari, longola kaka bantoma. 2 Bato
oyo batosaka mibeko ya Nzambe bakundaki Etieni
mpe balelaki ye mingi. 3 Kasi Saulo akomaki koluka
kopanza Lingomba; azalaki kokota na bandako nyonso
mpo na kokanga mibali mpe basi, mpe kobwaka
bango na boloko. 4 Bandimi oyo bapalanganaki
bazalaki koteya Liloba na Nzambe bisika nyonso
bazalaki kokende. 5 Filipo akendeki na engumba
moko ya Samari mpe, kuna, ateyaki Klisto. 6 Bongo
tango ebele ya bato bayokaki mpe bamonaki bikamwa
oyo asalaki, bakangamaki na makambo oyo Filipo
azalaki koloba. 7 Pamba te milimo ya mbindo ezalaki
kobima kati na bato mingi na koganga makasi, mpe
bato mingi oyo bakufa makolo mpe oyo batambolaka
tengu-tengu babikaki. 8 Boye, bato ya engumba yango
batondisamaki na esengo makasi. 9 Nzokande, wuta
kala, kati na engumba yango, ezalaki na moto moko
oyo kombo na ye ezalaki « Simona. » Azalaki kosala
misala ya maji. Azalaki kokamwisa bato ya Samari
mpe komimona moto monene. 10 Bato nyonso,
kobanda na bana mike kino na mikolo, bayokaki ye
na bokebi mpe balobaki: « Moto oyo, azali penza
nguya ya Nzambe, nguya oyo babengaka: Nguya
monene. » 11 Bazalaki kolanda ye mpo ete, wuta
kala, azalaki kokamwisa bango na misala na ye
ya maji. 12 Kasi tango bandimaki Sango Malamu
oyo Filipo ateyaki na tina na Bokonzi ya Nzambe
mpe na tina na Kombo na Yesu-Klisto, mibali mpe
basi bazwaki libatisi. 13 Simona mpe andimaki mpe
azwaki libatisi; azalaki kolanda Filipo bisika nyonso
oyo azalaki kokende, mpe azalaki kokamwa bilembo
minene mpe bikamwa oyo ezalaki kosalema na
miso na ye. 14 Tango bantoma, kati na Yelusalemi,
bayokaki ete bato ya Samari bayambi Liloba na
Nzambe, batindelaki bango Petelo mpe Yoane. 15
Tango bakomaki kuna, basambelaki mpo na bandimi
ya sika mpo ete bazwa Molimo Mosantu, 16 pamba te
Molimo Mosantu akitelaki nanu ata moto moko te kati
na bango; bazwaki kaka libatisi na Kombo ya Nkolo
Yesu. 17 Bongo, Petelo mpe Yoane batielaki bango
maboko, mpe bazwaki Molimo Mosantu. 18 Tango
Simona amonaki ete bato oyo bandimaki bazwaki
Molimo Mosantu, wana bantoma batielaki bango
maboko, apesaki Petelo mpe Yoane mbongo; 19 mpe
alobaki: — Bopesa ngai mpe nguya oyo, mpo ete
moto nyonso oyo nakotiela maboko akoka kozwa
Molimo Mosantu. 20 Kasi Petelo azongiselaki ye: —
Mpo ete okanisi ete okoki kosomba likabo ya Nzambe
na nzela ya mbongo, tika ete yo mpe mbongo na yo
bokufa! 21 Solo, ozali na libula te to na makoki te
kati na lotomo oyo, pamba te motema na yo ezali
sembo te liboso ya Nzambe. 22 Boye, bongwana na
mabe na yo mpe bondela Nkolo ete alimbisa yo, soki
ekoki kosalema, mpo na makanisi oyo ozalaki na
yango kati na motema na yo. 23 Pamba te namoni ete
motema na yo etondi na zuwa mpe ozali mowumbu ya
masumu. 24 Simona azongisaki: — Bobondela Nkolo
mpo na ngai mpo ete, kati na oyo bowuti koloba,
eloko moko te ekomela ngai. 25 Sima na bango
kotatola mpe kosakola Liloba na Nkolo, Petelo mpe
Yoane bazongaki na Yelusalemi; na nzela, bazalaki
koteya Sango Malamu kati na bamboka ebele ya
Samari. 26 Anjelu ya Nkolo alobaki na Filipo: —
Telema, kende na sude, na nzela ya esobe, nzela
oyo ewuta na Yelusalemi mpe ekenda kino na Gaza.
27 Boye, Filipo atelemaki mpe akendeki; na nzela,
akutanaki na soda moko oyo baboma mokongo, moto
ya mboka Etiopi; azalaki kalaka moko ya lokumu mpe
azalaki na mokumba ya kobatela bomengo nyonso
ya Kandase, mwasi mokonzi ya Etiopi. Moto yango
ayaki na Yelusalemi mpo na kogumbamela; 28 bongo
wana azalaki kozonga na mboka na ye, azalaki ya
kovanda kati na shar na ye mpe azalaki kotanga
mokanda ya mosakoli Ezayi. 29 Molimo alobaki na

Filipo: — Kende mpe pusana pene ya shar wana. 30
Filipo akendeki mbangu pene ya shar yango mpe
ayokaki ye kotanga mokanda ya mosakoli Ezayi.
Filipo atunaki ye: — Boni, ozali kososola makambo
oyo ozali kotanga? 31 Azongisaki: — Nakososola
ndenge nini soki moto alimboleli ngai yango te?
Boye abengaki Filipo ete amata na shar mpe avanda
pembeni na ye. 32 Tala eteni ya Makomi oyo azalaki
kotanga: « Lokola mpate oyo bazali komema na esika
oyo babomelaka banyama, lokola meme liboso ya
moto oyo azali kolongola yango bapwale, afungolaki
monoko na ye te. 33 Basambwisaki ye mpe baboyaki
kolongisa ye. Nani akoyebisa bakitani na ye? Pamba
te balongoli bomoi na ye na mokili. » 34 Bongo,
soda oyo baboma nzoto ya mibali atunaki Filipo: —
Nabondeli yo, yebisa ngai: mosakoli azali koloba
makambo oyo na tina na nani? Azali koloba yango na
tina na ye moko to na tina na moto mosusu? 35 Filipo
azwaki maloba mpe, na nzela ya eteni yango ya
Makomi, ateyaki ye Sango Malamu ya Yesu. 36 Wana
bazalaki kokoba mobembo na bango, bakomaki na
esika moko oyo ezalaki na mayi, mpe soda oyo
baboma mokongo alobaki: — Tala mayi, yango oyo.
Eloko nini ekoki kopekisa ngai kozwa libatisi? [37
Filipo alobaki: — Soki kaka ondimi wuta na motema
na yo mobimba, okoki na yo kozwa libatisi. Moto
yango azongisaki: — Nandimi ete Yesu-Klisto azali
Mwana na Nzambe!] 38 Mbala moko, apesaki mitindo
ete batelemisa shar. Bongo bango mibale, Filipo
mpe soda oyo baboma mokongo, bakitaki na mayi,
mpe Filipo abatisaki ye. 39 Tango babimaki na mayi,
Molimo ya Nkolo alongolaki Filipo, mpe soda oyo
baboma mokongo amonaki ye lisusu te, kasi akobaki
mobembo na ye na esengo. 40 Nzokande, Filipo
amonanaki na Azoti; mpe longwa kuna, akendeki na
Sezarea, wana azalaki koteya Sango Malamu kati na
bamboka nyonso epai wapi azalaki kolekela.

9 Nzokande, Saulo azalaki kaka kokanela mpe
koluka koboma bayekoli ya Nkolo. Akendeki epai
ya mokonzi ya Banganga-Nzambe, 2 mpe asengaki
ye mikanda ya mosala mpo na bandako ya mayangani
ya Damasi, mpo ete, soki akuti kuna bato oyo
bazali kolanda nzela ya Nkolo, akanga bango mpe
amema bango na Yelusalemi, ezala basi to mibali.
3 Wana azalaki kokende na Damasi mpe akomaki
pene ya engumba yango, amonaki mbala moko
pole moko kowuta na likolo mpe kongengela ye. 4
Akweyaki na mabele mpe ayokaki mongongo moko
koloba na ye: — Saulo, Saulo, mpo na nini ozali
konyokola Ngai? 5 Saulo atunaki: — Nkolo, yo nani?
Mongongo ezongisaki: — Ngai, nazali Yesu oyo yo
ozali konyokola. 6 Kasi sik'oyo, telema, kota kati
na engumba, mpe, kuna, bakoyebisa yo makambo
oyo osengeli kosala. 7 Bato oyo bazalaki kokende
mobembo elongo na Saulo batelemaki mpe bazangaki
maloba ya koloba; bayokaki mongongo yango, kasi
bamonaki moto moko te. 8 Saulo atelemaki wuta na
mabele; kasi tango afungolaki miso, amonaki lisusu
te. Boye, basimbaki ye na loboko mpe bamemaki
ye na Damasi. 9 Mikolo misato, akokaki komona
te, aliaki eloko te mpe amelaki eloko te. 10 Kati na
Damasi, ezalaki na moyekoli moko oyo kombo na
ye ezalaki « Ananiasi. » Nkolo abengaki ye kati na
emoniseli: — Ananiasi! Azongisaki: — Nkolo, ngai
oyo! 11 Nkolo alobaki na ye: — Telema, kende na
ndako ya Yuda, oyo ezali na balabala oyo babengaka
« Alima » mpe tuna moto moko ya mboka Tarse,
kombo na ye « Saulo. » Azali kosambela 12 mpe, kati
na emoniseli, awuti komona moto moko kokota mpe
kotia ye maboko mpo ete amona lisusu; kombo na
ye « Ananiasi. » 13 Ananiasi azongisaki: — Nkolo,
bato ebele bayebisi ngai makambo na tina na moto
yango mpe mabe nyonso oyo asali babulami na
Yo, na Yelusalemi. 14 Mpe ayei awa, na Damasi,
mpo ete bakonzi ya Banganga-Nzambe bapesi ye
bokonzi ya kokanga bato nyonso oyo babelelaka
Kombo na Yo. 15 Kasi Nkolo alobaki na Ananiasi: —
Kende, pamba te nasila kopona moto wana lokola
esalelo na Ngai mpo na kosakola Kombo na Ngai
epai ya bikolo ya bapaya, epai ya bakonzi na bango
mpe epai ya bana ya Isalaele. 16 Nakolakisa ye
ndenge nini asengeli konyokwama mpo na Kombo na
Ngai. 17 Boye, Ananiasi akendeki mpe akotaki kati na
ndako; atielaki Saulo maboko na koloba: — Ndeko na
ngai, Saulo; Nkolo Yesu oyo abimelaki yo na nzela,
wana ozalaki koya awa, atindi ngai mpo ete omona
lisusu mpe otonda na Molimo Mosantu. 18 Kaka na
tango yango, biloko moko lokola biteku ekweyaki
wuta na miso ya Saulo, mpe akomaki lisusu komona.
Atelemaki mpe azwaki libatisi; 19 mpe, sima na ye
kolia, nzoto na ye ezongaki lisusu makasi. Saulo
avandaki mwa mikolo elongo na bayekoli oyo bazalaki
kati na Damasi. 20 Kaka na tango yango, abandaki

koteya na bandako ya mayangani ete Yesu azali
Mwana na Nzambe. 21 Bato nyonso oyo bayokaki
ye bakamwaki mingi mpe batunaki: — Boni, ezali
ye te moto oyo azalaki konyokola makasi, kati na
Yelusalemi, bato oyo babelelaka Kombo ya Yesu?
Boni, ayei awa te mpo na kokanga mpe komema
bango epai ya bakonzi ya Banganga-Nzambe? 22
Nzokande, kondima ya Saulo ezalaki se kokoba
kolendisama mpe azalaki kondimisa Bayuda oyo
bavandaka na Damasi ete Yesu azali Klisto. 23 Sima
na mikolo ebele, Bayuda bayokanaki koboma Saulo;
24 kasi Saulo ayokaki sango na tina na mabongisi na
bango. Butu mpe moyi, bazalaki kokengela bikuke ya
engumba mpo na koluka koboma ye. 25 Kasi bayekoli
ya Saulo bamemaki ye na butu mpe babimisaki ye
libanda ya mir, na kokitisa ye kati na kitunga. 26 Tango
Saulo akomaki na Yelusalemi, amekaki kosangana
na bayekoli, kasi bango nyonso bazalaki kobanga ye,
pamba te bazalaki penza kondima te ete akomi penza
moyekoli. 27 Barnabasi azwaki ye mpe amemaki
ye epai ya bantoma; ayebisaki bango ndenge nini
Saulo, na mobembo na ye, amonaki Nkolo, mpe ete
Nkolo alobaki na ye. Ayebisaki bango lisusu ndenge
nini, kati na Damasi, ateyaki na mpiko na Kombo na
Yesu. 28 Boye, wuta na tango wana, Saulo avandaki
elongo na bango, azalaki kokende mpe kozonga na
bonsomi kati na Yelusalemi, wana azalaki koteya
na mpiko, na Kombo ya Nkolo. 29 Saulo azalaki
kosolola mpe kotia tembe na Bayuda oyo balobaka
lokota ya Greki; nzokande, bango, bazalaki koluka
nzela ya koboma ye. 30 Tango bandimi bayokaki
likambo yango, bamemaki Saulo na Sezarea, mpe,
longwa kuna, batindaki ye na Tarse. 31 Kati na
Yuda mobimba, Galile mpe Samari, Lingomba ezalaki
na kimia, ezalaki kolenda mpe kotosa Nkolo, mpe
motango ya bandimi na yango ezalaki kobakisama na
lisungi ya Molimo Mosantu. 32 Lokola Petelo azalaki
kosala mibembo kati na mboka mobimba, akendeki
mpe kotala basantu oyo bazalaki kovanda kati na
Lidi. 33 Kuna, amonaki moto moko alala na etoko
wuta mibu mwambe mpo ete azalaki kobela bokono
ya bukabuka; kombo na ye « Ene. » 34 Petelo alobaki
na ye: — Ene, Yesu-Klisto abikisi yo; telema mpe
kanga etoko na yo. Mbala moko, Ene atelemaki.
35 Tango bavandi nyonso ya Lidi mpe ya esobe ya
Saroni bamonaki ye, bandimelaki Nkolo. 36 Kati na
Jafa, ezalaki na mwasi moyekoli moko, kombo na ye
ezalaki « Tabita. » Na lokota ya Greki, kombo na ye
ezalaki Dorkasi (oyo elingi koloba: Mboloko). Azalaki
tango nyonso kosala bolamu mpe kosunga babola.
37 Na mikolo wana, akomaki kobela mpe akufaki.
Sima na kosukola nzoto na ye, batiaki yango kati
na shambre ya likolo. 38 Tango bayekoli bayokaki
sango ete Petelo azali kati na Lidi oyo ezali penza
pene ya Jafa, batindelaki ye mibali mibale mpo na
kosenga na ye: « Tobondeli yo, yaka noki! » 39
Mbala moko, Petelo akendeki elongo na bango; mpe
tango akomaki, bamemaki ye na shambre ya likolo.
Basi nyonso oyo bakufisa mibali bayaki kozingela ye,
bazalaki kolela mpe kolakisa ye banzambala mpe
bilamba mosusu oyo Dorkasi asalaki, wana azalaki
nanu elongo na bango. 40 Petelo abimisaki bato
nyonso; bongo afukamaki mpe asambelaki. Wana
azalaki kotala epai ebembe ya mama Dorkasi ezalaki,
alobaki: — Tabita, telema! Tabita afungolaki miso; mpe
wana amonaki Petelo, avandaki. 41 Petelo asimbaki
ye na loboko na ye mpe atelemisaki ye. Bongo
abengaki bandimi, mingi-mingi basi oyo bakufisa
mibali, mpe alakisaki bango Dorkasi ya bomoi. 42
Sango yango epanzanaki kati na engumba mobimba
ya Jafa, mpe bato mingi bandimelaki Nkolo. 43 Petelo
avandaki tango molayi kati na Jafa, epai ya moto
moko oyo kombo na ye ezalaki « Simona; » azalaki
mobongisi baposo ya banyama.

10 Na Sezarea, ezalaki na moto moko oyo kombo
na ye ezalaki « Kornei; » azalaki mokonzi ya
basoda oyo babengamaka « mampinga ya Itali. » 2
Kornei elongo na bato nyonso ya libota na ye bazalaki
komipesa na makambo ya Nzambe mpe kotosa
Nzambe; azalaki kosunga bato oyo bazalaki kati
na bosenga ya ndenge na ndenge mpe kosambela
Nzambe tango nyonso. 3 Mokolo moko, na ngonga
pene ya misato sima na midi, azwaki emoniseli;
amonaki na polele anjelu moko ya Nzambe koya
epai na ye mpe koloba na ye: — Kornei! 4 Kornei
atalaki ye na somo mpe atunaki: — Nkolo, likambo
nini? Anjelu azongisaki: — Mabondeli na yo mpe
masungi oyo opesaka epai ya babola emati liboso ya
Nzambe, mpe akanisi yango. 5 Sik'oyo, tinda bato,
na Jafa, mpo bakende kobenga Simona oyo kombo
na ye mosusu ezali « Petelo; » 6 azali kovanda lokola
mopaya kati na ndako ya Simona, mobongisi baposo
ya banyama, oyo ndako na ye ezali pene ya ebale

monene. 7 Tango kaka anjelu oyo asololaki na ye
akendeki, Kornei abengaki basali mibale kati na basali
na ye, mpe soda moko oyo azalaki komipesa na
makambo ya Nzambe, kati na basoda oyo bazalaki
kosalela ye. 8 Ayebisaki bango makambo nyonso
oyo ekomelaki ye mpe atindaki bango na Jafa. 9
Mokolo oyo elandaki, na ngonga pene ya midi, wana
bato oyo Kornei atindaki bazalaki nanu na nzela mpe
bakomaki pene ya Jafa, Petelo amataki na veranda
oyo ezalaki na likolo ya ndako mpo na kosambela. 10
Ayokaki nzala mpe azalaki na posa ya kolia, mpe
wana bazalaki nanu kobongisela ye bilei, akweyaki
na Molimo. 11 Amonaki Likolo efungwami, mpe eloko
moko lokola elamba monene basimba na basonge
na yango minei ezali kokita na mabele. 12 Kati na
yango, ezalaki na lolenge nyonso ya banyama ya
mabele, oyo ezali na makolo minei; ya banyama oyo
etambolaka na libumu mpe ya bandeke ya likolo. 13
Bongo mongongo moko elobaki na ye: — Petelo,
telema. Boma mpe lia. 14 Petelo azongisaki: — Te,
Nkolo! Natikala nanu kolia te eloko ya mbindo to
ya bosoto. 15 Mongongo yango elobaki na ye, mpo
na mbala ya mibale: — Eloko nyonso oyo Nzambe
akomisi peto, yo, komona yango mbindo te! 16
Esalemaki bongo mbala misato, mpe eloko yango
elimwaki kati na Likolo. 17 Petelo akamwaki mingi
mpe akomaki komituna ndimbola ya emoniseli oyo
awuti kozwa. Kaka na tango yango, batindami ya
Kornei bamonaki ndako ya Simona, oyo bazalaki
koluka, mpe batelemaki na ekuke. 18 Babelelaki
mpe batunaki soki ezali kuna nde Simona avandaka,
Simona oyo kombo na ye mosusu ezali « Petelo. »
19 Wana Petelo azalaki kaka komitungisa mpo na
emoniseli oyo awuti kozwa, Molimo alobaki na ye:
— Simona, bato misato bazali koluka yo. 20 Telema
mpe kita. Kende elongo na bango, kotia tembe te,
pamba te ngai nde natindi bango. 21 Petelo akitaki
mpe alobaki na bato yango: — Ngai oyo! Ezali ngai
nde bozali koluka. Boyei mpo na nini? 22 Bato yango
bazongisaki: — Towuti epai ya Kornei, mokonzi ya
basoda; azali moto ya sembo mpe atosaka Nzambe,
mpe Bayuda nyonso bazali kotatola bolamu na tina na
ye. Anjelu ya bule ayebisaki ye ete abengisa yo kati
na ndako na ye mpo ete ayoka makambo oyo ozali
na yango ya koloba na ye. 23 Petelo akotisaki bango
na ndako mpe apesaki bango esika ya kolala. Mokolo
oyo elandaki, Petelo akendeki elongo na bango,
mpe ndambo ya bandimi balandaki ye wuta na Jafa.
24 Sima na mokolo moko, bakomaki na Sezarea.
Kornei azalaki kozela bango, mpe abengisaki bato ya
libota na ye mpe balingami na ye mpo ete bazala
lisanga. 25 Tango Petelo alingaki kokota na ndako,
Kornei apusanaki pene na ye, amibwakaki na makolo
na ye mpo na kogumbamela ye. 26 Kasi Petelo
atelemisaki ye; alobaki: — Telema! Ngai mpe nazali
kaka moto. 27 Wana bazalaki kosolola, Petelo akotaki
na ndako mpe akutaki bato ebele basangani. 28
Alobaki na bango: — Boyebi malamu ete mibeko
na biso epekisa Moyuda kosangana na Mopagano
to kokende kotala Mopagano; kasi Nzambe alakisi
ngai ete nasengeli te komona moto moko mbindo to
bosoto. 29 Yango wana, tango botindaki bato kobenga
ngai, natunaki ata motuna moko te mpo na koya.
Sik'oyo, nakoki koyeba tina nini bobengeli ngai? 30
Kornei azongisaki: — Eleki mikolo misato, na ngonga
lokola oyo, ngonga ya misato sima na midi, nazalaki
kosambela kati na ndako na ngai. Mbala moko, moto
moko alata bilamba ya kongenga makasi atelemaki
liboso na ngai 31 mpe alobaki: « Kornei, Nzambe
ayoki mabondeli na yo mpe akanisi masungi oyo
opesaka epai ya babola. 32 Tinda bato, na Jafa, mpo
bakende kobenga Simona oyo kombo na ye mosusu
ezali Petelo; azali kovanda lokola mopaya kati na
ndako ya Simona, mobongisi baposo ya banyama,
oyo ndako na ye ezali pene ya ebale monene. » 33
Yango wana, natindaki bato noki-noki epai na yo,
mpe osali malamu ndenge oyei. Sik'oyo, biso nyonso
tozali awa liboso ya Nzambe mpo na koyoka nyonso
oyo Nkolo atindi yo koyebisa biso. 34 Petelo azwaki
maloba mpe alobaki: — Sik'oyo, nasosoli solo ete
Nzambe atalaka bilongi te, 35 kasi andimaka bato
ya bikolo nyonso, oyo batosaka Ye mpe basalaka
makambo ya sembo. 36 Atindaki Liloba na Ye epai ya
bana ya Isalaele mpo na kosakola Sango Malamu ya
kimia, na nzela ya Yesu-Klisto oyo azali Nkolo ya bato
nyonso. 37 Boyebi makambo oyo esalemaki na Yuda
mobimba, kobanda na Galile, sima na libatisi oyo
Yoane ateyaki: 38 ndenge nini Nzambe atondisaki
Yesu ya Nazareti na Molimo Mosantu mpe na nguya,
mpe ndenge nini atambolaki bipai na bipai mpo na
kosala bolamu mpe kobikisa bato nyonso oyo bazalaki
na se ya nguya ya Satana, pamba te Nzambe azalaki
elongo na Ye. 39 Biso, tozali batatoli ya makambo
nyonso oyo Yesu asalaki kati na mokili ya Bayuda

mpe kati na Yelusalemi. Babomaki Ye mpe babakaki
Ye na ekulusu, 40 kasi Nzambe asekwisaki Ye kati
na bakufi, na mokolo ya misato, mpe asalaki ete
amonana lisusu. 41 Amonanaki na bato nyonso te,
kasi na batatoli oyo Nzambe apona wuta kala, na
biso oyo toliaki mpe tomelaki elongo na Ye, sima na
Ye kosekwa kati na bakufi. 42 Apesaki biso mitindo ya
koteya bato mpe kotatola ete Ye nde Nzambe apona
lokola Mosambisi ya bato ya bomoi mpe bakufi. 43
Basakoli nyonso batatolaki na tina na Ye ete moto
nyonso oyo akondimela Ye akozwa bolimbisi ya
masumu na nzela ya Kombo na Ye. 44 Wana Petelo
azalaki nanu koloba, Molimo Mosantu akitelaki bato
nyonso oyo bazalaki koyoka Liloba. 45 Bandimi oyo
bazalaki bakatama ngenga, oyo bayaki elongo na
Petelo wuta na Jafa, bakamwaki mingi komona ete
Nzambe asopi likabo ya Molimo Mosantu epai ya bato
ya bikolo ya bapaya. 46 Pamba te bayokaki bango
koloba na nkota mosusu mpe kokumisa Nzambe.
Bongo Petelo alobaki: 47 — Solo, moto moko te akoki
koboya ete bazwa libatisi ya mayi. Bazwi Molimo
Mosantu ndenge kaka biso tozwaki. 48 Boye, Petelo
apesaki mitindo ete babatisa bango na Kombo na
Yesu-Klisto. Bongo, basengaki na Petelo ete avanda
elongo na bango mpo na mwa mikolo.

11 Bantoma mpe bandimi oyo bazalaki kati na
Yuda bayokaki sango ete bato ya bikolo ya
bapaya mpe bandimaki Liloba na Nzambe. 2 Boye,
tango Petelo azongaki na Yelusalemi, Bayuda oyo
bandimelaki Yesu bapamelaki ye 3 mpe balobaki: —
Okotaki na ndako ya bato ya bikolo ya bapaya mpe
oliaki elongo na bango! 4 Petelo ayebisaki bango
makambo nyonso, ndenge esalemaki; alobaki na
bango: 5 — Wana nazalaki kati na engumba Jafa
mpe nazalaki kosambela, nakweyaki na Molimo mpe
nazwaki emoniseli. Namonaki eloko moko lokola
elamba monene basimba na basonge na yango minei
kokita wuta na Likolo, mpe ekomaki kino na esika oyo
nazalaki. 6 Tango natalaki yango malamu, namonaki
kati na yango banyama ya mabele, oyo ezali na
makolo minei; banyama ya zamba, banyama oyo
etambolaka na libumu mpe bandeke ya likolo. 7
Nayokaki mpe mongongo moko koloba na ngai: «
Petelo, telema! Boma mpe lia. » 8 Kasi nazongisaki:
« Te, Nkolo! Natikala nanu kolia te eloko ya mbindo
to ya bosoto. » 9 Mongongo yango elobaki lisusu,
wuta na likolo, mpo na mbala ya mibale: « Eloko
nyonso oyo Nzambe akomisi peto, yo, komona yango
mbindo te! » 10 Esalemaki bongo mbala misato.
Bongo babendaki nyonso kati na Likolo. 11 Kaka na
tango yango, bato misato bakomaki na ndako epai
wapi nazalaki kovanda; batindaki bango epai na ngai
longwa na Sezarea. 12 Molimo alobaki na ngai ete
natia tembe te mpo na kokende elongo na bango.
Bandeko motoba bakendeki elongo na ngai kino na
Sezarea, mpe tokotaki na ndako ya moto yango. 13
Moto yango ayebisaki biso ndenge nini amonaki anjelu
kobimela ye kati na ndako na ye mpe koloba na ye: «
Tinda bato, na Jafa, mpo bakende kobenga Simona
oyo kombo na ye mosusu ezali Petelo. 14 Akoyebisa
yo maloba oyo, na nzela na yango, okozwa lobiko, yo
mpe libota na yo mobimba! » 15 Wana nazalaki nanu
koloba, Molimo Mosantu akitelaki bango ndenge kaka
akitelaki biso na ebandeli. 16 Mbala moko, nakanisaki
lisusu maloba oyo Nkolo alobaki: « Yoane abatisaki
na mayi; kasi bino, bokobatisama kati na Molimo
Mosantu. » 17 Soki Nzambe apesaki bango likabo ya
ndenge moko na biso oyo tondimelaki Nkolo Yesu-
Klisto, bongo ngai nde nani mpo ete nakoka koboya
makambo oyo Nzambe alingi? 18 Tango bayokaki
bongo, bazangaki maloba ya kobakisa, mpe bakomaki
kokumisa Nzambe na maloba oyo: « Nzambe asali
ete ata bato ya bikolo ya bapaya babongola mitema
mpo bazwa bomoi. » 19 Nzokande, bandimi oyo
bapalanganaki mpo na kokima minyoko oyo eyaki
tango babomaki Etieni, bakimaki kino na Fenisi, na
Shipre mpe na Antioshe. Mpe kuna, bazalaki kosakola
Sango Malamu epai ya moto mosusu te, kaka epai
ya Bayuda. 20 Kasi bamosusu kati na bango, bato
ya Shipre mpe ya Sirene, bakendeki na Antioshe
mpe bakomaki koteya Sango Malamu ya Nkolo Yesu
epai ya bato oyo balobaka lokota ya Greki. 21 Nguya
ya Nkolo ezalaki elongo na bango, mpe bato ebele
penza bandimaki mpe bamipesaki na Nkolo. 22 Sango
yango ekomaki kino na Lingomba ya Yelusalemi,
mpe batindaki Barnabasi, na Antioshe. 23 Tango
akomaki kuna mpe amonaki ndenge nini Nzambe
apambolaki bango, asepelaki makasi mpe alendisaki
bango nyonso ete bakangama makasi na Nkolo,
na mitema na bango mobimba. 24 Solo, Barnabasi
azalaki moto malamu, azalaki atondisama na Molimo
Mosantu mpe na kondima. Bato ebele bakangamaki
na Nkolo. 25 Bongo, Barnabasi akendeki na Tarse

mpo na koluka Saulo; 26 mpe tango amonaki ye,
amemaki ye na Antioshe. Mobu mobimba, Barnabasi
mpe Saulo basalaki elongo kati na Lingomba, mpe
bateyaki bato ebele. Ezalaki na Antioshe nde bayekoli
babengamaki, mpo na mbala ya liboso, Baklisto. 27
Na mikolo wana, ndambo ya basakoli bakendeki na
Antioshe longwa na Yelusalemi. 28 Moko kati na
bango, kombo na ye ezalaki « Agabisi; » atelemaki
mpe asakolaki na nguya ya Molimo ete nzala makasi
ekoya na bamboka nyonso oyo bato ya Rome bazali
kokonza. Nzala yango ekotaki na tango ya mokonzi
Klode. 29 Bayekoli oyo bazalaki kati na Antioshe
bazwaki mokano ya kotinda masungi, moko na moko
kolanda bozwi na ye, epai ya bandeko oyo bazalaki
kovanda na Yuda. 30 Basalaki bongo: batindaki
masungi na bango epai ya bakambi ya Lingomba, na
nzela ya Barnabasi mpe Saulo.

12 Na tango yango, mokonzi Erode akangaki
ndambo ya bandimi ya Lingomba mpo na
konyokola bango. 2 Abomaki kutu Jake, ndeko mobali
ya Yoane, na mopanga. 3 Tango amonaki ete likambo
yango ezalaki kosepelisa Bayuda, akangaki mpe
Petelo na tango ya feti ya mapa ezanga levire. 4 Sima
na ye kokanga Petelo, atiaki ye kati na boloko mpe
aponaki masanga minei ya basoda mpo ete bakengela
ye; lisanga moko na moko ezalaki na basoda minei.
Erode azalaki na makanisi ya kosambisa ye na miso
ya bato sima na feti ya Pasika. 5 Petelo azalaki kati
na boloko, kasi Lingomba ezalaki kobondela Nzambe
na molende mpo na ye. 6 Na butu ya mokolo oyo
Erode alingaki kosambisa ye, Petelo alalaki pongi na
kati-kati ya basoda mibale, akangama na minyololo
mibale, mpe bakengeli bazalaki kobatela ekuke ya
boloko. 7 Mbala moko, anjelu ya Nkolo abimaki na
pwasa, mpe pole engengaki kati na boloko. Anjelu
aningisaki Petelo na mopanzi mpo na kolamusa
ye; alobaki na ye: — Telema noki! Mpe minyololo
ekweyaki longwa na maboko ya Petelo. 8 Anjelu
alobaki na ye: — Lata elamba na yo, mokaba na
yo mpe basandale na yo! Petelo asalaki bongo.
Anjelu alobaki na ye lisusu: — Lata nzambala na yo
mpe landa ngai. 9 Petelo alandaki anjelu kino na
libanda ya boloko, kasi ayebaki te ete makambo oyo
anjelu azali kosala ezali penza ya solo: akanisaki
ete azwi emoniseli. 10 Balekaki bakengeli ya liboso
mpe ya mibale, mpe bakomaki na ekuke ya bibende
oyo epesaka nzela ya kokota na engumba. Ekuke
efungwamaki yango moko liboso na bango; bongo
babimaki mpe batambolaki na balabala moko. Mpe
mbala moko, anjelu atikaki Petelo. 11 Tango mayele
na ye ya bomoto ezongaki, Petelo amilobelaki: —
Ah, nasosoli sik'oyo, ezali penza ya solo! Nkolo
atindaki anjelu na Ye mpe akangoli ngai na maboko
ya Erode mpe na makambo nyonso oyo Bayuda
balingaki kosala ngai. 12 Tango amonaki bongo,
akendeki na ndako ya Mari, mama ya Yoane oyo
kombo na ye mosusu ezali « Malako. » Bandimi
ebele basanganaki kuna mpe bazalaki kosambela.
13 Petelo abetaki ekuke; mpe mwasi mosali moko,
kombo na ye « Rode, » apusanaki na ekuke mpo na
koyanola. 14 Tango asosolaki ete ezali mongongo ya
Petelo, atondaki na esengo; na esika ya kofungola
ekuke, azongaki mbangu mpe agangaki: — Eh, ezali
Petelo! Azali wana, na libanda, liboso ya ekuke! 15
Balobaki na ye: — Okomi penza na liboma! Kasi
Rode azalaki kaka koloba: — Ya solo penza! Petelo
azali na libanda. Bongo balobaki: — Ekoki kozala
anjelu na ye! 16 Nzokande, Petelo azalaki kokoba
kobeta ekuke. Boye, tango bafungolaki ekuke mpe
bamonaki ye, bakamwaki makasi. 17 Petelo apepelaki
bango loboko mpo ete bavanda kimia, mpe ayebisaki
bango ndenge nini Nkolo abimisaki ye na boloko.
Alobaki lisusu: — Boyebisa makambo oyo epai ya
Jake mpe bandeko mosusu. Sima na yango, abimaki
mpe akendeki na esika mosusu. 18 Na tongo, mobulu
monene ebimaki kati na basoda, pamba te bazalaki
kotunana: — Likambo nini ekomelaki Petelo? 19
Erode atindaki bato koluka Petelo, kasi bamonaki ye
te. Bongo, sima na ye kosambisa bakengeli, apesaki
mitindo ete baboma bango. Sima na yango, Erode
atikaki Yuda mpe akendeki kovanda mwa mikolo na
Sezarea. 20 Nzokande, Erode asilikelaki makasi bato
ya Tiri mpe ya Sidoni. Bongo, bato ya Tiri mpe ya
Sidoni bayokanaki mpe basengaki kokutana na Erode.
Sima na bango kozwa lisungi ya Blasitisi, motambolisi
misala ya shambre ya mokonzi, basengaki kimia kati
na Erode mpe bango, pamba te bilei na bango ezalaki
kowuta na mokili ya mokonzi Erode. 21 Tango mokolo
oyo akataki ekokaki, Erode alataki bilamba na ye
ya bokonzi, avandaki na kiti na ye ya bokonzi mpe
alobaki na bato. 22 Bato bagangaki: — Tala yango
oyo, mongongo ya nzambe; ezali mongongo ya moto
te! 23 Mbala moko, anjelu ya Nkolo abetaki Erode

mpo ete apesaki Nzambe lokumu te; boye bankusu
eliaki ye, mpe akufaki. 24 Kasi Liloba na Nzambe
ekobaki kopanzana mpe kobota mbuma. 25 Sima
na Barnabasi mpe Saulo kokokisa mosala na bango
mpo na bolamu ya bandimi ya Yelusalemi, batikaki
Yelusalemi mpe bamemaki, elongo na bango, Yoane
oyo kombo na ye mosusu ezali « Malako. »

13 Kati na Lingomba oyo ezalaki na Antioshe,
ezalaki na basakoli mpe balakisi: Barnabasi,
Simeoni oyo bazalaki kobenga « Moto mwindo, »
Lusiusi ya Sirene, Manaeni oyo akolaki esika moko na
moyangeli Erode, mpe Saulo. 2 Ezalaki mokolo moko,
wana bazalaki kogumbamela Nkolo mpe kokila bilei,
Molimo Mosantu alobaki: — Botiela ngai pembeni
Barnabasi mpe Saulo mpo na mosala oyo nabengeli
bango. 3 Boye, sima na bango kokila bilei mpe
kosambela, batielaki bango maboko mpe batikaki
bango kokende. 4 Na etinda ya Molimo Mosantu,
Barnabasi mpe Saulo bakendeki na Selesi; mpe
longwa kuna, bazwaki masuwa mpo na kokende na
esanga ya Shipre. 5 Tango bakomaki na Salamine,
bateyaki Liloba na Nzambe kati na bandako ya
mayangani ya Bayuda. Yoane Malako azalaki elongo
na bango lokola mosungi. 6 Bakatisaki esanga
mobimba kino bakomaki na Pafosi epai wapi bamonaki
Moyuda moko, kombo na ye « Bari-Yesu. » Azalaki
moto ya maji mpe mosakoli ya lokuta. 7 Azalaki mpe
moninga ya moyangeli Sergiusi Paulusi oyo azalaki
moto ya mayele. Boye, Sergiusi Paulusi abengisaki
Barnabasi mpe Saulo, pamba te azalaki na posa ya
koyoka Liloba na Nzambe. 8 Kasi Elimasi, moto ya
maji (pamba te yango nde ezali ndimbola ya kombo
na ye), atelemelaki bango mpe azalaki kosala nyonso
mpo na kopengwisa kondima ya moyangeli. 9 Bongo
lokola Saulo, oyo bazalaki mpe kobenga « Polo,
» azalaki atondisama na Molimo Mosantu, atalaki
Elimasi na miso mpe alobaki na ye: 10 — Mwana
ya Satana mpe monguna ya makambo nyonso ya
sembo! Otondi na lolenge nyonso ya lokuta mpe
ya mayele mabe! Kino tango nini okotika kobebisa
mabongisi ya Nkolo, oyo ezali sembo? 11 Tala, loboko
ya Nkolo etelemeli yo sik'oyo. Ozali kokoma mokufi
miso mpo na mwa tango moke, okomona lisusu te
pole ya moyi. Kaka na tango yango, lipata mpe molili
ezipaki miso ya Elimasi; azalaki lisusu komona te
mpe akomaki kobaluka-baluka bipai nyonso na koluka
moto mpo ete asimba ye na loboko mpe alakisa ye
nzela. 12 Tango moyangeli amonaki makambo oyo
esalemaki, andimaki, pamba te mateya na tina na
Nkolo ekamwisaki ye makasi. 13 Wuta na Pafosi,
Polo elongo na baninga na ye bazwaki masuwa
mpe bakendeki na Perje, kati na mokili ya Pafili,
epai wapi Yoane Malako atikaki bango mpo na
kozonga na Yelusalemi. 14 Mpe longwa na Perje,
bakobaki mobembo na bango kino na Antioshe, kati
na mokili ya Pisidi. Na mokolo ya Saba, bakotaki na
ndako ya mayangani mpe bavandaki. 15 Sima na
kotanga Mobeko mpe Basakoli, bakambi ya ndako ya
mayangani batindelaki bango maloba: — Bandeko,
soki bozali na maloba mpo na kolendisa bato, bokoki
na bino koloba. 16 Polo atelemaki, atombolaki loboko
mpe alobaki: — Bato ya Isalaele mpe bino oyo bozali
Bayuda te kasi botosaka Nzambe, boyoka ngai! 17
Nzambe ya bato ya Isalaele aponaki bakoko na
biso, akomisaki bango ekolo monene na tango oyo
bavandaki kati na mokili ya Ejipito lokola bapaya, mpe
abimisaki bango na mokili yango na nguya monene.
18 Mibu tuku minei mobimba, ayikelaki bango mpiko
kati na esobe; 19 abebisaki bikolo sambo kati na
mokili ya Kanana mpe apesaki mabele na bango
lokola libula epai ya bato na Ye. 20 Makambo wana
nyonso ewumelaki mibu pene nkama minei na tuku
mitano. Sima na yango, Nzambe apesaki bango
bilombe kino na tango ya mosakoli Samuele. 21
Bongo, basengaki mokonzi, mpe Nzambe apesaki
bango Saulo, mwana mobali ya Kisi, moto ya libota
ya Benjame, oyo asalaki mibu tuku minei na bokonzi.
22 Sima na Ye kolongola Saulo, akomisaki Davidi
mokonzi na bango. Tala maloba oyo Nzambe atatolaki
na tina na ye: « Namoni Davidi, mwana mobali
ya Yese, moto oyo asepelisaka motema na ngai;
akokokisa solo mokano na ngai nyonso. » 23 Ezali
wuta na libota ya Davidi nde Nzambe abimisaki, mpo
na bana ya Isalaele, Mobikisi Yesu, ndenge alakaki.
24 Liboso ete Yesu aya, Yoane ateyaki bato nyonso
ya Isalaele ete babongola mitema mpe bazwa libatisi.
25 Wana Yoane akomaki pene ya kosilisa mosala na
ye, alobaki: « Bokanisi ete ngai nazali nani? Nazali te
Moto oyo bozali kozela. Kasi azali koya sima na ngai,
Ye oyo nabongi kutu te mpo na kofungola ata basinga
ya basandale na Ye! » 26 Bandeko na ngai, bino oyo
bozali bana ya Abrayami, mpe bino oyo bozali Bayuda
te kasi botosaka Nzambe, ezali epai na biso nde

Nzambe atindaki maloba oyo ya lobiko. 27 Bato ya
Yelusalemi mpe bakambi na bango basosolaki te soki
Yesu azali nani; basosolaki mpe te maloba ya basakoli
oyo etangamaka mikolo nyonso ya Saba. Nzokande,
tango bakatelaki Ye etumbu, bakokisaki nde masakoli
yango. 28 Atako bamonaki mabe moko te kati na Ye,
mabe oyo ekokaki komemela Ye etumbu ya kufa, kasi
basengaki kaka ete Pilato aboma Ye. 29 Tango mpe
bakokisaki makambo nyonso oyo ekomama na tina
na Ye, bakitisaki Ye longwa na ekulusu mpe batiaki
Ye kati na kunda. 30 Kasi Nzambe asekwisaki Ye
kati na bakufi, 31 mpe bato oyo basalaki mibembo
elongo na Ye, longwa na Galile kino na Yelusalemi,
bamonaki Ye mikolo ebele. Bazali sik'oyo batatoli
na Ye epai ya bato na biso. 32 Tozali koyebisa bino
sango malamu oyo: elaka oyo Nzambe apesaki na
bakoko na biso, 33 Nzambe akokisi yango mpo na
biso, bana na bango, na kosekwisa Yesu kati na
bakufi, kolanda ndenge ekomama kati na Nzembo
ya mibale: « Ozali Mwana na Ngai; na mokolo ya
lelo, nakomi Tata na Yo. » 34 Nzambe asekwisaki Ye
kati na bakufi mpo ete apola ata mokolo moko te.
Kolanda ndenge Nzambe alobaki: « Nakopesa bino
mapamboli ya bule mpe ya solo, oyo nalakaki Davidi.
» 35 Yango wana, na eteni mosusu, elobamaki lisusu:
« Okotika te Mosantu na Yo kopola. » 36 Nzokande,
Davidi, sima na ye kokokisa mabongisi ya Nzambe
na tango na ye, akufaki mpe akundamaki pembeni ya
bakoko na ye; boye nzoto na ye epolaki. 37 Kasi Ye
oyo Nzambe asekwisaki apolaki te. 38 Yango wana,
bandeko na ngai, nalingi boyeba ete ezali na nzela
ya Yesu nde bolimbisi ya masumu esakolami epai na
bino mpe bozwi bolimbisi ya masumu nyonso oyo
Mobeko ya Moyize ekokaki te kokangola bino. 39
Ezali mpe na nzela ya Yesu nde moto nyonso oyo
andimi akomi sembo. 40 Yango wana, bosala keba
ete makambo oyo basakoli baloba ekomela bino te:
41 « Bino batioli, botala, bokamwa mpe bolimwa,
pamba te nakosala likambo moko na tango na bino,
likambo oyo bokokaki kondima te soki bayebisaki
bino yango. » 42 Tango Polo mpe Barnabasi babimaki
na ndako ya mayangani, bato basengaki bango
kolobela lisusu makambo wana na mokolo ya Saba
oyo elandaki. 43 Tango mayangani esilaki, Bayuda
mingi elongo na bato ya bikolo mosusu, oyo bakotaki
na lingomba ya Bayuda mpe bazalaki kogumbamela
Nzambe, balandaki Polo mpe Barnabasi oyo bazalaki
kosolola na bango mpe kondimisa bango ete batikala
ya kokangama makasi na ngolu ya Nzambe. 44 Na
mokolo ya Saba oyo elandaki, bato ebele penza ya
engumba bayaki kosangana mpo na koyoka Liloba
na Nkolo. 45 Kasi tango Bayuda bamonaki ebele ya
bato, batondaki na zuwa; bakomaki koloba mabe
na tina na makambo oyo Polo azalaki koloba, mpe
bakomaki kofinga ye. 46 Bongo, Polo mpe Barnabasi
balobaki na bango na mpiko: — Tosengeli liboso
koteya bino Liloba na Nzambe. Kasi lokola boboyi
yango mpe bozali bino moko komimona ete bokoki te
mpo na kozwa bomoi ya seko, tokeyi na biso sik'oyo
epai ya bato oyo bazali Bayuda te. (aiōnios g166) 47
Pamba te, tala makambo oyo Nkolo atindaki biso: «
Nakomisi yo pole mpo na bikolo mosusu, mpo ete
omema lobiko kino na suka ya mokili. » 48 Tango
bato ya bikolo ya bapaya bayokaki bongo, basepelaki
mpe bakomaki kokumisa Liloba na Nkolo; mpe bato
nyonso oyo Nzambe abongisa mpo na kozwa bomoi
ya seko bakomaki bandimi. (aiōnios g166) 49 Liloba na
Nkolo epanzanaki na etuka wana mobimba. 50 Kasi
Bayuda batiaki songisongi epai ya basi ya lokumu
oyo bazalaki kogumbamela Nzambe, mpe epai ya
bato minene ya engumba wana; bapelisaki moto
mpo ete Polo mpe Barnabasi banyokolama, mpe
babenganaki bango wuta na mokili na bango. 51 Na
bongo, Polo mpe Barnabasi bapupolaki putulu ya
makolo na bango mpo na bato wana, mpe bakendeki
na Ikoniomi. 52 Nzokande, bayekoli batondaki na
esengo mpe na Molimo Mosantu.

14 Na engumba Ikoniomi, Polo mpe Barnabasi
bakendeki, lokola momesano, na ndako ya
mayangani ya Bayuda; bateyaki kuna, mpe bato
ebele, Bayuda mpe bato ya bikolo ya bapaya,
bakomaki bandimi. 2 Kasi Bayuda oyo baboyaki
kondimela batiaki songisongi epai ya bato ya bikolo ya
bapaya mpo ete batombokela bandeko. 3 Polo mpe
Barnabasi bawumelaki kuna mikolo ebele, bazalaki
koteya na mpiko, pamba te bazalaki na elikya kati
na Nkolo; mpe Nkolo azalaki kokokisa bosolo ya
mateya ya ngolu na Ye na kopesaka bango nguya
ya kosala bilembo ya kokamwa mpe misala minene.
4 Bato ya engumba yango bakabwanaki: ndambo
bazalaki sima na Bayuda, mpe ndambo mosusu,
sima na bantoma. 5 Bato ya bikolo ya bapaya mpe
Bayuda, elongo na bakambi na bango, bazwaki

mokano ya konyokola bantoma mpe koboma bango
na mabanga; 6 kasi tango bantoma basosolaki yango,
bakimaki na bingumba ya Likawoni: Listre, Derbe
mpe bazingazinga na yango. 7 Kuna mpe lisusu,
bakobaki kaka koteya Sango Malamu. 8 Kati na
engumba Listre, ezalaki na moto moko akufa makolo.
Wuta mbotama na ye, atikala kotambola te. 9 Azalaki
koyoka ndenge Polo azalaki koteya. Polo atalaki
ye malamu, amonaki ete azali na kondima mpo na
kobikisama 10 mpe alobaki na ye na mongongo
makasi: — Telema ngwi na makolo na yo! Mbala moko,
moto yango apumbwaki mpe akomaki kotambola. 11
Tango ebele ya bato bamonaki makambo oyo Polo
asalaki, bagangaki na lokota ya bato ya Likawoni: —
Banzambe bazwi banzoto ya bato mpe bakiteli biso!
12 Kombo oyo babengaki na yango Barnabasi ezali «
Zewusi, » mpe kombo oyo babengaki na yango Polo
ezali « Erimesi, » pamba te Polo nde azalaki koloba.
13 Nganga-nzambe ya nzambe Zewusi, oyo ndako
ya nzambe na ye ezalaki na libanda ya ekuke ya
engumba, amemaki na bikuke ya engumba bangombe
ya mibali elata bafololo mpe bililingi elingama-lingama
lokola basheni, pamba te ye mpe bato nyonso oyo
bazalaki elongo na ye balingaki kotumbela bango
mbeka. 14 Kasi tango bantoma, Barnabasi mpe
Polo, bayokaki sango ya likambo yango, bapasolaki
bilamba na bango, bakendeki mbangu epai ebele ya
bato bazalaki na koganga: 15 — Oh baninga, mpo na
nini bozali kosala boye? Biso mpe tozali kaka bato
lokola bino. Soki tozali koteya bino Sango Malamu,
ezali mpo ete botika banzambe ya bikeko oyo ezanga
tina mpe bomipesa na Nzambe na bomoi oyo asala
Likolo, mabele, ebale monene mpe nyonso oyo ezali
kati na yango. 16 Na tango ya kala, Nzambe atikaki
ete bato ya bikolo nyonso balanda nzela oyo bango
moko balingi. 17 Nzokande, atikalaki kolemba te
kotalisa bolamu na Ye, na nzela ya konokisela bango
mvula kowuta na likolo, kopesa bango bambuma
ebele na tango na yango, mpe kopesa bango bilei
ebele mpe kotondisa mitema na bango na esengo.
18 Atako balobaki bongo, balongaki na pasi kopekisa
ebele ya bato wana kobonzela bango mbeka. 19
Bongo, Bayuda oyo bawutaki na Antioshe mpe na
Ikoniomi batiaki songisongi kati na bato mpo ete
batombokela bango. Babambaki Polo mabanga,
mpe babendaki ye kino na libanda ya engumba,
pamba te bakanisaki ete akufi. 20 Kasi tango bayekoli
bazingelaki Polo, atelemaki mpe azongaki kati na
engumba. Bongo mokolo oyo elandaki, akendeki na
Derbe elongo na Barnabasi. 21 Sima na Polo mpe
Barnabasi koteya Sango Malamu kati na engumba
wana mpe kokomisa bato ebele bayekoli, bazongaki
lisusu na Listre, na Ikoniomi mpe na Antioshe; 22
bazalaki kolendisa bayekoli ete bayika mpiko kati na
kondima. Bazalaki koloba: — Tosengeli komona pasi
mingi mpo na kokota na Bokonzi ya Nzambe. 23 Polo
mpe Barnabasi baponaki bakambi mpo na Lingomba
moko na moko mpe, sima na bango kosambela mpe
kokila bilei, bakabaki bango na maboko ya Nkolo
oyo bandimelaki. 24 Sima na bango koleka etuka ya
Pisidi, bakomaki na Pafili. 25 Bateyaki Liloba kati na
Perje mpe, sima na yango, bakendeki na libongo ya
Atalia. 26 Wuta na Atalia, bakotaki na masuwa mpe
bazongaki na Antioshe epai wapi batikaki bango na
se ya ngolu ya Nzambe, mpo na mosala oyo bawutaki
kokokisa. 27 Tango bakomaki kuna, basangisaki bato
ya Lingomba, bapesaki bango sango ya makambo
nyonso oyo Nzambe asalaki na nzela na bango mpe
ndenge nini afungolelaki bato ya bikolo ya bapaya
nzela ya kondima. 28 Mpe bawumelaki wana tango
molayi elongo na bayekoli.

15 Ndambo ya bato bawutaki na Yuda mpe
bakomaki na Antioshe, mpe bakomaki koteya
bandeko: — Soki bokatisi ngenga te kolanda Mobeko
ya Moyize, bokoki te kozwa lobiko. 2 Polo mpe
Barnabasi batelemelaki bato wana; bongo kobendana
makasi ekotaki kati na bango na tina na likambo yango.
Boye, bazwaki mokano ete Polo, Barnabasi mpe
ndambo ya bandimi mosusu bakende na Yelusalemi
elongo na bantoma mpe bakambi ya Lingomba mpo
na kolobela likambo yango. 3 Lingomba esungaki
bango mpo na mobembo. Wana bakatisaki Fenisi
mpe Samari, bazalaki koloba ndenge nini bato ya
bikolo ya bapaya bazalaki kobongola mitema. Sango
oyo ezalaki kopesa bandeko nyonso esengo. 4
Tango bakomaki na Yelusalemi, Lingomba, bantoma
mpe bakambi bayambaki bango; mpe Polo elongo
na Barnabasi bapesaki bango sango ya makambo
nyonso oyo Nzambe asalaki na nzela na bango.
5 Ndambo ya bandimi oyo bazalaki kala Bafarizeo
batelemaki mpo na koloba: — Bato ya bikolo ya
bapaya basengeli kokatama ngenga, mpe esengeli
kotinda bango kotosa Mobeko ya Moyize. 6 Bantoma

mpe bakambi basanganaki mpo na koyekola malamu
likambo yango. 7 Lokola tembe elekaki makasi,
Petelo atelemaki mpe alobaki: — Bandeko na ngai,
boyebi malamu ete Nzambe apona ngai wuta kala
kati na bino mpo ete nakoka koteya Sango Malamu
epai ya bato ya bikolo ya bapaya, mpo ete bango
mpe bakoka koyoka yango mpe bakoma bandimi. 8
Bongo, Nzambe oyo ayebi mitema ya bato alakisaki
ete andimaki bango na nzela ya kopesa bango
Molimo Mosantu, ndenge kaka apesaki biso. 9
Asalaki bokeseni te kati na biso mpe bango, pamba
te akomisaki mitema na bango peto na nzela ya
kondima. 10 Bongo mpo na nini bolingi sik'oyo
komeka Nzambe, na nzela ya koluka komemisa
bayekoli oyo, mokumba oyo tolongaki te komema,
ezala biso to batata na biso? 11 Te! Biso tondimaka
ete tobiki na ngolu ya Nkolo Yesu, ndenge moko
kaka na bango. 12 Lisanga mobimba evandaki kimia
wana bazalaki koyoka Barnabasi mpe Polo koyebisa
bango bikamwa mpe bilembo oyo Nzambe asalaki na
nzela na bango, kati na bato ya bikolo ya bapaya. 13
Tango basilisaki koloba, Jake azwaki maloba mpe
alobaki: — Bandeko, boyoka ngai! 14 Simona awuti
koyebisa biso ndenge nini, wuta na ebandeli, Nzambe
aponaki bato kati na bikolo ya bapaya ete bazala
bato na Ye. 15 Makambo oyo ekokani na maloba
ya basakoli, kolanda ndenge ekomama: 16 « Sima
na yango, nakozonga, nakotonga lisusu ndako ya
kapo ya Davidi, oyo esila kokweya; nakotonga yango
lisusu mpe nakotelemisa yango, 17 mpo ete bato oyo
bakotikala baluka Nkolo, ezala bato nyonso ya bikolo
ya bapaya oyo babengamaka na Kombo na Ngai,
elobi Nkolo oyo asalaka makambo oyo, 18 makambo
oyo eyebana wuta kala. » (aiōn g165) 19 Yango wana,
tala likanisi na ngai: Tosengeli te kotungisa bato ya
bikolo ya bapaya oyo bandimeli Nzambe. 20 Na esika
ya kotungisa bango, tosengeli kaka kokomela bango
ete balia te misuni ya banyama oyo ebonzami lokola
mbeka epai ya banzambe mosusu, basala kindumba
te, balia te nyama oyo babomi na kozanga kobimisa
makila, mpe bamela makila te. 21 Pamba te wuta
kala, kati na bingumba nyonso, ezali na bato oyo
bateyaka Mobeko ya Moyize, mpe batangaka yango
kati na bandako ya mayangani, mikolo nyonso ya
Saba. 22 Bantoma, bakambi elongo na Lingomba
mobimba bazwaki mokano ya kopona ndambo ya
bato kati na bango mpe ya kotinda bango na Antioshe
elongo na Polo mpe Barnabasi. Baponaki Yuda oyo
babengaka Barsabasi, mpe Silasi; bango mibale
bazalaki bakambi kati na bandeko. 23 Bapesaki bango
mokanda oyo ekomamaki boye: Biso bantoma mpe
bakambi, bandeko na bino: Epai ya bato ya bikolo ya
bapaya oyo bavandaka kati na Antioshe, na Siri mpe
na Silisi; Mbote na bino. 24 Toyokaki ete bandeko
mosusu bawutaki epai na biso, ba-oyo topesaki ata
nzela te, bayaki kotia mobulu kati na bino, batiaki
penza mobulu kati na bino mpe batungisaki mitema
na bino na nzela ya maloba na bango. Nzokande,
totindaki bango te. 25 Boye, biso nyonso toyokanaki
mpo na kopona bato mpe kotindela bino bango,
elongo na bandeko balingami na biso, Barnabasi
mpe Polo, 26 ba-oyo bakaba bomoi na bango mpo
na Kombo na Yesu-Klisto, Nkolo na biso. 27 Yango
wana, totindeli bino Yuda mpe Silasi mpo ete bakoka
koyebisa bino makambo oyo tokomi kati na mokanda
oyo. 28 Molimo Mosantu mpe biso tomoni malamu
ete tomemisa bino mikumba mosusu te, longola kaka
bikateli oyo: 29 Bolia te misuni ya banyama oyo
ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe mosusu,
bomela makila te, bolia te nyama oyo babomi na
kozanga kobimisa makila, mpe bosala kindumba
te. Ekozala malamu soki bokimi makambo yango.
Botikala malamu! 30 Boye, batikaki bango kokende na
Antioshe epai wapi basangisaki Lingomba mobimba
mpe bapesaki mokanda yango. 31 Bato batangaki
mokanda yango mpe basepelaki mingi na malendisi
oyo ezalaki kati na yango. 32 Lokola Yuda mpe Silasi
bazalaki basakoli, bazwaki penza tango molayi mpo
na koloba na bandeko mpe kolendisa bango ete
bayika mpiko kati na kondima. 33 Bawumelaki wana
mwa tango, mpe bandeko batombelaki bango kimia
mpo na bozongi epai ya bato oyo batindaki bango.
[34 Kasi Silasi asepelaki kotikala wana.] 35 Polo
mpe Barnabasi batikalaki na Antioshe epai wapi,
elongo na bato mosusu ebele, bazalaki koteya mpe
kosakola Liloba na Nkolo. 36 Sima na mwa mikolo,
Polo alobaki na Barnabasi: — Tozonga na bingumba
nyonso epai wapi toteyaki Liloba na Nkolo, mpo ete
totala bandeko mpo na koyeba soki bazali ndenge
nini. 37 Barnabasi azalaki na posa ya komema,
elongo na bango, Yoane oyo babengaka mpe Malako;
38 kasi Polo asepelaki te ete bamema ye elongo na
bango, pamba te akabwanaki na bango na Pafili mpe
akobaki lisusu te elongo na bango kati na mosala. 39

Boye, babendanaki makasi penza mpe basukaki na kokabwana. Barnabasi azwaki Malako mpe akotaki elongo na ye kati na masuwa mpo na kokende na Shipre. 40 Kasi Polo azwaki Silasi mpe akendeki elongo na ye, sima na bandeko kotika bango na se ya ngolu ya Nkolo. 41 Atambolaki kati na Siri mpe na Silisi mpo na kolendisa Mangomba.

16 Polo akomaki na Derbe mpe na Listre, epai wapi akutanaki na moyekoli moko, kombo na ye ezali « Timote. » Mama na ye azalaki Moyuda, kasi akomaki kondima Klisto; mpe tata na ye azalaki moto ya Grese. 2 Litatoli na ye ezalaki malamu kati na bandeko ya Listre mpe ya Ikoniomi. 3 Polo azalaki na posa ya kosala mobembo elongo na ye, boye akatisaki ye ngenga; pamba te Bayuda oyo bazalaki kovanda kuna bayebaki ete tata na ye azalaki moto ya Grese. 4 Kati na bingumba nyonso oyo bazalaki koleka, bazalaki koyebisa bandimi mikano oyo bantoma mpe bakambi ya Lingomba bazwaki na Yelusalemi, mpe bazalaki kosenga na bango ete batosa yango. 5 Boye, Mangomba ezalaki kolendisama kati na kondima, mpe bato bazalaki kobakisama mokolo na mokolo. 6 Lokola Molimo Mosantu apesaki bango nzela te ya koteya Liloba kati na etuka ya Azia, Polo elongo na baninga na ye bakendeki na etuka ya Friji mpe ya Galatia. 7 Tango bakomaki na mondelo ya Mizi, bazwaki likanisi ya kokende na Bitini, kasi Molimo ya Yesu apesaki bango nzela te. 8 Boye bakatisaki etuka ya Mizi mpe bakendeki kino na libongo ya Troasi. 9 Na butu, Polo azwaki emoniseli moko: « Moto moko ya Masedwane atelemaki liboso na ye mpe azalaki kobondela ye: ‹ Nabondeli yo, yaka kosunga biso kati na Masedwane! › » 10 Sima na Polo kozwa emoniseli, tolukaki mbala moko kokende na Masedwane, pamba te tososolaki ete ezali Nzambe nde abengi biso mpo ete tokende koteya kuna Sango Malamu. 11 Longwa na Troasi, tozwaki masuwa mpe tokendeki mbala moko kino na esanga ya Samotrase; bongo mokolo oyo elandaki, tokomaki na Neyapolisi. 12 Kolongwa wana, tokendeki na Filipi, mboka mokonzi ya etuka ya Masedwane oyo ezalaki na se ya bokonzi ya bato ya Rome. Tovandaki kuna mwa mikolo. 13 Na mokolo ya Saba, tobimaki na libanda ya ekuke ya engumba mpo na kokende pembeni ya ebale epai wapi tokanisaki ete tokomona esika ya losambo. Wana tovandaki, tokomaki koteya basi oyo basanganaki kuna. 14 Kati na basi yango, ezalaki na mwasi moko, kombo na ye « Lidi. » Azalaki moteki ya bilamba ya motane, moto ya Tiyatire mpe mogumbameli ya Nzambe. Azalaki koyoka, mpe Nkolo afungolaki motema na ye mpo ete akangama na makambo oyo Polo azalaki koloba. 15 Tango ye elongo na bato ya libota na ye bazwaki libatisi, abengisaki biso na ndako na ye; alobaki: — Soki bomoni ete ngai nakomi penza mondimi ya Nkolo, boya kovanda na ndako na ngai. Boye, asalaki nyonso mpo ete tondima kokende na ndako na ye. 16 Mokolo moko, wana tozalaki kokende na esika ya losambo, tokutanaki na mwasi mowumbu moko oyo azalaki na molimo mabe oyo ezalaki kosunga ye mpo na kosakola makambo oyo ekoya, mpe azalaki kozwela bankolo na ye mbongo ebele na nzela ya masakoli na ye. 17 Mwasi yango azalaki kolanda biso, Polo mpe biso, na koganga: — Bato oyo bazali basali ya Nzambe-Oyo-Aleki-Likolo, bazali koteya bino nzela ya lobiko. 18 Lokola azalaki kosala bongo wuta mikolo ebele, suka na suka, Polo atombokaki, abalukaki mpe alobaki na molimo mabe yango: — Na Kombo na Yesu-Klisto, napesi yo mitindo: bima kati na mwasi oyo! Kaka na tango yango, molimo yango ebimaki kati na ye. 19 Tango bankolo ya mowumbu yango bamonaki ete elikya na bango ya kozwa mbongo ekeyi na mopepe, bakangaki Polo mpe Silasi, mpe bamemaki bango liboso ya bakonzi, na esika ya bato ebele. 20 Bamemaki bango liboso ya basambisi mpe balobaki: — Bato oyo bazali Bayuda; bazali kotia mobulu kati na engumba na biso. 21 Bazali koluka kokotisa awa bizaleli oyo mibeko epekisi biso, bato ya Rome, kondima mpe kosalela. 22 Bato oyo batondaki wana batombokelaki Polo mpe Silasi, bongo basambisi bapesaki mitindo ete balongola bango bilamba mpe babeta bango fimbu. 23 Sima na kobetisa bango fimbu makasi, babwakaki bango kati na boloko; bapesaki mitindo na mokengeli boloko ete akengela bango malamu. 24 Tango kaka mokengeli azwaki mitindo oyo, abwakaki bango kati na boloko ya kati mpe akangisaki makolo na bango na mabaya. 25 Pene na midi ya butu, Polo mpe Silasi bazalaki kosambela mpe kokumisa Nzambe na banzembo; bakangami mosusu bazalaki koyoka bango. 26 Mbala moko, mabele eninganaki makasi, mpe miboko ya boloko eninganaki. Kaka na tango yango, miboko ya boloko ebukanaki, bikuke nyonso ya boloko efungwamaki, mpe minyololo ya

bakangami nyonso ekatanaki. 27 Mokengeli boloko
alamukaki; mpe tango amonaki ete bikuke ya boloko
ezali ya kofungwama, abendaki mopanga na ye mpo
ete amiboma, pamba te akanisaki ete bakangami
bakimi. 28 Kasi Polo agangaki na mongongo makasi:
— Komisala mabe te! Biso nyonso tozali awa! 29
Mokengeli boloko asengaki mwinda, akotaki mbangu
kati na boloko, mpe amibwakaki liboso ya Polo mpe
Silasi na kolenga makasi. 30 Bongo abimisaki bango
libanda mpe atunaki bango: — Batata, nasala nini
mpo ete nabika? 31 Bazongisaki: — Ndima Nkolo
Yesu, mpe okobika, yo mpe libota na yo. 32 Bongo
bateyaki ye mpe libota na ye Liloba na Nkolo. 33 Kaka
na ngonga wana ya butu, mokengeli boloko azwaki
bango elongo na ye mpe asukolaki bango bapota;
bongo, mbala moko, ye mpe libota na ye bazwaki
libatisi. 34 Sima, mokengeli boloko amemaki Polo mpe
Silasi na ndako na ye, mpe apesaki bango bilei; mpe
atondisamaki na esengo makasi, pamba te ye mpe
bato nyonso ya libota na ye bandimelaki Nzambe. 35
Tango tongo etanaki, basambisi batindaki basali na
bango epai ya mokengeli boloko mpo na koyebisa ye:
— Bimisa bato wana na boloko! 36 Mokengeli boloko
alobaki na Polo: — Basambisi bapesi ngai mitindo
ete nabimisa bino na boloko. Boye sik'oyo, bobima
mpe bokende na kimia. 37 Kasi Polo azongisaki: —
Nini! Basambisi biso te, kasi babetisi biso fimbu na
miso ya bato mpe babwaki biso na boloko, nzokande
biso tozali bato ya Rome. Balingi sik'oyo kobimisa
biso na nkuku? Te, ekosalema bongo te! Tika ete
bango moko baya kobimisa biso! 38 Basali bakendeki
koyebisa makambo yango epai ya basambisi. Tango
kaka basambisi bayokaki ete Polo mpe Silasi bazali
bato ya Rome, babangaki makasi. 39 Bayaki kosenga
bango bolimbisi, mpe babimisaki bango na boloko.
Basengaki na bango ete balongwa na engumba
wana. 40 Sima na Polo mpe Silasi kobima na boloko,
bakendeki na ndako ya Lidi, epai wapi bakutanaki na
bandeko mpe balendisaki bango. Bongo, bazongelaki
mobembo na bango.

17 Sima na Polo mpe Silasi kolekela na Afipolisi
mpe na Apolonia, bakendeki na Tesalonika
epai wapi ndako ya mayangani ya Bayuda ezalaki.
2 Ndenge momesano na ye ezalaki, Polo akotaki
na ndako ya mayangani. Basaba misato, asololaki
na bato oyo bazalaki kuna na tina na Makomi. 3
Azalaki kotalisa mpe kolakisa bango polele ete Klisto
asengelaki komona pasi mpe kosekwa kati na bakufi.
Azalaki koloba na bango: — Yesu oyo nazali koteya
bino, Ye nde azali Klisto. 4 Ndambo ya Bayuda
bandimisamaki mpe basanganaki na Polo mpe Silasi;
ndenge moko mpe na bato mingi ya Grese, oyo
bazalaki kogumbamela Nzambe, mpe basi ebele
ya lokumu. 5 Kasi Bayuda mosusu basalaki zuwa;
bakendeki kozwa bato ya mobulu oyo batambolaka
pamba-pamba na balabala, basangisaki bango mpe
babimisaki mobulu kati na engumba. Bakendeki
mbangu na ndako ya Jazoni mpo na koluka Polo mpe
Silasi mpo ete bamema bango liboso ya ebele ya
bato. 6 Kasi lokola bamonaki bango te, bamemaki
Jazoni mpe bandeko mosusu liboso ya bakambi ya
engumba na koganga: — Bato oyo bazali koningisa
mokili mobimba bakomi sik'oyo awa, 7 mpe Jazoni
ayambi bango lokola babengami kati na ndako na
ye. Bango nyonso bazali kobuka mibeko ya Sezare,
pamba te bazali koloba: « Mokonzi mosusu azali,
Kombo na Ye: Yesu! » 8 Tango ebele ya bato mpe
bakambi ya engumba bayokaki bongo, batombokaki
makasi. 9 Boye, bafutisaki Jazoni mpe bandeko
mosusu lomande mpe, na sima, batikaki bango.
10 Wana butu ekomaki, bandeko bakimisaki Polo
mpe Silasi noki-noki na Bere. Tango bakomaki kuna,
bakotaki na ndako ya mayangani ya Bayuda. 11
Nzokande, Bayuda ya Bere bazalaki bato ya boboto
koleka bato ya Tesalonika, pamba te bayambaki
Liloba na motema mobimba mpe, mokolo na mokolo,
bazalaki koyekola na mozindo Makomi mpo na kotala
soki makambo oyo Polo azali koteya bango ezali
ya solo. 12 Bayuda ebele kati na bango bandimaki;
ndenge moko mpe, kati na bato ya Grese, basi mingi
ya lokumu mpe mibali ebele bandimaki. 13 Kasi tango
Bayuda ya Tesalonika bayokaki ete Polo azali koteya
Liloba na Nzambe na Bere, mingi kati na bango
bayaki mpe kuna mpo na kotia songisongi kati na bato
mpo ete batomboka. 14 Bongo, kaka na tango yango,
bandeko basalaki ete Polo akende na ebale mpo na
kozwa masuwa, wana Silasi mpe Timote batikalaki na
Bere. 15 Bato oyo bakendeki kotika Polo bamemaki ye
kino na Ateni; mpe na mitindo ya Polo, bazongaki na
Bere koyebisa Silasi mpe Timote ete balanda ye noki
na Ateni. 16 Wana Polo azali kozela bango kati na
Ateni, motema na ye etungisamaki mingi na komona
ete engumba yango etonda na banzambe ya bikeko.

17 Boye, azalaki kosolola na Bayuda mpe Bagreki
oyo bazalaki kogumbamela Nzambe kati na ndako ya
mayangani, mpe na bato oyo azalaki kokuta, mokolo
na mokolo, na bisika oyo bato ebele bakutanaka. 18
Ndambo ya bato ya mayele oyo balandaka malakisi
ya Epikire mpe ya Zenon bakomaki kotiana tembe na
ye. Bamoko batunaki: — Moto oyo ya makelele alingi
koloba nini? Bamosusu balobaki: — Tomoni lokola
nde azali kolobela banzambe ya bapaya! Balobaki
bongo mpo ete Polo azalaki koteya Sango Malamu
na tina na Yesu mpe lisekwa kati na bakufi. 19
Boye bakamataki ye, bamemaki ye na Areopaje mpe
balobaki na ye: — Boni, tokoki koyeba soki mateya
ya sika oyo ozali koteya elingi koloba nini? 20 Pamba
te ozali koloba na biso makambo ya sika. Yango
wana, tolingi koyeba soki makambo yango elakisi
penza nini. 21 (Bato nyonso ya Ateni mpe bapaya
oyo bazalaki kovanda kuna bazalaki kolekisa tango
mingi mpo na koloba mpe koyoka basango ya sika).
22 Polo atelemaki liboso ya bato oyo basanganaki na
Areopaje mpe alobaki: — Bato ya Ateni! Nasosoli
ete, na makambo nyonso, bolingaka mingi makambo
ya bonzambe. 23 Pamba te tango nazalaki kotambola
kati na engumba na bino mpe kotala bikeko oyo
bosambelaka, namonaki kutu etumbelo moko bakoma
na likolo na yango: Mpo na Nzambe oyo ayebani
te. Nzokande, ngai nayei koteya bino Nzambe oyo
bosambelaka ata boyebi Ye te. 24 Nzambe oyo asala
mokili mpe biloko nyonso oyo ezali kati na yango
azali Nkolo ya Likolo mpe ya mokili, avandaka te kati
na batempelo oyo maboko ya bato etonga. 25 Mpe
azalaka na posa te ya masungi ya bato, pamba te
akoka na nyonso. Nzokande, Ye nde apesaka bato
nyonso bomoi, pema mpe biloko nyonso. 26 Wuta na
moto moko, asalaki mabota nyonso ya bato, mpo ete
bakoka kovanda na mokili mobimba; mpe akataki
tango mpo na moto na moto mpe atiaki bandelo mpo
na bisika na bango ya kovanda. 27 Nzambe asalaki
bongo mpo ete bato bakoka koluka Ye, tango mosusu
bakolonga komona Ye na kolukaluka lokola mokufi
miso. Nzokande, na bosolo, azali mosika te ya moko
na moko kati na biso. 28 Pamba te, ezali na nzela na
Ye nde tozalaka na bomoi, toninganaka mpe tozalaka
oyo tozali, ndenge bakomi na bino mosusu baloba: «
Tozali bana na ye! » 29 Yango wana, lokola tozali bana
na Nzambe, tosengeli te kokanisa ete bonzambe
ekokani na elilingi ya wolo, ya palata to ya libanga,
lokola nzambe ya ekeko oyo esalemi na maboko
mpe mayele ya moto. 30 Nzokande, lokola Nzambe
atalaka te tango ya kozanga boyebi, kasi azali sik'oyo
kosenga ete bato nyonso, na bisika nyonso oyo
bazali, babongola mitema. 31 Pamba te akata mokolo
oyo akosambisa mokili mobimba na bosembo nyonso,
na nzela ya moto oyo Ye asila kopona. Atalisaki
bosolo na yango epai ya bato nyonso, na nzela
ya kosekwisa moto yango kati na bakufi. 32 Tango
bayokaki Polo koloba na tina na lisekwa ya bakufi,
bamoko basekaki ye, mpe bamosusu balobaki: —
Tokoyoka yo mokolo mosusu na tina na likambo oyo.
33 Na bongo, Polo atikaki bango. 34 Nzokande, bato
mosusu balandaki Polo mpe bakomaki bandimi. Kati
na bango, ezalaki: Denisi, moto ya Areopaje; mwasi
moko oyo kombo na ye ezali Damarisi, mpe bato
mosusu.

18 Sima na yango, Polo atikaki Ateni mpe akendeki
na Kolinto. 2 Kuna, akutanaki na Moyuda moko,
kombo na ye ezalaki « Akilasi. » Azalaki moto ya
mboka Ponti. Akilasi awutaki koya kala te longwa
na Itali, elongo na mwasi na ye, Prisile, pamba te
mokonzi Klode apesaki mitindo ete Bayuda nyonso
balongwa na Rome. Boye, Polo akendeki kotala
bango; 3 mpe lokola Polo azalaki kosala mosala
moko na bango, mosala ya kosala bandako ya
kapo, avandaki epai na bango mpe akomaki kosala
elongo na bango. 4 Mikolo nyonso ya Saba, Polo
azalaki koteya kati na ndako ya mayangani mpe
azalaki koluka kondimisa Bayuda mpe bato ya Grese.
5 Tango Silasi mpe Timote bayaki wana wuta na
Masedwane, Polo akomaki kolekisa tango na ye
nyonso kaka na koteya Liloba mpe kotalisa solo epai
ya Bayuda ete Yesu azali Klisto. 6 Kasi tango Bayuda
bakomaki kotelemela Polo mpe kofinga ye, apupolaki
bilamba na ye mpe alobaki: — Tika ete makila na
bino etangama likolo ya mito na bino moko! Ngai
nazali lisusu na ngambo te. Kobanda lelo, nakokende
na ngai epai ya bato ya bikolo ya bapaya. 7 Boye,
Polo atikaki bango mpe akendeki na ndako ya Titisi
Yusitusi, mogumbameli ya Nzambe, oyo ndako na ye
ezalaki pembeni ya ndako ya mayangani. 8 Krispisi,
mokambi ya ndako ya mayangani, elongo na libota
na ye mobimba bazalaki na kondima epai ya Nkolo;
mpe bato mingi ya Kolinto oyo bazalaki koyoka Polo
bakomaki bandimi ya Nkolo mpe bazwaki libatisi. 9

Mokolo moko, na butu, Nkolo alobaki na Polo kati na
emoniseli: Kobanga te, koba kaka koloba, kokanga
monoko te. 10 Nazali na yo elongo, mpe moto moko
te akolonga kobundisa yo mpe kosala yo mabe,
pamba te nazali na bato mingi kati na engumba
oyo. 11 Boye, Polo avandaki na Kolinto, mobu moko
na ndambo, mpe azalaki koteya bango Liloba na
Nzambe. 12 Wana Galioni azalaki moyangeli ya
Akayi, Bayuda bayokanaki mpo na kokanga Polo,
mpe bamemaki ye na esambiselo 13 mpe bafundaki
ye boye: — Moto oyo azali koluka kondimisa bato
ete bagumbamela Nzambe na lolenge oyo mibeko
epekisa. 14 Tango kaka Polo alingaki koloba, Galioni
alobaki na Bayuda: — Bino Bayuda, soki moto oyo
asalaki mabe to likambo moko ya sembo te, nalingaki
solo koyokela bino. 15 Kasi lokola ezali kaka likambo
ya tembe na tina na makambo oyo etali maloba,
bakombo mpe mibeko na bino, wana etali kaka bino
moko; ngai naboyi kozala mosambisi ya makambo ya
boye. 16 Boye, abenganaki bango na esambiselo.
17 Mpe bango nyonso bakangaki Sositeni, mokambi
ya ndako ya mayangani, mpe babetaki ye liboso ya
esambiselo. Kasi Galioni atalaki yango se pamba. 18
Polo avandaki lisusu mwa mikolo na Kolinto. Bongo,
atikaki bandeko, akotaki na masuwa mpe akendeki
na Siri elongo na Prisile mpe Akilasi. Liboso na Polo
kolongwa na libongo ya Sankresi, akokolisaki suki
ya moto na ye, pamba te alapaki ndayi. 19 Tango
bakomaki na Efeso, Polo atikaki Akila mpe Prisile.
Akendeki ye moko na ndako ya mayangani mpo na
kosolola na Bayuda. 20 Basengaki ete awumela mwa
mikolo elongo na bango, kasi Polo aboyaki. 21 Atikaki
bango na koloba: — Nakozongela bino lisusu, soki
Nzambe alingi. Wuta na Efeso, azwaki masuwa mpe
akendeki. 22 Tango akomaki na Sezarea, amataki na
Yelusalemi mpo na kopesa Lingomba mbote; sima,
akendeki na Antioshe. 23 Sima na Polo kovanda mwa
mikolo na Antioshe, alongwaki kuna mpe alekaki na
etuka ya Galatia mpe ya Friji, na kolendisa bayekoli
nyonso. 24 Moyuda moko ayaki na Efeso, kombo na
ye ezalaki « Apolosi. » Abotamaki na Alekizandri,
ayebaki koloba malamu mpe ayebaki bozindo ya
Makomi. 25 Bateyaki ye nzela ya Nkolo; mpe, lokola
azalaki molende, azalaki koloba mpe kolakisa na
bosolo makambo oyo etali Yesu atako ayebaki kaka
libatisi ya Yoane. 26 Abandaki koloba na molende
nyonso kati na ndako ya mayangani. Kasi tango
Prisile mpe Akilasi bayokaki ye, babengisaki ye na
ndako na bango mpe balimbolelaki ye malamu penza
nzela ya Nzambe. 27 Lokola Apolosi azalaki na
likanisi ya kokende na Akayi, bandeko balendisaki ye
mpe bakomelaki bayekoli ya Kolinto ete bayamba ye
malamu. Tango akomaki kuna, na ngolu na Nzambe,
azalaki lisungi monene mpo na bato oyo bakomaki
bandimi, 28 pamba te maloba na ye ezalaki kosukisa
tembe ya Bayuda na miso ya bato nyonso, mpe
azalaki kotalisa na polele, na nzela ya Makomi, ete
Yesu azali Klisto.

19 Wana Apolosi azalaki na Kolinto, Polo alekelaki
na mokili ya bangomba ya Azia, mpe akomaki
na Efeso. Kuna, akutaki mwa ndambo ya bayekoli
2 mpe atunaki bango: — Boni, bozwaki Molimo
Mosantu tango bokomaki bandimi? Bazongisaki: —
Te! Totikala nanu koyoka te ete Molimo Mosantu
azalaka. 3 Polo atunaki bango lisusu: — Bongo
libatisi ya ndenge nini penza bozwaki? Bazongisaki:
— Tozwaki libatisi ya Yoane. 4 Polo alobaki na bango:
— Libatisi oyo Yoane azalaki kopesa ezalaki libatisi
ya kobongola motema; azalaki koloba na bato ete
bandimela moto oyo akoya sima na ye, elingi koloba
ete bandimela Yesu. 5 Boye, bayokelaki ye mpe
bazwaki libatisi na Kombo ya Nkolo Yesu. 6 Tango
Polo atielaki bango maboko, Molimo Mosantu akitelaki
bango, mpe bakomaki koloba na nkota ya sika mpe
kosakola. 7 Bango nyonso bazalaki bato pene zomi
na mibale. 8 Bongo, Polo akendeki na ndako ya
mayangani epai wapi, na basanza misato, azalaki
koloba na molende epai na bato; azalaki koteya
bango makambo oyo etali Bokonzi ya Nzambe mpe
kondimisa bango yango. 9 Kasi bato mosusu kati na
bango bazalaki mitema mabanga; baboyaki kondima
mpe batiolaki nzela ya Nkolo na miso ya bato ebele.
Bongo Polo akabwanaki na bango. Amemaki bayekoli
mpe, mokolo na mokolo, azalaki koteya bango na
eteyelo ya Tiranisi. 10 Esalaki bongo mibu mibale;
boye Bayuda nyonso mpe bato nyonso ya Grese,
oyo bazalaki kovanda na mokili ya Azia bayokaki
Liloba na Nkolo. 11 Nzambe azalaki kosala bikamwa
ya somo na nzela ya Polo. 12 Boye bato bakomaki
kokamata miswale mpe bilamba oyo etuti nzoto ya
Polo, mpo na kotia yango na banzoto ya babeli, bongo
bokono ya bato yango ezalaki kosila, mpe milimo
mabe ezalaki kobima kati na bango. 13 Ndambo ya

Bayuda oyo bazalaki kotambola-tambola mpo na
kobengana milimo mabe bamekaki kobelela Kombo
ya Nkolo Yesu mpo na koluka kokangola bato oyo
bazalaki na se ya bokonzi ya milimo mabe; bazalaki
koloba: — Na Kombo ya Yesu oyo Polo ateyaka,
napesi bino mitindo ya kobima. 14 Bana mibali sambo
ya Moyuda Seva, moko kati na bakonzi ya Banganga-
Nzambe, bazalaki kosala bongo. 15 Mokolo moko,
molimo mabe ezongiselaki bango: — Nayebi Yesu,
nayebi mpe soki Polo azali nani; kasi bino, bozali
banani? 16 Mpe moto oyo azalaki na molimo mabe
apumbwelaki bango, akangaki bango mpe abetaki
bango nyonso makasi penza kino babimaki na ndako
bolumbu mpe batonda na bapota. 17 Tango likambo
yango eyebanaki na Bayuda mpe na bato ya Grese
oyo bavandaka na Efeso, somo ekangaki bango
nyonso, mpe Kombo ya Nkolo Yesu ezwaki lokumu
mingi. 18 Mingi kati na bato oyo bakomaki bandimi
bazalaki koya kondima mpe kotubela polele misala na
bango ya mabe. 19 Mpe bato mingi ya maji bamemaki
babuku na bango mpe batumbaki yango na miso
ya bato nyonso. Tango balukaki koyeba motuya ya
babuku yango, emonanaki ete ezalaki na motuya
ya mbongo ya bibende nkoto tuku mitano. 20 Ezali
ndenge wana nde Liloba na Nkolo ezalaki kokoba
kopanzana mpe komonana ete etonda na nguya
ya Nzambe. 21 Sima na makambo oyo nyonso,
Polo, na bokambami ya Molimo, azwaki mokano
ya kolekela na Masedwane mpe na Akayi mpo na
kokende na Yelusalemi. Alobaki: — Soki nalongwe
kuna, nakokende lisusu na Rome. 22 Atindaki na
Masedwane, mibale kati na basungi na ye ya mosala,
Timote mpe Erasite, wana ye moko atikalaki mwa
mikolo na Azia. 23 Ezalaki na tango wana nde
mobulu makasi esalemaki na Efeso na tina na Nzela
ya Nkolo. 24 Demetriusi, mosali ya babiju, azalaki
kosala na palata bililingi ya batempelo ya nzambe
Artemisi. Na mosala yango, azalaki kofuta basali na
ye mbongo mingi. 25 Asangisaki bango elongo na
bato ya misala ya maboko, oyo basalaka mosala
moko na ye, mpe alobaki na bango: — Baninga na
ngai, boyebi malamu ete mosala oyo efutaka biso
malamu. 26 Nzokande, bino moko bozali komona
mpe koyoka ndenge nini Polo wana azali kosala
nyonso mpo na kondimisa bato mpe kobenda sima
na ye bato ebele awa kaka na Efeso te, kasi mpe na
etuka mobimba ya Azia; azali koloba ete banzambe
oyo esalemi na maboko ya bato ezali banzambe te.
27 Makambo oyo Polo azali kosala ezali koluka kaka
te kobebisa lokumu ya mosala na biso, kasi ezali
mpe kosilisa lokumu ya tempelo ya Artemisi, nzambe
monene ya mwasi; ezali lisusu kosilisa nkembo ya
Artemisi oyo Azia mobimba mpe mokili mobimba
ezali kogumbamela. 28 Tango kaka bayokaki bongo,
basilikaki makasi mpe bakomaki koganga: — Artemisi
ya Efeso azali monene! 29 Mbala moko, mobulu
ekotaki kati na engumba mobimba. Bakangaki Gayusi
mpe Arisitarke, bato mibale ya Masedwane, oyo
bazalaki kotambola elongo na Polo; mpe bato nyonso
bakendeki na lombangu na ndako ya masano. 30
Polo azalaki na posa ya kobima na miso ya bato, kasi
bayekoli bapekisaki ye. 31 Ezala mpe baninga na
ye, oyo bazalaki bakambi ya etuka, batindelaki ye
maloba mpo na kosenga na ye ete ameka te kosala
liseki ya kokende na ndako ya masano. 32 Mobulu
makasi ekotaki kati na ebele ya bato: bamoko bazalaki
koganga mpo na likambo moko, mpe bamosusu, mpo
na likambo mosusu. Mingi kati na bango bazalaki
koyeba te tina nini basangani wana. 33 Bayuda kati
na ebele ya bato batindikaki Alekizandre na liboso,
mpe batalisaki ye likambo yango ndenge ezali. Bongo
Alekizandre atombolaki loboko mpo na kolakisa ete
alingi kozwa maloba mpo na kotalisa na bato. 34 Kasi
tango basosolaki ete azali Moyuda, bango nyonso
basalaki pene bangonga mibale ya koganga lokola
moto moko: — Artemisi ya Efeso azali monene! 35
Suka na suka, mokomi mikanda ya engumba alongaki
kopekisa makelele ya bato; alobaki: — Bato ya Efeso!
Nani kati na mokili oyo ayebi te ete engumba ya
Efeso ezali engumba mosantu ya Artemisi, nzambe
mwasi monene, mpe ya ekeko na ye oyo ekita wuta
na likolo? 36 Yango wana, lokola moko te akoki
kotia tembe na likambo oyo, bovanda kimia mpe
bosala makambo ya bozoba te. 37 Bato oyo bomemi
awa babebisi ndako ya nzambe na biso te mpe
bafingi ye te. 38 Soki Demetriusi mpe basali na ye
bazwi moto likambo, esambiselo ezali, basambisi
mpe bazali. Ebongi malamu ete bakende kofunda.
39 Mpe soki bozali na likambo mosusu ya koloba,
tokoyekola yango malamu kati na mayangani oyo
mibeko epesa ndingisa. 40 Soki tokebi te, bakoki
kofunda biso ete botombokisi bato, mpo na makambo
oyo esalemi lelo. Na bongo, tokolonga te kolimbola

tina oyo bato basangani awa. 41 Tango kaka asilisaki
koloba, apesaki mitindo ete bato bapanzana.

20 Tango mobulu esilaki, Polo abengisaki bayekoli
mpe alendisaki bango. Sima na yango, apesaki
bango mbote ya suka mpe akendeki na Masedwane.
2 Wana azalaki kotambola kati na etuka yango, azalaki
kolendisa bandimi na mateya ya ndenge na ndenge
kino akomaki na Grese 3 epai wapi awumelaki
basanza misato. Kaka na tango Polo alingaki kozwa
masuwa mpo na kokende na Siri, Bayuda basalelaki
ye likita. Boye, azwaki mokano ya kozongela na
nzela ya Masedwane. 4 Tala bato oyo bakendeki
na ye elongo: Sopatere, mwana ya Pirisi, moto ya
Bere; Arisitarke mpe Sekundusi, bato ya Tesalonika;
Gayusi, moto ya Derbe; Timote, Tishike mpe Trofime,
bato ya etuka ya Azia. 5 Bango nde bakendeki
liboso mpo na kozela biso na Troasi. 6 Kasi biso
tozwaki masuwa kati na engumba Filipi, sima na
feti ya Mapa ezanga levire. Sima na biso kotambola
mikolo mitano na mayi, tokutaki bango na Troasi epai
wapi tosalaki mikolo sambo. 7 Na mokolo ya liboso
ya poso, wana tosanganaki mpo na kolia elambo,
Polo, oyo asengelaki kokende na mobembo, mokolo
oyo elandaki, asololaki na bandimi mpe abendaki
masolo molayi penza kino na ngonga ya midi ya
butu. 8 Tosanganaki kati na shambre ya likolo, oyo
ezalaki na minda ebele. 9 Nzokande, elenge mobali
moko avandaki na lininisa; kombo na ye ezalaki
Etikisi. Lokola Polo azalaki kaka kokoba koloba,
pongi makasi ekangaki Etikisi, mpe, mbala moko,
akweyaki na mabele wuta na etaje ya misato. Tango
batombolaki ye, bamonaki ete asili kokufa. 10 Polo
akitaki, atiaki litoyi na ye na tolo ya Etikisi, akamataki
Etikisi na maboko na ye mpe alobaki: — Bobanga te,
azali na bomoi. 11 Amataki lisusu na etaje, abukaki
lipa, aliaki yango mpe akobaki koloba kino na tongo,
sima nde akendeki. 12 Bongo, bazongisaki ya bomoi,
elenge mobali epai na bango, mpe bango nyonso
balendisamaki makasi. 13 Tokendeki liboso, mpe
tozwaki masuwa oyo ememaki biso na Asosi epai
wapi Polo asengelaki komatela na masuwa. Azwaki
mokano wana, pamba te alingaki kokende kuna na
makolo. 14 Tango akutanaki na biso na mboka Asosi,
amataki na masuwa elongo na biso, mpe tokendeki
na Mitilena. 15 Longwa wana, tozwaki masuwa mpo
na kokende, mpe tokomaki liboso ya Shio, mokolo
oyo elandaki. Sima na mokolo moko, tokomaki na
Samosi, mpe, mokolo oyo elandaki, tokomaki na
Mile. 16 Polo azwaki mokano ya kotelema te na
Efeso mpe ya kolekisa tango te na mokili ya Azia,
pamba te azalaki na posa, soki akolonga, ya kokoma
noki na Yelusalemi mpo ete azala na mokolo ya
Pantekoti. 17 Wuta na Mile, Polo abengisaki bakambi
ya Lingomba ya Efeso. 18 Tango bakutanaki na ye,
alobaki na bango: — Boyebi malamu ezaleli nini
nazalaki na yango tango nyonso liboso na bino, wuta
mokolo ya liboso oyo nakomaki na mokili ya Azia.
19 Nasalelaki Nkolo lokola mowumbu, na komikitisa
nyonso mpe na mpinzoli, kati na komekama makasi
mpo ete Bayuda bazalaki kosalela ngai makita. 20
Nzokande, boyebi malamu ete nazalaki na somo te
ya koteya makambo nyonso oyo ekokaki kosunga
bino. Nateyaki bino, ezala na esika ya bato ebele
to na ndako ya moko na moko. 21 Nazalaki tango
nyonso kosenga, ezala na Bayuda to na bato ya
Grese, ete bazongela Nzambe na nzela ya kobongola
mitema, mpe batia kondima na bango kati na Yesu,
Nkolo na biso. 22 Boye sik'oyo, na etinda ya Molimo,
nakeyi na Yelusalemi, kasi nayebi te likambo nini
ekokomela ngai kuna. 23 Eloko moko kaka nayebi:
Molimo Mosantu azali kokebisa ngai ete boloko mpe
minyoko ya ndenge na ndenge ezali kozela ngai na
bingumba nyonso oyo nakokota. 24 Nzokande, nazali
komona bomoi na ngai lokola eloko pamba; eloko oyo
eleki motuya mpo na ngai ezali: kosukisa malamu
momekano na ngai ya kopota mbangu mpe kokokisa
lotomo oyo Nkolo Yesu apesaki ngai: kosakola Sango
Malamu ya ngolu ya Nzambe. 25 Mpe sik'oyo, nayebi
ete bokomona elongi ngai lisusu te, bino nyonso
oyo nalekaki kati na bino mpo na koteya sango ya
Bokonzi ya Nzambe. 26 Yango wana, nalobi na bino
yango lelo ete nazali na ngambo ya makila ya moto
moko te kati na bato nyonso, 27 pamba te nayebisaki
bino mabongisi nyonso ya Nzambe mpe nabombelaki
bino ata eloko moko te. 28 Bomibatela malamu
mpe bobatela etonga nyonso oyo kati na yango
Molimo Mosantu atiaki bino lokola bakengeli; bobatela
Lingomba ya Nzambe, pamba te asombaki yango na
makila na Ye moko. 29 Nayebi malamu ete, sima na
ngai kokende, bambwa ya zamba ekokota kati na
bino mpe ekoyokela etonga mawa te. 30 Ezala kati
na bino, bato mosusu bakobima, bakoteya mateya
ya lokuta mpo na kopengwisa bayekoli ete bazala

na ngambo na bango. 31 Yango wana, bosenzela!
Bokanisa malamu ete mibu misato mobimba, butu
mpe moyi, natikaki te kokebisa moko na moko na
bino, mpe tango mosusu elongo na mpinzoli. 32
Sik'oyo, nazali kokaba bino na maboko ya Nzambe
mpe na Liloba na Ye ya ngolu. Nzambe azali na
makoki ya kolendisa bino mpe ya kopesa bino libula
kati na bato nyonso oyo babulisama. 33 Nalulaki te
palata to wolo to elamba ya moto moko. 34 Bino
moko boyebi malamu ete ezali maboko na ngai oyo,
nde epesaki ngai biloko oyo nazalaki na bosenga na
yango mpo na ngai moko, mpe oyo baninga na ngai
bazalaki na bosenga na yango. 35 Kati na nyonso,
natalisaki bino ete tosengeli kosala misala makasi ya
lolenge oyo mpe kosunga bato bakelela, na kokanisa
Maloba oyo Ye moko Nkolo Yesu aloba: « Esengo ya
kokaba eleki esengo ya kozwa. » 36 Sima na Polo
koloba bongo, afukamaki mpe asambelaki elongo na
bango. 37 Bango nyonso bakomaki kolela, bayambaki
Polo mpe bapesaki ye beze; 38 bayokaki mawa mingi
koleka mpo alobaki na bango ete bakomona elongi
na ye lisusu te. Bongo bakendeki kotika ye kino na
masuwa.

21 Sima na biso kokabwana na bango, tokotaki
na masuwa mpe tokendeki kino na esanga ya
Kosi; bongo mokolo oyo elandaki, tokendeki na Roda
mpe, longwa wana, tokomaki na Patara. 2 Kuna,
tomonaki masuwa moko oyo ezalaki kokende na
Fenisi; tomataki kati na yango mpe tokendeki. 3
Tango tomonaki esanga ya Shipre, totikaki yango na
ngambo ya loboko ya mwasi mpe tokobaki mobembo
na biso na mopanzi ya Siri. Totelemaki na Tiri epai
wapi masuwa esengelaki kokitisa biloko oyo ememaki.
4 Lokola tokutaki bayekoli kuna, tovandaki elongo na
bango mikolo sambo. Nzokande Molimo asololaki
na Bayekoli, mpe balobaki na Polo ete akende na
Yelusalemi te. 5 Atako bongo, tango mikolo na biso
ekokaki, tolongwaki wana mpe tokobaki mobembo na
biso. Bayekoli nyonso elongo na basi na bango mpe
bana na bango bakendeki kotika biso kino na libanda
ya engumba. Tango tokomaki na libongo, tofukamaki
mpo na kosambela. 6 Sima na kopesana mbote ya
suka, tomataki na masuwa, mpe bango bazongaki na
bandako na bango. 7 Tosukisaki mobembo na biso
ya mayi, kolongwa na Tiri kino na Pitolemayisi epai
wapi topesaki bandeko mbote mpe tovandaki elongo
na bango mokolo moko. 8 Mokolo oyo elandaki,
tokendeki na Sezarea mpe tovandaki na ndako ya
Filipo, mopanzi Sango Malamu. Azalaki moko kati
na bato sambo oyo Lingomba eponaki. 9 Azalaki
na bana basi minei oyo bayebaki nanu nzoto ya
mibali te, mpe bazalaki na likabo ya kosakola. 10
Lokola tovandaki wana mikolo ebele, mosakoli moko,
kombo na ye ezalaki Agabisi, awutaki na Yuda 11
mpe ayaki kokutana na biso; azwaki mokaba ya Polo
mpe amikangaki na yango makolo mpe maboko.
Alobaki: — Tala makambo oyo Molimo Mosantu alobi:
« Ezali na lolenge oyo nde Bayuda ya Yelusalemi
bakokanga nkolo mokaba oyo, mpe bakokaba ye na
maboko ya bato ya bikolo ya bapaya. » 12 Tango
toyokaki maloba wana, biso mpe bandimi ya Sezarea
tobondelaki Polo ete akende na Yelusalemi te. 13
Kasi Polo azongiselaki biso: — Mpo na nini bozali
kolela mpe kolembisa ngai? Nasili komibongisa kaka
te mpo na kokangama, kasi mpe mpo na kokufa kati
na Yelusalemi mpo na Kombo ya Nkolo Yesu. 14
Lokola tolongaki te kobongola makanisi na ye, totikaki
kobondela ye mpe tolobaki: — Tika ete mokano ya
Nkolo esalema! 15 Sima na biso kolekisa mikolo
wana na Sezarea, tobongisaki biloko na biso mpe
tokendeki na Yelusalemi. 16 Bayekoli mosusu ya
Sezarea bakendeki kotika biso; bamemaki biso na
ndako ya Minaso, epai wapi tovandaki. Azalaki moto
ya Shipre, mpe akomaki moyekoli wuta kala. 17 Tango
tokomaki na Yelusalemi, bandeko bayambaki biso na
esengo. 18 Mokolo oyo elandaki, Polo amemaki biso
epai ya Jake, mpe bakambi nyonso ya Lingomba
bayaki kuna. 19 Sima na ye kopesa bango mbote,
Polo akomaki koyebisa bango likambo moko na
moko, oyo Nzambe asalaki kati na bato ya bikolo
ya bapaya, na nzela ya lotomo na ye. 20 Sima
na bango koyoka ye, bakumisaki Nzambe. Bongo
balobaki na Polo: — Ndeko, ozali komona motango
ya bankoto ya Bayuda oyo bakomi bandimi, mpe
bango nyonso bazali na bolingo makasi mpo na
Mobeko ya Moyize. 21 Nzokande, bayokaki sango
ete oteyaka na Bayuda nyonso oyo bavandaka kati
na bato ya bikolo ya bapaya ete batosa te Mobeko
ya Moyize, mpe ete olobaka na bango ete bakata
lisusu te ngenga ya bana na bango mpe batika
kosalela bokoko ya Bayuda. 22 Boye tosala nini?
Pamba te bakoyoka kaka ete okomi awa. 23 Sala
makambo oyo tokoyebisa yo: Tozali awa na mibali

minei oyo balapa ndayi. 24 Zwa bango, mipetola
elongo na bango mpe futela bango mbongo mpo
ete bakatisa suki. Na bongo, bato nyonso bakoyeba
ete sango oyo bazali koyoka na tina na yo ezali ya
lokuta, mpe bakososola ete yo moko mpe otosaka
Mobeko. 25 Mpo na bato ya bikolo ya bapaya oyo
bakomi bandimi, tokomeli bango mikano na biso ete
basengeli te kolia misuni ya banyama oyo ebonzami
lokola mbeka epai ya banzambe mosusu, basengeli te
komela makila, basengeli te kolia nyama oyo babomi
na kozanga kobimisa makila, basengeli te kosala
kindumba ya lolenge nyonso. 26 Mokolo oyo elandaki,
Polo amemaki bato yango mpe amipetolaki elongo na
bango. Bongo akotaki na Tempelo mpo na koyebisa
mokolo oyo tango ya komipetola ekosila, mokolo oyo
bakobonza mbeka mpo na moko na moko kati na
bango. 27 Tango mikolo sambo ekomaki pene ya
kokoka, Bayuda ya mokili ya Azia bamonaki Polo
kati na lopango ya Tempelo. Batombokisaki ebele
nyonso ya bato mpe bakangaki ye 28 na koganga:
— Bato ya Isalaele, bosunga biso! Botala moto oyo
azali koteya bato nyonso mpe na bisika nyonso,
ete batelemela bato na biso, Mobeko na biso mpe
Tempelo oyo. Lisusu, akotisi bato ya Grese kati na
Tempelo mpe akomisi esika oyo ya bule mbindo.
29 Balobaki bongo mpo ete, liboso, bamonaki Polo
elongo na Trofime, moto ya Efeso, kati na engumba
mpe bakanisaki ete Polo akotisaki ye kati na Tempelo.
30 Mobulu makasi ekotaki kati na engumba mobimba,
mpe ebele ya bato oyo bawutaki bipai na bipai
bayaki na lombangu. Bakangaki Polo, babimisaki ye
libanda ya Tempelo mpe, mbala moko, bakangaki
bikuke na yango. 31 Wana bazalaki koluka koboma
Polo, sango ekomaki kino na matoyi ya mokonzi ya
basoda ya Rome ete mobulu ekoti kati na Yelusalemi
mobimba. 32 Mbala moko, azwaki basoda elongo
na bakonzi na bango, mpe bakendeki na lombangu
epai ebele ya bato bazalaki. Tango kaka bamonaki
mokonzi ya basoda elongo na basoda na ye, batikaki
kobeta Polo. 33 Mokonzi ya basoda apusanaki,
akangaki Polo mpe apesaki mitindo ete bakanga
ye minyololo mibale. Bongo atunaki soki Polo azali
nani mpe asali nini. 34 Kati na ebele ya bato oyo
batondaki wana, bamoko bazalaki koganga mpo
na likambo moko, mpe bamosusu, mpo na likambo
mosusu. Lokola mokonzi ya basoda azalaki kososola
te bosolo ya likambo, mpo na mobulu oyo ebimaki,
apesaki mitindo ete bamema Polo kati na lopango
ya basoda. 35 Tango Polo atiaki matambe na ye na
binyatelo ya ematelo, basoda bakumbaki ye, mpo ete
bato bazalaki kotia mobulu makasi. 36 Bato nyonso
bazalaki kolanda ye na koganga: — Akufa! 37 Wana
balingaki kokotisa ye kati na lopango ya basoda, Polo
atunaki mokonzi ya basoda: — Nakoki koyebisa yo
likambo moko? Mokonzi ya basoda atunaki Polo: —
Oyebi koloba lokota ya Greki? 38 Boni, ezali yo te
moto ya Ejipito oyo akotisaki mobulu na mikolo oyo
eleki mpe amemaki batomboki nkoto minei kati na
esobe? 39 Polo azongisaki: — Te, ezali ngai te! Ngai
nazali Moyuda ya Tarse, kati na mokili ya Silisi, mpe
moto ya engumba moko ya tina mingi. Nabondeli
yo, pesa ngai nzela ya koloba na bato. 40 Sima na
mokonzi ya basoda kopesa ye nzela, Polo atelemaki
na binyatelo mpe atombolaki loboko. Bato batikaki
makelele, mpe Polo akomaki koloba na bango na
lokota ya Arami:

22 — Bandeko mpe batata, boyoka sik'oyo ndenge
nini nalingi komilongisa. 2 Tango bayokaki Polo
koloba na lokota ya Arami, bavandaki lisusu kimia
koleka. Bongo, Polo alobaki: 3 — Nazali Moyuda,
nabotama na Tarse kati na Silisi, kasi nakoli kaka
awa, na engumba oyo ya Yelusalemi. Gamalieli nde
azalaki molakisi na ngai; ye nde ateyaki ngai na
bosolo nyonso Mobeko ya bakoko na biso. Nazalaki
na bolingo makasi mpo na Nzambe, ndenge bino
nyonso bozali na yango lelo. 4 Nanyokolaki bato
oyo bazalaki kolanda Nzela oyo kino koboma bango,
nazalaki kokanga mibali mpe basi, mpe kobwaka
bango na boloko. 5 Mokonzi ya Banganga-Nzambe
mpe lisanga mobimba ya bakambi bakoki kotatola
bosolo ya makambo oyo nazali koloba. Bango nde
kutu bapesaki ngai mikanda mpo ete nakende kopesa
na bandeko na bango ya Damasi. Boye, nakendeki
kuna mpo na kokanga bato mpe komema bango na
Yelusalemi, mpo ete bapesa bango etumbu. 6 Wana
nazalaki na nzela mpe nakomaki pene ya Damasi, na
ngonga pene ya midi, namonaki mbala moko pole
makasi kowuta na Likolo mpe kongengela ngai. 7
Nakweyaki na mabele mpe nayokaki mongongo moko
koloba na ngai: « Saulo, Saulo, mpo na nini ozali
konyokola Ngai? » 8 Natunaki: « Nkolo, yo nani? »
Alobaki na ngai: « Nazali Yesu ya Nazareti, oyo yo
ozali konyokola. » 9 Bato oyo bazalaki na ngai elongo

bamonaki pole yango, kasi bayokaki te mongongo
ya moto oyo azalaki koloba na ngai. 10 Natunaki: «
Nkolo, nasala nini? » Nkolo alobaki na ngai: « Telema,
kende na Damasi; kuna, bakoyebisa yo makambo
nyonso oyo osengeli kosala. » 11 Baninga na ngai
basimbaki ngai na loboko mpe bamemaki ngai kino na
Damasi, pamba te kongenga ya pole wana ebomaki
ngai miso. 12 Ezalaki na moto moko kuna, kombo na
ye ezalaki « Ananiasi. » Azalaki kotosa makambo
ya Nzambe ndenge Mobeko ezalaki kotinda, mpe
azalaki na lokumu mingi na miso ya Bayuda nyonso
ya engumba wana. 13 Ayaki kokutana na ngai mpe
alobaki: « Ndeko na ngai, Saulo, mona lisusu. »
Mpe kaka na tango yango, nazwaki lisusu makoki ya
komona mpe namonaki ye. 14 Bongo alobaki na ngai:
« Nzambe ya bakoko na biso apona yo wuta kala mpo
ete oyeba mokano na Ye, omona Moto na sembo
mpe oyoka mongongo na Ye. 15 Okozala motatoli na
Ye liboso ya bato nyonso, mpo na koyebisa bango
makambo nyonso oyo osili komona mpe koyoka. 16
Mpo na nini ozali kolekisa tango? Telema, zwa libatisi
mpe belela Kombo ya Nkolo mpo ete opetolama
na masumu na yo. » 17 Sima na ngai kozonga na
Yelusalemi, wana nazalaki kosambela na Tempelo,
nakweyaki na Molimo 18 mpe nayokaki Nkolo koloba
na ngai: « Sala noki, bima na Yelusalemi, pamba
te bato na yango bakondima te litatoli oyo okoloba
na tina na Ngai. » 19 Nazongisaki: « Nkolo, bato
wana bayebi malamu ete nazalaki kotambola na
bandako ya mayangani mpo na kobwaka na boloko
mpe kobetisa fimbu, bato oyo bazalaki kondimela
Yo. 20 Tango basopaki makila ya Etieni, motatoli na
Yo, ngai mpe nazalaki wana, nandimaki makambo
oyo esalemaki mpe nazalaki kokengela bilamba ya
bato oyo babomaki ye. » 21 Kasi Nkolo azongiselaki
ngai: « Kende, nakotinda yo mosika, epai ya bato ya
bikolo ya bapaya. » 22 Bato bayokaki Polo kino tango
alobaki maloba wana. Boye, batombolaki mingongo
na bango mpe bagangaki: — Bolongola ye na mokili!
Asengeli te kozala na bomoi! 23 Lokola bazalaki
koganga makasi mpe kobwaka bilamba na bango
mpe putulu na likolo, 24 mokonzi ya basoda apesaki
mitindo ete bakotisa Polo kati na lopango ya basoda
mpe babeta ye fimbu, mpo ete aloba polele tina
nini Bayuda bazali koganga bongo mpo na ye. 25
Wana bazalaki kokanga Polo basinga, Polo atunaki
mokonzi oyo azalaki wana: — Boni, mibeko epesi
penza ndingisa ya kobeta moto ya Rome fimbu, wana
bosambisi ye nanu te? 26 Tango mokonzi ayokaki
bongo, akendeki koyebisa mokonzi ya basoda: —
Okosala nini? Tata oyo azali moto ya Rome. 27 Mbala
moko, mokonzi ya basoda akendeki epai ya Polo mpe
atunaki ye: — Yebisa ngai solo, ozali penza moto ya
Rome? Azongisaki: — Iyo, ezali bongo! 28 Mokonzi
ya basoda alobaki: — Nafutaki mbongo mingi mpo
na kozwa makoki ya kokoma moto ya Rome. Polo
azongisaki: — Kasi ngai, nazali moto ya Rome ya
kobotama. 29 Mbala moko, bato oyo balingaki kobeta
ye fimbu batikaki ye. Mokonzi ya basoda akomaki
kobanga tango asosolaki ete tata oyo ye akangaki
minyololo azali penza moto ya Rome. 30 Mokolo oyo
elandaki, lokola mokonzi ya basoda azalaki na posa
ya koyeba malamu tina oyo Bayuda bafundelaki Polo,
apesaki mitindo ete bafungola Polo minyololo; mpe
abengisaki bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bato
ya Likita-Monene mpo ete basala mayangani. Bongo
amemaki Polo mpe atiaki ye liboso na bango.

23 Polo atalaki bato nyonso ya Likita-Monene
mpe alobaki: — Bandeko na ngai, kino na
moyi ya lelo, nazali kotambola na motema ya peto
liboso ya Nzambe. 2 Kasi Ananiasi, mokonzi ya
Banganga-Nzambe, apesaki bato oyo bazalaki pene
ya Polo mitindo ete babeta ye na monoko. 3 Bongo
Polo alobaki na ye: — Nzambe akobeta yo, yo mir
oyo bapakola langi ya pembe! Ovandi wana mpo
na kosambisa ngai ndenge Mobeko ezali kosenga,
nzokande yo nde moto obuki Mobeko mpo ete opesi
mitindo ete babeta ngai! 4 Bato oyo batelemaki pene
ya Polo balobaki: — Ebandi ndenge nini ofinga mbala
moko mokonzi ya Banganga-Nzambe, ya Nzambe! 5
Polo azongisaki: — Bandeko, nayebaki te ete azali
mokonzi ya Banganga-Nzambe, pamba te nayebi
malamu ete ekomama: « Okolobaka mabe te na tina
na mokambi ya bato na yo. » 6 Lokola Polo ayebaki
ete, kati na bato ya Likita-Monene, bamoko bazalaki
Basaduseo, mpe bamosusu, Bafarizeo, agangaki
kati na Likita-Monene: — Bandeko na ngai, nazali
Mofarizeo, mwana ya Bafarizeo; nazali kosamba
mpo na elikya na biso ya lisekwa ya bakufi. 7
Tango kaka alobaki bongo, koswana makasi ekotaki
kati na Bafarizeo mpe Basaduseo, mpe mayangani
ekabwanaki; 8 pamba te Basaduseo balobaka ete
lisekwa ezalaka te, ba-anjelu bazalaka te, milimo mpe

ezalaka te; nzokande, Bafarizeo bandimaka makambo
wana nyonso. 9 Makelele emataki makasi penza.
Boye ndambo ya balakisi ya Mobeko oyo bazalaki
Bafarizeo batelemaki mpe batombolaki mingongo na
mpiko nyonso: — Solo, tomoni ata mabe moko te
ya kopamela moto oyo. Nani ayebi? Tango mosusu
molimo to anjelu nde alobaki na ye. 10 Lokola tembe
ekomaki makasi koleka, mokonzi ya basoda abangaki
ete bakata Polo biteni-biteni; apesaki mitindo na
basoda ete bakita, balongola ye kati na bango mpe
bamema ye kati na lopango ya basoda. 11 Na butu
oyo elandaki, Nkolo abimelaki Polo kati na emoniseli
mpe alobaki na ye: — Yika mpiko! Ndenge kaka
otatolaki na tina na Ngai kati na Yelusalemi, ndenge
mpe osengeli kotatola kati na Rome. 12 Na tongo
ya mokolo oyo elandaki, Bayuda basalelaki Polo
likita; balapaki ndayi ete bakolia te mpe bakomela
ata eloko moko te kino bakoboma Polo. 13 Motango
ya bato oyo basalelaki Polo likita yango ezalaki bato
koleka tuku minei. 14 Bakendeki epai ya bakonzi ya
Banganga-Nzambe mpe bakambi ya bato mpo na
koloba na bango: — Tolapi ndayi ete tokolia eloko
moko te kino tokoboma Polo. 15 Bino mpe bato ya
Likita-Monene, bokende sik'oyo epai ya mokonzi ya
basoda mpe bosenga ete bamema Polo liboso na
bino, lokola nde bolingi koyekola malamu likambo
na ye. Bongo na ngambo na biso, tosili komibongisa
mpo na koboma ye liboso ete akoma awa. 16 Kasi
tango mwana mobali ya ndeko mwasi ya Polo ayokaki
motambo yango, akendeki na lopango ya basoda,
akotaki mpe akebisaki Polo. 17 Bongo Polo abengaki
mokonzi moko ya basoda nkama moko mpe alobaki
na ye: — Mema elenge mobali oyo epai ya mokonzi,
pamba te azali na likambo ya koyebisa ye. 18 Boye,
mokonzi yango amemaki ye epai ya mokonzi ya
basoda mpe alobaki: — Mokangami Polo abengaki
ngai mpe asengaki na ngai ete namemela yo elenge
mobali oyo, pamba te azali na likambo ya koyebisa
yo. 19 Mokonzi ya basoda akamataki elenge mobali
na loboko, amemaki ye na pembeni mpe atunaki
ye: — Likambo nini olingi koyebisa ngai? 20 Elenge
mobali azongisaki: — Bayuda bayokani kosenga
na yo ete, lobi, omemela bango Polo liboso ya
Likita-Monene, lokola nde balingi koyekola lisusu
likambo na ye. 21 Kasi kondima bosenga na bango
te, pamba te bato koleka tuku minei kati na bango
bazali kobongisa motambo mpo na kokanga ye;
balapaki ndayi ete bakolia te mpe bakomela ata eloko
moko te kino bakoboma Polo. Makambo nyonso esili
kobongisama mpe bazali kozela kaka ndingisa na yo.
22 Mokonzi ya basoda atikaki elenge mobali yango
ete azonga; kasi liboso ete akende, akebisaki ye: —
Koloba na moto moko te likambo oyo oyebisi ngai.
23 Sima na mwa tango moke, mokonzi ya basoda
abengisaki bakonzi mibale ya basoda nkama moko
mpe alobaki na bango: — Bobongisa basoda nkama
mibale, basoda tuku sambo oyo batambolaka na
bampunda mpe basoda mosusu nkama mibale, mpo
ete bakende na Sezarea, na ngonga ya libwa ya
butu. 24 Bobongisa bampunda mpo na komema
Polo mpo ete akoma malamu epai ya moyangeli
Felikisi. 25 Boye, akomelaki moyangeli mokanda oyo:
26 Tata moyangeli Felikisi, yamba mbote ewuti epai
na ngai Klodiusi Lisiasi. 27 Bayuda bakangaki moto
oyo natindeli yo. Tango balingaki koboma ye, nayaki
elongo na basoda mpe nakangolaki ye, pamba te
nayokaki sango ete azali moto ya Rome. 28 Lokola
nalingaki koyeba malamu tina oyo bafundelaki ye,
namemaki ye liboso ya Likita-Monene na bango. 29
Namonaki ete bafundaki ye kaka mpo na makambo
oyo etali mobeko na bango, kasi balongaki te kofunda
ye mpo na mabe moko oyo ekoki kopesa ye etumbu
ya kufa to ya boloko. 30 Tango bayebisaki ngai
ete Bayuda basaleli ye likita mpo na koboma ye,
nazwaki mokano ya kotinda ye epai na yo noki penza;
mpe napesaki lisusu mitindo na bato oyo bafundaki
ye ete baya kofunda ye epai na yo. 31 Kolanda
mitindo oyo basoda bazwaki, bakamataki Polo mpe
bamemaki ye butu-butu kino na Antipatrisi. 32 Mokolo
oyo elandaki, basoda oyo batambolaka na makolo
bazongaki na lopango ya basoda mpe batikaki basoda
oyo batambolaka likolo ya bampunda kokende elongo
na ye. 33 Tango bakomaki na Sezarea, basoda oyo
batambolaka likolo ya bampunda bapesaki mokanda
yango epai ya moyangeli mpe balakisaki ye Polo. 34
Moyangeli atangaki mokanda yango mpe atunaki soki
Polo azali moto ya mboka nini. Wana ayokaki ete
azali moto ya Silisi, 35 alobaki na ye: — Nakoyoka
yo tango bato oyo bafundaki yo bakokoma. Bongo
apesaki mitindo ete bakengela Polo kati na ndako ya
mokonzi Erode.

24 Sima na mikolo mitano, Ananiasi, mokonzi ya
Banganga-Nzambe, ayaki na Sezarea, elongo

na ndambo ya bakambi mpe molobeli Tertile, mpo na
kofunda Polo epai ya moyangeli. 2 Tango babengisaki
Polo, Tertile akomaki kofunda ye liboso ya Felikisi na
maloba oyo: — Tata moyangeli Felikisi, ezali mpo na
yo nde tozali na kimia ya solo, mpe mpo na bwanya
na yo nde mbongwana ya solo ekota kati na ekolo
oyo. 3 Tata moyangeli Felikisi, na bisika nyonso mpe
na tango nyonso, tondimaka yango mpe totondaka yo
mingi penza. 4 Kasi, tolingi te kozwa yo tango molayi.
Nabondeli yo: salela biso ngolu ya koyoka biso na
mwa tango moke. 5 Biso, tomoni ete mosala ya moto
oyo ezali: kotia mobulu; azali kobimisa mobulu kati na
Bayuda nyonso ya mokili mobimba. Azali mokambi ya
lingomba moko ya bato ya Nazareti, 6 mpe amekaki
kutu kobebisa bosantu ya Tempelo, yango wana
tokangaki ye. [Tozalaki na posa ya kosambisa ye
kolanda Mobeko na biso, 7 kasi Lisiasi, mokonzi
ya basoda, ayaki mpe abotolaki ye na maboko na
biso na makasi. 8 Apesaki bato oyo bafundaki ye
mitindo ete baya epai na yo.] Soki yo moko otuni ye
mituna, okososola ete makambo oyo tofundeli ye
ezali ya solo. 9 Bayuda babetaki sete na makambo
oyo bafundelaki ye. 10 Tango moyangeli apesaki
Polo nzela ya koloba, Polo azongisaki: — Nayebi
solo ete ozali mosambisi ya ekolo oyo wuta mibu
ebele. Boye, nazali na esengo ya kosamba liboso
na yo. 11 Yo moko okoki koluka koyeba malamu ete
eleki nanu mikolo zomi na mibale te wuta nakendeki
na Yelusalemi mpo na kosambela Nzambe. 12 Mpe
bato oyo bafundi ngai batikala nanu kokuta ngai te
nazali kotia tembe na moto to nazali kotindika bato
ete batomboka, ezala kati na Tempelo to kati na
bandako ya mayangani to mpe kati na engumba. 13
Bakolonga mpe te kotalisa bosolo ya makambo oyo
bafundeli ngai sik'oyo. 14 Nzokande, nandimi ete
nasalelaka Nzambe ya bakoko na biso, wana nazali
kolanda Nzela oyo bango bazali kobenga « binzambe-
nzambe. » Nandimaka nyonso oyo ekomama kati
na Mobeko mpe kati na mikanda ya basakoli. 15
Boye ngai, ndenge moko na bango, nazalaka na
elikya na Nzambe ete bato nyonso bakosekwa, ezala
bato ya sembo to bato mabe. 16 Yango wana, ngai
mpe nasalaka tango nyonso makasi mpo na kobatela
motema na ngai peto, liboso ya Nzambe mpe liboso
ya bato. 17 Sima na ngai kosala mibu ebele na
libanda ya Yelusalemi, nazongaki na mboka na ngai
mpo na komemela bato bakelela ya ekolo na ngai
lisungi, mpe mpo na kobonzela Nzambe makabo. 18
Bakutaki ngai nasilisi komipetola kati na Tempelo;
ezalaki na ebele ya bato te elongo na ngai, mobulu
mpe te. 19 Kasi ezali ndambo ya Bayuda ya Azia,
oyo bazalaki wana, nde basengelaki kotelema liboso
na yo mpo na kofunda ngai, soki solo bazwaki ngai
na likambo. 20 To mpe lisusu, tika ete bato oyo bazali
awa baloba bango moko mabe oyo bazwaki ngai
tango nasambaki liboso ya Likita-Monene, 21 longola
kaka liloba oyo nabimisaki, wana natelemaki liboso
na bango: « Bozali kosambisa ngai lelo mpo ete
nandimaka ete bakufi bakosekwa! » 22 Felikisi, oyo
ayebaki malamu makambo oyo etali Nzela, azongisaki
bango mpe alobaki: — Nakoyekola malamu likambo
na bino tango mokonzi ya basoda, Lisiasi, akoya. 23
Boye, apesaki mitindo epai ya mokonzi ya basoda
nkama moko ete abatela Polo lokola mokangami kati
na boloko, kasi atikela ye mwa bonsomi mpe apesa
bandeko na ye nzela mpo ete basunga ye. 24 Sima
na mwa mikolo, Felikisi ayaki elongo na mwasi na
ye, Drusiye, oyo azalaki Moyuda; abengisaki Polo
mpe akomaki koyoka ye na tina na makambo oyo
etali kondima kati na Yesu-Klisto. 25 Kasi, wana Polo
akomaki koloba na tina na bosembo, komikanga mpe
kosambisama oyo ezali koya, Felikisi ayokaki somo
mpe alobaki na ye: — Ekoki mpo na sik'oyo! Okoki
kolongwa. Soki nazwi lisusu tango, nakobengisa yo.
26 Felikisi azalaki kobengisa ye mbala na mbala mpo
na kosolola na ye, na elikya ete Polo akopesa ye
kanyaka. 27 Sima na mibu mibale, Porsiusi Festisi
akomaki moyangeli na esika ya Felikisi oyo, mpo na
kosepelisa Bayuda, atikaki Polo kati na boloko.

25 Mikolo misato sima na ye koya kati na etuka,
Festisi alongwaki na Sezarea mpo na kokende
na Yelusalemi 2 epai wapi bakonzi ya Banganga-
Nzambe mpe bakambi ya Bayuda bakendeki kokutana
na ye mpo na kofunda Polo. Babondelaki mingi Festisi
3 mpo ete asalela bango ngolu ya kotinda Polo na
Yelusalemi, pamba te basalaki mabongisi ya kotiela
ye motambo na nzela mpo na koboma ye. 4 Kasi
Festisi azongiselaki bango: — Polo azali nanu kati na
boloko, na Sezarea; mpe kala mingi te, nakozonga
kuna. 5 Tika ete tokende nzela moko na ndambo
ya bakambi na bino, mpo ete, soki moto yango
asalaki mabe, bafundela ye kuna. 6 Festisi asalaki
mikolo pene mwambe to zomi elongo na bango,

mpe azongaki na Sezarea. Mokolo oyo elandaki
bozongi na ye, avandaki na esambiselo mpe apesaki
mitindo ete bamemela ye Polo. 7 Tango kaka Polo
akomaki wana, Bayuda oyo bawutaki na Yelusalemi
bazingelaki ye mpe bakomaki kofunda ye na tina na
makambo mingi ya mabe makasi, oyo bango moko
bazangaki kutu makoki mpo na kotalisa bosolo na
yango. 8 Polo asambaki boye: — Nasalaki mabe
moko te, nabukaki ata mobeko moko te ya Bayuda
to ya Tempelo to mpe ya Sezare. 9 Kasi lokola
Festisi alingaki kosepelisa Bayuda, atunaki Polo: —
Boni, olingi kozonga na Yelusalemi mpe kosamba
kuna liboso na ngai mpo na makambo oyo? 10 Polo
azongisaki: — Te, natelemi liboso ya esambiselo
ya Sezare; ezali awa nde nasengeli kosamba. Yo
moko oyebi malamu ete nasali Bayuda ata likambo
moko te ya mabe. 11 Soki nasali mabe to nasali
likambo oyo ekoki komemela ngai etumbu ya kufa,
nandimi kokufa. Kasi soki makambo oyo Bayuda
bafundeli ngai ezali ya lokuta, moto moko te azali
na makoki ya kokaba ngai na maboko na bango.
Tika ete Sezare akata likambo na ngai! 12 Sima
na Festisi kokabola makanisi elongo na bapesi toli
na ye, alobaki na Polo: — Lokola osengi kokende
kosamba liboso ya Sezare, okokende solo kosamba
liboso na ye. 13 Sima na mwa mikolo, mokonzi
Agripa elongo na Berenise bayaki na Sezarea mpo
na kopesa Festisi mbote. 14 Lokola balekisaki kuna
mikolo mingi, Festisi ayebisaki mokonzi likambo
ya Polo; alobaki: — Ezali awa na moto moko oyo
Felikisi atikaki kati na boloko. 15 Tango nakendeki
na Yelusalemi, bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
bakambi ya Bayuda bayaki kofunda ye epai na ngai,
mpe basengaki ete nakatela ye etumbu. 16 Kasi
nayebisaki bango ete bato ya Rome bazalaka na
ezaleli te ya kokatela moto etumbu soki asambi nanu
te na bato oyo bafundi ye, mpe soki azwi nanu nzela
te ya kozongisa biyano na makambo oyo bafundeli
ye. 17 Tango bayaki awa, nalekisaki tango te; kasi
mokolo oyo elandaki, navandaki na esambiselo mpe
napesaki mitindo ete bamemela ngai moto yango.
18 Tango bato oyo bafundaki ye batelemaki mpo na
koloba, balongaki te kotalisa bosolo ya makambo
mabe oyo bafundelaki ye, ndenge ngai nazalaki
kokanisela. 19 Batianaki tembe na tina na lolenge na
bango ya kosambela, mpe na tina na moto moko oyo
asila kokufa, moto oyo Polo azalaki koloba na tina na
ye ete azali na bomoi; kombo ya moto yango ezalaki
« Yesu. » 20 Lokola nayebaki te ndenge nini nakoki
kokata likambo ya lolenge oyo, natunaki ye soki alingi
kokende na Yelusalemi mpo ete bakata likambo na
ye kuna. 21 Kasi Polo asengaki ete akende kosamba
liboso ya mokonzi monene. Boye, napesaki mitindo
ete babatela ye kati na boloko kino tango nakotinda
ye epai ya Sezare. 22 Agripa alobaki na Festisi: —
Nazali na posa ya koyoka moto wana, ngai moko.
Festisi azongisaki: — Okoyoka ye lobi. 23 Mokolo
oyo elandaki, Agripa mpe Berenise bayaki na lokumu
nyonso, mpe bakotaki na ndako oyo basambiselaka
bato, elongo na bakonzi ya basoda mpe bakambi ya
engumba. Na mitindo ya Festisi, bayaki na Polo. 24
Festisi alobaki: — Mokonzi Agripa mpe bino nyonso
oyo bozali elongo na biso awa, bozali komona moto
oyo! Lisanga mobimba ya Bayuda bayaki kokutana
na ngai na tina na ye, na Yelusalemi mpe awa kati na
Sezarea, bazalaki koganga ete asengeli kokufa. 25
Nzokande, mpo na ngai, namonaki likambo moko
te oyo ekokaki komemela ye etumbu ya kufa. Kasi
lokola ye moko asengi ete akende kosamba liboso
ya mokonzi monene, ngai mpe nazwi mokano ya
kotinda ye na Rome. 26 Lokola nazali na likambo
moko te ya malonga ya kokomela mokonzi monene
na tina na ye, nayei na ye mpo ete asamba liboso na
bino nyonso, mpe mingi-mingi liboso na yo, mokonzi
Agripa, mpo ete nakoka kozwa likambo ya kokomela
mokonzi monene, sima na biso kotuna ye mituna. 27
Pamba te namoni ete tina ezali te ya kotinda moto ya
boloko na Rome, soki nalongi te kolimbola malamu
likambo oyo bafundeli ye.

26 Agripa alobaki na Polo: — Napesi yo nzela
ya koloba. Boye, Polo atombolaki loboko mpe
abandaki kosamba: 2 — Mokonzi Agripa, nazali na
esengo mingi ya kosamba lelo liboso na yo, na tina
na makambo nyonso oyo Bayuda bafundeli ngai,
3 pamba te oyebi malamu bizaleli mpe tembe ya
Bayuda. Boye nasengi na yo ete ozala na motema
monene mpo na koyoka ngai. 4 Bayuda nyonso
bayebi evandeli na ngai, wuta na bomwana na ngai,
kobanda na ebandeli ya bomoi na ngai, kati na ekolo
na ngai, mpe ezala kati na Yelusalemi. 5 Bayebi
ngai wuta kala mpe bakoki kotatola, soki balingi, ete
natambolisaki bomoi na ngai lokola Mofarizeo, na
botosi makasi ya mibeko, ndenge lingomba na biso

esengaka. 6 Mpe nazali kosamba lelo mpo na elikya
na ngai kati na elaka oyo Nzambe apesaki na bakoko
na biso. 7 Bato ya mabota na biso zomi na mibale
basalelaki Nzambe, butu mpe moyi, na kolemba te,
mpo ete bazalaki na elikya ete bakomona kokokisama
ya elaka yango. Mokonzi Agripa, ezali kaka mpo na
elikya yango nde Bayuda bafundi ngai. 8 Mpo na
nini, kati na bino, bozali kondima te ete Nzambe
akoki kosekwisa bakufi? 9 Ngai moko mpe nazalaki
liboso kokanisa ete esengeli na ngai kosala nyonso
oyo ekoki kosalema, mpo na kotelemela Kombo
ya Yesu ya Nazareti. 10 Ezali mosala yango nde
nasalaki kati na Yelusalemi: natiaki basantu ebele
na boloko, na ndingisa ya bakonzi ya Banganga-
Nzambe; boye, tango bazalaki koboma bango, ngai
mpe nazalaki kondima. 11 Kati na bandako nyonso ya
mayangani, nazalaki mbala mingi kotambola mpo na
kopesa bango bitumbu mpe kotinda bango na makasi
ete bafinga Yesu-Klisto. Na zuwa na ngai oyo eleka
ndelo, nazalaki kolanda bango kino na bingumba
ya bapaya mpo na konyokola bango. 12 Ezali mpo
na yango nde nakendeki na Damasi, na bokonzi
mpe na etinda ya bakonzi ya Banganga-Nzambe. 13
Mokonzi, na ngonga ya midi, wana nazalaki kokende,
namonaki pole moko kowuta na likolo, elekaki kutu
ata kongenga ya moyi; pole yango ezipaki ngai mpe
bato oyo bazalaki kotambola elongo na ngai. 14
Tokweyaki biso nyonso na mabele, mpe nayokaki
mongongo moko koloba na ngai na lokota ya Arami: «
Saulo, Saulo, mpo na nini ozali konyokola Ngai? Ezali
pasi mpo na yo komibamba na basende. » 15 Bongo
natunaki: « Nkolo, yo nani? » Nkolo azongisaki: «
Ngai, nazali Yesu oyo yo ozali konyokola. 16 Kasi
lamuka mpe telema! Pamba te namimonisi epai na
yo mpo na kokomisa yo mosali na Ngai mpe motatoli
ya makambo oyo osili komona, mpe ya makambo
oyo nakolakisa yo na sima. 17 Nakokangola yo
wuta na maboko ya bato ya ekolo na yo mpe na
maboko ya bato ya bikolo ya bapaya. Nakotinda yo
epai na bango 18 mpo ete ofungola bango miso,
olongola bango na molili mpe omema bango na
pole; mpo ete olongola bango na se ya bokonzi ya
Satana mpe omema bango epai ya Nzambe, na tina
ete bazwa bolimbisi ya masumu mpe libula kati na
bato oyo babulisama na nzela ya kondima kati na
Ngai. » 19 Boye, mokonzi Agripa, wuta tango wana,
nandimaki kotosa emoniseli oyo ewutaki na Likolo. 20
Nateyaki liboso bavandi ya Damasi; sima, nateyaki
bavandi ya Yelusalemi, ya Yuda mobimba mpe ya
bikolo ya bapaya: nateyaki bango ete basengeli
kobongola mitema, kozonga epai ya Nzambe mpe,
na nzela ya misala na bango, kolakisa penza ete
babongoli mitema. 21 Ezali kaka mpo na tina oyo
nde Bayuda bakangaki ngai kati na Tempelo mpe
balukaki koboma ngai. 22 Kasi kino lelo, Nzambe
azali kobatela ngai; yango wana natelemi awa mpo
na kotatola liboso ya bato pamba mpe bato minene.
Nazali koteya makambo mosusu te, bobele makambo
oyo basakoli mpe Moyize baloba ete ekokokisama
solo: 23 Klisto akomona pasi mpe akozala moto ya
liboso ya kosekwa kati na bakufi mpo na kosakola
pole ya lobiko epai ya Bayuda mpe epai ya bato
ya bikolo ya bapaya. 24 Wana Polo azalaki nanu
koloba, Festisi akataki ye maloba mpe agangelaki
ye: — Ozali na liboma, Polo! Boyebi oyo otondi na
yango ekomisi yo liboma! 25 Polo azongisaki: —
Tata mokonzi Festisi, nazali na liboma te. Makambo
oyo nazali koloba ezali ya solo mpe ezali penza
na nzela. 26 Mokonzi Agripa kutu ayebi makambo
oyo malamu; yango wana nazali koloba na molende
nyonso liboso na ye. Nandimisami ete abungi ata
likambo moko te kati na makambo yango, pamba
te esalemaki na nkuku te. 27 Mokonzi Agripa, boni,
ondimaka basakoli? Nayebi malamu ete ondimaka
bango. 28 Agripa alobaki na Polo: — Okanisi ete
okoki kondimisa ngai kokoma Moklisto kaka na mwa
tango moke? 29 Polo azongisaki: — Ezala na tango
molayi to na tango moke, nazali kosambela Nzambe
ete, yo moko kaka te, kasi elongo na bato nyonso oyo
bazali koyoka ngai lelo, bokoma lokola ngai, longola
kaka minyololo oyo! 30 Wana azalaki koloba bongo,
mokonzi, moyangeli, Berenise mpe bato nyonso
oyo bazalaki elongo na bango batelemaki. 31 Wana
bazalaki kobima, balobanaki bango na bango: —
Moto oyo asali mabe ata moko te oyo ekoki komemela
ye etumbu ya kufa to ya boloko. 32 Agripa alobaki na
Festisi: — Soki moto oyo asengaki te kosamba liboso
ya Sezare, esengelaki kotika ye.

27 Tango bazwaki mokano ya kozwa masuwa mpo
na kokende na Itali, bapesaki Polo elongo na
ndambo ya bakangami na maboko ya Juliusi oyo
azalaki mokonzi ya basoda nkama moko ya Rome,
kati na mampinga ya mokonzi monene. 2 Tomataki

na masuwa oyo ewutaki na engumba Adramite mpo
na kokende na mabongo ya pembeni-pembeni ya
mokili ya Azia, mpe tokendeki; Arisitarke, moto ya
Masedwane ya Tesalonika, azalaki na biso elongo. 3
Mokolo oyo elandaki, tosemaki na engumba Sidoni.
Lokola Juliusi atalisaki bolingo monene epai ya Polo,
apesaki ye nzela ya kokende kotala balingami na ye
mpo ete akoka kozwa masungi epai na bango. 4 Sima
na biso kolongwa wana, tozongelaki mobembo na biso
mpe tozalaki konana pembeni-pembeni ya esanga ya
Shipre, mpo na kokima mipepe oyo ezalaki kobeta
biso makasi mpe kopekisa biso kokende liboso. 5
Sima na biso kokatisa ebale monene oyo eleka
pembeni-pembeni ya Silisi mpe ya Pafili, tosemaki
na Mira, kati na mokili ya Lisi. 6 Kuna, mokonzi ya
basoda nkama moko amonaki masuwa moko ya
engumba Alekizandri, oyo ezalaki kokende na Itali,
mpe akotisaki biso kati na yango. 7 Masuwa yango
ezalaki kotambola malembe penza; boye tosalaki
mikolo mwa mingi ya mobembo, mpe tokomaki na
Sinide na pasi penza. Lokola mpe mopepe ezalaki
kopekisa biso kokende liboso, tolekaki Salimoni mpe
tokendeki na ngambo ya sude ya esanga ya Kreti. 8
Tozalaki konana pembeni-pembeni ya esanga yango
na pasi penza kino tokomaki na esika oyo babengaka
« Mabongo kitoko, » pene ya engumba Laseya. 9
Lokola tolekisaki bongo tango mingi mpe masuwa
ekomaki kotambola na matata, pamba te ezalaki
sima na eleko ya kokila bilei, Polo akebisaki bango:
10 — Baninga, nazali komona lokola likama moko
ya monene kosalema na mobembo na biso, mpe
ekobebisa makasi masuwa elongo na biloko, kasi
biso mpe tokoki kokufa. 11 Kasi mokonzi ya basoda
nkama moko alandaki toli ya kapitene ya masuwa
mpe ya nkolo masuwa, na esika ete ayoka maloba ya
Polo. 12 Lokola mpe libongo ezalaki esika ya malamu
te mpo na kolekisa tango ya malili makasi, mingi
kati na bato bazwaki mokano ete tolongwa wana
mpe toluka kokoma na Fenikisi oyo ezali libongo ya
Kreti, oyo etala na ngambo ya sude-weste mpe ya
nor-weste, mpo na kolekisa kuna tango yango ya
malili makasi. 13 Wana mwa mopepe moko ya sude
ekomaki kopepa, bakanisaki ete posa na bango ezali
kokokisama; boye batombolaki longo, mpe masuwa
ekomaki kotambola pembeni-pembeni ya esanga ya
Kreti. 14 Kasi sima na mwa tango, mopepe moko ya
makasi penza, mopepe oyo babengaka « erakiloni,
» ekomaki kopepa wuta na esanga; 15 ememaki
masuwa, mpe masuwa elongaki te nguya ya mopepe.
Boye tomitikaki bongo na mopepe, mpe ememaki
biso. 16 Lokola tolekaki na lombangu, na pembeni-
pembeni ya esanga moke oyo babengaka Koda,
tolongaki na pasi kokanga mwa bwato oyo ebikisaka
bato na tango ya likama. 17 Sima na komatisa
yango na masuwa, bazwaki basinga mpe bakangisaki
yango. Lokola bazalaki kobanga kotutana na zelo ya
ngambo ya Silite, babwakaki longo ya libaya likolo ya
mayi, mpe mopepe ekobaki komema masuwa. 18
Mokolo oyo elandaki, lokola mopepe ezalaki kaka
koningisa masuwa makasi, babwakaki na ebale,
biloko oyo ezalaki kati na masuwa. 19 Na mokolo ya
misato, na maboko na bango moko, babwakaki na
ebale, biloko oyo etambolisaka masuwa. 20 Lokola
tosalaki mikolo ebele na kozanga komona lisusu moyi
mpe minzoto te, mpe mopepe ezalaki kaka kobeta
makasi, tobungisaki elikya ya kobika. 21 Sima na
bato kosala mikolo ebele oyo baliaki lisusu te, Polo
atelemaki liboso na bango mpe alobaki: — Baninga
na ngai, bosengelaki koyoka toli na ngai ete tolongwa
na Kreti te. Soki boyokelaki ngai, likama oyo elingaki
kokomela bino te mpe bolingaki te kobungisa biloko
na bino. 22 Kasi sik'oyo, nazali kolendisa bino ete
boyika mpiko, pamba te moko te kati na bino akokufa,
kaka masuwa nde ekobeba. 23 Na butu ya lelo, Anjelu
na Nzambe na ngai, oyo nasalelaka, ayaki epai na
ngai 24 mpe alobaki: « Polo, kobanga te. Osengeli
kosamba liboso ya Sezare. Mpo na yo, Nzambe
abateli na bomoi bato nyonso oyo ozali kosala elongo
na bango mobembo kati na masuwa. » 25 Baninga
na ngai, boyika mpiko, pamba te nazali na kondima
kati na Nzambe ete akosala ndenge kaka ayebisaki
ngai. 26 Kasi atako bongo, tosengeli kokangama
kaka na esanga moko. 27 Na butu ya zomi na minei,
masuwa ezalaki kaka komemama epai na epai kati
na ebale monene Adriatiki. Na kati-kati ya butu, basali
ya masuwa bakanisaki ete tokomi pene ya mokili; 28
babwakaki singa mpo na komeka mozindo ya mayi
mpe bamonaki ete mozindo ya mayi ezali na bametele
pene tuku misato na sambo. Wana bapusanaki mwa
liboso, bamekaki lisusu mpe bamonaki ete mozindo
ya mayi ezali na bametele pene tuku mibale na
mwambe. 29 Lokola bazalaki kobanga ete masuwa
etutana na mabanga, babwakaki balongo minei na
mayi wuta na sima ya masuwa, na posa makasi

ya komona tongo kotana. 30 Kasi, lokola basali ya
masuwa balingaki kokima, babandaki kokitisa kati
na ebale monene mwa bwato oyo ebikisaka bato
na tango ya likama, mpe basalaki lokola nde balingi
kokende kokangisa balongo na liboso ya masuwa.
31 Polo alobaki na mokonzi ya basoda nkama moko
mpe na basoda: — Tala, soki bato oyo batikali te
kati na masuwa, bino mpe bokobika te. 32 Boye,
basoda bakataki basinga oyo esimbaki mwa bwato
yango mpe batikaki yango kokweya na mayi. 33
Wana bazalaki kozela tongo kotana, Polo alendisaki
bato nyonso ete balia; alobaki: — Ekokisi lelo mikolo
zomi na minei wuta bozali kozela, mpe bolie ata
eloko moko te. 34 Nasengi na bino ete bolia sik'oyo.
Bosengeli na yango mpo ete bozala na bomoi. Moko
te kati na bino akobungisa ata suki moko ya moto
na ye. 35 Sima na ye koloba bongo, akamataki lipa
mpe azongisaki matondi epai na Nzambe liboso na
bango nyonso; bongo akataki yango mpe abandaki
kolia. 36 Bango nyonso balendisamaki mpe bakomaki
kolia. 37 Kati na masuwa, tozalaki bato nkama mibale
na tuku sambo na motoba. 38 Sima na bango kolia
mpe kotonda mingi, babwakaki ble na ebale mpo na
kokitisa kilo ya masuwa. 39 Tango tongo etanaki,
bamonaki mokili te, kasi bamonaki kaka libongo moko
ya zelo na suka, epai ebale ekota. Boye bazwaki
mokano, soki bakolonga, ya kosemisa masuwa kuna.
40 Babwakaki balongo na ebale; mpe kaka na tango
yango, bafungolaki basinga ya yenda, batombolaki
bakapo mpo ete mopepe emema masuwa na ngambo
ya libongo ya zelo. 41 Kasi masuwa ekendeki kotutana
na zelo ya ebale mpe ekangamaki. Wana eteni
ya liboso ya masuwa ekangamaki na zelo mpe
ezalaki lisusu koningana te, eteni ya sima ya masuwa
epanzanaki na nguya ya bambonge. 42 Basoda
bazwaki likanisi ya koboma bakangami mpo bazalaki
kobanga ete bakatisa mayi mpe bakima. 43 Kasi
lokola mokonzi ya basoda nkama moko azalaki na
posa ya kobikisa Polo, apekisaki bango kokokisa
likanisi na bango. Boye, atindaki bato oyo bayebaki
kokata mayi ete bazala bato ya liboso ya kokweya na
mayi mpe bakende na mokili. 44 Bamosusu basengeli
kolanda bango na kodiembela na mabaya to na biteni
ya masuwa. Ezali ndenge wana nde bato nyonso
bakomaki malamu na mokili.

28 Wana tososolaki ete tosili kobika na likama,
toyokaki ete babengaka esanga yango Malite.
2 Bavandi ya esanga yango batalisaki biso bolingo
monene mpe basungaki biso mingi. Lokola mvula
ezalaki konoka mpe malili ezalaki makasi, bapelisaki
moto mpe babengaki biso nyonso ete tokende
koyetola. 3 Polo alokotaki liboke ya bakoni; mpe
tango abwakaki yango na moto, molunge ya moto
ebimisaki etupa mpe ekangamaki na loboko na ye.
4 Tango bavandi ya esanga bamonaki nyoka ezali
kodiembela na loboko ya Polo, balobanaki bango na
bango: — Solo, moto oyo azali penza mobomi! Awuti
kobika na likama ya ebale, kasi bosembo ya Nzambe
elandi ye kaka mpo na koboma ye! 5 Kasi Polo
aningisaki loboko, mpe nyoka yango ekweyaki na
moto, mpe ayokaki ata pasi te. 6 Bato nyonso bazalaki
kozela ete nzoto na ye evimba to akufa mbala moko;
kasi wana bazelaki tango molayi mpe bamonaki ata
likambo moko te ya mabe kokomela ye, babongolaki
makanisi mpe balobaki: — Moto oyo azali nzambe. 7
Zingazinga ya esika oyo tozalaki, ezalaki na mabele
ya Pibiliusi, kalaka mokonzi ya esanga. Ayambaki
biso malamu epai na ye, mpe tolekisaki kuna mikolo
misato. 8 Nzokande, tata ya Pibiliusi azalaki ya
kolala na mbeto mpo ete azalaki kobela fievele mpe
pulupulu ya makila. Polo akendeki kotala ye, akotaki
na ndako na ye, asambelaki, atielaki ye maboko mpe
abikisaki ye. 9 Sima na yango, babeli mosusu ya
esanga bayaki epai na ye mpe babikisamaki. 10
Boye, bapesaki biso lokumu ya ndenge na ndenge;
mpe tango tokomaki pene ya kozongela mobembo
na biso, bapesaki biso biloko nyonso oyo tozalaki na
yango posa mpo na mobembo. 11 Sima na basanza
misato, tozwaki masuwa oyo elekisaki tango na yango
ya malili makasi kati na esanga. Ezalaki masuwa ya
engumba Alekizandri, oyo batia bilembo ya Kasitori
mpe Polikisi. 12 Tosemaki na engumba Sirakize, mpe
tolekisaki kuna mikolo misato. 13 Kolongwa wana,
tonanaki pembeni-pembeni ya mokili mpe tokomaki
na engumba Regio. Mokolo oyo elandaki, mopepe ya
sude ekomaki kopepa mpe, sima na mikolo mibale,
tokomaki na Puzoli. 14 Kati na engumba yango,
tokutaki bandeko oyo basengaki biso ete tovanda
elongo na bango poso mobimba. Ezali ndenge wana
nde tokendeki na Rome. 15 Tango bandeko ya
Rome bayokaki ete tokomi, bayaki kino na zando
ya Apiusi mpe na esika oyo babengaka « Bandako

misato, » mpo na kokutana na biso. Tango Polo
amonaki bango, azongisaki matondi epai ya Nzambe
mpe azwaki lisusu molende. 16 Tango tokomaki na
Rome, bapesaki Polo nzela ya kovanda ye moko na
ndako; batielaki ye soda moko mpo na kokengela
ye. 17 Sima na mikolo misato, Polo abengisaki
bakambi ya Bayuda mpo ete bakutana na ye. Tango
basanganaki, alobaki na bango: — Bandeko na ngai,
ata nasalaki bato ya ekolo na biso ata mabe moko te,
mpe nabukaki ata mobeko moko te ya bakoko na
biso, bakangaki ngai na Yelusalemi mpe bakabaki
ngai na maboko ya bato ya Rome. 18 Sima na
bato ya Rome koyekola na mozindo likambo na
ngai, bazwaki mokano ya kotika ngai, pamba te
bamonaki likambo moko te ya mabe oyo ekokaki
kosala ete nazwa etumbu ya kufa. 19 Kasi Bayuda
basepelaki te na mokano yango; boye nasengaki ete
nakende kosamba liboso ya Sezare; elingi koloba te
ete nazalaki na likanisi ya kofunda bato ya ekolo na
ngai. 20 Yango wana nasengaki komona bino mpe
kosolola na bino, pamba te ezali mpo na elikya ya
Isalaele nde nakangami na minyololo oyo. 21 Bayuda
bazongiselaki ye: — Biso awa, tozwaki ata mokanda
moko te kowuta na Yuda na tina na yo; mpe kati na
bandeko oyo bayaki awa, moto ata moko te apesaki
biso sango to ayebisaki biso likambo ya mabe na tina
na yo. 22 Kasi tozali na posa ete yo moko oyebisa
biso makanisi na yo, pamba te toyebi malamu ete
lingomba na yo ezali kobundisama bisika nyonso. 23
Bayokanaki kokutana na Polo mokolo mosusu. Bongo
tango mokolo yango ekokaki, bayaki ebele na esika
oyo Polo azalaki kovanda. Wuta na tongo kino na
pokwa, Polo azalaki kolimbolela bango mpe koteya
bango makambo oyo etali Bokonzi ya Nzambe, mpe
azalaki kosala nyonso mpo ete bandima makambo
oyo azalaki koloba na tina na Yesu, na nzela ya
Mobeko ya Moyize mpe makomi ya basakoli. 24
Bamoko bandimisamaki na nzela ya makambo oyo
azalaki koloba, kasi bamosusu baboyaki kondima. 25
Tango bakomaki pene ya kozonga, bango na bango
batikalaki kaka koyokana te; bongo Polo abakisaki
liloba oyo: — Molimo Mosantu alobaki na bakoko
na bino makambo ya solo tango alobaki na nzela
ya mosakoli Ezayi: 26 « Kende koloba na bato oyo:
Matoyi na bino ekoyoka na pamba, bokososola te;
miso na bino ekotala na pamba, bokomona te. 27
Pamba te mitema ya bato oyo ekomi mabanga;
bakangi penza matoyi mpe miso na bango, noki
te miso na bango emona, matoyi na bango eyoka,
mitema na bango esosola, babongola mitema, mpe
nabikisa bango. » 28 Yango wana, nalingi boyeba ete
Nzambe atindi lobiko na Ye epai ya bato ya bikolo
ya bapaya, mpe bakoyoka. [29 Tango Polo asilisaki
koloba, Bayuda bakendeki, mpe bazalaki kotiana
tembe makasi kati na bango.] 30 Polo awumelaki
mibu mibale mobimba kati na ndako ya kofutela.
Azalaki koyamba bato nyonso oyo bazalaki koya
kotala ye; 31 azalaki kosakola sango ya Bokonzi ya
Nzambe mpe koteya na tina na Nkolo Yesu-Klisto, na
molende nyonso mpe na kozanga bipekiseli.

Barome

1 Polo, mowumbu ya Yesu-Klisto, oyo abengama
mpo ete azala ntoma mpe aponama mpo na
kosakola Sango Malamu ya Nzambe, 2 Sango
Malamu oyo Nzambe alaka wuta kala na nzela ya
basakoli na Ye kati na Makomi ya bule, 3 Sango
Malamu oyo ezali koloba na tina na Mwana na Ye, oyo
kati na bomoto na Ye, abotamaki na libota ya Davidi,
4 mpe na nzela ya Molimo Mosantu, amonisamaki
na nguya nyonso ete azali Mwana na Nzambe, na
nzela ya lisekwa na Ye kati na bakufi: Yesu-Klisto,
Nkolo na biso. 5 Ezali na nzela na Ye nde nazwaki
ngolu ya kozala ntoma mpo na kosala ete na Kombo
na Ye, Bapagano batosa Ye na nzela ya kondima. 6
Boye, bino mpe bozali na molongo ya bato yango
oyo Yesu-Klisto abenga. 7 Epai na bino nyonso oyo,
kati na Rome, bozali balingami ya Nzambe mpe
bobengama mpo na kozala basantu: Tika ete ngolu
mpe kimia epesamela bino kowuta na Nzambe, Tata
na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto! 8 Ya liboso, nazali
kozongisa matondi epai ya Nzambe na ngai, na nzela
ya Yesu-Klisto, mpo na bino nyonso, pamba te bazali
kolobela kondima na bino kati na mokili mobimba. 9
Nzambe oyo nasalelaka na motema na ngai mobimba
tango nateyaka Sango Malamu ya Mwana na Ye,
azali Motatoli na ngai ete natikaka te kotanga kombo
na bino 10 kati na mabondeli na ngai tango nyonso;
mpe nasengaka na Nzambe ete, na mikolo oyo to
na mikolo oyo ekoya, apesa ngai nzela ya koya
kotala bino, soki ezali mokano na Ye. 11 Pamba
te nazali na posa makasi ya komona bino mpo na
kopesa bino likabo ya ngolu, likabo ya Molimo, mpo
ete bolendisama na kondima na bino 12 to mpo ete
tolendisana elongo, na nzela ya kondima moko oyo
tozali na yango. 13 Bandeko na ngai, nalingi boyeba
ete nazalaki mbala mingi kosala mabongisi ya koya
epai na bino, mpo na kobuka mbuma kati na bino,
ndenge nazalaki kosala kati na Bapagano mosusu;
kasi kino sik'oyo, bipekiselo mingi ezali kokanga ngai
nzela. 14 Nazali na niongo ya Bagreki mpe ya bato
oyo bazali Bagreki te, ya bato ya bwanya mpe ya
bazoba. 15 Yango wana nazali penza na posa makasi
ya koteya Sango Malamu epai na bino oyo bozali na
Rome. 16 Nazali na soni te mpo na Sango Malamu,
pamba te ezali nguya ya Nzambe mpo na lobiko
ya moto nyonso oyo andimaka: liboso, ya Moyuda,
mpe sima, ya Mogreki. 17 Pamba te Sango Malamu
yango emonisaka biso bosembo ya Nzambe, oyo
ezwamaka na nzela ya kondima, wuta na ebandeli
kino na suka, kolanda ndenge ekomama: « Moto
ya sembo akobika na nzela ya kondima. » 18 Solo,
Nzambe amonisaka kanda na Ye wuta na lola mpo
na kopesa etumbu, na lisumu mpe na mabe nyonso
ya bato oyo bazipaka bosolo na nzela ya misala na
bango ya mabe, 19 pamba te makambo oyo bakoki
koyeba na tina na Nzambe emonanaka polele kati na
bango; Ye moko Nzambe nde alakisa bango yango
na polele. 20 Wuta Nzambe akela mokili, makoki na
Ye, oyo emonanaka na miso te, lokola nguya na Ye
ya seko mpe bonzambe na Ye, emonanaka polele
penza, tango bayekolaka yango na nzela ya misala
na Ye. Boye, bato bakoki te komilongola na ngambo.
(aïdios g126) 21 Pamba te, atako bayebaki Nzambe,
kasi bapesaki Ye te lokumu oyo ekoki na Nzambe
mpe bapesaki Ye matondi te, kasi makanisi na bango
ekomaki ya bozoba, mpe mitema na bango, oyo
ezangaki mayele, etondaki na molili. 22 Atako bazalaki
komimona bato ya bwanya, kasi bakomaki bazoba.
23 Na esika ete bakumisa Nzambe oyo akufaka
te mpe atonda na nkembo, bakumisaki banzambe
ya bikeko lokola bililingi ya bato oyo bakufaka, ya
bandeke, ya banyama oyo etambolaka na makolo
minei mpe oyo etambolaka na libumu. 24 Yango
wana, Nzambe akabaki bango kati na baposa mabe
ya mitema na bango mpe na misala ya bosoto, mpo
ete basambwisa banzoto na bango moko, na nzela
ya moko to ya mosusu. 25 Basundolaki bosolo ya
Nzambe mpo na komipesa na makambo ya lokuta,
bapesaki lokumu mpe bagumbamelaki bikelamu, na
esika ya Mokeli oyo apesamela nkembo mpo na
seko. Amen! (aiōn g165) 26 Yango wana, Nzambe
asundolaki bango kati na baposa ya soni. Ezala basi
na bango, batikaki kosangisa nzoto na mibali mpo
na komipesa na bosangisi nzoto oyo esengeli te. 27
Ndenge moko mpe mpo na mibali: batikaki kosangisa
nzoto na basi, batondisamaki na posa ya kosangisa
nzoto na baninga na bango mibali; basalaki makambo
ya soni, mibali na mibali, mpe bazwaki kati na bango
moko lifuti oyo ekokaki na libunga na bango. 28
Lokola bamonaki ete koyeba Nzambe ezali na tina te,
Nzambe akabaki bango na makanisi na bango ya
mabe, mpo ete basala makambo oyo ebongi te. 29

Batondaki na lolenge nyonso ya misala ya sembo te,
ya makambo mabe, ya lokoso, ya mabe, ya zuwa, ya
misala ya koboma bato, ya koswana, ya kokosela
baninga makambo mpe ya koyina bato; bakomaki
bato na songisongi, 30 na kotiola baninga, banguna
ya Nzambe, bato batonda na lolendo, na lofundu, na
bilobaloba, na mayele ya kosala mabe, batomboki na
miso ya baboti na bango; 31 bato bazanga mayele,
bosembo, bolingo mpe mawa. 32 Bayebi malamu
ekateli ya sembo ya Nzambe ete bato oyo basalaka
makambo ya lolenge wana basengeli na kufa, kasi
bazali kaka kokoba kosala makambo wana nyonso
mpe kondima bato oyo basalaka yango.

2 Yango wana, yo moto oyo osambisaka bato
mosusu, ozali na ngambo, ata soki ozali
nani; pamba te wana osambisaka bato mosusu,
omisambisaka yo moko, mpo ete yo oyo osambisaka
bango osalaka mpe kaka makambo yango. 2
Nzokande, toyebi malamu ete Nzambe asambisaka
kolanda bosolo bato oyo basalaka makambo
ya lolenge wana. 3 Boni, okanisi ete okokima
kosambisama ya Nzambe, yo oyo osambisaka bato
oyo basalaka makambo ya lolenge wana mpe osalaka
makambo yango kaka lokola bango? 4 To mpe boni,
okanisi ete ozali kotiola bomengo ya boboto, ya
kokanga motema mpe ya bolamu na Nzambe, wana
ozali kobosana ete boboto na Ye ememaka yo na
kobongola motema? 5 Kasi mpo na moto makasi
na yo mpe motema libanga na yo, ozali yo moko
komibendela etumbu monene mpo na mokolo oyo
Nzambe akokweyisa kanda na Ye mpe akomonisa
kosambisama na Ye ya sembo. 6 Nzambe akofuta
moto na moto kolanda misala na ye: 7 bomoi ya seko
epai ya moto oyo, na nzela ya molende na ye ya kosala
malamu, alukaka nkembo, lokumu mpe makambo
oyo ebebaka te; (aiōnios g166) 8 kasi kanda mpe kanda
makasi epai ya moto oyo, na nzela ya botomboki
na ye, aboyaka solo mpe asepelaka na mabe. 9
Minyoko mpe mitungisi ezali kozela moto nyonso oyo
asalaka mabe: liboso, Moyuda, mpe sima, Mogreki.
10 Kasi nkembo, lokumu mpe kimia ezali kozela
moto nyonso oyo asalaka bolamu: liboso, Moyuda,
mpe sima, Mogreki; 11 pamba te Nzambe aponaka
bilongi te. 12 Bato nyonso oyo basalaki masumu
na kozanga koyeba Mobeko bakokufa na kozanga
mpe Mobeko. Nzokande bato oyo basalaki masumu,
wana basengeli kotosa Mobeko, bakosambisama
kolanda Mobeko. 13 Pamba te ezali te bato oyo
bayokaka Mobeko nde bazali sembo na miso na
Nzambe, kasi ezali ba-oyo batosaka Mobeko yango
nde bakotangama lokola bato ya sembo. 14 Soki
Bapagano oyo bayebi Mobeko te bazali kosala na
ndenge na bango moko makambo oyo Mobeko
esengaka, boyeba ete bamikomisaka Mobeko mpo
na bango moko atako bazali na Mobeko yango te. 15
Na bongo, na nzela ya bizaleli na bango, balakisaka
ete misala oyo Mobeko esengaka ezali ya kokomama
kati na mitema na bango. Mitema na bango etatolaka
yango, ndenge moko na makanisi oyo na nzela na
yango bamifundaka to bamilongisaka. 16 Nyonso
wana ekomonana polele, na mokolo oyo Nzambe
akosambisa basekele ya bato na nzela ya Yesu-
Klisto, kolanda Sango Malamu oyo nateyaka. 17
Boye, yo moto oyo omibengaka Moyuda, otiaka elikya
na yo kati na Mobeko, omikumisaka mpo na Nzambe,
18 oyebi mokano ya Nzambe mpe oyebi kososola
makambo oyo eleki malamu, pamba te Mobeko eteya
yo. 19 Ondimisami solo ete ozali motambolisi ya
bakufi miso, pole ya bato oyo bayengaka-yengaka
kati na molili, 20 molakisi ya bazoba, moteyi ya
bana mike, pamba te ozwaka kati na Mobeko boyebi
nyonso mpe bosolo. 21 Yo moto oyo oteyaka bato
mosusu, boni, yo moko omiteyaka te? Yo oyo oteyaka
bato mosusu ete bayiba te, boni, oyibaka? 22 Yo oyo
olobaka na bato ete basala ekobo te, boni, osalaka
ekobo? Yo oyo omipesaka te na banzambe ya bikeko,
boni, ozwaka na makasi biloko kati na batempelo?
23 Yo oyo omikumisaka mpo na Mobeko, boni, ozali
kobebisa lokumu ya Nzambe na kobuka Mobeko? 24
Mpo na yango, kolanda ndenge ekomama: « Likolo
na bino, Kombo ya Nzambe ezali kofingama kati
na Bapagano. » 25 Kokatama ngenga ezali na tina
soki ozali kotosa Mobeko; kasi soki obuki Mobeko,
okomi lokola okatama na yo ngenga te. 26 Kasi soki
moto oyo akatisa ngenga te azali kotosa malako ya
sembo ya Mobeko, boni, akotangama te lokola moto
akatama ngenga? 27 Moto oyo akatisa ngenga te
kasi atosaka Mobeko akosambisa yo oyo obukaka
Mobeko atako ozali na Makomi ya Mobeko mpe
okatisa ngenga. 28 Pamba te ezali te makambo oyo
emonanaka na miso nde ekomisaka moto Moyuda,
mpe ezali te elembo oyo emonanaka na nzoto nde
esalaka kokatama ngenga. 29 Ezali kaka makambo

ya kati nde ekomisaka moto Moyuda, mpe kokatama
ngenga ya solo ezali nde oyo Molimo asalaka kati na
motema; ezali te oyo tosalaka na kotosa Mobeko.
Lokumu ya Moyuda ya boye ewutaka na bato te, kasi
na Nzambe.

3 Boye, kozala Moyuda ezali na litomba nini?
Kokatama ngenga ezali na tina nini? **2** Solo, ezali
penza na litomba monene kati na makambo nyonso.
Pamba te Maloba ya Nzambe epesamaki liboso
epai na bango. **3** Soki Bayuda mosusu bazangaki
kondima, boni, bozangi na bango kondima ekolongola
bosembo ya Nzambe? **4** Soki moke te! Nzambe
azali solo, mpe bato nyonso bazali bakosi kolanda
ndenge ekomama: « Mpo ete bamona yo sembo
na maloba na yo, mpe okobanda kolongaka tango
bakobanda kosambisaka yo. » **5** Kasi soki mabe
na biso ezali kotalisa polele bosembo ya Nzambe,
toloba nini? Nzambe azali mabe tango akitiselaka
biso kanda na Ye? Nazali kaka kokanisa lokola moto.
6 Te, ezali bongo te! Soki ezalaki bongo, ndenge nini
Nzambe akokaki kosambisa mokili? **7** To soki lokuta
na ngai etalisi polele bosolo ya Nzambe mpe etomboli
nkembo na Ye, mpo na nini nazwa lisusu etumbu
lokola moto ya masumu? **8** Mpe mpo na nini toloba
te: « Tika ete tosala mabe mpo ete bolamu ebima
kati na mabe » ndenge bato oyo batongaka biso
bakosaka ete toteyaka bongo. Bato wana basengeli
kozwa etumbu oyo ekoki na mabe na bango. **9** Boye,
toloba nini? Biso Bayuda toleki bato mosusu? Te, soki
moke te! Pamba te tosilaki kotalisa ete bato nyonso,
ezala Bayuda to Bapagano, bango nyonso bazali
na se ya bokonzi ya lisumu. **10** Kolanda ndenge
ekomama: « Moto ya sembo azali te, ata moko te; **11**
moto ya mayele azali te; ata moto moko te alukaka
Nzambe. **12** Bango nyonso babunga nzela, bango
nyonso bamibebisa; moko te asalaka bolamu, ata
moko te. **13** Minoko na bango ezali lokola bakunda
ya kofungwama, lolemo na bango esalaka mosala ya
kokosa, bibebu na bango ezali na ngenge ya etupa.
14 Minoko na bango etonda na makambo ya bololo
mpe na bilakeli mabe. **15** Makolo na bango epotaka
mbangu mpo na kosopa makila. **16** Na bisika nyonso
oyo balekelaka, batikaka kaka libebi mpe pasi; **17**
bayebi nzela ya kimia te. **18** Kotosa Nzambe ezali na
tina ata moke te na miso na bango. » **19** Nzokande,
toyebi malamu ete makambo nyonso oyo Mobeko
elobaka, elobaka yango mpo na bato oyo bazali na
se ya bokonzi ya Mobeko, mpo ete moto moko te
amilongisa, mpe mpo ete moto nyonso asosola ete
azali moto ya masumu liboso ya Nzambe. **20** Yango
wana, moto moko te akotangama lokola moto ya
sembo na miso ya Nzambe mpo ete akokisi misala ya
Mobeko, pamba te Mobeko epesaka kaka boyebi ya
lisumu. **21** Kasi sik'oyo, na kozanga kosalela Mobeko,
Nzambe atalisi polele ndenge nini akomisaka bato
sembo liboso na Ye, ndenge Mobeko mpe Basakoli
batatola yango. **22** Bato nyonso oyo bandimaka,
Nzambe akomisaka bango bato ya sembo na nzela
ya kondima Yesu-Klisto. Bokeseni ezali te kati na
Bayuda mpe Bapagano, **23** pamba te bato nyonso
basali masumu mpe bazangi nkembo ya Nzambe; **24**
mpe bato nyonso bakomi bato ya sembo na ofele, na
ngolu na Ye, na nzela ya lisiko kati na Yesu-Klisto. **25**
Nzambe akabaki Klisto lokola mbeka mpo ete, na
nzela ya kosopa makila na Ye, Klisto azwa bolimbisi
masumu ya bato oyo bazali kondima. Asalaki bongo
mpo na kotalisa bosembo na Ye, pamba te, na
tango ya kala, tango oyo akangaki motema, apesaki
bato etumbu te mpo na masumu na bango. **26**
Nzambe asalaki bongo mpo na kotalisa bosembo na
Ye na tango oyo, mpo ete Ye moko azala Sembo
mpe atanga lokola moto ya sembo, moto oyo azali
kondimela Yesu. **27** Boye, tina nini komikumisa? Tina
ezali te! Na mobeko nini? Na mobeko ya misala? Te,
kasi na nzela ya kondima. **28** Pamba te tososoli ete
moto atangamaka lokola moto ya sembo na nzela
kaka ya kondima, kasi na nzela ya kotosa Mobeko
te. **29** Boni, Nzambe azali kaka Nzambe ya Bayuda?
Azali mpe Nzambe ya bato ya bikolo ya bapaya
te? Solo, azali mpe Nzambe ya bato ya bikolo ya
bapaya. **30** Pamba te Nzambe azali kaka moko; Ye
nde akomisaka, na nzela ya kondima na bango, bato
oyo bakatisa ngenga mpe bato oyo bakatisa ngenga
te, bato ya sembo. **31** Boni, tobomi Mobeko likolo ya
kondima? Soki moke te! Tozali kutu kolendisa yango.

4 Toloba nini na tina na Abrayami, koko na
biso? Azwaki nini na bomoto? **2** Soki Abrayami
atangamaki lokola moto ya sembo na nzela ya misala,
akokaki solo komikumisa; kasi liboso ya Nzambe,
ezali bongo te! **3** Makomi elobi nini? « Abrayami
azalaki na kondima epai ya Nzambe, yango wana
Nzambe atangaki ye lokola moto ya sembo. » **4** Soki

moto asali mosala, batangaka lifuti na ye lokola likabo
te, kasi lokola motoki na ye. 5 Nzokande, soki moto
asali mosala te, kasi andimeli Nzambe oyo atangaka
bato ya masumu lokola bato ya sembo, kondima
na ye ekokomisa ye moto ya sembo. 6 Davidi mpe
alobaki bongo tango atatolaki esengo ya moto oyo
Nzambe akomisi sembo na kozanga misala: 7 «
Esengo na bato oyo mabe na bango elimbisami,
mpe masumu na bango elongwe! 8 Esengo na moto
oyo Nkolo atangelaka lisumu te! » 9 Boni, esengo
yango ezali kaka mpo na bato oyo bakatisa ngenga
to ezali mpe mpo na bato oyo bakatisa ngenga
te? Solo, tozali koloba: Mpo ete Abrayami azalaki
na kondima, Nzambe atangaki ye lokola moto ya
sembo. 10 Esalemaki tango nini? Esalemaki liboso
na ye kokatisa ngenga to sima na ye kokatama
ngenga? Esalemaki te sima na ye kokatama ngenga;
esalemaki nde liboso na ye kokatisa ngenga. 11
Nzambe apesaki ye elembo ya kokatama ngenga
lokola kashe ya bosembo oyo azwaki na nzela ya
kondima, wana azalaki akatama nanu ngenga te.
Boye akoma na mbala moko tata ya bato nyonso oyo
bandimaka, wana bazali bakatama ngenga te mpo ete
bango mpe bakoma bato ya sembo, 12 mpe tata ya
bato oyo bakatisa ngenga, ba-oyo bakatama ngenga
kaka te, kasi balandaka mpe ndakisa ya kondima
oyo Abrayami, tata na biso, azalaki na yango liboso
ete bakata ye ngenga. 13 Ezali na nzela ya Mobeko
te nde Abrayami mpe bakitani na ye bapesamelaki
elaka ya kozwa mokili lokola libula, kasi ezali nde
na nzela ya bosembo oyo ewutaka na kondima. 14
Pamba te soki ezali bato oyo batosaka mibeko nde
bakozwa libula yango, wana kondima ezali lisusu
na tina te mpe elaka ezali te, 15 pamba te Mobeko
ebendaka kanda ya Nzambe. Nzokande, esika oyo
Mobeko ezali te, kobuka Mobeko mpe ezalaka te. 16
Yango wana, elaka eyaka na nzela ya kondima, mpo
ete ezala na nzela ya ngolu mpe mpo ete ezala mpo
na bakitani nyonso ya Abrayami: kaka te mpo na ba-
oyo babengami bakitani na nzela ya Mobeko, kasi
mpe mpo na ba-oyo bazali na kondima ya Abrayami
oyo azali tata na biso nyonso, 17 kolanda ndenge
ekomama: « Nakomisaki yo tata ya bikolo ebele.
» Azali tata na biso na miso ya Nzambe oyo ye
andimaki, Nzambe oyo apesaka bomoi epai ya bakufi
mpe azalisaka biloko oyo etikala kozala te. 18 Atako
Abrayami akokaki lisusu te kotia elikya, kasi atiaki
kaka elikya mpe andimaki; boye akomaki tata ya
bikolo ebele, kolanda ndenge Nzambe aloba mpo na
ye: « Bakitani na yo bakozala ebele. » 19 Abrayami
akomaki na mibu pene nkama moko, kasi kondima
na ye elembaki te atako atalaki nzoto na ye, oyo
ezalaki lisusu na makasi te, mpe nzoto ya Sara oyo
akokaki lisusu kobota te. 20 Nzokande, na esika ete
atia tembe na elaka ya Nzambe mpe aboya kondima,
kasi kondima na ye epesaki ye lisusu makasi koleka
mpe azalaki kopesa Nzambe nkembo, 21 wana
andimisamaki makasi ete Nzambe azali na makoki
ya kokokisa elaka na Ye. 22 Yango wana, mpo na
kondima na ye, Nzambe atangaki ye lokola moto ya
sembo. 23 Nzokande, ezali mpo na ye moko kaka te
nde ekomama: « Nzambe atangaki ye lokola moto ya
sembo; » 24 ezali mpe mpo na biso oyo Nzambe
akotanga lokola bato ya sembo mpo ete tondimelaka
Ye oyo asekwisaki, kati na bakufi, Yesu, Nkolo na
biso, 25 oyo akabamaki mpo na masumu na biso
mpe asekwaki mpo ete tokoma bato ya sembo.

5 Yango wana, lokola tokomi bato ya sembo na nzela
ya kondima, tozali na kimia elongo na Nzambe
na nzela ya Nkolo na biso, Yesu-Klisto 2 oyo na
nzela na Ye, tozwi ndingisa, na nzela ya kondima,
ya kozwa ngolu oyo kati na yango tozali kowumela
mpe tozali komikumisa kati na elikya ete tokobika
nkembo ya Nzambe. 3 Tozali mpe komikumisa kati
na pasi, pamba te toyebi ete pasi ebotaka koyika
mpiko, 4 koyika mpiko ememaka elonga kati na
komekama, mpe elonga kati na komekama ebotaka
elikya. 5 Nzokande, elikya ekosaka te, pamba te
Nzambe asopaki bolingo na Ye kati na mitema na
biso na nzela ya Molimo Mosantu oyo Ye Nzambe
apesaki biso. 6 Solo, wana tozalaki nanu bato na
bolembu, Klisto akufaki mpo na bato ya masumu, na
tango oyo Nzambe abongisaki. 7 Ezali pasi komona
moto kondima kokufa mpo na moto ya sembo; tango
mosusu, moto akoki kondima kokufa mpo na moto
ya malamu. 8 Kasi tala ndenge nini Nzambe alakisi
biso bolingo na Ye: wana tozalaki nanu bato ya
masumu, Klisto akufelaki biso. 9 Lokola tokomi sik'oyo
bato ya sembo na nzela ya makila na Ye, Klisto
akobikisa biso mpe na kanda ya Nzambe. 10 Solo,
wana tozalaki nanu banguna ya Nzambe, Ye moko
Nzambe azongisaki boyokani na biso elongo na Ye
na nzela ya kufa ya Mwana na Ye. Boye lokola

azongisi boyokani yango, akobikisa biso mpe na
nzela ya bomoi ya mwana na Ye. 11 Yango kaka te!
Tozali mpe komikumisa kati na Nzambe na nzela ya
Yesu-Klisto, Nkolo na biso, oyo azongisi boyokani na
biso elongo na Nzambe. 12 Yango wana, ndenge
lisumu ekotaki na mokili na nzela ya moto moko,
mpe kufa na nzela ya lisumu, ndenge wana mpe kufa
ekangaki bato nyonso na nzela ya lisumu, pamba te
bato nyonso basalaki masumu. 13 Solo, liboso ete
Nzambe apesa Mobeko, lisumu ezalaki kati na mokili,
kasi lisumu ekoki kotangama te soki Mobeko ezali
te. 14 Nzokande, wuta na tango ya Adamu kino na
tango ya Moyize, kufa ezalaki na bokonzi ata epai ya
bato oyo basalaki masumu te, na lolenge ya Adamu
oyo abukaki mobeko mpe azali elilingi ya moto oyo
asengelaki koya. 15 Kasi ezali na bokeseni monene
kati na likabo ya ofele ya Nzambe mpe lisumu!
Pamba te soki lisumu ya moto moko ememelaki bato
ebele kufa, ngolu ya Nzambe mpe likabo ya ofele
oyo eyaki na nzela ya ngolu ya moto moko, Yesu-
Klisto, efulukaki meke mpo na bato ebele. 16 Likabo
ya Nzambe ezali na motuya makasi koleka mabe
ya lisumu ya moto moko: likolo ya lisumu moko,
kosambisama eyei mpe ememi etumbu; kasi likolo ya
masumu ebele, likabo ya ngolu eyei mpe elongoli
etumbu. 17 Pamba te soki na nzela ya mabe ya moto
moko, kufa ezwaki bokonzi likolo ya moto wana se
moko, ndenge nini bato oyo bazwaka bomengo ya
ngolu ya Nzambe mpe likabo ya bosembo bazala na
bokonzi te kati na bomoi na nzela ya Yesu-Klisto Ye
moko! 18 Na mokuse, ndenge mabe ya moto moko
ememelaki bato nyonso etumbu, ndenge wana mpe
mosala ya moto moko mpo na kokokisa bosembo
ememeli bato nyonso bonsomi mpe bomoi. 19 Pamba
te ndenge kozanga botosi ya moto moko ekomisaki
bato ebele bato ya masumu, ndenge wana mpe botosi
ya moto moko ekomisi bato ebele bato ya sembo. 20
Mobeko eyaki mpo ete lisumu ebotana. Kasi epai
lisumu ebotanaki, ngolu efulukaki koleka 21 mpo ete,
ndenge lisumu elakisaki bokonzi na yango na nzela
ya kufa, ngolu mpe elakisa bokonzi na yango na
nzela ya bosembo mpo na komema na bomoi ya seko
na nzela ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso. **(aiōnios g166)**

6 Boye, toloba nini? Tosalaka na biso masumu
mpo ete ngolu efuluka koleka? 2 Soki moke te!
Biso oyo tosila kokufa mpo na lisumu, ndenge nini
tozongela lisusu kotambola kati na masumu? 3 Boni,
boyebi te ete biso nyonso oyo tosila kobatisama
kati na Yesu-Klisto tozwaki nde libatisi kati na kufa
na Ye? 4 Bakundaki biso elongo na Ye na nzela
ya libatisi kati na kufa na Ye mpo ete, lokola Klisto
asekwaki kati na bakufi na nzela ya nkembo ya Tata,
biso mpe totambola na bomoi ya sika. 5 Pamba te
soki tosanganaki elongo na Ye kati na kufa na Ye,
solo tokosangana mpe elongo na Ye kati na lisekwa
na Ye. 6 Pamba te toyebi malamu ete bomoto ya
kala ebakamaki na ekulusu elongo na Klisto mpo
ete nzoto na biso lokola esalelo ya lisumu ekufa
mpe tozala lisusu bawumbu ya lisumu te. 7 Moto
nyonso oyo asilaki kokufa atangamaki lokola moto ya
sembo: azali lisusu te na se ya bokonzi ya lisumu.
8 Nzokande, lokola tosila kokufa elongo na Klisto,
tozali kondima ete tokozala mpe na bomoi elongo
na Ye. 9 Pamba te toyebi malamu ete Klisto oyo
asekwaki kati na bakufi akokufa lisusu te; kufa ezali
lisusu na bokonzi te likolo na Ye. 10 Akufaki mpo
na lisumu mbala moko mpo na libela; kasi sik'oyo
azali na bomoi, mpe azali na bomoi mpo na Nzambe.
11 Boye bino mpe, bomimona lokola bakufi mpo na
lisumu, kasi lokola bato ya bomoi mpo na Nzambe
kati na Yesu-Klisto. 12 Yango wana, tika ete lisumu
ezala lisusu na bokonzi te kati na banzoto na bino,
oyo ekokufa; mpe bosengeli lisusu te kotosa baposa
na yango ya mabe. 13 Bokaba biteni ya banzoto na
bino te na lisumu lokola bisalelo mpo na mabe, kasi
bomikaba bino moko epai na Nzambe lokola bato oyo
basekwa kati na bakufi mpe bazali na bomoi; mpe
bokabela Ye biteni ya banzoto na bino lokola bisalelo
mpo na bosembo. 14 Pamba te lisumu ekozala lisusu
na bokonzi te likolo na bino, pamba te bozali lisusu
na se ya bokonzi ya Mobeko te, kasi na se ya ngolu.
15 Boye toloba nini? Tokoba kosala masumu mpo
ete tozali na se ya bokonzi ya Mobeko te kasi na
se ya ngolu? Soki moke te! 16 Boni, boyebi te ete
soki bomikabi epai ya moto lokola bawumbu mpo
na kotosa ye bokomi nde bawumbu ya moto oyo
bozali kotosa to bawumbu ya lisumu oyo ememaka
na kufa to bawumbu ya botosi oyo ememaka na
bosembo? 17 Kasi tika ete tozongisa matondi epai ya
Nzambe! Soki na kala bozalaki bawumbu ya lisumu,
kasi sik'oyo bokomi kotosa na motema mobimba
mateya oyo bateyaki bino, 18 bosili kokangolama
na bowumbu ya lisumu mpe bokomi bawumbu ya

bosembo. 19 Nazali koloba awa lokola moto mpo
na bolembu na bino ya bomoto. Ndenge na kala,
bokabaki biteni ya banzoto na bino na bowumbu
ya misala ya mbindo mpe ya mabe mpo na kosala
mabe, ndenge wana mpe bokaba yango sik'oyo na
bowumbu ya bosembo mpo na kotambola na bomoi
ya bosantu. 20 Tango bozalaki nanu bawumbu ya
lisumu, bozalaki na bonsomi liboso ya bosembo. 21
Nzokande, litomba nini bozwaki na tango wana oyo
bozalaki kosala makambo oyo ezali koyokisa bino
lelo soni, pamba te ememaka na kufa? 22 Kasi awa
bolongwe sik'oyo na se ya bowumbu ya lisumu mpe
bokomi na se ya bowumbu ya Nzambe, litomba oyo
bozwi ezali bomoi ya bosantu, mpe suka na yango
ezali bomoi ya seko. (aiōnios g166) 23 Pamba te lifuti
ya lisumu ezali kufa, kasi likabo ya ofele ya Nzambe
ezali bomoi ya seko kati na Yesu-Klisto, Nkolo na
biso. (aiōnios g166)

7 Bandeko—nazali koloba na bato oyo bayebi
Mobeko— bobosani ete Mobeko ezalaka na nguya
likolo ya moto kaka na tango oyo azali na bomoi?
2 Ndakisa: Mobeko ekangisaka mwasi ya libala na
mobali na ye, wana mobali yango azali na bomoi.
Kasi soki mobali akufi, mwasi akangolami na mobeko
oyo ezalaki kokangisa ye na mobali. 3 Boye soki,
wana mobali na ye azali nanu na bomoi, akomi
mwasi ya mobali mosusu, bakoloba ete asali ekobo.
Kasi soki mobali na ye akufi, akangolami libela na
mobeko yango mpe akoki kokoma mwasi ya mobali
mosusu; boye bakoloba te ete asali ekobo. 4 Ndenge
wana mpe mpo na bino bandeko na ngai: bosila mpe
kokufa mpo na Mobeko na nzela ya nzoto ya Klisto
mpo ete bokoma bato ya moto mosusu, ya Ye oyo
asekwaki kati na bakufi, mpo ete tobota bambuma
mpo na Nzambe. 5 Pamba te wana tozalaki nanu
kotambola kolanda baposa ya nzoto, Mobeko ezalaki
kotindika biso na baposa ya mabe oyo ezalaki kosala
mosala na yango kati na biteni ya banzoto na biso
mpo ete tobota bambuma oyo ememaka na kufa. 6
Kasi sik'oyo, lokola tokufi mpo na nguya oyo ezalaki
kokanga biso na bowumbu, tokangolami na nguya
ya Mobeko mpo ete tosalela Nzambe na lolenge ya
sika ya Molimo, kasi na lolenge ya kala ya mokanda
ya Mobeko te. 7 Boye toloba nini? Mobeko ekomi
nde lisumu? Soki moke te! Soki Mobeko ezalaki
te, nalingaki mpe koyeba lisumu te. Pamba te soki
Mobeko elobaki te: « Okolulaka te, » nalingaki mpe
koyeba te soki kolula ezali penza nini. 8 Nzokande,
lokola lisumu ezwaka nguya na esika oyo mitindo
ezali, lisumu ebotaki kati na ngai lolenge nyonso
ya baposa ya mabe. Pamba te soki Mobeko ezali
te, lisumu mpe ezali na nguya te. 9 Na kala, tango
Mobeko ezalaki te, nazalaki na bomoi; kasi tango
mitindo eyei, lisumu mpe ezwi nguya, mpe ngai
nakufi. 10 Bongo mitindo oyo esengelaki komema
na bomoi ememi ngai na kufa. 11 Pamba te lokola
lisumu ezwaka nguya na esika oyo mitindo ezali,
lisumu ekosaki ngai mpe ememaki ngai na kufa na
nzela ya mitindo. 12 Boye, Mobeko ezali bule, mpe
mitindo ezali bule, sembo mpe malamu. 13 Boni,
eloko ya malamu ekoki solo komemela ngai kufa?
Soki moke te! Nzokande, mpo ete lisumu eyebana
ete ezali lisumu, mpe mpo ete elakisa mabe na yango
na nzela ya mitindo, esalelaki eloko oyo ezali malamu
mpo ete lisumu yango epesa ngai kufa. 14 Toyebi ete
Mobeko epesamaki na nzela ya Molimo na Nzambe;
kasi ngai nazali kaka moto, natekama mpo na kozala
mowumbu ya lisumu. 15 Nasosolaka te makambo
oyo nasalaka: oyo nalingaka kosala, nasalaka yango
te; kasi oyo nayinaka, yango nde nasalaka. 16 Mpe
soki nasalaka makambo oyo naboyaka kosala, wana
nandimi ete Mobeko ezali malamu. 17 Lokola ezali
bongo, emonani ete ezali ngai te moto nasalaka
yango, kasi ezali nde lisumu oyo evandaka kati
na ngai. 18 Pamba te nayebi malamu ete bolamu
evandaka kati na ngai te, elingi koloba: evandaka
kati na nzoto na ngai te. Nazalaka na posa ya kosala
bolamu, kasi nazangaka nguya ya kokokisa yango.
19 Nasalaka te bolamu oyo nalingaka kosala, kasi
nasalaka nde mabe oyo naboyaka kosala. 20 Soki
sik'oyo nasali makambo oyo naboyaka kosala, ezali
lisusu ngai te moto nasali yango, kasi ezali nde lisumu
oyo evandaka kati na ngai. 21 Boye, namonaka
mobeko oyo kosala kati na ngai: soki nalingi kosala
bolamu, ezali mabe kaka nde nakosala. 22 Pamba
te kati na motema na ngai, nasepelaka na Mobeko
ya Nzambe; 23 kasi kati na biteni ya nzoto na ngai,
namonaka mobeko mosusu kobundisa mobeko ya
makanisi ya motema na ngai mpe kokomisa ngai
mowumbu ya mobeko ya lisumu oyo ezali kosala kati
na biteni ya nzoto na ngai. 24 Oh ngai moto na mawa!
Nani akokangola ngai na nzoto oyo ya kufa? 25 Tika
ete matondi epesamela Nzambe oyo akangolaka ngai

na nzela ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso! Na mokuse,
nakoki koloba ete, na nzela ya mayele na ngai, nazali
mowumbu ya Mobeko ya Nzambe, kasi na nzela ya
bomoto na ngai ya masumu, nazali mowumbu ya
mobeko ya lisumu.

8 Yango wana sik'oyo, etumbu ezali lisusu te mpo
na bato oyo bazali kati na Yesu-Klisto. **2** Pamba te
kati na Yesu-Klisto, Mobeko ya Molimo oyo apesaka
bomoi ekangoli ngai na bowumbu ya mobeko ya
lisumu mpe ya kufa. **3** Pamba te likambo oyo Mobeko
ekokaki kosala te mpo ete bomoto ezangisaki yango
nguya, Nzambe asalaki yango na kotinda Mwana
na Ye, na nzoto oyo ekokani na nzoto ya bato ya
masumu, mpo ete akoma likabo mpo na lisumu.
Boye, akatelaki masumu etumbu kati na nzoto ya
bato. **4** Asalaki bongo mpo ete bosembo oyo Mobeko
esengaka ekokisama kati na biso oyo totambolaka
te kolanda baposa ya nzoto, kasi kolanda Molimo.
5 Bato oyo batambolaka kolanda baposa ya nzoto
batiaka makanisi na bango na makambo ya nzoto,
kasi ba-oyo batambolaka kolanda Molimo batiaka
makanisi na bango na makambo ya Molimo. **6** Baposa
ya nzoto ememaka na kufa, kasi baposa ya Molimo
ememaka na bomoi mpe na kimia. **7** Baposa ya nzoto
etombokelaka Nzambe, etosaka Mobeko ya Nzambe
te mpe ekotikala kotosa yango ata moke te. **8** Bato
oyo batambolaka kolanda baposa ya nzoto bakoki
kosepelisa Nzambe te. **9** Nzokande bino, botambolaka
te kolanda baposa ya nzoto, kasi kolanda baposa ya
Molimo, mpo ete Molimo ya Nzambe azali kati na
bino. Mpe soki moto azangi Molimo ya Klisto azali
mpe moto na Ye te. **10** Kasi soki Klisto azali kati na
bino, atako nzoto na bino ekokufa mpo na lisumu, kasi
Molimo azali bomoi kati na bino, pamba te bokoma
bato ya sembo. **11** Mpe soki Molimo ya Ye oyo
asekwisaki Yesu kati na bakufi azali kovanda kati na
bino, Ye oyo asekwisaki Klisto kati na bakufi akopesa
mpe bomoi epai na banzoto na bino, oyo ebengami
na kokufa, na nzela ya Molimo na Ye, oyo avandaka
kati na bino. **12** Yango wana bandeko na ngai, tozali
na niongo—kasi ezali niongo ya nzoto te mpo ete
totambola te kolanda baposa ya nzoto. **13** Pamba te
soki botamboli kolanda baposa ya nzoto bokokufa;
kasi soki bobomi, na nzela ya Molimo, misala mabe
oyo bosalaka kati na banzoto na bino, bokozala na
bomoi. **14** Pamba te bato oyo batambolisamaka na
Molimo ya Nzambe bazali bana na Nzambe. **15** Solo,
bozwaki te Molimo oyo akomisaka bino bawumbu
mpo ete bozala na kobanga, kasi bozwaki Molimo
oyo akomisaka bino bana na Nzambe, mpe ezali na
nzela ya Molimo yango nde togangaka: « Tata! » **16**
Molimo Ye moko atatolaka na molimo na biso ete
tozali bana na Nzambe. **17** Mpe soki tozali bana,
tozali mpe bakitani ya libula: tozali bakitani ya libula
ya Nzambe, mpe bakitani ya libula elongo na Klisto,
soki penza tozali komona pasi elongo na Ye mpo
ete tozwa mpe nkembo elongo na Ye. **18** Nakanisi
ete pasi ya tango oyo ekokani te na motuya ya
nkembo oyo ekomonisama mpo na biso. **19** Pamba
te bikelamu nyonso ezali kozela na posa makasi
ete bana na Nzambe bamonisama. **20** Pamba te
bikelamu nyonso ezali na se ya bokonzi ya nguya
oyo esukaka na pamba; na mokano na yango moko
te, kasi na mokano ya Ye oyo atiaki bikelamu yango
na se ya bokonzi yango, na elikya ete **21** bikelamu
nyonso mpe ekokangolama na bowumbu ya libebi
na yango mpo na kozwa bonsomi ya nkembo oyo
bana na Nzambe bakozwa. **22** Toyebi malamu ete
kino sik'oyo, bikelamu nyonso ezali kolela pasi lokola
mwasi oyo azali na pasi ya kobota. **23** Ezali yango
moko kaka te nde ezali kolela; kasi biso ba-oyo mpe
tozwaki Molimo lokola mbuma ya liboso tozali mpe
komona pasi kati na mitema, wana tozali kozela na
posa makasi ete Nzambe akomisa biso bana na Ye
penza mpe asikola banzoto na biso. **24** Pamba te
tosila kobika, kasi kobika yango ezali nanu elikya.
Nzokande soki tozali komona eloko oyo tozali kotiela
elikya, wana ezali lisusu elikya te, pamba te nani
akoki kotia elikya na eloko oyo azali komona? **25** Kasi
soki tozali kotia elikya na eloko oyo tozali komona te,
solo tokozela yango na molende. **26** Ndenge moko
mpe Molimo ayaka kosunga biso kati na bolembu na
biso; pamba te toyebi te kosambela na lolenge oyo
esengeli, kasi Molimo Ye moko abondelaka mpo na
biso na maloba oyo moto akoki koloba te. **27** Mpe
Nzambe oyo akundolaka mozindo ya mitema ayebi
makanisi ya Molimo, pamba te Molimo abondelaka
mpo na basantu kolanda mokano ya Nzambe. **28** Mpe
toyebi malamu ete kati na makambo nyonso, Nzambe
asalaka mpo na bolamu ya bato oyo balingaka Ye, ba-
oyo babengama kolanda mabongisi na Ye. **29** Pamba
te bato oyo Nzambe ayeba wuta kala, abongisa mpe
bango wuta kala mpo ete bakokana na Mwana na

Ye, mpo ete azala Mwana ya liboso kati na bandeko
ebele. 30 Mpe ba-oyo abongisa wuta kala, abenga
mpe bango; ba-oyo abenga, akomisa bango bato
ya sembo; mpe ba-oyo akomisa bato ya sembo,
apesa bango mpe nkembo na Ye. 31 Boye, toloba
lisusu nini? Soki Nzambe azali mpo na biso, nani
akotelemela biso? 32 Ye oyo aboyaki te kopesa
Mwana na Ye se moko, kasi akabaki Ye mpo na
biso nyonso, ndenge nini azanga kopesa biso biloko
nyonso elongo na Ye na nzela ya ngolu? 33 Nani
akofunda bato oyo Nzambe apona? Ezali Nzambe
nde akomisaka sembo. 34 Nani akokatela bango
etumbu? Moko te! Yesu-Klisto akufaki; kutu, asekwaki,
azali na ngambo ya loboko ya mobali ya Nzambe,
mpe azali kobondela mpo na biso. 35 Nani akokabola
biso na bolingo ya Klisto? Pasi, somo, minyoko, nzala,
kozanga bilamba, likama to mopanga? 36 Kolanda
ndenge ekomama: « Ezali mpo na Yo nde balukaka
koboma biso mikolo nyonso; bazwaka biso lokola
bameme ya koboma. » 37 Kasi kati na makambo
oyo nyonso, tozali penza balongi na nzela ya Ye
oyo alinga biso. 38 Pamba te nandimisami ete ezala
kufa to bomoi, ba-anjelu to milimo mabe, makambo
ya mikolo oyo to makambo oyo ekoya, banguya ya
ndenge na ndenge, 39 banguya ya likolo to ya se ya
mabele to eloko mosusu oyo Nzambe akela, eloko
moko te ekoki kokabola biso na bolingo ya Nzambe
kati na Yesu-Klisto, Nkolo na biso.

9 Nazali koloba solo kati na Klisto, nazali kokosa te
mpe motema na ngai ezali koyebisa ngai solo na
nzela ya Molimo Mosantu: 2 motema na ngai etondi
na mawa mpe na pasi oyo ezali kosila te. 3 Mpo na
yango, eleki kutu malamu mpo na ngai kolakelama
mabe mpe kokabwana na Klisto mpo na bandeko na
ngai, bato ya ekolo na ngai, 4 oyo bazali bana ya
Isalaele. Nzambe akomisa bango bana na Ye, apesa
bango nkembo, asala boyokani elongo na bango,
apesa bango Mobeko, alakisa bango kosambela
na solo, apesa bango bilaka 5 mpe bakoko. Ezali
na nzela ya bakoko yango nde Klisto, oyo azali na
likolo ya nyonso, ayaki na mokili lokola moto. Tika
ete Nzambe apambolama libela na libela! Amen!
(aiōn g165) 6 Elingi koloba te ete Liloba na Nzambe
ebimaki na pamba, pamba te bakitani nyonso ya
Isalaele bazali bana ya Isalaele te, 7 mpe bakitani
nyonso ya Abrayami bazali bana na ye te. Pamba te
Nzambe alobaki na Abrayami: « Ezali na nzela ya
Izaki nde okozwa bakitani. » 8 Elingi koloba ete bana
nyonso oyo Abrayami abotaki bazali bakitani na ye
te, kasi ezali kaka bana oyo abotaki kati na elaka ya
Nzambe nde batangamaka lokola bakitani na ye. 9
Pamba te, tala ndenge Nzambe alakaki Abrayami: «
Kaka na eleko oyo, nakozonga, mpe Sara akozala na
mwana mobali. » 10 Esukaki kaka wana te: Rebeka
mpe abotaki bana mibali mibale na nzela ya tata
moko, Izaki, koko na biso. 11 Nzokande, liboso ete
mapasa yango babotama mpe basala likambo moko
ya malamu to ya mabe, mpo ete mabongisi ya lolenge
Nzambe aponaka ekokisama, 12 kolanda misala ya
bato te kasi kolanda mokano ya Ye oyo abengaka,
Nzambe alobaki na Rebeka: « Kulutu akosalela leki, »
13 kolanda ndenge ekomama: « Nalingaki Jakobi, kasi
nayinaki Ezawu. » 14 Boye toloba nini? Mabe ezali
kati na Nzambe? Soki moke te! 15 Pamba te alobaki
na Moyize: « Nakotalisa ngolu epai ya moto oyo Ngai
nasepeli kosalela ngolu, mpe nakoyokela mawa moto
oyo Ngai nasepeli koyokela mawa. » 16 Boye, yango
ewuti te na posa to na makasi ya moto, kasi ewuti na
Nzambe oyo asalaka ngolu. 17 Pamba te, tala ndenge
Makomi elobaki na tina na Faraon: « Nakomisaki
yo mokonzi mpo na kotalisa nguya na Ngai kati
na yo, mpe mpo ete lokumu ya Kombo na Ngai
epanzana na mokili mobimba. » 18 Boye Nzambe
asalaka ngolu na moto oyo Ye asepeli kosalela ngolu,
mpe ayeisaka motema libanga moto oyo Ye asepeli
koyeisa motema libanga. 19 Bato bakoki koloba:
« Mpo na nini Nzambe apamelaka biso, pamba te
moto moko te akoki kotelemela mokano na Ye? »
20 Oh moto, ozali nani mpo ete obeta tembe na
Nzambe? Mbeki ya mabele ekoki solo koloba na
moto oyo asali yango: « Mpo na nini osali ngai na
lolenge oyo? » 21 Mosali mbeki azali na bokonzi
te ya kosala nzungu ya lokumu mpe nzungu oyo
ezanga lokumu na nzela ya potopoto kaka moko? 22
Okoloba nini soki Nzambe, mpo na kolakisa kanda
mpe nguya na Ye, ayikelaki mingi mpiko mbeki oyo
etumbolaka kanda na Ye, mbeki oyo ebongisami
mpo na kobebisama? 23 Okoloba lisusu nini, soki
Nzambe asalaki bongo mpo na kolakisa bomengo ya
nkembo na Ye mpo na bolamu ya bato oyo asepeli
kosalela ngolu, ba-oyo abongisa wuta kala mpo na
nkembo? 24 Ezali biso nde Nzambe abengaki, kaka
kati na Bayuda te kasi mpe kati na Bapagano, 25

kolanda ndenge azali koloba kati na mokanda ya
Oze: « Nakobenga bato oyo bazalaka ya Ngai te bato
na Ngai, mpe nakobenga ye oyo azalaka molingami
na Ngai te molingami na Ngai. » 26 Mpe, « kaka na
esika oyo balobaki na bango: ‹ Bozali bato na ngai
te, › bakokoma kobenga bango ‹ bana na Nzambe na
bomoi. › » 27 Ezayi agangaki na tina na Isalaele: « Ata
soki motango ya bana ya Isalaele ezalaki lokola zelo
ya ebale monene, ndambo kaka nde bakobika. 28
Pamba te Nkolo akokokisa Liloba na Ye na mobimba
na yango mpe na lombangu kati na mokili. » 29
Ezali ndenge kaka Ezayi amisakolelaki: « Soki Nkolo,
Mokonzi ya mampinga, atikelaki biso bakitani te,
tolingaki kokoma lokola engumba Sodome, tolingaki
kokokana na engumba Gomore. » 30 Boye, toloba
lisusu nini? Bapagano oyo bazalaki koluka te kokoma
bato ya sembo bakomi sembo na nzela ya kondima,
31 kasi Isalaele oyo azalaki koluka kokoma sembo na
nzela ya kotosa Mobeko atikali kokoma sembo te. 32
Mpo na nini? Pamba te balukaki te kokoma sembo
na nzela ya kondima, kasi na nzela ya misala. Yango
wana babetaki libaku na libanga oyo ekweyisaka, 33
kolanda ndenge ekomama: « Tala, nazali kotia kati
na Siona libanga oyo ebetisaka bato mabaku, libanga
monene oyo ekweyisaka bato; moto oyo akotiela
yango motema akotikala koyokisama soni te. »

10 Bandeko, posa ya motema na ngai mpe libondeli
na ngai epai ya Nzambe ezali ete bana ya
Isalaele babika. 2 Pamba te nakoki solo kotatola
mpo na bango ete bazali penza na bolingo oyo
eleka ndelo mpo na Nzambe. Nzokande, bolingo
yango evandisami na boyebi te. 3 Lokola bayebaki te
ndenge nini Nzambe akomisaka bato sembo mpe
balukaki komikomisa sembo na ndenge na bango
moko, batosaki te lolenge oyo Nzambe akomisaka
bato sembo. 4 Klisto nde asukisa Mobeko mpo ete
moto nyonso oyo akondima akoma moto ya sembo. 5
Tala ndenge nini Moyize akomaki na tina na bosembo
oyo ewutaka na Mobeko: « Moto oyo akosalela yango
akobika bomoi na ye na nzela na yango. » 6 Kasi
tala ndenge nini bosembo oyo ewutaka na kondima
elobaka: « Komilobela te kati na motema na yo: ‹
Nani akomata kuna na Likolo? › Ezali lokola kokitisa
Klisto wuta na Likolo 7 to mpe: ‹ Nani akokita kati na
libulu monene mpe ya molili makasi? › Ezali lokola
kotombola Klisto kati na bakufi. » (Abyssos g12) 8 Boye,
elobaka penza nini? « Liloba ezali pene na yo, ezali
kati na monoko na yo mpe kati na motema na yo. »
Liloba yango nde ezali Liloba ya kondima, mpe yango
nde tozali kotatola. 9 Soki otatoli na monoko na yo
ete Yesu azali Nkolo, mpe ondimi na motema na yo
ete Nzambe asekwisaki Ye kati na bakufi, okobika; 10
pamba te kondima oyo ekomisaka sembo ewutaka na
motema, mpe litatoli oyo ememaka na lobiko ebimaka
nde na monoko. 11 Makomi eloba: « Moto nyonso
oyo andimelaka Ye akotikala koyokisama soni te. » 12
Boye, bokeseni ezali te kati na Moyuda mpe Mogreki,
pamba te bango nyonso bazali na Nkolo moko oyo
apambolaka makasi bato nyonso oyo babelelaka
Ye. 13 Solo, moto nyonso oyo akobelela Kombo ya
Nkolo akobikisama. 14 Kasi ndenge nini bakoki solo
kobelela Ye soki bandimeli Ye te? Mpe ndenge nini
bakoki solo kondimela Ye soki bayoki nanu sango na
Ye te? Mpe ndenge nini bakoki solo koyoka sango na
Ye soki moto ateyi bango te? 15 Mpe ndenge nini
bakoki koteya soki batindami te? Kolanda ndenge
ekomama: « Tala ndenge ezali kitoko, makolo ya bato
oyo basakolaka basango ya malamu! » 16 Kasi bato
nyonso te ya Isalaele nde bandimaki Sango Malamu.
Pamba te Ezayi alobaki: « Nkolo, nani andimaki
mateya na biso? » 17 Boye, kondima ewutaka na
maloba oyo toyokaka, mpe maloba oyo toyokaka
ewutaka na Liloba ya Klisto. 18 Natuna nanu: Boni,
bayokaki te? Iyo, bayokaki! Pamba te ekomama: «
Mingongo na bango eyokanaki na mabele mobimba,
maloba na bango ekomaki kino na suka ya mokili.
» 19 Natuna lisusu: Bato ya Isalaele basosolaki te?
Moyize azalaki moto ya liboso ya koloba: « Nakosala
ete boyokela oyo ezali ata ekolo te zuwa, nakosala
ete boyoka kanda mpo na ekolo oyo ezanga ata
mayele. » 20 Mpe Ezayi akomaki kino na koloba: «
Namilakisaki epai ya bato oyo bazalaki koluka Ngai
te, namimonisaki epai ya bato oyo bazalaki kotuna
Ngai te. » 21 Kasi alobaki boye mpo na Isalaele: «
Natandaki maboko na Ngai mokolo mobimba epai ya
bato oyo bazanga botosi mpe bato ya mito makasi. »

11 Bongo natunaki: Boni, Nzambe asundolaki bato
na Ye? Soki moke te! Pamba te ngai mpe nazali
moto ya Isalaele, mwana ya Abrayami, kati na libota
ya Benjame. 2 Nzambe asundolaki bato na Ye te,
oyo ayeba wuta kala. Boni, boyebi te makambo oyo
Makomi ezali koloba na tina na Eliya oyo azalaki

komitungisa epai ya Nzambe na tina na Isalaele: **3** —
Nkolo, babomi basakoli na Yo mpe babuki bitumbelo
na Yo. Mpe ngai, natikali kaka ngai moko, mpe bazali
lisusu koluka koboma ngai. **4** Kasi eyano nini Nzambe
azongiselaki ye? — Nabombi bato nkoto sambo mpo
na Ngai, ba-oyo mabolongo na bango efukameli Bala
te. **5** Ezali mpe bongo na tango oyo: ezali na mwa
ndambo ya bato oyo Nzambe apona na ngolu na Ye.
6 Nzokande, lokola koponama yango esalemaki na
ngolu, elakisi ete ezali likambo ya misala te; soki te,
ngolu ezali lisusu ngolu te. **7** Boye toloba lisusu nini?
Eloko oyo bana ya Isalaele bazalaki koluka, bazwaki
yango te; kaka bato oyo Nzambe aponaki kati na
bango nde bazwaki yango. Bato mosusu bakoma
mitema mabanga, **8** kolanda ndenge ekomama: «
Nzambe apesaki bango molimo ya pongi, miso mpo
ete bamona te, mpe matoyi mpo ete bayoka te, kino
na mokolo ya lelo. » **9** Mpe Davidi azali koloba: «
Tika ete mesa na bango ekoma motambo liboso na
bango, monyama, libaku ya kokweya mpe ya kozwa
etumbu! **10** Tika ete miso na bango ekufa mpo ete
bamona lisusu te, mpe babela mikongo mpo na libela!
» **11** Natuna lisusu: boni, bana ya Isalaele babetaki
libaku mpo ete bakweya mpo na libela? Soki moke
te! Kasi likolo ya mabe na bango, lobiko epesamelaki
na Bapagano mpo na kolamusa likunya ya Isalaele.
12 Nzokande, soki mabe na bango epesi mokili
bomengo, mpe kobunga na bango epesi Bapagano
bomengo, ndenge nini kobongola mitema na bango
emema te bomengo oyo eleki? **13** Nazali koloba na
bino Bapagano: lokola nazali ntoma ya Bapagano,
napesaka lotomo na ngai lokumu **14** na elikya ya
kolamusa zuwa ya bato ya ekolo na ngai mpe kobikisa
ndambo ya bato kati na bango. **15** Pamba te soki
kosundolama na bango ezongisi boyokani kati na
Nzambe mpe mokili, koyambama na bango ekozala
ndenge nini? Boni, ekozala te bomoi kati na bakufi?
16 Nzokande, soki mapa ya liboso oyo babonzeli
Nzambe ezali bule, elingi koloba ete mapa nyonso
oyo etikali ezali mpe bule; soki mosisa ya nzete ezali
bule, elingi koloba ete bitape na yango mpe ezali
bule. **17** Kasi soki bitape mosusu ekatamaki; soki yo,
etape ya nzete ya olive ya zamba, bakangisaki yo kati
na bitape oyo etikalaki; soki sik'oyo okomi komela,
elongo na bitape yango, mayi moko oyo ezali komata
wuta na mosisa ya nzete ya olive, **18** kobeta tolo te
liboso ya bitape oyo ekatamaki. Soki omeki kobeta
tolo, yeba malamu ete ezali yo te nde ozali komema
mosisa, kasi ezali mosisa nde ezali komema yo. **19**
Okoki mpe koloba: « Bitape wana ekatamaki mpo ete
bakangisa ngai na esika na yango. » **20** Olobi malamu!
Bakatamaki mpo ete bazangaki kondima, kasi yo
ozali wana mpo na kondima. Boye kotombola mapeka
te, kasi sala nde keba. **21** Pamba te soki Nzambe
azangaki te kokata bitape oyo ebimaka yango moko
na nzete, akozanga mpe te kokata yo. **22** Yango
wana, sosola malamu boboto mpe kanda na Nzambe:
kanda epai ya bato oyo bakweyi, mpe boboto epai
na yo soki ozali kokoba kowumela kaka na bolamu
yango. Soki te, yo mpe okokatama. **23** Mpe soki bato
ya Isalaele bawumeli te kati na kozanga na bango
kondima, bakokangisa bango lisusu na nzete, pamba
te Nzambe azali na makoki ya kokangisa bango
lisusu na nzete. **24** Boye, soki yo owutaki na nzete ya
olive ya zamba oyo ebimisaki yo mpe bakangisaki yo
na nzete ya olive oyo balona, ezala soki yango te
nde ebimisaki yo, ndenge nini bakoki te kozongisa
bitape ya nzete oyo ebimisaki yango na nzete na
yango? **25** Bandeko, nalingi ete boyeba mabombami
oyo mpo ete bomimona te ete boleki na bwanya:
ndambo ya bana ya Isalaele bakowumela kozala
mitema libanga kino Bapagano nyonso bakokota na
libota ya Nzambe. **26** Boye, bato nyonso ya Isalaele
bakobika, kolanda ndenge ekomama: « Mokangoli
akobimela na Siona, akolongola mabe kati na Jakobi.
27 Mpe yango nde ekozala boyokani na Ngai elongo
na bango tango nakolongola masumu na bango. » **28**
Mpo na oyo etali Sango Malamu, bazali banguna ya
Nzambe mpo na bolamu na bino; kasi mpo na oyo
etali koponama oyo Nzambe asalaki, bazali balingami
na Ye likolo ya bakoko na bango, **29** pamba te
Nzambe abotolaka te makabo oyo asili kopesa mpe
abongolaka te makanisi na Ye epai ya bato oyo asili
kobenga. **30** Ndenge na kala bozangaki botosi na
miso ya Nzambe mpe sik'oyo Nzambe ayokeli bino
mawa likolo ya kozanga botosi ya Bayuda, **31** ndenge
wana mpe kozanga botosi na bango ya sik'oyo esali
ete Nzambe ayokela bino mawa mpo ete ayokela
bango mpe mawa. **32** Pamba te Nzambe akanga
bato nyonso lokola na boloko ya kozanga botosi mpo
ete ayokela bato nyonso mawa. **(eleēsē g1653)** **33** Oh,
tala ndenge nini bomengo, bwanya mpe boyebi ya
Nzambe ezali na mozindo mingi! Moto moko te akoki
koyeba makanisi na Ye mpe kososola nzela na Ye!

34 « Nani ayebaki makanisi ya Nkolo? Nani akomaki
kopesa Ye toli? 35 Nani apesaki Nkolo eloko mpo ete
Nkolo azongisela ye? » 36 Pamba te biloko nyonso
ewutaka epai na Ye, na nzela na Ye mpe mpo na Ye.
Tika ete nkembo ezonga epai na Ye mpo na libela na
libela! Amen! (aiōn g165)

12 Bandeko, mpo na mawa oyo Nzambe atalisi
biso, nazali kosenga na bino ete bokabaka
banzoto na bino epai ya Nzambe lokola mbeka ya
bomoi, ya bule mpe esepelisaka Nzambe. Ekozala
mpo na bino losambo ya solo kolanda ndenge
esengeli. 2 Bomekolaka te bizaleli ya tango oyo, kasi
bobongwana na nzela ya boyeisami sika ya mayele
na bino, mpo ete bososolaka mokano ya Nzambe,
oyo ezali malamu, esepelisaka Ye mpe ezali ya
kokoka. (aiōn g165) 3 Pamba te na ngolu oyo epesameli
ngai, nazali koloba na bino nyonso: bomikanisaka te
koleka makoki na bino, kasi bomikanisaka na lolenge
ya mayele, kolanda kondima oyo Nzambe apesi na
moko na moko kati na bino. 4 Pamba te ndenge kaka
moko na moko kati na biso azali na biteni ebele kati
na nzoto na ye, mpe eteni moko na moko ezalaka na
mosala na yango, 5 ndenge wana mpe tozali nzoto
moko kati na Klisto atako tozali ebele, mpe moko na
moko kati na biso azalaka eteni ya nyonso mosusu.
6 Kolanda ngolu oyo epesameli biso, tozalaka na
makabo ekesana. Boye tika ete moto oyo azali na
likabo ya kosakola asalelaka yango kolanda kondima,
7 tika ete moto oyo azali na likabo ya kosala mosala
songolo kati na Lingomba amipesaka na mosala
yango, tika ete moto oyo azali na likabo ya kopesa
malakisi apesaka yango, 8 tika ete moto oyo azali na
likabo ya kolendisa alendisaka, tika ete moto oyo azali
na likabo ya kopesa apesaka na motema moko, tika
ete moto oyo azali na likabo ya kokamba akambaka
na molende, mpe tika ete moto oyo azali na likabo ya
kosunga bato bakelela asungaka na esengo! 9 Tika
ete bolingo ezalaka na lokuta te! Boyinaka makambo
mabe, bokangamaka makasi na makambo malamu.
10 Mpo na oyo etali bondeko, bolinganaka makasi kati
na bino; mpo na oyo etali lokumu, bozalaka bato ya
liboso ya kopesa yango na bato mosusu; 11 mpo na
oyo etali mosala, bozalaka bagoyigoyi te; mpo na
oyo etali Molimo, bopelaka na yango makasi; mpo na
oyo etali Nkolo, bozalaka bawumbu ya malamu; 12
mpo na oyo etali elikya, bozalaka na esengo makasi;
mpo na oyo etali pasi, bokangaka mitema; mpo na
oyo etali mabondeli, bozalaka na molende; 13 mpo
na oyo etali bosenga ya babulami, bosunganaka
mpe boyambanaka malamu kati na bandako na
bino. 14 Bopambolaka bato oyo banyokolaka bino;
iyo, bopambolaka, kasi bolakelaka mabe te! 15
Bosepelaka elongo na bato oyo bazali kosepela, mpe
bolelaka elongo na bato oyo bazali kolela. 16 Bobikaka
na boyokani kati na bino mpe bozalaka na makanisi
malamu mpo na baninga. Bozalaka na lofundu te,
kasi bozalaka bato ya komikitisa. Bomimonaka te
lokola bato bamikoka. 17 Bozongisaka mabe na mabe
te. Bolukaka kosala makambo ya malamu na miso ya
bato nyonso. 18 Lokola ekoki kosalema, mpe lokola
bino nde bosengeli kopesa nzela, bozalaka na kimia
na bato nyonso. 19 Balingami na ngai, bozongisaka
te bino moko mabe na mabe, kasi bopesaka nzela
na kanda ya Nzambe, pamba te ekomama: « Ngai
nde nazongisaka mabe na mabe, Ngai nde nakofuta
moto na moto, » elobi Nkolo. 20 Nzokande, « Soki
monguna na yo azali na nzala, pesa ye bilei; soki
azali na posa ya komela mayi, pesa ye mayi. Pamba
te, soki osali bongo, okotondisa makala ya moto na
likolo ya moto na ye. » 21 Kotika te ete mabe elonga
na yo, kasi lukaka nde kolonga mabe na nzela ya
kosala bolamu.

13 Tika ete moto nyonso atosa bakonzi ya leta,
pamba te bokonzi nyonso ewutaka na Nzambe,
mpe ezali Nzambe nde atia bakonzi oyo bazali. 2
Boye, moto oyo aboyi kotosa bakonzi ya leta azali
nde kotombokela mabongisi oyo Nzambe asila kotia,
mpe bato oyo basalaka bongo bamibendelaka nde
etumbu mpo na bango moko. 3 Bato oyo batambolaka
malamu babangaka basambisi te, kaka bato oyo
basalaka mabe nde babangaka basambisi. Oboyi
kobanga mokonzi? Sala makambo oyo ezali sembo,
mpe mokonzi akondima yo. 4 Pamba te mokonzi
azali mosali na Nzambe mpo na bolamu na yo.
Kasi soki ozali kosala makambo ya mabe, banga
mokonzi, pamba te asimbaka mopanga na pamba
te. Azali mosali na Nzambe mpo na kokokisa kanda
ya Nzambe mpe kopesa etumbu epai ya bato oyo
basalaka mabe. 5 Yango wana ezali na tina mingi
kotosa mokonzi, kaka te mpo na kobanga kozwa
etumbu, kasi mingi-mingi mpo na kosala makambo
oyo mitema na biso ezali kosenga biso. 6 Yango

wana mpe bofutaka bampako, pamba te bakonzi
bazali basali ya Nzambe, oyo bapesaka tango na
bango nyonso mpo na kokamba. 7 Bopesa oyo
ekoki na mokonzi nyonso: mpako epai na ye oyo
bosengeli kofuta yango, motuya ya biloko epai na
ye oyo bosengeli kofuta yango, botosi epai na ye
oyo asengeli kotosama, mpe lokumu epai na ye oyo
asengeli kozwa yango. 8 Bozala na niongo ya moto
te, longola kaka niongo ya kolingana bino na bino,
pamba te moto oyo alingaka bato mosusu akokisi
makambo nyonso oyo Mobeko esengaka. 9 Mibeko
lokola: « Okosalaka ekobo te, » « okobomaka te, » «
okoyibaka te, » « okolulaka te, » mpe nyonso oyo
etikali, elobami na mokuse kati na mobeko oyo moko:
« Linga moninga na yo ndenge yo moko omilingaka.
» 10 Moto oyo azali na bolingo asalaka moninga
na ye mabe te. Boye, kolinga moninga, yango nde
kokokisa Mobeko nyonso. 11 Bosalaka bongo awa
bozali kososola tango nini tozali kobika. Tango ya
kolamuka na pongi na bino ekoki, pamba te lobiko
ekomi sik'oyo pene na biso, koleka tango tozwaki
kondima sika. 12 Butu ekomi pene ya kosila mpe
tongo elingi kotana. Yango wana, tobwaka misala
ya molili mpe tolata bibundeli ya pole. 13 Totambola
malamu, na lolenge oyo ebongi mpo na moyi: na
lokoso te, na milangwa te, na pite te, na mobulu te,
na koswana te mpe na zuwa te. 14 Kasi bolata Nkolo
Yesu-Klisto mpe bomitungisa te na baposa ya nzoto
oyo ezali kobundisa bino.

14 Boyamba malamu moto oyo alenda te na
kondima, na kotiana lisusu tembe te na tina
na makanisi. 2 Moto oyo azali na kondima aliaka
bilei nyonso, kasi moto oyo alenda te na kondima
aliaka kaka bandunda. 3 Moto oyo aliaka bilei nyonso
asengeli te kotiola moto oyo aponaka bilei, mpe moto
oyo aponaka bilei asengeli te kosambisa moto oyo
aliaka bilei nyonso, pamba te Nzambe asila koyamba
ye. 4 Boni, ozali nani mpo na kosambisa mosali ya
moto mosusu? Atelema to akweya, ezali likambo
ya nkolo na ye. Tembe ezali te, akotelema kaka,
pamba te Nkolo na ye azali na makoki ya kotelemisa
ye. 5 Moko akanisaka ete mokolo songolo ezali bule
koleka mokolo pakala, mpe mosusu akanisaka ete
mikolo nyonso ezali kaka ndenge moko: tika ete
moto na moto kati na bango andimisama makasi
na makanisi na ye. 6 Moto oyo akesenisaka mikolo
asalaka yango mpo na lokumu ya Nkolo. Moto oyo
aliaka bilei nyonso asalaka yango mpo na lokumu ya
Nkolo, mpe azongisaka matondi epai ya Nzambe;
mpe moto oyo aponaka bilei asalaka yango mpo na
lokumu ya Nkolo, mpe azongisaka matondi epai ya
Nzambe. 7 Moko te kati na biso abikaka bomoi mpo
na ye moko, mpe moko te akufaka mpo na ye moko.
8 Soki tozali kobika bomoi, tozali kobika yango mpo
na Nkolo; soki mpe tokufi, tokufi mpo na Nkolo. Yango
wana, tobika bomoi to tokufa, tozali kaka bato ya
Nkolo. 9 Ezali mpo na yango nde Klisto akufaki mpe
asekwaki, mpo ete azala Nkolo ya bakufi mpe ya bato
ya bomoi. 10 Bongo yo, mpo na nini ozali kosambisa
to kotiola ndeko na yo? Biso nyonso tokotelema na
esambiselo ya Nzambe mpo na kosamba. 11 Pamba
te ekomama: « Na Kombo na Ngai, » elobi Nkolo, «
mabolongo nyonso ekofukama liboso na Ngai, mpe
minoko nyonso ekotatola Nzambe. » 12 Boye, moko
na moko kati na biso akosamba liboso ya Nzambe
mpo na makambo na ye moko. 13 Yango wana,
totika kosambisana biso na biso. Nzokande, bosalela
mayele na bino te mpo na kobetisa ndeko moko libaku
to mpo na kokweyisa ye. 14 Nayebi mpe nandimisami
kati na Nkolo Yesu ete eloko ya mbindo ezalaka te.
Nzokande, soki moto moko amoni ete eloko songolo
ezali mbindo, wana ezali mbindo mpo na ye. 15
Boye soki, likolo ya bilei, ozali koyokisa ndeko na
yo motema pasi, wana ozali lisusu kotambola na
bolingo te. Likolo ya bilei, kobungisa te ndeko na
yo, oyo Klisto akufelaki. 16 Yango wana, tika ete
bolamu na bino etiolama te. 17 Pamba te Bokonzi
ya Nzambe ezali te likambo ya kolia to ya komela,
kasi ezali nde likambo ya bosembo, ya kimia mpe
ya esengo kati na Molimo Mosantu. 18 Moto oyo
asalelaka Klisto na lolenge oyo asepelisaka Nzambe,
mpe bato bandimaka ye. 19 Yango wana, tolukaka
tango nyonso makambo oyo ememaka kimia mpe
elendisaka bamoko mpe bamosusu kati na kondima.
20 Kobebisa mosala ya Nzambe te likolo ya biloko ya
kolia. Solo, biloko nyonso ezali peto, kasi ezali mabe
kolia eloko oyo ekoki kobetisa moto mosusu libaku. 21
Likambo oyo eleki malamu ezali: koboya kolia misuni,
koboya komela vino, koboya kosala eloko nyonso oyo
ekoki kobetisa ndeko na yo libaku. 22 Boye, batela
mpo na yo moko liboso ya Nzambe, kondima oyo
ozali na yango. Esengo na moto oyo amikweyisaka
te na nzela ya makambo oyo andimaka! 23 Kasi moto

oyo alie, wana motema na ye ezali kopamela ye, asili
kokweyisama na miso ya Nzambe, pamba te asali te
kolanda kondima na ye; mpe nyonso oyo esalemaka
te kolanda kondima ezali lisumu.

15 Biso oyo tolenda na kondima, tosengeli kondima
bolembu ya bato oyo balenda te na kondima
mpe koboya komisepelisa kaka biso moko. **2** Tika ete
moto nyonso kati na biso aluka kosepelisa moninga
na ye mpo na bolamu mpe bolendisami na ye! **3**
Pamba te ezala Klisto, alukaki te komisepelisa Ye
moko; kasi alobaki, kolanda ndenge ekomama, «
mafinga ya bato oyo bafingaki yo ekweyaki epai
na ngai. » **4** Nzokande, makambo nyonso oyo
ekomama kala ekomamaki mpo na koteya biso, mpo
ete na nzela ya kokanga motema mpe malendisi
oyo Makomi epesaka, tozala na elikya. **5** Tika ete
Nzambe oyo apesaka bato molende mpe mpiko apesa
bino makanisi moko, bamoko elongo na bamosusu,
kolanda mokano ya Yesu-Klisto, **6** mpo ete bopesa
nkembo na Nzambe, Tata ya Yesu-Klisto, Nkolo na
biso, na makanisi moko mpe na monoko moko. **7**
Yango wana, boyambanaka, bamoko na bamosusu,
ndenge Klisto ayambaki bino mpo na nkembo na
Nzambe. **8** Pamba te nazali koloba na bino solo: Klisto
akomaki Mosali ya Bayuda mpo na kokokisa bilaka
oyo Nzambe apesaki epai ya bakoko na bango mpe
kolakisa ete Nzambe azali Moyengebene. **9** Ayaki
mpe mpo ete Bapagano bapesa Nzambe nkembo
mpo na mawa na Ye, kolanda ndenge ekomama:
« Yango wana nakokumisa Yo kati na Bapagano,
mpe nakoyemba nzembo mpo na lokumu ya Kombo
na Yo. » **10** Alobaki lisusu: « Bapagano, bosepela
elongo na bato na Ye. » **11** Mpe lisusu: « Bino
bato ya bikolo nyonso, bokumisa Nkolo! Tika ete
bato ya mabota nyonso bakumisa Ye! » **12** Ezayi
mpe alobaki: « Moto moko akobima wuta na libota
ya Izayi, akotelema mpo na kokonza bikolo, mpe
Bapagano bakotiela Ye elikya. » **13** Tika ete Nzambe
oyo apesaka elikya atondisa bino na esengo nyonso
mpe na kimia nyonso kati na kondima, mpo ete
botonda na elikya na nzela ya nguya ya Molimo
Mosantu. **14** Bandeko na ngai, nandimisami solo ete
botondi na boboto, na boyebi nyonso mpe na makoki
ya kolendisana, bamoko na bamosusu. **15** Nzokande,
mpo na kolamusa makanisi na bino, nakomelaki
bino, na molende nyonso, ndambo ya makambo
kolanda ngolu oyo Nzambe apesaki ngai **16** ya kozala
mosali ya Yesu-Klisto mpo na Bapagano. Boye abulisi
ngai mpo na kosakola Sango Malamu ya Nzambe
mpo ete Bapagano bakoma likabo oyo ekosepelisa
Nzambe, likabo oyo Molimo Mosantu abulisi. **17**
Yango wana namikumisaka kati na Yesu-Klisto, na
mosala oyo nasalaka mpo na Nzambe. **18** Pamba te
soki nakoki koloba, nakoloba kaka mpo na makambo
oyo Klisto asalaki na nzela na ngai, mpo na komema
Bapagano na kotosa Nzambe. Asalaki yango na nzela
ya makambo oyo nalobaki mpe nasalaki **19** na nzela
ya nguya Molimo na Nzambe, oyo emonisami kati na
bikamwa mpe bilembo. Boye, wuta na Yelusalemi,
na bazingazinga nyonso kino na Iliri, nasakolaki
Sango Malamu ya Klisto na mobimba na yango.
20 Pamba te nazwaki mokano ya koteya Sango
Malamu na bisika oyo Kombo ya Klisto eyebanaki
nanu te, mpo ete natonga na likolo ya moboko ya
moto mosusu te, **21** kasi kolanda ndenge ekomama:
« Bato oyo babetela bango nanu lisolo te na tina na
Ye bakomona, mpe ba-oyo bayoka nanu sango na Ye
te bakososola. » **22** Yango nde ezalaki mbala mingi
kokanga ngai nzela ya koya epai na bino. **23** Kasi
sik'oyo, nazali lisusu na esika te ya kosala mosala kati
na etuka oyo; bongo lokola wuta kala, nazalaka na
posa makasi ya koya epai na bino, **24** nazali kosala
mabongisi ya kokokisa yango tango nakokende na
Espane. Nazali na elikya ete, wana nakolekela epai
na bino, nakomona bino mpe nakozwa lisungi na
bino mpo na kokende kuna, sima na ngai kosepela
kovanda elongo na bino ata na mwa tango moke.
25 Nzokande sik'oyo, nazali kokende na Yelusalemi
mpo na komemela basantu lisungi. **26** Pamba te
Mangomba ya Masedwane mpe ya Akayi ezwaki
mokano ya kosangisa biloko mpo na kosunga babola
oyo bazali kati na basantu ya Yelusalemi. **27** Solo,
bango moko nde bazwaki mokano ya kosala bongo
mpo ete ezalaki lokola niongo epai na bango. Pamba
te soki Bayuda bakabolaki makabo ya molimo elongo
na bato ya bikolo ya bapaya, bango mpe basengeli
kokabola biloko na bango elongo na Bayuda. **28** Soki
nasilisi mosala oyo mpe napesi bango lisungi yango,
nakolekela epai na bino tango nakokende na Espane.
29 Nayebi ete tango nakoya epai na bino, nakoya na
mapamboli mingi ya Klisto. **30** Kasi nabondeli bino
bandeko, na Kombo na Yesu-Klisto, Nkolo na biso,
mpe ya bolingo ya Molimo: Bobundaka elongo na

ngai kati na mabondeli oyo bosalaka epai ya Nzambe
na tina na ngai 31 mpo ete nakangolama na maboko
ya bato oyo bandimaka te kati na Yuda, mpe mpo ete
basantu ya Yelusalemi bayamba malamu lisungi oyo
nakomemela bango. 32 Na bongo nde nakolonga
kokoma epai na bino na esengo; mpe soki Nzambe
akolinga, nakopema mwa moke elongo na bino. 33
Tika ete Nzambe ya kimia azala elongo na bino
nyonso! Amen!

16 Natindeli bino Foebe, ndeko na biso ya mwasi,
oyo azali mosali ya Lingomba ya Sankresi. 2
Nazali kosenga na bino ete boyamba ye kati na Nkolo
na lolenge oyo ebongi na basantu mpe bosunga ye
na makambo nyonso oyo akosenga bino, pamba
te asungaki bato ebele penza, ngai mpe lokola. 3
Bopesa mbote na Prisika mpe Akilasi, baninga na
ngai ya mosala kati na Yesu-Klisto. 4 Bandimaki ata
kokufa mpo na ngai. Ngai moko kaka te nde nazali
kotonda bango, kasi mpe Mangomba nyonso ya mikili
ya Bapagano. 5 Bopesa mpe mbote na Lingomba
oyo esanganaka na ndako na bango. Bopesa mbote
na Epayineti, molingami na ngai, oyo azalaki moto ya
liboso ya kondimela Klisto kati na mokili ya Azia. 6
Bopesa mbote na Mari oyo asalaki mosala makasi
mpo na bino. 7 Bopesa mbote na Andronikusi mpe
na Junia, bandeko na ngai mpe baninga na ngai ya
boloko. Bazalaki bato ya lokumu kati na bantoma
mpe bandimelaki Klisto liboso ete ngai nandimela. 8
Bopesa mbote na Ampiliatusi, molingami na ngai kati
na Nkolo. 9 Bopesa mbote na Iribano, moninga na
biso ya mosala kati na Klisto, mpe Sitakisi, molingami
na ngai. 10 Bopesa mbote na Apelesi oyo alakisaki
penza ete azalaka ya Klisto. Bopesa mbote mpe na
bavandi ya ndako ya Arisitobile. 11 Bopesa mbote na
Erodioni, ndeko na ngai. Bopesa mbote na bavandi
ya ndako ya Narisise, oyo bazali kati na Nkolo. 12
Bopesa mbote na Trifene mpe Trifose, basi oyo
basalaki mosala makasi kati na Nkolo. Bopesa mbote
na Periside, mwasi molingami na ngai, oyo asalaki
mosala makasi kati na Nkolo. 13 Bopesa mbote na
Rifisi, moponami kati na Nkolo. Bopesa mpe mbote
na mama na ye, oyo azali mpe mama na ngai. 14
Bopesa mbote na Asenkrite, na Flegoni, na Erimesi,
na Patrobasi, na Erimasi, mpe na bandeko nyonso
oyo bazali na bango elongo. 15 Bopesa mbote na
Filologe, na Jili, na Nere mpe na Olipasi, ndeko na
ye ya mwasi, elongo na basantu nyonso oyo bazali
na bango elongo. 16 Bopesanaka mbote bino na
bino, na beze ya bule. Mangomba nyonso ya Klisto
etindeli bino mbote. 17 Bandeko, nabondeli bino:
bosala keba na bato oyo bakotisaka bokabwani mpe
batiaka mabaku na nzela na bino, na makambo oyo
ekeseni na mateya oyo bosilaki kozwa. Bozala mosika
na bango. 18 Bato ya lolenge oyo basalelaka nde
mabumu na bango, kasi basalelaka Klisto, Nkolo na
biso, te. Bapengwisaka makanisi ya bato ya bindima-
ndima na nzela ya maloba na bango ya elengi mpe
ya sukali. 19 Pamba te bato nyonso bayebi botosi
na bino, mpe motema na ngai etondaka mingi na
esengo mpo na bino. Kasi nalingi ete bozala bato
ya bwanya mpo na kosala bolamu, mpe bato oyo
bazangi mbeba mpo na oyo etali mabe. 20 Etikali
moke, Nzambe ya kimia akonyata-nyata Satana na
se ya matambe na bino. Tika ete ngolu ya Yesu,
Nkolo na biso, ezala na bino! 21 Timote, moninga
na ngai ya mosala, elongo na Lusiusi, Jazoni mpe
Sosipatere, oyo bazali bandeko na ngai, batindeli
bino mbote. 22 Ngai Teritiusi oyo nakomi mokanda
oyo, napesi bino mbote kati na Nkolo. 23 Gayusi,
oyo ayambaki ngai mpe Lingomba mobimba kati na
ndako na ye, apesi bino mpe mbote. Erasite, mobateli
bomengo ya engumba, elongo na Karitisi, ndeko na
biso, batindeli bino mbote. [24 Tika ete ngolu ya Yesu-
Klisto, Nkolo na biso, ezala na bino nyonso! Amen.]
25 Na Ye oyo azali na nguya ya kotelemisa bino ngwi
na nzela ya Sango Malamu oyo nateyaka, mpe na
nzela ya mateya ya Yesu-Klisto kolanda emoniseli
ya mabombami ya Nzambe, oyo ebombama wuta
kala, (aiōnios g166) 26 kasi sik'oyo emonisami mpe
elakisami epai ya Bapagano na nzela ya makomi ya
basakoli kolanda ndenge Nzambe ya seko na seko
atindaki mpo ete bikolo nyonso ekoka kondimela Ye
mpe kotosa Ye, (aiōnios g166) 27 na Nzambe moko
kaka ya bwanya, tika ete nkembo epesamela libela
na libela na nzela ya Yesu-Klisto! Amen! (aiōn g165)

1 Bakolinto

1 Polo oyo abengama mpo na kozala ntoma ya
Yesu-Klisto, kolanda mokano ya Nzambe, mpe
ndeko mobali Sositeni; 2 Epai ya Lingomba ya
Nzambe, oyo ezali kati na Kolinto; mpe epai ya bato
oyo Nzambe abulisa kati na Yesu-Klisto mpe abenga
mpo ete bazala basantu, elongo na bato nyonso oyo,
na bisika nyonso, babelelaka Kombo ya Nkolo na
biso, Yesu-Klisto, Nkolo na bango mpe Nkolo na biso:
3 Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na
Nzambe, Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto! 4
Nazongisaka tango nyonso matondi epai ya Nzambe
na tina na bino, mpo na ngolu na Ye, oyo epesamela
bino kati na Yesu-Klisto; 5 pamba te, kati na makambo
nyonso, botondisamaki na bomengo kati na Klisto, na
oyo nyonso etali maloba mpe na oyo etali boyebi, 6
kolanda ndenge Nzambe azali kokokisa kati na bino
litatoli na biso na tina na Klisto. 7 Boye, bozangi ata
likabo moko te ya ngolu ya Nzambe, wana bozali
kozela na posa makasi komonisama ya Nkolo na
biso, Yesu-Klisto. 8 Ezali Ye nde akolendisa mpe bino
kino na suka, mpo ete bozala bato bazangi pamela
na mokolo ya Nkolo na biso, Yesu-Klisto. 9 Pamba te
Nzambe oyo abengaki bino mpo ete bozala moko
na Mwana na Ye, Yesu-Klisto, Nkolo na biso, azali
Moyengebene. 10 Bandeko, na Kombo ya Nkolo
na biso, Yesu-Klisto, nazali kosenga na bino ete
bozala na boyokani kati na bino, kasi na bokabwani
te; bozala motema moko mpe makanisi moko. 11
Pamba te, bandeko na ngai, bavandi ya ndako ya
Kloe bayebisi ngai ete koswana ezali kati na bino.
12 Tala makambo oyo nalingi koloba: Moko kati na
bino azali koloba: « Ngai nazali moto ya Polo; » mpe
mosusu azali koloba: « Ngai nazali moto ya Apolosi;
» mosusu azali koloba: « Ngai nazali moto ya Petelo;
» mpe mosusu azali koloba: « Ngai nazali moto ya
Klisto. » 13 Boni, Klisto azali ya kokabwana? Ezali
Polo nde babakaki na ekulusu mpo na bino? Ezali na
kombo ya Polo nde bozwaki libatisi? 14 Nazongisaka
matondi epai ya Nzambe ete nabatisa moto ata moko
te kati na bino, longola kaka Krispisi mpe Gayusi, 15
mpo ete moko te aloba ete bobatisamaki na kombo
na ngai. 16 Solo, nabatisaki mpe libota ya Stefanasi.
Longola bato oyo nawuti kotanga, nayebi te soki
nabatisa moto mosusu. 17 Pamba te Klisto atindaki
ngai te kobatisa bato, kasi atindaki ngai kosakola
Sango Malamu. Mpo na yango, nasengeli te kosalela
bwanya mpe elobeli malamu ya bomoto, noki te
ekulusu ya Klisto ezanga nguya na yango. 18 Pamba
te mateya ya ekulusu ezali liboma mpo na bato oyo
bazali kobunga, kasi ezali nguya ya Nzambe mpo
na biso oyo tobiki; 19 kolanda ndenge ekomama:
« Nakobebisa bwanya ya bato ya bwanya, mpe
nakokomisa mayele ya bato ya mayele bozoba. » 20
Wapi moto ya bwanya? Wapi molakisi ya Mobeko?
Wapi moto ya mayele ya tango oyo? Boni, Nzambe
akomisa te bwanya ya mokili liboma? **(aiōn g165)** 21
Pamba te lokola, kati na bwanya ya Nzambe, mokili
etikalaki te koyeba Nzambe na nzela ya bwanya na
yango, yango wana Nzambe asepeli kobikisa bandimi
na nzela ya mateya oyo emonani lokola liboma. 22
Lokola mpe Bayuda bazali koluka bikamwa, mpe
Bagreki, bwanya, 23 biso, tozali koteya Klisto oyo
babakaki na ekulusu: ezali penza libaku mpo na
Bayuda, mpe liboma mpo na Bapagano. 24 Nzokande,
mpo na bato oyo Nzambe abenga, ezala Bayuda to
Bagreki, Klisto azali nguya mpe bwanya ya Nzambe.
25 Pamba te liboma ya Nzambe ezali na bwanya
koleka bwanya ya bato, mpe bolembu ya Nzambe
ezali makasi koleka makasi ya bato. 26 Bandeko,
bokanisa nanu oyo bozalaki tango Nzambe abengaki
bino: kati na bino, moke bazalaki bato ya bwanya
kolanda emoneli ya bomoto, moke bazalaki bato
minene, mpe moke bawutaki na mabota ya lokumu!
27 Kasi, kati na mokili, Nzambe aponaki biloko pamba
mpo na koyokisa bato ya bwanya soni, aponaki biloko
elemba mpo na koyokisa biloko ya makasi soni. 28
Nzambe aponaki biloko ezanga tina, biloko ya kotiola,
biloko oyo ezalaka te, mpo na kokomisa pamba
biloko oyo mokili epesaka tina, 29 mpo ete moto
ata moko te amikumisa liboso ya Nzambe. 30 Ezali
mpo na Nzambe nde bozali kati na Yesu-Klisto oyo
akomaki, mpo na biso, bwanya kowuta na Nzambe,
bosembo, libulisi mpe kokangolama, 31 mpo ete,
kolanda ndenge ekomama, « Tika ete moto oyo alingi
komikumisa amikumisa kati na Nkolo! »

2 Yango wana bandeko, tango ngai mpe nayaki epai
na bino mpo na kosakola mabombami ya Nzambe,
nasalelaki te boyebi makasi ya koloba to ya bwanya.
2 Pamba te, wana nazalaki elongo na bino, nazwaki
mokano ya koluka koyeba likambo mosusu te, longola

kaka Yesu-Klisto mpe Yesu-Klisto oyo babakaki na
ekulusu. 3 Mpe tango nayaki epai na bino, nazalaki
kati na bolembu, na kobanga mpe na kolenga. 4
Maloba mpe mateya na ngai ewutaki te na maloba
ya bwanya ya bomoto mpo na kondimisa bino, kasi
ewutaki na kotalisama ya Molimo mpe ya nguya, 5
mpo ete moboko ya kondima na bino ezala te bwanya
ya bomoto, kasi ezala nde nguya ya Nzambe. 6
Nzokande, toteyaka bwanya epai ya Baklisto oyo
bakemba na kondima; mpe bwanya yango ezali ya
mokili oyo te to mpe ya bakonzi ya tango oyo te,
oyo babongisami mpo na libebi. (aiōn g165) 7 Te!
Toteyaka nde mabombami ya bwanya ya Nzambe,
bwanya oyo ebombama na miso ya bato ya mokili,
bwanya oyo Nzambe abongisa mpo na nkembo na
biso, liboso ete akela mokili. (aiōn g165) 8 Kati na
bakonzi ya mokili oyo, moko te asosolaki yango;
pamba te soki basosolaki yango, balingaki te kobaka
Nkolo ya nkembo na ekulusu. (aiōn g165) 9 Kasi,
kolanda ndenge ekomama: « Oyo liso etikala nanu
komona te, oyo litoyi etikala nanu koyoka te, mpe
oyo moto atikala nanu kokanisa te kati na motema
na ye, yango nde Nzambe abongisi mpo na bato
oyo balingaka Ye. » 10 Nzokande, Nzambe atalisaki
biso yango na nzela ya Molimo na Ye; pamba te
Molimo ayebaka nyonso, ezala bozindo ya makanisi
ya Nzambe. 11 Nani kati na bato ayebi makanisi ya
moto, soki kaka molimo oyo ezali kati na moto yango
te? Ndenge moko mpe moko te ayebi makanisi ya
Nzambe, longola kaka Molimo na Ye. 12 Nzokande
biso, tozwaki molimo ya mokili te, kasi tozwaki Molimo
kowuta na Nzambe, mpo ete tokoka kososola biloko
oyo Nzambe apesi biso na nzela ya ngolu. 13 Ezali
biloko yango nde tolobelaka, na maloba ya bwanya
ya bomoto te kasi na maloba oyo Molimo alakisaka.
Boye, tolobelaka makambo ya Molimo na nzela ya
maloba oyo Molimo apesaka. 14 Moto oyo azangi
Molimo ya Nzambe akoki te koyamba makambo
kowuta na Molimo ya Nzambe, pamba te ezali lokola
liboma na miso na ye; akoki mpe te koyeba yango,
pamba te basosolaka yango kaka na nzela ya Molimo.
15 Moto oyo atambolisamaka na Molimo asosolaka
makambo nyonso; kasi ye, bato basosolaka ye te,
pamba te ekomama: 16 « Nani ayebi makanisi ya
Nkolo mpo akoka kopesa Ye toli? » Nzokande biso,
makanisi ya Klisto ezali kati na biso.

3 Bandeko, nakokaki te koloba na bino lokola na
bato oyo batambolisamaka na Molimo, kasi lokola
na bato oyo batambolisamaka kolanda baposa ya
nzoto, lokola na bana mike kati na Klisto. 2 Napesaki
bino miliki, kasi bilei ya makasi te, pamba te bolingaki
te kokoka kolia yango. Ezala sik'oyo, bokokoka na
bino mpe kaka te kolia yango, 3 pamba te bozali nanu
kotambolisama kolanda baposa ya nzoto. Lokola
likunya mpe koswana ezali kati na bino, boni, bozali te
kotambolisama kolanda baposa ya nzoto? Bozali kaka
kosala lokola moto nyonso te? 4 Tango moko azali
koloba: « Ngai nazali moto ya Polo, » mpe mosusu:
« Ngai nazali moto ya Apolosi, » boni, bozali kaka
kosala lokola moto nyonso te? 5 Boni, Apolosi azali
nani? Polo mpe azali nani? Bazali kaka basali oyo,
na nzela na bango, bondimelaki Nzambe, kolanda
mosala oyo Nkolo apesaki na moko na moko kati na
bango. 6 Ngai nalonaki, Apolosi asopaki mayi, kasi
Nzambe azalaki kokolisa. 7 Ezala moto oyo alonaki
to moto oyo asopaki mayi, moko te azali na tina;
ezali kaka Nzambe oyo akolisaka nde azali na tina.
8 Moto oyo aloni mpe moto oyo asopi mayi bazali
kaka ndenge moko, mpe moko na moko akozwa
lifuti na ye moko kolanda mosala na ye. 9 Pamba
te biso, tozali basali elongo na Nzambe; mpe bino,
bozali elanga ya Nzambe, Ndako ya Nzambe. 10
Kolanda ngolu oyo Nzambe apesaki ngai, natongaki
moboko lokola mobongisi ya mayele, mpe moto
mosusu azali kotonga na likolo na yango. Boye tika
ete moko na moko asala keba na lolenge na ye ya
kotonga na likolo ya moboko. 11 Pamba te moko te
akoki kotonga moboko mosusu, longola kaka oyo
esili kotongama, oyo ezali Yesu-Klisto. 12 Nzokande,
soki moto asaleli wolo to palata to mabanga ya talo to
mabaya to makasa to mpe matiti mpo na kotonga na
likolo ya moboko yango, 13 mokolo ya kosambisama
ekomonisa mosala na ye polele; pamba te ekozala
mokolo ya moto, mpe moto ekomeka mosala ya moto
na moto. 14 Soki mosala ya moto oyo atongaki na
likolo ya moboko eziki te, motongi yango akozwa
lifuti. 15 Kasi soki eziki, motongi akozwa eloko te. Ye
moko kaka nde akobika, kasi ekozala lokola moto
oyo asili kobika na likama ya moto. 16 Boni, boyebi
te ete bozali Tempelo ya Nzambe, mpe ete Molimo
ya Nzambe avandaka kati na bino? 17 Soki moto
abebisi Tempelo ya Nzambe, Nzambe mpe akoboma
ye; pamba te Tempelo ya Nzambe ezali bule, bongo

bino bozali nde Tempelo yango. 18 Bomikosa te: soki
moto moko kati na bino akanisi ete azali na bwanya
kati na mokili oyo, tika ete akoma lokola zoba mpo
ete akoma penza moto ya bwanya. (aiōn g165) 19
Pamba te bwanya ya mokili ezali bozoba na miso ya
Nzambe. Kolanda ndenge ekomama: « Akangaka
bato ya bwanya kati na mitambo ya mayele mabe na
bango; » 20 mpe lisusu: « Nkolo ayebi ete makanisi
ya bato ya bwanya ezali na tina te, » 21 yango wana
tika ete moko te aluka lokumu kati na bato, pamba te
nyonso ezali ya bino: 22 ezala Polo, Apolosi, Petelo,
mokili, bomoi, kufa, tango oyo tozali sik'oyo to tango
oyo ezali koya. Nyonso ezali ya bino; 23 kasi bino,
bozali bato ya Klisto, mpe Klisto azali ya Nzambe.

4 Boye, tika ete bato bazwa biso lokola basali ya
Klisto mpe lokola bakambi oyo bazwi mokumba ya
koyebisa mabombami ya Nzambe. 2 Nzokande, eloko
oyo basengaka epai ya bakambi, ezali ete bazala
sembo. 3 Mpo na ngai, nazali komisambisa na likambo
moko te. Yango wana, ezala kosambisa na bino to
kosambisa ya esambiselo ya bato, elobelaka ngai
eloko moko te. 4 Motema na ngai ezali kosambisa
ngai ata na likambo moko te; nzokande, yango te
nde ezali kolongisa ngai. Oyo asambisaka ngai, ezali
nde Nkolo. 5 Yango wana, bosambisaka te liboso
ya tango oyo ekatama; bozela kino tango Nkolo
akoya. Akobimisa na pole makambo oyo ebombama
kati na molili, mpe akomonisa na miso ya bato
makanisi ya mitema ya bato. Na tango wana, moto
na moto akozwa lokumu na ye kowuta na Nzambe.
6 Bandeko, nayebisi bino makambo oyo etali ngai
moko mpe oyo etali Apolosi, mpo na bolamu na bino,
mpo ete, na ndakisa na biso, boyekola likambo oyo:
Bolekaka mondelo te ya makambo oyo ekomama;
mpe mpo ete moko te kati na bino atonda na lolendo
na kolanda moko mpe koyina mosusu. 7 Boni, nani
azali kokesenisa yo na bato mosusu? Eloko nini ozali
na yango, oyo bapesa yo te? Mpe lokola bapesa yo
yango, mpo na nini komikumisa lokola nde bapesaki
yo yango te? 8 Bosili kotondisama na nyonso oyo
bozalaka na makanisi ya kozwa! Bosili penza kokoma
bato ya bomengo! Bobandi kokonza; bobandi kokonza
elongo na biso te! Nalingaka ete bobanda penza
kokonza, mpo ete biso mpe tokonza elongo na bino!
9 Pamba te nakanisi ete, biso bantoma, Nzambe atia
biso na suka ya molongo lokola bato oyo bakatela
bango etumbu ya kufa na libanda ya masano. Mpo na
mokili mobimba, mpo na ba-anjelu mpe mpo na bato,
Nzambe akomisa biso lokola lisano ya kotala. 10 Biso,
likolo ya Klisto, tozali bazoba; kasi bino, kati na Klisto,
bozali bato ya mayele! Biso, tozali bato na bolembu;
kasi bino, bozali bato makasi! Bino, bozali kozwa
lokumu; kasi biso, tozali kotiolama! 11 Kino sik'oyo,
tozali konyokwama na nzala, na posa ya mayi, tozangi
bilamba, tozali kobetama, tozali koyengayenga, 12
mpe tozali kosala mosala makasi na maboko na
biso. Tango bafingaka biso, topambolaka; tango
banyokolaka biso, toyikelaka yango kaka mpiko; 13
tango bakoselaka biso makambo mpo na kobebisa
lokumu na biso, tozongisaka kaka na maloba ya
boboto. Mpe kino sik'oyo, tokomi lokola bosoto ya
mokili, mpe lokola lisapo ya bato. 14 Nazali kokoma
makambo oyo mpo na koyokisa bino soni te, kasi
mpo na kokebisa bino lokola bana na ngai ya bolingo.
15 Pamba te, ata soki bozalaki na balakisi nkoto zomi
kati na Klisto, kasi bozali na batata ebele te. Ngai
nde nazali tata na bino kati na Yesu-Klisto, na nzela
ya Sango Malamu. 16 Boye, nabondeli bino: bolanda
ndakisa na ngai. 17 Ezali na tina wana nde natindeli
bino Timote, mwana na ngai ya bolingo, oyo azali
sembo kati na Nkolo; akolobela bino lisusu banzela na
ngai mpo na bomoi kati na Yesu-Klisto, ndenge kaka
nateyaka yango bisika nyonso kati na Mangomba
nyonso. 18 Bato mosusu kati na bino bakomi na
lofundu, bakanisaka ete nakoya lisusu te epai na
bino. 19 Kasi, soki Nkolo alingi, nakoya epai na bino
kala mingi te; mpe nakoyeba kaka te ndenge nini
bato yango ya lofundu balobaka, kasi mpe nguya nini
bazali na yango. 20 Pamba te Bokonzi ya Nzambe
ezali likambo ya maloba te, kasi likambo ya nguya.
21 Bolingi nini? Naya epai na bino na fimbu to na
bolingo mpe na molimo ya boboto?

5 Bato bazali koloba bipai nyonso ete pite ezali
kosalema kati na bino, pite oyo emonanaka kutu
te epai ya Bapagano: mobali moko kati na bino azali
kosangisa nzoto na mwasi ya tata na ye. 2 Mpe
bino, bozali lisusu komikumisa na yango! Nzokande
bosengelaki koyoka mawa mpo na yango, mpe kosala
ete balongola kati na bino moto oyo azali kosala
likambo ya ndenge wana. 3 Solo, mpo na ngai,
atako nazali elongo na bino te na nzoto, kasi nazali
elongo na bino na molimo. Mpe lokola moto oyo

azali elongo na bino, na Kombo na Yesu, Nkolo na
biso, nasili kokatela moto nyonso oyo azalaki kosala
likambo yango etumbu. 4 Boye, tango bokosangana
na Kombo na Yesu, Nkolo na biso, nakozala elongo
na bino na molimo; mpe na nguya ya Yesu, Nkolo
na biso, 5 bokaba mobali yango na maboko ya
Satana mpo ete nzoto na ye ebeba, mpe molimo
na ye ebikisama na mokolo ya Nkolo. 6 Lolendo na
bino ezali kitoko te! Boyebi te ete mwa kisi moke
ya mapa evimbisaka potopoto nyonso ya mapa? 7
Bolongola kati na bino kisi nyonso ya kala ya mapa
mpo ete bokoma peto lokola potopoto ya sika ya
mapa, ndenge bozali penza. Pamba te Klisto, Mpate
na biso ya Pasika, asilaki kopesama lokola mbeka.
8 Yango wana, tosepela feti, na mapa ya bosembo
mpe ya bosolo, mapa oyo ezangi kisi, kasi na kisi ya
kala te ya mapa, kisi ya kindoki mpe ya makambo
mabe. 9 Kati na mokanda oyo nakomelaki bino,
nayebisaki bino ete bozala lisanga moko te na bato
oyo batambolaka na bomoi ya pite. 10 Elingi koloba
te ete bozala mosika na bato nyonso oyo, kati na
mokili oyo, batambolaka na bomoi ya pite to bazali
na lokoso ya mbongo to bazali miyibi to basambeli
bikeko, pamba te soki ezalaki bongo, wana bosengeli
kolongwa na mokili. 11 Kasi nazali nde kokomela
bino sik'oyo mpo na koyebisa bino ete bozala lisanga
moko te na moto oyo amilobelaka ete azali ndeko
Moklisto, kasi atambolaka na bomoi ya pite to azali
na lokoso ya mbongo to azali mosambeli bikeko
to mofingi bato to molangwi masanga to moyibi.
Bosengeli kutu te kolia mesa moko elongo na moto
ya lolenge oyo. 12 Boni, mosala na ngai ezali ya
kosambisa bato oyo bazali na libanda ya Lingomba?
Boni, ezali bino te nde bosengeli kosambisa bato oyo
bazali kati na Lingomba? 13 Nzambe akosambisa
bato oyo bazali na libanda ya Lingomba; kasi bino,
bobengana moto mabe kati na bino.

6 Soki ndeko moko kati na bino azwi ndeko mosusu
likambo, mpo na nini akendaka kofunda yango
epai ya Bapagano, na esika ete akende kofunda epai
ya basantu? 2 Boyebi te ete basantu bakosambisa
mokili? Bongo soki bosengeli kosambisa mokili,
bozangi penza makoki ya kokata mwa makambo ya
mike-mike? 3 Boyebi te ete tokosambisa ba-anjelu?
Bongo mpo na nini te makambo ya bomoi oyo? 4
Tango bobendanaka na tina na makambo ya bomoi
oyo, bozwaka lokola basambisi, bato oyo bazali na
tina te na miso ya Lingomba! 5 Nazali koloba yango
mpo na koyokisa bino soni! Boni, ezali ata na moto
moko te ya bwanya kati na bino, oyo akoki kokata
makambo kati na bandeko na ye? 6 Kasi mpo na
nini ndeko moko akende kofunda ndeko mosusu,
mpe asala yango liboso ya Bapagano? 7 Solo, awa
bozali kofundana bino na bino, boyeba ete bosili
komikweyisa. Mpo na nini bondimaka te ete basala
bino mabe? Mpo na nini bondimaka te ete bakosa
bino? 8 Nzokande, bino, bokosaka mpe bosalaka
mabe; mpe bosalaka yango epai ya bandeko na bino.
9 Boyebi te ete bato mabe bakokota te na Bokonzi
ya Nzambe? Bomikosa te: bato na pite, basambeli
bikeko, bato na bikobo, bato oyo balula makambo
ya soni, mibali oyo basangisaka nzoto na mibali, 10
miyibi, bato ya lokoso ya mbongo, balangwi masanga,
bato oyo bakoselaka baninga makambo mpo na
kobebisa lokumu na bango, ba-oyo babotolaka biloko
ya bato, bakokota te na Bokonzi ya Nzambe. 11 Mpe
bozalaki ndenge wana, bato mosusu kati na bino.
Kasi basukolaki bino, babulisaki bino mpe bakomisaki
bino bato ya sembo, na Kombo ya Nkolo Yesu-Klisto
mpe na nzela ya Molimo ya Nzambe na biso. 12
Bolobaka: « Nazali na ndingisa ya kosala nyonso, »
kasi nyonso ezali na litomba te; « nazali na ndingisa
ya kosala nyonso, » kasi nakomitika te na se ya
bokonzi ya eloko songolo; 13 « bilei esalema mpo
na libumu, mpe libumu esalema mpo na bilei, »
nzokande ezali na mokolo oyo Nzambe akoboma
nyonso mibale. Nzoto esalema te mpo na pite, nzoto
ezali nde mpo na Nkolo, mpe Nkolo azali mpo na
nzoto. 14 Solo, lokola Nzambe asekwisaki Nkolo kati
na bakufi, akosekwisa mpe biso, na nguya na Ye. 15
Boyebi te ete banzoto na bino ezali biteni ya nzoto ya
Klisto? Boni, nakoki kozwa biteni ya nzoto ya Klisto
mpo na kokomisa yango biteni ya nzoto ya mwasi ya
ndumba? Ata moke te! 16 Boyebi te ete moto oyo
asangani na mwasi ya ndumba akomi elongo na ye
nzoto moko? Pamba te elobama: « Bango mibale
bakokoma nzoto moko. » 17 Kasi moto oyo asangani
na Nkolo azali moko na Ye kati na Molimo. 18 Yango
wana, bokima pite. Masumu nyonso mosusu oyo
moto akoki kosala ezali na libanda ya nzoto na ye,
kasi ye oyo amipesi na kindumba asali masumu mpo
na libebi ya nzoto na ye moko. 19 Boyebi te ete nzoto
na bino ezali Tempelo ya Molimo Mosantu oyo azali

kati na bino, oyo bozwaki kowuta na Nzambe? Mpe
boyebi te ete bozali ya bino moko te? 20 Bosikolamaki
na motuya makasi penza. Boye, bopesa Nzambe
nkembo kati na banzoto na bino.

7 Sik'oyo, nazali kopesa biyano na tina na makambo
oyo bokomelaki ngai. Eleki malamu mpo na mobali
ete abala mwasi te. 2 Kasi mpo na kokima pite,
tika ete mobali nyonso azala na mwasi na ye, mpe
mwasi nyonso azala na mobali na ye. 3 Tika ete
mobali akokisa posa ya mwasi na ye, mpe tika ete
mwasi akokisa posa ya mobali na ye. 4 Pamba te
mwasi azali na bokonzi te na nzoto na ye, ezali nde
mobali na ye; ndenge moko mpe, mobali azali na
bokonzi te na nzoto na ye, kasi ezali nde mwasi na
ye. 5 Bopimelanaka nzoto te, longola kaka soki, na
boyokani mpe mpo na mwa tango moke, bolingi tango
mosusu komipesa na losambo. Kasi sima na tango
yango, bozongela kosangisa nzoto mpo ete Satana
akozwa nzela te ya komeka bino likolo ya bozangi
makoki ya komikanga. 6 Awa nazali koloba bongo,
nazali na ngai kaka kopesa likanisi, kasi mobeko te.
7 Nakokaki kosepela ete mibali nyonso bazala lokola
ngai; nzokande, moto na moto azali na likabo na ye
ya ngolu, oyo azwi kowuta na Nzambe: moko azali na
likabo oyo, mosusu azali na likabo wana. 8 Na yango,
nazali koloba na bato oyo babali nanu te mpe na basi
oyo bakufisa mibali, ete ezali malamu mpo na bango
kokoba kozala ya kobala te lokola ngai. 9 Kasi soki
bakoki te komikanga, tika ete babala; pamba te eleki
malamu kobala, na esika ya kozika na posa ya nzoto.
10 Epai ya bato oyo babala, nazali kopesa mitindo,
ngai te kasi Nkolo: Mwasi asengeli te kokabwana na
mobali na ye; 11 kasi soki akabwani na mobali na
ye, asengeli kobala lisusu te to asengeli koyokana
na mobali na ye; mpe mobali asengeli te kobengana
mwasi na ye na libala. 12 Epai ya bato mosusu, nazali
koloba, Nkolo te kasi ngai: Soki ndeko mobali Moklisto
abali mwasi oyo azali mondimi te, bongo mwasi yango
andimi kowumela elongo na ye, tika ete abengana
mwasi yango te; 13 soki mpe mwasi azali na mobali
oyo azali mondimi te, mpe mobali yango andimi
kowumela elongo na ye na libala, tika ete mwasi
akabwana te na mobali na ye. 14 Pamba te, mobali
oyo azali mondimi te abulisami na nzela ya mwasi na
ye, mpe mwasi oyo azali mondimi te abulisami na
nzela ya mobali na ye. Soki ezalaki bongo te, bana
na bino balingaki kozala mbindo, nzokande bazali
bule. 15 Kasi soki ye oyo azali mondimi te alingi
koboma libala, tika ete aboma na ye! Na likambo
ya boye, ndeko mobali to ndeko mwasi azali ya
kokangama te. Nzambe abenga bino mpo na kobika
bomoi kati na kimia. 16 Oyebi nini kati na likambo
yango? Tango mosusu, yo mwasi, okobikisa mobali
na yo! Tango mosusu, yo mobali, okobikisa mwasi
na yo! 17 Lisusu, tika ete moto na moto atambola
na lolenge oyo Nkolo abongisela ye, ndenge azalaki
tango Nzambe abengaki ye. Yango nde mobeko oyo
napesi na Mangomba nyonso. 18 Boni, moto moko
azalaki akatama ngenga tango Nzambe abengaki
ye? Tika ete atikala akatama ngenga! Boni, moto
moko azalaki akatama ngenga te tango Nzambe
abengaki ye? Tika ete atikala akatama ngenga te! 19
Kokatama ngenga to kokatama ngenga te ezali na
tina te; likambo ya tina ezali nde kobatela mibeko ya
Nzambe. 20 Tika ete moko na moko atikala ndenge
azalaki tango Nzambe abengaki ye! 21 Boni, ozalaki
mowumbu tango Nzambe abengaki yo? Komitungisa
na yango te! Ezala soki okoki kokoma nsomi, salela
nde malamu lolenge na yo. 22 Pamba te moto oyo
azalaki mowumbu tango abengamaki mpo na kosalela
Nkolo azali mokangolami ya Nkolo; ndenge moko
mpe, moto oyo azalaki nsomi tango Nzambe abengaki
ye azali mowumbu ya Klisto. 23 Bosikolamaki na
motuya makasi! Boye, bokoma te bawumbu ya bato.
24 Bandeko, tika ete moko na moko awumela, na miso
ya Nzambe ndenge azalaki tango Nzambe abengaki
ye! 25 Mpo na oyo etali baseka, nazali na mobeko te
kowuta na Nkolo; kasi na mawa ya Nkolo, lokola moto
oyo bakoki kotiela motema, nazali kopesa likanisi na
ngai. 26 Nakanisi ete, mpo na pasi ya tango oyo,
ezali malamu mpo na moto kotikala ndenge azali. 27
Ozali na mwasi? Koluka kokabwana na ye te. Ozali
na mwasi te? Koluka mpe mwasi te. 28 Kasi soki mpe
obali, osali lisumu te; soki moseka abali, asali lisumu
te. Nzokande, bato oyo babala bakokutana na pasi
mingi kati na bomoi na bango; mpe ngai, nalingi nde
kosunga bino mpo bokutana na pasi yango te. 29
Bandeko na ngai, nazali koloba boye: tango ekomi
moke; kobanda sik'oyo, tika ete mibali oyo bazali na
basi bazala lokola nde bazali na basi te; 30 tika ete
bato oyo bazali kolela bazala lokola nde bazali kolela
te; tika ete ba-oyo bazali kosepela bazala lokola nde
bazali kosepela te; tika ete ba-oyo bazali kosomba

bazala lokola nde bazali na eloko te; 31 tika ete ba-
oyo bazali kosalela biloko ya mokili bazala lokola nde
bazali kosalela yango te; pamba te mokili oyo, na
lolenge na yango ya sik'oyo, ezali koleka! 32 Nalingi
ete bomitungisaka te. Mobali oyo azali ya kobala te
atiaka makanisi na ye kati na makambo ya Nkolo,
alukaka ndenge nini kosepelisa Nkolo. 33 Mobali oyo
abala atiaka makanisi na ye kati na makambo ya
mokili, alukaka ndenge nini kosepelisa mwasi na ye,
34 mpe motema na ye ezali ya kokabwana. Ndenge
moko mpe, mwasi oyo azangi mobali, lokola moseka,
atiaka makanisi na ye kati na makambo ya Nkolo
mpo ete azala bule kati na nzoto mpe kati na molimo.
Kasi mwasi oyo abala atiaka makanisi na ye kati na
makambo ya mokili, alukaka ndenge nini kosepelisa
mobali na ye. 35 Nazali koloba makambo oyo mpo
na bolamu na bino; ezali te mpo na kotiela bino
motambo, kasi ezali nde mpo ete bosala oyo ezali
malamu koleka mpe bomipesa mobimba na Nkolo.
36 Soki elenge mobali amoni ete akokoka lisusu te
komikanga liboso ya mwasi mobandami na ye na
libala, soki akanisi kosangisa na ye nzoto mpe ete
asengeli kaka kosala bongo, wana bazali kotambola
kati na likanisi ya kobalana, tika ete asala kolanda
posa na ye, azali kosala lisumu te. Tika ete babalana!
37 Kasi mobali oyo azwi mokano kati na motema na
ye, na kotindikama te mpe na bososoli nyonso, ya
kosangisa nzoto te na mwasi mobandami na ye na
libala, asali malamu. 38 Boye, mobali oyo abali mwasi
mobandami na ye na libala asali malamu, kasi oyo
abali ye te asali malamu koleka. 39 Mwasi ya libala
azalaka ya kokangama na mobali na ye na tango
nyonso oyo mobali yango azali na bomoi. Soki mobali
na ye akufi, mwasi akomi nsomi mpo na kobalana
na mobali nyonso oyo ye alingi, kasi mobali yango
asengeli kozala Moklisto. 40 Nzokande, na makanisi
na ngai, akozala mwasi ya esengo koleka soki atikali
ndenge azali; mpe nakanisi ete, ngai mpe, nazali na
Molimo ya Nzambe.

8 Mpo na oyo etali misuni ya banyama oyo ebonzami
lokola mbeka epai ya banzambe mosusu, toyebi
malamu ete biso nyonso tozali na boyebi. Boyebi
epesaka lolendo, kasi bolingo elendisaka. 2 Moto oyo
akanisaka ete azali na boyebi ya makambo ayebi
nanu eloko te na ndenge esengeli. 3 Kasi moto oyo
alingaka Nzambe, Nzambe ayebi ye. 4 Boye, na
tina na likambo ya kolia misuni ya banyama oyo
ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe mosusu,
toyebi malamu ete nzambe ya ekeko ezali eloko
pamba kati na mokili, mpe ete Nzambe azali kaka se
moko. 5 Solo, ezali na bikelamu ebele oyo ebengami
banzambe, ezala na likolo to na mabele; yango nde
esalaka ete banzambe mpe bankolo bazala ebele.
6 Kasi mpo na biso, Nzambe azali kaka se moko,
Ye nde azali Tata mpe Mokeli na nyonso, mpe biso
tozali na bomoi mpo na Ye. Mpe Nkolo azali kaka
se moko, Ye nde Yesu-Klisto. Nyonso esalema na
nzela na Ye, mpe biso tozali na bomoi mpo na Ye. 7
Nzokande, bato nyonso bazali na boyebi oyo te; bato
mosusu bazali nanu na momesano ya kosambela
banzambe ya bikeko kino sik'oyo. Boye wana baliaka
misuni ya banyama oyo ebonzami lokola mbeka
epai ya banzambe mosusu, bakanisaka ete ezali
penza mbeka oyo babonzeli banzambe wana; mpe
mitema na bango, oyo elenda te ekomaka mbindo. 8
Nzokande, ezali bilei te nde ememaka biso pene ya
Nzambe; soki tolie yango te, tokobungisa eloko moko
te; soki mpe tolie yango, tokozwa eloko moko te. 9
Kasi bosala keba ete bonsomi na bino ekoma libaku
te mpo na bato oyo balenda te kati na kondima. 10
Pamba te soki moko kati na bato oyo balenda te kati
na kondima amoni yo, yo oyo ozali na boyebi, ozali
kolia kati na tempelo ya banzambe ya bikeko, boni,
motema na ye ekozanga solo kotindika ye mpe na
kolia misuni ya banyama oyo ebonzami lokola mbeka
epai ya banzambe mosusu? 11 Boye, ndeko oyo
alenda te kati na kondima, ye oyo Klisto akufelaki,
akopengwa likolo ya boyebi na yo. 12 Tango bozali
kobetisa bandeko na bino mabaku na ndenge wana,
mpe bozali kozokisa mitema na bango, oyo elenda
te, bozali kosala masumu liboso ya Klisto. 13 Yango
wana, soki mpo na bilei na ngai, ndeko na ngai azali
kokweya na masumu, nakotikala kolia lisusu misuni
te mpo ete nazala libaku te, oyo ekokweyisa ye na
masumu. **(aiōn g165)**

9 Boni, nazali nsomi te? Nazali ntoma te? Namona
te Yesu, Nkolo na biso? Bozali mbuma ya mosala
na ngai te kati na Nkolo? 2 Soki, mpo na bato mosusu,
nazali ntoma te, kasi mpo na bino, nazali solo ntoma,
pamba te bino bozali kashe ya bontoma na ngai kati
na Nkolo. 3 Tala eyano na ngai epai ya bato oyo
basambisaka ngai: 4 Boni, tozangi makoki ya kolia

mpe ya komela? 5 Tozangi makoki ya kotambola
elongo na mwasi moklisto, ndenge bantoma mosusu
mpe bandeko ya Nkolo mpe Petelo basalaka? 6
Boni, ezali kaka ngai mpe Barnabasi nde tosengeli
kosala? 7 Nani asalaka mosala ya soda na mbongo
na ye moko? Nani alonaka elanga ya vino mpo alia
mbuma na yango te? Nani abatelaka etonga mpo
amela miliki na yango te? 8 Boni, ezali kaka na
bomoto nde nazali koloba bongo? Boni, mobeko elobi
mpe bongo te? 9 Solo, ekomama kati na mobeko ya
Moyize: « Osengeli te kokanga monoko ya ngombe
oyo ezali konika bambuma. » Boni, bokanisi ete
Nzambe azalaki nde komitungisa mpo na bangombe?
10 Ezali te mpo na biso nde alobaki bongo? Solo,
ezali mpo na biso nde ekomamaki bongo; pamba te
moto oyo azali kotimola asengeli kosala yango na
elikya, mpe oyo azali kobeta mbuma asengeli kosala
yango na elikya ete akozwa eteni na ye. 11 Boni, soki
tolonaki nkona ya molimo kati na bino, ezali penza
mabe soki tobuki kati na bino mbuma ya biloko oyo
maboko ekoki kosimba? 12 Soki bato mosusu bazali
kosalela makoki wana ya kozwa biloko epai na bino,
tosengeli te, biso, kosalela yango koleka? Nzokande,
tosalelaki makoki yango te, tokangaka kaka motema
na makambo nyonso, mpo ete tozala epekiselo te
liboso ya Sango Malamu ya Klisto. 13 Boyebi te
ete bato oyo basalaka kati na Tempelo baliaka bilei
kowuta na Tempelo, mpe ete ba-oyo basalaka na
etumbelo bazwaka eteni na bango kati na mbeka
oyo ebonzami na etumbelo? 14 Ndenge moko mpe,
Nkolo apesaki mitindo ete bato oyo bateyaka Sango
Malamu babika bomoi na bango na nzela ya Sango
Malamu. 15 Kasi ngai, nasaleli makoki na ngai ata
moke te, mpe ezali te mpo na kosenga yango nde
nakomeli bino mokanda oyo; pamba te nakosepela
kutu kokufa na esika ete moto mosusu abebisa tina
ya lokumu na ngai. 16 Koteya Sango Malamu ezali
likambo oyo ngai nasengeli te komikumisa na yango,
pamba te mosala yango epesamelaki ngai na makasi.
Mawa na ngai soki nateyi te Sango malamu! 17
Soki mokano ya koteya ewutaki epai na ngai moko,
nalingaki solo kozwa lifuti; kasi lokola mokano yango
ewutaki epai na ngai te, nazali kaka kokokisa mosala
oyo epesamelaki ngai. 18 Bongo lifuti na ngai ezali
penza nini? Ezali nde kokaba na ofele Sango Malamu
oyo nazali koteya, na kozanga kozwa lifuti oyo Sango
Malamu yango epesi ngai. 19 Solo, atako nazali
nsomi na miso ya bato nyonso, kasi namikomisa
mowumbu ya bato nyonso, mpo ete namema bato
ebele koleka epai ya Yesu-Klisto. 20 Tango nazalaka
elongo na Bayuda, nakomaka lokola Moyuda mpo
ete namema bango epai ya Klisto; tango nazalaka
elongo na bato oyo bazali na se ya bokonzi ya
Mibeko, nakomaka lokola moto oyo azali na se ya
bokonzi ya Mibeko, mpo ete namema bango epai ya
Klisto, atako ngai moko nazali na se ya bokonzi ya
Mibeko te. 21 Tango nazalaka elongo na bato oyo
bazali na se ya bokonzi ya Mibeko te, nakomaka mpe
lokola moto oyo azali na se ya bokonzi ya Mibeko te,
mpo ete namema bango epai ya Klisto; nzokande
natosaka Mibeko ya Nzambe, pamba te natosaka
Mibeko ya Klisto. 22 Tango nazalaka elongo na bato
oyo balenda te na kondima, nakomaka lokola moto
alenda te na kondima, mpo ete namema bango kati
na kondima epai ya Klisto. Namikomisaka nyonso
epai ya bato nyonso, mpo na kobikisa ndambo ya
bato kati na bango. 23 Mpe nasalaka makambo wana
nyonso mpo na Sango Malamu, mpo ete ngai mpe
nazwa mapamboli na ngai kati na yango. 24 Boni,
boyebi te ete bato oyo bakimaka mbangu kati na
lisano ya kopota mbangu, bango nyonso bapotaka
mbangu, kasi moto moko kaka nde azwaka mbano?
Bino mpe bopota mbangu lokola ye, na lolenge
ya kozwa mbano. 25 Bato nyonso oyo basalaka
masano bamipekisaka makambo ebele; basalaka
bongo mpo na kozwa motole oyo ebebaka; kasi biso,
tosalaka bongo mpo na kozwa motole oyo ebebaka
te. 26 Yango wana ngai, nazali kopota mbangu na
bozoba te, nazali kobeta makofi bibetabeta te. 27 Kasi
nakonzaka nzoto na ngai, nakomisaka yango lokola
mowumbu, pamba te nabangaka kozanga mbano
sima na ngai koteya bato mosusu.

10 Bandeko, nalingi boyeba malamu likambo oyo:
Bakoko na biso bazalaki bango nyonso na se
ya lipata, bakatisaki bango nyonso ebale monene, 2
babatisamaki bango nyonso mpo na Moyize kati na
lipata mpe kati na ebale monene, 3 baliaki bango
nyonso bilei ya molimo ya ndenge moko, 4 mpe
bamelaki bango nyonso mayi ya molimo ya ndenge
moko; pamba te bazalaki komela na libanga ya
molimo, oyo ezalaki kotambola elongo na bango;
mpe libanga yango ezalaki Klisto. 5 Nzokande,
Nzambe asepelaki te na mingi kati na bango; solo,

babomaki bango kati na esobe. 6 Ezali bandakisa
mpo na biso, mpo ete tolula makambo mabe te
ndenge bango balulaki. 7 Bozala basambeli ya
banzambe ya bikeko te, ndenge bamosusu kati na
bango bazalaki, kolanda ndenge ekomama: « Bato
bavandaki mpo na kolia mpe mpo na komela, mpe
batelemaki mpo na kosakana. » 8 Tosengeli te kosala
pite, ndenge bamosusu kati na bango basalaki; mpe,
na mokolo moko, bato nkoto tuku mibale na misato
bakufaki. 9 Tosengeli mpe te komeka Klisto, ndenge
bamosusu kati na bango basalaki; mpe banyoka
ebomaki bango mpo ete eswaki bango. 10 Boyimaka-
yimaka te ndenge bamosusu kati na bango bayimaki-
yimaki, mpe anjelu mobebisi abomaki bango. 11
Makambo wana nyonso ekweyelaki bango mpo ete
ezala ndakisa mpo na biso, mpe ekomamaki mpo
na kokebisa biso oyo tokomi na tango ya suka. (aiōn
g165) 12 Yango wana, tika ete moto oyo azali kokanisa
ete azali ya kotelema asala keba ete akweya te!
13 Komekama oyo ekomelaki bino ekomelaka bato
nyonso; mpe Nzambe azali Moyengebene; akotika te
ete bomekama koleka makasi na bino. Kasi na tango
ya komekama, akobongisela bino nzela ya kobima
na komekama yango, mpe akopesa bino makasi ya
kotelemela yango. 14 Yango wana, balingami na
ngai, bokima kosambela banzambe ya bikeko. 15
Nazali koloba na bino lokola na bato ya mayele;
botala bino moko soki makambo oyo nazali koloba
ezali malamu to mabe. 16 Boni, kopo ya elambo oyo,
mpo na yango, tozongisaka matondi epai ya Nzambe,
ekomisaka biso te moko na makila ya Klisto? Lipa
oyo tokataka ekomisaka biso te moko na nzoto ya
Klisto? 17 Lokola lipa ezali kaka moko, biso nyonso
tozali kosala nzoto kaka moko atako tozali ebele,
pamba te biso nyonso tokabolaka lipa yango kaka
moko. 18 Bokanisa nanu Isalaele! Boni, bato oyo
baliaka banyama oyo epesami lokola mbeka bazalaka
moko te na etumbelo? 19 Nalingi koloba nini? Nalingi
koloba ete misuni ya banyama oyo ebonzami lokola
mbeka epai ya banzambe mosusu, mpe yango moko
nzambe ya ekeko, ezali na tina? 20 Te! Kasi lokola
babonzaka bambeka na bango epai ya milimo mabe
mpe epai ya oyo ezali Nzambe te, naboyi ete bozala
moko na milimo mabe. 21 Bokoki te komela oyo ezali
kati na kopo ya Nkolo mpe komela lisusu oyo ezali
kati na kopo ya milimo mabe; bokoki te kolia na mesa
ya Nkolo mpe kolia lisusu na mesa ya milimo mabe.
22 Boni, tolingi nde kotumbola zuwa ya Nkolo? Boni,
tozali makasi koleka Ye? 23 Bolobaka: « Nazali na
ndingisa ya kosala nyonso, » nzokande nyonso ezali
na litomba te; « Nazali na ndingisa ya kosala nyonso,
» nzokande nyonso elendisaka te. 24 Tika ete moto
moko te aluka bolamu na ye moko kaka, kasi aluka
mpe bolamu ya moto mosusu! 25 Boliaka nyonso
oyo etekamaka na zando, na komipesa mituna te
na tina na yango, noki te bobebisa mitema na bino.
26 Pamba te mabele mpe nyonso oyo ezali kati na
yango ezali ya Nkolo. 27 Soki moto oyo azali mondimi
te abengisi yo, mpe ondimi kokende epai na ye, lia
nyonso oyo bakopesa yo, na komipesa mituna te,
noki te obebisa motema na yo. 28 Kasi soki moto
moko alobi na yo: « Mosuni oyo ebonzamaki lokola
mbeka epai ya nzambe ya ekeko, » kolia yango te,
likolo ya moto oyo akebisi yo mpe mpo ete obebisa
te motema na yo. 29 Awa, nazali koloba te na tina
na motema na yo, kasi na tina na motema ya moto
yango, pamba te mpo na nini motema ya moto
mosusu elandela bonsomi na ngai? 30 Soki naliaka
na kozongisa matondi epai ya Nzambe, mpo na nini
kopamela ngai na tina na oyo, ngai, nazongiselaka
matondi epai ya Nzambe? 31 Boye, ezala kolia to
komela, nyonso oyo bokoki kozala kosala, bosalaka
nyonso mpo na lokumu ya Nzambe. 32 Bozalaka
libaku te, ezala mpo na Bayuda, mpo na Bagreki to
mpo na Lingomba ya Nzambe. 33 Yango wana, ngai,
kati na makambo nyonso, nasalaka makasi mpo na
kosepelisa bato nyonso; nalukaka litomba na ngai
moko te, kasi nalukaka bolamu ya bato ebele, mpo
ete babika.

11 Bolanda ndakisa na ngai, ndenge ngai nalandaka
ndakisa ya Klisto. 2 Nakumisaka bino kati na
makambo nyonso, pamba te bokanisaka ngai mpe
bopengwaka te kati na malakisi oyo napesaki bino. 3
Nzokande, nalingi boyeba ete Klisto azali Mokonzi ya
mobali nyonso, mobali azali mokonzi ya mwasi, mpe
Nzambe azali Mokonzi ya Klisto. 4 Mobali nyonso
oyo asambelaka to asakolaka, wana moto na ye ezali
ya kozipama, ayokisaka Mokonzi na ye soni. 5 Kasi
mwasi nyonso oyo asambelaka to asakolaka, wana
moto na ye ezali polele, ayokisaka mokonzi na ye
soni, pamba te azali lokola mwasi oyo bakokola suki.
6 Mwasi oyo alataka kitambala te na moto na ye
asengeli kokokola suki na ye. Kasi soki ezali soni mpo

na mwasi kokatisa to kokokola suki, ekoleka malamu
mpo na ye kolata kitambala na moto na ye. 7 Mobali
asengeli te kolata kitambala, pamba te azali elilingi
mpe lokumu ya Nzambe; kasi mwasi azali lokumu
ya mobali. 8 Pamba te mobali akelama te wuta na
mwasi, kasi mwasi akelama wuta na mobali. 9 Mobali
akelama te mpo na mwasi, kasi mwasi akelama mpo
na mobali. 10 Yango wana, likolo ya ba-anjelu, mwasi
asengeli kozala na elembo ya bokonzi na moto na
ye. 11 Nzokande, kati na Nkolo, mwasi azali te soki
mobali azali te, mpe mobali azali te soki mwasi azali
te. 12 Pamba te ndenge mwasi akelamaki wuta na
mobali, ndenge mpe mobali abotamaki na nzela ya
mwasi. Kasi makambo nyonso ewutaka na Nzambe.
13 Botala nanu bino moko: boni, ezali malamu mpo
na mwasi kosambela Nzambe moto polele? 14 Boni,
mokili yango moko eteyaka bino te ete ezali soni
mpo na mobali kozala na suki milayi, 15 kasi ezali
nde lokumu mpo na mwasi kozala na suki milayi?
Pamba te suki epesama na mwasi lokola kitambala.
16 Soki moto moko akanisi ete ezali malamu mpo na
ye kotia tembe na tina na likambo oyo, biso elongo na
Mangomba ya Nzambe tozalaka na ezaleli wana te.
17 Kati na malako oyo ezali kolanda, nakokumisa bino
te; pamba te mayangani na bino esungaka bino te
mpo bokoma bato ya esengo koleka, kasi ekomisaka
bino lisusu bato na pasi makasi. 18 Liboso, nazali
koyoka ete bozalaka na bokabwani kati na bino, tango
boyaka na mayangani; mpe nazali kondima yango
mwa moke. 19 Solo, bokabwani esengeli kozala kati
na bino mpo ete Baklisto ya solo bayebana kati na
bino. 20 Boye, tango boyaka na mayangani, ezalaka
lisusu te mpo na kolia bilei ya Nkolo; 21 pamba te
emonanaka ete, soki kaka bokomi na mesa, moto
na moto awelaka nanu kolia bilei na ye moko; mpe
mpo na yango, bamoko batikalaka na nzala, mpe
bamosusu balangwaka. 22 Boni, bozangi bandako
oyo kati na yango bokoki kolia mpe komela? Boni,
bosalaka bongo mpo na kotiola Lingomba ya Nzambe
mpe kosambwisa bato oyo bazangi bilei? Nini nakoki
koloba na bino? Nakumisa bino? Na likambo oyo,
nakokumisa bino te! 23 Pamba te, nateyaki bino
makambo oyo nazwaki epai ya Nkolo: Nkolo Yesu, na
butu oyo batekaki Ye, azwaki lipa; 24 mpe, sima na Ye
kozongisa matondi epai ya Nzambe, akataki yango
mpe alobaki: « Oyo ezali nzoto na Ngai; epesami
mpo na bino! Bosalaka boye mpo na kokanisa Ngai.
» 25 Ndenge moko mpe, sima na Ye kolia, azwaki
kopo mpe alobaki: « Kopo oyo ezali Boyokani ya sika
kati na makila na Ngai! Tango nyonso bokobanda
komela yango, bosalaka boye mpo na kokanisa Ngai.
» 26 Boye, tango nyonso bokozala kolia lipa oyo
mpe komela kopo oyo, bokozala kosakola kufa ya
Nkolo kino akozonga. 27 Yango wana, moto nyonso
oyo akolia lipa to akomela kopo ya Nkolo na lolenge
oyo ebongi te, akomema ngambo epai ya nzoto
mpe makila ya Nkolo. 28 Boye tika ete moto nyonso
amitala malamu liboso ya kolia lipa mpe komela
wuta na kopo! 29 Pamba te moto oyo azali kolia lipa
mpe komela, na kozanga kososola ete ezali nzoto
ya Nkolo, azali komikatela etumbu na kolia mpe
komela bongo. 30 Yango wana mingi kati na bino
bakoma na bolembu mpe na bokono, mpe ebele kati
na bino bakufa. 31 Kasi soki tozalaki kososola oyo
tozali, tolingaki kozwa etumbu te. 32 Nzokande, Nkolo
apesaka biso etumbu mpo na kozongisa biso na
nzela, mpo ete tozwa etumbu te elongo na mokili. 33
Boye bandeko na ngai, tango boyaka na mayangani
mpo na kolia elongo, bozelanaka. 34 Moto nyonso
oyo azali na nzala asengeli nanu kolia na ndako
na ye, mpo ete mayangani na bino ememela bino
etumbu te. Mpe na tina na makambo oyo etikali,
nakopesela yango malako tango nakoya.

12 Bandeko, nakosepela ete bozala na boyebi
na tina na makambo oyo etali makabo ya
Molimo. 2 Boyebi malamu ete tango bozalaki nanu
Bapagano, bozalaki komemama mpe kokosama epai
ya banzambe ya bikeko oyo elobaka te. 3 Yango
wana, nazali koloba na bino ete moto moko te, wana
akambami na Molimo ya Nzambe, akoki koloba: «
Tika ete Yesu alakelama mabe! » Mpe moto moko te
akoki koloba: « Yesu azali Nkolo, » soki akambami
na Molimo Mosantu te. 4 Makabo ezali ya ndenge na
ndenge, kasi Molimo azali kaka moko. 5 Misala ezali
ya ndenge na ndenge, kasi Nkolo azali kaka moko.
6 Ezali na lolenge ebele ya kosalela Nkolo, kasi
Nzambe azali kaka moko; mpe ezali Ye nde asalaka
nyonso kati na bato nyonso. 7 Nzokande, Molimo
amimonisaka epai na moko na moko mpo na bolamu
ya bato nyonso. 8 Epai na moko, Molimo apesi liloba
ya bwanya; epai na mosusu, liloba ya boyebi; 9
epai na mosusu kondima; epai na mosusu, likabo
ya kobikisa babeli; 10 epai na mosusu, nguya ya

kosala bikamwa; epai na mosusu, likabo ya kosakola;
epai na mosusu, likabo ya kososola milimo; epai
na mosusu, likabo ya koloba nkota ya ndenge na
ndenge; epai na mosusu, likabo ya kolimbola nkota.
11 Ezali Molimo kaka moko nde asalaka misala wana
nyonso mpe akabolaka yango epai na moko na
moko, ndenge Ye moko alingi. 12 Nzoto ezali kaka
moko, kasi ezali na biteni ebele; mpe atako motango
na yango ezali ebele, kasi ezali kosala kaka nzoto
moko. Ezali mpe bongo mpo na Klisto. 13 Solo, biso
nyonso tobatisamaki kati na Molimo moko mpo na
kosala nzoto moko: ezala Bayuda to Bagreki, ezala
bawumbu to bansomi. Mpe epesamelaki biso nyonso
komela Molimo wana se moko. 14 Nzoto ezali na
eteni moko te, kasi ezali na biteni ebele. 15 Soki
lokolo elobi: « Lokola nazali loboko te, nazali kati na
nzoto te; » boni, ekotika penza kozala eteni ya nzoto
mpo elobi bongo? 16 Soki mpe litoyi elobi: « Lokola
nazali liso te, nazali eteni ya nzoto te; » boni, ekotika
penza kozala eteni ya nzoto mpo elobi bongo? 17
Soki nzoto mobimba ezalaki kaka liso, nzoto yango
elingaki koyoka ndenge nini? Soki nzoto mobimba
ezalaki kaka litoyi, nzoto yango elingaki koyoka solo
ndenge nini? 18 Kasi Nzambe atiaki biteni kati na
nzoto, mpe amonaki ete ezali malamu mpo na eteni
moko na moko kozala na mosala na yango. 19 Soki
biteni nyonso ezalaki kaka eteni moko, boni, nzoto
elingaki penza kozala nzoto? 20 Solo, biteni ezali
ebele, kasi nzoto ezali kaka moko. 21 Yango wana,
liso ekoki te koloba na loboko: « Nazali na posa na yo
te; » moto mpe ekoki te koloba na makolo: « Nazali
na posa na bino te. » 22 Nzokande biteni ya nzoto,
oyo emonanaka ete ezali na motuya moke, ezalaka
na tina makasi; 23 biteni oyo tozwaka na lokumu
moke kati na nzoto, tobatelaka yango makasi; mpe
biteni oyo toyokaka nkele, yango nde tobongisaka
na lolenge malamu, 24 wana biteni oyo ebetisaka
mabaku te ezalaka na posa ya lolenge malamu yango
te. Nzambe abongisa nzoto na lolenge ete basengeli
kaka kozwaka na lokumu mingi, biteni oyo emonanaka
lokola ezanga lokumu: 25 asalaki bongo mpo ete
bokabwani ezala te kati na nzoto, kasi mpo ete biteni
na yango esunganaka. 26 Soki eteni moko eyoki
pasi, biteni nyonso esengeli koyoka pasi elongo na
moko yango; soki mpe moko kaka nde esepeli, biteni
nyonso esengeli kokabola esengo elongo na moko
yango. 27 Nzokande bino, bozali nzoto ya Klisto,
mpe moko na moko kati na bino azali eteni ya nzoto
yango ya Klisto. 28 Mpe kati na Lingomba, Nzambe
atiaki: ya liboso, bantoma; ya mibale, basakoli; ya
misato, balakisi; mpe na sima, bato oyo bazali na
likabo ya kosala bikamwa, ba-oyo bazali na likabo ya
kobikisa babeli, ba-oyo bazali na likabo ya kosunga
bato, ba-oyo bazali na likabo ya kokamba, mpe ba-
oyo bazali na likabo ya koloba nkota ya ndenge na
ndenge. 29 Boni, bango nyonso bazali bantoma?
Bango nyonso bazali basakoli? Bango nyonso bazali
balakisi? Bango nyonso basalaka bikamwa? 30 Bango
nyonso bazali na likabo ya kobikisa babeli? Bango
nyonso balobaka nkota ya ndenge na ndenge? Bango
nyonso balimbolaka nkota? 31 Bozala na posa makasi
ya kozala na makabo oyo eleki na monene. Mpo na
yango, nakolakisa bino nzela oyo eleki malamu.

13 Soki nalobi nkota ya bato to ya ba-anjelu, kasi
nazangi bolingo, nazali kaka lokola ngonga
oyo ezali kobeta to lokola manzanza oyo ezali kotia
makelele. 2 Soki nazali na likabo ya kosakola,
ya kososola mabombami nyonso mpe ya koyeba
makambo nyonso; mpe soki nazali na kondima oyo
ekoki kolongola bangomba, kasi nazangi bolingo,
nazali pamba. 3 Soki napesi biloko na ngai nyonso
epai ya babola, mpe nakabi nzoto na ngai mpo ete
batumba yango, kasi nazangi bolingo, nakozwa ata
litomba moko te. 4 Bolingo ekangaka motema, bolingo
etondi na boboto. Bolingo elulaka te, emikumisaka te,
emitondisaka na lolendo te, 5 ebebisaka lokumu ya
bato mosusu te, elukaka bolamu na yango moko te,
esilikaka te, ebosanaka mabe. 6 Bolingo eyokaka
mawa liboso ya bozangi bosembo, kasi esepelaka na
bosolo. 7 Tango nyonso mpe na makambo nyonso,
bolingo elimbisaka, endimaka, ezalaka na elikya,
eyikaka mpiko. 8 Bolingo ekotikala kokufa te. Kasi
masakoli ekokatana, nkota ekosila, boyebi ekolimwa.
9 Pamba te toyebaka kaka moke, mpe tosakolaka
kaka moke. 10 Kasi tango kokokisama ekokoma,
oyo ezali moke ekolimwa. 11 Tango nazalaki mwana
moke, nazalaki koloba lokola mwana moke, nazalaki
kokanisa lokola mwana moke, mpe nazalaki na
mayele lokola ya mwana moke; kasi tango nakomaki
mokolo, natikaki oyo ekoki na mwana moke. 12 Solo,
sik'oyo, tozali komona kaka elilingi, lokola kati na
talatala; kasi mokolo ezali, mokolo oyo tokomona
penza ndenge esengeli. Sik'oyo nayebi kaka moke;

kasi mokolo ezali, mokolo oyo nakoyeba penza
nyonso, ndenge Nzambe ayebi ngai. 13 Boye sik'oyo,
makambo oyo misato ezali kowumela: kondima, elikya
mpe bolingo; kasi kati na yango, likambo oyo eleki
monene ezali nde bolingo.

14 Boye bolukaka liboso bolingo, mpe bozalaka na
posa makasi ya makabo ya Molimo, mpe mingi
penza likabo ya kosakola. 2 Pamba te moto oyo
alobaka na lokota oyo eyebani te alobaka na Nzambe
kasi na bato te. Boye moto moko te asosolaka ye;
nzokande, alobaka mabombami, na bokambami ya
Molimo. 3 Kasi moto oyo asakolaka alobaka nde na
bato mpo na kokolisa kondima na bango, kolendisa
bango mpe kobondisa bango. 4 Moto oyo alobaka
na lokota oyo eyebani te alendisaka kaka kondima
na ye moko, kasi moto oyo asakolaka alendisaka
kondima ya Lingomba mobimba. 5 Nalingi ete bino
nyonso bolobaka nkota oyo eyebani te, kasi nalingi
mingi koleka ete bino nyonso bosakolaka. Moto oyo
azali kosakola azali na tina mingi, koleka moto oyo
azali koloba nkota oyo eyebani te, longola kaka soki
alimboli nkota yango mpo na kokolisa kondima ya
Lingomba. 6 Bandeko na ngai, soki nayei epai na
bino mpe nalobi na bino kaka na nkota oyo eyebani
te, nakozala litomba nini mpo na bino soki liloba
na ngai ememeli bino te ezala emoniseli, boyebi ya
sika, lisakoli to malakisi? 7 Ezali mpe ndenge moko
mpo na bibetelo mindule lokola flite to lindanda: soki
ezali kobimisa te mingongo ekesana, ndenge nini
tokoki kososola mongongo oyo flite to lindanda ezali
kobimisa? 8 Bongo, soki kelelo ebimisi mongongo
oyo esengeli te, nani akomibongisa mpo na etumba?
9 Ezali mpe ndenge moko mpo na bino: soki na
minoko na bino, bozali kaka koloba makambo oyo
bato bazali kososola te, ndenge nini bakoki penza
koyeba makambo oyo bozali koloba? Wana, bokoloba
na pamba. 10 Kati na mokili, nkota ezali ya ndenge na
ndenge, mpe lokota moko te kati na yango ezangi tina.
11 Nzokande, soki nayebi te ndimbola ya maloba ya
lokota oyo moto azali koloba na ngai, nakozala lokola
mopaya epai na ye, mpe ye akozala mopaya epai na
ngai. 12 Yango wana, bino mpe, lokola bozalaka na
posa makasi ya makabo ya Molimo, bolukaka mingi
kozala na yango ebele mpo na kokolisa kondima
ya Lingomba. 13 Yango wana, tika ete moto oyo
alobaka na nkota oyo eyebani te abondela mpo
ete azwa makoki ya kolimbola maloba oyo azali
koloba. 14 Pamba te soki nasambeli na nkota oyo
eyebani te, molimo na ngai ekozala kosambela, kasi
mayele na ngai ekosala te. 15 Boye, nasala nini?
Nakosambela na molimo na ngai, kasi nakosambela
mpe na mayele na ngai; nakoyemba na molimo
na ngai, kasi nakoyemba mpe na mayele na ngai.
16 Soki ozali kozongisa matondi epai ya Nzambe
kati na molimo na yo, ndenge nini ba-oyo bazali
koyoka te bakoki koloba « Amen! » na losambo na
yo ya kozongisa matondi epai ya Nzambe? Pamba
te bayebi te makambo oyo ozali koloba. 17 Ozali
kozongisa matondi ya kitoko, kasi moto mosusu azali
kokola te kati na kondima. 18 Nazongisaka matondi
epai ya Nzambe mpo ete nalobaka nkota oyo eyebani
te, koleka bino nyonso. 19 Kasi kati na Lingomba,
nasepelaka koloba maloba mitano oyo bato bakoki
kososola mpo na koteya bato mosusu, na esika ete
naloba maloba nkoto zomi na nkota oyo eyebani te.
20 Bandeko na ngai, botika kokanisa lokola bana mike;
bozala te lokola bana mike na lolenge na bino ya
kososola makambo. Mpo na oyo etali mabe, bozala
lokola bana mike; kasi mpo na oyo etali lolenge ya
kososola makambo, bozala mikolo. 21 Ekomama
boye kati na Mobeko: « Ekozala na nkota ya bapaya,
na nzela ya nkota oyo eyebani te nde nakoloba
na bato oyo; kasi atako bongo, bakoyoka ngai te,
» elobi Nkolo. 22 Yango wana, nkota oyo eyebani
te ezali elembo mpo na bato oyo bazali bandimi
te, kasi ezali elembo te mpo na bandimi; nzokande
lisakoli ezali elembo mpo na bandimi, kasi ezali
elembo te mpo na bato oyo bazali bandimi te. 23 Soki
Lingomba mobimba esangani esika moko, mpe bato
nyonso bazali koloba nkota oyo eyebani te, bongo
bato oyo bazali na boyebi moke to bato oyo bazali
bandimi te bakoti kuna, boni, bakoloba te ete bozali
na liboma? 24 Nzokande, soki bato nyonso bazali
kosakola, mpe moto oyo azali mondimi te to oyo
azali na boyebi moke akoti kuna, boni, akomimona
te lokola moto ya masumu? Akomitungisa te kati
na motema na ye? 25 Basekele ya motema na ye
ekomonisama polele. Bongo, akofukama elongi kino
na mabele, akogumbamela Nzambe mpe akoloba: «
Solo, Nzambe azali kati na bino. » 26 Bandeko, toloba
lisusu nini? Tango bosanganaka esika moko, tika
ete moko ayemba nzembo, mosusu ateya, mosusu
ayebisa makambo oyo Nzambe amonisi ye, mosusu

aloba na lokota oyo eyebani te, mpe mosusu alimbola.
Nyonso wana esengeli kosalema mpo na kokolisa
kondima ya Lingomba. 27 Soki bato bazali koloba na
nkota oyo eyebani te, tika ete bato mibale, suka bato
misato, baloba, moko sima na mosusu, mpe esengeli
ete moko alimbola yango. 28 Soki moto ya kolimbola
maloba yango azali te, wana tika ete ye oyo azali
koloba lokota oyo eyebani te akanga monoko kati
na Lingomba, mpe aloba epai na ye moko mpe epai
ya Nzambe. 29 Mpo na oyo etali basakoli, tika ete
mibale to misato basakola, mpe bamosusu baluka
kososola malamu makambo oyo bazali koloba. 30
Soki moko kati na mayangani azwi emoniseli, wana
mosusu azali koloba, moto oyo azali koloba asengeli
kokanga monoko. 31 Pamba te bino nyonso bokoki
na bino kosakola, kasi bosengeli kosala yango moko
sima na mosusu, mpo ete bato nyonso bayekola
mpe balendisama. 32 Mosakoli azali na bokonzi
likolo ya molimo ya basakoli, oyo ezali kokamba ye.
33 Pamba te Nzambe azali Nzambe ya mobulu te,
kasi Nzambe ya kimia. Ndenge esalemaka kati na
Mangomba nyonso ya basantu, 34 basi basengeli
te koloba kati na mayangani, pamba te bazali na
ndingisa te ya koloba. Basengeli nde kotosa ndenge
Mobeko etindaka. 35 Soki bazali na posa ya koyeba
likambo, tika ete batunaka mibali na bango kati na
ndako, pamba te ezali soni mpo na mwasi koloba
kati na mayangani. 36 Boni, bokanisi ete Maloba
ya Nzambe ewutaki nde epai na bino to ekomaki
kaka epai na bino moko? 37 Soki moto akanisi ete
azali mosakoli to azali na likabo ya Molimo, asengeli
koyeba ete makambo oyo nasili kokomela bino ezali
nde Mobeko ya Nkolo. 38 Soki ayebi yango te, elingi
koloba ete Nzambe mpe ayebi ye te. 39 Yango wana,
bandeko na ngai, bozala na posa makasi ya likabo
ya kosakola, mpe bopekisa bato te koloba nkota
oyo eyebani te. 40 Kasi tika ete makambo nyonso
esalema na ndenge oyo esengeli, na mobulu te.

15 Bandeko na ngai, nalingi sik'oyo kozongisa
lisusu na makanisi na bino, Sango Malamu
oyo nateyaki bino, oyo boyambaki, oyo bomipesi na
yango, 2 mpe oyo na nzela na yango bosili kobika,
soki kaka bosimbi makasi Liloba oyo nateyaki bino;
pamba te soki ezali bongo te, wana bondimelaki na
bino kaka pamba. 3 Liboso na nyonso, nateyaki bino
mateya oyo ngai moko nazwaki: Klisto akufaki mpo
na masumu na biso, kolanda Makomi; 4 bakundaki
Ye, mpe asekwaki na mokolo ya misato, ndenge
Makomi elobaki yango liboso. 5 Amonanaki epai ya
Petelo; sima, epai ya bantoma zomi na mibale. 6
Sima na yango, amonanaki epai ya bandeko koleka
nkama mitano na mbala moko; mpe mingi kati na
bango bazali nanu na bomoi kino na tango oyo,
kasi bamosusu basila kokufa. 7 Bongo amonanaki
epai ya Jake, mpe epai ya bantoma nyonso. 8 Sima
na bango nyonso, amonanaki mpe epai na ngai,
lokola epai ya mwana matsombe, 9 pamba te nazali
moke penza kati na bantoma; mpe nakoki kutu te
kobengama ntoma, mpo ete nanyokolaki Lingomba
ya Nzambe. 10 Kasi na ngolu ya Nzambe, nazali
oyo nazali lelo; mpe ngolu na Ye epai na ngai ezali
ya pamba te. Kutu, nasalaki mosala mingi koleka
bango nyonso; nzokande, ezali ngai te, kasi ezali nde
ngolu ya Nzambe, oyo ezali elongo na ngai. 11 Na
mokuse, ezala ngai to bango, biso nyonso toteyaka
kaka Sango Malamu oyo, mpe ezali Sango Malamu
yango nde bondimaki. 12 Nzokande, soki toteyaka
ete Klisto asekwaki kati na bakufi, ndenge nini bato
mosusu kati na bino balobaka ete bakufi bakosekwa
te? 13 Soki bakufi bakosekwa te, wana Klisto mpe
asekwaki te. 14 Mpe soki Klisto asekwaki te, wana
mateya na biso ezali na tina te, mpe kondima na
bino ezali pamba. 15 Mpe lisusu, soki ezali penza ya
solo ete bakufi bakosekwa te, wana tozali batatoli ya
lokuta na tina na Nzambe, pamba te totatoli lokuta
na tina na Nzambe ete asekwisaki Klisto kati na
bakufi. Nzokande soki ezali penza bongo ete bakufi
bakosekwa te, wana Nzambe asekwisaki Yesu te.
16 Solo, soki bakufi bakosekwa te, wana Klisto mpe
asekwaki te; 17 mpe soki Klisto asekwaki te, wana
kondima na bino ezali na tina te, bozali nanu kati na
masumu na bino, 18 mpe bato oyo bakufi kati na
Klisto babungi mpo na libela. 19 Soki totiaka elikya
na Klisto kaka mpo na bomoi oyo, tozali penza bato
na mawa koleka bato nyonso. 20 Kasi, solo, Klisto
asekwaki kati na bakufi: azali Mosekwi ya liboso kati
na bakufi. 21 Solo, lokola kufa eyaki na nzela ya moto
moko, lisekwa mpe eyaki na nzela ya moto moko;
22 ndenge bato nyonso bakufaka kati na Adamu,
ndenge wana mpe bato nyonso bakozwa bomoi kati
na Klisto; 23 kasi moto na moto na tango na ye: Klisto
akosekwa moto ya liboso; sima, tango akoya, bato
oyo bazali ya Klisto bakosekwa. 24 Sima na yango

nde suka ekoya, tango Klisto akozongisa bokonzi na
maboko ya Ye oyo azali Nzambe mpe Tata, sima na
Ye kobebisa lokumu nyonso, bokonzi nyonso mpe
nguya nyonso. **25** Pamba te Klisto asengeli kokonza
kino Nzambe akotia banguna na Ye nyonso na se ya
matambe na Ye. **26** Kufa nde ezali monguna ya suka,
oyo ekobebisama. **27** Pamba te atiaki biloko nyonso
na se ya matambe na Ye. Kasi wana alobi: « Nyonso
ezali na se ya bokonzi na Ye, » etalisami polele ete
esengeli te kotanga Nzambe oyo atiaki nyonso na
se ya bokonzi na Ye. **28** Mpe sima na Nzambe kotia
nyonso na se ya bokonzi na Ye, Ye moko Mwana
akomitia na se ya bokonzi ya Nzambe oyo atiaki
nyonso na se ya bokonzi na Ye, mpo ete Nzambe
azala nyonso kati na bato nyonso. **29** Soki lisekwa
ezali te, bato oyo bazwaka libatisi mpo na bakufi
bakosala nini? Soki bakufi bakosekwa te, mpo na nini
bato bazwaki libatisi mpo na bango? **30** Bongo biso,
mpo na nini tokutanaka na makama tango nyonso?
31 Bandeko na ngai, mokolo na mokolo, nandimaka
kokufa, wana namikumisaka na tina na bino kati na
Yesu-Klisto, Nkolo na biso. **32** Soki ezali kaka mpo
na makambo ya bomoto nde nabundisaki banyama
ya zamba kati na Efeso, litomba nini nazwaki? Soki
bakufi bakosekwa te, « wana tika ete tolia mpe
tomela, pamba te, lobi, tokokufa! » **33** Bomikosa te:
« Baninga mabe babebisaka bizaleli ya malamu! »
34 Bozongela makanisi ya malamu na ndenge ekoki
mpe botika kosala masumu, pamba te bato mosusu
kati na bino bayebi Nzambe te; nazali koloba yango
mpo na koyokisa bino soni. **35** Kasi bato mosusu
bakoki kotuna: « Bakufi bakosekwa ndenge nini?
Bakozonga na bomoi na nzoto nini? » **36** Bozangi
nde mayele! Nkona oyo oloni ekoki te kozongela
bomoi soki ekufi te. **37** Mpe nkona oyo oloni ezali te
nzoto oyo nzete ekozala na yango tango ekobima;
kasi ezali mbuma ya pamba, tango mosusu mbuma
ya ble to mbuma mosusu. **38** Kasi ezali Nzambe nde
apesaka yango nzoto oyo Ye moko abongisa, mpe
apesaka nkona moko na moko nzoto na yango. **39**
Bikelamu nyonso ya bomoi ezalaka na lolenge moko
te ya nzoto: ezali na bokeseni kati na nzoto ya bato,
ya banyama, ya bandeke mpe ya mbisi. **40** Ezali mpe
na banzoto ya Likolo mpe na banzoto ya se; mpe
kongenga ya banzoto ya Likolo ekeseni na kongenga
ya banzoto ya se: **41** moyi ezali na kongenga na
yango, sanza ezali na kongenga na yango, minzoto
mpe ezali na kongenga na yango; kutu monzoto
moko ekeseni na monzoto mosusu na kongenga. **42**
Boye, ezali mpe ndenge moko mpo na lisekwa ya
bakufi: ekundami nzoto oyo epolaka, kasi ekosekwa
nzoto oyo epolaka te; **43** ekundami nzoto ya soni,
kasi ekosekwa nzoto ya lokumu; ekundami nzoto ya
bolembu, kasi ekosekwa nzoto ya nguya; **44** ekundami
nzoto ya bomoto, kasi ekosekwa nzoto ya molimo.
Soki nzoto ya bomoto ezali, nzoto ya molimo mpe
ezali. **45** Yango wana ekomama: « Moto ya liboso,
Adamu, akomaki ekelamu na bomoi, azalaki na bomoi
ya bomoto; » kasi Adamu ya suka akomaki Molimo
oyo apesaka bomoi. **46** Ezali te bomoi ya molimo nde
eyaki liboso, ezali nde bomoi ya bomoto; bomoi ya
molimo eyaki na sima. **47** Moto ya liboso asalemaki
na putulu ya mabele, azali moto ya mabele; kasi
moto ya mibale awutaka na Likolo. **48** Ndenge moto
ya mabele azali, ndenge wana mpe bato ya mabele
bazali; mpe ndenge moto ya Lola azali, ndenge wana
mpe bato ya Lola bazali. **49** Mpe lokola tolataki elilingi
ya moto ya mabele, tokolata mpe elilingi ya moto
ya Lola. **50** Bandeko na ngai, nazali koyebisa bino
ete nzoto ya mosuni mpe makila ekoki te kokota
na Bokonzi ya Nzambe, mpe oyo epolaka ekoki te
kosangana na oyo epolaka te. **51** Boyoka, nazali
kotalisa bino mabombami: Biso nyonso, tokokufa te;
kasi biso nyonso, tokobongolama, **52** na mbalakata,
noki penza, tango kelelo ya suka ekobeta. Pamba
te kelelo ekobeta, bakufi bakosekwa na nzoto oyo
epolaka te; bongo biso, tokobongolama. **53** Solo,
oyo epolaka esengeli kolata kozanga kopola, mpe
oyo ekufaka esengeli kolata kozanga kokufa. **54**
Tango oyo epolaka ekolata kozanga kopola, mpe oyo
ekufaka ekolata kozanga kokufa, na tango wana nde
Liloba oyo ya Makomi ekokokisama: « Elonga emeli
kufa. **55** Oh kufa, wapi elonga na yo? Oh kufa, wapi
nguya na yo? » **(Hadēs g86)** **56** Nguya ya kufa ezali
masumu, mpe nguya ya masumu ezali Mibeko. **57**
Kasi tika ete Nzambe apesamela matondi, pamba
te apesaka biso elonga na nzela ya Nkolo na biso,
Yesu-Klisto! **58** Yango wana, bandeko balingami,
botelema ngwi mpe bomitika te ete baningisa bino.
Bokendaka tango nyonso liboso kati na mosala ya
Nkolo, wana boyebi malamu ete mosala na bino kati
na Nkolo ezali ya pamba te.

16 Mpo na makambo oyo etali makabo ya
kokongola mpo na basantu, bosalaka, bino mpe,
kolanda mitindo oyo napesaki Mangomba ya Galatia.
2 Tika ete moko na moko kati na bino, na mokolo ya
liboso ya poso, abomba ndambo ya mbongo kati na
ndako na ye, kolanda ezweli na ye, mpo ete bazela
te kokoma na ngai mpo na kokongola makabo yango.
3 Tango nakoya, nakotinda elongo na mikanda, bato
oyo bino moko bokopona, mpo ete bamema makabo
na bino kuna na Yelusalemi. **4** Soki ekomonana
malamu ete ngai mpe nakende, wana tokokende
na bango nzela moko. **5** Sima na ngai kolekela na
Masedwane, nakoya kotala bino, pamba te nasengeli
kolekela kuna. **6** Tango mosusu, nakovanda mwa
mikolo epai na bino to nakolekisa kuna tango ya
malili, mpo ete bopesa ngai, bino moko, makoki oyo
nasengeli na yango mpo na kokoba mobembo na
ngai kino epai nakokende. **7** Na mbala oyo, naboyi
komona bino na koleka, pamba te nazali na elikya
ya kovanda mwa mikolo elongo na bino, soki Nkolo
alingi. **8** Kasi nakotikala awa, na Efeso, kino na
mokolo ya Pantekoti, **9** pamba te nakutani na libaku
malamu ya kosakola Sango Malamu, mpe bayini
bazali ebele. **10** Soki Timote akomi, bosala nyonso ete
azala na kimia kati na bino, pamba te asalaka mosala
ya Nkolo, lokola ngai. **11** Tika ete moto moko te atala
ye lokola eloko ya pamba! Bopesa ye makoki mpo
ete asala mobembo ya malamu kino epai na ngai,
pamba te nazali kozela ye elongo na bandeko. **12**
Mpo na oyo etali Apolosi, ndeko na biso, nalendisaki
ye makasi ete aya kotala bino elongo na bandeko,
kasi aboyi kosala yango sik'oyo; akoya kaka tango
akokutana na libaku ya malamu. **13** Bosenzelaka,
botelemaka ngwi kati na kondima, boyikaka mpiko,
bozalaka makasi. **14** Bosalaka makambo nyonso na
bolingo. **15** Bandeko na ngai, nazali lisusu kopesa
bino etinda. Boyebi malamu ete Stefanasi mpe libota
na ye bazalaki bato ya liboso ya kobongola mitema
kati na Akayi, mpe ete bakomaki kosalela basantu.
16 Bino mpe, botosaka bato ya ndenge wana mpe
moto nyonso oyo asalaka elongo na bango. **17**
Nasepeli mingi komona Stefanasi, Fortinatisi mpe
Akayikisi; pamba te esali lokola namoni bino nyonso.
18 Balendisaki ngai, ndenge basalaka yango mbala
na mbala mpo na bino. Boye, boyebaka kondima
bato ya boye. **19** Mangomba ya Azia etindeli bino
mbote. Akilasi mpe Prisika, elongo na Lingomba
oyo esanganaka kati na ndako na bango, bapesi
bino mbote mingi kati na Nkolo. **20** Bandeko nyonso
batindeli bino mbote. Bopesanaka bino na bino mbote
na nzela ya beze ya bule. **21** Ezali ngai, Polo, moto
nazali kokoma mbote oyo, na loboko na ngai moko.
22 Soki ezali na moto oyo alingaka Nkolo te, tika ete
alakelama mabe! Oh Nkolo, yaka! **23** Tika ete ngolu
ya Nkolo Yesu ezala na bino! **24** Bolingo na ngai ezali
elongo na bino nyonso kati na Yesu-Klisto. Amen!

2 Bakolinto

1 Polo, ntoma ya Yesu-Klisto, kolanda mokano ya
Nzambe, mpe ndeko Timote; Epai ya Lingomba
ya Nzambe, oyo ezali kati na Kolinto; mpe epai ya
basantu nyonso oyo bazali kati na Akayi mobimba: **2**
Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na
Nzambe, Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto! **3**
Tika ete Nzambe mpe Tata ya Yesu-Klisto, Nkolo na
biso, apambolama! Azali Tata oyo ayokelaka bato
mawa, mpe Nzambe oyo abondisaka bato kati na
makambo nyonso: **4** abondisaka biso kati na pasi ya
lolenge nyonso mpo ete biso mpe tokoka kobondisa
bato oyo bazali kati na pasi ya lolenge nyonso, na
nzela ya kobondisama oyo biso mpe tozwaka kowuta
na Ye Nzambe. **5** Pamba te, ndenge kaka tomonaka
pasi mingi kati na Klisto, ndenge wana mpe Klisto
abondisaka biso makasi. **6** Boye soki tozali komona
pasi, ezali mpo na kobondisama mpe lobiko na bino.
Soki mpe biso tobondisami, ezali mpo ete bino mpe
bobondisama mpo na koyikela pasi oyo tozali komona
elongo na bino mpiko. **7** Boye, tozali solo na elikya
makasi na tina na bino, pamba te toyebi malamu
ete ndenge kaka bozali komona pasi elongo na
biso, ndenge wana mpe bozali kozwa kobondisama
elongo na biso. **8** Solo, bandeko, na tina na pasi oyo
ekweyelaki biso kati na etuka ya Azia, tolingi boyeba
malamu ete tonyokwamaki mingi kino ata kolemba
nzoto mpe kobungisa elikya ya kokoba kozala na
bomoi. **9** Solo, tomonaki kaka ete basili kokatela biso
etumbu ya kufa. Nzokande, ezalaki mpo ete tolongola
elikya na bomoto na biso, kasi tozala na elikya nde na
Nzambe oyo asekwisaka bakufi. **10** Ye nde akangolaki
biso na makama ya kufa ya lolenge wana, mpe
akokangola biso lisusu. Solo, tozali na elikya kati na
Ye ete akokangola biso lisusu, **11** awa bozali kosala
elongo na biso na nzela ya mabondeli na bino. Boye,
bato ebele bakozongisa matondi epai ya Nzambe na
tina na biso mpo na likabo ya ngolu oyo azali kopesa
biso lokola eyano na mabondeli ya bato ebele. **12** Tala
likambo oyo tokoki komikumisa na yango: mitema na
biso ezali kotatola ete, kati na mokili mpe mingi penza
na miso na bino, totambolaki na bosantu mpe na
bosolo oyo ewutaka na Nzambe. Totambolaki bongo
na bwanya ya bomoto te, kasi na ngolu ya Nzambe.
13 Solo, tokomelaka bino makambo mosusu te, kaka
makambo oyo bozali kotanga to oyo boyebi malamu.
Mpe nazali na elikya ete bokososola penza malamu
kino na suka, **14** ndenge kaka bosili kososola yango
mwa moke, ete bokoki penza komikumisa na tina
na biso, ndenge mpe biso tokomikumisa na tina na
bino na mokolo ya Nkolo Yesu. **15** Na elikya yango,
nazalaki na mabongisi ya koya liboso epai na bino
mpo ete bokoka kozwa ngolu ya mibale; **16** mpe mpo
ete, longwa epai na bino, nakende na Masedwane,
mpe, sima na ngai kowuta na Masedwane, nazonga
lisusu epai na bino mpo ete nazwa lisungi ya kokoba
mobembo na ngai kino na Yuda. **17** Boni, elingi
koloba ete namikakolaki tango nasalaki mabongisi
yango to mpe elingi koloba ete nasalaka mabongisi
na ngai kolanda baposa ya bomoto, mpo ete, na
mbala moko, nandima likambo mpe naboya yango
lisusu? **18** Kasi lokola ezali solo ete Nzambe azali
Moyengebene, maloba oyo toyebisaki bino ezali te «
iyo » mpe « te. » **19** Pamba te Yesu-Klisto, Mwana na
Nzambe, oyo ngai Silasi mpe Timote toteyaki bino,
azalaki te « iyo » mpe « te; » kasi kati na Ye, ezalaki
tango nyonso « iyo. » **20** Pamba te bilaka nyonso ya
Nzambe ezalaka « iyo » kati na Klisto; mpe ezali na
nzela na Ye Klisto nde tolobaka « amen » mpo na
nkembo ya Nzambe. **21** Nzokande, ezali Nzambe
nde alendisaka biso mpe bino kati na Klisto; mpe
lokola abulisaki biso na nzela ya epakolami na Ye, **22**
abetaki biso kashe na Ye lokola libula na Ye, mpe
atiaki Molimo na Ye kati na mitema na biso lokola
ndanga ya biloko oyo akopesa biso. **23** Nazali kolapa
ndayi na Kombo ya Nzambe mpe likolo ya bomoi na
ngai ete ezalaki te mpo na kolukela bino mindondo
nde nazongaki lisusu te na Kolinto; **24** ezali mpe te
mpo na kokonza kondima na bino, kasi tozali kosala
elongo na bino mpo na esengo na bino, pamba te
botelemi ngwi kati na kondima.

2 Yango wana nazwaki mokano ya kozongela bino
te mpo ete nayokisa bino lisusu mawa te. **2** Pamba
te soki nayokisi bino mawa, banani bakosepelisa ngai
lisusu soki kaka te bino oyo ngai nayokisi mawa? **3**
Nakomelaki bino ndenge mpe nasali yango sik'oyo
mpo ete bato oyo basengeli kosepelisa ngai bayokisa
ngai mawa te tango nakoya. Nandimisami penza na
tina na bino nyonso ete esengo na ngai ezali mpe
esengo na bino nyonso. **4** Solo, tango nakomelaki
bino, nazalaki kati na pasi makasi, kati na komitungisa

na motema na ngai, mpe kati na kolela makasi;
ezalaki te mpo na koyokisa bino mawa, kasi mpo ete
boyeba mozindo ya bolingo na ngai mpo na bino.
5 Soki moko kati na bino ayokisaki moninga na ye
mawa, ayokisaki yango ngai te kasi ayokisaki nde
bino nyonso to ndambo kati na bino, mpo nalekisa
ndelo te. 6 Mpo na yango, ekokaki penza ete bato oyo
baleki ebele kati na bino bapamela ye. 7 Nzokande
sik'oyo, bosengeli kolimbisa ye mpe kobondisa ye,
mpo ete azala na mawa makasi te. 8 Yango wana,
nazali kosenga na bino ete bolinga ye lisusu. 9
Pamba te nakomelaki bino lisusu mpo na komeka
bino mpe mpo na kotala soki botosaka na makambo
nyonso. 10 Moto nyonso oyo bino bolimbisi, ngai
mpe nalimbisi ye; mpe likambo oyo ngai nalimbisi,
soki ezalaki penza na likambo ya kolimbisa, nalimbisi
yango mpo na bolamu na bino na miso ya Klisto, 11
mpo ete Satana akonza biso te, pamba te toyebi
malamu makanisi na ye. 12 Tango nakomaki na Troasi
mpo na kosakola Sango Malamu ya Klisto, Nkolo
afungolelaki ngai bikuke mpo ete nakoka kosala
mosala na ngai. 13 Kasi motema na ngai etikalaki
kozala na kimia te mpo ete namonaki kuna te ndeko
na ngai, Tito. Boye, natikaki bango mpe nakendeki na
Masedwane. 14 Sik'oyo, tika ete matondi ezonga epai
na Nzambe oyo, mpo na bomoko na biso na Klisto,
atambolisaka biso tango nyonso kati na molongo
na Ye ya balongi, mpe azwaka biso lokola bisalelo
na Ye mpo na kopanza boyebi ya Klisto, na bisika
nyonso, lokola solo kitoko ya malasi. 15 Pamba te,
mpo na Nzambe, tozali solo kitoko ya Klisto kati
na bato oyo bazali na nzela ya lobiko mpe kati na
ba-oyo bazali kobunga. 16 Mpo na bamoko, tozali
solo ya kufa, oyo ezali komema bango na kufa; mpe
mpo na bamosusu, tozali solo ya bomoi, oyo ezali
komema bango na bomoi. Boye nani azali na makoki
mpo na mosala ya lolenge oyo? 17 Solo, biso tozali
te lokola ebele ya bato oyo bakomisaka Liloba na
Nzambe mombongo na bango mpo na kokoma na
bomengo. Kati na Klisto, tosakolaka nde Liloba na
bosolo nyonso lokola batindami ya Nzambe.

3 Boni, tokomi lisusu komikumisa biso moko? Boni,
tozali lisusu na posa, lokola bato mosusu, ya
kopesa bino mikanda ya matatoli to ya kosenga bino
mikanda ya matatoli? 2 Bino nde bozali mokanda na
biso, mokanda oyo ekomama kati na mitema na biso,
mokanda oyo bato nyonso bayebi mpe batangaka. 3
Bozali penza kolakisa ete bozali mokanda ya Klisto,
bozali mbuma ya lotomo na biso, mpe ete bozali
mokanda oyo ekomamaki na nzela ya mayi ya ekomeli
te kasi na nzela ya Molimo ya Nzambe na bomoi,
mokanda oyo ekomamaki na likolo ya bitando ya
mabanga te kasi kati na mitema ya bato. 4 Yango
nde elikya oyo tozali na yango kati na Nzambe, na
nzela ya Klisto. 5 Tosengeli te kokanisa ete ezali na
ndenge na biso moko nde tozwi makoki ya kosala
likambo songolo; te, makoki na biso ewutaka nde na
Nzambe. 6 Ezali Nzambe nde apesaki biso makoki
ya kozala basali ya Boyokani ya sika oyo evandisami
na Mibeko te kasi na Molimo; pamba te Mibeko
ebomaka, kasi Molimo apesaka bomoi. 7 Sik'oyo,
soki lotomo ya kufa, oyo ekomamaki na likolo ya
bitando ya mabanga, eyaki na nkembo, na ndenge
ete bana ya Isalaele balongaki te kowumela kotala
elongi ya Moyize likolo ya kongenga ya nkembo na
yango, nzokande nkembo yango esengelaki kosila,
8 ndenge nini lotomo ya Molimo eleka na nkembo
te? 9 Pamba te, soki lotomo oyo ememelaki bato
etumbu ezalaki na nkembo, ndenge nini lotomo oyo
esalaki ete Nzambe akomisa bato sembo eleka na
nkembo te? 10 Tokoki ata koloba ete nkembo ya
kala ebungisa kongenga na yango liboso ya nkembo
ya sika oyo eleki penza monene. 11 Mpe soki oyo
esengelaki kosila ezalaki na nkembo, ndenge nini
nkembo ya oyo ekowumelaka seko na seko eleka
monene te? 12 Lokola tozali na elikya ya lolenge
oyo, tozali na bobangi te; 13 tozali te lokola Moyize
oyo azalaki kosalela vwale mpo na kozipa elongi na
ye, mpo na kopekisa bana ya Isalaele kotala suka
ya nkembo oyo esengeli kosila. 14 Kasi mayele na
bango ekomaki bozoba. Kino na mokolo ya lelo,
tango batangaka mikanda ya Boyokani ya Kala,
vwale yango ezalaka kaka, elongwe nanu te kati na
bango, pamba te elongwaka kaka kati na Klisto. 15
Solo, kino na mokolo ya lelo, tango nyonso bana ya
Isalaele batangaka mikanda ya Moyize, vwale moko
ezipaka mitema na bango. 16 Kasi tango nyonso moto
abalukaka epai ya Nkolo, vwale yango elongwaka.
17 Sik'oyo, Nkolo azali Molimo; mpe epai Molimo ya
Nkolo azali, epai mpe bonsomi ezali. 18 Mpe biso
nyonso oyo bilongi na biso ezipama te, biso oyo
tomonisaka nkembo ya Nkolo, tozwaka elilingi na Ye
kati na nkembo oyo kongenga na yango ebakisamaka

se kobakisama. Nyonso wana ezali mosala ya Nkolo
oyo azali Molimo.

4 Boye, lokola yango nde lotomo oyo Nzambe
apesaki biso na mawa na Ye, tobungisaka elikya te;
2 toboyaka nde makambo ya soni oyo esalemaka na
nkuku, toboyaka kotambola na lokuta mpe kobebisa
bosolo ya Liloba na Nzambe. Nzokande, wuta tokoma
koteya bosolo na polele, topesaka na moto nyonso
nzela ya kotala soki tozali kotambola malamu to te na
miso ya Nzambe. **3** Mpe soki Sango Malamu oyo
toteyaka ezali kaka ya kozipama, ezali ya kozipama
kati na bato oyo bazali kobunga, **4** ba-oyo bazangi
kondima, ba-oyo mayele na bango ebebisama na
nzambe ya mokili oyo, mpo ete bamona te pole ya
Sango Malamu oyo emonisaka nkembo ya Klisto oyo
azali elilingi ya Nzambe. **(aiōn g165)** **5** Toteyaka sango
na biso moko te, toteyaka nde ete Yesu-Klisto azali
Nkolo, mpe ete biso tozali bawumbu na bino mpo na
Yesu. **6** Pamba te Nzambe oyo alobaki: « Tika ete
pole engenga kati na molili, » angengaki Ye moko kati
na mitema na biso mpo na kopesa biso pole ya boyebi
ya nkembo ya Nzambe, oyo engengaka na elongi
ya Yesu-Klisto. **7** Kasi tomemaka bomengo yango
kati na bambeki ya mabele mpo ete nguya monene
ya Nzambe emonana, kasi nguya na biso bato te.
8 Boye, tomonaka pasi ya ndenge na ndenge, kasi
tosukaka te; mobulu ekotaka kati na mayele na biso,
kasi tobungisaka elikya te; **9** tonyokwamaka mingi,
kasi Nzambe asundolaka biso te; tokweyisamaka na
mabele, kasi tokufaka te. **10** Solo, tomemaka tango
nyonso mpe bisika nyonso kufa ya Yesu kati na nzoto
na biso, mpo ete bomoi ya Yesu emonana mpe kati
na nzoto na biso. **11** Pamba te, biso oyo tozali na
bomoi, tokutanaka na kufa mpo na Yesu, mpo ete
bomoi ya Yesu emonana mpe kati na nzoto na biso,
oyo ekufaka. **12** Boye, kufa esalaka mosala na yango
kati na biso, kasi bomoi esalaka mosala na yango kati
na bino. **13** Mpe awa tozali na molimo wana moko ya
kondima, kolanda ndenge ekomama: « Nandimaki,
yango wana nalobaki, » biso mpe tondimaka, mpe
yango wana tolobaka. **14** Pamba te toyebi malamu
ete Ye oyo asekwisaki Nkolo Yesu kati na bakufi
akosekwisa mpe biso elongo na Yesu, mpe akobimisa
biso elongo na bino liboso na Ye. **15** Makambo oyo
nyonso ezali mpo na litomba na bino, mpo ete ngolu
efuluka koleka kati na bato ebele, mpe ete losambo
ya kozongisa matondi ekoma mingi mpo na nkembo
ya Nzambe. **16** Yango wana tobungisaka elikya te.
Mpe atako bomoto na biso ya libanda ezali kobeba
moke-moke, kasi bomoto na biso ya kati ekomaka
ya sika, mokolo na mokolo. **17** Pamba te pasi oyo
tozali komona sik'oyo ezali pepele mpe ezali koleka,
ezali nde kobongisela biso nkembo monene, nkembo
ya seko mpe nkembo oyo eleki nyonso na motuya.
(aiōnios g166) **18** Boye, totalaka te oyo emonanaka na
miso, kasi totalaka nde oyo emonanaka te; pamba te
oyo emonanaka ezali mpo na tango moke, kasi oyo
emonanaka te ekowumelaka seko na seko. **(aiōnios
g166)**

5 Toyebi malamu ete, soki ndako na biso, ndako
oyo ya kapo epai wapi tovandaka awa na mokili
ebebisami, tozali na ndako oyo Nzambe abongisela
biso, ndako ya seko kati na Lola, ndako monene
oyo etongama na maboko ya bato te. **(aiōnios g166)** **2**
Nzokande, kati na ndako yango ya kapo, tozali penza
komona pasi, wana tozali kozela na posa makasi ete
tolata ndako na biso ya Lola, **3** pamba te soki penza
tolati yango, tokozala motakala te. **4** Solo, wana tozali
nanu kati na ndako oyo ya kapo, tozali penza komona
pasi mpe konyokwama, pamba te toboyi kobanda
nanu na kolongola, kasi tolingi nde kolata mbala
moko ndako na biso ya Lola, mpo ete bomoi emela
oyo ekufaka. **5** Nzambe oyo abongiseli biso likambo
yango apesi biso Molimo na Ye lokola ndanga ya
biloko oyo esengeli koya. **6** Yango wana tozalaka na
mpiko tango nyonso. Mpe toyebi malamu ete, awa
tozali kowumela kati na nzoto oyo, tozali mosika na
Nkolo, **7** pamba te totambolaka kolanda kondima,
kasi kolanda miso te. **8** Totondi penza na mpiko,
kasi tokosepela kotika nzoto oyo mpo na kokende
kovanda elongo na Nkolo. **9** Yango wana, ezala
tovandi kati na nzoto oyo to totiki yango, tokolukaka
kaka kosepelisa Nkolo. **10** Pamba te biso nyonso
tokosamba liboso ya esambiselo ya Klisto mpo ete
moto nyonso azwa lifuti oyo ekoki na ye kolanda
makambo oyo asalaki na nzela ya nzoto na ye,
makambo ya malamu to ya mabe. **11** Lokola toyebi
makambo oyo ezali kati na kotosa Nkolo, yango
wana tondimisaka bato mosusu, mpe Nzambe ayebi
biso malamu. Nazali na elikya ete bino mpe boyebi
yango kati na mitema na bino. **12** Tozali lisusu te
komilobela epai na bino, kasi tozali nde kopesa bino

libaku malamu ya komikumisa na tina na biso, mpo
ete bokoka koyanola bato oyo bamikumisaka te na
tina na makambo oyo ebombama kati na mitema, kasi
na tina na oyo emonanaka na miso. 13 Mpo na biso,
soki tozali komonana lokola bazoba, ezali kaka mpo
na Nzambe; mpe soki tozali komonana lokola bato ya
mayele, ezali nde mpo na bino. 14 Solo, bolingo ya
Klisto ekangi biso, pamba te tondimisamaki ete moko
kaka akufa mpo na bato nyonso; boye elingi koloba
ete bato nyonso bakufa kati na ye. 15 Akufaki mpo na
bato nyonso mpo ete ba-oyo bazali na bomoi bazala
lisusu na bomoi te mpo na bango moko, kasi mpo
na Ye oyo akufaki mpe asekwaki mpo na bango. 16
Boye, kobanda sik'oyo, tokotala lisusu moto moko te
na ndenge ya bomoto. Atako, na kala, totalaki Klisto
na ndenge ya bomoto, kasi sik'oyo tozali lisusu kotala
Ye bongo te. 17 Yango wana, soki moto azali kati
na Klisto, akomi ekelamu ya sika: makambo ya kala
eleki, mpe makambo ya sika eyei. 18 Makambo oyo
nyonso ewutaka na Nzambe oyo azongisaki boyokani
kati na biso mpe Ye moko na nzela ya Klisto mpe
apesaki biso lotomo ya boyokanisi. 19 Pamba te, kati
na Klisto, Nzambe azalaki kozongisa boyokani kati
na bato mpe Ye moko, na kotala masumu na bango
te. Mpe atiaki kati na biso liloba ya boyokanisi. 20
Yango wana, mpo na Klisto, tozali bantoma, lokola
nde Nzambe azali kolendisa bato na nzela na biso:
« Na Kombo ya Klisto, tozali kosenga na bino ete
bozongisa boyokani na bino elongo na Nzambe. 21 Ye
oyo atikalaki kozala na lisumu te, Nzambe akomisaki
Ye lisumu mpo na biso, mpo ete tokoma bosembo ya
Nzambe kati na Ye. »

6 Lokola tozali basali elongo na Nzambe, tozali
kolendisa bino ete bozwa ngolu ya Nzambe na
pamba te; 2 pamba te Nzambe alobi: « Na tango ya
malamu, nayanolaki yo; mpe na mokolo ya lobiko,
nasungaki yo. » Nzokande, tango ya malamu ezali nde
sik'oyo; mokolo ya lobiko ezali nde lelo. 3 Tobetisaka
moto moko te mabaku, mpo ete mabe elobama te
na tina na lotomo na biso. 4 Kasi tomikumisaka nde
lokola basali ya Nzambe, kati na makambo nyonso:
na koyika mpiko makasi kati na minyoko, kozanga
mpe pasi na motema; 5 kati na kobetama, boloko
mpe mobulu; kati na misala makasi, kozanga kolala
mpe kokila bilei; 6 kati na bopeto, boyebi, kokanga
motema mpe boboto; kati na Molimo Mosantu mpe
bolingo ya solo; 7 kati na Liloba ya bosolo mpe
nguya ya Nzambe; kati na bibundeli ya bosembo
mpo na kobundisa monguna mpe komibatela; 8
kati na lokumu mpe soni, kosakolama lokola bato
malamu mpe lokola bato mabe. Mpe lisusu, kati na
koyebana lokola bato oyo balobaka lokuta, nzokande
tolobaka solo; 9 koyebana lokola bato oyo bayebani
te, nzokande toyebani makasi; koyebana lokola
bakufi, nzokande tozali bato ya bomoi; koyebana
lokola bato bakweyisama, nzokande baboma biso te;
10 koyebana lokola bato na mawa, nzokande tozalaka
na esengo tango nyonso; koyebana lokola babola,
nzokande tokomisaka bato ebele bazwi; koyebana
lokola bato bakelela, nzokande tozali na nyonso.
11 Bandeko ya Kolinto, tolobi na bino na bosembo
nyonso mpe na mitema ya kofungwama. 12 Tozali
kobombela bino te bolingo na biso, kasi bino bozali
kobombela biso oyo ya bino. 13 Nazali koloba na
bino lokola na bana na ngai ya bolingo: Bosala lokola
biso! Bino mpe bofungolela biso mitema na bino!
14 Bosanganaka te na bato oyo bazangi kondima.
Pamba te boyokani nini ezali kati na bosembo mpe
mabe? Boni, pole ekoki solo kosangana na molili?
15 Klisto akoki solo koyokana na Satana? Eloko
nini ekoki kosangisa mondimi elongo na moto oyo
azangi kondima? 16 Boyokani nini ekoki kozala kati
na Tempelo ya Nzambe mpe banzambe ya bikeko?
Pamba te biso tozali Ndako ya Nzambe na bomoi,
kolanda maloba na Ye moko: « Nakovanda kati na
bango mpe nakotambola elongo na bango. Nakozala
Nzambe na bango, mpe bango bakozala bato na
ngai. » 17 Yango wana, « Bobima kati na bango mpe
bokabwana na bango, elobi Nkolo; bosimba eloko
moko te ya mbindo, mpe ngai nakoyamba bino. »
18 Mpe, « Nakozala Tata mpo na bino, mpe bino
bokozala bana mibali mpe bana basi mpo na ngai,
elobi Nkolo, Mokonzi ya mampinga. »

7 Balingami na ngai, lokola tozali na bilaka ya lolenge
oyo, tomipetolaka na nyonso oyo ekomisaka nzoto
mpe molimo mbindo, mpo na kotambola na bomoi
ya bosantu, kati na kotosa Nzambe. 2 Bopesa biso
esika kati na mitema na bino! Tosalaki moto moko
te mabe, tobebisaki moto moko te, tokosaki moto
moko te mpo na kobotola ye biloko. 3 Nalobi bongo
te mpo ete bosalaki ngai mabe. Nasilaki koyebisa
bino ete bozali na esika ya motuya kati na mitema

na biso, ezala mpo na kokufa to mpo na kozala na
bomoi elongo na bino. 4 Nalobaki na tina na bino na
bosembo monene, mpe namikumisaka makasi na tina
na bino. Kati na pasi na biso nyonso, nalendisamaki
makasi, mpe natondi na esengo. 5 Pamba te, tango
kaka tokomaki na Masedwane, tozwaki ata tango ya
kopema te; tokutanaki na pasi ya lolenge nyonso:
bitumba na libanda, mpe bobangi kati na mitema na
biso. 6 Kasi Nzambe oyo abondisaka mitema ya bato
oyo batutami alendisaki biso na nzela ya boyei ya
Tito. 7 Tolendisamaki na nzela ya boyei ya Tito kaka
te, kasi mpe na nzela ya kobondisama oyo ye Tito
azwaki epai na bino. Atalisaki biso posa makasi oyo
bozali na yango ya komona ngai, kolela na bino, mpe
komipesa na bino mpo na ngai. Mpe nyonso wana
esalaki ete esengo na ngai ebakisama lisusu makasi.
8 Yango wana, soki nayokisaki bino mawa na nzela
ya mokanda na ngai, ezali kosala ngai pasi te kati
na motema na ngai. Solo, esalaki ngai nanu pasi
na motema, na kotala ndenge eyokisaki bino mawa
mpo na mwa tango moke. 9 Kasi sik'oyo, nazali
kosepela: ezali te mpo boyokaki mawa, kasi mpo ete
mawa yango ememaki bino na kobongola mitema.
Pamba te mawa na bino ezalaki malamu na miso ya
Nzambe; mpe na bongo, tosalaki bino mabe te. 10
Mawa oyo ewutaka na mokano ya Nzambe ememaka
moto na kobongola motema, mpe kobongola motema
ememaka na lobiko, mpe bayokelaka yango pasi
na motema te. Kasi mawa oyo ewutaka na baposa
ya mokili ememaka na kufa. 11 Botala makambo
oyo mawa ya malamu na miso ya Nzambe ememaki
kati na bino: bolingo, molende mpo na kolimbisana,
koboya mabe, kotosa, posa makasi ya komona ngai,
komipesa na mosala, molende ya kopamela mabe.
Na nyonso, bolakisaki penza ete bosalaki mabe
te kati na likambo oyo. 12 Boye, soki nakomelaki
bino, ezalaki te likolo na moto oyo asalaki mabe
to likolo na moto oyo basalaki mabe, kasi ezalaki
mpo ete bolingo na bino mpo na biso etalisama
kati na bino liboso ya Nzambe. 13 Yango wana,
tobondisamaki na nzela ya makambo oyo nyonso.
Mpe esengo makasi ebakisamaki na kobondisama na
biso na kotala esengo ya Tito, pamba te bino nyonso
bokitisaki ye motema. 14 Namikumisaki epai na ye na
tina na bino mpe nakoyokela yango soni te, pamba
te ndenge kaka makambo nyonso oyo tolobaki na
bino ezali ya solo, ndenge mpe kaka lokumu oyo
totombolaki na tina na bino epai ya Tito ezali penza
ya solo. 15 Mpe bolingo na ye mpo na bino nyonso
ekomaka lisusu monene tango akanisaka botosi na
bino nyonso mpe ndenge boyambaki ye na kobanga
mpe na kolenga. 16 Nazali na esengo ya kotiela bino
motema na makambo nyonso.

8 Bandeko, tolingi koyebisa bino ndenge nini Nzambe
atalisaki ngolu na Ye epai ya Mangomba ya
Masedwane. 2 Atako bazalaki na mikakatano ya
ndenge na ndenge, kasi batondisamaki na esengo
oyo eleka ndelo; mpe kati na bobola na bango ya
makasi, bapesaki makabo mingi koleka. 3 Nazali
kotatola ete bapesaki kolanda makoki na bango, mpe
bapesaki kutu koleka. Bapesaki yango na kotindika
te 4 mpe basengaki biso kutu na molende nyonso
ete tosalela bango ngolu ya kosangana elongo na
biso kati na mosala ya kosunga basantu. 5 Basalaki
koleka ndenge tokanisaki: bamipesaki liboso, bango
moko, epai ya Nkolo, mpe sima, epai na biso, kolanda
mokano ya Nzambe. 6 Boye, tosengaki na Tito ete
akomisa kino na suka mosala yango ya kosunga,
ndenge abandaki yango kati na bino. 7 Kasi mpo
ete bozali kokoba kokende liboso kati na makambo
nyonso lokola kondima, liloba, boyebi, molende kati
na makambo nyonso, bolingo na biso mpo na bino,
tomoni ete boluka mpe kokende liboso kati na mosala
yango ya kosunga. 8 Nazali kopesa bino mitindo te,
kasi nazali nde koluka komeka bosolo ya bolingo
na bino na kokokanisa yango na molende ya bato
mosusu. 9 Pamba te boyebi ndenge nini Yesu-Klisto,
Nkolo na biso, atalisaki ngolu na Ye epai na biso:
Ye oyo azalaki mozwi, amikomisaki mobola mpo na
bolamu na bino, mpo ete bokoma bazwi na nzela
ya bobola na Ye. 10 Boye, kati na likambo oyo etali
kosunga, botala likanisi na ngai na tina na oyo eleki
malamu mpo na bino: na mobu oyo esili koleka,
bozalaki bato ya liboso, kaka mpo na kosunga te, kasi
mpe mpo na kozwa mokano ya kosalaka bongo. 11
Boye, bokokisa sik'oyo likambo yango kolanda makoki
na bino; molende oyo bozalaki na yango mpo na
kolinga kosunga, bomonisa yango mpe na kokokisaka
likambo yango. 12 Pamba te soki mokano ya malamu
ezali, Nzambe andimaka likabo oyo moto apesi na
motema malamu kolanda oyo azali na yango, kasi
kolanda te oyo azali na yango te. 13 Posa na biso
ezali te ya koluka ete bino bomona pasi mpo ete bato

mosusu bazala na esengo, kasi ezali kaka ya koluka
ete bokokana. 14 Mpo na tango oyo, lokola bozali
kati na bofuluki, bokoki kosunga bato na biloko oyo
bazali na yango na bosenga. Mokolo mosusu, tango
bango mpe bakozala kati na bofuluki, bakosunga bino
na biloko oyo bokozala na yango na bosenga. Na
ndenge wana nde bokokokana, 15 kolanda ndenge
ekomama: « Moto oyo alokotaki ebele, alekelaki te;
mpe oyo alokotaki moke, azangelaki te. » 16 Tika
ete Nzambe apesamela matondi mpo ete atie kati
na motema ya Tito bolingo monene mpo na bino,
ndenge tozali na yango mpo na bino! 17 Pamba te
Tito ayambaki na esengo makasi likanisi oyo topesaki
ye ya koya epai na bino; mpe ezali na mokano na ye
moko nde ayei epai na bino. 18 Elongo na ye, tozali
kotinda ndeko oyo Mangomba nyonso ekumisaka
mpo na Sango Malamu. 19 Lisusu, ezali Mangomba
nde eponaki ye mpo ete azala moninga na biso ya
mobembo kati na mosala oyo ya kosunga. Tozali
kosala mosala yango mpo na lokumu ya Ye moko
Nkolo, mpe mpo na kolakisa molende na biso ya
kosunga bino. 20 Tozali kosala nyonso oyo ekoki
mpo ete batonga biso te mpo na lolenge na biso
ya kosalela ebele yango ya makabo. 21 Pamba te
totondi na posa makasi ya kozala na etamboli ezanga
pamela, na miso ya Nkolo kaka te, kasi mpe na miso
ya bato. 22 Elongo na bango, tozali kotinda ndeko
na biso, oyo tondimaka mbala na mbala bolingo na
ye. Mpe na mbala oyo, azali na yango lisusu koleka,
pamba te azali penza kotiela bino motema. 23 Tito
azali molingami mpe moninga na ngai ya mosala
kati na bino, kasi bandeko na biso bazali batindami
ya Mangomba mpe nkembo ya Klisto. 24 Yango
wana, bolakisa bango elembo ya bolingo na bino
mpo ete Mangomba nyonso endima mpe eyeba ete
tomikumisaka na pamba te na tina na bino liboso na
bango.

9 Mpo na ngai, ezali na tina te ya kokomela bino
na tina na lisungi ya kopesa na basantu, 2 pamba
te nayebi molende na bino mpo na kosunga, mpe
nazalaki komikumisa na tina na yango epai ya bato
ya Masedwane. Nazalaki koloba na bango: « Kati na
Akayi, wuta na mobu oyo eleki, bazali ya kobongama
mpo na kopesa. » Mpe bolingo na bino etindikaki
bato mingi kati na bango na kosunga. 3 Kasi nazali
kotindela bino bandeko mpo ete, na likambo yango,
lolendo na biso na tina na bino emonana te lokola ya
pamba, kasi mpo ete bozala penza ya kobongama,
ndenge kaka nalobaki yango. 4 Pamba te soki bato
ya Masedwane bayei elongo na ngai mpe bakuti
bino bozali ya kobongama te, tokoyoka penza soni,
mpo ete tozali penza kotiela bino motema; mpe
ekozala soni na biso kaka te, kasi soni na bino mpe
lokola. 5 Yango wana, namonaki ete ezali malamu
kosenga na bandeko yango ete bakoma epai na
bino liboso na ngai, mpo na kobongisa makabo oyo
bolakaki. Boye ekomizalela tango ngai nakokoma,
mpe ekolakisa ete bopesaki yango na esengo mpe
na bonsomi, kasi na makasi te. 6 Bokanisaka likambo
oyo: Moto oyo alonaka moke abukaka mpe moke,
mpe moto oyo alonaka ebele abukaka mpe ebele.
7 Tika ete moko na moko kati na bino apesa oyo
akanaki kopesa kati na motema na ye, na mawa te
mpe na makasi te, pamba te Nzambe alingaka moto
oyo apesaka na esengo. 8 Nzambe azali mpe na
makoki ya kotondisa bino na mapamboli ya ndenge
na ndenge mpo ete, na tango nyonso mpe kati na
makambo nyonso, bozala na nyonso oyo bozali
na yango na bosenga mpe botonda lisusu na oyo
bokosala na yango misala ya malamu ya lolenge
nyonso, 9 kolanda ndenge ekomama: « Akabelaka
babola na motema ya esengo, mpe bosembo na Ye
ewumelaka libela na libela. » **(aiōn g165)** 10 Mpe Ye
oyo apesaka nkona epai ya moloni mpe lipa lokola
bilei akopesa lisusu, akofulukisa nkona na bino mpe
akokolisa bambuma ya bosembo na bino. 11 Boye
bokokoma bazwi ya biloko nyonso mpo ete bokoka
kokabaka tango nyonso; bongo bato epai ya banani
tokopesa makabo na bino bakozongisa matondi epai
ya Nzambe. 12 Pamba te lotomo ya makabo na bino
ezali kaka te mpo na kokokisa bosenga ya basantu,
kasi ezali mpe mpo ete matondi mingi ezonga epai ya
Nzambe. 13 Mpo ete lotomo yango ekotalisa bosolo
ya komipesa na bino, basantu bakokumisa Nzambe
mpo na botosi ya kondima na bino kati na Sango
Malamu ya Klisto, mpe mpo na esengo oyo mitema
na bino ezali na yango mpo na kokabola biloko na
bino elongo na bango mpe elongo na bato nyonso.
14 Mpe bakosambela mpo na bino, mpo na kolakisa
bolingo makasi oyo bazali na yango mpo na bino,
likolo ya ngolu monene oyo Nzambe apesa bino. 15
Tika ete matondi epesamela Nzambe mpo na likabo
na Ye, oyo bato bakoki kolimbola te!

10 Ngai Polo oyo namonani lokola moto na bolembu
na miso na bino, kasi lokola moto ya makambo
makasi tango nazalaka mosika, nazali kosenga na
bino, na boboto mpe na bolingo ya Klisto: **2** Nabondeli
bino, tango nakoya epai na bino, bopesa ngai nzela
te ya kosalela makambo makasi oyo nazali kokanisa
kolakisa epai ya bato oyo bakanisaka ete biso
totambolaka na mosuni. **3** Pamba te atako ezali penza
ya solo ete tozali bato, mpe tozali kobika bomoi na
biso kati na nzoto, kasi tobundaka te kolanda nzoto.
4 Bibundeli oyo tobundaka na yango ezali ya bonzoto
te, kasi ezali bibundeli ya nguya kati na Nzambe
mpo na kokweyisa bandako batonga makasi. Solo,
tobukaka makanisi ya mabe, **5** tokweyisaka makanisi
ya lokuta mpe nguya nyonso oyo etelemelaka boyebi
ya Nzambe; tolongaka makanisi nyonso ya bomoto
mpe tosalaka ete yango etosa Klisto. **6** Lisusu,
tomilengeli mpo na kopesa bozangi botosi nyonso
etumbu, tango kaka botosi na bino ekokoka. **7**
Botala penza makambo ndenge ezaleli. Soki ezali
na moto oyo andimisami solo ete azali ya Klisto,
ayeba mpe ete soki ye azali ya Klisto, biso mpe
tozali ya Klisto lokola ye. **8** Bongo, ata namikumisaka
koleka mpo na bokonzi oyo Nkolo apesa biso, mpo
na kolendisa kondima na bino kasi mpo na kobebisa
yango te, nakoyokela yango soni ata moke te **9**
mpo ete namonana te lokola nde nazali kobangisa
bino na nzela ya mikanda na ngai. **10** Pamba te
bato mosusu balobaka: « Mikanda na ye ezalaka
makasi mpe ebangisaka; kasi soki ye moko azali
elongo na biso, azalaka na ye moto ya bolembu mpe
maloba na ye ezalaka tina te. » **11** Boye tika ete moto
oyo akanisaka bongo asimba likambo oyo: ndenge
tolobaka kati na mikanda na biso tango tozalaka
mosika na bino, ndenge wana mpe tokosala tango
tokozala epai na bino. **12** Toboyi komikokanisa to
komekana na bato mosusu oyo bamikumisaka bango
moko, tango balukaka komikokanisa mpe komekana
bango na bango. Solo, bazangi mayele! **13** Kasi biso,
tokomikumisa te koleka ndelo; tokomikumisa kaka
kati na bandelo ya mosala oyo Nzambe apesa biso,
oyo mpe esali ete tokoma kino epai na bino. **14** Solo,
toleki bandelo na biso te lokola nde tokomaki te kino
epai na bino, pamba te tokomaki penza kino epai na
bino mpo na komemela bino Sango Malamu ya Klisto.
15 Tomikumisaka te mpo na mosala ya bato mosusu;
nzokande, tozali na elikya ete, wana kondima na bino
ezali kokola, mosala na biso mpe ezali kokoba koya
monene kati na bino kolanda bandelo ya mosala,
oyo Nzambe apesa biso. **16** Boye, tokoteya Sango
Malamu kati na bituka oyo ezali mosika na bino.
Pamba te toboyi na biso komikumisa na tina na
mosala oyo bato mosusu basali kati na elanga na
bango ya mosala. **17** Kasi tika ete moto oyo alingi
komikumisa amikumisa kati na Nkolo! **18** Pamba te
moto oyo bandimaka, ezali te oyo amilobelaka ye
moko, kasi ezali nde oyo Nkolo atatolaka bosolo na
tina na ye.

11 Bandeko, nabondeli bino: boyikela nanu oyo
emonani lokola bozoba na ngai mpiko! Iyo,
boyikela ngai mpiko. **2** Mpo na bino, natondi na zuwa
kowuta na Nzambe. Nabalisaki bino na mobali moko
kaka, Ye nde Klisto, lokola elenge mwasi oyo ayebi
nanu nzoto ya mibali te mpe azali peto. **3** Nzokande,
nazali kobanga ete makanisi na bino ebeba mpe
epengwisa bino mosika na nzela ya solo mpe ya
peto na miso ya Klisto, ndenge nyoka ekosaki Eva
na mayele na yango ya mabe. **4** Pamba te bozali
kondima ete songolo aya koteya bino Yesu mosusu
oyo akeseni na Yesu oyo biso toteyaki bino; bozali
mpe kondima kozwa molimo mosusu oyo ekeseni
na Molimo oyo boyambaki to mateya oyo ekeseni
na Sango Malamu oyo bondimelaki! **5** Nzokande,
nakanisi ete nazali moke te na miso ya bantoma
oyo bamimonaka ete bazali minene. **6** Nakoki solo
komonana lokola moto oyo ayebi nanu te koloba
malamu, kasi nazali na boyebi; mpe tolakisaki bino
yango polele na banzela mpe na makambo nyonso.
7 Boni, nasalaki mabe ndenge namikitisaki mpo
ete bino botombwama, wana nateyaki bino Sango
Malamu ya Nzambe? **8** Nazwaki mbongo kowuta na
Mangomba mosusu lokola lisungi na bango, wana
nazalaki kokokisa lotomo na ngai kati na bino. **9** Tango
nazalaki epai na bino, namemisaki moto moko te
mokumba na ngai, atako nazalaki kokelela. Pamba te
bandeko oyo bawutaki na Masedwane bapesaki ngai
biloko nyonso oyo nazalaki na yango na bosenga.
Mpe nazalaki komibatela malamu mpo ete namemisa
bino mokumba na ngai te; mpe nakokoba kaka
komibatela mpo na likambo yango. **10** Lokola solo ya
Klisto ezali kati na ngai, moto moko te kati na etuka
ya Akayi akobotola ngai lokumu yango. **11** Mpo na
nini nalobi bongo? Mpo nalingaka bino te? Nzambe

ayebi ete nalingaka bino! 12 Mpe nakokoba kosala
oyo nazali kosala sik'oyo, mpo na kopekisa bato oyo
bazali koluka nzela ya komikokanisa na biso kati
na makambo oyo bazali komikumisa na yango. 13
Pamba te bato ya lolenge wana bazali bantoma ya
lokuta, bazali bakosi oyo bazali komikomisa lokola
bantoma ya Klisto. 14 Ezali likambo ya kokamwa te,
pamba te Satana mpe amikomisaka lokola anjelu ya
pole. 15 Ezali likambo ya kokamwa te soki basali na
ye mpe bazali komikomisa lokola basali ya Nzambe
ya sembo. Kasi suka na bango ekozala kolanda
misala na bango. 16 Nazongeli lisusu: tika ete moto
moko te azwa ngai lokola moto ya liboma! Kasi
soki bolingi bongo, boyamba ngai lokola moto ya
liboma mpo ete ngai mpe namikumisa mwa moke.
17 Makambo oyo nalingi koloba, nakoloba yango te
ndenge Nkolo alingi, kasi nakoloba yango lokola
moto ya liboma, mpe nazali na elikya ete nakozwa
nzela ya komikumisa. 18 Lokola bato mingi bazali
komikumisa na tina na makambo ya mokili, ngai
mpe nakomikumisa. 19 Bino oyo bozali bato ya
bwanya, bozali kondima na esengo nyonso bato ya
maboma. 20 Bozali penza kondima ete bato bakomisa
bino bawumbu, babotola bozwi na bino, banyokola
bino, bamonela bino, babeta bino na bilongi! 21
Nalobi yango na soni ete tozalaki penza babolole
mpo na komitika bongo. Nzokande, makambo oyo
bato mosusu balingi komikumisa na tina na yango
—nazali koloba lokola moto ya liboma— ngai mpe
nakoki komikumisa na tina na yango. 22 Bazali Ba-
Ebre? Ngai mpe nazali Mo-Ebre. Bazali bana ya
Isalaele? Ngai mpe nazali mwana ya Isalaele! Bazali
bakitani ya Abrayami? Ngai mpe nazali mokitani
ya Abrayami. 23 Bazali basali ya Klisto? —Nazali
koloba lokola moto ya liboma— Ngai naleki bango.
Pamba te nasalaki makasi penza, nakotaki mbala
mingi na boloko, babetaki ngai mingi, nakutanaki
na makama ya kufa mbala mingi. 24 Mbala mitano,
Bayuda babetaki ngai bafimbu tuku misato na libwa;
25 mbala misato, babetaki ngai banzete; mbala moko,
babambaki ngai mabanga; mbala misato, nazindaki
na mayi; nasalaki mokolo moko mpe butu moko kati
na ebale monene. 26 Mbala na mbala, nazalaki kosala
mibembo; nakutanaki na makama ya bibale, makama
liboso ya bato mabe, makama liboso ya bandeko na
ngai ya ekolo moko, makama liboso ya Bapagano,
makama kati na engumba, makama kati na esobe,
makama kati na ebale monene, mpe makama liboso
ya bandeko ya lokuta. 27 Solo nasalaki misala makasi
mpe ya pasi penza; mbala mingi, nalalaki pongi te,
nazangaki bilei ya kolia mpe mayi ya komela, nakilaki
bilei, nanyokwamaki na malili, mpe nazangaki bilamba
ya kolata. 28 Longola makambo nyonso oyo etikali,
mokumba na ngai ya mokolo na mokolo ezalaki:
komitungisa na tina na Mangomba nyonso. 29 Nani
oyo alembi, bongo ngai nalemba nzoto te? Nani oyo
akweyi na masumu, bongo ngai nayoka motema pasi
te? 30 Soki nasengeli komikumisa, nakomikumisa
mpo na bolembu na ngai. 31 Nzambe mpe Tata ya
Nkolo Yesu, Ye oyo akumisama mpo na seko, ayebi
ete nazali kokosa te. (aiōn g165) 32 Kati na Damasi,
moyangeli ya mokonzi Aretasi apesaki mitindo ete
bakengela engumba ya bato ya Damasi mpo ete
bakanga ngai. 33 Kasi bakitisaki ngai na nzela ya
lidusu kati na mir, kati na kitunga, libanda ya mir;
bongo nalongaki kokima ye.

12 Boni, nasengeli komikumisa? Te, ezali na tina te!
Kasi tika nayebisa bino makambo oyo namonaki
lokola na ndoto, mpe bimoniseli oyo Nkolo alakisaki
ngai. 2 Nayebi moto moko kati na Klisto, oyo, wuta
mibu zomi na minei, amemamaki kino na likolo ya
misato: nayebi te soki ezalaki kati na nzoto na ye to
mpe kati na nzoto na ye te, kasi Nzambe ayebi. 3
Nzokande, ezala soki ezalaki kati na nzoto na ye to
mpe kati na nzoto na ye te, Nzambe ayebi yango;
kasi ngai nayebi kaka ete moto yango 4 amemamaki
na paradizo mpe ayokaki maloba oyo moto akoki
kolimbola te, makambo oyo moto azali na ndingisa te
ya koloba. 5 Nakomikumisa solo na tina na moto ya
ndenge wana, kasi na tina na ngai moko te, longola
kaka na tina na bolembu na ngai. 6 Nzokande,
soki nalingaki komikumisa, nalingaki kozala zoba te,
pamba te nalingaki koloba kaka bosolo; kasi naboyi
kosala yango, noki te bakopesa ngai lokumu koleka
oyo bato bamonaka kati na ngai to koleka sango
oyo bayokaka na tina na ngai. 7 Kutu, mpo ete
namitondisa na lofundu te na tina na bimoniseli ya
kokamwa oyo nazwaki, batiaki ngai nzube moko kati
na nzoto, anjelu ya Satana mpo na konyokola ngai.
8 Mpo na yango, nabondelaki Nkolo mbala misato
mpo ete nzube yango elongwa na nzoto na ngai. 9
Kasi azongiselaki ngai: « Ngolu na Ngai ekoki mpo
na yo, pamba te nguya na Ngai ekokisamaka kati

na bolembu. » Mpo na yango, nakomikumisa na
esengo nyonso mpo na bolembu na ngai, mpo ete
nguya ya Klisto ezala kati na ngai. 10 Yango wana,
na likambo oyo etali Klisto, ezala kati na bolembu, na
kofingama, na kozanga, na minyoko to mpe na pasi
oyo nakutanaka na yango, nasepelaka na ngai kaka;
pamba te ezali na tango oyo nazalaka na bolembu
nde natondaka na makasi. 11 Tala, nazali koloba
lokola moto ya liboma, pamba te bino nde botindiki
ngai kosala bongo. Pamba te ata soki nazali moto
pamba, kasi bantoma oyo bamimonaka minene baleki
ngai ata na eloko moko te. 12 Bilembo oyo elakisaka
ete nazali ntoma emonisamaki kati na bino: molende,
bilembo ya kokamwa mpe bikamwa. 13 Eloko nini
penza bino bozwaki te koleka Mangomba mosusu,
longola kaka kozanga komemisa bino mokumba na
ngai? Boye, bolimbisa ngai mpo na mabe yango! 14
Sik'oyo, nasali mabongisi ya koya kotala bino mpo na
mbala ya misato; mpe nakomemisa bino mokumba
na ngai te, pamba te nazali koluka biloko na bino
te, kasi nazali nde koluka bino moko. Kobomba
biloko mpo na baboti ezali likambo ya bana na bango
te, kasi ezali baboti nde basengeli kobomba biloko
mpo na bana na bango. 15 Mpo na ngai, nakopesa
biloko na ngai nyonso na esengo, mpe nakomipesa
mobimba mpo na bino. Soki nalingi bino mingi; boni,
bino bokoki kolinga ngai mingi te? 16 Atako nazalaki
mokumba te epai na bino, kasi bato mosusu bazalaki
koloba ete nazali moto ya mayele mabe, natielaki
bino motambo. 17 Boni, kati na bato oyo natindaki
epai na bino, ezali na moko oyo natindaki mpo na
kozwa bino biloko na mayele mabe? 18 Nasengaki
na Tito ete aya epai na bino, mpe natindaki elongo
na ye ndeko na biso. Boni, Tito azwaki biloko na bino
na mayele mabe? Tozalaki na ye likanisi moko te?
Tazalaki kosala na ye ndenge moko te? 19 Bokanisi
ete, wuta kala, biso tolukaka komilongisa liboso na
bino? Te, balingami na ngai! Ezali liboso ya Nzambe,
kati na Klisto, nde tolobaka mpe tosalaka makambo
nyonso mpo na kokolisa kondima na bino. 20 Pamba
te nazali kobanga ete nakuta bino te na lolenge oyo
ngai nazali kolinga ete bozala, tango nakoya epai na
bino, mpe ete bino bomona ngai te na lolenge oyo
bozali kolinga ete nazala. Nazali kobanga kokuta kati
na bino koswana, zuwa, kanda, kowelana, kofingana,
kotongana, lofundu mpe mobulu. 21 Solo, nazali
kobanga lisusu ete, tango nakoya lisusu epai na
bino, Nzambe ayokisa ngai soni liboso na bino, mpe
ete nalela mpo na bato ebele oyo basalaki masumu
liboso kasi babongwani te na misala na bango ya
mbindo, na kindumba mpe na ekobo oyo basalaka.

13 Ekozala mbala na ngai ya misato ya koya epai
na bino. Bosolo ya likambo nyonso endimamaka
na litatoli ya bato mibale to misato. 2 Nasilaki kokebisa
bino tango nayaki epai na bino mpo na mbala ya
mibale, mpe, wana nazali nanu mosika na bino, nazali
kozongela yango lisusu epai ya bato oyo basalaki
masumu liboso mpe epai ya bato nyonso, ete, tango
nakoya lisusu, nakoyokela moto ata moko te mawa,
3 lokola bozali kosenga elembo oyo ezali kolakisa
ete Klisto alobaka na nzela na ngai; pamba te azali
na bolembu te mpo na bino, kasi asalaka na nguya
kati na bino. 4 Solo, atako babakaki Ye na ekulusu
kati na bolembu, kasi azali na bomoi na nzela ya
nguya ya Nzambe. Biso mpe ndenge moko: tozali
na bolembu kati na Ye, kasi tokomilakisa bato ya
bomoi elongo na Ye na nzela ya nguya ya Nzambe,
na lolenge na biso ya kosala mpo na bolamu na bino.
5 Bomimeka bino moko mpe botala soki bozali kati
na kondima; bomitala penza bino moko malamu.
Boyebi te ete Yesu-Klisto azali kati na bino? Loba ete
bosila kokweya liboso ya komekama. 6 Kasi nazali
na elikya: bokoyeba solo ete biso tokweyaki te liboso
ya komekama. 7 Sik'oyo, tozali kobondela Nzambe
mpo ete bosala mabe ata moko te; ezali te mpo
bato bamona ete biso tolonga komekama, kasi mpo
ete bino bosala bolamu, mpe biso tomonana lokola
bato oyo balonga te. 8 Pamba te tozali na nguya
te ya kotelemela solo, kasi tozali kaka na nguya ya
kokokisa yango. 9 Tozali na esengo ya kozala na
bolembu, kasi bino bozali makasi; mpe tosengaka na
Nzambe kati na mabondeli na biso ete bokoma bato
ya kokoka. 10 Yango wana, nazali kokomela bino
makambo yango nyonso, awa nazali nanu mosika
na bino, mpo ete, tango nakoya, bomona ngai te
lokola moto ya makambo makasi na lolenge na ngai
ya kosalela bokonzi oyo Nkolo apesaki ngai mpo na
kolendisa kondima na bino, kasi mpo na kokweyisa
yango te. 11 Bandeko na ngai, nasukisi mokanda na
ngai na maloba oyo: Bosepelaka! Bolukaka kokoma
bato ya kokoka, bolendisanaka bino na bino, bozalaka
na likanisi moko, bobikaka bomoi na bino na kimia.
Bongo Nzambe ya bolingo mpe ya kimia akozala

na bino elongo. **12** Bopesanaka mbote na beze ya
bule. **13** Basantu nyonso oyo bazali awa batindeli
bino mbote. **14** Tika ete ngolu ya Nkolo Yesu-Klisto,
bolingo ya Nzambe mpe lisanga na Molimo Mosantu
ezala na bino nyonso!

Bagalatia

1 Ngai Polo, ntoma oyo abengamaki na bato te to
na nzela ya moto te, kasi na Yesu-Klisto mpe na
Nzambe Tata oyo asekwisaki Ye kati na bakufi, 2
mpe bandeko nyonso oyo bazali elongo na ngai;
Epai ya Mangomba ya Galatia: 3 Tika ete ngolu mpe
kimia epesamela bino kowuta na Nzambe, Tata na
biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto! 4 Yesu amipesaki
mpo na masumu na biso mpo ete, kolanda mokano
ya Nzambe, Tata na biso, akangola biso longwa na
ekeke oyo ya mabe. (aiōn g165) 5 Tika ete nkembo
ezonga epai na Ye libela na libela! Amen! (aiōn g165) 6
Nazali kokamwa ete bozali kosundola noki Ye oyo
abengaki bino na nzela ya ngolu ya Klisto mpe
bozali kolanda sango malamu mosusu 7 oyo ezalaka
kutu te. Solo, ezali na bato oyo bazali kotia mobulu
kati na bino mpe bazali koluka kobongola Sango
Malamu ya Klisto. 8 Kasi soki moto moko, ezala
biso to Anjelu moko kowuta na Likolo, ateyi bino
sango malamu oyo ekeseni na Sango Malamu oyo
biso toteyaki bino, wana tika ete Nzambe alakela ye
mabe! 9 Ndenge tolobaki yango liboso, mpe nazali
lisusu koloba yango sik'oyo: soki moto moko ateyi
bino sango malamu oyo ekeseni na Sango Malamu
oyo boyambaki, wana tika ete Nzambe alakela ye
mabe! 10 Bozali sik'oyo kokanisa nini na likambo
oyo: nazali koluka kosepelisa bato to nazali koluka
kosepelisa Nzambe? Boni, nazali koluka kosepelisa
bato? Soki nazalaki nanu koluka kosepelisa bato,
nalingaki kozala mosali ya Klisto te. 11 Bandeko na
ngai, nalingi boyeba malamu ete Sango Malamu oyo
nateyaki bino ezalaki mbuma ya makanisi ya bomoto
te. 12 Nazwaki yango na moto moko te, nayekolaki
yango mpe te; kasi ezali Yesu-Klisto nde alakisaki
ngai yango na nzela ya emoniseli. 13 Solo, boyokaki
sango ya bizaleli na ngai ya kala tango nazalaki
nanu mondimi kati na lingomba ya Bayuda; boyebi
mpe ndenge nini nazalaki konyokola Lingomba ya
Nzambe mpo na kopanza yango. 14 Kati na lingomba
ya Bayuda, nazalaki komata koleka Bayuda ebele ya
ekeke na ngai, oyo tozalaki na bango mibu moko ya
mbotama; nalekaki bango kutu na bolingo eleka ndelo
mpo na bokoko ya batata na ngai. 15 Kasi tango
Nzambe oyo aponaki ngai wuta na libumu ya mama
na ngai mpe abengaki ngai na nzela ya ngolu na Ye,
asepelaki 16 kotalisa ngai Mwana na Ye na nzela
ya emoniseli mpo ete nakoka kosakola Ye kati na
Bapagano, natunaki na mbala moko toli epai ya moto
ata moko te. 17 Nakendeki kutu na Yelusalemi te mpo
na kokutana na bato oyo bakomaki bantoma liboso
na ngai, kasi nakendeki nde na Arabi. Sima na yango,
nazongaki na Damasi. 18 Ezali sima na mibu misato
nde nakendeki na Yelusalemi mpo na koyeba Petelo,
mpe navandaki epai na ye mikolo zomi na mitano. 19
Natikalaki komona ntoma mosusu te, longola kaka
Jake, ndeko ya Nkolo. 20 Nzambe azali Motatoli na
ngai ete makambo oyo nazali kokomela bino ezali ya
lokuta te. 21 Sima na yango, nakendeki na bituka
ya Siri mpe ya Silisi. 22 Kasi Baklisto ya Mangomba
ya Yuda bayebaki ngai te, 23 bayokaki kaka sango:
« Moto oyo azalaki konyokola biso na kala akomi
sik'oyo koteya kondima oyo azalaki koluka kobebisa.
» 24 Mpe bazalaki kokumisa Nzambe na tina na ngai.

2 Sima na mibu zomi na minei, nazongaki lisusu na
Yelusalemi elongo na Barnabasi; namemaki mpe
Tito. 2 Nakendeki kuna mpo na kotosa emoniseli oyo
nazwaki. Natalisaki na bakambi Sango Malamu oyo
nateyaka kati na Bapagano, na esika oyo tozalaki
kaka biso moko mpo nalingaki ete mosala oyo
nazalaki kosala mpe oyo nasilaki kosala ezwama na
motuya. 3 Nzokande, ezala Tito oyo azalaki elongo
na ngai, batindaki ye kutu te na makasi ete akatisa
ngenga, atako azalaki Mogreki. 4 Esalemaki bongo
likolo ya bandeko ya lokuta oyo basilaki kokota kati
na biso na mayele mabe mpo na kolandela bonsomi
oyo tozali na yango kati na Yesu-Klisto mpe mpo na
koluka kokomisa biso bawumbu. 5 Kasi totikelaki
bango ata tango te mpo ete bosolo ya Sango Malamu
etikala mpo na bino. 6 Bato oyo bazalaki bakambi
babakisaki ata eloko moko te na mateya na ngai;
lokumu nyonso oyo bazalaki na yango ezalaki na
motuya moko te epai na ngai, pamba te Nzambe
aponaka bilongi te. 7 Kutu, bamonaki penza ete
Nzambe apesaki ngai mokumba ya koteya Sango
Malamu epai ya bato oyo bakatama ngenga te,
ndenge apesaki na Petelo mokumba ya koteya Sango
Malamu epai ya Bayuda. 8 Pamba te Nzambe oyo
asalaki kati na Petelo mpo ete azala ntoma ya bato
oyo bakatama ngenga asalaki mpe kati na ngai lokola
mpo ete nazala ntoma ya Bapagano. 9 Boye Jake,
Petelo mpe Yoane oyo bazalaki makonzi ya Lingomba

bandimaki ngolu oyo Nzambe apesaki ngai. Yango
wana basanganaki elongo na ngai mpe Barnabasi
mpo na kolakisa ete tokomi moko; mpe toyokanaki ete
biso tokende epai ya Bapagano, mpe bango bakende
epai ya bato oyo bakatama ngenga. 10 Basengaki na
biso kaka ete tokoba kokanisa babola. Mpe nasalaki
nyonso mpo na kokokisa mokumba yango. 11 Tango
Petelo ayaki na Antioshe, natelemelaki ye makasi
mpo ete azalaki kati na libunga. 12 Pamba te liboso
ete bato oyo bawutaki epai ya Jake bakoma, Petelo
azalaki kolia mesa moko elongo na Bapagano; kasi
sima na bango kokoma, akomaki kobenda nzoto mpe
akabwanaki na Bapagano yango mpo ete azalaki
kobanga Bayuda. 13 Bayuda mosusu basanganaki na
ye kati na lokuta na ye kino Barnabasi mpe akotaki
na lokuta na bango. 14 Kasi tango ngai namonaki
ete bazali kotambola te na bomoi ya sembo kolanda
bosolo ya Sango Malamu, nalobaki na Petelo na miso
ya bango nyonso: « Ozali Moyuda, kasi ozali kobika
bomoi na yo lokola Mopagano! Ndenge nini ozali
kosenga na makasi ete Bapagano batambola lokola
Bayuda? 15 Biso tobotama Bayuda, tozali Bapagano
te oyo bazali basumuki. 16 Toyebi ete moto akoki
kokoma sembo te na nzela ya kotosa maloba ya
Mobeko, kasi kaka na nzela ya kondima kati na Yesu-
Klisto. Yango wana biso mpe tondimelaki Yesu-Klisto
mpo ete tokoma sembo na nzela ya kondima kati na
Klisto, kasi na nzela te ya kotosa maloba ya Mobeko,
pamba te moto moko te akoki kokoma sembo na
nzela ya kotosa maloba ya mibeko. 17 Kasi soki,
wana tozali koluka kokoma sembo kati na Klisto,
emonani lisusu ete biso moko Bayuda tozali mpe
basumuki lokola Bapagano, boni, elingi koloba ete
Klisto azali kotombola masumu? Ata moke te! 18 Soki
ngai natomboli lisusu biloko oyo nasilaki kobebisa,
wana nazali penza mobuki mibeko. 19 Pamba te,
na nzela ya Mobeko, ngai nasilaki kokufa na oyo
etali Mobeko mpo ete nakoka kobika bomoi na ngai
mpo na Nzambe. Nabakamaki na ekulusu elongo
na Klisto; 20 boye ezali lisusu ngai te moto nazali
kobika, kasi ezali Klisto nde azali kobika kati na ngai.
Bomoi oyo nazali kobika sik'oyo kati na nzoto na
ngai lokola moto, nazali kobika yango na nzela ya
kondima kati na Mwana na Nzambe, oyo alingaki
ngai mpe amikabaki mpo na ngai. 21 Nazali kolongola
te ngolu ya Nzambe, pamba te soki ezali na nzela ya
kotosa Mobeko nde bato bakomaka sembo, wana
Klisto akufaki mpo na pamba. »

3 Oh bato ya Galatia, bozali penza babolole! Nani
aloki bino? Balimbolelaki bino polele ndenge nini
babakaki Yesu-Klisto na ekulusu. 2 Nalingi kotuna
bino motuna moko kaka: « Bozwaki Molimo mpo
botosaki Mobeko to mpo boyambaki na kondima
Sango Malamu oyo boyokaki? » 3 Ndenge nini
bokoki kokoma babolole boye? Ndenge nini bino
oyo bobandaki na Molimo bozali sik'oyo kosukisa
na mosuni? 4 Boni, bomonaki kaka pasi ya pamba,
soki penza ezalaki mpe mpo na pamba? 5 Boni,
ezali mpo botosaki Mobeko nde Nzambe apesi bino
Molimo na Ye mpe azali kosala bikamwa kati na bino
to ezali mpo boyambaki na kondima Sango Malamu
oyo boyokaki? 6 Abrayami azalaki na kondima epai
ya Nzambe; mpe mpo na kondima na ye, Nzambe
akomisaki ye moto ya sembo. 7 Boye, boyeba
malamu ete ezali kaka bato oyo bazali na kondima
kati na Nzambe nde bazali bana ya Abrayami. 8
Makomi esilaki kobongisa ete Nzambe akokomisa
Bapagano sembo na nzela ya kondima, mpe etatolaki
Sango Malamu oyo epai ya Abrayami: « Bato ya
bikolo nyonso bakopambolama mpo na yo. » 9 Boye,
bato oyo bazali na kondima bazali ya kopambolama
elongo na Abrayami, moto na kondima. 10 Pamba te
bato nyonso oyo batiaka elikya na botosi na bango
liboso ya Mobeko bazali na se ya elakeli mabe,
kolanda ndenge ekomama: « Alakelama mabe, moto
nyonso oyo akobaka te kotosa makambo nyonso oyo
ekomama kati na buku ya Mobeko. » 11 Solo, moto
moko te akoki kokoma sembo na miso ya Nzambe na
nzela ya Mobeko, pamba te moto ya sembo akobika
na nzela ya kondima. 12 Nzokande, Mobeko ewuti
na kondima te, pamba te ekomama: « Moto oyo
akosalela yango akobika bomoi na ye na nzela na
yango. » 13 Klisto akangolaki biso na bilakeli mabe
ya Mobeko, pamba te akomaki elakeli mabe na esika
na biso. Ekomama: « Alakelama mabe, moto nyonso
oyo badiembiki na nzete. » 14 Asalaki bongo mpo
ete, kati na Klisto Yesu, Bapagano bazwa mapamboli
ya Abrayami, mpe mpo ete biso tozwa, na nzela ya
kondima, Molimo oyo Nzambe alakaki. 15 Bandeko na
ngai, tozwa nanu ndakisa moko kati na bomoi na biso
ya mokolo na mokolo: Soki moto atiki maloba na ye
ya suka kati na mokanda, moko te akoki kolongola to

kobakisa eloko kati na makambo oyo esili kokomama.
16 Nzokande, Nzambe apesaki bilaka na Ye epai ya
Abrayami mpe epai ya mokitani na ye. Makomi elobi
te « Epai ya bakitani » lokola nde ezalaki likambo
ya bato ebele, kasi elobi « Epai ya mokitani na yo
» mpo na kolakisa ete etali moto se moko kaka,
ye nde Klisto. 17 Nalobi boye: « Mobeko oyo eyaki
sima na mibu nkama minei na tuku misato ezali na
makoki te ya koboma boyokani oyo Nzambe asala
wuta kala elongo na Abrayami; soki te, elaka ekomi
eloko pamba. » 18 Pamba te soki libula ezwami na
nzela ya Mobeko, wana elaka ezali lisusu na esika te.
Nzokande ezali penza na nzela ya elaka nde Nzambe
atalisaki ngolu na Ye epai ya Abrayami. 19 Bongo
mpo na nini Mobeko? Mobeko ebakisamaki mpo na
kobimisa polele bozangi botosi ya bato, kino na boyei
ya Mokitani epai ya nani Nzambe apesaki elaka.
Mobeko yango epesamaki na nzela ya ba-anjelu,
mpe mokumba na yango epesamaki na maboko ya
moyokanisi. 20 Nzokande soki ezalaki na moyokanisi,
elingi koloba ete ezalaki mpe na masanga ebele ya
koyokanisa. Kasi mpo na oyo etali elaka, Nzambe
azali kaka Ye moko. 21 Boni, Mobeko eyaki mpo na
kotelemela bilaka ya Nzambe? Ata moke te! Soki
mobeko moko epesamaki, mobeko oyo ezali na
makoki ya kopesa bato bomoi, bato balingaki penza
kokoma sembo na nzela ya mobeko yango. 22 Kasi
tala makambo oyo Makomi eloba: Mokili mobimba
ezali na se ya bokonzi ya lisumu mpo ete elaka ya
Nzambe ekokisama epai ya bandimi na nzela ya
kondima na bango kati na Yesu-Klisto. 23 Liboso ete
kondima eya, tozalaki na se ya bokonzi ya Mobeko,
tozalaki ya kokangama mpo na kozela kondima oyo
esengelaki komonisama. 24 Boye Mobeko ezalaki
lokola mokengeli, ezalaki na mokumba ya komema
biso epai ya Klisto mpo ete tokoma sembo na nzela
ya kondima. 25 Lokola sik'oyo kondima eyei, tozali
lisusu na se ya bokonzi ya Mobeko te. 26 Boye bino
nyonso bozali bana na Nzambe na nzela ya kondima
kati na Yesu-Klisto; 27 pamba te bino nyonso oyo
bozwaki libatisi kati na Klisto bolataki nde Klisto. 28
Bokeseni ezali lisusu te kati na Bayuda mpe Bagreki,
kati na bawumbu mpe bansomi, kati na mibali mpe
basi; pamba te bino nyonso bozali se moto moko kati
na Yesu-Klisto. 29 Mpe soki bozali ya Klisto, bozali
mpe bokitani ya Abrayami, bakitani ya libula kolanda
elaka oyo Nzambe apesaki na Abrayami.

4 Tala ndimbola ya makambo oyo nazali koloba:
soki mokitani ya libula azali nanu mwana moke,
akeseni te na mowumbu, atako ye nde azali nkolo ya
biloko nyonso. 2 Akozala na se ya bokonzi ya babokoli
mpe ya babateli bomengo kino tango akokokisa mibu
oyo tata na ye akataki. 3 Ezali mpe ndenge moko
mpo na biso: wana tozalaki nanu bana mike, tozalaki
bawumbu ya makambo oyo etambolisaka mokili. 4
Kasi tango ngonga oyo Nzambe akataki ekokaki,
atindaki Mwana na Ye, oyo abotamaki na mwasi mpe
na se ya bokonzi ya Mobeko, 5 mpo na kosikola
bato oyo bazali na se ya bokonzi ya Mobeko, mpe
mpo na kopesa biso makoki ya kokoma bana na
Nzambe. 6 Mpe mpo ete bozali penza bana, Nzambe
atindaki Molimo ya Mwana na Ye kati na mitema na
biso, Molimo oyo agangaka: « Aba, » elingi koloba:
« Tata! » 7 Boye, ozali lisusu mowumbu te, kasi
mwana. Mpe mpo ete ozali mwana, Nzambe okomisi
yo mokitani ya libula na Ye. 8 Wuta kala, wana
boyebaki nanu Nzambe te, bozalaki bawumbu ya
banzambe oyo, na bosolo, bazali penza banzambe te.
9 Kasi awa boyebi sik'oyo Nzambe to lokola sik'oyo
Nzambe ayebi bino, ndenge nini bozongeli lisusu
makambo oyo etambolisaka mokili, makambo oyo
ezanga nguya mpe tina? Bolingi lisusu komizongisa
na se ya bowumbu na yango? 10 Bozali kotosa
mikolo, basanza, bileko mpe mibu! 11 Ah! Nazali
penza kobanga ete pasi oyo namiyokisaki mpo na
bino ekende pamba. 12 Nabondeli bino bandeko
na ngai: Bozala lokola ngai, pamba te ngai mpe
namikomisaki lokola bino. Bosalaki ngai mabe moko
te. 13 Boyebi malamu ete ezali bokono na ngai nde
epesaki ngai libaku ya koteya bino Sango Malamu
mpo na mbala ya liboso. 14 Atako bongo, botiolaki
ngai te mpe boboyaki ngai te mpo na bokono na
ngai; nzokande, boyambaki ngai lokola Anjelu na
Nzambe, lokola Yesu-Klisto Ye moko. 15 Esengo na
bino ekeyi wapi? Nakoki ata kopesa litatoli oyo na
tina na bino: Soki ekokaki kosalema, bolingaki ata
kolongola miso na bino mpo na kopesa ngai yango.
16 Boni, nakomi sik'oyo monguna na bino mpo ete
nazali koloba na bino solo? 17 Bato wana balingi bino
makasi, kasi makanisi na bango ezali ya malamu te;
bazali na posa ya kokabola bino na ngai mpo ete
bokangama na bango. 18 Ezali malamu kozalaka
tango nyonso na bolingo eleka ndelo mpo na likambo
ya malamu, kasi ezala kaka te tango nazali elongo na

bino. 19 Bana na ngai, lokola mwasi oyo azali na pasi
ya kobota, nazali lisusu koyoka pasi mpo na bino,
kino tango Klisto akosalema kati na bino. 20 Nazali
na posa makasi ya kozala sik'oyo elongo na bino
mpe koloba na bino na lolenge mosusu, pamba te
nayebi lisusu te eloko ya kosala mpo na bino! 21
Bino oyo bolingi kozala na se ya bokonzi ya Mobeko,
boyebisa ngai nanu, bososolaka na bino te makambo
oyo Mobeko elobaka? 22 Ekomama kati na yango
ete Abrayami azalaki na bana mibali mibale: mwasi
mowumbu abotelaki ye mwana moko, mpe mwasi
nsomi abotelaki ye mwana moko. 23 Mwana oyo
mwasi mowumbu abotelaki Abrayami abotamaki na
lolenge ya bomoto, kasi mwana oyo mwasi nsomi
abotelaki ye abotamaki kolanda elaka ya Nzambe.
24 Makambo oyo epesami lokola ndakisa: Basi oyo
mibale bazali kotalisa boyokani mibale. Moko ewutaki
na ngomba Sinai mpe ebotaki bawumbu; yango nde
Agari azali kotalisa. 25 Agari azali ngomba Sinai kati
na Arabi, akokani na Yelusalemi ya sik'oyo, pamba te
ezali kati na bowumbu elongo na bana na yango. 26
Kasi Yelusalemi ya Likolo ezali nsomi, mpe yango
nde ezali mama na biso; 27 pamba te ekomama: «
Sepela, mwasi ekomba, yo oyo obotaka te! Sepela
makasi mpe ganga na esengo, yo mwasi oyo oyoki
nanu pasi ya kobota te! Pamba te bana ya mwasi
oyo asundolama bakozala ebele koleka bana ya
mwasi oyo azali na mobali. » 28 Nzokande bino
bandeko na ngai, bozali bana ya elaka, lokola Izaki.
29 Kasi ndenge kaka mwana mobali oyo abotamaki
na lolenge ya bomoto azalaki na kala konyokola
mwana mobali oyo abotamaki na nzela ya nguya ya
Molimo, ndenge wana mpe ezali kosalema sik'oyo.
30 Nzokande Makomi ezali koloba nini? « Bengana
mwasi mowumbu elongo na mwana na ye ya mobali,
pamba te mwana ya mwasi mowumbu akoki te
kokabola libula elongo na mwana mobali ya mwasi
nsomi. » 31 Yango wana bandeko na ngai, biso tozali
bana ya mwasi mowumbu te, kasi bana ya mwasi
nsomi.

5 Ezali mpo ete tozala bansomi nde Klisto akangolaki
biso. Yango wana, botelema ngwi mpe bozonga
lisusu na bowumbu te. 2 Ngai Polo, nazali koloba na
bino ete soki bokatisi ngenga, Klisto akozala lisusu na
tina te epai na bino. 3 Nazali koyebisa lisusu na moto
nyonso oyo akatisi ye moko ngenga ete asengeli
kotosa makambo nyonso oyo Mobeko etindaka. 4
Bino oyo bolukaka kokoma sembo na nzela ya kotosa
mibeko, bozali ya kokabwana na Klisto, bozali lisusu
na se ya ngolu ya Nzambe te. 5 Kasi biso, na lisungi
ya Molimo, tozali kozela na elikya kokoma sembo na
nzela ya kondima. 6 Pamba te, kati na Yesu-Klisto,
likambo ya tina ezali: kozala na kondima oyo esalaka
na nzela ya bolingo; ezali te: kokatama ngenga to
kokatama ngenga te. 7 Bozalaki kopota mbangu
malamu! Bongo nani apengwisi bino mpo ete botika
kotosa bosolo? 8 Likanisi ya boye ewuti te epai ya Ye
oyo abengaki bino. 9 Mwa levire moke evimbisaka
potopoto nyonso ya mapa. 10 Ngai nandimisami
mpo na bino kati na Nkolo ete bokotikala kozala na
makanisi mosusu te; mpe ete moto oyo azali kotia
mobulu kati na makanisi na bino akozwa etumbu,
ezala ata nani. 11 Bandeko na ngai, soki nazalaki
nanu koteya tina ya kokatisa ngenga, mpo na nini
nanyokolama lisusu? Soki ezali bongo, mateya ya
ekulusu elingaki lisusu kobetisa bato mabaku te. 12
Boye tika ete bato oyo bazali kotia mobulu kati na bino
bamilongola ata banzoto ya mibali! 13 Bandeko na
ngai, Nzambe abenga bino mpo ete bozala bansomi.
Kasi tika ete bonsomi yango ekoma te mpo na bino
libaku malamu ya kotambola kolanda baposa ya
nzoto. Nzokande, na nzela ya bolingo, bosunganaka
bino na bino. 14 Pamba te Mobeko nyonso ekokisami
kati na liloba kaka moko: « Linga moninga na yo
ndenge yo moko omilingaka. » 15 Soki bozali kotukana
mpe kozokisana, bosala keba ete bobomana te bino
na bino. 16 Boye, tala makambo oyo nazali koloba
na bino: Botambola kolanda baposa ya Molimo,
mpe bokokokisa te baposa ya bomoto na bino. 17
Pamba te baposa ya bomoto ebundisaka baposa
ya Molimo, mpe baposa ya Molimo ebundisaka
baposa ya bomoto. Nyonso mibale ebundisanaka
mpo ete bolonga te kosala makambo oyo bolingi
kosala. 18 Kasi soki Molimo atambolisi bino, bokozala
na se ya bokonzi ya Mobeko te. 19 Tala misala
ya bomoto: kindumba, misala ya bosoto, pite, 20
kosambela bikeko, kindoki, koyinana, koswana, zuwa,
kanda, bombanda, bokabwani, koboyana, 21 likunya,
milangwa, lokoso ya kolia, mpe makambo mosusu
ya lolenge oyo. Nazali komiyebisela bino, ndenge
nasalaki liboso: bato oyo basalaka makambo ya
lolenge oyo bakokota te na Bokonzi ya Nzambe. 22
Kasi mbuma ya Molimo ezali: bolingo, esengo, kimia,

kokanga motema, bondeko, kosala bolamu, kondima,
23 boboto mpe komikanga. Mibeko epekisaka te
makambo ya lolenge oyo. 24 Bato oyo bazali kati
na Yesu-Klisto babaka na ekulusu bomoto na bango
elongo na baposa mpe bilulela na yango. 25 Lokola
tozali kobika bomoi na biso na nzela ya Molimo,
totambola mpe na lisungi ya Molimo. 26 Tozala bato
ya lolendo te, totumbolana te mpe toyokelana zuwa
te.

6 Bandeko na ngai, soki bokuti moto azali kosala
mabe songolo, bino oyo bozali kotambola kolanda
Molimo ya Nzambe bozongisa ye na nzela, na boboto
nyonso. Kasi sala keba ete yo mpe omekama te. 2
Bomemisana mikumba bino na bino; ezali na nzela
wana nde bokokokisa mobeko ya Klisto. 3 Soki moto
songolo akanisi ete azali moto monene, nzokande
azali kaka moto pamba, azali komikosa ye moko. 4
Tika ete moko na moko atala malamu misala na ye!
Soki akoki komikumisa mpo na yango, akomikumisa
mpo na ye moko kaka, kasi mpo na bato mosusu te;
5 pamba te moto na moto akosamba mpo na misala
na ye moko. 6 Tika ete moto oyo bazali koteya Liloba
apesa ndambo ya biloko na ye nyonso epai ya moteyi
na ye. 7 Bomikosa te: Nzambe amitikaka te ete
batiola Ye. Oyo moto alonaka, yango nde abukaka.
8 Moto oyo alonaka mpo na kosepelisa baposa ya
bomoto na ye akobuka libebi, moto oyo alonaka mpo
na kosepelisa Molimo akobuka bomoi ya seko. (aiōnios
g166) 9 Tosalaka bolamu; tolembisa nzoto na biso te
mpo na yango, pamba te tokobuka mbuma na tango
oyo esengeli soki toyiki mpiko. 10 Boye, lokola tozali
nanu na tango, tosalaka bolamu mpo na bato nyonso,
mpe mingi-mingi mpo na libota ya bandimi. 11 Botala
ndenge nakomeli bino na makomi ya minene! Nasaleli
loboko na ngai moko mpo na kokoma yango. 12 Bato
oyo balingaka koyebana na miso ya bato batindaka
bino na makasi kokatisa ngenga, mpo ete banyokola
bango te mpo na ekulusu ya Klisto. 13 Pamba te
bango moko bato oyo bakatisaka ngenga batosaka
Mobeko te, kasi balingi kaka ete bokatisa ngenga
mpo ete bamikumisa na tina na bomoto na bino. 14
Mpo na ngai, nakomikumisa na eloko mosusu te,
longola kaka na ekulusu ya Yesu-Klisto, Nkolo na
biso, pamba te ezali na nzela ya ekulusu yango nde
mokili ebakamaki mpo na ngai, mpe ngai nabakamaki
mpo na mokili. 15 Ezali te kokatama ngenga to
kokatama ngenga te nde ezali na tina; likambo ya
tina ezali: kokoma ekelamu ya sika. 16 Tika ete kimia
mpe mawa ya Nzambe epesamela bato nyonso oyo
bakobanda kotambola kolanda mobeko oyo, mpe
epesamela Isalaele ya Nzambe! 17 Kobanda lelo, tika
ete moto moko te apesa ngai lisusu pasi na motema,
pamba te nazali komema bilembo ya bapota ya Yesu
kati na nzoto na ngai. 18 Bandeko na ngai, tika ete
ngolu ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, ezala elongo na
molimo na bino! Amen!

Ba-Efeso

1 Polo, ntoma ya Yesu-Klisto, kolanda mokano ya
Nzambe; Epai ya basantu mpe bandimi ya Yesu-
Klisto, oyo bazali kati na Efeso: **2** Tika ete ngolu mpe
kimia epesamela bino kowuta na Nzambe, Tata na
biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto! **3** Tika ete lokumu
epesamela Nzambe mpe Tata ya Yesu-Klisto, Nkolo
na biso, oyo apesi biso kati na bisika ya Likolo,
mapamboli nyonso ya Molimo kati na Klisto. **4** Pamba
te, kati na Klisto, apona biso liboso ete akela mokili,
mpo ete tozala bato ya bule mpe bazanga pamela na
miso na Ye. Kati na bolingo na Ye, **5** abongisa biso
wuta kala mpo ete tozwa makoki ya kokoma bana
na Ye na nzela ya Yesu-Klisto, kolanda bolamu mpe
mokano na Ye moko, **6** mpo ete tosanzola nkembo
ya ngolu na Ye, oyo akabeli biso kati na Molingami
na Ye. **7** Kati na Klisto, tozwi lisiko na nzela ya makila
na Ye, mpe bolimbisi ya masumu, kolanda bomengo
ya ngolu ya Nzambe **8** oyo akabolelaki biso yango
na bofuluki, na kopesa biso bwanya mpe bososoli
nyonso, **9** mpe na kolakisa biso mabombami ya
mokano na Ye, mabombami oyo abongisa kati na
Klisto kolanda bolamu na Ye, **10** mpo na kokokisa
yango na tango ya suka: kosangisa kati na Klisto
bikelamu nyonso oyo ezali kati na Likolo mpe oyo
ezali na mabele. **11** Kati na Klisto, Nzambe aponaki
biso lisusu mpo ete tokitana na libula na biso, kolanda
mabongisi ya Ye oyo akokisaka nyonso, kolanda
makanisi ya mokano na Ye, **12** mpo ete tosanzola
nkembo na Ye, biso ba-oyo tozalaki bato ya liboso
mpo na kotia elikya na biso kati na Klisto. **13** Bino
mpe, sima na bino koyoka Liloba ya solo, Sango
Malamu ya lobiko na bino, bondimelaki Klisto; mpe
Nzambe apesaki bino Molimo Mosantu oyo alakaki
mpe, na nzela ya Molimo yango, abetaki bino kashe
14 lokola ndanga ya libula na biso kino basikolami
na Ye bakangolama mpo na kosanzola nkembo na
Ye. **15** Yango wana, wuta tango nayokaki sango ya
kondima na bino kati na Nkolo Yesu mpe bolingo
na bino mpo na basantu nyonso, **16** nazongisaka
tango nyonso matondi epai ya Nzambe mpo na
bino, nakanisaka bino na mabondeli na ngai **17** mpe
nasengaka ete Nzambe ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso,
Tata ya nkembo, apesa bino Molimo ya bwanya mpe
ya emoniseli mpo ete bokoka koyeba Ye malamu.
18 Nasambelaka ete angengisa miso ya mitema na
bino mpo ete bokoka kososola elikya oyo ezali kati
na kobengama na bino, bomengo ya nkembo ya
libula na Ye, oyo akopesa bino elongo na basantu, **19**
mpe monene makasi ya nguya na Ye mpo na biso
oyo tozali na kondima. Abimisaki nguya yango na
makasi na yango nyonso **20** mpe asalelaki yango
kati na Klisto tango asekwisaki Ye kati na bakufi mpe
avandisaki Ye na ngambo ya loboko na Ye ya mobali
kati na Likolo, **21** na likolo ya milimo nyonso, ya
bokonzi nyonso, ya nguya nyonso, ya bokasi nyonso,
mpe ya kombo nyonso oyo bato bakoki kotanga, na
tango oyo kaka te kasi mpe na tango oyo ekoya.
(aiōn g165) **22** Nzambe atia nyonso na se ya matambe
ya Yesu mpe apona Yesu mpo ete akonza nyonso
lokola Mokonzi ya Lingomba **23** oyo ezali nzoto na
Ye. Nzambe oyo atondisaka nyonso kati na bato
nyonso amimonisaka kati na Yesu, na mobimba ya
bonzambe na Ye.

2 Bozalaki bakufi mpo na mabe mpe masumu na
bino, **2** oyo bozalaki kosala na kala mpo na kobika
bomoi na bino tango bozalaki kotambola kolanda
baposa ya mokili oyo, mpe tango bozalaki kolanda
mokonzi ya milimo mabe, molimo oyo ezali kosala
sik'oyo kati na bato oyo bazangi botosi epai ya
Nzambe. **(aiōn g165)** **3** Biso nyonso mpe, na kala,
tozalaki elongo na bango, tozalaki kotambola kolanda
baposa na biso ya nzoto, tozalaki kokokisa nyonso
oyo nzoto mpe makanisi na biso ezalaki kotinda
biso kosala. Lokola bato mosusu, kanda ya Nzambe
esengelaki kokweyela biso mpo na mabe ya bomoto
na biso. **4** Kasi mpo ete Nzambe atondi na mawa mpe
alingaki biso na bolingo monene, **5** atako tozalaki
bakufi mpo na masumu na biso, akomisaki biso bato
ya bomoi elongo na Klisto. Bobikisami nde na ngolu…
6 Kati na Yesu-Klisto, Nzambe asekwisaki biso elongo
na Klisto mpe avandisaki biso elongo na Ye na bisika
ya Likolo **7** mpo na kotalisa na bato ya bikeke oyo
esengeli koya na sima, bomengo monene ya ngolu
na Ye, oyo alakisaki kati na Yesu-Klisto na nzela ya
boboto na Ye epai na biso. **(aiōn g165)** **8** Pamba te
bobikisami nde na ngolu, na nzela ya kondima—mpe
yango ewuti na bino te, kasi ezali nde likabo kowuta
na Nzambe— **9** ezali na nzela ya misala na bino
te mpo ete moko te akoka komikumisa. **10** Solo,
tozali mbuma ya mosala ya Nzambe: Akelaki biso

kati na Yesu-Klisto mpo ete tosala misala ya malamu
oyo Nzambe abongisa wuta kala mpo ete tokokisa
yango. 11 Yango wana, bobosanaka te ete na kala,
bozalaki Bapagano kolanda mbotama na bino; mpe
bato oyo bamibengaka « bato bakatama ngenga
» bazalaki kobenga bino « bato bakatama ngenga
te, » atako bazalaki bato bakatama ngenga kati na
banzoto na bango na nzela ya mosala ya maboko
ya bato. 12 Bobosanaka mpe te ete na tango wana,
bozalaki ya kokabwana na Klisto, bozangaki makoki
ya bana mboka kati na Isalaele, bozalaki bapaya
liboso ya boyokani oyo Nzambe alakaki, bozalaki
bato bazanga elikya mpe bazanga Nzambe kati na
mokili. 13 Kasi sik'oyo, kati na Yesu-Klisto, bino oyo
na kala bozalaki mosika, bokomi pene na nzela ya
mbeka ya makila ya Klisto. 14 Solo, azali Ye moko
kimia na biso: atiaki bomoko kati na Bayuda mpe
bato ya bikolo ya bapaya, akweyisaki mir ya bonguna
oyo ezalaki kokabola bango, 15 alongolaki Mobeko
elongo na mitindo mpe malako na yango mpo na
kokela, kati na Ye moko, moto ya sika na nzela ya
Bayuda mpe bato ya bikolo ya bapaya, na kotia kimia,
16 mpe mpo na koyokanisa, kati na nzoto se moko,
masanga nyonso mibale elongo na Nzambe na nzela
ya ekulusu oyo abomaki na yango bonguna oyo
ezalaki kati na bango. 17 Ayaki mpe ateyaki kimia
epai na bino oyo bozalaki mosika, mpe kimia epai
na bato oyo bazalaki pene. 18 Pamba te na nzela
na Ye, biso mpe bango tokotaka epai ya Tata kati
na Molimo moko. 19 Boye bozali lisusu te bapaya to
baleki nzela, kasi bozali nde bankolo mboka elongo
na basantu, bozali mpe bato ya libota ya Nzambe. 20
Nzambe akotisi bino kati na ndako oyo moboko na
yango ezali bantoma mpe basakoli, mpe Ye moko
Yesu-Klisto azali libanga na yango ya motuya mpo
na kosimba ndako mobimba. 21 Kati na Yesu-Klisto,
ndako mobimba esangani malamu mpe ezali kokola
mpo ete ekoma Tempelo ya bule kati na Nkolo. 22
Mpe kati na Ye, bino mpe bozali kotongama lisanga
mpo ete bokoma Ndako oyo Nzambe avandaka kati
na yango na nzela ya Molimo na Ye.

3 Yango wana, ngai Polo, mokangami na boloko
mpo ete nazali mosali ya Yesu-Klisto mpo na
bolamu na bino Bapagano— 2 Solo, boyokaki ete
Nzambe apesaki ngai mosala ya ngolu na Ye mpo
na bino 3 mpe ayebisaki ngai mabombami na nzela
ya emoniseli, ndenge nasili kokomela bino na mwa
maloba. 4 Tango bokotanga maloba yango, bokokoka
kososola mayele na ngai kati na mabombami yango
oyo etali Klisto. 5 Molimo ayebisaki mabombami
yango te na bato ya bikeke ya kala, ndenge alakisi
yango sik'oyo na bantoma mpe basakoli ya Nzambe
oyo bazali bule. 6 Mabombami yango ezali boye:
Kati na Yesu-Klisto, na nzela ya Sango Malamu,
Bapagano bazali bakitani ya libula elongo na Isalaele,
biteni ya nzoto moko, mpe basangani elongo kati na
elaka moko. 7 Kolanda ngolu oyo Nzambe apesaki
ngai lokola likabo na nzela ya nguya na Ye, nakoma
mosali ya Sango Malamu. 8 Atako nazali moto ya
suka kati na basantu nyonso, kasi Nzambe apesa
ngai ngolu ya kosakola epai ya Bapagano bomengo
monene ya Klisto; 9 apesa ngai mpe ngolu ya
kosunga bato nyonso mpo ete basosola ndenge nini
Nzambe akokisaka mabombami oyo ezalaki wuta kala
ya kobombama kati na Ye, Mokeli na nyonso, **(aiōn g165)** 10 na tina ete bakonzi ya milimo mpe banguya
kati na mboka ya milimo eyeba sik'oyo, na nzela ya
Lingomba, bwanya ya Nzambe oyo emonisamaka
na lolenge ebele, 11 kolanda mabongisi oyo asala
wuta kala mpe akokisa kati na Yesu-Klisto, Nkolo na
biso. **(aiōn g165)** 12 Kati na Yesu-Klisto mpe na nzela
ya kondima na biso kati na Ye, tozali na elikya ya
kopusana na bonsomi nyonso pene ya Nzambe. 13
Lisusu, nazali kosenga na bino ete bobungisa mpiko
na bino te likolo ya pasi oyo ngai nazali komona
mpo na bino, pamba te ezali nde nkembo na bino.
14 Yango wana nafukamaka liboso ya Tata 15 oyo
apesaka bomoi na mabota nyonso kati na Likolo mpe
awa na mabele, 16 mpo na kobondela ete alendisa
bino na nguya, mpo na bolamu ya bomoto na bino ya
kati, na nzela ya Molimo na Ye kolanda bomengo
ya nkembo na Ye, 17 mpo ete Klisto avanda kati na
mitema na bino na nzela ya kondima. Nabondelaka
mpe mpo ete bozwa misisa mpe bolenda kati na
bolingo, 18 mpo ete bozwa nguya ya kososola elongo
na basantu nyonso monene, molayi, mokuse mpe
bozindo ya bolingo ya Klisto, 19 mpe mpo ete bozwa
nguya ya koyeba bolingo yango ya Klisto, oyo eleki
boyebi nyonso, na tina ete botondisama kino na
bofuluki nyonso ya Nzambe. 20 Epai na Ye oyo
azali na makoki ya kosala koleka nyonso oyo tokoki
kosenga to kokanisa, kolanda nguya na Ye, oyo
esalaka kati na biso, 21 tika ete nkembo ezala ya Ye

kati na Lingomba mpe kati na Yesu-Klisto, mpo na
bileko nyonso mpe mpo na libela na libela! Amen.
(aiōn g165)

4 Ngai Polo, mokangami na boloko mpo na Nkolo,
nazali kosenga na bino ete botambolaka na lolenge
oyo ebongi na bato oyo Nzambe abengi: **2** bozalaka
tango nyonso bato oyo batondi na komikitisa, na
boboto mpe na motema molayi; boyikanaka mpiko
kati na bolingo, **3** bosalaka makasi mpo na kobatela
bomoko ya Molimo na nzela ya kimia oyo esangisi
bino. **4** Nzoto ezali se moko, Molimo mpe azali se
moko, ndenge kaka Nzambe abenga bino na elikya
se moko. **5** Nkolo azali se moko, kondima mpe ezali
se moko, libatisi mpe ezali se moko. **6** Nzambe
azali se moko, azali mpe Tata ya bato nyonso; aleki
bato nyonso, asalaka na nzela ya bato nyonso mpe
azali kati na bato nyonso. **7** Nzokande kati na biso,
moto nyonso azwaki ngolu kolanda ndenge Klisto
akabolaki. **8** Yango wana Nzambe alobi: « Tango
amataki na likolo, amemaki bakangami mpe apesaki
makabo epai na bato. » **9** Nzokande, « amataki
na likolo » elingi koloba penza nini? Elingi kaka
koloba ete, liboso, akitaki kino na se ya mabele.
10 Ye oyo akitaki na se ya mabele, ezali kaka Ye
wana oyo amataki na likolo koleka Likolo nyonso,
mpo ete atondisa mokili mobimba. **11** Ezali Ye moko
Klisto nde akomisaki bamoko bantoma, bamosusu
basakoli, bapanzi Sango Malamu, babateli bibwele
mpe balakisi, **12** mpo na kopesa na basantu makoki ya
kokokisa lotomo na bango, na tina ete nzoto ya Klisto
etongama malamu. **13** Boye, biso nyonso tokokoma
na bomoko kati na kondima mpe kati na boyebi ya
Mwana na Nzambe, mpe tokokoma bato oyo bakembi
kolanda ndenge Klisto azali ya kokoka. **14** Na bongo,
tokozala lisusu bana mike te oyo bambonge ebwaki-
bwaki lokola bwato, mpe oyo lolenge nyonso ya
mateya, ya lokuta mpe ya mayele mabe ya bato
epumbwisi na mopepe. **15** Kasi wana tokolobaka
bosolo kati na bolingo, tokokolaka na makambo
nyonso kati na Klisto oyo azali moto. **16** Ezali na nguya
na Ye nde nzoto mobimba ekolaka mpe emitongaka
kati na bolingo, wana esili kokangana malamu mpe
kokoma moko na nzela ya misisa oyo epesaka yango
bilei, mpo na kopesa na eteni moko na moko nzela
ya kosala mosala na yango na ndenge ekoki. **17**
Boye, tala makambo oyo nazali koyebisa bino mpe
kobetela sete kati na Nkolo: Botambolaka lisusu te
lokola Bapagano oyo balandaka makanisi na bango,
oyo ezanga tina. **18** Pamba te molili ezipi mayele na
bango mpe bazali ya kokabwana na bomoi ya sika
oyo Nzambe apesaka, mpo ete bazangi boyebi mpe
bazali mitema mabanga. **19** Lokola babungisa bomoto
na bango, bamipesaki na makambo ya soni mpo na
kosala na lokoso makambo nyonso ya bosoto. **20**
Kasi bino boyekolaki Klisto ndenge wana te, **21** soki
ya solo ezalaki penza Ye nde boyokaki tango bateyaki
bino solo oyo ezali kati na Yesu **22** mpo ete bobwaka
etamboli na bino ya kala, etamboli ya bomoto na bino
ya kala, oyo ebebaka na nzela ya baposa ya lokuta,
23 mpo ete Molimo akomisa mayele mpe makanisi na
bino ya sika, **24** mpe mpo ete bolata bomoto ya sika
oyo ekelami kolanda Nzambe, kati na bosembo mpe
bosantu ya bosolo. **25** Yango wana, tika ete moko
na moko kati na bino abwaka lokuta mpe alobaka
solo na moninga na ye, pamba te biso nyonso tozali
kaka biteni ya nzoto moko. **26** Soki bosiliki, bosalaka
masumu te; kanda na bino esengeli kosila liboso ete
pokwa ekoma. **27** Bopesaka na Satana nzela te. **28**
Tika ete moyibi ayiba lisusu te, kasi amipesa nde
na mosala; mpe tika ete maboko na ye esala na
bosembo nyonso mpo ete azwa eloko ya kosunga
na yango moto oyo azali kati na bosenga. **29** Tika
ete minoko na bino ebimisaka maloba ya mabe te,
kasi bolobaka kaka maloba ya boboto, maloba oyo
esungaka bato mosusu na kokola kati na kondima,
kolanda bosenga na bango, mpe esalaka bolamu na
bato oyo bayokaka yango. **30** Boyokisaka Molimo
Mosantu ya Nzambe mawa te; pamba te, na nzela ya
Molimo yango, Nzambe abetaki bino kashe na Ye
mpo na mokolo ya kokangolama. **31** Bolimwisaka
kati na bino bololo ya mitema, koyinana, kanda,
koswana, mafinga mpe lolenge nyonso ya misala
mabe. **32** Botalisanaka boboto, boyokelanaka mawa
mpe bolimbisanaka ndenge Nzambe alimbisaki bino
kati na Klisto.

5 Boye, lokola bozali bana oyo Nzambe alingaka
mingi, bomekolaka Ye. **2** Botambolaka na bolingo,
ndenge kaka Klisto alingaki biso mpe amikabaki mpo
na biso epai ya Nzambe lokola likabo mpe mbeka ya
solo kitoko. **3** Tika ete kindumba, lolenge nyonso ya
makambo ya soni mpe lokoso etangamaka kutu te
kati na bino, pamba te ebongi te mpo na basantu. **4**

Ezali mpe malamu te mpo na bino kobimisaka maloba
ya bozoba, ya bosoto mpe ya maseki, kasi ebongi
nde kozongisaka matondi. 5 Pamba te, boyeba
yango malamu, moto nyonso oyo asalaka kindumba,
makambo ya soni to atondi na lokoso oyo ekokani na
kosambela bikeko, akokota te na Bokonzi ya Klisto
mpe ya Nzambe. 6 Tika ete moko te akosa bino na
maloba ezanga tina, pamba te ezali mpo na biloko
ya ndenge wana nde kanda ya Nzambe ekweyelaka
bato oyo batosaka Ye te. 7 Bosanganaka te elongo
na bato wana. 8 Na kala, bozalaki molili, kasi sik'oyo
bokomi pole kati na Nkolo. Boye, botambolaka lokola
bana ya pole, 9 pamba te mbuma ya pole ezali:
boboto, bosembo, mpe bosolo. 10 Bosalaka makasi
mpo na kososola makambo oyo esepelisaka Nkolo.
11 Bosanganaka te na misala ya molili, oyo ebotaka
mbuma te, kasi bobimisaka yango na pwasa. 12
Pamba te makambo nyonso oyo esalemaka na nkuku
ezalaka soni mpo na kolobela yango. 13 Nzokande
nyonso oyo pole ebimisaka na pwasa emonana
polele, 14 pamba te nyonso oyo ebimi na pwasa
ekomaka pole. Yango wana baloba: « Moto na pongi,
lamuka, bima kati na bakufi, mpe Klisto akongengisa
yo. » 15 Boye, bosalaka penza keba na ndenge na
bino ya kobika; tika ete ezala te lokola bazoba, kasi
lokola bato na bwanya. 16 Bosalelaka tango na bino
na ndenge ya malamu, pamba te mikolo ezali mabe.
17 Yango wana, bozalaka bazoba te, kasi bososolaka
oyo ebengami mokano ya Nkolo. 18 Bolangwaka
masanga te, pamba te ememaka na mobulu; kasi
botondisamaka na Molimo, 19 bolendisanaka na
nzela ya banzembo ya masanzoli, banzembo ya
lokumu, mpe na nzela ya banzembo oyo ewutaka
na Molimo; boyembelaka mpe bosanzolaka Nkolo
wuta na mozindo ya mitema na bino; 20 bozongisaka
tango nyonso matondi epai ya Nzambe Tata mpo na
makambo nyonso, na Kombo na Yesu-Klisto, Nkolo
na biso; 21 mpe lokola botosaka Klisto, botosanaka
bamoko na bamosusu. 22 Basi, botosaka mibali na
bino ndenge botosaka Nkolo. 23 Pamba te mobali
azali mokonzi ya mwasi, ndenge Klisto azali Mokonzi
ya Lingomba oyo ezali nzoto na Ye, mpe Ye azali
Mobikisi na yango. 24 Kasi lokola Lingomba etosaka
Klisto, tika ete basi mpe batosaka mibali na bango
na makambo nyonso. 25 Mibali, bolingaka basi na
bino ndenge Klisto alingaki Lingomba mpe amikabaki
mpo na yango 26 mpo na kokomisa yango bule sima
na Ye kopetola yango na mayi na nzela ya Liloba
na Ye, 27 mpe mpo na kotalisa yango epai na Ye
moko lokola Lingomba etonda na nkembo, ezanga
litono to likwanza to mbeba, kasi lokola Lingomba
ya bule mpe ezanga pamela. 28 Ezali ndenge wana
nde mibali basengeli kolinga basi na bango lokola
banzoto na bango moko. Mobali oyo alingaka mwasi
na ye amilingaka ye moko. 29 Pamba te moko te
asila koyina nzoto na ye; kasi aleisaka mpe abatelaka
yango malamu, ndenge kaka Klisto asalaka mpo
na Lingomba, 30 pamba te tozali biteni ya nzoto na
Ye. 31 Yango wana, mobali akotika tata na ye mpe
mama na ye, mpe akosangana na mwasi na ye,
bongo bango mibale bakokoma nzoto moko. 32 Ezali
wana na mabombami minene, kasi ngai nazali koloba
na tina na Klisto mpe Lingomba. 33 Atako bongo,
mobali nyonso kati na bino asengeli kolinga mwasi na
ye ndenge amilingaka, mpe mwasi nyonso asengeli
kotosa mobali na ye.

6 Bino bana, botosaka baboti na bino kati na Nkolo,
pamba te yango nde ezali sembo. 2 Tala mobeko
ya liboso oyo ekangani na elaka: Okopesaka tata
mpe mama na yo lokumu 3 mpo ete ozala moto ya
esengo mpe ozala na bomoi ya molayi kati na mokili.
4 Bino batata, bopesaka bana na bino kanda te, kasi
bobokolaka bango kati na mateya mpe makebisi ya
Nkolo. 5 Bino bawumbu, botosaka bankolo na bino
ya mokili, na limemia, na kobanga mpe na bosembo
ya mitema, lokola nde bozali kotosa Klisto; 6 na
miso na bango kaka te, lokola nde bozali koluka
kosepelisa bato, kasi lokola bawumbu ya Klisto,
oyo bazali kosala mokano ya Nzambe wuta na
mitema na bango. 7 Bosalaka na esengo lokola
bawumbu ya Nkolo, kasi lokola bawumbu ya bato te,
8 pamba te boyebi malamu ete Nkolo akofuta moto
nyonso mpo na bolamu nyonso oyo asalaka, azala
mowumbu to monsomi. 9 Bongo mpo na bino bankolo,
bosalaka mpe ndenge wana epai ya bawumbu na
bino. Bobangisaka bango te, lokola boyebi malamu
ete Nkolo na bango, oyo azali kati na Likolo azali
mpe Nkolo na bino mpe aponaka bilongi te. 10 Mpo
na kosukisa, bozalaka makasi kati na Nkolo mpe kati
na nguya na Ye ya monene. 11 Bolataka bibundeli
nyonso ya Nzambe mpo ete bokoka kotelema ngwi
liboso ya mayele mabe ya Satana. 12 Pamba te
tobundisaka nzoto te mpe tobundisaka makila te,

kasi tobundisaka nde banguya, bakonzi ya milimo ya
Satana, bokonzi ya molili, banguya ya mokili ya molili
mpe milimo mabe oyo ezali kati na mboka ya milimo.
(aiōn g165) 13 Yango wana, bolataka bibundeli nyonso
ya Nzambe mpo ete bokoka kolonga na mokolo mabe
ya Satana mpe kotelema ngwi kino na suka sima na
bino kobunda. 14 Boye botelema ngwi, bolataka solo
lokola mokaba na loketo, bosembo lokola ebombelo
ya tolo, 15 molende ya kopanza Sango Malamu
ya kimia lokola sapato na makolo na bino. 16 Na
likolo na nyonso, bobakisaka kondima lokola nguba
oyo bokoboma na yango moto ya makonga nyonso
oyo Satana akobwakaka. 17 Bolataka lobiko lokola
ekoti ya ebende, mpe bozwaka Liloba na Nzambe
lokola mopanga ya Molimo. 18 Mpe bosambelaka
tango nyonso na bokambami ya Molimo, na nzela ya
lolenge nyonso ya mabondeli mpe ya bisengeli. Mpo
na yango, bosenzelaka mpe bomikabaka mobimba
mpo na kobondelaka mpo na basantu nyonso. 19
Bobondelaka mpe mpo na ngai mpo ete, tango
nyonso nakozala koteya, Nzambe apesa ngai maloba
oyo nasengeli kotatola mpo na kosakola mabombami
ya Sango Malamu, na kozanga bobangi. 20 Ezali mpo
na Sango Malamu yango nde nazali motindami kati
na minyololo. Boye, bobondelaka mpo ete natatolaka
yango na kozanga bobangi, ndenge nasengeli penza
kolobela yango. 21 Tishike oyo, kati na Nkolo, azali
ndeko molingami mpe mosali ya sembo, akoyebisa
bino makambo nyonso, mpo ete bino mpe boyeba
ndenge nini nazali mpe makambo nini nazali kosala.
22 Ezali na tina yango nde nazali kotinda ye epai na
bino, mpo ete apesa bino basango na tina na ngai
mpe alendisa bino. 23 Tika ete Nzambe Tata mpe
Nkolo Yesu-Klisto bapesa na bandeko nyonso kimia,
bolingo mpe kondima! 24 Tika ete ngolu ezala na
bato nyonso oyo balingaka Yesu-Klisto, Nkolo na
biso, na bolingo oyo ekoki kobeba te!

Bafilipi

1 Polo mpe Timote, bawumbu ya Yesu-Klisto; Epai
ya basantu nyonso kati na Klisto, oyo bazali
na Filipi, elongo na bakambi ya Lingomba mpe
badiakona: 2 Tika ete ngolu mpe kimia epesamela
bino kowuta na Nzambe, Tata na biso, mpe na
Nkolo Yesu-Klisto! 3 Nazongisaka matondi epai ya
Nzambe na ngai tango nyonso nakanisaka bino; 4
nasambelaka Nzambe tango nyonso mpo na bino
nyonso mpe nasalaka yango na esengo, 5 mpo na
lisungi na bino kati na mosala ya kopanza Sango
Malamu, wuta na mokolo ya liboso kino sik'oyo. 6
Nandimisami solo ete Ye oyo abandaki mosala kitoko
oyo kati na bino akokomisa yango kino na suka,
na mokolo ya Yesu-Klisto. 7 Ezali sembo mpo na
ngai kozala na makanisi ya lolenge oyo mpo na bino
nyonso; solo, nalingaka bino mingi, pamba te bino
nyonso bosanganaka makasi elongo na ngai kati na
ngolu ya Nzambe, ezala tango nazali ya kokangama
na minyololo kati na boloko to tango nazali kolobela
mpe kotatola Sango Malamu na molende. 8 Nzambe
azali Motatoli na ngai ete nalingaka bino nyonso
makasi, na bolingo ya Yesu-Klisto. 9 Mpe nasengaka
kati na mabondeli na ngai ete bolingo na bino ekoba
kokola tango nyonso kati na boyebi ya solo mpe na
bososoli ya kokoka, 10 mpo ete bokoka kososola
makambo oyo eleki malamu. Na bongo, bokozala
peto mpe bokozanga pamela mpo na mokolo ya
Klisto, 11 bokotonda na mbuma ya bosembo oyo
ewutaka na Yesu-Klisto, mpo na nkembo mpe lokumu
ya Nzambe. 12 Bandeko na ngai, nalingi boyeba
ete makambo oyo ekomeli ngai esali penza ete
Sango Malamu ekende liboso. 13 Boye, bakengeli
nyonso ya ndako ya mokonzi mpe bato nyonso oyo
bazali awa bayebi ete nazali kati na boloko mpo na
Klisto. 14 Mpe lisusu, kozala na ngai kati na boloko
epesi na bandeko mingi kati na Nkolo molende ya
kotia elikya kati na Nkolo mpe ya koteya Liloba na
Nzambe, na mpiko mpe na bozangi bobangi. 15
Ezali solo ete bamoko bazali kosakola Klisto mpo
na zuwa mpe kowelana na ngai, kasi bamosusu
bazali kosala yango na makanisi ya malamu: 16
bazali kosala na bolingo mpo bayebi ete ezali mpo
na kotatola mpo na Sango Malamu nde ngai nazali
awa. 17 Kasi mpo na ba-oyo bazali kosakola Klisto
mpo na posa ya kowelana, makanisi na bango ezali
ya malamu te: bazali kokanisa ndenge nini bakoki
kobakisa pasi na ngai, na tango oyo nazali na pasi
lokola mokangami kati na boloko. 18 Ezala bongo
to bongo te, eloko ya motuya ezali ete Klisto azali
kosakolama, na lolenge nyonso, ezala na makanisi ya
mabe to na bosolo; mpe ngai nazali kosepela mpo na
yango. Kutu, nakokoba kosepela mpo na yango. 19
Nayebi solo ete, na nzela ya mabondeli na bino mpe
ya lisungi ya Molimo ya Yesu-Klisto, makambo oyo
ekomeli ngai ekosuka na kokangolama na ngai. 20
Eloko nazali kozela makasi mpe kolikya na motema
na ngai mobimba ezali ete nayokisama soni te ata na
likambo moko, kasi Klisto akumisama kati na nzoto
na ngai, sik'oyo mpe tango nyonso, na elikya nyonso,
ezala na nzela ya bomoi na ngai to na nzela ya kufa
na ngai. 21 Mpo na ngai, kosalela Klisto, yango nde
tina ya bomoi na ngai; mpe kokufa ezali litomba. 22
Nzokande, soki kokoba na ngai kobika kati na mokili
ekopesaka ngai nzela ya kobota bambuma ebele ya
malamu na nzela ya mosala na ngai, nayebi te nini
nasengeli kopona. 23 Makambo mibale ezali kobenda
ngai ngambo na ngambo: na ngambo moko, kokufa
mpo na kozala elongo na Klisto, pamba te yango nde
eleki malamu; 24 na ngambo mosusu, kowumela kati
na nzoto, pamba te yango nde eleki na tina likolo
na bino. 25 Lokola nandimisami na yango, nayebi
malamu ete nakowumela mpe nakokoba kozala kati
na bino nyonso, mpo na kosunga ete bokola mpe
bosepela kati na kondima. 26 Boye, tango nakozala
lisusu elongo na bino, lolendo na bino kati na Yesu-
Klisto ekobakisama lisusu mpo na ngai. 27 Kasi
botambola na lolenge oyo ebongi liboso ya Sango
Malamu ya Klisto mpo ete, ezala nayei kotala bino
to nayei te, nayoka sango ete botelemi ngwi mpe
bosangani lokola moto moko, bozali kobunda elongo,
na motema moko, mpo na kobatela kondima oyo
Sango Malamu ememelaki bino, 28 na kolenga te
liboso ya banguna na bino. Mpo na bango, ezali
elembo ya libebi; kasi mpo na bino, ezali elembo ya
lobiko, mpe ewutaka na Nzambe. 29 Mpo na oyo
etali Klisto, Nzambe apesaki bino ngolu kaka te ya
kondimela Ye, kasi ngolu mpe ya konyokwama mpo
na Ye, 30 pamba te bozali nde kobunda etumba ya
lolenge moko na oyo bomonaki ngai kobunda mpe
oyo bozali koyoka ete nazali lisusu kobunda sik'oyo.

2 Boye, soki kolendisama ezali kati na Klisto, soki
kobondisama ezali kati na bolingo, soki boyokani
ezali kati na Molimo, soki bolamu mpe mawa ezali
kati na bino, **2** botondisa motema na ngai na esengo
na kozalaka motema moko, bolingo moko, likanisi
moko mpe posa moko. **3** Bosala eloko moko te na
kowelana to na koluka lokumu ezanga tina; kasi na
komikitisa nyonso, bomona baninga lokola nde baleki
bino. **4** Tika ete moko te kati na bino aluka bolamu na
ye moko kaka, kasi aluka mpe bolamu ya bandeko
mosusu. **5** Bozala na posa ya kozalaka na bizaleli ya
boye kati na bino ndenge mpe Yesu-Klisto azalaki
na yango. **6** Ye oyo azalaki na lolenge ya Nzambe,
amonaki yango te lokola eloko ya kowelela, **7** kasi
amikomisaki moto pamba, akomaki lokola mowumbu,
amikomisaki lokola moto mpe amonanaki bongo
lokola moto; **8** amikitisaki penza mpe atosaki kino na
kufa, ata na kufa ya ekulusu. **9** Yango wana mpe
Nzambe atombolaki Ye na likolo ya nyonso mpe
apesaki Ye Kombo oyo eleki bakombo nyonso, **10**
mpo ete, na Kombo na Yesu, mabolongo nyonso
efukama kati na Likolo, na mokili mpe na se ya
mabele, **11** mpe minoko nyonso etatola ete Yesu-
Klisto azali Nkolo mpo na nkembo ya Nzambe Tata.
12 Yango wana, balingami na ngai, ndenge bozalaki
tango nyonso na botosi, bokoba kosala mpo na lobiko
na bino, na kobanga mpe na kolenga: bokosalaka
bongo kaka te tango nazali elongo na bino, kasi mpe
sik'oyo, na kolekisa, tango nazali elongo na bino te;
13 pamba te ezali Nzambe nde apesaka posa mpe
makoki ya kosala makambo nyonso, ndenge ezali
mabongisi na Ye ya bolingo. **14** Bosalaka likambo
moko te na koyimayima mpe na tembe, **15** mpo ete
bozanga pamela mpe bozala peto lokola bana na
Nzambe oyo bazangi mbeba kati na molongo ya bato
babunga nzela mpe ya mobulu. Kati na molongo
yango, bozali kongenga lokola minda kati na mokili
16 mpo bosimbi makasi Liloba ya bomoi. Boye, na
mokolo ya Klisto, bokosala lokumu na ngai, pamba te
nakimaki mbangu mpe nasalaki mosala na pamba te.
17 Mpe ata soki makila na ngai ekoki kosopana lokola
mbeka ya masanga na likolo ya mbeka oyo ezali
mosala ya kondima na bino, nakozala na esengo mpo
na yango mpe nakosepela elongo na bino nyonso. **18**
Bino mpe ndenge moko, bosepela mpo na yango
mpe bosepela elongo na ngai. **19** Kati na Nkolo Yesu,
nazali na elikya ya kotindela bino Timote kala mingi
te, mpo ete nalendisama na basango oyo akopesa
ngai na tina na bino. **20** Pamba te nazali awa na
moto mosusu te, longola kaka ye, oyo azali kokabola
na ngai makanisi moko mpe azali komitungisa na
ndenge ya solo mpo na bolamu na bino; **21** bato
nyonso oyo batikali balukaka kaka bolamu na bango
moko, kasi bamipesaka te na makambo ya Yesu-
Klisto. **22** Nzokande, bino moko boyebi ndenge nini
Timote alakisaki molende na ye, pamba te asalaki
elongo na ngai mosala ya kopanza Sango Malamu,
ndenge mwana asalaka elongo na tata na ye. **23**
Yango wana nazali na elikya ya kotinda ye epai na
bino tango kaka nakoyeba ndenge nini makambo na
ngai ekosuka. **24** Nandimisami solo kati na Nkolo ete
nakoya kotala bino kala mingi te. **25** Kasi nakanisi
ete ezali na tina mingi ya kotindela bino ndeko na
ngai, Epafrodite, moninga na ngai ya mosala mpe
ya etumba, ntoma oyo botindaki epai na ngai mpo
na komemela ngai biloko oyo nazalaki na yango
na bosenga. **26** Pamba te azali na posa makasi ya
komona bino nyonso mpe ayokaki pasi mingi na
motema mpo boyokaki ete azali kobela. **27** Azalaki
penza kobela kino akomaki pene ya kokufa, kasi
Nzambe ayokelaki ye mawa, mpe ye moko kaka te
kasi ngai mpe, mpo ete natonda na mawa te. **28**
Yango wana nazali kotinda ye noki penza mpo ete,
tango bokomona ye lisusu, bosepela, mpe mawa na
ngai esila. **29** Boyamba ye na esengo makasi kati
na Nkolo mpe bomemiaka bato ya lolenge wana, **30**
pamba te akomaki pene ya kokufa mpo na mosala
ya Klisto: atiaki bomoi na ye kati na likama mpo
na kopesa ngai lisungi oyo bino moko bokokaki te
kopesa ngai.

3 Mpo na kosukisa, bandeko na ngai, bosepelaka
kati na Nkolo! Ezali likambo ya pasi te mpo na
ngai kokomela bino lisusu makambo oyo nakomelaki
bino liboso, mpe yango ezali mpo na bolamu na bino.
2 Bosala keba na bambwa, na bato mabe mpe na
bato oyo batindikaka bino na kokatisa ngenga! **3** Biso
nde tozali bato oyo bakatisa ngenga na solo, pamba
te tosambelaka Nzambe na nzela ya Molimo na Ye,
tomikumisaka kati na Yesu-Klisto mpe totiaka elikya
na biso na nzoto te, **4** atako ngai mpe nakoki na
ngai kotia elikya na nzoto. Soki moto moko akanisi
ete akoki kotia elikya na nzoto, asengeli koyeba
ete ngai nakoki kutu kotia elikya yango koleka ye;

5 pamba te bakatisaki ngai ngenga na mokolo ya
mwambe, nazali penza moto ya Isalaele kati na libota
ya Benjame, mpe nazali Mo-Ebre oyo abotama na
baboti oyo bazali mpe Ba-Ebre. Mpo na oyo etali
Mibeko, nazalaki Mofarizeo; 6 mpo na oyo etali
molende, nanyokolaki Lingomba; mpo na oyo etali
bosembo oyo bato balukaka na nzela ya Mibeko,
nazalaki moto azanga pamela. 7 Kasi makambo
oyo nazalaki komona ete ezali na tina mpo na ngai,
nakomi sik'oyo komona yango pamba mpo na Klisto.
8 Kaka yango te, nazali kutu komona makambo
nyonso lokola eloko pamba likolo ya bolamu oyo
eleki monene: koyeba Yesu-Klisto, Nkolo na ngai.
Ezali mpo na Ye nde ngai nandimaki kobungisa
makambo wana nyonso mpe nazali komona yango
lokola bisanza, mpo ete nakoka kozwa Klisto 9 mpe
bakuta ngai kati na Ye. Nakomi moto ya sembo mpo
ete nandimeli Klisto: Nzambe akomisi ngai moto ya
sembo na nzela ya kondima. Ezali lisusu te na nzela
ya kotosa Mibeko ndenge nazalaki kokanisa kala.
10 Posa monene ya motema na ngai ezali: koyeba
Klisto, koyeba nguya ya lisekwa na Ye, kosangana na
pasi na Ye, kokokana na Ye kati na kufa na Ye 11 na
elikya ete ngai mpe nakosekwa kati na bakufi. 12
Nalingi koloba te ete nasili kozwa biloko oyo nyonso
to mpe nasili kokoma moto ya kokoka, kasi nazali
nde kopota mbangu mpo na kozwa yango, pamba te
Yesu-Klisto asila mpe kozwa ngai. 13 Bandeko, nazali
kokanisa te ete nasili kozwa yango; kasi nasalaka
likambo moko: nabosanaka makambo nyonso oyo
esili koleka, mpe namipesaka mpo na makambo oyo
ezali liboso. 14 Boye nazali kopota mbangu kino
nakoma na suka mpo na kozwa mbano oyo Nzambe
abenga ngai mpo na yango wuta na Likolo kati na
Yesu-Klisto. 15 Biso nyonso oyo tokola na Molimo,
tosengeli kokanisa ndenge wana. Mpe soki ezali na
likambo oyo na tina na yango bozali kokanisa ndenge
mosusu, Nzambe akososolisa bino. 16 Nzokande, na
esika oyo tosili kokoma, totambola nzela moko. 17
Bandeko, bino nyonso bolanda ndakisa na ngai mpe
bomekola ezaleli ya bato oyo bazali kotambola lokola
biso. 18 Pamba te ndenge nazalaki koyebisa bino
yango mbala na mbala mpe, sik'oyo, nazali lisusu
koyebisa bino yango na kolela, bato mingi bazali
kotambola lokola banguna ya ekulusu ya Klisto. 19
Suka na bango ezali libebi; pamba te nzambe na
bango ezali libumu na bango, lokumu na bango ezali
kati na makambo oyo eyokisaka bango soni, mpe
makanisi na bango elukaka kaka biloko ya mokili.
20 Kasi biso, mboka na biso ezali kati na Likolo,
mpe tozali kozela na posa makasi Mobikisi na biso,
Nkolo Yesu-Klisto, oyo akowuta na Likolo. 21 Ye nde
akobongola nzoto na biso ya putulu mpo na kokomisa
yango nzoto ya nkembo, na nzela ya nguya na Ye ya
kotia biloko nyonso na se ya bokonzi na Ye.

4 Yango wana, bandeko mpe balingami na ngai, bino
oyo nazali na posa makasi ya komona lisusu, bino
oyo bozali esengo mpe motole na ngai, botikala ngwi
kati na Nkolo. 2 Nasengi na Evodi mpe na Sentishe
ete bazala na makanisi moko kati na Nkolo. 3 Solo,
nasengi lisusu na yo moninga na ngai ya motema
kati na mosala: sunga basi oyo, pamba te babundaki
mpo na Sango Malamu, elongo na ngai, Klema mpe
baninga mosusu ya mosala oyo bakombo na bango
ekomama kati na buku ya bomoi. 4 Bosepelaka
tango nyonso kati na Nkolo; nazongeli yango lisusu:
bosepelaka! 5 Tika ete boboto na bino eyebana na
bato nyonso. Nkolo akomi pene. 6 Bomitungisaka
ata na likambo moko te; kasi na makambo nyonso,
botalisaka baposa na bino epai ya Nzambe na nzela
ya losambo, ya mabondeli elongo na matondi. 7
Bongo kimia ya Nzambe, oyo eleki bososoli nyonso
ekobatela mitema na bino mpe makanisi na bino
kati na Yesu-Klisto. 8 Bandeko, mpo na kosukisa,
tika ete makambo nyonso oyo ezali ya solo, kitoko,
sembo, peto, makambo oyo bato bakoki kolinga,
kosepela na yango, kolula mpe kokumisa ezala tina
ya makanisi na bino. 9 Bosalela makambo nyonso
oyo boyekolaki, bozwaki, boyokaki mpe bomonaki
epai na ngai; bongo Nzambe ya kimia akozala elongo
na bino. 10 Nazalaki penza na esengo mingi kati
na Nkolo, wana botalisaki ngai lisusu bolingo na
bino. Solo, bozalaki kokanisa kosunga ngai, kasi
bozangaki nde libaku mpo na kokokisa yango. 11
Nalobi bongo te mpo ete nazali kokelela, pamba
te nayekola kosepela na oyo nazali na yango. 12
Nayebi kobika na tango ya kokelela, mpe nayebi
kobika na tango ya bozwi. Kati na makambo nyonso
mpe na tango nyonso, nayekola kozala na esengo:
ezala soki nazali na bilei to nazangi yango, ezala
soki nazali na bozwi to nakeleli. 13 Nazali na makoki
ya kosala makambo nyonso na nzela na Ye oyo
apesaka ngai makasi. 14 Nzokande bosalaki malamu,

wana bosanganaki na pasi na ngai. **15** Bino bato ya
Filipi, boyebi malamu ete, na ebandeli ya mosala na
ngai ya koteya Sango Malamu, wana nalongwaki
na Masedwane, ata Lingomba moko te esanganaki
na ngai na nzela ya lisungi, longola kaka bino. **16**
Tango mpe nazalaki na Tesalonika, botindelaki ngai
mbala mibale lisungi ya biloko oyo nazalaki na yango
na bosenga. **17** Ezali te ete nazali koluka makabo
kowuta epai na bino, kasi nazali koluka ete bambuma
ya bolamu na bino efuluka lisusu koleka. **18** Natatoli
ete nasili kozwa biloko ebele penza mpe nakomi
na yango ebele koleka, awa nazwi, na maboko ya
Epafrodite, makabo oyo botindelaki ngai; yango ezali
lokola malasi ya solo kitoko, mbeka oyo Nzambe
andimi mpe oyo ezali kosepelisa Ye. **19** Mpe Nzambe
na ngai akokokisa baposa na bino kolanda bomengo
ya nkembo na Ye kati na Yesu-Klisto. **20** Tika ete
nkembo ezonga mpo na libela na libela epai na
Nzambe oyo azali Tata na biso! Amen. **(aiōn g165)**
21 Bopesa mbote epai ya basantu nyonso kati na
Yesu-Klisto. Bandeko oyo bazali awa elongo na ngai
batindeli bino mbote. **22** Basantu nyonso batindeli
bino mbote, mingi-mingi ba-oyo bazali ya ndako ya
mokonzi Sezare. **23** Tika ete ngolu ya Nkolo Yesu-
Klisto ezala elongo na molimo na bino!

Bakolose

1 Polo, ntoma ya Yesu-Klisto, kolanda mokano ya
Nzambe, mpe ndeko Timote; 2 Epai ya bandeko
oyo, kati na engumba Kolose, bazali bule mpe
bayengebene kati na Klisto: Tika ete ngolu mpe
kimia epesamela bino kowuta na Nzambe, Tata na
biso! 3 Tozongisaka tango nyonso matondi epai ya
Nzambe, Tata ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, tango
tosambelaka mpo na bino, 4 pamba te toyokaki
sango ya kondima na bino kati na Yesu-Klisto, mpe
sango ya bolingo na bino mpo na basantu nyonso.
5 Kondima mpe bolingo yango etongami na likolo
ya elikya ya bomengo oyo Nzambe abongisela bino
kati na Likolo; elikya yango ebotamaki kati na bino
tango boyokaki Liloba ya solo, Sango Malamu 6 oyo
ekomaki kino epai na bino. Sango Malamu yango
epanzani mokili mobimba, ezali kobota bambuma
ebele mpe ezali kokende liboso, ndenge kaka esalaki
kati na bino wuta mokolo oyo boyokaki yango mpe
bozwaki penza bososoli ya kokoka na tina na ngolu ya
Nzambe. 7 Ezali molingami Epafrasi, moninga na biso
ya mosala, nde ateyaki bino Sango Malamu yango;
azali mosali ya Klisto mpe asalaka na bosembo epai
na bino. 8 Ezali mpe kaka ye moto ayebisaki biso
ndenge nini Molimo atindikaka bino na bolingo. 9
Yango wana, wuta mokolo oyo toyokaki sango na
tina na bino, totikaka te kobondela mpo na bino mpe
kosenga na Nzambe ete atondisa bino na boyebi ya
mokano na Ye, na bwanya nyonso mpe na bososoli
oyo Molimo apesaka, 10 mpo ete bozala na bizaleli
oyo ebongi liboso ya Nkolo, mpo ete bosepelisa Ye
na nyonso, mpo ete bobota bambuma na nzela ya
lolenge nyonso ya misala na bino ya malamu, mpo
ete bokola kati na boyebi ya Nzambe, 11 mpo ete
bokoma bato na nguya kati na makambo nyonso
kolanda makasi ya nkembo na Ye, mpo ete boyikela
nyonso mpiko mpe bozala na molende mpe esengo
kino na suka; 12 mpe mpo ete, na esengo nyonso,
bozongisaka matondi epai ya Tata oyo apesaki bino
makoki ya kosangana na libula ya basantu kati na
Bokonzi ya pole. Pamba te: 13 Akangolaki biso na
bokonzi ya molili mpe amemaki biso kati na bokonzi
ya Mwana na Ye ya bolingo, 14 oyo, kati na Ye,
tozwi lisiko mpe bolimbisi ya masumu. 15 Klisto azali
elilingi ya Nzambe oyo amonanaka te, azala liboso ya
bikelamu nyonso, 16 pamba te ezali na nzela na Yesu
nde nyonso ekelama kati na Likolo mpe na mabele,
bikelamu oyo emonanaka mpe oyo emonanaka te,
milimo mpe bokonzi ya milimo, bakonzi ya milimo
mpe banguya. Ezali na nzela na Yesu mpe mpo
na Yesu nde nyonso ekelama. 17 Yesu azali liboso
na nyonso, mpe nyonso esimbama kati na Ye; 18
azali moto ya nzoto na Ye, oyo ezali Lingomba; azali
ebandeli, Mosekwi ya liboso kati na bakufi, mpo
ete azala na bokonzi ya liboso kati na nyonso, 19
pamba te, kati na Ye, Nzambe asepelaki kovandisa
bonzambe na Ye nyonso 20 mpe kozongisa, na nzela
ya Klisto, boyokani kati na Ye moko Nzambe mpe
bikelamu nyonso, ezala oyo ezali na mabele to mpe
oyo ezali kati na Likolo, na kotia kimia na nzela
ya makila oyo Mwana na Ye asopaki na ekulusu.
21 Nzokande na kala, bozalaki mosika ya Nzambe
mpe bozalaki banguna na Ye mpo na mabe nyonso
oyo bozalaki kokanisa mpe kosala. 22 Kasi sik'oyo,
Nzambe azongisi boyokani kati na Ye mpe bino na
nzela ya kufa ya Yesu, Mwana na Ye, oyo akabaki
nzoto na Ye ya bomoto lokola mbeka mpo na kotalisa
bino epai ya Nzambe lokola bato ya bule, bazanga
pamela mpe bazanga mbeba. 23 Kasi bosengeli
penza kowumela, kotelema ngwi mpe kolenda kati na
kondima na bino; mpe bosengeli koboya kopengwa
mosika ya elikya oyo bozwaki wuta tango boyokaki
Sango Malamu. Sango Malamu yango esakolamaki
kati na bikelamu nyonso oyo ezali na se ya Likolo,
mpe ngai Polo nakoma mosali na yango. 24 Nazali
sik'oyo kosepela na pasi oyo nazali komona mpo na
bino; pamba te pasi oyo Klisto atikalaki komona te,
ngai nazali kokokisa yango kati na nzoto na ngai
mpo na bolamu ya nzoto na Ye, oyo ezali Lingomba.
25 Nakoma mosali na yango kolanda mokumba oyo
Nzambe apesa ngai: mokumba ya koteya bino Liloba
na Nzambe na mobimba na yango. 26 Sango Malamu
ezali mabombami oyo Nzambe abomba wuta na
ebandeli, kasi alakisi yango sik'oyo epai ya basantu
na Ye. (aiōn g165) 27 Nzambe asepeli kolakisa bango
bomengo ya nkembo, oyo evandi kati na mabombami
ya mabongisi na Ye mpo na Bapagano. Mabombami
yango ezali: Klisto kati na bino, elikya ya nkembo. 28
Ezali Ye Klisto nde biso tosakolaka, na kokebisa mpe
na koteya moto nyonso, na bwanya nyonso, mpo na
kokomisa moto nyonso ya kokoka kati na Klisto. 29
Ezali mpo na yango nde nasalaka mpe nabundaka

na nzela ya makasi ya Klisto, oyo esalaka na nguya
kati na ngai.

2 Nalingi boyeba ete nazali kobunda etumba makasi
mpo na bino, mpo na bandeko ya Laodise mpe
mpo na bandeko nyonso oyo bamoni ngai nanu te. **2**
Nazali kosala bongo mpo ete balendisama, bazala
moko kati na bolingo, batonda na elikya oyo ewutaka
na bososoli ya mabombami ya Nzambe, mpe batonda
na boyebi ya mabombami yango; mabombami yango
ezali Klisto. **3** Ezali kati Klisto nde bomengo nyonso
ya bwanya mpe ya boyebi ya Nzambe ebombami. **4**
Nalobi na bino bongo mpo ete moko te akosa bino
na nzela ya maloba ya lokuta. **5** Pamba te, atako
na nzoto, nazali mosika na bino, kasi na molimo,
nazali elongo na bino; mpe nazali kosepela komona
ete bozali kotambola na botosi mpe bozali kobatela
kondima na bino kati na Klisto. **6** Yango wana,
lokola bosilaki koyamba Yesu-Klisto lokola Nkolo,
botambolaka lokola bato oyo bazali moko na Ye: **7**
bomilendisaka mpe botongaka bomoi na bino kati
na Ye, bokangamaka na kondima ndenge bateyaki
bino, mpe bozongisaka matondi epai ya Nzambe. **8**
Bosalaka keba ete moko te akanga bino na motambo
ya mayele ya lokuta mpe ezanga tina, kolanda
bokoko ya bato mpe etamboli ya mokili oyo, pamba
te ewutaka na Klisto te. **9** Ezali kati na Klisto, kati na
nzoto na Ye, nde mobimba ya nyonso oyo ezali kati
na Nzambe evandi. **10** Ezali mpe kati na Ye nde bino
botondisamaki, pamba te azali Mokonzi ya milimo
nyonso mpe ya nguya nyonso. **11** Ezali lisusu kati na
Ye nde bakataki bino ngenga, na nzela ya maboko ya
bato te kasi na lolenge ya Klisto: balongolaki kati na
bino nzoto ya bomoto mpe ya masumu, **12** bakundaki
bino elongo na Klisto na nzela ya libatisi; mpe, kati
na Ye, bosekwaki elongo na Ye na nzela ya kondima
kati na nguya ya Nzambe oyo asekwisaki Ye kati na
bakufi. **13** Bino oyo bozalaki bakufi kati na masumu
na bino mpe kati na bozangi kokatisa ngenga ya
nzoto na bino, Nzambe akomisaki bino bato ya bomoi
elongo na Klisto. Alimbisaki masumu na biso nyonso,
14 apasolaki mokanda oyo mibeko na yango ekatelaki
biso etumbu, asilisaki bokonzi ya mibeko yango,
wana abakaki yango na ekulusu. **15** Asilisaki makasi
ya milimo mabe mpe ya nguya ya bakonzi ya molili,
asambwisaki yango na miso ya bato nyonso mpe
atambolisaki yango lokola bakangami ya etumba
tango alongaki yango na ekulusu. **16** Yango wana,
bopesaka na moto moko te nzela ya kosambisa bino
na tina na biloko ya kolia to ya komela to mpe na tina
na mokolo ya feti lokola feti ya ebandeli ya sanza
to ya Saba. **17** Nyonso wana ezalaki kaka elilingi
ya makambo oyo esengelaki koya, kasi bosolo na
yango ezali penza kati na Klisto. **18** Botelemelaka
bato oyo bamisepelisaka na komikitisa ya lokuta to
na kosambela ba-anjelu, bopesaka bango nzela te ya
kozangisa bino elonga. Bamipesaka na bimoniseli
ya makanisi na bango, batondi na lolendo ezanga
tina, **19** baboyaka kokangama na Klisto oyo azali
Mokonzi, Moto. Ezali Klisto nde asalaka ete nzoto
mobimba ekola malamu kolanda mokano ya Nzambe
mpe ekangana na nzela ya misisa mpe misuni. **20**
Bokufaki elongo na Klisto mpe bokangolamaki longwa
na bowumbu ya milimo mabe ya mokili oyo. Boye
mpo na nini, lokola nde bozali nanu bato ya mokili
oyo, bozali lisusu kondima mibeko na yango lokola: **21**
« kozwa te, komeka elengi te, kosimba te? » **22** Boni,
biloko oyo nyonso ebongisami te mpo na kobebisama
sima na kosalela yango? Tala, ezali na yango kaka
mibeko mpe malakisi ya bomoto! **23** Solo, mibeko
ya bongo emonanaka lokola nde etondi na bwanya,
pamba te esengaka na bato ete basambelaka ndenge
balingi, bamilakisaka lokola bato ya komikitisa mpe
bamipesaka pasi na nzoto; nzokande ezali na tina
moko te, soki kaka te kokokisa baposa ya nzoto.

3 Lokola bosekwaki mpe elongo na Klisto, bolukaka
biloko ya Likolo epai wapi Klisto avandi na ngambo
ya loboko ya mobali ya Nzambe, **2** bokanisaka
biloko ya Likolo kasi biloko ya mokili te. **3** Pamba
te bokufaki penza, mpe bomoi na bino ezali sik'oyo
ya kobombama elongo na Klisto kati na Nzambe. **4**
Tango Klisto oyo azali bomoi na bino akomonana,
bino mpe bokomonana elongo na Ye kati na nkembo.
5 Boye, boboma nyonso oyo, kati na bomoi na
bino, ezali ya mokili: pite, bosoto, baposa ya mabe,
bilulela mpe lokoso ya mbongo, pamba te lokoso ya
mbongo ezali ndenge moko na kosambela bikeko.
6 Ezali makambo yango nde ebendaka kanda ya
Nzambe. **7** Bino mpe na kala, bozalaki komipesa
na makambo yango tango bomoi na bino ezalaki na
se ya bokonzi ya makambo yango. **8** Kasi sik'oyo,
bosengeli kolimwisa makambo yango nyonso: kanda,
koyinana, misala mabe, mafinga mpe maloba mabe

oyo ekoki kobima na minoko na bino. 9 Bokosanaka
te, pamba te bobwakaki bomoto na bino ya kala
elongo na misala na yango 10 mpe bolataki bomoto
ya sika oyo emikomisaka ya sika mpo ete bokoma
na boyebi ya kokoka kolanda elilingi ya Mokeli ya
bomoto yango. 11 Boye, biso nyonso tozali ndenge
moko: bokeseni ezali lisusu te kati na Mogreki mpe
Moyuda, moto oyo akatama ngenga mpe moto oyo
akatama ngenga te, mopaya mpe mwana mboka,
mowumbu mpe monsomi. Bobele Klisto nde azali
na tina: azali nyonso kati na bato nyonso. 12 Yango
wana, lokola bozali baponami ya Nzambe, basantu
mpe balingami na Ye, boyokelaka mingi bato mawa,
bozalaka na bolingo, na boboto, na komikitisa mpe
na motema molayi. 13 Boyikanaka mpiko; mpe soki
moko azali na likambo ya kopamela moninga na
tina na yango, bolimbisanaka. Bolimbisaka ndenge
Nkolo alimbisaki bino. 14 Na likolo ya makambo oyo
nyonso, bolataka bolingo oyo ekangisaka nyonso kati
na bomoko ya kokoka. 15 Tika ete kimia ya Klisto
ekonzaka kati na mitema na bino, pamba te bozali
biteni ya nzoto moko mpe Nzambe abenga bino
mpo ete bozala na kimia yango; mpe bozongisaka
matondi. 16 Tika ete Liloba ya Klisto, kati na bomengo
na yango nyonso, evanda kati na bino; boteyanaka
mpe bokebisanaka na bwanya nyonso, na nzela ya
banzembo ya masanzoli, banzembo ya lokumu mpe
banzembo oyo ewutaka na Molimo. Mpe boyembelaka
Nzambe na kozongisa matondi kati na mitema na
bino. 17 Mpe nyonso oyo bokosala, ezala na maloba
to na misala, bosalaka yango na Kombo ya Nkolo
Yesu, na kozongisa matondi epai ya Nzambe Tata na
nzela ya Yesu-Klisto. 18 Basi, botosaka mibali na bino
ndenge ebongi kati na Nkolo. 19 Mibali, bolingaka
basi na bino mpe bozalaka na makambo ya makasi
te epai na bango. 20 Bana, botosaka baboti na bino
na makambo nyonso, pamba te ezali ndenge wana
nde bokosepelisa Nkolo. 21 Batata, boyokisaka bana
na bino kanda te, noki te mitema na bango ekolemba.
22 Bawumbu, botosaka bankolo na bino na makambo
nyonso; na miso na bango kaka te, lokola nde bozali
kosepelisa bato, kasi na mitema ya bosembo mpe kati
na kotosa Nkolo. 23 Mosala nyonso oyo bosalaka,
bosalaka yango na mitema na bino mobimba, lokola
nde bozali kosala yango mpo na Nkolo, kasi mpo na
bato te, 24 pamba te boyebi malamu ete bokozwa,
lokola lifuti, libula oyo Nkolo abongisa mpo na bato ya
Nzambe. Ezali Klisto nde azali Nkolo oyo bosalelaka.
25 Moto oyo asalaka na ndenge ya mabe akozwa lifuti
oyo ebongi mpo na misala na ye ya mabe, pamba te
Nzambe aponaka bilongi te.

4 Bino bankolo, bosungaka bawumbu na bino na
nzela ya biloko ya sembo mpe ya solo, pamba te
boyebi malamu ete bino mpe bozali na Mokonzi kati
na Likolo. 2 Bozalaka na molende ya kosambela,
bosenzelaka mpe bozongisaka matondi epai ya
Nzambe. 3 Bobondelaka mpe mpo na biso, na tina
ete Nzambe apesa biso mabaku ya koteya Sango
Malamu mpo na kosakola mabombami ya Klisto. Mpe
ezali mpo na mabombami yango nde ngai nazali
mokangami kati na boloko. 4 Bobondelaka Nzambe
mpo ete nasakola yango na polele nyonso, ndenge
nasengeli penza kosala. 5 Botambolaka na bwanya
liboso ya bato oyo bazali bandimi te mpe bosalelaka
tango na bino na ndenge ya malamu. 6 Tika ete
maloba na bino etondaka tango nyonso na boboto
mpe na elengi, mpo ete boyeba ndenge nini koyanola
moto nyonso. 7 Tishike, ndeko molingami, mosali
ya sembo mpe moninga na ngai kati na mosala ya
Nkolo, akoyebisa bino makambo nyonso oyo etali
ngai. 8 Ezali na tina yango nde nazali kotinda ye epai
na bino, mpo ete apesa bino basango na tina na biso
mpe alendisa bino. 9 Azali koya elongo na Onezime,
ndeko molingami na biso ya solo, oyo azali moko kati
na bino. Bakoyebisa bino makambo nyonso oyo ezali
koleka awa. 10 Arisitarke, moninga na ngai kati na
boloko, atindeli bino mbote. Boyamba mpe mbote
ya Malako, ndeko ya Barnabasi, oyo na tina na ye
napesaki bino mitindo ete, soki ayei epai na bino,
boyamba ye malamu. 11 Yesu oyo babengaka Jistisi
atindeli bino mbote. Kati na Bayuda oyo bakomaki
Baklisto, kaka bango nde bazali kosala elongo na
ngai mpo na Bokonzi ya Nzambe, mpe bazali mpo
na ngai kobondisama mobimba. 12 Epafrasi, ye oyo
azali mpe moko kati na bino mpe mowumbu ya
Yesu-Klisto, atindeli bino mbote. Abundaka tango
nyonso etumba mpo na bino kati na mabondeli, mpo
ete botelema ngwi lokola bato oyo bakembi kati na
kondima mpe baselingwa mpo na kokokisa mokano
nyonso ya Nzambe. 13 Nazali kotatola solo mpo na
ye ete azali kosala mosala makasi mpo na bino, mpo
na bandeko ya Laodise mpe mpo na bandeko ya
Iyerapolisi. 14 Monganga Luka, molingami na biso,

mpe Demasi batindeli bino mbote. **15** Bopesa mbote
epai ya bandeko ya Laodise, epai ya Nefa mpe epai
ya Lingomba oyo esanganaka kati na ndako na ye.
16 Soki bosilisi kotanga mokanda oyo, bosala ete
etangama mpe kati na Lingomba ya Laodise; bongo
bino mpe botanga oyo ekowuta na Laodise. **17** Boloba
na Arshipe: « Sala keba na lotomo oyo ozwaki kati na
Nkolo mpo ete okokisa yango malamu. » **18** Ngai
Polo, napesi bino mbote na kokoma yango na maboko
na ngai. Bobosanaka te ete nazali mokangami kati na
boloko. Tika ete ngolu ezala na bino!

1 Batesalonika

1 Polo, Silasi mpe Timote; Epai ya bandeko ya
Lingomba ya Tesalonika, ba-oyo bazali kati na
Nzambe Tata mpe kati na Nkolo Yesu-Klisto: Tika
ete ngolu mpe kimia epesamela bino! **2** Tozongisaka
tango nyonso matondi epai ya Nzambe mpo na bino
nyonso tango totangaka bino kati na mabondeli na
biso. **3** Tobosanaka te liboso ya Nzambe, Tata na
biso, misala ya kondima na bino, misala ya bolingo
na bino mpe molende na bino, oyo ewuti na elikya
monene oyo bozali na yango kati na Nkolo na biso,
Yesu-Klisto. **4** Bandeko balingami ya Nzambe, toyebi
malamu ete Nzambe apona bino, **5** pamba te Sango
Malamu na biso ekomaki epai na bino kaka na
maloba te, kasi mpe na nguya, na Molimo Mosantu
mpe na kondima monene. Mpe boyebi malamu
ndenge nini tozalaki kovanda kati na bino mpo na
bolamu na bino. **6** Bokomaki kolanda ndakisa na biso
mpe ya Nkolo, pamba te boyambaki Liloba kati na
minyoko mingi mpe na esengo oyo Molimo Mosantu
apesaka. **7** Mpo na yango, bokomi mpe ndakisa mpo
na bandimi nyonso ya Masedwane mpe ya Akayi. **8**
Wuta epai na bino, Liloba na Nkolo epanzani kaka te
na Masedwane mpe Akayi, kasi sango ya kondima
na bino kati na Nzambe eyebani mpe bipai nyonso.
Yango wana tozali lisusu na tina te ya koloba ata
likambo moko mpo na yango, **9** pamba te bango
moko bazali kotatola ndenge nini boyambaki biso
mpe ndenge nini botikaki kosambela banzambe ya
bikeko mpo na komipesa na Nzambe mpe mpo na
kosalela Nzambe na bomoi mpe ya solo, **10** mpe
mpo na kozela, kowuta na Likolo, Mwana na Ye oyo
asekwisaki kati na bakufi Yesu oyo azali kokangola
biso na kanda oyo ezali koya.

2 Bandeko, bino moko boyebi malamu ete koya na
biso epai na bino ezalaki ya pamba te. **2** Boyebi
lisusu ete, sima na biso konyokwama mpe kofingama
kati na Filipi, toteyaki bino, na lisungi ya Nzambe
na biso mpe na molende nyonso, Sango Malamu
na Ye kati na bitumba makasi. **3** Pamba te, soki
tosengaka na bato ete bandimela Nzambe, ezali te
mpo ete tozali kati na libunga to totondi na makanisi
ya mbindo to mpe tolukaka kokosa bato. **4** Kasi ezali
mpo ete Nzambe amekaki biso mpe amonaki ete
tobongi mpo na kopesamela mokumba ya koteya
Sango Malamu. Yango wana mpe toteyaka te mpo na
kosepelisa bato, kasi mpo na kosepelisa Nzambe oyo
ayebi mozindo ya mitema na biso. **5** Boyebi malamu
ete tosalelaki maloba ya sukali te mpe totindikamaki
te na posa ya konduka mbongo. Na tina na likambo
oyo, Nzambe azali penza Motatoli na biso. **6** Tolukaki
te lokumu kowuta na bato, ezala epai na bino to epai
ya bato mosusu, **7** atako, lokola bantoma ya Klisto,
tokokaki kosenga bino na makasi ete bosunga biso;
kasi tozalaki lokola bana mike kati na bino. Ndenge
mama abatelaka bana na ye, **8** ndenge wana mpe,
na bolingo monene oyo tozali na yango mpo na bino,
tosepelaki kaka te kopesa bino Sango Malamu ya
Nzambe, kasi tosepelaki mpe kopesa bino bomoi na
biso, pamba te bokomaki motuya makasi na miso
na biso. **9** Bandeko na ngai, bokanisa ndenge nini
tomonaki pasi mpe tosalaki mosala makasi; butu
mpe moyi, tozalaki kosala, pamba te toboyaki kozala
mokumba epai ya moto ata moko kati na bino, wana
toteyaki bino Sango Malamu ya Nzambe. **10** Bino
moko bozali batatoli, Nzambe mpe azali Motatoli,
ete totambolaki na bosantu, na bosembo mpe na
kozanga pamela, na miso na bino oyo bozali kondima.
11 Boyebi mpe ete tosalaki, epai ya moko na moko
kati na bino, ndenge penza tata asalaka mpo na bana
na ye: **12** tozalaki koteya, kolendisa mpe kotindika
bino na kotambola na lolenge oyo ebongi liboso ya
Nzambe oyo azali kobenga bino ete bokota kati na
Bokonzi mpe nkembo na Ye. **13** Mpe tala mpo na nini
tozongisaka tango nyonso matondi epai ya Nzambe:
tango boyambaki Liloba na Nzambe, oyo toteyaki
bino, bondimaki yango te lokola liloba oyo ewuti epai
ya bato, kasi lokola penza Liloba na Nzambe, oyo
ezali kosala kati na bino oyo bozali na kondima. **14**
Bandeko, bino mpe bokomaki kolanda ndakisa ya
Mangomba oyo, kati na Yuda, ezali ya Nzambe mpe
ezali kati na Yesu-Klisto, pamba te bandeko na bino
ya ekolo moko banyokolaki bino ndenge Bayuda
banyokolaki Mangomba ya Yuda. **15** Ezali bango
Bayuda nde babomaki Nkolo Yesu mpe basakoli; ezali
mpe kaka bango nde banyokolaki biso. Basepelisaka
Nzambe te mpe bazali banguna ya bato nyonso; **16**
bazali kokanga biso nzela mpo ete toteya Bapagano
te, noki te bakobika. Na ndenge wana, bazali kaka
kofulukisa masumu na bango mpe, suka na suka,
kanda ya Nzambe ekokweyela bango. **17** Bandeko,
awa tokabwanaki na bino mpo na mwa tango moke,

na nzoto kasi na makanisi te, tosalaki makasi mpo
na komona bino, pamba te tozalaki na posa na bino
makasi. 18 Yango wana, tolukaki koya epai na bino.
Ngai Polo, namekaki yango mbala na mbala, kasi
Satana akangaki nzela na biso. 19 Banani bazali
penza elikya na biso, esengo na biso to motole na
biso, oyo tokomikumisa mpo na yango na miso ya
Yesu-Klisto, Nkolo na biso, na mokolo oyo akoya?
Boni, ezali bino te? 20 Solo, bino nde bozali nkembo
mpe esengo na biso.

3 Boye lokola tokokaki lisusu kokanga motema te,
tomonaki ete ezali malamu mpo na biso kotikala
na Ateni. 2 Yango wana totindaki Timote, ndeko na
biso mpe moninga ya Nzambe kati na mosala ya
kopanza Sango Malamu ya Klisto, mpo ete alendisa
bino mpe apesa bino mpiko kati na kondima, 3 na tina
ete moko te kati na bino abungisa kondima likolo ya
pasi oyo bozali komona; pamba te bino moko boyebi
malamu ete tobongisama mpo na yango. 4 Tango
tozalaki nanu elongo na bino, toyebisaki bino ete
tokokutana na minyoko. Mpe esalemi kaka ndenge
wana, ndenge boyebi yango malamu. 5 Mpo na
yango, lokola nakokaki lisusu kokanga motema te,
natindaki Timote mpo na koluka koyeba soki bozali
kaka kokoba kati na kondima. Nazalaki kobanga
ete Satana ameka bino mpe ete mosala na biso
ekende pamba. 6 Kasi sik'oyo, Timote awuti epai
na bino mpe asili kozonga epai na biso, amemeli
biso sango ya kitoko na tina na kondima mpe bolingo
na bino: ayebisi biso ete bozali tango nyonso na
makanisi ya malamu mpo na biso mpe bozali na posa
makasi ya komona biso, ndenge biso mpe tozali na
posa makasi ya komona bino. 7 Bandeko, sango ya
kondima na bino elendisi biso makasi, kati na pasi
mpe minyoko nyonso oyo tozali komona; 8 mpe nzoto
na biso eningani sik'oyo na esengo mpo ete botelemi
ngwi kati na Nkolo. 9 Matondi ya ndenge nini tokoki
kozongisa epai ya Nzambe na tina na bino, mpo na
esengo nyonso oyo tozali na yango mpo na bino
liboso ya Nzambe na biso? 10 Tobondelaka Nzambe
na molende nyonso, butu mpe moyi, mpo ete apesa
biso nzela ya komona bino lisusu mpe ya kokokisa
oyo ezangi kati na kondima na bino. 11 Sik'oyo, tika
ete Ye moko Nzambe, Tata na biso, mpe Yesu, Nkolo
na biso, bafungolela biso nzela ya koya epai na bino.
12 Tika ete Nkolo abakisa mpe afulukisa bolingo kati
na bino mpo ete bolinganaka, bamoko na bamosusu,
mpe mpo ete bolingaka bato nyonso, ndenge kaka
biso mpe tolingaka bino. 13 Tika ete alendisa mitema
na bino mpo ete bozanga pamela kati na bosantu
liboso ya Nzambe mpe Tata na biso, na mokolo oyo
Yesu, Nkolo na biso, akoya elongo na basantu na Ye
nyonso! Amen!

4 Bandeko, mpo na oyo etali makambo mosusu,
tolakisaki bino ndenge nini bosengeli kotambola
mpo na kosepelisa Nzambe, mpe yango nde bozali
kosala. Kasi sik'oyo, tozali kosenga na bino mpe
kotinda bino na makasi, kati na Nkolo Yesu, ete
bokoba kosalaka bongo koleka. 2 Pamba te boyebi
mitindo oyo topesaki bino na Kombo ya Nkolo Yesu.
3 Nzambe alingi ete bozalaka bule tango nyonso:
bokimaka pite; 4 moko na moko kati na bino asengeli
koyeba kobatela nzoto na ye kati na bosantu mpe
lokumu, 5 asengeli koboya kozala mowumbu ya
baposa ya nzoto lokola Bapagano oyo bayebi Nzambe
te, 6 asengeli mpe te kokosa to kosala ndeko na ye
mabe kati na makambo oyo etali bonzoto, pamba te
Nkolo akopesa etumbu na bato nyonso oyo basalaka
mabe ya lolenge wana, ndenge toyebisaki mpe
tokebisaki bino liboso. 7 Nzambe abengaki biso
te mpo ete tozala bato ya mbindo, kasi mpo ete
tobika bomoi na biso na lolenge ya bule. 8 Boye
moto oyo atosaka mitindo yango te atiolaka moto te
kasi atiolaka nde Nzambe oyo apesaki bino Molimo
Mosantu na Ye. 9 Mpo na oyo etali bolingo kati na
bino, ezali lisusu na tina te ya kokomela bino, pamba
te Ye moko Nzambe ateyaki bino kolingana bino
na bino. 10 Ezali mpe bolingo yango nde bosengeli
kotalisa epai ya bandeko nyonso kati na Masedwane
mobimba. Mpe bandeko, tozali kosenga na bino ete
bokoba kosalaka bongo koleka, 11 ete bolukaka
kobika bomoi na bino kati na kimia; mpe tika ete moto
nyonso atalaka makambo na ye moko mpe aliaka
na motoki na ye moko, ndenge kaka toyebisaki bino
yango, 12 mpo ete, mokolo na mokolo, Bapagano
bamemia bino, mpe mpo ete bobika te bomoi na bino
na sima ya mokongo ya moto. 13 Bandeko, toboyi
bozanga boyebi na tina na bato oyo bakufa, mpo ete
bozala na mawa te lokola bamosusu oyo bazangi
elikya. 14 Pamba te ndenge tondimaka ete Yesu
akufaki mpe asekwaki, ndenge mpe tondimaka ete
Nzambe akomema, na nzela ya Yesu mpe elongo na

Ye, bato oyo bakufa kati na Ye. **15** Kolanda liloba na
Nkolo, tala makambo oyo tozali koyebisa bino: biso
ba-oyo tokotikala na bomoi kino na tango oyo Nkolo
akoya, tokokende te liboso ya bato oyo bakufa; **16**
pamba te tango kaka mitindo ekopesama na nzela ya
koganga ya mokonzi ya ba-anjelu mpe ya kelelo ya
Nzambe, Ye moko Nkolo akokita wuta na Lola mpe
bato oyo basila kokufa kati na Klisto bakosekwa bato
ya liboso. **17** Sima na yango, biso bato oyo tokozala
na bomoi na tango yango tokomemama elongo na
bango kati na mapata mpo na kokutana na Nkolo, na
likolo; mpe na bongo, tokozala elongo na Nkolo libela
na libela. **18** Yango wana, bolendisanaka na maloba
oyo.

5 Mpe mpo na oyo etali tango to mokolo, bandeko,
tomoni ete ezali na tina te ya kokomela bino, **2**
pamba te boyebi malamu ete mokolo ya Nkolo ekoya
ndenge moyibi ayaka kati na butu. **3** Tango bato
bakokoma koloba: « Tozali sik'oyo na kimia, mpe tozali
lisusu na mitungisi te, » ekozala na tango wana nde
libebi ekokweyela bango na mbalakata, lokola pasi
ya mwasi oyo azali kobota, mpe bakokoka kokima
te. **4** Kasi bino bandeko, bozali kati na molili te mpo
ete mokolo yango ekanga bino na mbalakata lokola
moyibi. **5** Pamba te bino nyonso bozali bana ya pole
mpe bana ya moyi. Tozali bato ya butu te to bato ya
molili te. **6** Yango wana tolalaka pongi te lokola bato
mosusu, kasi tosenzelaka mpe tomibatelaka malamu.
7 Pamba te bato oyo balalaka pongi balalaka na
butu, mpe ba-oyo balangwaka masanga balangwaka
na butu. **8** Kasi lokola tozali bato ya moyi, tika ete
tosenzela malamu, tolata kondima mpe bolingo lokola
ebombelo ya tolo, mpe tolata elikya ya lobiko lokola
ekoti ya ebende. **9** Pamba te Nzambe abongisa
biso te mpo na kanda na Ye, kasi mpo ete tozwa
lobiko na nzela ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, **10** oyo
akufelaki biso mpo ete, ezala soki tozali na bomoi
to tokufi, tozala na bomoi elongo na Ye. **11** Yango
wana, bolendisanaka mpe bosunganaka bino na bino,
ndenge mpe kaka bozali kosala yango. **12** Bandeko,
tosengi na bino ete bondimaka bato oyo basalaka
mosala makasi kati na bino, oyo bamitungisaka mpo
na bino kati na Nkolo mpe bapesaka bino makebisi.
13 Bomemiaka bango makasi kati na bolingo mpo na
mosala na bango. Bobikaka na kimia kati na bino. **14**
Bandeko, tozali kolendisa bino: bopesaka bagoyigoyi
mpe bato ya mobulu makebisi, bolendisaka ba-oyo
basili kobungisa mpiko na bango, bosungaka ba-oyo
bazangi makasi, boyikanaka mpiko. **15** Bosenzela
ete moko te azongisa mabe na mabe, kasi bolukaka
tango nyonso kosalanaka bolamu kati na bino mpe
kosalaka bato nyonso bolamu. **16** Bozalaka na esengo
tango nyonso; **17** bosambelaka na kolemba te; **18**
bozongisaka matondi kati na makambo nyonso,
pamba te yango nde mokano ya Nzambe mpo na
bino kati na Yesu-Klisto. **19** Bopekisaka te mosala ya
Molimo Mosantu, **20** botiolaka masakoli te **21** kasi
bomekaka nyonso na mozindo mpe bosimba oyo
ezali malamu. **22** Boboyaka mabe ya lolenge nyonso.
23 Tika ete Ye moko Nzambe ya kimia abulisa bino
na mobimba na bino! Tika ete mobimba na bino,
molimo, elimo mpe nzoto ebatelama malamu na
lolenge ete ezanga pamela na mokolo oyo Yesu-
Klisto, Nkolo na biso, akoya. **24** Ye oyo azali kobenga
bino azali sembo, mpe Ye nde akokokisa yango. **25**
Bandeko, bobondelaka mpo na biso. **26** Bopesaka
bandeko nyonso mbote na nzela ya beze ya bule. **27**
Nasengi na bino, na Kombo ya Nkolo, ete botangelaka
bandeko nyonso mokanda oyo. **28** Tika ete ngolu ya
Yesu-Klisto, Nkolo na biso, ezala na bino!

2 Batesalonika

1 Polo, Silasi mpe Timote; Epai ya Lingomba ya
bandeko ya Tesalonika, oyo ezali kati na Nzambe,
Tata na biso, mpe kati na Nkolo Yesu-Klisto: **2** Tika ete
ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na Nzambe,
Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto! **3** Bandeko,
tosengeli tango nyonso kozongisaka matondi epai ya
Nzambe mpo na bino. Solo, ezali malamu mpo na
biso kosalaka bongo, pamba te kondima na bino ezali
se kokola mpe bolingo oyo moko na moko kati na
bino azali na yango mpo na moninga na ye ezali mpe
kokola. **4** Mpe kati na Mangomba ya Nzambe, tozali
komikumisa na tina na molende mpe kondima na bino
kati na minyoko nyonso mpe kati na pasi oyo bozali
komona. **5** Makambo oyo nyonso ezali kolakisa na
polele ete Nzambe atalaka makambo na bosembo,
mpe ete alingi kozwa bino lokola bato oyo babongi
mpo na Bokonzi ya Nzambe, oyo bozali komonela
pasi. **6** Solo, Nzambe azali sembo: akozongisa pasi
lokola etumbu epai ya banyokoli na bino; **7** mpe
akopesa bopemi epai na biso mpe epai na bino oyo
bozali komona pasi, tango Nkolo Yesu akomimonisa
wuta na Likolo, elongo na ba-anjelu na Ye ya nguya,
8 mpe kati na moto mpo na kopesa etumbu epai ya
bato oyo bayebi Nzambe te mpe batosaka te Sango
Malamu ya Yesu, Nkolo na biso. **9** Bakozwa etumbu
ya libebi ya seko na seko, mosika ya bozalisami ya
Nkolo mpe ya nguya ya nkembo na Ye **(aiōnios g166)**
10 tango akoya na mokolo wana mpo na kopesamela
nkembo kati na basantu na Ye, mpe lokumu kati na
bandimi na Ye. Bino mpe bokozala elongo na bango,
pamba te bondimaki mateya oyo toteyaki bino. **11**
Yango wana tobondelaka tango nyonso Nzambe na
biso mpo na bino, mpo ete akomisa bino bato oyo
babongi na bomoi oyo abengaki bino mpo na yango;
mpe mpo ete, na nzela ya nguya na Ye, akokisa
posa na bino ya kosala bolamu to makambo nyonso
oyo kondima na bino ezali kotinda bino kosala. **12**
Tosambelaka bongo mpo ete Kombo ya Yesu, Nkolo
na biso, epesamela nkembo kati na bino, mpe bino
bozwa lokumu kati na Ye kolanda ngolu ya Nzambe
na biso mpe ya Nkolo Yesu-Klisto.

2 Bandeko, mpo na oyo etali boyei ya Yesu-Klisto,
Nkolo na biso, mpe bosangani na biso epai na Ye,
tozali kosenga na bino boye: **2** bopesaka na mobulu
nzela te ya kokota na pete kati na makanisi na bino
to tika ete mitema na bino etungisamaka te likolo na
emoniseli, liloba to mokanda oyo bato bakoki koloba
na tina na yango ete ewuti epai na biso mpe ezali
koloba ete mokolo ya Nkolo esili kokoma. **3** Tika ete
moko te akosa bino; pamba te liboso ete mokolo yango
ekoma, bato basengeli nanu kobwaka kondima, mpe
motomboki oyo abongisami mpo na libebi asengeli
nanu komonana. **4** Motomboki yango akotelemela
makambo nyonso ya Nzambe mpe akomitombola na
likolo ya nyonso oyo bato babengaka Nzambe to na
likolo ya oyo bato bagumbamelaka, kino kokende
kovanda kati na Tempelo ya Nzambe mpe komibenga
Nzambe. **5** Boni, bobosani ete nazalaki koyebisa bino
makambo yango tango nazalaki elongo na bino? **6**
Nzokande boyebi sik'oyo nini ezali kokanga ye nzela
mpo ete amonisama te na tango na ye. **7** Pamba te
nguya ya botomboki, oyo ebombama esili kobanda
kosala; kasi esengeli ete Ye oyo, kino sik'oyo, azali
kokanga ye nzela ya komimonisa alongwa **8** mpo ete
motomboki amonisama, ye oyo Nkolo Yesu akoboma
na nzela ya Liloba kowuta na monoko na Ye mpe
akobebisa tango akoya na nzela ya nkembo ya boyei
na Ye. **9** Motomboki yango akoya na nguya ya Satana
mpe akosala bikamwa ya lolenge nyonso, bilembo,
misala minene ya lokuta **10** mpe lolenge nyonso ya
mabe, mpo na kokosa bato oyo bazali kokende na
libebi, pamba te bayambaki te bolingo ya bosolo oyo
esengeli kobikisa bango. **11** Yango wana Nzambe
atindeli bango molimo ya libunga mpo ete bandima
makambo ya lokuta, **12** mpe mpo ete bato nyonso oyo
baboyaki kondimela solo kasi basepelaki na mabe
bazwa etumbu. **13** Kasi biso bandeko balingami ya
Nkolo, tosengeli tango nyonso kozongisaka matondi
epai ya Nzambe mpo na bino oyo Nkolo alingaka,
pamba te Nzambe asila kopona bino wuta na ebandeli
mpo ete bozwa lobiko, na nzela ya libulisi ya Molimo
mpe ya kondima kati na solo. **14** Na nzela ya Sango
Malamu oyo toteyaki bino, Nzambe abengaki bino
mpo ete bozwa lobiko mpe nkembo ya Nkolo na biso,
Yesu-Klisto. **15** Yango wana bandeko, botelema ngwi
mpe bobatela malamu malakisi oyo toteyaki bino,
ezala na nzela ya maloba to na nzela ya mokanda.
16 Tika ete Ye moko Yesu-Klisto, Nkolo na biso, mpe
Nzambe, Tata na biso, oyo alingaki biso mpe apesaki
biso, na ngolu na Ye, malendisi ya seko mpe elikya
ya malamu, **(aiōnios g166)** **17** balendisa mitema na bino

mpe bapesa bino makasi ya kosala bolamu kati na
misala mpe maloba nyonso!

3 Bandeko, bobondelaka mpo na biso na tina na
makambo mosusu, mpo ete Liloba na Nkolo
epanzana noki mpe epesamela lokumu ndenge
ezalaki kozwa lokumu epai na bino. **2** Bobondelaka
mpe mpo ete Nzambe akangola biso wuta na maboko
ya bato mabe mpe ya batomboki, pamba te bato
nyonso bazali na kondima te. **3** Kasi Nkolo azali
sembo, akopesa bino makasi mpe akobatela bino
liboso ya Satana. **4** Tondimisami kati na Nkolo ete
bozali kosala mpe bokokoba kosala makambo nyonso
oyo tozali kotinda bino. **5** Tika ete Nkolo akamba
mitema na bino kino na bolingo ya Nzambe mpe na
molende ya Klisto! **6** Bandeko, totindi bino na Kombo
ya Nkolo Yesu-Klisto ete bokima ndeko nyonso oyo
atambolaka na bomoi ya mobulu mpe alingaka te
kotambola kolanda malakisi oyo bozwaki kowuta na
biso. **7** Pamba te boyebi bino moko ndenge nini
bosengeli kolanda ndakisa na biso. Tango tozalaki
elongo na bino, tozalaki bagoyigoyi te **8** mpe toliaki
epai ya moto moko te bilei ya ofele; kasi tozalaki,
butu mpe moyi, kosala mosala ya makasi mpe ya
pasi, mpo ete topesa mokumba na biso epai ya moto
moko te kati na bino. **9** Nzokande elingi koloba te ete
tozangaki makoki mpo na lisungi ya ndenge wana,
kasi tosalaki bongo mpo ete tokoma ndakisa mpo na
bino. **10** Pamba te, ezala tango tozalaki elongo na
bino, topesaki bino mobeko oyo: « Tika ete moto oyo
aboyi kosala mosala alia mpe te! » **11** Tozali koyoka
ete mingi kati na bino bazali bagoyigoyi mpe bazali
kotambola na bomoi ya mobulu, bazali kosala eloko
moko te, kasi bazali kaka kokota na makambo ya
bato mosusu. **12** Tozali kokomela bato ya lolenge
wana malako mpe kosenga na bango, na Kombo
ya Nkolo Yesu-Klisto, ete basala mosala na kimia
mpe balia bilei oyo bakozwa na motoki na bango
moko. **13** Kasi mpo na bino bandeko, bolemba te
kosala bolamu. **14** Soki moto aboyi kotosa mitindo
oyo topesi bino kati na mokanda oyo, bokebisa bato
nyonso na tina na ye mpe bosangana na ye lisusu te
mpo ete ayoka soni. **15** Bozwa ye lokola monguna te,
kasi bopamela ye lokola ndeko. **16** Tika ete Ye moko
Nkolo na kimia apesaka bino kimia tango nyonso
mpe na lolenge nyonso! Tika ete Nkolo azala elongo
na bino nyonso! **17** Ngai Polo, nakomi mbote oyo
na nzela ya loboko na ngai moko; yango nde ezali
elembo kati na mikanda na ngai nyonso. Nakomaka
nde bongo. **18** Tika ete ngolu ya Yesu-Klisto, Nkolo
na biso, ezala na bino nyonso!

1 Timote

1 Polo, ntoma ya Yesu-Klisto kolanda mokano ya
Nzambe Mobikisi na biso mpe ntoma ya Yesu-
Klisto, elikya na biso; **2** Epai ya Timote, mwana na
ngai ya bolingo kati na kondima: Tika ete ngolu,
mawa mpe kimia epesamela yo kowuta na Nzambe
Tata mpe na Yesu-Klisto, Nkolo na biso! **3** Ndenge
nasengaki na yo tango nazalaki na Masedwane,
tikala awa kati na Efeso mpo ete opesa bato mosusu
mitindo ete batika koteya mateya ya lokuta **4** to
bakangama te na masapo ya pamba-pamba mpe
na botangi milongo ya mbotama, oyo ezangi suka.
Makambo ya bongo ebimisaka kaka tembe, na esika
ete esunga mpo ete mosala na Nzambe, oyo toyebi
na nzela ya kondima, ekende liboso. **5** Tina ya mitindo
yango ezali bolingo oyo ewuti na motema ya peto,
na makanisi ya malamu mpe na kondima ya solo. **6**
Bato mosusu basili kobunga mosika ya makambo
yango mpe bamipesi na masolo ezanga tina; **7** balingi
kozala balakisi ya Mobeko, kasi bazali kososola te
makambo oyo bazali koloba mpe oyo bazali kobetela
sete. **8** Toyebi ete mibeko ezalaka malamu soki moto
azali kosalela yango na ndenge oyo ebongi. **9** Toyebi
lisusu ete mibeko esalema te mpo na bato ya malamu
kasi mpo na bato mabe mpe batomboki, mpo na bato
oyo batosaka Nzambe te mpe bato ya masumu, mpo
na bato ya mbindo mpe batioli makambo ya bule,
ba-oyo bakoki ata koboma tata mpe mama, mpo na
babomi ya bato, **10** mpo na bato na pite, mpo na
mibali oyo basangisaka nzoto na mibali, mpo na bato
oyo batekaka baninga na bango bato na bowumbu,
mpo na bakosi, mpo na bato oyo balapaka ndayi ya
lokuta, mpe mpo na bato oyo basalaka makambo oyo
etambolaka nzela moko te na mateya ya solo, **11**
kolanda Sango Malamu oyo napesamelaki mokumba,
Sango Malamu ya nkembo ya Nkolo-Na-Esengo. **12**
Nazali kozongisa matondi epai ya Yesu-Klisto, Nkolo
na biso, oyo apesaki ngai nguya, pamba te amonaki
ete akoki kotiela ngai motema, wana aponaki ngai
mpo na lotomo na Ye, **13** atako liboso nazalaki kofinga
mpe konyokola Ye mpe nazalaki moto na kanza;
kasi ayokelaki ngai mawa, pamba te nazalaki koyeba
te makambo oyo nazalaki kosala mpe nazalaki na
kondima te. **14** Nkolo na biso atondisaki ngai na ngolu
na Ye, elongo na kondima mpe bolingo oyo ezali kati
na Yesu-Klisto. **15** Tala liloba ya solo penza, liloba oyo
ekoki na kondimama mpe koyambama na mobimba
na yango: Yesu-Klisto ayaki kati na mokili mpo na
kobikisa bato ya masumu; mpe kati na bato yango ya
masumu, ngai nde naleki na masumu. **16** Kasi mpo
na tina wana, Nzambe ayokelaki ngai mawa mpo
ete, kati na ngai oyo naleki na masumu, Yesu-Klisto
atalisa motema monene na Ye, oyo ezangi ndelo
lokola ndakisa epai ya bato oyo bakondimela Ye mpo
na kozwa bomoi ya seko. **(aiōnios g166)** **17** Tika ete
lokumu mpe nkembo ezonga epai ya Mokonzi ya
seko, Ye oyo akufaka te, amonanaka te mpe azali
Nzambe se moko mpo na libela na libela! Amen. **(aiōn
g165)** **18** Tala mitindo oyo nazali kopesa na yo Timote,
mwana na ngai, kolanda masakoli oyo elobamaki na
tina na yo: kolanda masakoli yango, bunda etumba
ya malamu, **19** na kobatelaka kondima mpe motema
ya malamu, oyo bato mosusu basili kobwaka kino
kobungisa kondima na bango. **20** Kati na bango,
ezali na Imene mpe Alekizandre, ba-oyo nakabi na
maboko ya Satana mpo ete bayeba ete basengeli te
kofinga Nzambe.

2 Boye liboso na nyonso, nazali kolendisa ete
bosengaka na Nzambe, bosambelaka Ye,
bobondelaka Ye mpo na bato mosusu mpe
bozongiselaka Ye matondi mpo na bato nyonso, **2**
mpo na bakonzi mpe mpo na bakambi nyonso, mpo
ete tokoka kobika bomoi ya boboto, ya kimia, ya
botosi kati na makambo ya Nzambe, mpe bomoi ya
bosantu. **3** Pamba te yango nde ezali malamu mpe
esepelisaka Nzambe Mobikisi na biso, **4** oyo alingi ete
bato nyonso babikisama mpe bayeba solo. **5** Solo,
ezali na Nzambe kaka moko. Ndenge moko mpe
ezali na Moyokanisi kaka moko kati na Nzambe mpe
bato: ezali moto moko, Yesu-Klisto **6** oyo amikabaki
lokola mbeka mpo na kokangola bato nyonso. Yango
nde litatoli oyo epesamaki na tango oyo abongisa. **7**
Ezali mpe mpo na litatoli yango nde Nzambe atiaki
ngai mopanzi sango mpe ntoma, mpo na kolakisa
kondima mpe solo epai ya Bapagano. Nazali kokosa
te, nazali nde koloba solo. **8** Yango wana nalingi ete
mibali basambelaka na bisika nyonso, na kotombola
maboko ya bule, na kanda te mpe na koswana
te. **9** Nalingi mpe ete basi balataka na ndenge oyo
ebongi, oyo ekoki te kobetisa bato mabaku, mpe na
ndenge ya lolendo te; bakangisa suki te mpe balata

te ezala biloko ya wolo, mayaka to bilamba ya talo
makasi, 10 kasi balata nde misala ya malamu, misala
oyo ebongi mpo na basi oyo batatolaka polele ete
bagumbamelaka Nzambe. 11 Na tango ya mateya,
basi basengeli kovanda nye mpe kozala na botosi.
12 Napesi te na mwasi nzela ya koteya to ya kozala
na bokonzi na likolo ya mobali; mwasi asengeli nde
kovanda nye. 13 Solo Nzambe asalaki liboso Adamu,
mpe sima, Eva. 14 Ezali Adamu te moto akosamaki;
ezali mwasi nde akosamaki mpe abukaki mobeko
ya Nzambe, 15 kasi mwasi akobikisama na nzela
ya kobota. Basi bakobikisama soki bakobi kati na
kondima, kati na bolingo mpe kati na bosantu oyo
ezangi lolendo.

3 Tala liloba oyo ezali penza ya solo: Moto nyonso
oyo alingi kozala mokambi kati na Lingomba aponi
mosala ya kitoko. 2 Boye, mokambi ya Lingomba
asengeli kozala: moto azanga pamela, mobali ya
mwasi moko, moto oyo alekisaka ndelo te na ezaleli
na ye, moto oyo ayebi komikanga, moto ya lokumu,
moto oyo ayambaka malamu bapaya kati na ndako na
ye, moto oyo azali na makoki ya koteya, 3 molangwi
masanga te, moto na kanza te, moto na boboto,
moto oyo aswanaka te, moto na lokoso ya mbongo
te, 4 moto oyo akambaka malamu libota na ye
moko, asenzelaka ete bana na ye batosa ye mpe
asalaka bongo na lolenge oyo ebongi na limemia ya
kokoka. 5 Moto oyo ayebi te kokamba malamu libota
na ye akokoka ndenge nini kobatela Lingomba ya
Nzambe? 6 Mokambi ya Lingomba asengeli te kozala
moto oyo abongoli motema sika, noki te akotonda
na lolendo mpe akozwa etumbu lokola Satana. 7
Mokambi ya Lingomba asengeli mpe kozala moto
oyo akenda sango ya malamu kati na bato oyo
bazali bandimi te mpo ete abatela lokumu na ye
mpe akweya te na mitambo ya Satana. 8 Ezali mpe
ndenge moko mpo na badiakona. Basengeli kozala:
bato oyo babongi na limemia, bato ya maloba mibale
te, balangwi masanga te mpe bato oyo balukaka
mbongo te na banzela ya mabe. 9 Basengeli koyeba
kobatela mabombami ya kondima kati na motema
ya peto. 10 Esengeli komeka bango liboso; bongo
soki emonani ete bazangi pamela, wana nde bakoki
kosala lokola badiakona. 11 Ezali mpe ndenge moko
mpo na badiakona ya basi. Basengeli kozala: basi
oyo babongi na limemia, basi oyo batongaka bato te,
basi oyo balekisaka ndelo te na bizaleli na bango
mpe basi ya sembo na makambo nyonso. 12 Diakona
asengeli kozala mobali ya mwasi moko mpe asengeli
kokamba malamu bana na ye mpe ndako na ye. 13
Pamba te badiakona oyo basalaka mosala na bango
malamu bazwaka esika ya lokumu mpe bakomaka
na elikya makasi kati na kondima na bango epai na
Yesu-Klisto. 14 Atako nazali na elikya ya kokutana na
yo kala mingi te, kasi nakomeli yo kaka malako oyo 15
mpo ete, soki nawumeli mpo na koya, oyeba ndenge
nini bato basengeli kotambola kati na Ndako ya
Nzambe, oyo ezali Lingomba ya Nzambe na bomoi,
likonzi mpe moboko ya bosolo. 16 Tala makambo
oyo tondimaka elongo: Mabombami ya kosambela
Nzambe na lolenge ya solo ezali minene. Klisto
amonanaki na nzoto ya bomoto, Molimo Mosantu
atatolaki ete azali sembo, ba-anjelu bamonaki Ye,
bato ya bikolo ya bapaya bateyamaki na tina na Ye,
bato bandimelaki Ye kati na mokili mobimba, mpe
amemamaki kati na nkembo.

4 Molimo alobi polele ete, na tango ya suka, ebele
bakosundola kondima, pamba te bakolanda milimo
ya lokuta mpe mateya oyo ewuti na milimo mabe. 2
Ezali bato ya bilongi mibale nde bakobanda kokosa
bango na nzela ya mateya, pamba te mitema ya bato
yango ya bilongi mibale ebeba lokola nde bazikisa
yango na ebende ya moto. 3 Bakopekisa libala mpe
bakopesa na bato mitindo ete balia biloko mosusu te;
nzokande Nzambe akela nyonso mpo ete bandimi oyo
bayebi solo basungama na yango na kozongiselaka
Ye matondi. 4 Solo, nyonso oyo Nzambe akela ezali
malamu, eloko moko te ezali ya kobwaka soki kaka
tokozongiselaka Ye matondi tango tozwi yango, 5
pamba te ebulisamaka na nzela ya Liloba na Nzambe
mpe libondeli. 6 Soki oteyi makambo oyo epai ya
bandeko, okozala mosali malamu ya Yesu-Klisto,
mosali oyo alendisami na maloba ya kondima mpe na
malakisi ya kitoko oyo olandi na bosembo. 7 Boye,
boya masolo ya bozoba, oyo etiolaka Nzambe; boya
mpe bilobaloba ya mibange basi. Mipesa nde na
botosi kati makambo ya Nzambe; 8 pamba te masano
ya nzoto ezali na tina mpo na ndambo ya makambo,
kasi botosi kati na makambo ya Nzambe ezali na
tina mpo na nyonso, pamba te ezali na elaka ya
bomoi mpo na tango oyo mpe mpo na tango oyo ezali
koya. 9 Yango nde liloba ya solo, liloba oyo ekoki

na kondimama mpe koyambama na mobimba na
yango. 10 Tala mpo na nini tosalaka mpe tobundaka
makasi: ezali mpo ete tosili kotia elikya na biso kati na
Nzambe na bomoi oyo azali Mobikisi ya bato nyonso
mpe mingi-mingi ya bandimi na Ye. 11 Teya makambo
yango mpe tinda bato kosalela yango. 12 Kopesa na
moto moko te nzela ya kotiola bolenge na yo, kasi
zala ndakisa mpo na bandimi na nzela ya maloba,
bizaleli, bolingo, kondima mpe bopeto. 13 Kino tango
nakoya, zala na molende ya kotanga Makomi, ya
koteya mpe ya kopesa malakisi. 14 Kozwa na pamba
te likabo oyo Nzambe apesaki yo na nzela ya lisakoli,
tango lisanga ya bakambi ya Lingomba batielaki yo
maboko. 15 Zwa makambo yango na motuya mpe
mipesa na yango mpo ete bato nyonso bamona ete
ozali kokende liboso. 16 Misenzela malamu, sala
keba na mateya na yo, mpe tikala ngwi kati na yango.
Soki osali bongo, okomibikisa mpe okobikisa bato
oyo bakoyoka yo.

5 Kogangela mobange te, kasi lendisa ye lokola
nde azali tata na yo. Lendisa bilenge mibali lokola
bandeko, 2 bamama mibange lokola bamama, bilenge
basi lokola bandeko basi, na motema peto. 3 Sunga
malamu basi oyo bakufisa mibali, oyo bazali penza
kokelela. 4 Soki mwasi akufisa mobali azali na bana
to bakoko, bana to bakoko yango basengeli, liboso
na nyonso, koyekola kotalisa botosi na bango kati na
makambo ya Nzambe na nzela ya kosunga libota na
bango mpe kozongisa bolamu epai ya baboti mpe
bakoko na bango, pamba te kosala bongo esepelisaka
Nzambe. 5 Mwasi akufisa mobali, oyo atikala penza
ye moko mpe azali kokelela atiaka elikya na ye kati
na Nzambe mpe asambelaka butu mpe moyi mpo
na kosenga lisungi epai ya Nzambe. 6 Kasi mwasi
akufisa mobali, oyo amipesaka na bisengo azali ya
kokufa atako azali na bomoi. 7 Pesa bango malako
yango mpo ete batambola na bomoi ezanga pamela.
8 Moto nyonso oyo asungaka bandeko na ye te, mingi-
mingi bato ya libota na ye, asili kobwaka kondima mpe
azali moto mabe koleka ata moto oyo azali mondimi
te. 9 Mpo ete mwasi atangama na molongo ya basi
bakufisa mibali, oyo Lingomba azali na mokumba ya
kosunga, asengeli kozala na mibu tuku motoba ya
mbotama to koleka, kozala mwasi ya makangu te,
10 kozala mwasi oyo akenda sango mpo na misala
na ye ya malamu: abokolaki bana na ye malamu,
azalaki koyamba malamu bapaya kati na ndako na
ye, kosukola makolo ya basantu, kosunga bato na
mawa mpe komipesa na misala nyonso ya malamu.
11 Kasi kotanga te bilenge basi bakufisa mibali na
molongo ya basi bakufisa mibali; pamba te soki posa
na bango ya nzoto elamuki mpe epengwisi bango na
miso ya Klisto, bakoluka lisusu kobala, 12 mpe, likolo
na yango, bakomema ngambo mpo ete balongisi
te ekateli na bango ya liboso. 13 Mpe tina mosusu
oyo okotanga bango te na molongo ya basi bakufisa
mibali ezali ete bakokoma bagoyigoyi mpe bakokoma
koyengayenga na bandako ya bato mosusu. Na
bongo, bakokoma bagoyigoyi kaka te, kasi mpe bato
na bilobaloba, bato na songisongi mpe bato oyo
balobaka makambo oyo basengeli kutu koloba te. 14
Yango wana nazali kopesa toli epai ya bilenge basi
bakufisa mibali ete babala na bango lisusu, babota
bana, bakamba bandako na bango malamu, mpo ete
bapesa na banguna nzela te ya kotonga biso. 15
Likambo ya pasi ezali ete mingi kati na bango basili
kobunga nzela mpo na kolanda Satana. 16 Soki,
kati na Lingomba, ezali na mwasi mondimi oyo, kati
na libota na ye, azali na basi bakufisa mibali, tika
ete asunga bango; mpe tika ete Lingomba emema
mokumba na bango te mpo ete ekoka kosunga
basi bakufisa mibali, oyo basengeli penza na lisungi
mpo ete bakelela. 17 Bakambi oyo batambolisaka
malamu misala ya Lingomba basengeli kozwa lifuti
mbala mibale, mingi-mingi ba-oyo basalaka mosala
ya kopanza Sango malamu mpe ya koteya. 18 Pamba
te Makomi elobi: « Osengeli te kokanga monoko ya
ngombe oyo ezali konika bambuma, » mpe « mosali
asengeli na lifuti na ye. » 19 Kondimaka te maloba
ya moto oyo ayei ye moko kofunda mokambi ya
Lingomba epai na yo; okondima ye kaka soki ayei
elongo na bato mibale to misato lokola batatoli mpo
na kolendisa bosolo ya likambo yango. 20 Na miso ya
bato nyonso, pamelaka bakambi oyo basali masumu
mpo ete bato mosusu bakoma na botosi. 21 Liboso
ya Nzambe, ya Yesu-Klisto mpe ya ba-anjelu oyo
baponama, napesi yo mokumba ya kobatela mitindo
oyo na kozanga kopona bilongi. 22 Kotiela moto
maboko noki te mpe kosanganaka te na masumu
ya bato mosusu. Mibatela peto. 23 Okomelaka mayi
kaka te, kasi melaka mpe mwa masanga ya vino mpo
ete esunga yo mpo na pasi na yo ya libumu mpe mpo
na bokono oyo ozwaka mbala na mbala. 24 Ezali na

bato oyo masumu na bango emonanaka polele liboso
ete basambisa bango, kasi masumu ya bamosusu
emonanaka sima na tango. 25 Ezali mpe ndenge
moko mpo na misala malamu: emonanaka polele.
Kasi misala oyo ekomonana polele te ekotikala ya
kobombama te mpo na libela.

6 Bato nyonso oyo bazali bawumbu basengeli kotala
bankolo na bango lokola bato oyo babongi na
limemia makasi, mpo ete Kombo ya Nzambe mpe
malakisi na biso efingama te. 2 Bawumbu oyo bankolo
na bango bazali bandimi basengeli te kozanga
kotosa bankolo na bango, atako bazali bandeko
mpe balingami na bango kati na Klisto; nzokande,
basengeli kutu kosalela bankolo na bango malamu
koleka, pamba te bankolo, oyo bazali kozwa bolamu
kowuta na mosala ya bawumbu, bazali motuya epai
na bango bawumbu lokola bandeko balingami. Yango
nde malakisi oyo osengeli kopesa mpe kosenga na
bato ete batosa yango. 3 Soki moto apesi malakisi
mosusu mpe aboyi kokangama na maloba ya solo ya
Yesu-Klisto, Nkolo na biso, elongo na malakisi oyo
ekoki na botosi kati na makambo ya Nzambe, 4 azali
moto na lolendo, ayebi eloko te, azali kobela bokono
ya kotia tembe mpe ya koswana na tina na maloba
oyo ebotaka zuwa, koswana, kofingana, kokaniselana
mabe 5 mpe tembe oyo esilaka te kati na bato oyo
mayele na bango ebeba, oyo bayebaka lisusu solo te
mpe bakanisaka ete kozala sembo epai na Nzambe
ezali nzela ya kozwa bomengo. 6 Solo, kozala sembo
epai na Nzambe ezali nzela monene ya kozwa
bomengo soki kaka oyebi kosepela na oyo ozali na
yango. 7 Pamba te, toyaki maboko pamba kati na
mokili, mpe tokozonga maboko pamba. 8 Mpe lokola
tokozalaka na bilei mpe na bilamba, tokosepelaka na
yango. 9 Bato oyo balingaka kokoma na bomengo
bakweyaka kati na komekama mpe bakangamaka na
mitambo ya baposa mingi ya bozoba mpe ya mabe,
oyo ememaka bango na libebi mpe na kufa. 10 Pamba
te lokoso ya mbongo ezali mosisa ya mabe nyonso.
Mpo na lokoso ya mbongo, bato mingi babungisaki
kondima na bango mpe bamipesaki minyoko ebele.
11 Kasi yo, moto na Nzambe, kima makambo nyonso
wana; luka nde bosembo, botosi kati na makambo ya
Nzambe, kondima, bolingo, molende mpe boboto. 12
Bunda etumba ya malamu ya kondima, zwa bomoi
ya seko, pamba te Nzambe abengaki yo mpo oyeba
yango tango otatolaki malamu kondima na yo liboso
ya batatoli ebele. (aiōnios g166) 13 Tala makambo oyo
nazali kotinda yo, liboso ya Nzambe oyo apesaka
bomoi epai na bikelamu nyonso, mpe liboso ya Yesu-
Klisto oyo atatolaki malamu bosolo liboso ya Ponse
Pilato: 14 Batela mobeko oyo, kokakola yango ata
moke te, mpe sala ete bamona yo na pamela ata
moko te, kino Yesu-Klisto, Nkolo na biso, akoya 15
na tango oyo ekatama na Ye oyo azali Nkolo-Na-
Esengo, Nkolo se moko na nguya nyonso, Mokonzi
ya bakonzi, Nkolo ya bankolo, 16 Ye oyo azali se
moko oyo akufaka te, avandaka kati na pole oyo
moto ata moko te akoki kopusana pene na yango,
Ye oyo moto ata moko te atikala komona, mpe oyo
moto moko te akoki komona. Tika ete lokumu mpe
nguya ezala ya Ye mpo na libela! Amen! (aiōnios
g166) 17 Pesa mitindo epai ya bazwi kati na mokili
oyo ete bazala na lolendo te mpe batia elikya te
na bomengo, pamba te bomengo ekoki kosila; kasi
tika ete batia elikya na bango kati na Nzambe oyo
apesaka biso biloko nyonso, na bofuluki, mpo ete
tosepela na yango. (aiōn g165) 18 Pesa bango mitindo
ete basalaka bolamu, batonda na misala malamu,
bazala na motema ya kokaba mpe bakabelaka bato.
19 Ezali na nzela wana nde bakomibombela bomengo
lokola moboko ya makasi mpo na mikolo oyo ezali
koya, mpo ete bakoka kozwa bomoi ya solo. 20
Timote, batela malamu nyonso oyo Nzambe apesa
yo. Kima bilobaloba ya bato oyo bafingaka Nzambe,
mpe makanisi ya oyo babengaka « Boyebi » na
kozanga koyeba, pamba te etongaka kondima te. 21
Bato mingi babungisaki kondima na bango mpo ete
bakangamaki na boyebi yango. Tika ete ngolu ezala
elongo na bino nyonso!

2 Timote

1 Ngai Polo, ntoma ya Yesu-Klisto, kolanda mokano
ya Nzambe, mpo na kosakola bomoi oyo Nzambe
alaka kati na Yesu-Klisto; **2** Epai ya Timote, mwana
na ngai ya bolingo: Tika ete ngolu, boboto mpe kimia
epesamela yo kowuta na Nzambe Tata mpe na Yesu-
Klisto, Nkolo na biso! **3** Nazali kozongisa matondi
epai ya Nzambe oyo nasalelaka na motema peto
ndenge bakoko na ngai bazalaki kosala, pamba te
tango nyonso, ezala butu to moyi, nabosanaka yo te
na mabondeli na ngai. **4** Tango nakanisaka mpinzoli
na yo, nakomaka na posa makasi ya komona yo mpo
ete natondisama na esengo. **5** Nakanisaka bosolo ya
kondima na yo, oyo Loyisi, koko na yo ya mwasi, mpe
Enise, mama na yo, bazalaki na yango, kondima oyo
nandimisami solo ete ezali mpe kati na yo. **6** Yango
wana nazali kolendisa yo ete olamusa lisusu likabo
oyo Nzambe apesaki yo tango natiaki yo maboko. **7**
Pamba te Molimo oyo Nzambe apesa biso akomisaka
biso te bato ya kobanga-banga, kasi apesaka biso
makasi, bolingo mpe mayele. **8** Boye, koyoka soni
te mpo na kotatola na tina na Nkolo na biso to mpe
na tina na ngai oyo nakangami na boloko mpo na
Ye, kasi mona pasi elongo na ngai mpo na Sango
Malamu kolanda makasi oyo Nzambe azali kopesa
yo, **9** pamba te abikisaki biso mpe abengaki biso mpo
ete totambola na bomoi ya bule. Mpe soki asalaki
bongo, ezali te mpo na misala na biso, kasi ezali
nde mpo na mabongisi mpe ngolu na Ye moko kaka,
ngolu oyo apesaki biso kati na Yesu-Klisto liboso
ya ebandeli ya tango. **(aiōnios g166)** **10** Nzokande
ngolu yango emonani sik'oyo na nzela ya koya ya
Yesu-Klisto, Mobikisi na biso, oyo asilisaki nguya
ya kufa mpe atalisaki bosolo ya bomoi ya seko na
nzela ya Sango Malamu. **11** Ezali mpo na Sango
Malamu yango nde Nzambe atiaki ngai moteyi, ntoma
mpe molakisi. **12** Ezali mpe mpo na Sango Malamu
yango nde nazali komona pasi oyo. Kasi atako bongo,
nazali koyoka soni te, pamba te nayebi nani oyo ngai
nandimela, mpe nazali na elikya ete azali na makoki
ya kobatela nyonso oyo apesa ngai, kino na mokolo
wana. **13** Kamata lokola ndakisa, mateya ya sembo
oyo nateyaki yo mpe salela yango kolanda kondima
mpe bolingo oyo tozali na yango kati na Yesu-Klisto.
14 Batela yango malamu lokola bomengo, na lisungi
ya Molimo Mosantu oyo avandaka kati na biso. **15**
Oyebi malamu ete bato nyonso oyo bazali kati na
mokili ya Azia bakimaki ngai; kati na bango, tozali
na Fijele mpe Erimojene. **16** Tika ete Nkolo atalisa
ngolu na Ye epai ya libota ya Onezifore, pamba te
abondisaki ngai mbala mingi mpe ayokaki soni te
mpo na minyololo na ngai. **17** Kutu tango akomaki
na Rome, asalaki nyonso mpo na koluka ngai kino
amonaki ngai. **18** Tika ete, na mokolo wana, Nkolo
atalisa ngolu na Ye epai ya Onezifore! Oyebi lisusu
malamu ndenge nini asungaki ngai kati na Efeso.

2 Mwana na ngai, zala makasi kati na ngolu oyo
ezali kati na Yesu-Klisto. **2** Makambo oyo oyokaki
epai na ngai liboso ya batatoli ebele, teya yango na
bato ya sembo oyo bazali na makoki ya koteya yango
lisusu na bato mosusu. **3** Mona pasi elongo na ngai
lokola soda ya mpiko ya Yesu-Klisto. **4** Moto oyo
akoti na mosala ya soda amipesaka te na makambo
ya bato oyo bazali basoda te mpo na kosepelisa
mokonzi na ye ya mampinga. **5** Ezali mpe ndenge
moko mpo na moto oyo azali kosala lisano ya kokima
mbangu: akoki te kozwa motole soki akimi mbangu
te kolanda mibeko ya lisano. **6** Moloni elanga oyo
asalaka makasi asengeli kozala moto ya liboso mpo
na kobuka bambuma. **7** Kanisaka malamu na tina
na makambo oyo nazali koloba, mpe Nkolo akopesa
yo makoki ya kososola yango nyonso. **8** Kanisaka
Yesu-Klisto, mokitani ya Davidi, oyo asekwaki kati
na bakufi, kolanda Sango Malamu oyo nateyaka. **9**
Ezali mpe mpo na Sango Malamu yango nde nazali
komona pasi kino bakanga ngai minyololo lokola
mobomi, kasi bakangi Liloba na Nzambe minyololo
te. **10** Yango wana nazali koyikela makambo nyonso
mpiko mpo na bolamu ya bato oyo Nzambe apona,
mpo ete bango mpe bazwa lobiko oyo ezali kati na
Yesu-Klisto, elongo na nkembo ya seko. **(aiōnios g166)**
11 Maloba oyo ezali ya solo: Soki tokufi elongo na
Ye, tokozala mpe na bomoi elongo na Ye. **12** Soki
toyiki mpiko, tokokonza mpe elongo na Ye. Kasi soki
towangani Ye, Ye mpe akowangana biso; **13** soki
tozangi kondima, Ye azalaka kaka Moyengebene,
pamba te akoki komiwangana te. **14** Yango nde
makambo oyo osengeli koloba mbala na mbala epai
ya bato, na kopesa bango mitindo liboso ya Nzambe
ete batika koswana na tina na maloba; ezali na tina
moko te, soki kaka te komema bato oyo bayokaka

yango na libebi. 15 Sala makasi ete omimonisa liboso
ya Nzambe lokola moto ya kokoka, lokola mosali oyo
ayokelaka mosala na ye soni te, pamba te ateyaka na
bosembo Liloba ya solo. 16 Kima masolo oyo ezanga
tina mpe efingaka Nzambe, pamba te ememaka bato
oyo bamipesaka na yango mosika na Nzambe. 17
Mateya na bango eliaka nzoto lokola pota oyo ezali
na tofina. Kati na bango, tozali na Imene mpe Filete
18 oyo basila kotika nzela ya solo. Bazali koloba ete
lisekwa esili kosalema mpe bazali kokweyisa kondima
ya bandimi mosusu. 19 Nzokande moboko makasi
oyo Nzambe asila kotia ezali kaka ngwi; batobola
makomi oyo na likolo na yango lokola kashe: « Nkolo
ayebi bato na Ye, » mpe « Moto nyonso oyo atatolaka
Kombo ya Nkolo asengeli koboya mabe. » 20 Kati
na ndako ya monene, ezalaka kaka te na basani ya
wolo mpe ya palata, kasi ezalaka mpe na basani oyo
basala na nzete to na mabele. Basani ya wolo mpe
ya palata ezalaka mpo na koyamba bato ya lokumu,
kasi basani ya nzete mpe ya mabele ezalaka mpo na
misala ya bongo na bongo. 21 Soki moto amibateli
peto na makambo nyonso oyo nawuti koloba, akozala
lokola sani oyo babongisi mpo na koyamba bato ya
lokumu, akozala bule, moto na tina mpo na Nkolo
mpe moto oyo babongisi mpo na misala nyonso ya
malamu. 22 Kima baposa mabe ya bolenge mpe luka
bosembo, kondima, bolingo mpe kimia elongo na bato
oyo babelelaka Nkolo na motema ya peto. 23 Kima
masolo ya tembe ya bozoba mpe ezanga tina, pamba
te oyebi malamu ete esukaka kaka na koswana.
24 Mpe ezali malamu te mpo na mosali ya Nkolo
kozala moto oyo aswanaka na bato, kasi asengeli
nde kozala moto ya boboto epai ya bato nyonso,
moto oyo azali na makoki ya kopesa malakisi, ya
kokanga motema 25 mpe ya koteya na boboto bato
oyo babendanaka na ye; asengeli kozala na elikya
ete Nzambe akosalela bango ngolu ya kobongola
mitema mpo ete bayeba solo. 26 Bongo bakozongela
mayele na bango ya malamu mpe bakolongwa na
motambo ya Satana oyo akanga bango na boloko
mpo ete basala kaka mokano na ye.

3 Kasi yeba malamu ete mikolo ya suka ekozala
mikolo ya pasi: 2 bato bakokoma na lokoso
ya mbongo, bakokoma miyimi, lolendo, lofundu;
bakokoma kofinga Nzambe, kozanga botosi epai ya
baboti na bango, koboya kozongisa matondi, kozanga
limemia mpo na biloko ya bule, 3 kozanga bolingo,
kozanga mawa, kokosela baninga makambo, kozanga
makoki ya komikanga, bato na kanza, banguna ya
bolamu, 4 bateki baninga, bato ya mitema mikuse,
bato na komitombola, bato balinga bisengo na esika
ya kolinga Nzambe; 5 bakobanda komilakisa lokola
nde bazali na botosi kati na makambo ya Nzambe,
nzokande bawanganaka nguya na yango. Kima
bato ya lolenge wana! 6 Bamosusu kati na bango
bakotaka na bandako ya bato mpe bakosaka basi ya
pete oyo batonda na masumu mpe bamitikaka na
lolenge nyonso ya baposa ya nzoto, 7 oyo balukaka
tango nyonso koyekola kasi bakokaka ata moke
te koyeba solo. 8 Ndenge Janesi mpe Jambresi
batelemelaki Moyize, ndenge wana mpe bato wana
batelemelaka solo. Bazali bato oyo makanisi na bango
esila kobeba mpe kondima na bango esila kokufa.
9 Kasi bakokende mosika te, pamba te bozoba na
bango ekomonana na miso ya bato nyonso, ndenge
ezalaki mpo na mibali wana mibale. 10 Nzokande
yo oyebi nyonso na tina na mateya na ngai, bizaleli,
makanisi, kondima, kokanga motema, bolingo, mpiko,
11 minyoko mpe pasi na ngai; oyebi makambo nyonso
oyo ekomelaki ngai na Antioshe, na Ikoniomi mpe
na Listre. Solo, nanyokwamaki makasi, kasi Nkolo
akangolaki ngai wuta na nyonso. 12 Solo, bato nyonso
oyo balingi kotambola na botosi kati na Yesu-Klisto
bakonyokolama. 13 Kasi bato mabe mpe ba-oyo
bakosaka baninga bakozala kozinda kati na mabe,
kokosa bato mosusu, mpe bango moko bakokosa
bango. 14 Kasi yo, kangama kaka na makambo oyo
oyekolaki mpe ondimaki, pamba te oyebi epai ya nani
oyekolaki yango; 15 mpe wuta bomwana na yo, oyebi
Makomi ya bule oyo ezali na makoki ya kopesa yo
bwanya oyo ememaka na lobiko na nzela ya kondima
kati na Yesu-Klisto. 16 Makomi nyonso ekomama na
nguya ya Nzambe mpe ezali na tina mpo na koteya,
kopamela, kozongisa na nzela mpe kolakisa bato
kotambola kolanda bosembo, 17 mpo ete moto na
Nzambe azala ya kokoka mpe ya kobongisama mpo
na kosala misala nyonso ya malamu.

4 Yango wana, liboso ya Nzambe mpe ya Yesu-Klisto
oyo akosambisa bato ya bomoi mpe bakufi, mpe
na makanisi ya kolengela koya na Ye mpe ya Bokonzi
na Ye, nazali kopesa yo mitindo oyo: 2 teya Liloba,
betela yango sete na tango ya malamu to te, zongisa

na nzela, pamela mpe lendisa na nzela ya mateya na
yo mpe na kokanga motema. **3** Pamba te na mikolo
ekoya, bato bakolinga lisusu te koyoka mateya ya
solo, kasi bakomilukela bango moko, kolanda baposa
na bango, bateyi oyo bakoyebisa bango makambo
oyo matoyi na bango esepelaka koyoka; **4** bakoboya
koyoka mateya ya solo mpe bakomipesa makasi
na koyoka masapo. **5** Kasi yo, zala na ekenge na
makambo nyonso, yikela pasi mpiko, sala mosala ya
mopanzi Sango Malamu, kokisa malamu lotomo na
yo. **6** Pamba te nakomi pene ya kokaba bomoi na
ngai lokola mbeka ya masanga mpo na Nzambe, mpe
tango na ngai ya kotika mokili oyo ekoki. **7** Nabundi
etumba na ngai malamu, nakomi na suka ya lisano
na ngai ya kokima mbangu, nabateli kondima. **8**
Sik'oyo, Nzambe abombeli ngai motole ya bosembo,
oyo Nkolo, Mosambisi ya sembo, akopesa ngai na
mokolo wana: akopesa yango na ngai kaka te, kasi
mpe na bato nyonso oyo balingaka boyei na Ye. **9**
Sala makasi ete oya noki epai na ngai. **10** Pamba
te Demasi asundolaki ngai: alingaki mokili oyo mpe
akendeki na Tesalonika; Kresasi akendeki na Galatia,
mpe Tito akendeki na Dalimatia. **(aiōn g165)** **11** Kaka
Luka nde azali elongo na ngai. Kamata Malako, mpe
boya elongo na ye, pamba te azali na tina mingi
epai na ngai mpo na lotomo. **12** Natindaki Tishike
na Efeso. **13** Tango okoya, memela ngai kazaka
oyo natikaki na Troasi epai ya Karipisi; memela ngai
mpe babuku na ngai, mingi-mingi babuku oyo basala
na poso ya banyama. **14** Alekizandre, monyangwisi
bibende, asalaki ngai mabe mingi. Nkolo akofuta
ye kolanda misala na ye. **15** Yo mpe sala keba
liboso na ye, pamba te atelemelaki makasi mateya
na biso. **16** Tango nasambaki mpo na mbala ya
liboso, moto ata moko te azalaki wana mpo na
kosunga ngai; bango nyonso basundolaki ngai. Tika
ete Nzambe atangela bango yango te! **17** Ezali Nkolo
nde atelemaki pembeni na ngai mpe apesaki ngai
nguya mpo ete, na nzela na ngai, mateya eteyama na
mobimba na yango nyonso, mpe mpo ete Bapagano
bayoka yango. Mpe akangolaki ngai wuta na monoko
ya nkosi. **18** Nayebi solo ete Nkolo akokoba kokangola
ngai wuta na misala nyonso ya mabe mpe akobikisa
ngai mpo na Bokonzi na Ye ya Likolo. Tika ete
nkembo ezonga epai na Ye mpo na libela na libela!
Amen. **(aiōn g165)** **19** Pesa mbote na Prisika, na Akilasi
mpe na libota ya Onezifore. **20** Erasite atikalaki na
Kolinto, mpe natikaki Trofime azali kobela na Mile.
21 Sala makasi ete okoma awa liboso ete tango ya
malili makasi ebanda. Ebilisi, Pidesi, Linisi, Klodia
mpe bandeko nyonso bapesi yo mbote. **22** Tika ete
Nkolo azala elongo na molimo na yo! Tika ete ngolu
ezala na bino nyonso!

Tito

1 Ngai Polo, mowumbu ya Nzambe mpe ntoma
ya Yesu-Klisto, mpo na kolendisa kondima ya
baponami ya Nzambe mpe boyebi ya bosolo oyo
ememaka na botosi kati na makambo ya Nzambe,
2 mpo ete bazala na elikya ya bomoi ya seko oyo
Nzambe, Ye oyo akosaka te, alakaki biso wuta kala,
liboso ya ebandeli ya tango, (aiōnios g166) 3 mpe
atalisi sik'oyo polele na nzela ya Liloba na Ye, oyo
napesamelaki mokumba ya kosakola, kolanda etinda
ya Nzambe, Mobikisi na biso, na tango oyo Ye
akata; 4 epai ya Tito, mwana na ngai ya solo kati
na kondima moko oyo tozali kokabola elongo na ye:
Tika ete ngolu mpe kimia epesamela yo kowuta na
Nzambe Tata mpe na Yesu-Klisto, Mobikisi na biso!
5 Natikaki yo kati na Kreti mpo ete osilisa kobongisa
makambo oyo etikalaki mpe opona bakambi ya
Lingomba kati na engumba moko na moko, ndenge
natindaki yo. 6 Mokambi ya Lingomba asengeli
kozala moto azanga pamela, mobali ya mwasi moko,
moboti ya malamu; mpe bana na ye basengeli kozala
bandimi, bana ya mobulu te mpe ya kilikili te. 7
Lokola motambolisi misala ya Nzambe, mokambi
ya Lingomba asengeli kozala moto azanga pamela.
Yango wana, asengeli kozala moto na lolendo te,
moto na kanda te, molangwi masanga te, moto na
kanza te, moto na lokoso ya mbongo te. 8 Asengeli
nde kozala moto oyo ayambaka bato malamu kati
na ndako na ye, alingaka makambo ya malamu,
azalaka na ekenge; asengeli kozala moto ya bule,
moto ya sembo, moto oyo ayebi komikanga, 9 moto
oyo akangama makasi na Liloba ya solo, ndenge
kaka bateyaki ye yango. Na bongo, akoki kolendisa
bato mosusu na nzela ya malakisi ya peto mpe
kosukisa tembe ya bato oyo bandimaka te. 10 Bato
mingi baboyi kotosa solo, bazali koteya makambo
ezanga tina mpe ya lokuta, mingi-mingi kati na bato
oyo bakatama ngenga. 11 Osengeli kosukisa bango,
pamba te bazali kobebisa mabota ebele na nzela ya
malakisi oyo esengeli kutu te, mpo na kaka kozwa
mbongo ya soni. 12 Moto moko ya Kreti, oyo bango
moko bato ya Kreti bazwaka lokola mosakoli, alobaki:
« Bato ya Kreti bazalaka bakosi, bazalaka banyama
mabe, bato na lokoso mpe bagoyigoyi. » 13 Litatoli
oyo ezali penza ya solo. Yango wana, pamela bango
makasi mpo ete bazala na kondima ya peto 14 mpe
balanda te masapo ya Bayuda to mibeko ya bato oyo
baboyi solo. 15 Mpo na bato oyo bazali peto, nyonso
ezalaka peto; kasi mpo na bato oyo bazali mbindo
mpe bazangi kondima, eloko moko te ezalaka peto,
pamba te mayele mpe mitema na bango ezali mbindo.
16 Balobaka ete bayebi Nzambe, kasi bawanganaka
Ye na nzela ya misala na bango, pamba te bazali
nkele, batomboki mpe bazangi makoki ya kosala ata
likambo moko ya malamu.

2 Kasi yo, teya makambo oyo ekoki na malakisi ya
peto. 2 Teya na batata mibange ete balekisaka
ndelo te na bizaleli na bango, bazala bato oyo bakoki
na lokumu, bato na mayele, bato na kondima ya
solo, bato na bolingo, mpe bato na molende. 3
Teya mpe bamama mibange ete bazala na bizaleli
oyo ekoki na bato oyo bamibulisa mpo na Nzambe:
basengeli te kotongaka bato mpe kozala bawumbu
ya masanga; basengeli nde komipesa na koteyaka
makambo ya malamu, 4 mpo ete balakisa na bilenge
basi kolinga mibali na bango mpe bana na bango, 5
komibatela malamu, kotambola na bomoi ya peto,
komipesa na misala kati na bandako na bango,
kozala basi ya boboto mpe ya botosi liboso ya mibali
na bango, mpo ete Liloba na Nzambe efingama
te. 6 Lendisa mpe bilenge mibali ete bamibatelaka
malamu. 7 Na makambo nyonso, zala ndakisa na
nzela ya misala malamu; mpe na mateya na yo, lakisa
bosembo, longola maseki, 8 salela maloba ya kimia
mpe ezanga pamela, mpo ete bato oyo batelemelaka
yo bayoka soni mpe bazanga mabe ya koloba na tina
na biso. 9 Teya bawumbu ete batosaka bankolo na
bango na makambo nyonso, basalaka makasi mpo
na kosepelisa bango, babendanaka na bango te 10
mpe bayibaka te. Kasi teya bango ete bamilakisaka
tango nyonso lokola bato oyo bankolo na bango
bakoki kotiela mitema, mpo ete bakomisa malakisi
ya Nzambe Mobikisi na biso elengi. 11 Pamba te
ngolu ya Nzambe emonisami lokola etima ya lobiko
mpo na bato nyonso. 12 Elakisaka biso kotika mabe,
kokabwana na baposa ya makambo ya mokili, kobika
tango oyo na bwanya, na bosembo mpe na botosi
kati na makambo ya Nzambe, (aiōn g165) 13 wana
tozali kozela kokokisama ya elikya oyo epambolama:
komonisama ya nkembo ya Yesu-Klisto, Nzambe
monene mpe Mobikisi na biso, oyo 14 amikabaki Ye

moko mpo na biso, mpo ete akangola biso na mabe
nyonso mpe apetola biso mpo na Ye moko lokola bato
na Ye, oyo batondi na posa makasi ya kosala misala
ya malamu. 15 Yango nde makambo oyo osengeli
koteya. Lendisa mpe pamela na bokonzi nyonso.
Kopesa na moto moko te nzela ya kotiola yo.

3 Yebisa bango lisusu ete basengeli kotosa bakambi
mpe bakonzi, koselingwa mpo na misala nyonso
ya malamu, 2 komipekisa kotiola bato, kozala bato
na kimia, na boboto mpe na bolingo epai ya bato
nyonso. 3 Pamba te biso mpe, na kala, tozalaki kosala
makambo lokola bazoba, lokola bato bazanga botosi
na miso ya Nzambe, lokola bato babunga nzela,
lokola bawumbu ya lolenge nyonso ya baposa mpe
ya bisengo. Na bomoi na biso, tozalaki kobika bomoi
ya kosalaka mabe na bato mpe ya bilulela. Bato
bayinaki biso, mpe tozalaki koyinana biso na biso.
4 Kasi tango Nzambe Mobikisi na biso amonisaki
boboto mpe bolingo na Ye mpo na bato, 5 abikisaki
biso. Asalaki bongo mpo na bosembo na biso te, kasi
mpo na mawa na Ye na nzela ya Molimo Mosantu oyo
akomisaki biso bato ya sika na mokolo ya mbotama
na biso ya mibale. 6 Nzambe asopelaki biso Molimo
Mosantu na bofuluki penza na nzela ya Yesu-Klisto,
Mobikisi na biso, 7 mpo ete, wana akomisi biso bato
ya sembo na nzela ya ngolu na Ye, tokoma bakitani
ya libula kolanda elikya ya bomoi ya seko. (aiōnios
g166) 8 Makambo oyo nawuti koloba ezali penza ya
solo; mpe nalingi ete obetelaka yango sete makasi,
mpo ete bato oyo bandimeli Nzambe bamipesa
mobimba mpo na kosala misala ya malamu. Yango
nde makambo oyo ezali penza malamu mpe na tina
mpo na bato. 9 Kasi kima tembe ya bozoba, masolo
ya milongo ya mbotama, koswana mpe bitumba na
tina na mibeko: ezali na litomba te mpe ezali na tina
te. 10 Soki, kati na Lingomba, ezali na moto oyo
amemaka bokabwani, kebisa ye, mbala moko, mpe
kebisa ye mbala ya mibale. Soki aboyi kaka koyoka,
bimisa ye libanda ya Lingomba; 11 pamba te osengeli
koyeba ete moto ya ndenge wana abunga nzela, azali
kosala masumu; mpe na ndenge wana, amikateli ye
moko etumbu. 12 Tango kaka nakotindela yo Artemasi
to Tishike, sala nyonso mpo ete oya epai na ngai, na
Nikopolisi, pamba te nazwaki mokano ya kolekisa
kuna eleko ya malili makasi. 13 Sala nyonso oyo
okoki kosala mpo na kosunga mobembo ya Zenasi,
molakisi ya Mobeko, mpe Apolosi mpo ete bazanga
eloko moko te na nzela. 14 Bandeko na biso mpe
basengeli koyekola komipesa na misala ya malamu,
mpo na kosunga bosenga nyonso mpe kobika bomoi
oyo ekobotaka bambuma. 15 Bato nyonso oyo bazali
elongo na ngai batindeli yo mbote. Pesa mbote na
bato oyo balingaka biso kati na kondima. Tika ete
ngolu ya Nzambe ezala na biso nyonso!

Filemo

1 Ngai Polo, mokangami na boloko mpo na Yesu-
Klisto, mpe Timote, ndeko na biso; Epai ya Filemo,
molingami na biso mpe moninga ya mosala; 2 epai
ya Apia, ndeko na biso ya mwasi; epai ya Arshipe,
moninga na biso ya etumba; mpe epai ya Lingomba
oyo esanganaka na ndako ya Filemo: 3 Tika ete
ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na Nzambe,
Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto! 4 Tango
nyonso nasambelaka, natangaka kombo na yo mpe
nazongisaka matondi epai ya Nzambe na ngai, 5
pamba te nazali koyoka sango ya bolingo na yo
mpo na basantu nyonso, mpe ya kondima na yo kati
na Nkolo Yesu. 6 Nabondelaka ete kondima oyo
ezali kosangisa biso emonisama na misala, mpo ete
ososola malamu bolamu nyonso oyo tozali na yango
kati na Klisto. 7 Ndeko na ngai, bolingo na yo mpo na
basantu ezali penza kopesa ngai esengo mingi mpe
kolendisa ngai, pamba te okitisaki bango mitema. 8
Yango wana, atako, kati na Klisto, nazali na makoki ya
kotinda yo kosala likambo songolo to pakala, 9 kasi
nasepeli kosenga na yo na kombo ya bolingo, ngai
Polo, mobange mpe sik'oyo mokangami na boloko
mpo na Yesu-Klisto; 10 nasepeli kosenga na yo na
tina na Onezime oyo azali mwana na ngai kati na
Klisto, pamba te nakomaki tata na ye ya molimo awa,
kati na boloko. 11 Na kala, azalaki na tina ata moko
te na miso na yo, kasi sik'oyo akomi na tina mingi na
miso na yo mpe na miso na ngai. 12 Nazali kozongisa
ye epai na yo, pamba te azali penza motema na
ngai. 13 Nalingaki ete atikala elongo na ngai awa,
na boloko epai wapi nazali mpo na Sango Malamu,
mpo ete asalisa ngai na esika na yo. 14 Nzokande
nakokaki te kosala yango, pamba te nazwaki ndingisa
na yo te, mpo ete bolamu oyo okosala ezala oyo
ewuti na motema na yo moko, kasi na kotindika te.
15 Tango mosusu, mwa tango moke oyo bozalaki ya
kokabwana na Onezime ezalaki mpo ete ozwa ye
mpo na libela, (aiōnios g166) 16 lokola mowumbu lisusu
te kasi koleka kutu ata mowumbu, lokola ndeko ya
bolingo. Azali na litomba mingi mpo na ngai, kasi
azali mpe na litomba mingi lisusu koleka mpo na
yo, lokola moto mpe lokola ndeko kati na Nkolo. 17
Soki ya solo ozwaka ngai lokola ndeko na yo kati
na kondima, yamba ye lokola nde oyambi ngai. 18
Soki asalaki yo mabe to mpe azali na niongo na yo,
tanga yango na moto na ngai. 19 Ezali loboko na
ngai moko Polo nde ezali kokoma makambo oyo:
ngai moko nakofuta yo niongo yango. Nazali mpe na
posa te ya kokanisela yo ete yo mpe ozali na niongo
na ngai: niongo yango ezali nde bomoi na yo. 20
Ndeko na ngai, mpo na bolingo ya Nkolo, salela ngai
bolamu wana; kitisa ngai motema lokola ndeko na yo
kati na Klisto. 21 Nakomeli yo na elikya ete okosala
makambo oyo nasengi yo, mpe nayebi ete okosala
kutu koleka. 22 Nasengi na yo lisusu ete obongisela
ngai esika ya kolala, pamba te nazali na elikya ete
Nzambe akozongisa ngai epai na bino lokola eyano
na mabondeli na bino. 23 Epafrasi, moninga na ngai
ya boloko kati na Yesu-Klisto, atindeli yo mbote.
24 Ndenge moko mpe Malako, Arisitarke, Demasi
mpe Luka, baninga na ngai ya mosala, bango mpe
batindeli yo mbote. 25 Tika ete ngolu ya Yesu-Klisto,
Nkolo na biso, ezala elongo na molimo na yo!

Ba-Ebre

1 Na tango ya kala, Nzambe azalaki koloba, mbala
mingi mpe na lolenge ebele, epai ya bakoko na
biso, na nzela ya basakoli. **2** Kasi sik'oyo, na mikolo
oyo ezali ya suka, Nzambe azali koloba na biso
na nzela ya Mwana na Ye, oyo Ye moko Nzambe
akomisaki Mokitani ya biloko nyonso. Ezali mpe na
nzela na Ye nde Nzambe asalaki mokili. **(aiōn g165)**
3 Mwana yango amonisaka kongenga ya nkembo
ya Nzambe, azali elilingi oyo etalisaka mobimba
ya Nzambe mpe asimbi biloko nyonso na nguya
ya Liloba na Ye. Sima na Ye kopetola masumu ya
bato, avandi kati na Likolo, na ngambo ya loboko
ya mobali ya Nzambe-Na-Nguya-Nyonso, **4** mpe
azwi esika ya lokumu penza koleka ba-anjelu mpo
ete azwi Kombo oyo eleki bakombo ya ba-anjelu. **5**
Epai ya anjelu nini penza Nzambe aloba: « Ozali
mwana na ngai; na mokolo ya lelo, nakomi Tata na
yo? » To mpe: « Ngai nakozala Tata mpo na ye,
mpe ye akozala mwana mpo na Ngai? » **6** Mpe
lisusu, tango Nzambe atindaki Mwana na Ye ya
liboso kati na mokili, epai ya nani aloba: « Tika ete
ba-anjelu nyonso ya Nzambe bagumbamelaka Yo?
» **7** Nzokande, tala makambo oyo Nzambe aloba
na tina na ba-anjelu: « Akomisaka ba-anjelu na Ye
mipepe, mpe basali na Ye, ndemo ya moto. » **8**
Mpe tala makambo oyo aloba na tina na Mwana:
« Oh Nzambe, Kiti ya Bokonzi na Yo ekowumela
seko na seko, lingenda ya bokonzi na Yo ezali mpo
na bosembo. **(aiōn g165)** **9** Olingaka bosembo mpe
oyinaka mabe; yango wana, oh Nzambe, Nzambe
na Yo apakoli Yo mafuta ya esengo, asepeli na Yo
koleka baninga na Yo! » **10** Kaka na tina na mwana,
alobaki lisusu: « Na ebandeli, oh Nkolo, Yo nde otiaki
miboko ya mokili, mpe maboko na Yo nde esalaki
Likolo. **11** Nyonso wana ekobeba, ekonzuluka lokola
elamba; kasi Yo, okotikala seko na seko. **12** Okolinga
yango lokola kazaka, mpe bakolongola yango lokola
elamba mpo na kotia elamba mosusu. Kasi Yo, ozali
ndenge moko, mibu na Yo ekotikala kosuka te! »
13 Mpe lisusu, epai ya anjelu nini Nzambe aloba: «
Vanda na ngambo ya loboko na Ngai ya mobali kino
nakomisa banguna na yo enyatelo makolo na yo?
» **14** Nzokande, ba-anjelu nyonso bazali milimo oyo
esalaka mpo na Nzambe, mpe Nzambe atindaka
bango kokokisa lotomo na bango mpo na bolamu ya
bato oyo bakozwa lobiko.

2 Yango wana, tosengeli kozwa lisusu na motuya
makasi mateya oyo toyokaki mpo ete tobunga te.
2 Pamba te soki sango oyo epesamaki, na tango ya
kala, na nzela ya ba-anjelu, ezalaki na motuya makasi
na ndenge ete bato oyo batiolaki yango mpe batosaki
yango te bazwaki etumbu oyo ekokaki mpo na bango,
3 ndenge nini biso tozanga kozwa etumbu soki tozwi
na pamba lobiko ya boye? Solo, Ye moko Nkolo nde
asakolaki liboso na tina na lobiko yango; bongo na
sima, bato oyo bayokaki sango yango batalisaki biso
bosolo na yango. **4** Nzambe mpe azalaki kokokisa
bosolo ya litatoli na bango na nzela ya bilembo ya
kokamwa, na nzela ya misala minene, ya bikamwa
ya ndenge na ndenge mpe ya makabo ya Molimo
Mosantu, oyo azalaki kopesa bango kolanda mokano
na Ye. **5** Nzambe atiaki te mokili oyo ezali koya,
mokili oyo tozali kolobela, na se ya bokonzi ya ba-
anjelu. **6** Nzokande, ezali na moko oyo atatolaki boye
kati na Makomi: « Moto azali nini mpo ete okanisa
ye? Mwana na moto azali nani mpo ete obatela ye?
7 Okitisaki ye na se ya ba-anjelu mpo na mwa tango
moke, kasi olatisaki ye motole ya nkembo mpe ya
lokumu, **8** mpe otiaki biloko nyonso na se ya matambe
na ye. » Awa Nzambe atiaki nyonso na se ya bokonzi
na ye, atikaki ata eloko moko te oyo ezangaki kozala
na se ya bokonzi na ye. Nzokande, ezali solo ete,
kino sik'oyo, tomoni nanu te ete nyonso ezali na se
ya bokonzi na ye. **9** Kasi tala makambo oyo tozali
komona: Yesu oyo akitisamaki na se ya ba-anjelu
mpo na mwa tango moke, alati sik'oyo motole ya
nkembo mpe ya lokumu mpo ete andimaki pasi oyo
ememaki Ye kino na kufa. Na bongo, na ngolu ya
Nzambe, Yesu akufaki nde mpo na bato nyonso. **10**
Emonanaki malamu ete, mpo na komema bana ebele
na nkembo, Nzambe oyo akela biloko nyonso mpe
azali Nkolo na yango akomisa ya kokoka na nzela
ya pasi, mokonzi oyo asengelaki komema bango na
lobiko. **11** Pamba te Mobulisi ya basumuki mpe bato
oyo babulisami bazali kaka na Tata moko. Yango
wana Yesu azalaki na soni te ya kobenga bango
bandeko na Ye, **12** tango alobaki: « Nakotatola Kombo
na Yo epai ya bandeko na Ngai, nakokumisa Yo na
banzembo kati na mayangani. » **13** Yesu alobaki
lisusu: « Nakotia elikya na Ngai kati na Ye; » Mpe

lisusu: « Ngai oyo, Ngai elongo na bana oyo Nzambe
apesa Ngai. » 14 Boye, lokola bana yango bazali
na nzoto mpe makila, Ye mpe asanganaki elongo
na bomoto na bango mpo ete, na nzela ya kufa na
Ye, asilisa nguya ya Satana oyo azalaki kosimba
nguya ya kufa, 15 mpe akangola bato nyonso oyo,
bomoi na bango mobimba, bakomaki bawumbu likolo
na kobanga kufa. 16 Pamba te ezali penza ya solo
ete Yesu ayaki te mpo na kosunga ba-anjelu, kasi
mpo na kosunga nde bakitani ya Abrayami. 17 Yango
wana asengelaki kozala ndenge moko na bandeko
na Ye na makambo nyonso mpo ete akoma Mokonzi
ya Banganga-Nzambe, oyo atonda na boboto, mpe
oyo bakoki kotiela motema na makambo oyo etali
boyokani ya moto elongo na Nzambe, mpe mpo ete
akoka kosala mosala ya bolimbisi masumu ya bato.
18 Pamba te, lokola Ye moko amonaki pasi tango
amekamaki, akoki mpe kosunga bato oyo bazali
komekama.

3 Yango wana, bandeko basantu, bino oyo Nzambe
abenga mpo na kozwa bomengo ya Likolo, botalela
kaka Yesu oyo biso tozali kondima lokola Ntoma
mpe Mokonzi ya Banganga-Nzambe. 2 Solo, azali
sembo na miso ya Nzambe oyo aponaki Ye, ndenge
Moyize azalaki sembo kati na Ndako mobimba ya
Nzambe. 3 Yesu amonanaki ete akoki mpo na kozwa
lokumu monene koleka Moyize; ndenge moko mpe
motongi ndako azali na lokumu monene koleka ndako
yango moko. 4 Pamba te, ezali na ndako moko te
oyo ezangi motongi; nzokande Nzambe azali motongi
ya biloko nyonso. 5 Moyize azalaki sembo lokola
mosali kati na Ndako mobimba ya Nzambe, mpo na
kotatola na tina na makambo oyo Nzambe akoloba na
mikolo oyo ezalaki kolanda. 6 Kasi Klisto azali sembo
lokola Mwana, Mokonzi ya Ndako ya Nzambe. Mpe
biso, tozali Ndako na Ye, soki kaka tozali kobatela
makasi kino na suka, kondima mpe lokumu oyo elikya
epesaka biso. 7 Yango wana, kolanda ndenge Molimo
Mosantu alobi: « Lelo, soki boyoki mongongo na
Ye, 8 boyeisa mitema na bino mabanga te, ndenge
bosalaki tango botombokelaki Nzambe, na mokolo
ya komekama kati na esobe 9 epai wapi batata na
bino bamekaki ngai mpe balukaki kotala mozindo ya
motema na ngai atako bamonaki misala na ngai 10
mibu tuku minei. Yango wana, natombokelaki bato
ya ekeke wana mpe nalobaki: ‹ Mitema na bango
ezali kobeba tango nyonso, mpe bayebaki banzela
na ngai te. › 11 Boye, kati na kanda na ngai, nakataki
seleka: ‹ Bakotikala kokota te kati na bopemi na ngai!
› » 12 Bandeko na ngai, bosala keba ete moto moko
te kati na bino azala na motema mabe mpe azanga
kondima kino kokabwana na Nzambe na bomoi; 13
kasi bolendisanaka bino na bino mokolo na mokolo,
na tango nyonso oyo bakoki nanu koloba « lelo, »
mpo ete moko te kati na bino akosama na masumu
mpe akoma motema libanga. 14 Pamba te tozali solo
lisanga na Klisto soki tosimbi makasi, kino na suka,
elikya oyo tozwaki wuta na ebandeli, 15 kolanda
ndenge elobama: « Lelo, soki boyoki mongongo na
Ye, boyeisa mitema na bino mabanga te, ndenge
bosalaki tango botombokelaki Nzambe. » 16 Banani
bayokaki mongongo ya Nzambe mpe batombokelaki
Ye? Ezali te bato nyonso oyo Moyize abimisaki na
Ejipito? 17 Asilikelaki banani mibu tuku minei? Ezali
te bato oyo basalaki masumu, oyo bibembe na bango
ekweyaki kati na esobe? 18 Epai ya banani Nzambe
akataki seleka ete bakokota te kati na bopemi na
Ye? Ezali te epai ya bato oyo baboyaki kotosa Ye?
19 Boye, tomoni ete balongaki te kokota mpo ete
bazangaki kondima.

4 Yango wana, lokola elaka ya kokota kati na bopemi
ya Nzambe ezali nanu, tosala keba ete moko kati
na bino akanisa ete azangeli. 2 Pamba te, biso mpe
toyokaki Sango Malamu lokola bango; kasi mateya
oyo bayokaki esungaki bango ata na likambo moko
te mpo ete bato oyo bayokaki yango bayambaki
yango na kondima te. 3 Sik'oyo, biso oyo tondimi,
tozali kokota kati na bopemi yango kolanda ndenge
Nzambe alobaki: « Yango wana, kati na kanda na
ngai, nakataki seleka oyo: ‹ Bakotikala kokota te
kati na bopemi na ngai! › » Nzambe alobaki bongo,
atako misala na Ye emonanaki wuta na tango oyo
akelaki mokili. 4 Pamba te, na esika moko, elobami
boye na tina na mokolo ya sambo: « Boye, na
mokolo ya sambo, Nzambe akataki mosala nyonso
oyo azalaki kosala. » 5 Mpe, kati na eteni oyo esili
koleka, alobi: « Bakotikala kokota te kati na bopemi
na ngai! » 6 Boye, lokola emonani polele ete ezali
nanu na bato oyo basengeli kokota kati na bopemi
yango, mpe ete bato oyo bazalaki bato ya liboso
mpo na koyoka Sango Malamu bakotaki te mpo
ete batosaki Nzambe te, 7 yango wana Nzambe

abongisi lisusu mokolo moko oyo azali kobenga « lelo, » tango alobaki, sima na mikolo, na nzela ya Davidi: « Lelo, soki boyoki mongongo na Ye, boyeisa mitema na bino mabanga te. » 8 Pamba te, soki Jozue alonga penza kopesa bango bopemi, Nzambe alingaki lisusu te koloba na tina na mokolo mosusu. 9 Boye, mpo na bato ya Nzambe, etikali na bopemi moko oyo ezali lokola mokolo ya sambo oyo Nzambe apemaki. 10 Pamba te moto oyo akoti kati na bopemi ya Nzambe apemi na misala na ye, ndenge kaka Nzambe apemaki na misala na Ye. 11 Yango wana, tosala makasi mpo na kokota kati na bopemi yango mpo ete tokweya te kati na bozangi botosi lokola bana ya Isalaele. 12 Pamba te Liloba na Nzambe ezali na bomoi mpe na nguya, ekotaka koleka kutu mopanga oyo ezali na minu na bangambo nyonso mibale, ekomaka kino kokabola elimo mpe molimo, mikuwa mpe mafuta oyo ezalaka kati na mikuwa, mpe esosolaka malamu makanisi mpe mikano ya motema ya moto. 13 Kati na bikelamu nyonso, moko te ezali ya kobombama na miso ya Nzambe: nyonso ezali polele, mpe ezali ya kobombama te na miso ya Ye oyo akosambisa biso. 14 Yango wana, lokola tozali na Mokonzi ya Banganga-Nzambe, oyo akatisa Likolo, Ye Yesu, Mwana na Nzambe, tosimba makasi kondima oyo totatolaka. 15 Pamba te tozali na Mokonzi ya Banganga-Nzambe, oyo akoki kosangana na bapasi na biso; amekamaki kutu na makambo nyonso, ndenge biso mpe tozali komekama, kasi asalaki masumu te. 16 Boye, topusana na elikya nyonso pene ya Kiti ya Bokonzi ya ngolu mpo ete Nzambe ayokela biso mawa mpe tozwa ngolu, oyo ekosunga biso na tango oyo ekoki.

5 Mokonzi nyonso ya Banganga-Nzambe aponamaka kati na bato mpe, lokola mosali ya Nzambe, atiamaka mpo na bolamu ya bato kati na makambo oyo etali boyokani na bango elongo na Nzambe. Mosala na ye ezali: kobonzela Nzambe makabo mpe bambeka mpo na masumu ya bato. 2 Azali na makoki ya kozala na boboto liboso ya bolembu ya bato oyo bazangi boyebi mpe basalaka masumu, pamba te ye moko mpe azali moto na bolembu. 3 Yango wana, likolo ya bolembu yango, asengeli kaka te kobonzaka mbeka mpo na masumu ya bato, kasi asengeli mpe kobonzaka yango mpo na masumu na ye moko. 4 Moto moko te akoki komikomisa mokonzi ya Banganga-Nzambe, kasi ezali Nzambe nde akomisaka moto mokonzi ya Banganga-Nzambe soki mpe kaka abengi ye, ndenge ezalaki mpo na Aron. 5 Ndenge moko mpe mpo na Klisto: amikomisaki te Mokonzi ya Banganga-Nzambe, kasi ezali Nzambe nde alobaki na Ye: « Ozali Mwana na Ngai; na mokolo ya lelo, nakomi Tata na Yo. » 6 Mpe, na esika mosusu kati na Makomi, alobaki: « Ozali Nganga-Nzambe mpo na libela, kolanda molongo ya Melishisedeki. » **(aiōn g165)** 7 Wana Yesu azalaki kati na mokili, na mongongo makasi mpe na mpinzoli, azalaki kosambela mpe kobondela Ye oyo akokaki kobikisa Ye na kufa, mpe Nzambe ayokelaki Ye mpo na botosi na Ye. 8 Atako azalaki Mwana na Nzambe, kasi ayekolaki botosi na nzela ya pasi nyonso oyo amonaki. 9 Mpe tango kaka Nzambe akomisaki Ye ya kokoka, akomaki, mpo na bato nyonso oyo batosaka Ye, Mopesi lobiko ya seko; **(aiōnios g166)** 10 pamba te Nzambe atia Ye Mokonzi ya Banganga-Nzambe, kolanda molongo ya Melishisedeki. 11 Tozali na makambo mingi ya koloba na tina na likambo oyo, kasi ezali pasi mpo na kolimbola yango mpo ete bososolaka lisusu noki te. 12 Bosengelaki wuta kala kokoma balakisi; kasi kino sik'oyo, bozali kaka na posa ete moto ateya bino makambo ya ebandeli ya Liloba na Nzambe. Bokomi kutu na posa ya miliki, kasi ya bilei ya makasi te. 13 Nzokande, moto nyonso oyo atikalaka kaka na miliki azali mwana moke mpe ayebi te liloba oyo eteyaka bosembo. 14 Bilei ya makasi ezali mpo na mikolo, ba-oyo bayebi kokesenisa malamu mpe mabe.

6 Yango wana, tokota na mateya oyo ekoki mpo na mikolo; tolekisa tango te na mateya ya ebandeli na tina na Klisto, mpe tozongela te mateya lokola kobongola motema, kotika misala oyo ememaka na kufa, kondima kati na Nzambe, 2 ndenge nyonso ya kobatisa, kotiela bato maboko, lisekwa ya bakufi, mpe etumbu ya seko. **(aiōnios g166)** 3 Soki Nzambe apesi biso nzela, tokomipesa nde na mateya oyo ekoki mpo na mikolo. 4 Solo, ekoki kosalema te ete bato oyo Nzambe angengisaki na pole na Ye, oyo bamekaki elengi ya likabo ya Lola, oyo basanganaki na Molimo Mosantu, 5 oyo bamekaki elengi ya bolamu ya Liloba na Nzambe, oyo bamekaki nguya ya mokili oyo ezali koya, **(aiōn g165)** 6 ekoki kosalema te ete bateya bango lisusu mateya ya kobongola lisusu

mitema soki bakweyi na masumu, pamba te bazali
lisusu kobaka Mwana na Nzambe na ekulusu, mpo
na bango moko, mpe kosambwisa Ye na miso ya
bato. 7 Tango mabele oyo enokelaka mvula emelaka
mayi mpe ebotaka matiti ya tina mpo na bato oyo
baloneli yango, Nzambe apambolaka yango. 8 Kasi
soki ebimisi basende mpe banzube, ezalaka lisusu na
tina te, ezalaka mosika te ya kolakelama mabe, mpe
esukaka na kozika na moto. 9 Atako tolobi bongo,
balingami na ngai, tondimisami penza na tina na bino
ete tozali kozela lokola libula biloko ya malamu koleka,
biloko oyo ememaka na lobiko. 10 Pamba te Nzambe
azangi bosembo te mpo ete abosana mosala na bino
mpe bolingo nyonso oyo botalisaki mpo na Kombo na
Ye, na ndenge bosungaki mpe bozali kokoba kosunga
basantu. 11 Kasi tolingi ete moto nyonso kati na bino
akoba kolakisa bolingo yango kino na suka mpo ete
makambo oyo bozali kotiela elikya ekokisama solo. 12
Tolingi te ete bokoma bagoyigoyi, kasi bomekola bato
oyo bazwaka, na nzela ya kondima mpe kokanga
motema, biloko oyo Nzambe alaka. 13 Tango Nzambe
apesaki Abrayami elaka, akataki seleka na Kombo
na Ye moko, pamba te ezali na moto moko te oyo
aleki Nzambe mpo ete Ye Nzambe akata seleka na
kombo na ye. 14 Alobaki: « Nakopambola yo solo
mpe nakopesa yo bakitani ebele. » 15 Yango wana,
Abrayami akangaki motema mpe azwaki oyo Nzambe
alakaki ye. 16 Nzokande, bato bakataka seleka na
kombo ya moto oyo aleki bango, mpe seleka ezalaka
ndanga oyo esukisaka tembe nyonso. 17 Yango
wana, Nzambe akataki seleka mpo na kolakisa na
bato oyo bazwaki elaka ete akobongola mokano na
Ye te. 18 Mpo na yango, mpo ete, biso bato oyo
totika nyonso mpo na kosimba elikya ete tokozwa
biloko oyo alakaki biso, tolendisama makasi, Nzambe
asalelaki makambo mibale oyo ebongwanaka te, oyo
kati na yango ekoki kosalema te ete Nzambe akosa.
19 Mpo na biso, elikya yango ezali lokola longo ya
bomoi na biso; epolaka te mpe esimba biso makasi,
ekota kino koleka rido, kati penza na Esika-Oyo-
Eleki-Bule 20 epai wapi Yesu akotaki mpo na biso
lokola moto ya liboso, pamba te akomaki Mokonzi ya
Banganga-Nzambe mpo na libela, kolanda molongo
ya Melishisedeki. **(aiōn g165)**

7 Melishisedeki azalaki mokonzi ya Salemi mpe
Nganga-Nzambe ya Nzambe-Oyo-Aleki-Likolo.
Ezali Melishisedeki nde akendeki kokutana na
Abrayami, wana Abrayami azali kozonga sima na
ye kolonga bakonzi; mpe ezali Melishisedeki nde
apambolaki Abrayami. 2 Abrayami apesaki ye eteni ya
zomi ya biloko nyonso oyo azwaki lokola bomengo ya
bitumba. Kombo ya Melishisedeki elakisi « mokonzi
ya bosembo. » Azali lisusu mokonzi ya Salemi; elingi
koloba: mokonzi ya kimia. 3 Azalaki na tata te, mama
te, bakoko te, mokolo ya mbotama te, mpe mokolo ya
kufa te; azalaki lokola Mwana na Nzambe, mpe azali
Nganga-Nzambe mpo na libela. 4 Botala ndenge nini
Melishisedeki azalaki moto monene mpo ete ezala
Abrayami, koko na biso, apesa ye eteni ya zomi
ya bomengo na ye ya bitumba! 5 Solo, Mibeko ya
Moyize etindaki bana ya Levi, oyo bakomi Banganga-
Nzambe kozwa biteni ya zomi epai ya bandeko na
bango, bato ya Isalaele, oyo bazali mpe bato ya
libota ya Abrayami. 6 Kasi Melishisedeki oyo azalaki
kutu moto ya libota ya Levi te azwaki eteni ya zomi
ya Abrayami, mpe apambolaki moto oyo Nzambe
apesaki bilaka. 7 Nzokande, tembe ezali te ete ezali
moto oyo azali na se nde azwaka lipamboli kowuta
na moto oyo aleki ye. 8 Botala lisusu: na ngambo
moko, ezali bato oyo bakufaka nde bazali kozwa
biteni ya zomi; kasi na ngambo mosusu, kolanda
Makomi, ezali moto na bomoi. 9 Boye, na mokuse,
tokoki koloba ete Levi oyo azwaka biteni ya zomi
afutaki eteni ya zomi epai ya Melishisedeki na nzela
ya Abrayami; 10 pamba te, tango Melishisedeki
akutanaki na Abrayami, Levi azalaki nanu kati na
mokongo ya koko na ye, Abrayami. 11 Boye, soki bato
oyo bazwaki mobeko bakokaki kokoma ya kokoka
na nzela ya bonganga-Nzambe ya Balevi, mpo na
nini kotia Nganga-Nzambe mosusu, kolanda molongo
ya Melishisedeki, kasi kolanda molongo ya Aron te?
12 Nzokande, lokola bonganga-Nzambe ebongwani,
mobeko mpe esengeli kobongwana. 13 Pamba te
makambo yango etali Nganga-Nzambe oyo azali
ya libota ya Levi te, kasi ya libota oyo moto na
yango moko te atikala kosala na etumbelo. 14 Toyebi
malamu ete Nkolo na biso azali ya libota ya Yuda,
mpe Moyize atikalaki koloba eloko moko te na tina na
bonganga-Nzambe ya libota ya Yuda. 15 Likambo
oyo tozali kolobela ekomi lisusu polele koleka awa
Nganga-Nzambe mosusu abimi, Nganga-Nzambe
oyo akokani na Melishisedeki; 16 akomi Nganga-
Nzambe kolanda mibeko ya bomoto te, kasi kolanda

nguya ya bomoi oyo ezali na suka te. 17 Pamba
te, tala litatoli oyo baloba na tina na Ye: « Ozali
Nganga-Nzambe mpo na libela, kolanda molongo
ya Melishisedeki. » (aiōn g165) 18 Boye, Nzambe
alongolaki mobeko ya liboso mpo ete ezalaki makasi
te mpe ezalaki na tina te. 19 Solo, Mibeko ya Moyize
ebongisaki eloko moko te. Kasi elikya ya malamu
koleka epesameli biso, elikya oyo, na nzela na yango,
topusanaka pene ya Nzambe. 20 Makambo wana
nyonso esalemaki na nzela ya seleka oyo Nzambe
akataki. Nzokande, mpo na Balevi, Nzambe akataki
ata seleka te mpo ete bakoma Banganga-Nzambe.
21 Kasi Yesu akomaki Nganga-Nzambe na nzela ya
seleka, tango Nzambe alobaki na Ye: « Nkolo akati
seleka, mpe akobongola mokano na Ye te: ‹ Ozali
Nganga-Nzambe mpo na libela. › » (aiōn g165) 22
Ezali na nzela ya seleka yango nde Yesu akoma
ndanga ya boyokani oyo eleki motuya. 23 Mpe lisusu,
Banganga-Nzambe bazalaki kokitana ebele, pamba
te kufa ezalaki kopekisa bango kosala mosala na
bango libela na libela. 24 Kasi mpo ete Yesu azali
na bomoi seko na seko, Bonganga-Nzambe na Ye
ezali mpo na libela. (aiōn g165) 25 Yango wana azali
na makoki ya kobikisa libela, bato oyo bapusanaka
pene ya Nzambe na nzela na Ye, mpo ete azali tango
nyonso na bomoi mpo na kobondelaka Nzambe na
tina na bango. 26 Boye, Yesu nde azali Mokonzi ya
Banganga-Nzambe, oyo abongi mpo na biso: azali
Bule, asala ata mabe moko te, azali peto, akabwana
na bato ya masumu, mpe Nzambe atombola Ye penza
likolo koleka Likolo, 27 azali na posa te, lokola bakonzi
mosusu ya Banganga-Nzambe, ya kotumbaka mbeka
mokolo na mokolo mpo na masumu na Ye moko
liboso, mpe, na sima, mpo na masumu ya bato,
pamba te atumbaki mbeka yango mpo na masumu
na bango mbala moko mpo na libela tango amikabaki
Ye moko. 28 Bakonzi ya Banganga-Nzambe, oyo
batiami na nzela ya Mibeko ya Moyize, bazali bato
na bolembu; kasi Mokonzi ya Banganga-Nzambe
oyo Nzambe atie na nzela ya maloba ya seleka, oyo
eyaki sima na Mibeko ya Moyize, azali Mwana na Ye
moko, oyo azali ya kokoka mpo na libela. (aiōn g165)

8 Tala likambo oyo eleki motuya kati na makambo
oyo tozali koloba: tozali solo na Mokonzi se
moko ya Banganga-Nzambe, Mokonzi oyo avandi na
ngambo ya loboko ya mobali ya Kiti ya Bokonzi ya
Nzambe kati na Likolo. 2 Kuna na Likolo, asalaka
mosala na Ye kati na Esika ya bule, elingi koloba:
Mongombo ya solo, oyo Ye moko Nkolo atonga, kasi
bato te. 3 Mokonzi nyonso ya Banganga-Nzambe
atiamaka mpo na kobonza makabo mpe bambeka.
Boye Yesu, Mokonzi na biso ya Banganga-Nzambe,
asengeli mpe kozala na eloko ya kobonza lokola likabo
to mbeka. 4 Soki azalaki na mokili, alingaki kozala
ata Nganga-Nzambe te, pamba te ezali kuna na
Banganga-Nzambe oyo babonzaka makabo kolanda
Mobeko, 5 ba-oyo basalaka na Esika ya bule oyo ezali
kaka elilingi mpe elili ya oyo ezali kati na Likolo. Yango
wana, tango Moyize alingaki kotonga Mongombo,
Nzambe akebisaki ye boye: « Tala malamu mpe
sala mosala nyonso kolanda ndakisa oyo natalisi yo
na likolo ya ngomba. » 6 Kasi sik'oyo, Yesu azwi
mosala oyo eleki motuya, pamba te azali Moyokanisi
kati na Boyokani oyo eleki malamu, Boyokani oyo
etongami na likolo ya bilaka ya malamu koleka. 7
Solo, soki boyokani ya liboso ezangaki pamela, tina
ya koluka boyokani ya mibale elingaki kozala te. 8
Nzokande, Nzambe apamelaki penza bato na Ye
tango alobaki: « Na mikolo ekoya, nakosala Boyokani
ya sika elongo na bato ya Isalaele mpe ya Yuda: 9
ekozala ndenge moko te na boyokani oyo nasalaki
elongo na batata na bango tango nasimbaki bango na
loboko mpo na kobimisa bango na Ejipito, pamba te
lokola bakataki boyokani na Ngai, Ngai mpe napesaki
bango mokongo, elobi Nkolo. 10 Kasi tala Boyokani
oyo nakosala elongo na bato ya Isalaele, sima na
mikolo wana, elobi Nkolo: ‹ Nakotia mibeko na Ngai
kati na makanisi na bango, nakokoma yango kati na
mitema na bango, nakozala Nzambe na bango, mpe
bango bakozala bato na Ngai. 11 Moko te akoteya
lisusu moninga to ndeko na ye na koloba: Yeba Nkolo!
Pamba te bango nyonso bakoyeba Ngai, kobanda na
mwana moke kino na mokolo, 12 nakolimbisa mabe
na bango mpe nakokanisa lisusu masumu na bango
te. › » 13 Awa Nkolo abengi Boyokani oyo « Boyokani
ya sika, » elingi koloba ete akomisi oyo ya liboso
boyokani ya kala; nzokande eloko oyo ekomi ya kala
mpe enuni ekomi pene ya kolimwa.

9 Boyokani ya liboso ezalaki na mibeko ya losambo,
mpe na Esika ya bule oyo ezalaki ya mokili. 2
Batelemisaki Mongombo oyo ezalaki na biteni mibale:
kati na eteni ya liboso oyo bazalaki kobenga « Esika

ya bule, » ezalaki na etelemiselo ya minda, mesa mpe
mapa oyo babonzi lokola makabo epai ya Nzambe.
3 Sima na rido ya mibale, ezalaki na etando oyo
bazalaki kobenga « Esika-Oyo-Eleki-Bule. » 4 Kati na
yango, ezalaki na etumbelo ansa oyo basala na wolo;
ezalaki mpe na Sanduku ya Boyokani, oyo babamba
wolo na mobimba na yango. Kati na Sanduku ya
Boyokani, ezalaki na sani ya wolo, oyo batia mana
kati na yango; lingenda ya Aron oyo ebimisaki mito
ya banzete, mpe bitando ya mabanga oyo batobolaki
makomi ya mibeko ya boyokani. 5 Na likolo ya
Sanduku, ezalaki na bililingi ya basheribe ya nkembo,
oyo ezipaki mofinuku ya Sanduku na nzela ya elili ya
mapapu na yango. Kasi tokoki te sik'oyo kolobela
biloko oyo na molayi. 6 Wana biloko oyo nyonso
esilaki kotiama, Banganga-Nzambe bazalaki kokota,
mbala na mbala, na eteni ya liboso ya Mongombo
mpo na kosala mosala na bango. 7 Kasi kati na
eteni ya mibale, kaka mokonzi ya Banganga-Nzambe
nde azalaki kokota kuna mbala moko na mobu; mpe
asengeli komema makila ya kobonzela Nzambe, mpo
na ye moko mpe mpo na masumu oyo bato basalaki
na kozanga koyeba. 8 Na nzela ya biloko oyo, Molimo
Mosantu azalaki kotalisa polele ete, wana Mongombo
ya liboso ezalaki nanu, nzela mpo na kokota kati na
Esika-Oyo-Eleki-Bule ezalaki ya kokangama. 9 Mpe
ezali elilingi ya makambo oyo ezali kosalema na tango
oyo mpo na kotalisa ete makabo mpe bambeka oyo
babonzelaka Nzambe ezali na makoki te ya kokomisa
ya kokoka, mitema ya bato oyo basambelaka ndenge
wana. 10 Ezali na yango kaka malako na tina na bilei,
masanga mpe ndenge ebele ya komipetola: mibeko
ya bomoto, oyo bazalaki kosalela kino na tango oyo
Nzambe abongolaki makambo nyonso. 11 Kasi tango
Klisto ayaki lokola Mokonzi ya Banganga-Nzambe
mpo na kopesa biso biloko oyo asilaki kozwa mpo na
biso, akatisaki Mongombo ya monene makasi mpe ya
kokoka; ezali Mongombo oyo esalema na maboko ya
bato te, ezali ya mokili oyo te. 12 Akotaki mbala moko
mpo na libela kati na Esika-Oyo-Eleki-Bule, mpe
abonzaki kuna makila ya bantaba te mpe ya bana
ngombe te, kasi abonzaki nde makila na Ye moko.
Ezali ndenge wana nde azwelaki biso lisiko ya libela.
(aiōnios g166) 13 Pamba te makila ya bantaba, makila
ya bangombe ya mibali mpe putulu ya bangombe
ya basi, oyo basopelaka bato ya mbindo, epetolaka
kaka libanda ya nzoto; 14 nzokande makila ya Klisto
oyo, na nzela ya Molimo ya seko, amikabaki Ye
moko epai ya Nzambe lokola mbeka oyo ezangi
mbeba, epetolaka mitema na biso na misala oyo
ememaka na kufa mpo ete tokoka kosalela Nzambe
na bomoi. (aiōnios g166) 15 Yango wana, Klisto azali
Moyokanisi kati na Boyokani ya sika, mpo ete bato
oyo Nzambe abenga bakoka kozwa libula ya seko
oyo Nzambe alakaki bango. Mpe bakoki solo kozwa
yango, pamba te Klisto asilaki kokufa lokola mbeka
mpo na kosikola bango na masumu oyo basalaki
tango bazalaki na se ya bokonzi ya boyokani ya kala.
(aiōnios g166) 16 Pamba te soki moto akomi mokanda
mpo ete moto songolo akitana na biloko na ye na
mokolo oyo akokufa, asengeli liboso kokufa mpo ete
biloko oyo akotika ekoma ya mokitani oyo ye asilaki
kopona. 17 Mokanda yango ezwaka nguya kaka soki
mokomi na yango akufi; kasi soki mokomi azali nanu
na bomoi, ezali na nguya ata moke te. 18 Yango
wana mpe, boyokani ya liboso ekokaki kozala na
nguya te soki makila esopanaki te. 19 Pamba te,
tango Moyize asilisaki kotangela bato mitindo nyonso
ndenge ekomami kati na Mibeko, akamataki makila ya
bana ngombe, ya bantaba elongo na mayi, asopelaki
buku mpe bato nyonso na nzela ya etape ya nzete
ya izope, oyo balinga elamba ya lino ya motane. 20
Alobaki: « Oyo ezali makila ya boyokani oyo Nzambe
atindi bino kobatela. » 21 Bongo, na makila yango,
asopelaki lisusu Mongombo mpe bisalelo nyonso
ya losambo. 22 Pamba te, kolanda Mibeko, nyonso
epetolamaka na makila; mpe soki makila etangi te,
bolimbisi masumu ezali te. 23 Boye, lokola bililingi ya
biloko oyo ezali kati na Likolo esengelaki kopetolama
ndenge wana, ezalaki na tina ete yango moko mpe
biloko ya Likolo epetolama na nzela ya bambeka
oyo eleki malamu. 24 Pamba te Klisto akotaki te na
Esika ya Bule oyo esalemaki na maboko ya bato,
oyo ezalaki kaka elilingi ya Esika ya Bule ya solo;
kasi akotaki nde kati na Likolo yango moko mpo ete
atelema sik'oyo liboso ya Nzambe mpo na bolamu na
biso. 25 Klisto akotaki kuna te mpo ete amikabaka
mbala na mbala lokola mbeka, ndenge mokonzi ya
Banganga-Nzambe azalaki kokota mobu na mobu kati
na Esika ya Bule elongo na makila oyo ezalaki ya ye
te. 26 Soki ezalaki bongo, mbele Klisto anyokwamaki
mbala ebele wuta na ebandeli ya mokili. Nzokande
sik'oyo, na mikolo oyo ya suka, amonani mbala kaka
moko mpo na kolongola masumu na nzela ya mbeka

na Ye. (aiōn g165) 27 Bongo ndenge kaka ekatama
ete moto nyonso asengeli kokufa mbala moko, mpe,
sima na yango, kosambisama eya, 28 ndenge wana
mpe Klisto, oyo amikabaki lokola mbeka mbala moko
mpo na kolongola masumu ya bato ebele, akoya na
mbala ya mibale, mpo na kolongola masumu ya bato
te, kasi mpo na kobikisa bato oyo bazali kozela Ye na
posa makasi.

10 Mobeko ya Moyize ezali kaka elilingi ya biloko
oyo ekoya, ezali penza bosolo na yango te;
yango wana, ezali na makoki te ya kokomisa ya
kokoka, bato oyo bapusanaka pene ya Nzambe
na nzela ya bambeka ya ndenge moko kaka oyo
bapesaka tango nyonso mpe mobu na mobu. 2 Soki
ezalaki na makoki yango, mbele bato oyo bapesaka
bambeka yango balingaki wuta kala kotika kopesa
yango, pamba te balingaki kopetolama mbala moko
mpo na libela, mpe balingaki lisusu komitungisa te
mpo na masumu na bango. 3 Nzokande, mobu na
mobu, bambeka wana ezalaki kozongisa masumu na
makanisi na bango, 4 pamba te makila ya bangombe
ya mibali mpe ya bantaba ezali na makoki te ya
kolongola masumu. 5 Yango wana, tango Klisto ayaki
na mokili, alobaki: « Ozalaki na posa te ya bambeka
to ya makabo, kasi osalaki ngai nzoto. 6 Osepelaki te
na bambeka ya kotumba mpe na bambeka mpo na
masumu. 7 Bongo nalobaki: ‹ Tala ngai oyo, nayei,
nayei, oh Nzambe, mpo na kosala mokano na Yo,
kolanda ndenge ekomami na tina na ngai kati na
buku. › » 8 Alobaki liboso: « Ozalaki na posa te mpe
osepelaki te na bambeka, na makabo, na bambeka
ya kotumba mpe na bambeka mpo na masumu.
» Nzokande ezalaki kopesama kolanda Mibeko. 9
Alobaki lisusu: « Tala ngai oyo, nayei mpo na kosala
mokano na Yo. » Boye, alongolaki losambo ya liboso
mpo na kotia losambo ya mibale. 10 Mpe ezali mpo
na mokano yango ya Nzambe nde topetolamaka
na masumu, na nzela ya mbeka ya nzoto na Ye
moko Yesu-Klisto, oyo akabaki mbala moko mpo na
libela. 11 Mpo na kosala mosala na ye ya bonganga,
Nganga-Nzambe nyonso azalaki kokende na esika
na ye ya mosala mokolo na mokolo, mpe azalaki
kopesa mbala na mbala bambeka ya ndenge moko
oyo ezalaki kutu na makoki te ya kolongola masumu
ya bato. 12 Kasi sima na Klisto kobonza mbeka
moko kaka mpo na masumu, avandi mpo na libela
na ngambo ya loboko ya mobali ya Nzambe. 13
Wuta tango wana, azali kozela ete Nzambe akomisa
banguna na Ye enyatelo makolo na Ye. 14 Pamba te,
na nzela ya likabo moko kaka, akomisaki bato ya
kokoka mpo na libela, ba-oyo apetolaki na masumu.
15 Molimo Mosantu mpe azali kotatola epai na biso
na tina na Ye, pamba te alobaki liboso: 16 « Tala
boyokani oyo nakosala elongo na bango sima na
mikolo wana, elobi Nkolo: Nakotia mibeko na Ngai
kati na makanisi na bango, mpe nakokoma yango kati
na mitema na bango. » 17 Bongo na sima, abakisaki:
« Nakokanisa lisusu te, ezala masumu na bango
to mabe na bango. » 18 Nzokande, soki Nzambe
alimbisi moto masumu, ezalaka lisusu te na likabo ya
kopesa mpo na masumu. 19 Yango wana, bandeko
na ngai, tozali solo na elikya ete tokokota na Esika-
Oyo-Eleki-Bule mpo ete Yesu asopaki makila na Ye.
20 Afungolelaki biso nzela ya sika mpe ya bomoi
na nzela ya rido ya Tempelo, oyo ezali nzoto na
Ye moko. 21 Boye, tozali na Mokonzi Monene ya
Banganga-Nzambe, oyo azali Mokonzi ya Ndako ya
Nzambe. 22 Na bongo, topusana pene ya Nzambe na
motema mobimba, na kondima nyonso, na motema
oyo epetolami na makanisi nyonso ya mabe, mpe na
nzoto oyo esukolami na mayi ya peto. 23 Tobatela
makasi elikya oyo tozali kondima ete ezali ya solo,
pamba te Ye oyo apesaki biso bilaka akosaka te.
24 Tosenzelana biso na biso mpo na kotindikana
na bolingo mpe na misala ya malamu. 25 Tokima
Bandako ya Nzambe na biso te, ndenge bato mosusu
bamesana kosala; kasi tolendisana biso na biso, wana
bozali komona ete mokolo ya Nkolo ekomi pene. 26
Pamba te, soki tokobi kosala masumu na nko sima na
koyeba bosolo, mbeka mosusu mpo na bolimbisi ya
masumu ekozala lisusu te; 27 ekotikala kaka kozela
na somo penza kosambisama mpe moto makasi oyo
ekozikisa banguna ya Nzambe. 28 Soki babomaka
na mawa te moto oyo abuki Mobeko ya Moyize, na
litatoli ya bato mibale to misato, 29 ekozala boni mpo
na moto oyo atioli Mwana na Nzambe, amoni pamba
makila ya boyokani, oyo epetolaki ye, mpe afingi
Molimo ya ngolu? 30 Toyebi malamu Ye oyo alobaki:
« Ngai nde nazongisaka mabe na mabe, Ngai nde
nakofuta moto na moto; » mpe: « Nkolo akosambisa
bato na Ye. » 31 Ezali somo makasi kokweya na
maboko ya Nzambe na bomoi! 32 Bokanisa lisusu
mikolo ya liboso, na tango Nzambe afungolaki bino

miso mpo ete bokoma komona pole, boyikaki mpiko
kati na bapasi ya makasi. 33 Ezalaki na batango oyo
bazalaki kofinga bino, konyokola bino na miso ya
bato; ezalaki mpe na batango oyo bozalaki kokabola
pasi elongo na bato oyo bazalaki konyokwama. 34
Bokabolaki pasi elongo na bakangami ya boloko,
mpe bondimaki na esengo nyonso ete babotola ata
biloko na bino, pamba te boyebaki ete bozali na
bomengo ya kitoko koleka, bomengo oyo ekowumela
libela na libela. 35 Boye, bobungisa elikya na bino te,
pamba te lifuti monene ekangani na yango. 36 Na
bongo, boyika mpiko mpo ete, sima na bino kokokisa
mokano ya Nzambe, bozwa biloko oyo alakaki. 37
Etikali moke, moke penza, ete Ye oyo asengeli koya
aya, mpe akoya kala te. 38 Moto na ngai ya sembo
akobika na nzela ya kondima; kasi soki azongi sima,
nakosepela na ye te. 39 Biso tozali te na molongo ya
bato oyo bazongaka sima mpo na kobungisa bomoi
na bango, kasi tozali na molongo ya bato oyo bazali
na kondima mpo ete tobikisama.

11 Nzokande kondima ezali ndanga ya kozwa
biloko oyo tozali kolikya epai ya Nzambe, mpe
kobika lokola nde tosili kozwa biloko yango atako
tozali komona yango te. 2 Ezali mpo na kondima
nde Nzambe asepelaki na bato ya kala. 3 Ezali na
kondima nde tososolaka ete mokili esalemaki na nzela
ya Liloba na Nzambe, mpe ete biloko oyo emonanaka
esalemaki na nzela ya biloko oyo emonanaka te. (aiōn
g165) 4 Mpo na kondima, Abele abonzelaki Nzambe
mbeka ya malamu koleka oyo ya Kayina. Mpo na
kondima, Nzambe atatolaki na tina na ye ete azali
moto ya sembo, pamba te Nzambe andimaki makabo
na ye. Mpo na kondima, Abele alobaka kino lelo atako
asila kokufa. 5 Mpo na kondima, Enoki amemamaki
kino epai ya Nzambe. Boye, atikalaki komona kufa te.
Bamonaki ye lisusu te, pamba te Nzambe azwaki
ye. Liboso na Enoki konetolama, Makomi etatolaki
na tina na ye ete asepelisaki Nzambe. 6 Nzokande,
moto moko te akoki kosepelisa Nzambe soki azangi
kondima, pamba te moto oyo azali kopusana pene ya
Nzambe asengeli kondima ete Nzambe azali mpe
afutaka bato oyo balukaka Ye. 7 Mpo na kondima,
Noa atosaki Nzambe mpe atongaki masuwa mpo na
lobiko ya libota na ye, sima na ye koyoka makebisi
ya Nzambe na tina na makambo oyo ezalaki nanu
komonana te. Mpo na kondima, Noa amonisaki mabe
ya mokili mpe akomaki mokitani ya bosembo oyo
ezwamaka na nzela ya kondima. 8 Mpo na kondima,
Abrayami atosaki Nzambe oyo abengaki ye mpe
atindaki ye kokende na mokili oyo asengelaki kozwa
na sima lokola libula. Atosaki mpe akendeki atako
ayebaki te epai azalaki kokende. 9 Mpo na kondima,
avandaki lokola mopaya kati na mokili oyo Nzambe
alakaki ye; azalaki kovanda na bandako ya kapo
lokola Izaki mpe Jakobi oyo mpe bazwaki elaka ya
ndenge moko na ye. 10 Pamba te Abrayami azalaki
kozela engumba oyo ezali na miboko oyo ebukanaka
te, engumba oyo Ye moko Nzambe azali Mobongisi
mpe Motongi na yango. 11 Mpo na kondima, Sara
mpe azwaki makoki ya komema zemi atako mibu
na ye ya kobota esilaki koleka wuta kala, pamba
te andimaki ete Ye oyo apesaki ye elaka akosaka
te. 12 Yango wana, wuta na moto oyo akomaki
mpaka mpe pene ya kokufa, bato babotamaki ebele
penza lokola minzoto ya likolo mpe lokola zelo ya
libongo ya ebale, oyo bakoki kutu kotanga te. 13
Bato nyonso wana bakufaki kati na kondima mpe
batikalaki kozwa te biloko oyo Nzambe alakaki bango,
kasi bamonaki yango kaka na mosika mpe bapesaki
yango mbote. Bandimaki ete bazali solo bapaya mpe
baleki nzela kati na mokili. 14 Bato oyo balobaka
ete bazali bapaya mpe baleki nzela kati na mokili
batalisaka polele ete bazali koluka mokili na bango.
15 Mpe soki bakanisaki mokili oyo batikaki, mbele
balingaki kozonga lisusu kuna. 16 Kasi sik'oyo bazali
koluka mokili ya kitoko penza, elingi koloba mokili ya
Likolo. Yango wana Nzambe azalaka na soni te tango
babengaka Ye « Nzambe na bango, » pamba te
abongisela bango engumba moko ya kitoko. 17 Mpo
na kondima, Abrayami akabaki Izaki lokola mbeka
tango Nzambe amekaki ye motema; amilengelaki
mpo na kokaba mwana na ye wana kaka moko, atako
azalaki na elaka. 18 Nzambe alobaki na ye: « Ezali
na nzela ya Izaki nde okozwa bakitani. » 19 Abrayami
azalaki na elikya ete Nzambe azali na makoki ya
kosekwisa Izaki longwa na bakufi, yango wana
Nzambe azongiselaki ye mwana na ye: yango ezalaki
kaka elilingi. 20 Mpo na kondima, Izaki apambolaki
Jakobi mpe Ezawu mpo na lolenge ya bomoi oyo
basengelaki kobika na mikolo oyo esengelaki koya.
21 Mpo na kondima, wana Jakobi akomaki pene
ya kokufa, apambolaki mwana moko na moko ya
Jozefi mpe agumbamaki na koyekamela songe ya

lingenda. 22 Mpo na kondima, wana Jozefi akomaki
na suka ya bomoi na ye, asakolaki kobima ya bana
ya Isalaele longwa na Ejipito mpe apesaki mitindo na
tina na mikuwa na ye. 23 Mpo na kondima, baboti
ya Moyize babombaki mwana na bango, Moyize,
sanza misato sima na mbotama na ye, pamba te
bamonaki ete azali kitoko mingi mpe babangaki te
mobeko ya mokonzi. 24 Mpo na kondima, wana
Moyize akomaki mokolo, aboyaki ete babenga ye «
mwana mobali ya mwana mwasi ya Faraon. » 25
Aponaki komona pasi elongo na bato ya Nzambe,
na esika ya kosepela mwa tango moke na bomoi ya
masumu; 26 pamba te amonaki ete kotiolama lokola
Klisto ezali malamu koleka bomengo ya Ejipito, mpo
ete azalaki kotalela lifuti oyo ezali koya. 27 Mpo na
kondima, Moyize abangaki te kanda ya mokonzi mpo
na kobima longwa na Ejipito, mpe atikalaki ngwi na
mokano na ye lokola nde azali komona Nzambe oyo
amonanaka te. 28 Mpo na kondima, asepelaki feti
ya Pasika mpe apesaki mitindo ete bapakola makila
na bikuke mpo ete anjelu mobomi aboma te bana
mibali ya liboso ya bana ya Isalaele. 29 Mpo na
kondima, bato ya Isalaele bakatisaki ebale monene
ya Barozo lokola nde bazali kotambola na mabele ya
kokawuka; kasi tango bato ya Ejipito bamekaki kosala
lokola bango, bazindaki. 30 Mpo na kondima, bamir
ya Jeriko ekweyaki tango bana Isalaele batambolaki
zingazinga na yango mikolo sambo. 31 Mpo na
kondima, Raabi, mwasi ya ndumba, akufaki te elongo
na bato oyo bazalaki kotosa Nzambe te, pamba
te ayambaki banongi na boboto. 32 Bongo naloba
lisusu nini? Pamba te nakozanga tango soki nabandi
koloba na tina na Jedeon, Baraki, Samison, Jefite,
Davidi, Samuele mpe basakoli. 33 Mpo na kondima,
balongaki bokonzi ebele, batambolisaki makambo
na bosembo mpe bamonaki bilaka ya Nzambe
kokokisama mpo na bango; bakangaki ata minoko
ya bankosi, 34 balongaki nguya ya moto oyo ezalaki
kopela makasi mpe babikaki na kufa ya mopanga.
Atako bazalaki bato ya bolembu, bakomaki makasi
na bitumba mpe bakimisaki mampinga ya basoda ya
bapaya. 35 Mpo na kondima, basi bamonaki bato na
bango, oyo bakufaki kozonga lisusu na bomoi. Bato
mosusu bandimaki ata konyokwama mpe baboyaki
ete basikola bango, mpo bayebaki ete bakosekwa
mpe bakozala na bomoi oyo ezali kitoko koleka. 36
Bamosusu batiolamaki, babetamaki fimbu, batiamaki
minyololo mpe babwakamaki na boloko; 37 bamosusu
babomaki bango na mabanga, bakataki bango na
biteni mibale na si, babomaki bango na mopanga,
bakomaki na bomoi ya koyengayenga mpe bakomaki
kolata baposo ya bameme mpe ya bantaba; bakelelaki
na nyonso, banyokolaki bango mpe bayokisaki bango
pasi: 38 ya solo, mokili etikalaki lisusu malamu te mpo
na bango, bakomaki koyengayenga kati na bisobe,
na bangomba, kati na bibombamelo ya mabanga
mpe na mabulu oyo ezalaka na se ya mabele. 39 Kati
na bango nyonso wana, atako Nzambe asepelaki na
bango mpo na kondima na bango, moko te azwaki
biloko oyo Nzambe alakaki bango. 40 Nzambe asalaki
mabongisi ya kitoko penza mpo na biso, pamba te
alingaki ete bakoma bato ya kokoka nzela moko na
biso.

12 Yango wana, lokola batatoli ebele bazingeli biso,
tobwaka mikumba mpe masumu nyonso oyo
ezali kozingela biso na bangambo nyonso mpe topota
mbangu, na molende nyonso, kati na momekano
oyo ezali liboso na biso. 2 Tika ete miso na biso
etalaka kaka Yesu oyo azali Mobandisi mpe Mokokisi
ya kondima; pamba te, na esika ya esengo oyo
ebongisama mpo na Ye, andimaki kokufa na ekulusu
mpe koyoka soni makasi, mpe avandi sik'oyo na
ngambo ya loboko ya mobali ya Kiti ya Bokonzi ya
Nzambe. 3 Bokundolaka mozindo ya Ye oyo akangaki
motema liboso ya basumuki oyo bazalaki konyokola
Ye, mpo ete bobungisa te molende mpe mpiko na
bino. 4 Na etumba na bino ya kotelemela masumu,
nanu bobundi te kino kondima ata kokufa. 5 Mpe
bobosani maloba nyonso ya malendisi oyo ayebisaki
bino ndenge tata ayebisaka bana: « Mwana na Ngai,
kozwa na pamba te etumbu ya Nkolo, mpe kobungisa
mpiko na yo te soki apameli yo. 6 Pamba te Nkolo
apamelaka moto oyo Ye alingaka, apesaka etumbu
na moto nyonso oyo Ye ayebaka lokola mwana na Ye.
» 7 Bokangaka motema liboso ya bapasi oyo Nzambe
apesaka bino lokola etumbu, pamba te azwaka bino
lokola bana na Ye. Boni, ezali solo na mwana oyo
tata na ye apesaka ye etumbu te? 8 Soki bapesi
bino etumbu te ndenge bana nyonso bazwaka, elingi
koloba ete bozali bana bazanga tata, kasi bana ya
ndako te. 9 Mpo ete biso nyonso tozalaki na batata
ya mosuni, oyo bazalaki kopesa biso bitumbu, mpe
tozalaki kaka kotosa bango, bongo mpo na nini te

kotosa Tata ya milimo mpo ete tozwa bomoi? 10
Batata na biso bazalaki kopesa biso bitumbu mpo na
mwa tango moke, ndenge mitema na bango ezalaki
kolinga; kasi Nzambe apesaka biso etumbu mpo
na bolamu na biso, mpo ete tokoka kosangana na
bosantu na Ye. 11 Moto moko te azalaka na esengo
soki bapesi ye etumbu, pamba te epesaka mawa; kasi
sima na tango, etumbu ebotaka lokola mbuma, epai
ya moto oyo bapesi yango: bomoi ya bosembo mpe ya
kimia. 12 Yango wana, bolendisa maboko na bino, oyo
ebandi kolemba mpe bokembisa mabolongo na bino,
oyo ekomi kolenga. 13 Bosala banzela ya alima mpo
na makolo na bino, mpo ete lokolo ya tengu-tengu
elongwa te, kasi ebika nde. 14 Bolukaka kovanda
na kimia elongo na bato nyonso mpe kotambola na
bomoi ya bosantu, pamba te moko te akomona Nkolo
soki azangi bosantu. 15 Bosenzelaka ete moto moko
te azanga ngolu ya Nzambe; bosenzelaka mpe ete
mosisa moko te ya bololo ebotama mpo na kokotisa
mobulu mpe kobebisa bomoi ya bato ebele kati na
bino. 16 Bosenzelaka ete moto moko te atambola na
bomoi ya pite to atiola Nzambe lokola Ezawu oyo
atekaki bokulutu na ye likolo ya biloko ya kolia. 17
Boyebi malamu ete, na sima, tango alingaki kokitana
na lipamboli kowuta na tata na ye, azangelaki yango,
pamba te alongaki te kobongola mokano ya tata na
ye atako asengaki lipamboli yango na kolela. 18
Bino, bopusani te, lokola bana ya Isalaele, pene ya
ngomba oyo bakokaki kosimba mpe ezali kopela
moto, pene ya lipata, pene ya molili makasi, pene
ya mopepe makasi, 19 pene ya lokito ya kelelo to
mpe pene ya mongongo oyo ezali kobimisa maloba
na lolenge ete bato oyo bayokaki maloba yango
basengaki ete bayoka lisusu te ata liloba moko,
20 pamba te babangaki mitindo oyo epesamaki: «
Moto nyonso oyo akosimba ngomba, ezala soki ezali
nyama, bakoboma ye to yango na mabanga. » 21
Mpo na somo makasi ya makambo oyo amonaki,
Moyize agangaki: « Nazali kolenga na somo! » 22
Kasi, bopusani nde pene ya ngomba Siona, pene
ya Yelusalemi ya Likolo, engumba ya Nzambe na
bomoi; pene ya bankoto na bankoto ya ba-anjelu
oyo basangani mpo na kosepela, 23 pene ya lisanga
ya bana liboso ya Nzambe, ba-oyo bakombo na
bango ekomama kati na Likolo; pene ya Nzambe,
Mosambisi ya bato nyonso; pene ya milimo ya bato
ya sembo oyo Nzambe akomisaki bato ya kokoka;
24 pene ya Yesu, Moyokanisi ya Boyokani ya sika;
mpe pene ya makila na Ye, oyo esopanaki mpe
egangaka koleka makila ya Abele. 25 Bosala penza
keba ete boboya te koyoka Ye oyo alobaka! Pamba
te soki bato wana bazangaki te kozwa etumbu tango
baboyaki koyoka Ye oyo azalaki kokebisa bango awa
na mokili, ekozala ndenge nini mpo na biso soki
toboyi koyoka Ye oyo akebisaka biso wuta na Likolo?
26 Ye oyo mongongo na Ye eningisaki mokili na tango
ya kala apesi lelo elaka oyo: « Na mbala oyo lisusu,
nakoningisa kaka mabele te, kasi nakoningisa mpe
Likolo. » 27 Maloba oyo « na mbala oyo lisusu »
elakisi ete biloko oyo ekoki koningana elimwe mpo
ete oyo eninganaka te etikala mpo na libela. 28 Yango
wana, lokola tozali kozwa Bokonzi oyo eninganaka
te, tozongisaka matondi mpe tosalelaka Nzambe
na lolenge oyo esepelisaka Ye: na botosi mpe na
kobanga. 29 Pamba te Nzambe na biso azali moto
oyo ezikisaka.

13 Tika ete bondeko ewumela kati na bino! 2
Bolemba te koyambaka malamu bapaya, pamba
te, na nzela wana, bato mosusu bayambaki ba-
anjelu wana bayebaki te ete bazali solo ba-anjelu.
3 Bokanisaka bato oyo bazali kati na boloko lokola
nde bino mpe bozali kati na boloko elongo na bango.
Bokanisaka bato oyo bazali komona pasi, mpo ete
bino mpe bozali na nzoto oyo emonaka pasi. 4 Tika
ete moto nyonso apesa libala lokumu, mpe mbeto
ya libala ezala peto, pamba te Nzambe akosambisa
bato na pite mpe bato na bikobo. 5 Bozalaka na
lokoso ya mbongo te, bosepelaka nde na oyo bozali
na yango, pamba te Ye moko Nzambe alobaki: «
Nakotikala kokabwana na yo te, nakotikala kosundola
yo te. » 6 Boye tokoki koloba na elikya nyonso: «
Nkolo azali Mosungi na ngai, nakobanga te; bato
bakoki kosala ngai nini? » 7 Bokanisaka bakambi na
bino, oyo bateyaki bino Liloba na Nzambe; botala
ndenge nini suka ya bomoi na bango ezalaki, mpe
bomekola kondima na bango. 8 Yesu-Klisto azali
ndenge moko: lobi oyo ewuti koleka, lelo, mpe libela
na libela. (aiōn g165) 9 Bolandaka te lolenge nyonso
ya mateya ya sika, pamba te ebongi ete mitema
na biso elendisama na nzela ya ngolu ya Nzambe,
kasi na nzela te ya mibeko oyo esungaki ata moke
te bato oyo bazalaki kotosa yango. 10 Tozali na
etumbelo, kasi Banganga-Nzambe oyo basalaka kati

na Mongombo bazali na bokonzi te ya kolia mbeka
oyo babonzi na likolo ya etumbelo yango, **11** pamba
te banzoto ya banyama oyo mokonzi ya Banganga-
Nzambe amemaka makila na yango kati na Esika-
Oyo-Eleki-Bule lokola mbeka mpo na bolimbisi ya
masumu, etumbamaka na libanda ya molako. **12**
Yango wana Yesu mpe akufaki na libanda ya mboka
mpo na kobulisa bato na nzela ya makila na Ye moko.
13 Boye, biso mpe tokende epai ya Yesu na libanda
ya molako, na kondima koyoka soni oyo Ye ayokaki;
14 pamba te, kati na mokili oyo, tozali na engumba
moko te oyo ekowumela libela na libela, kasi tozali
nde koluka engumba oyo ezali koya. **15** Yango wana,
na nzela ya Yesu, tobonzelaka Nzambe tango nyonso
mbeka ya masanzoli, elingi koloba: mbuma ya bibebu
oyo etatolaka polele Kombo na Ye. **16** Bobosanaka te
kosala bolamu mpe kosunga bato, pamba te yango
nde bambeka oyo Nzambe asepelaka na yango. **17**
Botosaka bakambi na bino mpe bosalelaka mitindo
oyo bapesaka bino, pamba te bazali bakengeli ya
milimo na bino mpe bakosamba likolo na bino liboso
ya Nzambe. Bosalaka bongo mpo ete basala mosala
na bango na esengo, kasi na koyimayima te, soki te
bokozanga litomba. **18** Bosambelaka mpo na biso!
Pamba te tondimisami penza ete tozali na mitema ya
peto mpe tozwi mokano ya kotambola na bomoi ya
lokumu kati na makambo nyonso. **19** Nazali penza
kosenga na bino ete bobondela Nzambe mpo ete
bazongisa ngai na lombangu epai na bino. **20** Tika ete
Nzambe ya kimia, Ye oyo asekwisaki kati na bakufi
Mobateli monene ya bameme, Yesu, Nkolo na biso,
na nzela ya makila ya Boyokani ya seko, **(aiōnios g166)**
21 apesa bino makoki ya kosalaka bolamu ya lolenge
nyonso mpo na kokokisa mokano na Ye, mpe asala
kati na biso makambo nyonso oyo esepelisaka Ye, na
nzela ya Yesu-Klisto! Tika ete nkembo ezonga epai
na Ye, mpo na libela na libela! Amen! **(aiōn g165)** **22**
Nazali kosenga na bino bandeko na ngai ete bokanga
motema na koyamba malendisi oyo nakomeli bino na
mokuse penza. **23** Boyeba ete ndeko na biso, Timote,
asilaki kobima na boloko. Soki akoya noki, nakoya
nzela moko na ye mpo na komona bino. **24** Bopesa
mbote na bakambi na bino nyonso mpe na basantu
nyonso. Bandeko ya Itali batindeli bino mbote. **25**
Tika ete ngolu ya Nzambe ezala na bino nyonso!

Jake

1 Ngai Jake, mosali na Nzambe mpe na Nkolo
Yesu-Klisto; Epai ya mabota zomi na mibale oyo
epalangana kati na biloko: Napesi bino mbote. 2
Bandeko na ngai, bomona lokola likambo ya esengo,
lolenge nyonso ya komekama oyo bozali kokutana na
yango. 3 Pamba te boyebi malamu ete komekama
ya kondima na bino ebotaka kokanga motema. 4
Nzokande kokanga motema na bino esengeli te
kosuka na nzela mpo ete bokoma bato bakemba mpe
bakoka kati na kondima, bato oyo bazangi pamela.
5 Soki moko kati na bino azangi bwanya, tika ete
asenga yango epai ya Nzambe oyo akopesa ye
yango; pamba te Nzambe apesaka moto nyonso
na motema malamu mpe na kopamela te. 6 Kasi
asengeli kosenga na kondima, na kotia tembe te;
pamba te moto oyo atiaka tembe azali lokola mbonge
ya ebale oyo mopepe ezali koningisa mpe kobwaka
epai na epai. 7 Moto ya ndenge wana atia motema te
ete akoki kozwa eloko kowuta na Nkolo: 8 azali moto
ya mitema mibale, moto oyo akangamaka na likanisi
moko te na nyonso oyo asalaka. 9 Tika ete ndeko
oyo akelela asepela mpo ete Nzambe akotombola ye,
10 mpe oyo azali mozwi asepela mpo ete Nzambe
akokitisa ye; pamba te mozwi akoleka lokola fololo
ya elanga. 11 Ndenge fololo ekawukaka, ekweyaka
mpe ebungisaka kitoko na yango na tango ya moyi
makasi, ndenge wana mpe mozwi akolimwa kati
na misala na ye nyonso. 12 Esengo na moto oyo
akangaka motema na tango ya komekama! Pamba te
sima na ye kolonga komekama, akozwa motole ya
bomoi, oyo Nzambe alakaki na bato oyo balingaka
Ye. 13 Tika ete moto moko te, liboso ya komekama,
aloba: « Nzambe nde azali kotindika ngai na kosala
mabe. » Pamba te mabe ekoki te kotindika Nzambe
na mabe, mpe Nzambe atindikaka moto moko te na
kosala mabe. 14 Kasi moto nyonso atindikamaka na
mabe soki abendami mpe akangami na motambo
ya baposa mabe ya nzoto na ye moko. 15 Bongo
soki baposa mabe yango ekoli kati na moto, ebotaka
lisumu; mpe lisumu ememaka na kufa. 16 Bandeko
balingami, bomikosa te: 17 bolamu nyonso mpe likabo
nyonso ya kitoko ewutaka kaka na Likolo, epai ya
Tata ya pole, oyo, kati na Ye, molili ezalaka te, mpe
abongwanaka te. 18 Akomisaki biso bana na Ye na
nzela ya Liloba ya bosolo, na mokano na Ye moko,
mpo ete tozwa esika ya liboso kati na bikelamu na
Ye nyonso. 19 Bandeko balingami, bosimba likambo
oyo: tika ete moto nyonso awelelaka koyoka, kasi
awelelaka te koloba mpe kosilika; 20 pamba te kanda
ya moto ekokisaka te makambo ya sembo na miso ya
Nzambe. 21 Yango wana, bobwaka makambo nyonso
ya bosoto mpe misala nyonso ya mabe, bondima na
komikitisa Liloba oyo elonamaki kati na mitema na
bino, pamba te ezali na nguya ya kobikisa bino. 22
Botiaka na misala Liloba na Nzambe; kasi bosukaka
kaka te na koyoka yango, soki te bokomikosa bino
moko na pamba. 23 Moto oyo ayokaka Liloba kasi
atiaka yango te na misala, akokani na moto oyo
amitali na talatala 24 mpe, sima na ye komitala,
akei mpe, kaka na tango yango, abosani ndenge
azali. 25 Nzokande moto oyo amipesaka na koyekola
mobeko oyo ekoka na nyonso mpe epesaka bonsomi,
bongo atosaka yango tango nyonso, asukaka kaka na
koyoka te, kasi atiaka na misala: moto yango akozala
moto ya esengo na nyonso oyo akosala. 26 Moto oyo
akanisaka ete asambelaka Nzambe, kasi ayebaka te
kobatela lolemo na ye, azali komikosa ye moko, mpe
kosambela na ye ezali na tina te. 27 Kosambela ya
solo mpe ya peto na miso ya Nzambe, Tata na biso,
ezali: kosunga bana bitike mpe basi bakufisa mibali,
kati na bapasi na bango, mpe komibatela peto liboso
ya makambo ya mokili.

2 Bandeko na ngai, bosangisaka te kopona bilongi
mpe kondimela Yesu-Klisto, Nkolo na biso, oyo
atonda na nkembo. 2 Ndakisa: soki moto moko
akoti kati na ndako na bino ya mayangani, alata
penza bilamba ya talo mpe lopete ya wolo; bongo
mobola mpe akoti, alata bilamba na ye ya bobola. 3
Soki boweleli koyamba moto oyo alati bilamba ya
talo mpe bolobi na ye: « Tala esika ya kitoko oyo
ebongisami mpo na yo, » kasi bolobi na mobola:
« Yo, kende kotelema kuna » to « vanda awa na
mabele, na se ya enyatelo makolo na ngai; » 4 boni,
wana boponi bilongi te kati na bino, mpe bokomi
te koyekola bato na nzela ya makanisi mabe? 5
Bandeko na ngai ya bolingo, boyoka: Nzambe apona
te bato oyo mokili ezali kobenga babola mpo ete
bazala bato ya bomengo kati na kondima mpe bazwa
Bokonzi oyo alaka epai ya bato oyo balingaka Ye? 6
Nzokande bino, bomonaka babola bato pamba. Boni,

bato oyo banyokolaka bino mpe bafundaka bino na
bisambiselo, ezali bazwi te? 7 Ezali bango te bato
babebisaka lokumu ya kombo kitoko oyo Nzambe
apesa bino? 8 Soki bozali kokokisa Mobeko ya
Bokonzi ya Nzambe, oyo ezali kati na Makomi: « Linga
moninga na yo ndenge yo moko omilingaka, » wana
bozali kosala malamu. 9 Kasi soki bozali kopona-
pona bilongi, bozali kosala masumu, mpe Mobeko
ezali kokweyisa bino mpo ete bozali kotosa yango
te. 10 Moto oyo akweyi ata na mobeko moko kaka,
atako atosaka mibeko nyonso, abuki nde mibeko
nyonso. 11 Solo, Ye oyo alobaki: « Okosalaka ekobo
te, » alobaki lisusu: « Okobomaka te. » Nzokande
soki osali ekobo te, kasi obomi moto, yeba ete obuki
mibeko nyonso. 12 Boye, tika ete bolobaka mpe
bosalaka makambo lokola bato oyo bayebi malamu
ete bakosambisama kolanda mibeko oyo ememaka
bato na bonsomi. 13 Nzambe akosambisa na mawa
te moto oyo ayokelaka bato mosusu mawa te. Mawa
elongaka kosambisama. 14 Bandeko na ngai, tina
nini ezali na moto ya koloba ete azali na kondima,
soki azali kolakisa yango te na misala? Kondima ya
boye ekoki solo kobikisa ye? 15 Ndakisa: soki ndeko
mobali moko to ndeko mwasi moko azangi bilamba
ya kolata mpe bilei ya mokolo na mokolo, 16 bongo
moko kati na bino alobi na ye: « Kende na kimia,
yetola moto mpe lia, » kasi apesi ye te eloko oyo
azali na yango posa mpo na nzoto na ye, maloba
wana ezali na tina nini? 17 Ezali mpe bongo mpo
na kondima: soki kondima ezangi misala, ezali ya
kokufa. 18 Nzokande moto mosusu akoki koloba:
« Yo ozali na kondima; kasi ngai, nazali na misala.
» Lakisa ngai kondima na yo, oyo ezangi misala;
mpe ngai nakolakisa yo kondima na ngai na nzela
ya misala na ngai. 19 Ondimaka ete Nzambe azali
kaka moko? Osalaka malamu! Kasi milimo mabe
mpe endimaka ete Nzambe azali kaka moko, mpe
elengaka. 20 Oh zoba ya moto! Boni, olingi nalakisa
yo ete kondima oyo ezangi misala ezali pamba? 21
Tala, Abrayami, tata na biso, atangamaki lokola moto
ya sembo mpo na misala, pamba te abonzaki Izaki,
mwana na ye ya mobali, na likolo ya etumbelo. 22 Tala
ndenge kondima mpe misala na ye ezalaki kosala
elongo; mpe na nzela ya misala yango, kondima
na ye ekomaki ya kokoka. 23 Ezalaki ndenge wana
nde ekokisamaki, liloba oyo ya Makomi: « Abrayami
azalaki na kondima epai ya Nzambe; » mpe mpo na
kondima na ye, Nzambe atangaki ye lokola moto ya
sembo, mpe akomaki kobenga ye « moninga na ngai.
» 24 Bomoni malamu sik'oyo ete Nzambe akomisaka
moto sembo kolanda misala ya moto, kasi mpo na
kondima kaka te. 25 Ezalaki mpe ndenge moko mpo
na Raabi, mwasi ya ndumba: Nzambe akomisaki
ye moto ya sembo mpo ete ayambaki, abombaki
mpe akimisaki na nzela mosusu banongi ya Isalaele.
26 Ndenge nzoto oyo ezangi pema ezali ya kokufa,
ndenge wana mpe kondima oyo ezangi misala ezali
ya kokufa.

3 Bandeko na ngai, bozala ebele te ya koluka
kozala balakisi, pamba te boyebi malamu ete,
biso balakisi, tokosambisama makasi. 2 Biso nyonso
tobetaka mabaku na lolenge ebele. Moto oyo abetaka
libaku te na maloba oyo ebimaka na monoko na
ye azali moto ya kokoka mpe azali na makoki ya
kobatela bomoto na ye nyonso. 3 Soki totiaka ebende
na monoko ya mpunda, ezali mpo ete etosa biso;
mpe na nzela wana, tokambaka nzoto na yango
nyonso. 4 Tala masuwa: atako ezali monene mpe
mopepe makasi etindikaka yango, kasi mwa yenda
moke nde ekambaka yango mpo ete elanda nzela
oyo kapitene ya masuwa alingi komema yango. 5
Ezali mpe ndenge moko mpo na lolemo: ezali eteni
moko ya moke kati na nzoto ya moto, kasi ekoki
komikumisa na makambo minene penza. Tala, mwa
moto moke ezikisaka zamba monene! 6 Lolemo mpe
ezali moto; kati na biteni ya nzoto na biso, lolemo
ezali mokili ya makambo mabe, ebebisaka nzoto
mobimba. Soki ezwi moto ya lifelo, ezikisaka bomoi
na biso mobimba. (Geenna g1067) 7 Moto azali na
makoki ya kokonza lolenge nyonso ya banyama,
bandeke, banyama oyo etambolaka na libumu mpe
bambisi, mpe akonza yango penza. 8 Kasi mpo na
lolemo, moko te akoki kokonza yango: ezali penza
mabe, elembaka te mpe etonda na ngenge oyo
ebomaka. 9 Kaka na lolemo yango, topambolaka
Nkolo, Tata na biso, mpe tolakelaka mabe bato oyo
Nzambe akela na elilingi na Ye. 10 Ezala lipamboli
to elakeli mabe, nyonso ebimaka kaka na monoko
moko. Bandeko na ngai, esengelaki te kozala bongo.
11 Boni, etima moko ekoki kobimisa mayi ya peto
mpe mayi ya mbindo? 12 Bandeko na ngai, nzete ya
figi ekoki solo kobota bambuma ya olive? Nzete ya
vino ekoki solo kobota bambuma ya figi? Boni, ekoki

kosalema ete etima ya mayi ya mungwa ebimisa
mayi ya malamu? 13 Nani kati na bino azali moto ya
bwanya mpe ya mayele? Tika ete ezaleli malamu na
ye emonisa misala na yango kati na komikitisa mpe
na bwanya. 14 Kasi soki mitema na bino etondi na
zuwa ya bololo mpe na molimo ya koswana, wana
botika komikumisa ete bozali bato ya bwanya; pamba
te yango ezali solo te, ezali lokuta. 15 Bwanya ya
ndenge wana ewutaka na Likolo te, kasi ezali ya
mokili, ya bomoto, ya Satana. 16 Pamba te esika oyo
zuwa mpe koswana ezali, esika wana mpe mobulu
ya lolenge nyonso mpe misala mabe ezalaka. 17 Kasi
bwanya oyo ewutaka epai ya Nzambe ezalaka nanu
ya peto; bongo, ememaka kimia, boboto, boyokani,
koyokela bato mawa; ebotaka bambuma ya malamu,
eponaka bilongi te mpe ezalaka na lokuta te. 18
Bato oyo bayeisaka kimia balonaka kati kimia mpe
babukaka mbuma ya bosembo.

4 Koswana mpe bitumba kati na bino ewutaka wapi?
Boni, ewutaka te na baposa mabe na bino, oyo
ebundaka kati na banzoto na bino? 2 Bozali kolula
biloko, kasi bozali kozwa yango te; bokomi kino
koboma bato. Botondi na zuwa, kasi bozali kolonga
te kozwa oyo bozali koluka; bokomi koswana mpe
kobunda bitumba. Bozwaka te biloko oyo bozalaka
na yango posa, pamba te bosengaka yango epai
ya Nzambe te. 3 Kasi soki bosengaka epai ya
Nzambe mpe bozwaka te, ezali mpo ete bosengaka
na makanisi mabe, na makanisi ya kosepelisa kaka
baposa na bino moko. 4 Bato na ekobo! Boyebi te
ete kolinga mokili ezali koyina Nzambe? Moto oyo
alingi kozala moninga ya mokili amikomisi monguna
ya Nzambe. 5 Mpe lisusu, bokanisi ete ezali na
pamba nde Makomi elobi: « Nzambe azalaka na
zuwa makasi mpo na Molimo oyo atia kati na biso? »
6 Nzokande, Nzambe atalisaka biso ngolu oyo eleki,
pamba te Makomi eloba: « Nzambe atelemelaka bato
ya lolendo, kasi atalisaka ngolu na Ye epai ya bato
oyo bamikitisaka. » 7 Bomikitisa liboso ya Nzambe.
Botelemela Satana, mpe akokima mosika na bino. 8
Bopusana pene ya Nzambe, mpe Ye akoya pene na
bino. Bino bato ya masumu, bosukola maboko na
bino; bino bato ya mitema mibale, bopetola mitema
na bino! 9 Botala pasi na bino, bosala matanga
mpe bolela. Tika ete koseka na bino ebongwana
kolela, mpe esengo na bino ekoma mawa! 10
Bomikitisa liboso ya Nkolo, mpe Nkolo akotombola
bino. 11 Bandeko na ngai, botonganaka te bino na
bino. Moto oyo atongaka mpe asambisaka ndeko
na ye asambwisaka mibeko mpe abukaka yango.
Nzokande, soki ozali kosambwisa mibeko, elakisi
ete ozali kotosa yango te, kasi ozali nde mosambisi
na yango. 12 Pamba te Ye oyo apesa mibeko azali
kaka Ye moko Mosambisi, Ye nde azali na makoki ya
kobikisa mpe ya kobebisa. Bongo yo, ozali nani mpo
ete osambisa moninga na yo? 13 Boyoka sik'oyo,
bino bato oyo bolobaka: « Lelo to lobi, tokokende na
engumba songolo, tokovanda kuna mobu mobimba
mpe tokosala mombongo oyo ekobotela biso mbongo
ebele. » 14 Boni, boyebi makambo oyo ekoya lobi?
Bomoi na bino nde nini? Ezali kaka te lokola londende
oyo emonanaka mpo na mwa tango moke mpe, na
sima, elimwe? 15 Tala ndenge bosengeli koloba: «
Soki Nkolo alingi, tokozala na bomoi mpe tokosala
likambo songolo to pakala. » 16 Kasi bino, bozali
nde komikumisa na monene ya mabongisi na bino!
Boyeba malamu ete lolendo ya ndenge wana ezali
mabe. 17 Moto oyo ayebi kosala bolamu, kasi asali
yango te, asali masumu.

5 Boyoka sik'oyo, bino bazwi: Boyoka mawa mpe
bolela mpo na pasi oyo ekokweyela bino. 2
Bomengo na bino esili kopola, mpe mpese esili kolia
bilamba na bino; 3 wolo mpe palata na bino esili
kobeba; mpe libebi na yango ekotatola mabe na
bino mpe ekolia banzoto na bino lokola moto. Bozali
kobakisa se kobakisa bomengo! Boyebi te ete tokomi
na mikolo ya suka? 4 Bozali ata koboya kofuta basali
bilanga na bino. Yoka ndenge bazali kolela! Mpe
kolela na bango ekomi kino na matoyi ya Nkolo,
Mokonzi ya mampinga. 5 Awa na mokili, bozali kobika
bomoi ya bisengo mpe ya bofuluki, bozali komikomisa
nzoto mafuta lokola banyama oyo babongisi mpo na
koboma. 6 Bozali kokatela bato ya sembo etumbu
mpe koboma bango, nzokande batelemeli bino
te. 7 Bandeko, boyika mpiko kino na mokolo oyo
Nkolo akoya. Botala ndenge mosali bilanga azelaka
bambuma kitoko ya mabele: akangaka motema wuta
tango oyo aloni elanga na ye kino na eleko ya kobuka
bambuma. 8 Bino mpe, bokangaka mitema mpe
boyikaka mpiko, pamba te koya ya Nkolo ekomi
pene. 9 Bandeko na ngai, botika kofundana bino
na bino, noki te Nzambe akosambisa bino. Botala,

Mosambisi azali ya kotelema liboso ya ekuke. **10**
Bandeko, mpo na oyo etali kokanga motema kati na
pasi, bozwa ndakisa ya basakoli oyo basakolaki na
Kombo ya Nkolo. **11** Ndenge boyebi, tobengaka bato
oyo bayikaka mpiko bato ya esengo. Boyokaki sango
ya lolenge oyo Yobo akangaki motema kati na pasi,
mpe boyebi malamu makambo oyo Nkolo asalaki, na
suka, mpo na bolamu na ye; pamba te Nkolo atonda
na boboto mpe na mawa. **12** Liboso na nyonso,
bandeko na ngai, bolapaka ndayi te, ezala na kombo
ya Likolo, ya mokili to mpe ya eloko nini. Tika ete « iyo
» na bino etikala « iyo, » mpe « te » na bino etikala «
te, » mpo ete bakatela bino etumbu te. **13** Soki moko
kati na bino azali na pasi, tika ete abondela; soki
moko azali na esengo, tika ete ayemba banzembo
mpo na kokumisa Nzambe; **14** soki mpe mosusu
kati na bino azali kobela, tika ete abenga bakambi
ya Lingomba mpo ete babondela mpo na ye mpe
bapakola ye mafuta na Kombo ya Nkolo, **15** pamba te
libondeli oyo esalemi na kondima ekobikisa mobeli,
mpe Nkolo akotelemisa ye. Soki asalaki masumu,
Nzambe akolimbisa ye. **16** Yango wana, tika ete
moko na moko ayambola masumu na ye epai ya
moninga na ye, mpe tika ete moko na moko abondela
mpo na moninga na ye, mpo ete bobikisama na
bokono. Libondeli ya moto ya sembo ezali na nguya
makasi mpe esalaka makambo ya kokamwa. **17** Eliya
azalaki moto lokola biso, abondelaki na molende
nyonso mpo ete mvula enoka te, mpe mvula enokaki
te na mabele mibu misato na basanza motoba; **18**
abondelaki lisusu, mpe Likolo epesaki lisusu mvula,
mpe mabele ebotaki bambuma. **19** Bandeko na ngai,
soki moko kati na bino apengwi mosika ya bosolo
mpe moto mosusu azongisi ye kati na yango, **20**
boyeba ete moto oyo azongisi mopengwi longwa na
libunga abikisi ye na kufa mpe asali ete masumu
ebele elimbisama.

1 Petelo

1 Ngai Petelo, ntoma ya Yesu-Klisto; Epai ya
baponami ya Nzambe oyo bazali kati na bamboka
ya bapaya mpe bapalangani na bituka ya Ponti,
ya Galatia, ya Kapadose, ya Azia mpe ya Bitini. **2**
Kolanda mabongisi na Ye, Nzambe Tata apona bino
wuta kala, abulisa bino na nzela ya Molimo na Ye mpo
ete botosa Yesu-Klisto mpe bokoma peto na nzela ya
makila na Ye, oyo asopaki. Tika ete ngolu mpe kimia
epesamela bino na bofuluki! **3** Tika ete Nzambe, Tata
ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, apambolama! Pamba
te, kati na mawa monene na Ye, asalaki ete tobotama
mbotama ya sika, na nzela ya lisekwa ya Yesu-Klisto
kati na bakufi, mpo na kopesa biso elikya ya solo **4** ete
tokozwa libula oyo abombela biso kati na Likolo, libula
oyo ebebaka te, ezwaka bosoto te, mpe ebungisaka
kitoko na yango te. Ezali mpe kaka libula yango nde
Nzambe abombela bino **5** ba-oyo Nzambe abatelaka
na nguya na Ye, na nzela ya kondima, mpo na lobiko
oyo ekomonisama na tango ya suka. **6** Bosepelaka
na lobiko yango, atako bosengeli sik'oyo kotungisama
mpo na mwa tango moke na nzela ya komekama
ya lolenge nyonso. **7** Komekama yango eyei mpo
na kotalisa bosolo ya kondima na bino mpe kosala
ete bokoka kozwa masanzoli, nkembo mpe lokumu
tango Yesu-Klisto akomonana. Boni, moto epetolaka
wolo te? Nzokande kondima na bino ezali na motuya
koleka wolo oyo ebebaka. **8** Bolingaka Yesu-Klisto
atako bomona Ye te. Atako bozali mpe kaka komona
Ye te sik'oyo, bozali kondimela Ye mpe botondi na
esengo ya nkembo oyo moto akoki kolimbola te, **9**
pamba te bozali kozwa lifuti ya kondima na bino:
lobiko ya bomoi na bino. **10** Mpo na lobiko yango,
basakoli oyo baloba na tina na ngolu oyo Nzambe
abongisa mpo na bino balukaki penza, na molende,
koyeba mabombami na yango. **11** Basalaki nyonso
mpo na koluka koyeba tango nini mpe ndenge nini
makambo oyo Molimo ya Klisto alobaki ekosalema.
Molimo ya Klisto azalaki kati na bango, wana azalaki
komiyebisela bango ete Klisto asengelaki komona
pasi liboso ete azwa nkembo oyo ezalaki kozela Ye.
12 Nzambe atalisaki bango ete sango oyo bango
bazwaki mokumba ya kotatola ezalaki mpo na bango
te, kasi ezalaki nde mpo na bino. Mpe sik'oyo, bozali
koyoka sango yango na minoko ya bato oyo bateyaki
bino Sango Malamu na nguya ya Molimo Mosantu
oyo Nzambe atindaki wuta na Likolo; mpe bango
moko ba-anjelu bazalaka na posa ya koyeba yango.
13 Yango wana, boselingwa mpo na kosalela Nzambe
lokola basali oyo balati bilamba ya mosala mpo na
kosala; bomibatela malamu mpe botia elikya na bino
mobimba kati na ngolu oyo bokozwa tango Yesu-Klisto
akomonana. **14** Lokola bana ya botosi, botambola
lisusu te kolanda baposa mabe oyo bozalaki na
yango tango bozangaki boyebi. **15** Kasi lokola Ye oyo
abengaki bino azali Bule, bino mpe bozala bule kati
na etamboli na bino nyonso, **16** pamba te ekomama:
« Bozala bule, pamba te nazali Bule. » **17** Lokola
mpe bobelelaka Tata oyo aponaka bilongi te tango
asambisaka bato nyonso kolanda misala na bango,
botambola kati na kobanga Nzambe, wana bozali
awa na mokili lokola bapaya. **18** Boyebi malamu ete
ezali te na nzela ya biloko oyo ebebaka lokola wolo
to palata nde Nzambe akangolaki bino na bizaleli
ezanga tina, oyo bozwaki epai ya bakoko na bino,
19 kasi ezali nde na nzela ya makila ya talo ya
Klisto lokola mpate oyo ezangi mbeba mpe litono.
20 Nzambe abongisaki Ye mpo na yango wuta kala,
liboso ete akela mokili, mpe Klisto amonani na mikolo
oyo ya suka likolo na bino. **21** Ezali na nzela na Ye
nde bino bondimelaka Nzambe oyo asekwisaki Ye
kati na bakufi mpe apesaki Ye nkembo, mpo ete
kondima mpe elikya na bino ezala kati na Nzambe.
22 Lokola bosili komipetola na nzela ya kotosa bosolo
mpo na kolingana na bolingo ya solo, bolinganaka
makasi bino na bino, na motema ya peto. **23** Pamba
te bobotamaki mbotama ya sika na nzela ya Liloba
na Nzambe, oyo ezali nkona oyo epesaka bomoi
mpe ewumelaka seko na seko; kasi na nzela te ya
nkona ya bato oyo bakufaka. **(aiōn g165)** **24** Pamba te
ekomama: « Bato nyonso bazalaka lokola matiti, mpe
nkembo na bango nyonso ezalaka lokola bafololo
ya bilanga. Matiti ekawukaka mpe fololo na yango
ekweyaka, **25** kasi Liloba na Nkolo ewumelaka seko
na seko. » Nzokande, Liloba yango ezali nde Sango
Malamu oyo bateyaki bino. **(aiōn g165)**

2 Yango wana, bobwaka lolenge nyonso ya mabe,
ya lokuta, ya mayele mabe, ya zuwa mpe ya
kotonga bato. **2** Lokola bana oyo babotami sika,
bolingaka makasi komela miliki ya peto ya Liloba
mpo ete bokola na nzela na yango mpo na kozwa

lobiko, 3 awa bosili kososola ete Nkolo azali malamu.
4 Bopusana pene ya Ye oyo azali Libanga ya bomoi,
Libanga oyo bato babwakaki, kasi Nzambe aponaki
yango mpo ete ezali motuya mingi na miso na Ye.
5 Bino mpe, lokola mabanga ya bomoi, botika ete
Nzambe asalela bino mpo na kotonga Tempelo ya
Molimo. Kati na Tempelo yango, lokola Banganga-
Nzambe ya bule, apesi bino mokumba ya kobonzelaka
Ye, na nzela ya Yesu-Klisto, bambeka ya molimo,
bambeka oyo Nzambe andimaka. 6 Pamba te Makomi
eloba: « Tala, napona libanga moko ya motuya oyo
nazali kotia kati na Siona lokola libanga ya songe
ya ndako; moto nyonso oyo akotiela yango motema
akotikala koyokisama soni te. » 7 Boye lokumu
ezali mpo na bino oyo bondimaka; kasi mpo na
bato oyo bandimaka te, « libanga oyo batongi ndako
babwakaki ekomi libanga oyo esimbi ndako, libanga
ya songe ya ndako, 8 mpe libanga oyo ebetisaka
bato mabaku, libanga monene oyo ekweyisaka bato.
» Bakweyaka mpo ete batosaka te Liloba na Nzambe;
mpe ebongisama nde bongo mpo na bango. 9 Kasi
bino bozali libota oyo eponama, Banganga-Nzambe
ya Mokonzi, ekolo ya bule mpe basikolami ya Nzambe
mpo na kosakola misala minene ya Ye oyo abenga
bino mpo ete bolongwa na molili mpe bokota kati na
pole na Ye ya kokamwa. 10 Na kala, bozalaki bato ya
Nzambe te; kasi sik'oyo, bokomi bato na Ye penza.
Na kala, Nzambe azalaki koyokela bino mawa te;
kasi sik'oyo, akomi penza koyokela bino mawa. 11
Balingami na ngai, boyeba malamu ete bozali kati na
mokili oyo lokola bapaya mpe baleki nzela; yango
wana nazali kosenga na bino ete boboyaka baposa
mabe ya nzoto, pamba te ebundisaka molimo na
bino. 12 Bozalaka na bizaleli ya malamu kati na
Bapagano mpo ete, ata soki bazali kotonga bino ete
bozali kosala mabe, bandima ata misala malamu na
bino mpe bapesa Nzambe nkembo na mokolo oyo
akomimonisa. 13 Mpo na lokumu ya Nkolo, botosaka
bato nyonso oyo batiami kati na bino lokola bakonzi:
mokonzi ya mboka, 14 bayangeli mpe basambisi
oyo bapesameli mosala ya kopesa etumbu epai ya
bato oyo basalaka mabe, mpe kondima bato oyo
basalaka bolamu. 15 Pamba te, Nzambe alingi boye:
bosalaka bolamu mpo na kokanga minoko ya bato
oyo bazangi boyebi mpe bososoli; 16 botambolaka
lokola bansomi, kasi bosalelaka bonsomi na bino te
lokola vwale mpo na kozipa mabe na bino, pamba te
bozali bawumbu ya Nzambe. 17 Bomemiaka bato
nyonso, bolingaka bandeko na bino kati na kondima,
botosaka Nzambe, mpe bopesaka mokonzi lokumu.
18 Bawumbu, botosaka bankolo na bino na bobangi
nyonso: botosaka kaka te ba-oyo bazali malamu mpe
boboto, kasi mpe ba-oyo bazali matata. 19 Pamba
te ezali penza ngolu mpo na moto komona pasi
kaka pamba mpo atosaka Nzambe. 20 Kasi lokumu
nini ezali ya komona pasi ya etumbu mpo na mabe
oyo osali? Nzokande, na miso ya Nzambe, komona
pasi mpo na bolamu oyo osali ezali penza ngolu.
21 Nzambe abengaki bino na komona pasi yango,
pamba te Klisto mpe amonaki pasi mpo na bino; boye
atikelaki bino ndakisa mpo ete bolanda banzela na
Ye. 22 Yesu atikalaki kosala lisumu ata moko te, mpe
monoko na Ye etikalaki koloba lokuta te. 23 Tango
bazalaki kofinga Ye, azalaki kozongisa na mafinga te.
Tango bazalaki komonisa Ye pasi, azalaki kokanela
bato te, kasi azalaki kaka komitika na maboko ya
Nzambe, Mosambisi ya sembo. 24 Kati na nzoto na
Ye, amemaki masumu na biso kuna na ekulusu mpo
ete tokoka kokufa na oyo etali masumu mpe tokoka
kozala na bomoi mpo na bosembo. Ezali na nzela ya
bapota na Ye nde bobikisamaki na bokono. 25 Pamba
te bozalaki lokola bameme oyo ezali koyengayenga,
kasi sik'oyo bozongi epai ya Mobateli bibwele oyo
akengelaka bomoi na bino.

3 Bino mpe basi, botosaka mibali na bino mpo ete,
soki ezali na ndambo ya mibali oyo bandimaka
Liloba na Nzambe te, bakoma kondima na nzela ya
bizaleli malamu ya basi na bango, ata soki bateyi
bango Liloba te, 2 tango bakomona bino kotambola
na bomoi ya peto mpe ya botosi. 3 Bolukaka kaka te
kokoma kitoko na libanda na nzela ya kokanga suki,
kolata babiju ya wolo to bilamba ya kitoko; 4 kasi
bolukaka nde kitoko ya bomoto ya kati: esilaka te,
ewutaka na molimo ya boboto mpe ya kimia, ezali na
motuya mingi na miso ya Nzambe. 5 Ezalaki ndenge
wana nde basi ya bule oyo, na kala, bazalaki kotia
elikya na bango na Nzambe bazalaki komikomisa
kitoko. Bazalaki kotosa mibali na bango, 6 lokola
Sara oyo atosaki Abrayami kino kobenga ye « nkolo
na ngai. » Bozali bana basi ya Sara soki bosali
bolamu mpe bopesi nzela te na bobangi. 7 Bino mpe
mibali, bovandaka na bwanya elongo na basi na bino,
boyebaka ete bazali bato na bolembu. Bopesaka

bango lokumu, pamba te bango mpe basengeli kozwa
elongo na bino bomoi kowuta na Nzambe, na ngolu
na Ye, mpo ete eloko moko te ekanga losambo na
bino. 8 Mpo na kosukisa, bozalaka, bino nyonso, na
makanisi moko, boyokelanaka mawa, bolinganaka
lokola bandeko, bozalaka bato malamu mpe bato
ya komikitisa. 9 Bozongisaka te mabe na mabe
to mafinga na mafinga, kasi bozongisaka mabe na
mapamboli; pamba te Nzambe abengaki bino na
kopambola mpo ete bino mpe boyamba mapamboli
lokola libula na bino. 10 Solo, moto nyonso oyo azali
na posa ya kolinga bomoi mpe kobika mikolo ya
esengo asengeli kobatela lolemo na ye mosika na
mabe, mpe bibebu na ye mosika na maloba ya lokuta;
11 asengeli kokima mabe mpe kosala bolamu, koluka
kimia mpe kokoba na yango, 12 pamba te miso ya
Nkolo etalaka bato ya sembo, mpe matoyi na Ye
eyokaka losambo na bango. Kasi Nkolo apesaka bato
mabe mokongo. 13 Nani akosala bino mabe soki
bomipesi na kosala bolamu? 14 Bokozala kutu bato ya
esengo, ezala soki bokomona pasi mpo na bosembo.
Bobangaka bato te mpe bomitungisaka te. 15 Kasi,
kati na mitema na bino, bopesaka Klisto lokumu lokola
Nkolo. Botatolaka tango nyonso tina ya elikya na bino
epai ya bato nyonso oyo bakotuna bino tina yango,
16 kasi botatolaka yango na boboto, na limemia mpe
na mitema peto, mpo ete bato oyo balobaka mabe na
tina na etamboli na bino ya malamu kati na Klisto
bakufa soni. 17 Eleki malamu komona pasi na kosala
bolamu, soki yango ezali mokano ya Nzambe, na
esika ete omona pasi na kosala mabe. 18 Pamba te
Ye moko Klisto oyo atikalaki kosala ata mabe moko
te amonaki pasi, mbala moko mpo na libela, mpo na
masumu ya bato mabe; akufaki mpo na bato mabe,
mpo na komema bino epai ya Nzambe. Babomaki Ye
kati na nzoto, kasi Molimo azongisaki Ye na bomoi.
19 Ezali mpe kaka na nguya ya Molimo yango nde
akendeki kosakola elonga na Ye epai ya milimo oyo
ezalaki ya kokangama kati na boloko, 20 milimo oyo
etosaki te na tango ya kala, na tango oyo Nzambe
azalaki kokanga motema wana azalaki kozela ete
Noa asilisa kotonga masuwa. Kati na masuwa yango,
motango moke kaka ya bato, bato mwambe, nde
babikisamaki na mayi ya mpela. 21 Mayi yango ezali
elilingi ya libatisi oyo ebikisi bino sik'oyo. Libatisi
yango elongolaka mbindo ya nzoto te, kasi ezali
mokano ya kotambola na motema peto liboso ya
Nzambe; mpe ezali kobikisa bino na nzela ya lisekwa
ya Yesu-Klisto 22 oyo akotaki kati na Likolo, avandi
na ngambo ya loboko ya mobali ya Nzambe mpe
azali kokonza ba-anjelu, banguya mpe milimo ya
mipepe na likolo.

4 Lokola Klisto amonaki pasi kati na nzoto na Ye,
bino mpe bosengeli kotambola na makanisi ya
ndenge wana; pamba te Ye oyo amonaki pasi kati
na nzoto na Ye asilisaki nguya ya lisumu, 2 mpo
ete botambola te kolanda baposa mabe ya nzoto,
kasi kolanda mokano ya Nzambe, na mikolo oyo
botikali na yango ya kobika awa na mokili. 3 Solo,
na kala, bolekisaki tango mingi na kosala makambo
oyo Bapagano basalaka: kindumba, baposa mabe ya
nzoto, milangwa, lokoso ya kolia mpe ya komela, mpe
kosambela bikeko ya nkele. 4 Kasi sik'oyo, Bapagano
bazali kokamwa ete bozali kosangana lisusu te elongo
na bango kati na bomoi wana ya kindumba makasi;
yango wana bakomi kobebisa lokumu na bino na
nzela ya matongi. 5 Kasi bakosamba liboso ya
Nzambe oyo akosambisa penza bato ya bomoi mpe
bakufi. 6 Yango wana mpe kutu Yesu ateyaki Sango
Malamu ata epai ya bato oyo bazali sik'oyo ya kokufa
mpo ete basambisama kolanda mibeko ya bato na
oyo etali nzoto mpe babika bomoi kolanda mokano
ya Nzambe na oyo etali Molimo. 7 Suka ya makambo
nyonso ekomi pene; yango wana, botambola na
bwanya mpe na mayele mpo ete bokoka kosambela.
8 Liboso na nyonso, bolinganaka makasi, pamba te
bolingo ezipaka masumu ebele. 9 Boyambanaka
malamu lokola nde boyambi bapaya kati na bandako
na bino, bosalaka bongo na koyimayima te. 10 Kati na
bino, moto nyonso azwaki likabo kowuta na Nzambe;
boye, mpo na bolamu ya baninga, tika ete asalela
yango lokola mobateli malamu ya lolenge nyonso
ya ngolu ya Nzambe. 11 Tika ete moto oyo azali
na likabo ya koloba asakola Liloba na Nzambe; tika
ete moto oyo azali na likabo ya kosunga bato asala
yango na makasi oyo Nzambe apesi ye mpo ete, kati
na makambo nyonso, Nzambe azwa lokumu na nzela
ya Yesu-Klisto. Tika ete nkembo mpe nguya ezonga
epai na Ye mpo na libela na libela! Amen! **(aiōn g165)**
12 Balingami, bokamwa te bapasi oyo bozali komona,
lokola nde likambo ya kokamwa ekomeli bino. 13
Bosepela nde, pamba te bozali kosangana na bapasi
ya Klisto mpo ete botonda mpe na esengo tango

akomonisa nkembo na Ye. 14 Soki bafingi bino likolo
ya Kombo ya Klisto, bozali bato ya esengo, pamba te
Molimo ya nkembo, Molimo ya Nzambe, azali likolo
na bino. 15 Tika ete moko te kati na bino amona
pasi mpo ete azali mobomi to moyibi, moto mabe
to moto oyo akotaka makambo ya bato mosusu;
16 nzokande soki azali komona pasi mpo ete azali
Moklisto, wana tika ete ayokela yango soni ata moke
te, kasi akumisa nde Nzambe mpo na Kombo yango.
17 Pamba te tokomi na tango oyo kosambisama ezali
kobanda epai ya bato ya Nzambe. Bongo soki ebandi
epai na biso, ekosuka ndenge nini epai ya bato oyo
batosaka te Sango Malamu ya Nzambe? 18 Pamba
te Makomi elobi: « Soki ezali na pasi makasi nde
moto ya sembo abikisami, ekozala boni mpo na moto
mabe mpe mosumuki? » 19 Boye tika ete bato oyo
bazali komona pasi mpo ete batosaka mokano ya
Nzambe bamipesa mobimba na Mokeli na bango oyo
azali sembo, mpe tika ete basalaka bolamu.

5 Nazali sik'oyo kolendisa bakambi ya Lingomba,
oyo bazali kati na bino, pamba te ngai mpe nazali
mokambi lokola bango, nazali motatoli ya bapasi ya
Klisto mpe nakozwa nkembo oyo ekomonisama. 2
Lokola babateli bibwele, bobatelaka malamu etonga
oyo Nzambe apesi bino mokumba ya kokamba.
Bosalaka bongo kolanda mokano ya Nzambe: na
kotindika te, kasi na komipesa mobimba; na makanisi
te ya konduka mbongo, kasi na posa makasi ya
kosalela bango; 3 na makanisi te ya kokonza bato
oyo bapesameli bino, kasi na kozalaka bandakisa
mpo na etonga. 4 Bongo tango Mokonzi ya babateli
bibwele akoya, bokozwa motole ya nkembo oyo
ekotikala kobungisa kitoko na yango te. 5 Ndenge
moko mpe, bino bilenge, botosaka bakambi na bino
ya Lingomba, bolata komikitisa kati na bino, pamba
te Makomi elobi: « Nzambe atelemelaka bato ya
lolendo, kasi atalisaka ngolu na Ye epai ya bato oyo
bamikitisaka. » 6 Yango wana, bomikitisaka na se
ya loboko ya nguya ya Nzambe mpo ete atombola
bino na tango oyo ekoki. 7 Bobwaka epai na Ye
makambo nyonso oyo etungisaka bino, pamba te
Ye nde abatelaka bino. 8 Bolekisaka ndelo te na
bizaleli na bino mpe botambolaka na ekenge, pamba
te monguna na bino, Satana, atambolaka zingazinga
na bino lokola nkosi oyo ezali konguluma mpe koluka
moto ya kolia. 9 Botelemelaka ye mpe boyikaka
mpiko kati na kondima, pamba te boyebi ete bandeko
na bino, oyo bapalangana kati na mokili bazali mpe
komona bapasi lokola bino. 10 Kasi sima na bino
komona pasi mpo na mwa tango moke, Nzambe ya
ngolu nyonso, oyo abenga bino na nkembo na Ye
ya seko kati na Yesu-Klisto, akokomisa bino bato ya
kokoka, akolendisa bino, akopesa bino makasi mpe
akotelemisa bino ngwi. (aiōnios g166) 11 Tika ete nguya
ezonga epai na Ye mpo na libela na libela! Amen!
(aiōn g165) 12 Na lisungi ya Silasi oyo azali ndeko ya
solo, nakomeli bino mokanda oyo na mokuse mpo
na kolendisa bino mpe kolakisa bino ete ngolu oyo
bokangami na yango ezali ngolu ya solo ya Nzambe.
Bopikama kati na yango. 13 Lingomba ya babulami
oyo bazali na Babiloni epesi bino mbote. Mwana na
ngai, Malako, apesi mpe bino mbote. 14 Bopesanaka
bino na bino mbote, na beze ya bondeko. Tika ete
kimia ezala na bino nyonso oyo bozali kati na Klisto!

2 Petelo

1 Ngai Simona Petelo, mosali mpe ntoma ya Yesu-
Klisto; Epai ya bato oyo bazwaki kondima ya
motuya moko na kondima na biso, na nzela ya
bosembo ya Yesu-Klisto, Nzambe na biso mpe
Mobikisi na biso: **2** Tika ete ngolu mpe kimia
epesamela bino na bofuluki, na nzela ya koyeba
Nzambe mpe Yesu, Nkolo na biso! **3** Nzambe apesaki
biso, na nzela ya nguya na Ye ya bonzambe, nyonso
oyo tosengeli na yango mpo na kobika bomoi ya
botosi kati na makambo ya Nzambe mpe mpo na
kokangama na Ye; asalaki yango na kopesa biso
boyebi ya Ye oyo abenga biso mpo ete tosangana na
nkembo mpe na bolamu na Ye. **4** Na nzela ya nkembo
mpe bolamu yango, apesaki biso bilaka minene mpe
ya motuya makasi mpo ete, na nzela na yango,
bosangana na bonzambe mpe bokima libebi oyo
baposa mabe ezali kovandisa kati na mokili. **5** Mpo
na yango, bosala makasi mpo na kobakisa na likolo
ya kondima na bino, bolamu; na likolo ya bolamu,
boyebi; **6** na likolo ya boyebi, komikanga; na likolo ya
komikanga, mpiko; na likolo ya mpiko, botosi kati na
makambo ya Nzambe; **7** na likolo ya botosi kati na
makambo ya Nzambe, bondeko ya solo; mpe na likolo
ya bondeko ya solo, bolingo. **8** Pamba te soki bozali
na bizaleli oyo ya malamu kati na bino mpe botondi na
yango, ekosala ete bozala basali ya goyigoyi te mpe
bokola makasi na boyebi ya Nzambe na biso mpe ya
Yesu-Klisto, Nkolo na biso. **9** Kasi moto nyonso oyo
azangi yango amonaka mosika te, azali lokola mokufi
miso; abosani ete basila kopetola ye, wuta kala, na
masumu na ye. **10** Yango wana, bandeko na ngai,
bosala lisusu makasi koleka mpo na kolakisa na bato
ete Nzambe abenga penza bino mpe apona bino;
pamba te soki bosali bongo, bokotikala kokweya te.
11 Na bongo, bokoyambama malamu kati na Bokonzi
ya seko ya Yesu-Klisto, Nkolo mpe Mobikisi na biso.
(aiōnios g166) **12** Boye, nakobanda kozongisaka yango
tango nyonso na makanisi na bino, atako boyebi
yango malamu mpe bokangami makasi na bosolo
oyo bozali na yango sik'oyo. **13** Namoni ete ezali
malamu mpo na ngai kolamusa makanisi na bino awa
nazali nanu na bomoi kati na ndako ya kapo ya nzoto
oyo; **14** pamba te nayebi malamu ete, kala mingi te,
nakokabwana na nzoto yango, ndenge Yesu-Klisto,
Nkolo na biso, ayebisaki ngai yango. **15** Nzokande,
nakosala makasi mpo ete bozalaka tango nyonso na
makoki ya kokanisaka yango, ezala nasila na ngai
kokende. **16** Solo, tango toyebisaki bino makambo
oyo etali koya ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, kati na
nguya na yango nyonso, tolandaki te basambole oyo
bato basalaka na mayele na bango, kasi na miso na
biso moko, tomonaki Ye kati na kongenga nyonso ya
nkembo na Ye. **17** Pamba te Nzambe Tata apesaki
Ye lokumu mpe nkembo, tango mongongo kowuta
na nkembo monene ya Nzambe elobaki na Ye: «
Oyo azali Mwana na Ngai ya bolingo, nasepelaka
na Ye mingi. » **18** Mpe, biso moko, tango tozalaki
elongo na Ye na likolo ya ngomba ya bule, toyokaki
mongongo yango kowuta na Likolo. **19** Tozali lisusu
kondima bosolo ya maloba ya basakoli oyo, bozali
solo kosala malamu wana bozali kotia makanisi na
bino kati na yango lokola na mwinda oyo ezali kopela
kati na esika ya molili, kino tongo etana mpe monzoto
ya tongo engenga kati na mitema na bino. **20** Liboso
na nyonso, boyeba malamu ete moko te, na mayele
na ye moko, akoki kolimbola maloba ya basakoli, oyo
ezali kati na Makomi, **21** pamba te maloba yango ya
basakoli eyaki te na nzela ya mokano ya moto, kasi
ezali Molimo Mosantu nde atindikaki bato na koloba
kowuta na Nzambe.

2 Ndenge kaka basakoli ya lokuta bazalaki kati
na bana ya Isalaele na tango ya kala, ndenge
wana mpe bateyi ya lokuta bakozala kati na bino;
bakokotisa na mayele mabe mateya ya lokuta mpe ya
libebi kino ata kowangana Nkolo oyo asikolaki bango,
mpe bakomibendela libebi na mbalakata. **2** Bato ebele
bakolanda bango kati na mobulu na bango, mpe
nzela ya bosolo ekofingama likolo na bango. **3** Kati na
lokoso na bango, bakobetela bino masolo ya lokuta
mpo na kobenda bino mbongo na nzela ya maloba ya
sukali. Nzokande, wuta kala, Nzambe akatela bango
etumbu oyo ekoki mpo na bango, mpe libebi ezali
penza kozela bango. **4** Soki Nzambe azangaki te
kopesa na ba-anjelu oyo basalaki masumu etumbu
kasi abwakaki bango ya kokangama na minyololo
kati na molili makasi ya lifelo epai wapi abombi bango
mpo na kozela mokolo ya kosambisama, **(Tartaroō
g5020)** **5** soki ayokelaki te mokili ya kala mawa kasi
abikisaki bato mwambe oyo kati na bango ezalaki
na Noa oyo azalaki kosakola bosembo na tango

ya mpela oyo abebisaki na yango mokili elongo na
bato oyo batosaki Ye te, 6 soki Nzambe apesaki na
bingumba ya Sodome mpe Gomore etumbu na nzela
ya moto oyo ezikisaki yango kino ekomaki putulu mpo
na kopesa ndakisa ya etumbu oyo ekokweyela bato
ya masumu 7 kasi akangolaki Loti, moto ya sembo,
oyo atondaki na mawa kati na motema na ye likolo
na mobulu ya bato wana ya mabe, 8 (pamba te moto
oyo ya sembo azalaki kovanda kati na bango mpe,
mokolo na mokolo, azalaki komitungisa makasi kati na
motema na ye mpo na mabe oyo azalaki komona mpe
koyoka), 9 elingi koloba ete Nkolo azali na makoki ya
kokangola bayengebene kati na komekama mpe ya
kopesa, na mokolo ya kosambisama, etumbu epai ya
bato mabe. 10 Akopesa mingi-mingi etumbu epai ya
ba-oyo, mpo na lokoso na bango ya makambo ya
mbindo, batambolaka kolanda baposa mabe ya nzoto
mpe batiolaka bokonzi ya Nkolo. Lokola bateyi yango
ya lokuta batondi na lolendo mpe bamimonaka lokola
bakoka na nyonso, babangaka te kofinga bikelamu
ya nkembo; 11 nzokande ba-anjelu, ba-oyo baleki
kutu bango na makasi mpe na nguya, bamekaka
kutu te kobimisa, liboso ya Nkolo, maloba ya kofinga
bikelamu wana ya nkembo. 12 Kasi bango, bateyi
ya lokuta, lokola banyama oyo ezanga mayele, oyo
etambolaka na bonyama, oyo ebongisama mpo ete
bato bakanga yango na mitambo mpe baboma yango,
bafingaka oyo bayebi te. Mpo na yango, bakokufa
lokola banyama, 13 bakozwa lifuti oyo ebongi na
mabe na bango. Basepelaka kosala makambo ya
soni na moyi makasi. Na lokuta na bango, basepelaka
kosambwisa mpe kobebisa lokumu na bino tango
basanganaka elongo na bino mpo na mayangani.
14 Miso na bango elembaka te kolula basi mpo na
koluka kosala na bango ekobo, balembaka te kosala
masumu, bakosaka bato oyo balendisama malamu
te na kondima; bazali na mitema etonda na lokoso:
bazali na se ya bilakeli mabe ya Nzambe. 15 Sima
na bango kotika nzela ya solo, bapengwaki mbala
moko na kolanda nzela ya Balami, mwana mobali ya
Beori, oyo alingaki lifuti ya mabe; 16 kasi Nzambe
apamelaki ye mpo na bozangi botosi na ye, atiaki
maloba ya bomoto kati na monoko ya ane ya mwasi,
mpe nyama yango oyo elobaka te esukisaki bozoba
ya mosakoli. 17 Bateyi yango ya lokuta bazali lokola
bitima oyo ebimisaka lisusu mayi te to lokola mapata
oyo mopepe makasi etindikaka. Nzambe abombela
bango esika kati na molili makasi. 18 Pamba te, mpo
na kosepelisa baposa mabe ya banzoto na bango,
basalelaka maloba ya sukali mpe ezanga tina mpo na
kopengwisa bato oyo bawuti kobongola mitema sika
wana bawuti kokabwana na bato oyo babikaka kati
na libunga. 19 Balakaka bango bonsomi, nzokande
bango moko bazali bawumbu ya baposa mabe ya
nzoto, oyo ememaka bango na libebi; pamba te moto
nyonso azali mowumbu ya oyo ekonzaka ye. 20 Soki,
sima na bango kokabwana na mbindo ya mokili, mpo
ete bayebi Yesu-Klisto, Nkolo mpe Mobikisi na biso,
bamizongisi lisusu na bowumbu ya mbindo yango,
bomoi na bango ekokoma mabe koleka ndenge
ezalaki liboso. 21 Elingaki kozala malamu mingi mpo
na bango koyeba te nzela ya bosembo, na esika ete,
sima na bango koyeba nzela ya bosembo, basundola
mibeko ya bule oyo epesamelaki bango. 22 Ezaleli
na bango elongisi bosolo ya masese oyo: « Mbwa
ezongelaka biloko oyo yango moko esanzi » mpe «
Ngulu oyo basukoli ezongelaka kotambola kati na
potopoto. »

3 Balingami na ngai, tala mokanda ya mibale oyo
nakomeli bino. Kati na mikanda nyonso mibale,
nazali koluka kolamusa, kati na makanisi na bino,
malakisi oyo bozwaki, mpo ete bokoma kokanisa na
lolenge ya peto, 2 mpo ete bokanisa lisusu maloba
oyo basakoli ya bule balobaki na tango ya kala mpe
Mibeko oyo Nkolo mpe Mobikisi apesaki na nzela ya
bantoma na bino. 3 Liboso na nyonso, boyeba ete,
na mikolo ya suka, batioli bakobima, bakotambola
kolanda baposa na bango moko 4 mpe bakoloba: «
Boni, alakaki te ete akoya? Wapi ye sik'oyo? Pamba
te, banda bakoko na biso bakufa, makambo nyonso
ezali na yango kaka ndenge ezalaka wuta na ebandeli
ya mokili. » 5 Wana bakanisaka bongo, babosanaka
na nko ete, na kala, Likolo mpe mabele ezalaki; ete na
nzela ya Liloba na Nzambe, mabele ebimaki wuta na
mayi mpe epikamaki kati na mayi. 6 Babosanaka mpe
ete ezali lisusu na nzela ya mayi yango nde mokili
ya tango wana ebebisamaki wana ezindaki kati na
mayi. 7 Nzokande, ezali mpe kaka Liloba yango nde
azali kobomba Likolo mpe mabele ya sik'oyo mpo na
kozika na moto, na mokolo ya kosambisama mpe ya
kobebisama ya bato ya masumu. 8 Balingami na ngai,
ezali na likambo moko oyo bosengeli te kobosana:
mpo na Nkolo, mokolo moko ezali lokola mibu nkoto

moko, mpe mibu nkoto moko ezali lokola mokolo
moko. 9 Bato ebele bakanisaka ete Nkolo azali
kowumela mpo na kokokisa elaka na Ye; nzokande
azali nde kokanga motema mpo na bino, pamba
te alingi ete moko te abunga, kasi alingi ete bato
nyonso babongola mitema. 10 Solo, mokolo ya Nkolo
ekoya lokola moyibi. Na mokolo yango, na lokito
monene, Likolo ekolimwa, biloko ekozika na moto
mpe ekonyangwama, mabele mpe nyonso oyo ezali
kati na yango ekozwa etumbu ya kobebisama na
moto. 11 Lokola nyonso esengeli konyangwama
ndenge wana, bosengeli kotambola ndenge nini?
Bosengeli kotambola na bomoi ya bule mpe na botosi
kati na makambo ya Nzambe 12 wana bozali kozela
mokolo ya Nzambe mpe kosala ete mokolo yango
eya noki. Na mokolo yango, Likolo elongo na biloko
nyonso ekozika mpe ekonyangwama na moto. 13
Nzokande, biso, kolanda elaka na Ye, tozali kozela
Likolo ya sika mpe mabele ya sika epai wapi bosembo
ekozala. 14 Yango wana, balingami na ngai, wana
bozali kozela yango, bosala makasi mpo ete Nzambe
akuta bino peto, bozangi pamela mpe bozali kati na
kimia oyo apesaka. 15 Boyeba malamu ete ezali
mpo na lobiko na bino nde Nkolo na biso azali nanu
kokanga motema, ndenge Polo, ndeko na biso ya
bolingo, akomelaki bino, kolanda bwanya oyo Nzambe
apesaki ye. 16 Azali kokoma bongo kati na mikanda
nyonso epai wapi azali kolobela makambo yango.
Kati na mikanda yango, ezali na makambo mosusu
ya makasi mpo na kososola; bongo bato oyo bazangi
boyebi mpe balendisama malamu te na kondima
bazali kobongola ndimbola na yango, ndenge kaka
bazali mpe kobongola ndimbola ya biteni mosusu ya
Makomi, mpo na libebi na bango moko. 17 Balingami
na ngai, lokola bosili kozwa boyebi oyo, bosala keba
ete bomemama te na mopepe ya mabunga ya bato
oyo batosaka Nzambe te, mpo ete bobungisa te
kondima na bino; 18 kasi bokola kati na ngolu mpe
boyebi ya Yesu-Klisto, Nkolo mpe Mobikisi na biso.
Tika ete nkembo epesamela Ye, wuta sik'oyo kino
libela na libela! Amen! **(aiōn g165)**

1 Yoane

1 Oyo ezalaki wuta na ebandeli, oyo toyokaki, oyo
tomonaki na miso na biso, oyo totalaki malamu,
mpe oyo maboko na biso esimbaki, yango nde
tozali kotatola na tina na Liloba na bomoi. **2** Bomoi
emimonisaki; tomoni yango, tozali kotatola na tina
na yango mpe kosakola epai na bino bomoi ya seko
oyo ezalaki elongo na Tata mpe emimonisi epai na
biso. **(aiōnios g166)** **3** Tozali kosakola epai na bino
makambo oyo tomoni mpe toyoki, mpo ete bino mpe
bozala moko na biso. Nzokande, biso tozali moko
na Tata mpe na Yesu-Klisto, Mwana na Ye. **4** Yango
wana tozali kokomela bino makambo oyo mpo na
kokomisa esengo na biso ya kokoka. **5** Tala makambo
oyo toyoki na tina na Ye mpe tozali koyebisa bino:
Nzambe azali pole, mpe molili ezali te kati na Ye. **6**
Soki tolobi ete tozali moko na Ye, nzokande tozali
kotambola kati na molili, wana tozali bakosi mpe tozali
kotambola na solo te. **7** Kasi soki tozali kotambola
kati na pole ndenge Ye moko Nzambe azali kati na
pole, wana tozali moko, bamoko na bamosusu, mpe
makila ya Yesu, Mwana na Ye, ezali kopetola biso na
masumu nyonso. **8** Soki tolobi ete tozali na masumu
te, wana tozali komikosa biso moko mpe solo ezali
te kati na biso. **9** Soki toyamboli masumu na biso,
Nzambe akolimbisa biso mpe akopetola biso na mabe
nyonso, pamba te azali Sembo mpe Moyengebene.
10 Soki tolobi ete tosalaka masumu te, wana tokomisi
Nzambe mokosi mpe Liloba na Ye ezali te kati na
biso.

2 Bana na ngai, nazali kokomela bino makambo oyo
mpo ete bosala masumu te. Kasi soki esali ete
moko kati na bino akweyi na lisumu, tozali na Molobeli
moko epai ya Tata: Yesu-Klisto, Nkolo-Na-Bosembo.
2 Amikabaki lokola mbeka mpo na bolimbisi masumu
na biso; mpo na masumu na biso kaka te, kasi mpe
mpo na masumu ya mokili mobimba. **3** Tala ndenge
nini tososolaka ete toyebi Nzambe: ezali mpo ete
totosaka mibeko na Ye. **4** Moto nyonso oyo alobaka:
« Nayebi Nzambe, » kasi atosaka te mibeko ya
Nzambe azali mokosi mpe solo ezali kati na ye te. **5**
Moto oyo atosaka Liloba na Nzambe azalaka penza
na bolingo ya kokoka mpo na Nzambe kati na ye.
Ezali ndenge wana nde tososolaka ete tozali moko
na Ye. **6** Moto nyonso oyo alobaka ete azali kati
na Nzambe asengeli mpe kotambola ndenge Yesu
atambolaki. **7** Balingami na ngai, nazali kokomela
bino mobeko ya sika te, kasi mobeko ya kala kaka,
mobeko oyo bozwaki wuta na ebandeli. Mobeko
yango ya kala ezali liloba oyo boyokaki. **8** Nzokande,
nazali mpe kokomela bino mobeko ya sika, mpe sika
na yango emonani kati na Yesu mpe kati na bino,
pamba te molili ezali kolimwa mpe pole ya solo esili
kobanda kongenga. **9** Moto nyonso oyo alobaka ete
azali kati na pole kasi ayinaka ndeko na ye, azali
nanu kati na molili. **10** Moto nyonso oyo alingaka
ndeko na ye azali kati na pole; mpe ezali na eloko
moko te kati na ye, oyo ekoki kobetisa ye libaku.
11 Kasi moto oyo ayinaka ndeko na ye azali kati na
molili mpe azali kotambola kati na molili; ayebi te
epai azali kokende, pamba te molili esila koboma
ye miso. **12** Bana, nazali kokomela bino, pamba te
masumu na bino elimbisamaki mpo na Kombo na
Yesu-Klisto. **13** Batata, nazali kokomela bino, pamba
te boyebi Ye oyo azala wuta na ebandeli. Bilenge,
nazali kokomela bino, pamba te bolongaki Satana. **14**
Bana, nakomeli bino mpo ete boyebi Tata. Batata,
nakomeli bino mpo ete boyebi Ye oyo azala wuta
na ebandeli. Bilenge, nakomeli bino mpo ete bozali
makasi, Liloba na Nzambe ezali kowumela kati na
bino, mpe bolongaki Satana. **15** Bolingaka mokili te;
bolingaka mpe te nyonso oyo ezali kati na mokili.
Moto oyo alingaka mokili azalaka na bolingo ya Tata
te kati na ye, **16** pamba te nyonso oyo ezali kati na
mokili, lokola baposa mabe ya nzoto, posa makasi ya
konduka biloko oyo miso ezali kolula, mpe lofundu
mpo na biloko; ewuti na Tata te, kasi ewuti na mokili.
17 Mokili mpe baposa na yango ezali koleka, kasi
moto oyo asalaka mokano ya Nzambe awumelaka
tango nyonso. **(aiōn g165)** **18** Bana, tokomi na tango ya
suka; ndenge kaka boyokaki ete monguna ya Klisto
azali koya, nzokande banguna ya Klisto basili koya
sik'oyo ebele, ndenge wana mpe tosengeli koyeba
ete tokomi na tango ya suka. **19** Banguna yango
babimelaki kati na biso, kasi bazalaki penza bato
na biso te. Pamba te soki bazalaki bato na biso,
balingaki kotikala na biso; kasi batikaki biso mpo
ete emonana polele ete bango nyonso bazali bato
na biso te. **20** Nzokande bino, bozali na epakolami
kowuta na Molimo Mosantu, mpe bino nyonso bozali
na boyebi ya nyonso. **21** Ngai nakomeli bino mpo ete
boyebi yango mpe mpo ete lokuta moko te ewutaka

na solo; kasi ezali te mpo boyebi yango te. 22 Boye
nani mokosi? Mokosi azali moto oyo awangani ete
Yesu azali Klisto. Mpe moto ya ndenge wana azali
monguna ya Klisto: awanganaka Tata mpe Mwana.
23 Moto nyonso oyo awangani Yesu azali mpe na
Tata te. Moto oyo atatoli Yesu azali mpe na Tata. 24
Kasi bino, bosimba makasi makambo oyo boyokaki
wuta na ebandeli. Soki ezali penza kowumela kati na
bino, bokowumela mpe kati na Mwana mpe kati na
Tata. 25 Mpe tala elaka oyo apesaki biso: bomoi ya
seko. (aiōnios g166) 26 Nazali kokomela bino makambo
oyo na tina na bato oyo bazali komeka kopengwisa
bino. 27 Kasi mpo na bino, epakolami ya Molimo
oyo bozwaki kowuta na Klisto ezali kowumela kati na
bino. Boye, bozali lisusu na posa te ete bapesa bino
malakisi. Kasi lokola Molimo ya Klisto apesaka bino
malakisi na tina na makambo nyonso, lokola mpe
apesaka malakisi ya solo kasi ya lokuta te, bowumela
kati na malakisi yango ndenge kaka bapesaki bino
yango. 28 Sik'oyo, bana na ngai, bowumela ya
kokangama na Klisto mpo ete, na ngonga nyonso
oyo akomimonisa, tozala na elikya mpe toyoka soni
te na liboso na Ye tango akoya. 29 Boyebi malamu
ete Klisto azali sembo; boye bosengeli mpe koyeba
ete moto nyonso oyo asalaka makambo ya sembo
azali mwana na Nzambe.

3 Botala bolingo monene oyo Tata atalisaki biso
mpo ete tobengama bana na Nzambe! Mpe tozali
solo bana na Nzambe. Tala tina nini mokili eyebi
biso te: ezali mpo ete eyebi Nzambe te. 2 Balingami
na ngai, tozali sik'oyo bana na Nzambe; kasi oyo
tokokoma emonisami nanu te. Nzokande, toyebi solo
ete tango Klisto akomimonisa, tokokoma lokola Ye;
pamba te tokomona Ye ndenge penza Ye azalaka. 3
Moto nyonso oyo azali na elikya ya ndenge wana kati
na Klisto amipetolaka, ndenge Klisto azali peto. 4
Moto nyonso oyo asalaka masumu abukaka mibeko
ya Nzambe; pamba te kosala lisumu ezali: kobuka
mibeko ya Nzambe. 5 Nzokande, boyebi malamu ete
Klisto ayaki mpo na kolongola masumu; mpe kati na
Ye, lisumu ezali te. 6 Moto nyonso oyo azali moko na
Klisto asalaka masumu te, mpe moto nyonso oyo
asalaka masumu atikala nanu te komona mpe koyeba
Yesu. 7 Bana na ngai, tika ete moto moko te akosa
bino. Moto oyo atambolaka na bosembo azali sembo
ndenge Ye moko Klisto azali sembo. 8 Moto oyo
amipesaka na masumu azali ya Satana, pamba te
Satana asalaka masumu wuta na ebandeli. Nzokande
Mwana na Nzambe ayaki penza mpo na kobebisa
misala ya Satana. 9 Moto nyonso oyo akoma mwana
na Nzambe akobaka te kosala masumu, pamba te
nguya ya bomoi ya bonzambe ezali kosala kati na
ye; akoki te kokoba kosala masumu, pamba te azali
mwana na Nzambe. 10 Tala ndenge nini bana na
Nzambe bakeseni na bana ya Satana: moto nyonso
oyo atambolaka te na bomoi ya sembo mpe alingaka
ndeko na ye te azali mwana na Nzambe te. 11
Pamba te, tala Sango Malamu oyo boyokaki wuta
na ebandeli: Tolinganaka biso na biso. 12 Boye tika
ete moko te azala lokola Kayina oyo azalaki moto ya
Satana mpe abomaki ndeko na ye. Mpo na nini Kayina
abomaki Abeli, ndeko na ye? Ezali mpo ete misala ya
Kayina ezalaki mabe, kasi misala ya Abeli, ndeko na
ye, ezalaki sembo. 13 Bandeko na ngai, bokamwa
te soki mokili ezali koyina bino. 14 Toyebi ete tosila
kolongwa na kufa mpe tokoma na bomoi mpo ete
tolingaka bandeko na biso. Moto oyo alingaka ndeko
na ye te azali nanu na se ya bokonzi ya kufa. 15
Moto nyonso oyo ayinaka ndeko na ye azali mobomi;
mpe boyebi malamu ete mobomi ata moko te azali na
bomoi ya seko kati na ye. (aiōnios g166) 16 Tala ndenge
nini toyebi ndimbola ya bolingo: Yesu-Klisto akabaki
bomoi na Ye mpo na biso. Boye biso mpe tosengeli
kokaba bomoi na biso mpo na bandeko na biso. 17
Soki moto moko azali na biloko ya mokili oyo, bongo
amoni ndeko na ye kokelela mpo na eloko songolo
kasi aboyi kosunga ye; boni, moto wana azali na
bolingo ya Nzambe kati na ye? 18 Bana na ngai, tika
ete bolingo na biso esukaka kaka te na lolemo to
na maloba ya sukali; kasi tika ete emonisamaka nde
na misala mpe na solo. 19 Ezali na ndenge wana
nde tokoyeba ete tozali kati na solo, mpe mitema na
biso ekotonda na elikya liboso ya Nzambe; 20 pamba
te soki ata mitema na biso elongisi biso te, toyebi
ete Nzambe azali monene koleka mitema na biso
mpe ayebi nyonso. 21 Balingami na ngai, soki mpe
mitema na biso elongisi biso, tokozala kaka na elikya
makasi na Nzambe. 22 Apesaka biso nyonso oyo
tosengaka epai na Ye, pamba te totosaka mibeko na
Ye mpe tosalaka makambo oyo esepelisaka Ye. 23
Mpe tala mobeko oyo apesa biso: kondima Yesu-
Klisto, Mwana na Ye, mpe kolingana biso na biso,
ndenge atindaki biso. 24 Moto oyo atosaka mibeko

na Ye awumelaka kati na Nzambe, mpe Nzambe
awumelaka kati na ye. Bongo ndenge nini toyebaka
ete Nzambe azali kowumela kati na biso? Ezali na
nzela ya Molimo Mosantu oyo apesaki biso.

4 Balingami na ngai, bondimaka te bato nyonso
oyo babetaka tolo mpo na koloba ete batondisami
na Molimo ya Nzambe; kasi bomeka bango mpo
na koyeba soki bazali penza ya Nzambe, pamba
te basakoli ebele ya lokuta basili kopanzana na
mokili. **2** Tala ndenge nini bokoyeba soki bazali na
Molimo ya Nzambe: moto nyonso oyo azali kondima
ete Yesu-Klisto akomaki moto azali na Molimo ya
Nzambe. **3** Moto nyonso oyo azali kondima Yesu te
azali na Molimo ya Nzambe te, kasi azali na molimo
ya monguna ya Klisto, oyo boyokaki na tina na ye ete
azali koya mpe azali sik'oyo kati na mokili. **4** Bino,
bana na ngai, bozali ya Nzambe mpe bosili kolonga
basakoli yango ya lokuta, pamba te Ye oyo azali kati
na bino azali na nguya koleka ye oyo azali kati na
mokili. **5** Basakoli ya lokuta bazali ya mokili; balobaka
kolanda elobeli ya mokili, mpe mokili eyokaka bango.
6 Biso, tozali ya Nzambe; mpe moto nyonso oyo
ayebi Nzambe ayokaka biso. Kasi moto oyo azali ya
Nzambe te ayokaka biso te. Ezali ndenge wana nde
toyebaka Molimo ya solo mpe molimo ya libunga. **7**
Balingami na ngai, tolinganaka biso na biso, pamba
te Nzambe azali bolingo. Moto nyonso oyo azali
na bolingo azali ya Nzambe mpe ayebi Nzambe. **8**
Moto oyo azangi bolingo ayebi Nzambe te, pamba te
Nzambe azali bolingo. **9** Botala ndenge nini Nzambe
atalisaki biso bolingo na Ye: atindaki Mwana na Ye
se moko kati na mokili mpo ete tozala na bomoi ya
solo na nzela na Ye. **10** Bolingo yango emonani na
likambo oyo: ezali biso te bato tolingaki Nzambe,
kasi Ye nde alingaki biso mpe atindaki Mwana na Ye
mpo ete azala mbeka mpo na bolimbisi masumu na
biso. **11** Balingami na ngai, lokola Nzambe alingaki
biso mingi penza, biso mpe tosengeli kolingana biso
na biso. **12** Moto moko te asila komona Nzambe;
nzokande soki tozali kolingana biso na biso, Nzambe
azali kati na biso mpe bolingo na Ye ezali ya kokoka
kati na biso. **13** Tala ndenge nini toyebaka ete tozali
kati na Nzambe, mpe Nzambe azali kati na biso: ezali
na nzela ya Molimo na Ye, oyo apesa biso. **14** Tosilaki
komona Ye mpe totatolaka ete Tata atinda Mwana na
Ye mpo ete azala Mobikisi ya mokili. **15** Moto oyo
andimaka ete Yesu azali Mwana na Nzambe, Nzambe
azali kati na ye, mpe ye azali kati na Nzambe. **16** Mpe
biso toyebi mpe tozali na kondima kati na bolingo
oyo Nzambe azali na yango mpo na biso. Nzambe
azali bolingo, mpe moto oyo abikaka kati na bolingo
abikaka kati na Nzambe, mpe Nzambe abikaka kati
na ye. **17** Tala mpo na nini bolingo ezali ya kokoka
kati na biso: ezali mpo ete tozala na elikya ya kokoka
na mokolo ya kosambisama; pamba te kati na mokili
oyo, ndenge Klisto azali, ndenge biso mpe tozali. **18**
Kati na bolingo, kobanga ezalaka te; kasi bolingo
oyo ezali ya kokoka elongolaka bobangi, pamba te
bobangi ebendaka etumbu. Mpe moto oyo abangaka
azali nanu ya kokoka te kati na bolingo. **19** Biso,
tolingaka mpo ete Nzambe alingaki biso, ya liboso.
20 Soki moto alobi ete alingaka Nzambe, kasi azali
lisusu koyina ndeko na ye, azali mokosi. Pamba te
moto oyo alingaka te ndeko na ye, oyo amonaka
akoki kolinga te Nzambe oyo amonaka te. **21** Kutu,
Klisto apesaki biso mobeko oyo: moto oyo alingaka
Nzambe asengeli mpe kolinga ndeko na ye.

5 Moto nyonso oyo andimaka ete Yesu azali Klisto
azali mwana na Nzambe, mpe moto nyonso oyo
alingaka Tata alingaka mpe Mwana na Ye. **2** Tala
ndenge nini toyebaka ete tolingaka bana na Nzambe:
ezali na nzela ya kolinga Nzambe mpe ya kotosa
mibeko na Ye. **3** Pamba te kolinga Nzambe ezali:
kotosa mibeko na Ye. Mpe mibeko na Ye ezali pasi
te, **4** pamba te mwana nyonso ya Nzambe alongaka
mokili, mpe elonga oyo elongaki mokili ezali: kondima
na biso. **5** Nani oyo alongaka mokili? Ezali kaka moto
oyo andimaka ete Yesu azali Mwana na Nzambe.
6 Yesu-Klisto azali Ye oyo ayaki na nzela ya mayi
mpe makila; ayaki na nzela ya mayi kaka te, kasi
na nzela ya mayi mpe makila. Mpe ezali Molimo
nde atatoli bongo, pamba te Molimo azali solo. **7**
Nzokande, batatoli bazali misato: **8** Molimo, mayi mpe
makila; mpe bango misato balobaka ndenge moko. **9**
Tondimaka matatoli ya bato, kasi litatoli ya Nzambe
eleki motuya, pamba te yango nde Nzambe apesa
na tina na Mwana na Ye. **10** Moto oyo andimelaka
Mwana na Nzambe azali na litatoli yango kati na
motema na ye; moto oyo andimelaka Nzambe te
akomisi Nzambe mokosi, pamba te andimaka te
litatoli oyo Nzambe apesa na tina na Mwana na Ye.
11 Mpe litatoli yango ezali: Nzambe apesa biso bomoi

ya seko, mpe bomoi yango ezali kati na Mwana na
Ye. **(aiōnios g166)** **12** Moto oyo azali na Mwana azali
na bomoi, kasi moto oyo azangi Mwana na Nzambe
azangi mpe bomoi. **13** Bino oyo bondimelaka Kombo
ya Mwana na Nzambe, nakomeli bino makambo oyo
mpo boyeba ete bozali na bomoi ya seko. **(aiōnios**
g166) **14** Mpe tala elikya oyo tozali na yango liboso
ya Nzambe: soki tosengi eloko kolanda mokano na
Ye, ayoki biso. **15** Mpe soki toyebi ete ayoki biso,
toyebi lisusu ete tozali na eloko oyo tosengi epai na
Ye. **16** Soki omoni ndeko na yo kosala lisumu oyo
ememaka na kufa te, osengeli kobondela mpo na ye,
mpe Nzambe akopesa ye bomoi. Nazali koloba nde
na tina na bato oyo basalaka lisumu oyo ememaka
na kufa te. Kasi ezali na lisumu oyo ememaka na
kufa; ezali te na tina na lisumu yango nde nazali
kosenga na bino kobondela. **17** Solo, lisumu ezali:
kobuka mobeko; kasi ezali na lisumu oyo ememaka
na kufa te. **18** Toyebi ete moto nyonso oyo abotami
na bomoi ya bonzambe akobaka te kosala lisumu; Ye
moko Mwana na Nzambe abatelaka ye, mpe Satana
akoki kosala ye mabe te. **19** Toyebi ete tozali bana
na Nzambe, mpe ete mokili mobimba ezali na se ya
bokonzi ya Satana. **20** Toyebi lisusu ete Mwana na
Nzambe asila koya mpe apesa biso bososoli mpo ete
tokoka koyeba Ye oyo azali solo. Mpe tozali kati na
Ye oyo azali solo, na nzela ya kozala kati na Yesu-
Klisto, Mwana na Ye. Mwana azali Ye moko Nzambe
ya solo mpe bomoi ya seko. **(aiōnios g166)** **21** Bana na
ngai, bomibatelaka mosika na banzambe ya bikeko.

2 Yoane

1 Ngai mpaka; Epai ya mwasi moponami ya Nzambe,
mpe epai ya bana na ye, oyo nalingaka kati na
solo. Ezali ngai moko kaka te moto nalingaka bino,
kasi mpe bato nyonso oyo bayebi solo. **2** Tolingaka
bino mpo na solo oyo ezali kati na biso mpe ekozalaka
elongo na biso tango nyonso. **(aiōn g165)** **3** Ngolu,
boboto mpe kimia kowuta na Nzambe Tata mpe na
Yesu-Klisto, Mwana ya Tata, ekozala elongo na biso
kati na solo mpe bolingo. **4** Nazalaki na esengo
makasi ya komona ndambo ya bana na yo kotambola
kati na solo, kolanda mobeko oyo tozwaki kowuta na
Tata. **5** Mpe sik'oyo, mama molingami na ngai, nazali
kokomela yo mobeko ya sika te, kaka mobeko oyo
tozwaki wuta na ebandeli: Tolinganaka biso na biso.
6 Mpe tala makambo oyo bolingo esengaka: kobika
kolanda mibeko ya Nzambe. Yango nde mobeko oyo
tosengeli kotosa, ndenge boyokaki yango wuta na
ebandeli, mpo ete bobika kati na bolingo. **7** Bato
ebele ya lokuta basili kopanzana na mokili, bazali
kobungisa bato mingi nzela; bandimaka te ete Yesu-
Klisto akomaki penza moto. Moto nyonso oyo alobaka
ndenge wana azali moto ya lokuta mpe monguna ya
Klisto. **8** Boye, bosala keba mpo ete bobungisa te
mbuma ya mosala na biso, kasi mpo ete bozwa lifuti
ya kokoka. **9** Moto nyonso oyo azali kowumela te kati
na mateya ya Klisto, kasi abimi libanda na yango,
azali moko te na Nzambe; nzokande moto oyo azali
kowumela kati na mateya yango azali moko na Tata
mpe na Mwana. **10** Soki moto moko ayei epai na
bino mpe amemeli bino mateya mosusu, boyamba
ye te kati na bandako na bino, mpe bopesa ye ata
mbote te, **11** pamba te moto oyo apesi ye mbote
asangani na misala na ye ya mabe. **12** Nazali lisusu
na makambo ebele ya kokomela bino, kasi naboyi
kosala yango na nzela ya lokasa mpe ya mayi ya
ekomeli. Nazali na elikya ya koya kotala bino mpe ya
kosolola malamu na bino, mpo ete esengo na biso
ezala ya kokoka. **13** Bana ya ndeko na yo ya mwasi,
moponami ya Nzambe, batindeli yo mbote.

3 Yoane

1 Ngai mpaka; Epai ya Gayusi, molingami na ngai,
oyo nalingaka kati na solo. 2 Molingami na ngai,
posa makasi ya motema na ngai ezali ete okende
liboso na makambo na yo nyonso, mpe ozala na
nzoto kolongono, ndenge molimo na yo ezali kokola.
3 Nasepelaki makasi koyoka litatoli na tina na yo, na
monoko ya bandeko oyo bayaki wuta epai na yo, ete
ozali kokoba kokangama na bosolo, mpe ozali kobika
kolanda bosolo yango. 4 Nazalaka na esengo makasi
tango nayokaka ete bana na ngai bazali kobika
kolanda bosolo. 5 Molingami na ngai, makambo oyo
osalaka mpo na bandeko kati na kondima, ezala mpo
na ba-oyo bazali bapaya na miso na yo, osalaka
yango penza kolanda kondima na yo. 6 Batatolaki
na miso ya Lingomba na tina na bolingo na yo.
Bongo, okosala lisusu malamu koleka soki osungi
bango, na lolenge oyo ekosepelisa Nzambe, mpo
ete bakoba mobembo na bango. 7 Pamba te ezali
mpo na kosakola Klisto nde bazali kotambola mpe
koboya kozwa lisungi na maboko ya Bapagano. 8
Boye, tosengeli kosunga bato ya lolenge oyo mpo ete
tosangana na bango na makambo oyo bazali kosala
mpo na solo. 9 Nakomelaki Lingomba mokanda moko
ya mokuse; kasi Diotrefi, oyo alingaka kaka kozala
mokonzi na makambo nyonso, akoyamba biso te. 10
Yango wana, tango nakoya, nakobimisa mabe na
ye na polele; azali koloba makambo ya mabe mpe
ya lokuta na tina na biso. Mpe asuki kaka wana te,
azali ata koboya koyamba bandimi mosusu, azali
kopekisa, kotelemela mpe kobengana na Lingomba,
bato oyo bandimi koyamba bango. 11 Molingami na
ngai, komekolaka mabe te, mekolaka nde bolamu.
Moto oyo asalaka bolamu azali ya Nzambe, kasi
moto oyo asalaka mabe ayebi Nzambe te. 12 Bato
nyonso bazali kopesa litatoli ya malamu na tina na
Demetriusi, ezala yango moko bosolo ezali mpe
kopesa litatoli ya malamu na tina na ye. Biso mpe
tozali kopesa litatoli ya malamu na tina na ye, mpe
oyebi malamu ete litatoli na biso ezalaka ya solo. 13
Nazali lisusu na makambo ebele ya kokomela yo,
kasi naboyi kosala yango na nzela ya ekomeli mpe
ya mayi na yango. 14 Nazali kolikya komona yo kala
mingi te, bongo tokosolola malamu. Tika ete kimia
ezala na yo! Balingami ya awa bapesi yo mbote.
Pesa mpe balingami ya kuna mbote, moko na moko
na kombo na ye.

Jide

1 Ngai Jide, mowumbu ya Yesu-Klisto mpe ndeko ya
Jake; Epai ya bato oyo Nzambe abenga, ba-oyo
Nzambe Tata alingaka, mpe ba-oyo babatelami mpo
na Yesu-Klisto: 2 Tika ete mawa, kimia mpe bolingo
efuluka kati na bino! 3 Balingami na ngai, nazalaki na
posa makasi ya kokomela bino na tina na lobiko oyo
tozali na yango na lisanga. Nazwaki mokumba ya
kokomela bino mpo na kolendisa bino ete bobunda
mpo na kondima oyo Nzambe apesaki, mbala moko
mpo na libela, epai ya basantu. 4 Pamba te ezali na
bato mosusu oyo basili kokota kati na bino na mayele
mabe, ba-oyo etumbu na bango ekomama wuta kala:
batosaka makambo ya Nzambe te, bakomisaka ngolu
ya Nzambe na biso lokola nzela ya kosala makambo
na bango ya soni, mpe bawanganaka Yesu-Klisto,
Mokonzi kaka moko mpe Nkolo na biso. 5 Atako
boyebi malamu makambo oyo nyonso, kasi nalingi
kaka koyebisa bino lisusu ete Nkolo akangolaki bato
na Ye na bowumbu kati na Ejipito, kasi, sima na
yango, abomaki ba-oyo bazalaki na kondima te. 6
Nzambe akangaki mpe na minyololo ya seko, kati na
molili mpo na kosambisama ya mokolo monene, ba-
anjelu oyo basepelaki te na evandelo oyo Nzambe
apesaki bango mpe batikaki yango. **(aïdios g126)** 7
Ndenge moko mpe mpo na bato ya Sodome, ya
Gomore mpe ya bingumba ya pembeni: basalaki
ndenge moko na ba-anjelu, bamipesaki na pite mpe
bazalaki kosangisa nzoto na ndenge oyo esengeli te.
Bazali ndakisa mpo na bato oyo bazali komona pasi
ya etumbu ya moto ya seko na seko. **(aiōnios g166)** 8
Ezali mpe ndenge moko mpo na bato wana: makanisi
na bango etindikaka bango na kobebisa banzoto na
bango, na kotiola bokonzi ya Nkolo, mpe na kofinga
bikelamu ya nkembo ya Likolo. 9 Nzokande, ezala
Misheli, mokonzi ya ba-anjelu, tango abendanaki
na Satana na tina na nzoto ya Moyize, amekaki
ata moke te kopesa Satana etumbu ya soni; kasi
alobaki kaka: « Tika ete Nkolo apesa yo etumbu! »
10 Kasi bato wana bafingaka oyo bango basosolaka
te, mpe makambo oyo bango basosolaka na lolenge
na bango ya bomoto mpe ya bonyama ekobebisa
bango. 11 Mawa na bango, pamba te balandaki
nzela ya Kayina, bapengwaki lokola Balami mpo na
lokoso ya mbongo, mpe bakufaki lokola Kore mpo na
botomboki. 12 Ezali mpe kaka bango nde babetisaka
baninga mabaku na tango ya kolia na lisanga: baliaka
na lokoso mpe na soni te, balukaka kaka bolamu
na bango; bazali lokola mapata oyo ezangi mayi,
oyo mopepe ezali komema; bazali lokola banzete
oyo ebotaka bambuma te, ata na eleko ya kobuka
bambuma; ekufaka mbala mibale soki bapikoli yango.
13 Babimisaka misala na bango ya soni ndenge
ebale monene ebimisaka mbonge mpe fulufulu soki
etomboki makasi; bazali lokola minzoto oyo eyengaka-
yengaka. Nzambe abombeli bango etumbu ya molili
makasi mpo na libela. **(aiōn g165)** 14 Ezala Enoki,
mokitani ya sambo wuta Adamu, asakolaki na tina na
bango: « Tala, Nkolo azali koya elongo na basantu
na Ye, bankoto na bankoto, 15 mpo na kosambisa
bato nyonso mpe kopesa etumbu na bato nyonso
oyo batosaka Ye te mpo na misala na bango nyonso
ya botomboki mpe mpo na mafinga nyonso oyo
basumuki yango babimisaki mpo na kofinga Nzambe.
» 16 Bato yango bayimaka-yimaka mpe bamilelaka-
lelaka tango nyonso, batambolaka kolanda baposa
mabe ya banzoto na bango, bamikumisaka mpe
bakumisaka bato mosusu na lokuta mpo na kobenda
litomba kowuta na bango. 17 Kasi bino, balingami
na ngai, bokanisa maloba oyo bantoma ya Yesu-
Klisto, Nkolo na biso, balobaki liboso. 18 Balobaki
na bino: « Na tango ya suka, ekozala na batioli
oyo bakotambola kolanda baposa na bango, oyo
ekotindika bango na koboya kotosa makambo ya
Nzambe. » 19 Bazali bato oyo bakotisaka bokabwani
kati na bato, bazali lokola banyama mpo ete bazangi
Molimo ya Nzambe. 20 Kasi bino, balingami na ngai,
botonga bomoi na bino na likolo ya kondima na bino,
oyo eleki bule. Bobondelaka na nguya ya Molimo
Mosantu. 21 Bomibomba kati na bolingo ya Nzambe,
wana bozali kozela ete Yesu-Klisto, Nkolo na biso,
na mawa na Ye, apesa bino bomoi ya seko. **(aiōnios g166)** 22 Boyokela bato oyo bazali nanu na tembe
mawa; 23 mpo na bato mosusu, bobikisa bango na
kobimisa bango na moto; mpe mpo na bato mosusu
lisusu, boyokela bango mpe mawa oyo esangana
na bobangi, na koyina ezala ata bilamba na bango,
oyo baposa na bango ya nzoto ekomisa mbindo. 24
Epai na Ye oyo azali na makoki ya kobatela bino
mpo ete bokweya te, mpe ya kotelemisa bino liboso
ya nkembo na Ye lokola bato oyo bazangi mbeba
mpe bato ya esengo monene; 25 epai ya Nzambe

moko kaka, Mobikisi na biso, na nzela ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, tika ete nkembo, lokumu, nguya mpe bokonzi ezala ya Ye, wuta liboso ya tango, sik'oyo mpe mpo na libela na libela! Amen! **(aiōn g165)**

Emoniseli

1 Emoniseli kowuta na Yesu-Klisto. Nzambe apesaki
Ye yango mpo ete alakisa na basali na Ye
makambo oyo esengeli koya kala mingi te. Yesu-
Klisto atindaki anjelu na Ye koyebisa emoniseli yango
epai ya Yoane, mosali na Ye. **2** Lokola motatoli, Yoane
asakolaki Liloba na Nzambe ndenge Yesu-Klisto
ayebisaki ye yango; asakolaki makambo nyonso
oyo amonaki. **3** Esengo na moto oyo atangaka
maloba ya lisakoli oyo, mpe esengo na bato oyo
bayokaka maloba yango mpe babatelaka makambo
oyo ekomama kati na yango, pamba te tango ekomi
pene. **4** Yoane; Epai ya Mangomba sambo kati na
etuka ya Azia: Tika ete ngolu mpe kimia epesamela
bino, kowuta na Ye oyo azali, azalaki mpe azali
koya, kowuta na milimo sambo oyo bazalaka liboso
ya Kiti na Ye ya Bokonzi, **5** mpe kowuta na Yesu-
Klisto, Motatoli oyo akosaka te, Mosekwi ya liboso
kati na bakufi, mpe Mokonzi ya bakonzi ya mokili!
Epai na Ye oyo alingaka biso mpe akangolaki biso
na masumu na biso na nzela ya makila na Ye, **6**
Ye oyo akomisaki biso ekolo ya bakonzi mpe ya
Banganga-Nzambe mpo na kosalela Nzambe, Tata
na Ye: Tika ete nkembo mpe nguya ezonga epai
na Ye mpo na libela na libela! Amen! **(aiōn g165)** **7**
« Botala, azali koya kati na mapata! Miso nyonso
ekomona Ye, ezala bato oyo batobolaki Ye mopanzi;
mpe bikolo nyonso ya mokili ekomilela-lela likolo na
Ye. » **8** « Nazali Alifa mpe Omega, » elobi Nkolo
Nzambe, « Ye oyo azali, azalaki, mpe azali koya,
Nkolo-Na-Nguya-Nyonso. » **9** Ngai Yoane, ndeko na
bino, oyo azali kokabola elongo na bino pasi, bokonzi
mpe molende kati na Yesu, nazalaki kati na esanga
ya Patimosi, likolo ya Liloba na Nzambe mpe litatoli
na ngai na tina na Yesu. **10** Na mokolo ya Nkolo,
Molimo ya Nzambe asimbaki ngai, mpe nayokaki
sima na ngai mongongo moko ya makasi lokola
kelelo **11** koloba: « Koma na buku makambo oyo ozali
komona, mpe tinda yango na Mangomba sambo oyo:
Efeso, Simirne, Pergame, Tiyatire, Sarde, Filadelfi
mpe Laodise. » **12** Nalukaki kobaluka mpo na koluka
koyeba nani oyo azali koloba na ngai. Mpe tango
nabalukaki, namonaki bitelemiselo sambo ya minda,
basala na wolo. **13** Mpe kati na bitelemiselo yango,
ezalaki na moto moko lokola Mwana na Moto. Alataki
nzambala ya molayi mpe mokaba moko ya wolo
zingazinga ya tolo na Ye. **14** Moto mpe suki na Ye
ezalaki pembe makasi lokola mvula ya pembe. Miso
na Ye ezalaki lokola moto oyo ezali kopela makasi.
15 Makolo na Ye ezalaki lokola bronze oyo babimisi
sika longwa na fulu ya moto makasi, mpe mongongo
na Ye ezalaki koyokana lokola makelele ya mayi
ya ebale monene. **16** Na loboko na Ye ya mobali,
asimbaki minzoto sambo; mpe wuta na monoko na
Ye, mopanga moko bapelisa na bangambo na yango
nyonso mibale ezalaki kobima. Elongi na Ye ezalaki
lokola moyi, na tango oyo engalaka makasi. **17** Tango
namonaki Ye, nakweyaki na makolo na Ye lokola
moto akufi. Bongo asimbaki ngai na loboko na Ye ya
mobali mpe alobaki na ngai: « Kobanga te! Nazali Ya
liboso mpe Ya suka. **18** Nazali Ye oyo azali na bomoi;
nakufaki, mpe sik'oyo tala, nazali na bomoi mpo na
libela na libela! Nasimbi bafungola ya kufa mpe ya
mboka ya bakufi. **(aiōn g165, Hadēs g86)** **19** Yango wana,
koma makambo oyo omoni, oyo ezali sik'oyo, mpe
oyo ekoya na sima. **20** Tala mabombami oyo ezali
kati na minzoto sambo oyo omonaki na loboko na
Ngai ya mobali, mpe bitelemiselo sambo ya minda,
oyo basala na wolo: minzoto sambo elakisi ba-anjelu
ya Mangomba sambo; mpe bitelemiselo sambo ya
minda, oyo basala na wolo elakisi Mangomba sambo.
»

2 Komela anjelu ya Lingomba oyo ezali kati na
Efeso: « Tala maloba ya Ye oyo asimbi minzoto
sambo na loboko na Ye ya mobali mpe atambolaka
kati na bitelemiselo sambo ya minda, oyo basala
na wolo: **2** Nayebi misala, pasi mpe molende na
yo. Nayebi ete okoki te koyikela bato mabe mpiko;
nayebi lisusu ete omekaki bato oyo balobaka ete
bazali bantoma, nzokande bazali na bango bantoma
te, mpe omonaki penza ete bazali bakosi. **3** Nayebi
malamu ete ozali na molende mpe oyokaki pasi
makasi mpo na Kombo na Ngai, kasi olembaki te. **4**
Nzokande, ezali na likambo moko oyo Ngai nazali
kopamela yo na tina na yango: obwaki bolingo na yo
ya liboso. **5** Kanisa malamu esika oyo ozalaki, liboso
ete okweya! Bongola motema na yo mpe zongela
misala na yo ya liboso; noki te, nakoya epai na
yo mpe nakolongola etelemiselo na yo ya mwinda
na esika na yango. **6** Kasi ezali na likambo moko
oyo nasepelaka na yango epai na yo: olingaka te

misala ya bato ya lingomba ya Nikola, oyo Ngai mpe
nalingaka te. 7 Tika ete moto oyo azali na matoyi
mpo na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali
koloba na Mangomba! Moto oyo akolonga, nakopesa
ye nzela ya kolia mbuma ya nzete ya bomoi, oyo ezali
kati na Paradizo ya Nzambe. » 8 Komela anjelu ya
Lingomba oyo ezali kati na Simirne: « Tala maloba ya
Ye oyo azali Ya liboso mpe Ya suka, Ye oyo akufaki
mpe azali lisusu na bomoi: 9 Nayebi minyoko mpe
bobola na yo, nzokande ozali mozwi; nayebi ndenge
nini bato oyo balobaka ete bazali Bayuda, kasi bazali
na bango Bayuda te, batiolaka yo; bazali nde ndako
ya mayangani ya Satana. 10 Kobanga te pasi oyo
osengeli komona. Tala, Satana akobwaka bato mingi
kati na bino na boloko mpo na komeka bino mpe
bokonyokwama mikolo zomi. Zala kaka sembo kati
na kondima na yo kino na kufa, mpe Ngai nakopesa
yo bomoi lokola motole ya elonga na yo. 11 Tika
ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka
makambo oyo Molimo azali koloba na Mangomba!
Moto oyo akolonga, kufa ya mibale ekosala ye pasi
ata moke te. » 12 Komela anjelu ya Lingomba oyo
ezali kati na Pergame: « Tala maloba ya Ye oyo asimbi
mopanga bapelisa na bangambo nyonso mibale:
13 Nayebi malamu esika oyo ovandaka. Ezali mpe
kaka na esika yango nde Satana atie kiti na ye ya
bokonzi. Okweyisaki te kondima na yo epai na Ngai,
ezala na mikolo oyo babomaki Antipasi, motatoli na
Ngai ya sembo, kati na engumba na bino epai wapi
Satana avandaka. 14 Nzokande, ezali na ndambo
ya makambo oyo Ngai nazali kopamela yo na tina
na yango: kati na yo, ezali na bato oyo bakangama
na mateya ya Balami oyo ayebisaki Balaki ete atia
motambo mpo na kotindika bana ya Isalaele kati na
masumu ya kolia misuni ya banyama oyo ebonzami
lokola mbeka epai ya banzambe mosusu, mpe kati
na masumu ya kindumba. 15 Kati na Lingomba na
yo, ozali mpe na bato oyo bakangama na mateya
ya bato ya lingomba ya Nikola. 16 Boye, bongola
motema na yo! Soki te, nakoya kala mingi te epai na
yo mpe nakobundisa bango na mopanga ya monoko
na Ngai. 17 Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo
na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali koloba
na Mangomba! Moto oyo akolonga, nakopesa ye
mana oyo ebombama; nakopesa ye lisusu libanga
moko ya pembe oyo bakoma kombo moko ya sika
na likolo na yango, kombo oyo eyebani kaka na
moto oyo akozwa yango. » 18 Komela anjelu ya
Lingomba oyo ezali kati na Tiyatire: « Tala maloba
ya Mwana na Nzambe, Ye oyo miso na Ye ezali
lokola moto oyo ezali kopela makasi, mpe makolo
na Ye, lokola bronze ya motuya: 19 Nayebi misala,
bolingo, kondima, etamboli mpe molende na yo;
nayebi mpe ete misala oyo ozali kosala sik'oyo ezali
ebele koleka oyo osalaki liboso. 20 Nzokande, ezali na
likambo moko oyo Ngai nazali kopamela yo na tina na
yango: opesaka na Jezabeli, mwasi oyo amibengaka
mosakoli, nzela ya kopengwisa basali na Ngai na
mateya na ye ya mabe, mpo na kotindika bango
na kindumba mpe na kolia misuni ya banyama oyo
ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe mosusu.
21 Napesaki ye tango mpo ete abongola motema,
kasi aboyi kaka kotika kindumba na ye. 22 Boye,
nakobwaka ye na mbeto ya pasi makasi elongo na
bato oyo basalaka kindumba elongo na ye. Kasi
soki babongoli mitema mpe batiki kotambola kolanda
mateya ya Jezabeli, nakobwaka bango te na mbeto
ya pasi makasi. 23 Nakoboma bana ya Jezabeli;
bongo Mangomba nyonso ekondima ete Ngai nazali
penza Ye oyo akundolaka mozindo ya mitema mpe
ya milimo ya bato. Nakofuta moko na moko na bino
kolanda etamboli na ye. 24 Kasi epai na bino oyo,
kati na Tiyatire, bokangami te na mateya wana ya
lokuta mpe boboyi koyekola mabombami ya mozindo
ya Satana, kolanda ndenge babengaka yango, nazali
koloba: ‹ Nakomemisa bino te mokumba mosusu na
makasi; 25 kasi, oyo bozali na yango, bosimba yango
makasi kino nakoya. › 26 Moto oyo akolonga, oyo
akosala mokano na Ngai kino na suka, nakopesa ye
bokonzi ya kokonza bikolo: 27 akokamba yango na
lingenda ya ebende mpe akopanza yango na biteni
lokola mbeki, 28 ndenge Ngai mpe nazwaki bokonzi
kowuta na Tata na Ngai. Nakopesa ye lisusu monzoto
ya tongo. 29 Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo
na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali koloba
na Mangomba! »

3 Komela anjelu ya Lingomba oyo ezali kati na
Sarde: « Tala maloba ya Ye oyo azali na milimo
sambo ya Nzambe mpe minzoto sambo: Nayebi
misala na yo; nayebi malamu ete okenda sango ete
ozali na bomoi, nzokande ozali na yo ya kokufa.
2 Lamuka! Lendisa bato oyo batikali mpe ba-oyo
bakomi pene ya kokufa, pamba te namoni ete misala

na yo ezali ya kokoka te liboso ya Nzambe na Ngai.
3 Yango wana, kanisa malamu mateya oyo ozwaki
mpe oyokaki; tosa mpe bongola motema na yo. Kasi
soki olamuki te, nakoya lokola moyibi, mpe okoyeba
te ngonga oyo nakoya epai na yo. 4 Nzokande, kati
na Sarde, ozali na ndambo ya bato oyo babebisaki te
bilamba na bango. Bakotambola elongo na Ngai, na
bilamba ya pembe, pamba te babongi na yango. 5
Moto oyo akolonga, bakolatisa ye bilamba ya pembe
lokola bango. Nakolongola kombo na ye te na buku
ya bomoi, kasi nakondima yango liboso ya Tata na
Ngai mpe liboso ya ba-anjelu na Ye. 6 Tika ete moto
oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka makambo
oyo Molimo azali koloba na Mangomba! » 7 Komela
anjelu ya Lingomba oyo ezali kati na Filadelfi: « Tala
maloba ya Ye oyo azali Bule mpe Solo, oyo asimbi
fungola ya Davidi: oyo Ye afungoli, moko te akoki
kokanga yango; mpe oyo Ye akangi, moko te akoki
kofungola yango. 8 Nayebi misala na yo. Tala, natiaki
liboso na yo ekuke moko ya kofungwama, ekuke oyo
moko te akoki kokanga. Nayebi ete ozali na nguya
moke, obatelaki Liloba na Ngai mpe owanganaki te
Kombo na Ngai. 9 Tala makambo oyo nakosala bato
ya ndako ya mayangani ya Satana, oyo balobaka ete
bazali Bayuda, nzokande bazali na bango Bayuda
te; bazali nde bakosi. Nakosala ete baya kofukama
na makolo na yo mpe bandima ete nalingaka yo.
10 Lokola obatelaki etinda na Ngai ya kozala na
molende, Ngai mpe nakobatela yo na tango ya pasi
oyo ekokweyela mokili mobimba mpo na komeka
bavandi na yango. 11 Nazali koya kala mingi te. Oyo
ozali na yango, simba yango makasi mpo ete moko
te abotola yo motole na yo. 12 Moto oyo akolonga,
nakokomisa ye likonzi kati na Tempelo ya Nzambe na
Ngai, mpe akotikala lisusu te kobima kuna. Nakokoma
na likolo na ye Kombo ya Nzambe na Ngai mpe
kombo ya engumba ya Nzambe na Ngai, Yelusalemi
ya sika, oyo ekokita wuta na Lola, epai ya Nzambe
na Ngai. Mpe lisusu, nakokoma Kombo na Ngai ya
sika na likolo na ye. 13 Tika ete moto oyo azali na
matoyi mpo na koyoka ayoka makambo oyo Molimo
azali koloba na Mangomba! » 14 Komela anjelu ya
Lingomba oyo ezali kati na Laodise: Tala maloba ya
Amen, Motatoli ya sembo mpe ya solo, Mokonzi ya
bikelamu nyonso ya Nzambe: 15 Nayebi misala na
yo, mpe nayebi malamu ete ozali malili te mpe ozali
moto te; nalingaki nde ozala malili to moto. 16 Kasi
lokola ozali malili te mpe ozali moto te, nazali kosanza
yo wuta na monoko na Ngai. 17 Olobaka: « Nazali
mozwi! Nakomi na bozwi ebele mpe nazali na posa
ya eloko te. » Kasi ozali koyeba te ete ozali moto ya
pasi mpe ya mawa, ozali nde mobola, mokufi miso
mpe ozali bolumbu. 18 Yango wana, nazali kopesa
yo toli ete osomba epai na Ngai wolo oyo bapetola
na moto mpo ete okoma penza mozwi, bilamba ya
pembe mpo ete olata mpe obomba bolumbu na yo
ya soni, mpe kisi ya miso mpo ete otia na miso na
yo mpe omona malamu. 19 Napamelaka bato oyo
nalingaka mpe napesaka bango etumbu. Boye, zala
na molende mpe bongola motema na yo. 20 Tala
Ngai oyo, natelemi na ekuke mpe nazali kobeta. Soki
moto moko ayoki mongongo na Ngai mpe afungoli
ekuke, nakokota epai na ye mpe nakolia elongo na
ye, mpe ye elongo na Ngai. 21 Moto oyo akolonga,
nakopesa ye makoki ya kovanda elongo na Ngai, na
Kiti na Ngai ya Bokonzi, ndenge Ngai mpe, sima na
Ngai kolonga, nakendeki kovanda elongo na Tata na
Ngai, na Kiti na Ye ya Bokonzi. 22 Tika ete moto oyo
azali na matoyi mpo na koyoka ayoka makambo oyo
Molimo azali koloba na Mangomba!

4 Sima na makambo oyo, namonaki ekuke moko
efungwama kati na Lola. Bongo mongongo oyo
nayokaki koloba na ngai lokola kelelo na mbala
ya liboso elobaki na ngai lisusu: « Mata awa, mpe
nakolakisa yo makambo oyo esengeli koya sima na
oyo. » 2 Mbala moko, Molimo asimbaki ngai mpe
namonaki kati na Lola Kiti moko ya Bokonzi oyo moto
moko avandelaki. 3 Mpe Ye oyo avandaki na Kiti
yango ya Bokonzi azalaki komonana lokola Jasipe
mpe Saridwane oyo ezali mabanga ya talo. Monama
ezingelaki Kiti yango ya Bokonzi, ezalaki kongenga
lokola libanga ya talo oyo babengaka emerode. 4
Zingazinga ya Kiti yango ya Bokonzi, ezalaki mpe na
bakiti mosusu tuku mibale na minei ya bokonzi, mpe
bampaka tuku mibale na minei bavandelaki yango.
Bampaka yango balataki bilamba ya pembe, mpe
bazalaki na mitole ya wolo na mito na bango. 5 Wuta
na Kiti yango ya Bokonzi, mikalikali ezalaki kongenga,
makelele ya mingongo mpe lokito ya bakake ezalaki
koyokana. Mpe liboso ya Kiti yango, minda sambo
ezalaki kopela: ezali milimo sambo ya Nzambe. 6 Na
liboso ya Kiti yango ya Bokonzi, ezalaki lisusu na
etando moko oyo ezalaki lokola talatala, mpe monene

na yango ezalaki lokola molayi ya ebale monene.
Ezalaki kongala lokola libanga ya talo oyo babengaka
krisitali. Na kati mpe na zingazinga ya Kiti yango ya
Bokonzi, ezalaki na bikelamu minei ya bomoi oyo
banzoto na bango ezalaki etonda na miso na liboso
mpe na sima. 7 Ekelamu ya liboso azalaki lokola
nkosi; ya mibale, lokola mwana ngombe ya mobali;
ya misato azalaki na elongi lokola ya moto, mpe ya
minei azalaki lokola mpongo oyo ezali kopumbwa. 8
Moko na moko kati na bikelamu nyonso minei azalaki
na mapapu motoba, mpe nzoto na ye ezalaki etonda
na miso, ezala na se ya mapapu. Butu mpe moyi,
bazalaki kolemba te koloba: 9 Na tango nyonso
oyo bikelamu ya bomoi bazalaki kopesa nkembo,
lokumu mpe matondi epai na Ye oyo avandi na Kiti
ya Bokonzi mpe azali na bomoi seko na seko, (aiōn
g165) 10 bampaka tuku mibale na minei bazalaki
kogumbama liboso ya Ye oyo avandi na Kiti ya
Bokonzi, kogumbamela Ye oyo azali na bomoi seko
na seko mpe kokitisa mitole na bango liboso ya Kiti
ya Bokonzi na koloba: (aiōn g165) 11 « Nkolo mpe
Nzambe na biso, obongi na nkembo, na lokumu mpe
na nguya, pamba te Yo nde okela biloko nyonso:
ezalaki mpe ekelamaki mpo na mokano na Yo. »

5 Bongo namonaki, na loboko ya mobali ya Ye oyo
avandaki na Kiti ya Bokonzi, buku moko elingama,
bakoma yango na kati mpe na libanda, mpe bakanga
yango na bikangelo sambo. 2 Namonaki mpe anjelu
moko ya nguya kosakola na mongongo makasi:
« Nani abongi mpo na kobuka bikangelo ya buku
mpe kofungola yango? » 3 Kasi ezala kati na Lola
to na mokili to na se ya mabele, moko te akokaki
kofungola buku to kotala kati na yango. 4 Tango
namonaki bongo, nalelaki mingi mpo ete moko te
amonanaki ete abongi mpo na kofungola buku to
kotala kati na yango. 5 Bongo moko kati na bampaka
alobaki na ngai: « Kolela te! Tala! Nkosi ya libota ya
Yuda, Mokitani ya Davidi, alongaki mpo na kobuka
bikangelo sambo mpe kofungola buku yango. » 6
Mpe namonaki Mpate moko ya kotelema na kati-
kati ya Kiti ya Bokonzi, mpe bazingela na bikelamu
minei ya bomoi elongo na bampaka. Mpate yango
amonanaki lokola nde basilaki koboma Ye; azalaki na
maseke sambo mpe miso sambo oyo ezali milimo
sambo ya Nzambe, oyo etindama na mokili mobimba.
7 Mpate apusanaki mpo na kozwa buku wuta na
loboko ya ngambo ya mobali ya Ye oyo avandaki na
Kiti ya Bokonzi. 8 Tango kaka azwaki buku, bikelamu
minei ya bomoi mpe bampaka tuku mibale na minei
bagumbamaki liboso ya Mpate. Moko na moko kati
na bango asimbaki na loboko na ye lindanda mpe
kopo ya wolo etonda na ansa oyo ezali mabondeli
ya basantu. 9 Mpe bayembaki nzembo ya sika: «
Obongi na kozwa buku mpe kobuka bikangelo na
yango, pamba te babomaki Yo; bongo na nzela ya
makila na Yo, osikolaki, mpo na Nzambe, bato ya
bikolo nyonso, ya nkota nyonso, ya mikili nyonso mpe
ya mabota nyonso. 10 Okomisaki bango ekolo ya
bakonzi mpe ya Banganga-Nzambe mpo Nzambe na
biso, mpe bakokonza mokili. » 11 Bongo natalaki mpe
nayokaki mongongo ya ba-anjelu ebele, oyo motango
na bango ezalaki bankoto na bankoto; bazingelaki Kiti
ya Bokonzi, bikelamu ya bomoi mpe bampaka, 12 mpe
bazalaki koloba na mongongo makasi: « Mpate oyo
babomaki abongi na kozwa nguya, bomengo, bwanya
mpe makasi, lokumu, nkembo mpe masanzoli. » 13
Bongo nayokaki bikelamu nyonso oyo ezalaka kati
na Lola, na mabele, na se ya mabele mpe na likolo
ya ebale monene; bango nyonso bazalaki koloba: «
Tika ete masanzoli mpe lokumu, nkembo mpe nguya
ezonga epai ya Mpate mpe epai na Ye oyo avandi
na Kiti ya Bokonzi (aiōn g165) 14 Bikelamu minei ya
bomoi bazalaki kozongisa: « Amen. » Mpe bampaka
bafukamaki mpe bagumbamelaki.

6 Bongo namonaki Mpate kobuka ekangelo ya liboso
kati na bikangelo sambo; mpe nayokaki moko kati
na bikelamu minei ya bomoi koloba na mongongo
makasi lokola kake: « Yaka! » 2 Natalaki mpe
namonaki liboso na ngai mpunda moko ya pembe.
Motambolisi na yango asimbaki tolotolo. Bapesaki
ye motole, bongo abimaki lokola molongi mpe mpo
ete azala molongi. 3 Tango Mpate abukaki ekangelo
ya mibale, nayokaki ekelamu ya mibale ya bomoi
koloba: « Yaka! » 4 Bongo mpunda mosusu ebimaki:
ezalaki ya motane makasi. Motambolisi na yango
apesamelaki nguya ya kolongola kimia na mokili mpe
ya kosala ete bato babomana bango na bango. Mpe
bapesaki ye lisusu mopanga moko ya monene. 5
Tango Mpate abukaki ekangelo ya misato, nayokaki
ekelamu ya bomoi ya misato koloba: « Yaka! » Mpe
namonaki liboso na ngai mpunda moko ya mwindo.
Motambolisi na yango asimbaki na loboko na ye

emekelo kilo. 6 Bongo nayokaki lokola mongongo
moko kobima kati na bikelamu minei ya bomoi;
ezalaki koloba: « Kopo moko ya ble mpo na mbongo
moko ya ebende, mpe bakopo misato ya orje mpo
na mbongo moko ya ebende. Kasi kobebisa mafuta
mpe vino te. » 7 Tango Mpate abukaki ekangelo ya
minei, nayokaki mongongo ya ekelamu ya minei ya
bomoi koloba: « Yaka! » 8 Namonaki liboso na ngai
mpunda moko ya langi ya mayi ya pondu; kombo ya
motambolisi na yango ezalaki « Kufa, » mpe mboka
ya bakufi ezalaki kolanda motambolisi yango na sima.
Bapesamelaki nguya ya koboma bato na nzela ya
mopanga, ya nzala, ya bokono mpe ya banyama
mabe, na etando ya eteni moko kati na biteni minei
ya mokili. (Hadēs g86) 9 Tango Mpate abukaki ekangelo
ya mitano, namonaki na se ya etumbelo, milimo ya
bato oyo baboma likolo na Liloba na Nzambe mpe
likolo na litatoli na bango. 10 Bagangaki na mongongo
makasi: « Nkolo Nzambe, Yo oyo ozali Bule mpe
Solo, okozela kino tango nini mpo na kosambisa
bavandi ya mokili mpe kopesa bango etumbu mpo
na makila na biso? » 11 Bongo bapesaki na moko
na moko kati na bango nzambala ya pembe, mpe
bayebisaki bango ete bazela moke kino motango
ekokoka: motango ya baninga na bango ya mosala,
mpe ya bandeko na bango oyo bakobomama lokola
bango. 12 Bongo namonaki Mpate kobuka ekangelo
ya motoba, mpe mabele eninganaki makasi. Moyi
ekomaki molili lokola elamba ya mwindo; bongo
sanza, na mobimba na yango, ekomaki motane lokola
makila. 13 Minzoto ya likolo ekweyaki na mabele
ndenge bambuma ya nzete ya figi oyo ekomeli nanu
te ekweyaka soki mopepe makasi eningisi yango. 14
Lola elongwaki lokola mokanda oyo bazali kolinga,
bangomba nyonso mpe bisanga nyonso elongwaki
na bisika na yango. 15 Bakonzi ya mabele, bato
minene, bakonzi ya mampinga ya basoda, bazwi,
bato ya nguya, bawumbu mpe bansomi bakendeki
kobombama kati na madusu ya mabanga mpe kati na
mabanga minene ya bangomba. 16 Bazalaki koganga
epai ya bangomba mpe epai ya mabanga minene: «
Bokweyela biso mpe bobomba biso mpo ete Ye oyo
avandi na Kiti ya Bokonzi amona biso te, mpe mpo
ete kanda ya Mpate ekweyela biso te! 17 Pamba te
mokolo monene ya kanda na bango ekoki, bongo
nani akoki kolonga kotelema? »

7 Sima na makambo wana, namonaki ba-anjelu
minei batelemi na basonge nyonso minei ya mokili,
bazali kokanga mipepe nyonso minei ya mokili mpo
ete mopepe ata moke te epepa na mokili to na ebale
monene to mpe na banzete. 2 Bongo namonaki anjelu
mosusu azali komata longwa na este mpe asimbi
kashe ya Nzambe na bomoi. Agangaki na mongongo
makasi epai ya ba-anjelu minei oyo Nzambe apesaki
nguya ya kosala mabe na mokili mpe na ebale
monene. 3 Alobaki na bango: « Bosala mabe te na
mokili to na ebale monene to mpe na banzete, kino
tokosilisa kobeta kashe na bambunzu ya basali ya
Nzambe na biso. » 4 Bongo nayokaki motango ya
bato oyo babetamaki kashe: nkoto nkama moko na
tuku minei na minei; bazalaki bato ya mabota nyonso
ya bana ya Isalaele. 5 Kati na libota ya Yuda, bato
nkoto zomi na mibale babetamaki kashe; kati na
libota ya Ribeni, bato nkoto zomi na mibale; kati na
libota ya Gadi, bato nkoto zomi na mibale; 6 kati na
libota ya Aseri, bato nkoto zomi na mibale; kati na
libota ya Nefitali, bato nkoto zomi na mibale; kati na
libota ya Manase, bato nkoto zomi na mibale; 7 kati
na libota ya Simeoni, bato nkoto zomi na mibale; kati
na libota ya Levi: bato nkoto zomi na mibale; kati na
libota ya Isakari, bato nkoto zomi na mibale; 8 kati
na libota ya Zabuloni, bato nkoto zomi na mibale;
kati na libota ya Jozefi, bato nkoto zomi na mibale;
mpe kati na libota ya Benjame, bato nkoto zomi na
mibale. Bango nyonso babetamaki kashe. 9 Sima
na makambo wana, namonaki ebele ya bato oyo
moto ata moko te akokaki kotanga; bazalaki bato ya
bikolo nyonso, ya mabota nyonso, ya mikili nyonso
mpe ya nkota nyonso. Batelemaki liboso ya Kiti ya
Bokonzi mpe liboso ya Mpate, balataki banzambala
ya pembe mpe basimbaki mandalala na maboko na
bango; 10 bazalaki koganga na mongongo makasi:
« Lobiko ezali ya Nzambe na biso, oyo avandi na
Kiti ya Bokonzi, mpe ezali ya Mpate. » 11 Ba-anjelu
nyonso oyo bazalaki kotelema zingazinga ya Kiti ya
Bokonzi, ya bampaka mpe ya bikelamu minei ya
bomoi, bagumbamaki, bilongi kino na mabele, liboso
ya Kiti ya Bokonzi, mpe bagumbamelaki Nzambe 12
na koloba: « Amen! Tika ete masanzoli, nkembo,
bwanya, matondi, lokumu, nguya mpe makasi ezala
ya Nzambe na biso, mpo na libela na libela! Amen! »
(aiōn g165) 13 Bongo moko kati na bampaka atunaki
ngai: — Bato oyo balati banzambala ya pembe bazali

banani mpe bawuti wapi? 14 Nazongiselaki ye: —
Nkolo na ngai, yo nde oyebi. Bongo alobaki na ngai:
— Ezali ba-oyo bawuti na minyoko makasi. Basukolaki
banzambala na bango mpe bakomisaki yango pembe
kati na makila ya Mpate. 15 Yango wana, batelemaka
liboso ya Kiti ya Bokonzi ya Nzambe mpe basalelaka
Ye kati na Tempelo na Ye, butu mpe moyi; mpe Ye
oyo avandi na Kiti ya Bokonzi akobatela bango kati
na evandelo na Ye. 16 Bakoyoka lisusu nzala te, posa
ya mayi mpe koswa ya moyi to molunge; 17 pamba te
Mpate oyo azali na kati-kati ya Kiti ya Bokonzi akozala
Mobateli na bango, akomema bango na bitima ya
mayi ya bomoi, mpe Nzambe akopangusa mpinzoli
nyonso ya miso na bango.

8 Tango Mpate afungolaki ekangelo ya sambo, kimia
moko ekotaki kati na Lola mpe esalaki minite pene
tuku misato. 2 Bongo namonaki ba-anjelu sambo
oyo batelemaka liboso ya Nzambe, mpe bapesaki
bango bakelelo sambo. 3 Anjelu mosusu ayaki mpe
atelemaki na etumbelo; amemaki mbabola basala
na wolo mpo na kotumba na yango ansa. Bapesaki
ye ansa ebele ya kobonza elongo na mabondeli
ya basantu nyonso, mpo ete abonza yango na
likolo ya etumbelo basala na wolo, liboso ya Kiti ya
Bokonzi. 4 Wuta na loboko ya anjelu, molinga ya ansa
elongo na mabondeli ya basantu emataki liboso ya
Nzambe. 5 Bongo anjelu azwaki mbabola, atondisaki
yango na makala ya moto oyo azwaki na etumbelo,
mpe abwakaki mbabola yango na mabele. Mbala
moko, lokito moko ya makasi eyokanaki: bakake,
mingongo, mikalikali mpe koningana ya mabele. 6
Bongo ba-anjelu sambo oyo bazalaki na bakelelo
sambo bamibongisaki mpo na kobeta yango. 7 Anjelu
ya liboso abetaki kelelo; mpe, mbala moko, mvula ya
mabanga mike elongo na moto esangana na makila
ebwakamaki na mabele. Bongo biloko oyo ezikaki:
eteni moko kati na biteni misato ya mabele, eteni
moko kati na biteni misato ya banzete, mpe matiti
nyonso ya mobesu. 8 Anjelu ya mibale abetaki kelelo;
mpe na mbala moko, eloko moko lokola ngomba
monene oyo ezali kopela moto ebwakamaki na ebale
monene. Eteni moko kati na biteni misato ya ebale
monene ekomaki makila; 9 mpe eteni moko kati na
biteni misato ya bikelamu oyo evandaka kati na ebale
monene ekufaki, eteni moko kati na biteni misato ya
bamasuwa nyonso ebebisamaki. 10 Anjelu ya misato
abetaki kelelo; mpe na mbala moko, monzoto moko
ya monene oyo ezali kopela lokola mwinda monene
ekweyelaki, longwa na likolo, eteni moko kati na biteni
misato ya bibale mpe bitima ya mayi. 11 Kombo
ya monzoto yango ezali: Bololo. Eteni moko kati na
biteni misato ya bamayi ekomaki bololo, mpe bato
ebele bakufaki likolo na bamayi mpo ete ekomaki
bololo. 12 Anjelu ya minei abetaki kelelo; mpe na
mbala moko, eteni moko kati na biteni misato ya
moyi, ya sanza mpe ya minzoto ebebaki. Na bongo,
eteni moko kati na biteni misato ya kongenga na
yango ekomaki molili. Boye eteni moko kati na biteni
misato ya mokolo mpe ya butu ezangaki pole. 13
Bongo nayokaki mpongo, oyo ezalaki kopumbwa na
likolo makasi, koloba na mongongo makasi: « Mawa!
Mawa! Mawa penza na bavandi ya mokili tango ba-
anjelu misato ya suka bakobeta bakelelo na bango! »

9 Anjelu ya mitano abetaki kelelo, mpe namonaki
monzoto kokweya na mokili wuta na Lola.
Fungola ya libulu ya monene mpe ya molili makasi
epesamaki na monzoto yango. **(Abyssos g12)** 2
Tango efungolaki libulu yango, milinga ebele emataki
longwa kuna; ezalaki lokola milinga oyo ebimaka
na fulu monene ya moto makasi, mpe eyindisaki
moyi mpe mopepe. **(Abyssos g12)** 3 Wuta na milinga
yango, mankoko ebimaki, epanzanaki na mokili
mpe epesamelaki bokonzi lokola oyo ya bakoto. 4
Nzokande epesamelaki mitindo ete esala mabe te na
matiti ya mokili to na nkona nyonso ya mobesu to
na nzete nyonso, kasi esala mabe kaka na bato oyo
bazangi kashe ya Nzambe na bambunzu na bango.
5 Esengelaki konyokola bango basanza mitano, kasi
esengelaki te koboma bango. Pasi oyo ezalaki kopesa
ekokanaki na oyo moto ayokaka soki koto eswi ye.
6 Na basanza wana mitano, bato bakoluka kufa,
kasi bakozwa yango te; bakolinga kokufa, kasi kufa
ekokima bango. 7 Mankoko yango ezalaki lokola
bampunda oyo babongisi mpo na etumba. Na mito na
yango, ezalaki na biloko moko lokola mitole ya wolo,
mpe bilongi na yango ezalaki lokola bilongi ya bato. 8
Suki na yango ezalaki lokola suki ya basi, mpe minu
na yango ezalaki lokola minu ya nkosi. 9 Tolo na
yango ezalaki lokola bibende oyo basoda balataka
na tolo, mpe makelele ya mapapu na yango ezalaki
lokola makelele ya bashar oyo bampunda ebele ezali
kobenda mpo na etumba. 10 Mikila na yango ezalaki

na basonge lokola mikila ya bakoto, mpe nguya na
yango ya konyokola bato basanza mitano ezalaki kati
na mikila na yango. 11 Anjelu ya libulu ya monene
mpe ya molili makasi nde azalaki mokonzi na yango.
Kombo na ye, na lokota ya Ebre, « Abadoni; » mpe,
na lokota ya Greki, « Apolioni. » (Abyssos g12) 12
Tango pasi ya liboso elekaki, bapasi mosusu mibale
elandaki. 13 Anjelu ya motoba abetaki kelelo, mpe
nayokaki mongongo moko kobima longwa na maseke
minei ya etumbelo oyo basala na wolo, etumbelo
oyo ezalaki liboso ya Nzambe. 14 Mongongo yango
ezalaki koloba na anjelu ya motoba oyo azalaki na
kelelo na maboko: « Fungola ba-anjelu minei oyo
bazali ya kokangama na minyololo pembeni ya ebale
monene Efrate. » 15 Boye ba-anjelu wana minei
oyo babongisamaki mpo na ngonga wana, mokolo
wana, sanza wana mpe mobu wana, bafungolamaki
mpo ete baboma eteni moko kati na biteni misato ya
bato. 16 Bazalaki minkoko nkama mibale ya basoda
oyo babundaka na likolo ya bampunda. Yango nde
motango na bango oyo nayokaki. 17 Tala ndenge nini,
kati na emoniseli na ngai, bampunda mpe basoda
oyo babundaka na likolo na yango bazalaki: balataki
bibende oyo basoda balataka mpo na kobatela tolo.
Bibende yango ezalaki ya motane makasi lokola
moto, ya langi ya bule ya pete mpe ya langi ya
mosaka; bongo mito ya bampunda ezalaki lokola mito
ya bankosi, mpe minoko na yango ezalaki kobimisa
moto, milinga mpe sofolo. 18 Tala bapasi misato
oyo ezalaki kobima na minoko ya bampunda: moto,
milinga mpe sofolo. Ebomaki eteni moko kati na biteni
misato ya bato. 19 Nguya ya bampunda ezalaki kati
na minoko mpe na mikila na yango, pamba te mikila
na yango ezalaki lokola banyoka, mpe ezalaki na
mito oyo, na nzela na yango, ezalaki kosala bato
mabe. 20 Kasi bato oyo bakufaki te na nzela ya
bapasi wana batikaki te banzambe oyo maboko na
bango moko esalaki; batikaki te kogumbamela milimo
mabe mpe banzambe ya bikeko oyo basala na wolo,
na palata, na bronze, na mabanga mpe na mabaya
atako emonaka te, eyokaka te mpe eninganaka te.
21 Batikaki mpe te koboma bato, misala na bango ya
maji, kindumba na bango mpe moyibi na bango.

10 Bongo namonaki anjelu mosusu ya nguya
makasi kokita wuta na Lola; lipata moko ezipaki
ye mpe monama ezingelaki moto na ye. Elongi na
ye ezali kongenga lokola moyi, mpe makolo na ye
ezalaki lokola makonzi ya moto. 2 Na loboko na ye,
asimbaki buku ya moke oyo ezalaki ya kofungwama.
Atiaki lokolo na ye ya mobali na ebale monene, mpe
oyo ya mwasi, na mokili; 3 bongo agangaki makasi
lokola nkosi. Tango agangaki, bakake sambo ebetaki.
4 Mpe tango kaka bakake sambo etikaki kobeta,
namibongisaki mpo na kokoma; kasi mongongo moko
elobaki na ngai wuta na Lola: « Batela malamu
makambo oyo bakake sambo ewuti koloba, kokoma
yango te. » 5 Bongo anjelu oyo namonaki atelemi
na ebale monene mpe na mokili atombolaki loboko
ya mobali na ngambo ya Lola 6 mpe alapaki ndayi
na Kombo ya Ye oyo azali na bomoi seko na seko,
Ye oyo akela Lola mpe nyonso oyo ezali kati na
yango, mabele mpe nyonso oyo ezali kati na yango,
ebale monene mpe nyonso oyo ezali kati na yango: «
Kobanda sik'oyo, tango ya kozela ezali lisusu te! (aiōn
g165) 7 Kasi na mokolo oyo anjelu ya sambo akobeta
kelelo na ye, mabombami ya Nzambe ekokokisama
ndenge kaka asakolaki yango na basali na Ye,
basakoli. » 8 Bongo mongongo oyo nayokaki wuta
na Lola elobaki na ngai lisusu: « Kende, zwa buku
oyo ezali ya kofungwama na loboko ya anjelu oyo
atelemi na ebale monene mpe na mokili. » 9 Boye,
nakendeki epai ya anjelu mpe nasengaki na ye ete
apesa ngai buku wana ya moke. Alobaki na ngai: «
Kamata mpe lia yango. Ekokoma bololo na libumu
na yo; kasi na monoko na yo, ekozala sukali lokola
mafuta ya nzoyi. » 10 Nakamataki buku yango na
loboko ya anjelu mpe naliaki yango. Na monoko na
ngai, ezalaki sukali lokola mafuta ya nzoyi; kasi sima
na ngai kolia yango, ekomaki bololo kati na libumu na
ngai. 11 Bongo balobaki na ngai: « Osengeli lisusu
kosakola na tina na bikolo ebele, mabota ebele, nkota
ebele mpe bakonzi ebele. »

11 Bongo bapesaki ngai kekele lokola lingenda oyo
bamekelaka molayi mpe balobaki na ngai: «
Kende kozwa molayi ya Tempelo ya Nzambe mpe
ya etumbelo, mpe tanga bato oyo bagumbamelaka
Nzambe kuna. 2 Kasi kozwa te molayi ya lopango ya
libanda ya Tempelo, pamba te esilaki kokabama na
maboko ya bikolo ya bapaya. Bapagano bakonyata
engumba ya bule basanza tuku minei na mibale. 3
Mikolo nkoto moko na nkama mibale na tuku motoba,
nakopesa na batatoli na ngai mibale mosala ya

kosakola. Bakolata basaki tango bakozala kosakola.
» 4 Batatoli wana mibale bazali banzete mibale
ya olive mpe bitelemiselo mibale ya minda; mpe
batelemaka liboso ya Nkolo ya Mokili. 5 Soki moto
moko ameki kosala bango mabe, moto ekobima na
minoko na bango mpe ekozikisa banguna na bango.
Ezali ndenge wana nde moto nyonso oyo akolinga
kosala bango mabe asengeli kokufa. 6 Batatoli yango
mibale bazali na nguya ya kokanga Likolo mpo ete
mvula enoka te na mikolo oyo bakozala kosakola.
Bazali mpe na nguya ya kobongola mayi mpo ete
ekoma makila, mpe ya kotinda pasi ya lolenge nyonso
na mabele, na tango nyonso oyo balingi. 7 Kasi
tango bakosilisa kopesa litatoli na bango, nyama
oyo ekobima wuta na libulu ya monene mpe ya
molili makasi ekobundisa bango, ekolonga bango
mpe ekoboma bango. **(Abyssos g12)** 8 Bakotanda
bibembe na bango, na etando epai wapi bato nyonso
bakutanaka kati na engumba. Kolanda molimo oyo
ekambaka engumba yango, babengaka etando yango
Sodome mpe Ejipito. Ezali kuna na engumba yango
nde Nkolo na bango abakamaki na ekulusu. 9
Bato ya bikolo nyonso, ya mabota nyonso, ya nkota
nyonso mpe ya mikili nyonso bakotala bibembe na
bango mikolo misato na ndambo, mpe bakoboya
ete bakunda yango. 10 Bavandi nyonso ya mokili
bakosepela na tina na kufa na bango, bakosala feti
mpe bakopesana bakado, pamba te basakoli wana
mibale batungisaki mingi bavandi ya mokili. 11 Kasi
sima na mikolo wana misato na ndambo, pema na
bomoi kowuta na Nzambe ekotaki kati na bango mpe
batelemaki. Bongo somo monene ekangaki bato oyo
bazalaki kotala bango. 12 Mongongo moko ya makasi
kowuta na Lola elobaki na batatoli wana mibale: «
Bomata awa! » Bamataki na likolo kati na lipata, wana
banguna na bango bazalaki kotala. 13 Na ngonga
wana kaka, mabele eninganaki makasi penza; mpe
eteni moko kati na biteni zomi ya engumba ebukanaki
mpe, na koningana yango ya mabele, bato nkoto
sambo bakufaki. Bato oyo babikaki batondaki na
somo mpe bapesaki Nzambe ya Likolo nkembo. 14
Pasi ya mibale eleki; mpe tala, pasi ya misato ezali
koya kala mingi te. 15 Anjelu ya sambo abetaki kelelo,
mpe mingongo ya makasi eyokanaki kati na Lola;
elobaki: « Bokonzi ya mokili ekomi sik'oyo Bokonzi ya
Nkolo na biso mpe ya Klisto na Ye, mpe akokonza
seko na seko. » **(aiōn g165)** 16 Mpe bampaka tuku
mibale na minei oyo bavandaki na bakiti na bango ya
bokonzi liboso ya Nzambe bafukamaki bilongi kino na
mabele, mpe bagumbamelaki Nzambe 17 na koloba: «
Yawe, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso, Yo oyo ozali mpe
ozalaki, tozali kopesa Yo matondi; mpo ete osalelaki
nguya monene na Yo mpe okomaki kokonza. 18
Bikolo etombokaki, mpe kanda na Yo epelaki. Tango
ekoki mpo na kosambisa bakufi, mpe mpo na kofuta
basali na Yo, basakoli, mpe basantu oyo batosaka
Kombo na Yo, ezala bato minene to bato pamba;
mpe mpo na koboma bato oyo babebisaka mokili.
» 19 Bongo Tempelo ya Nzambe, oyo ezali kati na
Lola efungwamaki, mpe Sanduku ya Boyokani na Ye
emonanaki kuna kati na Tempelo ya Nzambe. Mpe
mikalikali epelaki, mingongo mpe lokito ya bakake
eyokanaki, mabele eninganaki, mpe mvula monene
ya mabanga enokaki.

12 Elembo moko ya monene emonanaki na likolo,
ezalaki mwasi moko. Alataki moyi lokola elamba,
sanza ezalaki na se ya matambe na ye, mpe, na
moto na ye, alataki motole oyo ezalaki na minzoto
zomi na mibale. 2 Azalaki na zemi mpe, lokola
azalaki koyoka pasi ya kobota, azalaki koganga
makasi mpo na pasi. 3 Sima na yango, elembo
mosusu emonanaki na likolo, ezalaki dalagona moko
ya monene mpe ya motane. Dalagona yango ezalaki
na mito sambo mpe maseke zomi; mpe na mito wana
sambo, moko na moko ezalaki na motole. 4 Mokila
na yango ekombolaki eteni moko kati na biteni misato
ya minzoto ya likolo mpe ebwakaki yango na mabele.
Dalagona etelemaki liboso ya mwasi oyo azalaki
koyoka pasi ya kobota mpo ete elia mwana na ye
tango kaka akobotama. 5 Nzokande, mwasi yango
abotaki mwana mobali oyo akokamba bikolo nyonso
na nzela ya lingenda ya ebende. Bongo mwana na ye
amemamaki epai ya Nzambe mpe epai ya Kiti na Ye
ya Bokonzi. 6 Mwasi yango akimaki na esobe epai
wapi Nzambe abongiselaki ye ebombamelo, mpo ete
asungama kuna mikolo nkoto moko na nkama mibale
na tuku motoba. 7 Bongo etumba ekweyaki kuna na
likolo: Misheli elongo na ba-anjelu na ye babundisaki
dalagona, mpe dalagona elongo na ba-anjelu na
yango ebundisaki Misheli elongo na ba-anjelu na ye.
8 Kasi dalagona elongaki te; boye dalagona yango
elongo na ba-anjelu na yango ebungisaki esika na
yango kuna na likolo. 9 Babwakaki dalagona monene,

nyoka ya kala, oyo babengaka zabolo to Satana, oyo
akosaka mokili mobimba. Ebwakamaki na mabele
elongo na ba-anjelu na yango. 10 Bongo nayokaki,
kati na Lola, mongongo moko ya makasi koloba: «
Tango ya lobiko, ya nguya, ya Bokonzi ya Nzambe na
biso, mpe ya nguya ya Klisto na Ye ekoki. Pamba te
Mofundi ya bandeko na biso, oyo afundaka bango
butu mpe moyi, liboso ya Nzambe na biso, abwakami
na mokili. 11 Kasi bango balongi ye na nzela ya
makila ya Mpate, mpe na nzela ya liloba ya litatoli na
bango; balingaki te bomoi na bango kino kondima ata
kokufa. 12 Yango wana, yo Lola, sepela; mpe bino
bavandi ya Lola, bosepela! Kasi mawa na mokili mpe
na ebale monene, pamba te Satana akiti epai na bino!
Atondi na kanda, pamba te ayebi malamu ete atikali
kaka na tango moke. » 13 Tango dalagona emonaki
ete ebwakami na mokili, ekomaki kolanda mwasi
oyo abotaki mwana mobali. 14 Kasi mapapu nyonso
mibale ya mpongo moko ya monene epesamaki na
mwasi yango mpo ete apumbwa kino na esika na
ye, na esobe epai wapi asengeli kosungama, mosika
ya nyoka, mpo na tango moko, mpo na batango,
mpe mpo na ndambo ya tango. 15 Bongo nyoka
esanzaki wuta na monoko na yango, na sima ya
mwasi, mayi ebele lokola ebale, mpo ete atiola na
mbonge na yango. 16 Kasi mabele esungaki mwasi,
efungolaki monoko na yango mpe emelaki ebale
oyo dalagona esanzaki wuta na monoko na yango.
17 Bongo dalagona esilikelaki mwasi mpe ekendeki
kobundisa bana na ye mosusu, ba-oyo batosaka
mibeko ya Nzambe mpe bakangamaka makasi na
litatoli na bango na tina na Yesu.

13 Dalagona ekendeki kotelema na zelo ya ebale
monene. Bongo namonaki nyama moko kobima
longwa na ebale monene. Ezalaki na maseke zomi
mpe mito sambo. Elataki mitole zomi na maseke na
yango; mpe na mito na yango, bakomaki bakombo
mpo na kofinga Nzambe. 2 Nyama oyo namonaki
ezalaki lokola nkoyi. Makolo na yango ezalaki lokola
ya ngombolo, mpe monoko na yango lokola ya nkosi.
Dalagona epesaki nyama wana nguya na yango, kiti
na yango ya bokonzi mpe bokonzi monene. 3 Moko
kati na mito na yango ezalaki komonana lokola nde
ezali na pota moko ya monene makasi oyo ekokaki
komema yango na kufa, kasi pota yango esilaki.
Mokili mobimba elulaki nyama yango mpe ekomaki
kolanda yango. 4 Bato bagumbamelaki dalagona mpo
ete epesaki bokonzi na yango epai ya nyama wana.
Bagumbamelaki mpe nyama yango na maloba oyo: «
Nani akokani na nyama oyo? Nani akoki kobundisa
yango? » 5 Nyama epesamelaki monoko mpo na
kobimisa maloba ya lolendo mpe ya kofinga Nzambe;
epesamelaki nzela ya kosalela bokonzi na yango
basanza tuku minei na mibale. 6 Efungolaki monoko
na yango mpe ekomaki kobimisa maloba ya kofinga
Nzambe, Kombo na Ye, evandelo na Ye mpe bavandi
ya Lola. 7 Epesamelaki lisusu makoki ya kobundisa
mpe kolonga basantu. Mpe epesamelaki bokonzi
na likolo ya mabota nyonso, mikili nyonso, nkota
nyonso mpe bikolo nyonso. 8 Bavandi nyonso ya
mokili bakogumbamela nyama yango, ba-oyo nyonso
bakombo na bango ekomama te, wuta na ebandeli ya
mokili, kati na buku ya bomoi ya Mpate oyo babomaki.
9 Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka
ayoka! 10 Soki moto asengeli kokende na bowumbu
akokende penza na bowumbu. Soki moto asengeli
kokufa na mopanga akokufa penza na mopanga.
Makambo oyo ezali penza kosenga ete basantu
bazala na mpiko mpe kondima. 11 Bongo namonaki
nyama mosusu kobima longwa na mabele. Ezalaki
na maseke mibale lokola maseke ya mpate, mpe
ezalaki koloba lokola dalagona. 12 Ezalaki kosalela
bokonzi nyonso ya nyama ya liboso na miso na
yango. Ezalaki kotindika mokili mpe bavandi na yango
mpo ete bagumbamela nyama ya liboso oyo esilaki
kobikisama na pota na yango wana ya monene. 13
Ezalaki kosala bilembo ya kokamwa kino kokweyisa
na mabele, moto kowuta na likolo, na miso ya bato
nyonso. 14 Ezalaki kokosa bavandi nyonso ya mokili
na nzela ya bikamwa oyo epesamelaki makoki ya
kosala na miso ya nyama ya liboso. Ezalaki kopesa
bango mitindo ete basala ekeko mpo na kopesa
lokumu na nyama oyo babetaki mopanga kasi ezali na
bomoi. 15 Epesamelaki kutu makoki ya kopesa pema
ya bomoi epai ya ekeko ya nyama ya liboso, mpo
ete ekoka koloba mpe kobomisa bato nyonso oyo
bakogumbamela yango te. 16 Esengaki na makasi ete
bato nyonso, ezala bato minene to bato pamba, bazwi
to babola, bansomi to bawumbu, batiama elembo
na loboko ya mobali to na mbunzu. 17 Boye moko
te akokaki kosomba to koteka soki azangi elembo
ya kombo ya nyama to ya motango oyo ekokani
na kombo ya nyama yango. 18 Makambo oyo ezali

penza kosenga bwanya. Tika ete moto oyo azali na
mayele alimbola motango ya nyama, pamba te ezali
kotalisa kombo ya moto! Motango yango ezali: nkama
motoba na tuku motoba na motoba.

14 Bongo namonaki Mpate atelemi na ngomba
Siona elongo na bato nkoto nkama moko na
tuku minei na minei. Kombo ya Mpate mpe ya Tata
na Ye ezalaki ya kokomama na bambunzu ya bato
yango. **2** Nayokaki mongongo moko kowuta na Lola,
ezalaki koyokana lokola makelele ya bibale minene
mpe lokola lokito ya kake. Ezalaki lokola lokito ya
babeti mandanda oyo bazali kobeta mandanda na
bango **3** mpe bazali koyemba nzembo ya sika liboso
ya Kiti ya Bokonzi, ya bikelamu minei ya bomoi mpe
ya bampaka. Moko te akokaki koyekola nzembo
yango longola kaka bato nkoto nkama moko na tuku
minei na minei oyo basikolamaki wuta na mokili. **4**
Ezali bato oyo bamikomisaki mbindo te na nzela ya
basi, pamba te bamibatelaki na kozanga kosangisa
banzoto na bango na basi. Balandaka Mpate na bisika
nyonso oyo akendaka. Basikolamaki kati na bato mpo
ete babonzama lokola bambuma ya liboso mpo na
Nzambe mpe mpo na Mpate. **5** Lokuta emonanaki
te kati na minoko na bango; bazali bato bazanga
pamela. **6** Bongo namonaki anjelu mosusu kopumbwa
na likolo makasi. Azalaki na Sango Malamu ya seko
na seko ya kosakola na bavandi nyonso ya mokili, na
bikolo nyonso, na mabota nyonso, na nkota nyonso
mpe na bato nyonso. **(aiōnios g166)** **7** Azalaki koloba na
mongongo makasi: « Botosa Nzambe mpe bopesa
Ye nkembo, pamba te tango na Ye ya kosambisa
bato ekoki! Bogumbamela Ye oyo akela likolo mpe
mabele, ebale monene mpe bitima ya mayi! » **8**
Anjelu ya mibale alandaki mpe alobaki: « Babiloni
monene ekweyi, ekweyi penza! Emelisaki bikolo
nyonso vino ya kanda ya kindumba na yango. » **9**
Anjelu ya misato alandaki ba-anjelu wana mibale ya
liboso mpe alobaki na mongongo makasi: « Moto
nyonso oyo agumbamelaka nyama mpe ekeko na
yango, mpe azwi elembo na yango na mbunzu to na
loboko na ye, **10** ye mpe akomela vino ya kanda ya
Nzambe, vino oyo basopaki ya peto, kati na kopo
ya kanda na Ye. Mpe akonyokwama kati na moto
ya sofolo liboso ya ba-anjelu ya bule mpe liboso ya
Mpate. **11** Molinga ya pasi na bango ekomata na
likolo mpo na libela na libela. Butu mpe moyi, bopemi
ekozala te mpo na bato oyo bagumbamelaka nyama
mpe ekeko na yango, mpe mpo na moto nyonso
oyo akondima kozwa elembo ya kombo na yango. »
(aiōn g165) **12** Makambo oyo ezali penza kosenga ete
basantu, oyo babatelaka mibeko ya Nzambe mpe
kondima na bango kati na Yesu, bazala na mpiko. **13**
Bongo nayokaki mongongo moko kowuta na Lola
mpe koloba na ngai: — Koma: « Kobanda sik'oyo,
esengo na bato oyo bakufaka na lisanga na Nkolo! »
Mpe Molimo alobaki: — Iyo, pasi na bango esilaka
mpe bazwaka bopemi, pamba te misala na bango
elandaka bango. **14** Bongo namonaki lipata moko
ya pembe, mpe ekelamu moko lokola mwana na
moto evandaki na likolo ya lipata yango. Ezalaki na
motole ya wolo na moto na yango mpe na mbeli
ya minu makasi na loboko na yango. **15** Bongo
anjelu mosusu abimaki na Tempelo mpe alobaki na
mongongo makasi na ekelamu oyo evandaki na likolo
ya lipata: « Kamata mbeli na yo mpe buka bambuma,
pamba te tango ya kobuka bambuma ekoki, mpe
ete bambuma ya mokili ekomeli. » **16** Ekelamu oyo
evandaki na likolo ya lipata ebwakaki mbeli na yango
na mokili, mpe mokili ezwaki lifuti na yango. **17** Anjelu
mosusu abimaki na Tempelo ya Lola; ye mpe azalaki
na mbeli ya minu makasi. **18** Sima, anjelu mosusu
oyo azalaki mokonzi ya moto alongwaki na etumbelo,
mpe alobaki na mongongo makasi epai na ye oyo
asimbaki mbeli ya minu makasi: « Kamata mbeli na
yo ya minu mpe buka maboke ya bambuma ya vino
ya mabele, pamba te bambuma yango ya vino eteli.
» **19** Anjelu wana abwakaki mbeli na ye na mabele,
abukaki maboke ya bambuma ya vino ya mabele mpe
abwakaki yango kati na ekamolelo monene ya kanda
ya Nzambe. **20** Bakamolaki bambuma yango na
libanda ya engumba kati na ekamolelo, mpe makila
ebimaki wuta na ekamolelo yango, etondaki kino
kokoma na bosanda ya monoko ya mpunda, mpe
epanzanaki na etando ya bakilometele pene nkama
misato.

15 Bongo namonaki elembo mosusu ya monene
mpe ya kokamwa kati na Lola: ba-anjelu sambo
bamemaki bitumbu sambo ya suka, pamba te ezali na
nzela na yango nde kanda ya Nzambe ekokokisama.
2 Namonaki mpe eloko moko lokola etando: ezalaki
lokola talatala, mpe monene lokola molayi ya ebale
monene; ezalaki kongala lokola libanga ya talo oyo

babengaka krisitali esangana na moto. Namonaki
lisusu ba-oyo balongaki nyama, ekeko na yango mpe
motango ya kombo na yango; bazalaki ya kotelema
na likolo ya ebale monene oyo ezalaki lokola talatala
mpe basimbaki mandanda oyo Nzambe apesaki
bango. 3 Bazalaki koyemba nzembo ya Moyize,
mowumbu ya Nzambe, mpe nzembo ya Mpate:
Yawe, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso, misala na Yo ezali
minene mpe ya kokamwa! Mokonzi ya bikolo nyonso,
banzela na Yo ezali sembo mpe solo. 4 Nkolo, nani
akomeka koboya kotosa Yo mpe koboya kopesa
Kombo na Yo nkembo? Pamba te Yo kaka nde ozali
Bule. Bikolo nyonso ekoya mpe ekogumbama liboso
na Yo, pamba te misala na Yo ya sembo emonisami
na polele. 5 Sima na yango, natalaki mpe namonaki
Tempelo kofungwama kati na Lola; mpe kati na
yango, ezalaki na Mongombo ya Litatoli. 6 Ba-anjelu
sambo oyo bamemaki bitumbu sambo babimaki wuta
na Tempelo. Balataki banzambala basala na lino ya
peto; banzambala yango ezalaki kongenga makasi,
mpe bakangaki mikaba ya wolo na batolo na bango.
7 Moko kati na bikelamu minei ya bomoi apesaki na
ba-anjelu sambo bakopo sambo oyo basala na wolo
mpe etonda na kanda ya Nzambe oyo azali na bomoi
seko na seko. **(aiōn g165)** 8 Bongo lokola Tempelo
etondaki na milinga kowuta na nkembo mpe na nguya
ya Nzambe, moto moko te akokaki kokota kati na
Tempelo yango kino bitumbu sambo oyo ba-anjelu
sambo bamemaki esilaki.

16 Bongo nayokaki mongongo moko monene
kobima wuta na Tempelo mpe koloba na ba-
anjelu sambo: « Bokende kosopa na mokili bakopo
sambo ya kanda ya Nzambe. » 2 Anjelu ya liboso
akendeki mpe asopaki kopo na ye na mokili, mpe
bapota ya somo mpe ya pasi ebimaki na banzoto
ya bato oyo bazalaki na elembo ya nyama mpe
bagumbamelaki ekeko na yango. 3 Anjelu ya mibale
asopaki kopo na ye na ebale monene, mpe ebale
yango ekomaki lokola makila ya mowei; mpe bikelamu
nyonso ya bomoi oyo ezalaki kati na ebale monene
ekufaki. 4 Anjelu ya misato asopaki kopo na ye na
bibale mpe na bitima ya mayi, mpe mayi ekomaki
makila. 5 Bongo nayokaki anjelu oyo azalaki na
bokonzi likolo ya mayi koloba: « Oh Mosantu, Yo
oyo ozali mpe ozalaki, ozali penza sembo, mpo ete
okati bongo na bosembo na Yo! 6 Mpo ete basopaki
makila ya basantu mpe ya basakoli na Yo, mpe opesi
bango makila mpo ete bamela ndenge ekoki mpo
na bango. » 7 Bongo nayokaki etumbelo koloba:
« Iyo, Yawe, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso, okataka
makambo na ndenge ya solo mpe ya sembo! » 8
Anjelu ya minei asopaki kopo na ye na likolo ya
moyi, mpe moyi ezwaki ndingisa ya kozikisa bato na
nzela ya moto na yango. 9 Moto makasi etumbaki
bato, mpe bakomaki kofinga Kombo ya Nzambe oyo
azali na bokonzi likolo ya pasi wana. Kasi baboyaki
kobongola mitema na bango mpe kopesa Ye nkembo.
10 Anjelu ya mitano asopaki kopo na ye na likolo ya
kiti ya bokonzi ya nyama, mpe molili ezipaki bokonzi
ya nyama yango. Bato bakomaki komiswa lolemo
mpo na pasi, 11 bafingaki Nzambe ya Lola mpo na
pasi mpe bapota na bango ya minene. Kasi baboyaki
kaka kotika misala na bango ya mabe. 12 Anjelu
ya motoba asopaki kopo na ye na ebale Efrate,
mpe mayi na yango ekawukaki mpo ete nzela ya
bakonzi oyo bakowuta na Este esalema. 13 Bongo
namonaki milimo misato ya mbindo lokola magorodo
kobima longwa na monoko ya dalagona, na monoko
ya nyama mpe na monoko ya mosakoli ya lokuta. 14
Ezali milimo ya kindoki oyo esalaka bikamwa. Ebimi
mpo na kokende epai ya bakonzi ya mokili mobimba,
mpo na kosangisa bango mpo na etumba ya mokolo
monene ya Nzambe-Na-Nguya-Nyonso. 15 Tala,
nazali koya lokola moyibi! Esengo na moto oyo azali
kosenzela mpe kobatela bilamba na ye, mpo ete
atambola motakala te, mpe bolumbu na ye emonana
te na miso ya bato nyonso. 16 Milimo wana ya kindoki
esangisaki bakonzi na esika oyo babengaka, na
lokota ya Ebre, Armagedona. 17 Anjelu ya sambo
asopaki kopo na ye kati na mopepe, mpe mongongo
moko ya monene kowuta na Kiti ya Bokonzi ebimaki
longwa na Tempelo mpe elobaki: « Ekokisami! » 18
Bongo mikalikali engengaki, mingongo eyokanaki,
bakake ebetaki, mpe mabele eninganaki makasi;
likambo ya somo boye etikala nanu kosalema te
wuta moto azali na mokili. 19 Engumba monene
ekabwanaki na biteni misato, mpe bingumba ya bikolo
nyonso ebukanaki. Bongo Nzambe akanisaki Babiloni
monene mpe apesaki yango kopo etonda na vino ya
kanda na Ye ya makasi. 20 Bisanga nyonso ekimaki,
mpe bangomba emonanaki lisusu te. 21 Bamvula
minene ya mabanga enokaki; libanga moko na moko
ezalaki na bakilo pene tuku minei na mitano, mpe

ekweyelaki bato longwa na likolo. Mpe bato bafingaki
Nzambe mpo na pasi ya mvula wana ya mabanga,
pamba te pasi yango ezalaki ya somo makasi.

17 Moko kati na ba-anjelu sambo oyo bazalaki na
bakopo sambo ayaki mpe alobaki na ngai: «
Yaka, nakolakisa yo etumbu oyo mwasi ya ndumba
monene oyo avandaka na bibale minene akozwa.
2 Bakonzi minene ya mokili basalaki ekobo elongo
na ye, mpe bavandi ya mokili balangwaki vino ya
kindumba na ye. » **3** Bongo kati na Molimo, amemaki
ngai kati na esobe moko. Mpe kuna, namonaki mwasi
moko avanda na likolo ya nyama ya motane. Loposo
ya nyama yango etondaki na bakombo oyo ezalaki
kofinga Nzambe. Yango moko nyama ezalaki na mito
sambo mpe na maseke zomi. **4** Mwasi yango alataki
bilamba ya motane ya pete mpe ya motane makasi,
babiju ya wolo, mabanga ya talo mpe mayaka. Na
loboko na ye, asimbaki kopo moko basala na wolo
mpe etonda na makambo ya nkele mpe ya bosoto
ya kindumba na ye. **5** Na mbunzu na ye, bakomaki
kombo moko oyo ebombaki makambo ya somo mpe
oyo ndimbola na yango ezali: Babiloni monene, Mama
ya Basi ya Ndumba mpe ya Makambo ya Nkele ya
Mokili. **6** Namonaki ete mwasi yango alangwaki makila
ya basantu mpe ya batatoli ya Yesu. Tango kaka
namonaki ye, namitungisaki mingi. **7** Bongo anjelu
alobaki na ngai: « Mpo na nini ozali komitungisa?
Nakoyebisa yo mabombami ya mwasi wana mpe ya
nyama oyo ememi ye, nyama oyo ezali na mito sambo
mpe na maseke zomi. **8** Nyama oyo omonaki; oyo
liboso, ezalaki, mpe sik'oyo, ezali lisusu te; ekobima
wuta na libulu moko ya monene mpe ya molili makasi,
mpe ekokende na libebi na yango. Bavandi ya mokili,
ba-oyo bakombo na bango ekomama te kati na buku
ya bomoi wuta na ebandeli ya mokili bakokamwa
tango bakomona nyama; pamba te liboso, ezalaki,
mpe sik'oyo, ezali lisusu te, kasi ekoya lisusu. **(Abyssos
g12)** **9** Makambo oyo ezali penza kosenga mayele
oyo bwanya engengisaka mpo na kososola yango.
Mito sambo ezali bangomba sambo epai wapi mwasi
avandaka. **10** Ezali lisusu bakonzi sambo: mitano kati
na bango basila kokweya na bokonzi. Moko azali
sik'oyo na bokonzi, mpe mosusu ayei nanu te; kasi
tango akoya, akowumela kaka mpo na tango moke.
11 Bongo nyama oyo, liboso, ezalaki, mpe sik'oyo,
ezali lisusu te, yango nde mokonzi ya mwambe. Ezali
mpe moko kati na bakonzi wana sambo, mpe ezali
kokende na libebi na yango. **12** Maseke zomi oyo
omonaki ezali bakonzi zomi oyo bazwi nanu bokonzi
te, kasi bakozwa yango mpo na ngonga moko mpe
bakosalela yango lisanga na nyama. **13** Bango nyonso
zomi bazali na likanisi kaka moko: kosangisa nguya
mpe bokonzi na bango mpo na kosalela nyama. **14**
Bakobundisa Mpate, kasi Mpate akolonga bango mpo
ete azali Nkolo ya bankolo mpe Mokonzi ya bakonzi.
Elongo na Ye, babengami, baponami mpe ba-oyo
bazali sembo bakolonga mpe lokola. » **15** Anjelu
alobaki na ngai: « Mayi oyo omonaki, oyo mwasi ya
ndumba avandaki na likolo na yango, ezali bato ya
mokili, bangulupa ebele ya bato, bikolo mpe nkota.
16 Nyama mpe maseke zomi oyo omonaki ekoyina
mwasi ya ndumba, ekobotola biloko na ye nyonso
mpe ekotika ye bolumbu; ekolia misuni na ye mpe
ekotumba ye na nzela ya moto. **17** Pamba te Nzambe
atia kati na mitema na bango makanisi ya kokokisa
mabongisi na Ye moko Nzambe, na boyokani malamu
mpo na kolatisa nyama wana nguya na bango ya
bokonzi, kino mikano nyonso ya Nzambe ekokisama.
18 Mwasi oyo omonaki ezali engumba monene oyo
ekonzaka bakonzi ya mokili. »

18 Sima na makambo wana, namonaki anjelu
mosusu kokita wuta na Lola; azalaki na bokonzi
monene, mpe nkembo na ye engengisaki mokili. **2**
Agangaki na mongongo makasi: « Ekweyi! Ekweyi!
Babiloni monene ekweyi penza! Ekomi ndako ya
milimo mabe, ebombamelo ya milimo nyonso ya
mbindo, ya bandeke ya mbindo mpe ya banyama
ya nkele. **3** Pamba te bikolo nyonso emelaki vino
ya kanda ya kindumba na yango. Bakonzi ya mokili
basalaki ekobo elongo na Babiloni, mpe bozwi ya
bato ya mokili, oyo basalaka mombongo, emataki
makasi mpo na monzele na yango, oyo elekaki ndelo.
» **4** Bongo nayokaki mongongo mosusu koloba wuta
na likolo: « Bino bato na ngai, bobima longwa na
Babiloni mpo ete bosangana te na masumu na yango,
mpe mpo ete bozwa te bitumbu oyo ekokweyela
yango. **5** Pamba te masumu na yango esali mipiku
kino na likolo, mpe Nzambe akanisi lisusu misala
na yango nyonso ya mabe. **6** Bosala yango ndenge
kaka yango esalaki bato mosusu, bozongisela yango
mbala mibale mabe oyo esalaki bino. Kati na kopo
oyo ezalaki kosalela mpo na komelisa bamosusu

masanga, botia masanga oyo ezali makasi mbala
mibale koleka. 7 Bonyokola mpe bosala yango
mabe makasi ndenge kaka emipesaki na nkembo
mpe na lokumu. Pamba te emikumisaka kati na
motema na yango: ‹ Navandi lokola mwasi mokonzi,
nakufisa mobali te mpe nakotikala kosala matanga
ata mokolo moko te. › 8 Yango wana, bitumbu nyonso
ekokweyela yango na mokolo moko: kufa, matanga
mpe nzala. Ekozikisama na moto, pamba te Nzambe
oyo apesi yango etumbu azali Nkolo-Na-Nguya. 9
Tango bakonzi ya mokili, oyo bakabolaki elongo na
yango bomoi na yango ya kindumba mpe ya bisengo,
bakomona molinga ya engumba oyo etumbami,
bakolela mpe bakoyoka mawa na tina na yango. 10
Mpo na somo ya minyoko na yango, bakotelema
na mosika mpe bakoganga: ‹ Mawa! Mawa na yo,
engumba monene! Mawa na yo, Babiloni, engumba
ya nguya! Kobebisama na yo ezwi kaka ngonga
moko pamba! › 11 Bongo bato ya mombongo ya
mokili bakolela mpe bakosala matanga na tina na
yango, pamba te moko te akosomba lisusu biloko na
yango: 12 wolo, palata, mabanga ya talo, mayaka,
bilamba ya lino ya kitoko, bilamba ya motane ya
pete, bilamba ya swa, bilamba ya motane makasi,
banzete na bango ya solo kitoko, biloko na bango
oyo basala na pembe ya nzoko, biloko nyonso oyo
basala na banzete ya talo, na bronze, na bibende
mpe na mabanga kitoko oyo babengaka marbre; 13
eteni ya poso ya nzete oyo epesaka solo kitoko,
biloko ya mike-mike ya solo kitoko, malasi, mire,
ansa, vino, mafuta, farine, ble, bangombe, bameme,
bampunda, bashar, bawumbu mpe milimo ya bato. 14
Bakoloba: ‹ Biloko oyo ozalaki kolinga mingi ekimi
yo mosika; biloko nyonso oyo ezalaki kosala lolendo
mpe lofundu na yo ebebi, ekotikala kozwama lisusu
te! › 15 Bato ya mombongo oyo bamonaki bomengo
komata mpo ete bazalaki kotekela engumba yango
biloko na bango, bakotelema na mosika mpo na
somo ya pasi oyo ekokweyela yango. Bakolela mpe
bakosala matanga. 16 Bakoloba: ‹ Mawa! Mawa na
yo, engumba monene, yo oyo ozalaki kolata bilamba
ya lino ya kitoko, bilamba ya motane makasi, babiju
ya wolo, mabanga ya talo, mpe mayaka! 17 Kaka na
ngonga moko, bomengo nyonso esili! › Batambolisi
nyonso ya bamasuwa, bato nyonso oyo basalaka
mibembo na bamasuwa, bato oyo basalaka kati na
bamasuwa mpe ba-oyo basalaka mombongo na nzela
ya mayi, bakotelema na mosika. 18 Wana bakomona
molinga komata longwa na engumba oyo etumbami,
bakoganga: ‹ Engumba nini ekokanaki na engumba
monene oyo? › 19 Bakobwaka putulu na mito na
bango, bakolela, bakosala matanga mpe bakoganga
makasi: ‹ Mawa! Mawa na yo, engumba monene
epai wapi bato nyonso oyo bazalaki na bamasuwa
na likolo ya ebale monene bakomaki bazwi mpo na
bomengo na yo! Na ngonga moko kaka, obebisami!
› 20 Likolo, sepela na libebi na yango! Bino mpe
basantu, bosepela! Bino bantoma mpe basakoli,
bosepela mpe lokola! Pamba te Nzambe alongisi bino
awa akateli yango etumbu. » 21 Bongo anjelu moko
ya nguya akamataki libanga moko oyo ezalaki lokola
libanga oyo basalelaka mpo na konika ble, abwakaki
yango na ebale monene mpe alobaki: « Babiloni,
engumba monene, ekobwakama ndenge wana, kaka
na makasi moko wana, mpe ekomonana lisusu te. 22
Mindule ya babeti mandanda mpe ya bayembi, ya
babeti piololo mpe babeti kelelo, ekoyokana lisusu te
kati na yo. Bato ya misala ya maboko ya ndenge na
ndenge bakomonana lisusu te kati na yo. Makelele
ya mabanga minene oyo banikelaka ble ekoyokana
lisusu te kati na yo. 23 Mwinda ekopela lisusu te
kati na yo, mpe mongongo ya mobali mpe mwasi
oyo bawuti kobalana ekoyokana lisusu te kati na yo.
Makambo wana nyonso ekosalema, pamba te bato na
yo ya mombongo bazalaki bato na nguya ya mokili.
Okosaki bato ya bikolo nyonso na nzela ya maji na
yo. 24 Kati na yo, emonanaki makila ya basakoli, ya
basantu mpe ya bato nyonso oyo babomamaki na
mokili. »

19 Sima na makambo wana, nayokaki lokola
makelele ya bato ebele koganga kuna na Lola: «
Aleluya! Lobiko, nkembo mpe nguya ezali ya Nzambe
na biso, 2 pamba te akataka makambo na bosolo
mpe na bosembo; apesi etumbu epai ya mwasi ya
ndumba monene oyo azalaki kobebisa mokili na nzela
ya kindumba na ye, mpe azongisi mabe na mabe
mpo na makila ya bawumbu na Ye. » 3 Bagangaki
na mbala ya mibale: « Aleluya! Pamba te molinga
kowuta na mwasi ya ndumba monene ezali komata
na likolo mpo na libela na libela! » (aiōn g165) 4
Bampaka tuku mibale na minei mpe bikelamu minei
ya bomoi bafukamaki mpe bagumbamelaki Nzambe
oyo avandaka na Kiti ya Bokonzi, mpe bagangaki: «

Amen! Aleluya! » 5 Bongo mongongo moko ebimaki
wuta na Kiti ya Bokonzi mpe elobaki: « Bokumisa
Nzambe na biso; bino bawumbu na Ye nyonso, bino
oyo botosaka Ye, mikolo mpe bana mike! » 6 Bongo
nayokaki makelele moko lokola makelele ya bato
ebele, lokola makelele ya bibale minene, mpe lokola
lokito ya kake makasi; ezalaki koganga: « Aleluya!
Pamba te Yawe na biso, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso,
atalisi bokonzi na Ye. 7 Tika ete tosepela, totonda
na esengo mpe topesa Ye nkembo! Pamba te tango
ya feti ya libala ya Mpate ekoki. Mwasi mobandami
na Ye ya libala asili komibongisa. 8 Elamba ya lino
ya kitoko oyo ezali kongenga epesameli ye mpo ete
alata yango. » Elamba ya lino ya peto ezali misala ya
bosembo ya basantu. 9 Bongo anjelu alobaki na ngai:
« Koma: ‹ Esengo na bato oyo babengami na feti ya
libala ya Mpate! › » Alobaki lisusu: « Ezali maloba ya
solo ya Nzambe. » 10 Bongo nafukamaki na makolo
ya anjelu mpo na kogumbamela ye, kasi alobaki
na ngai: « Kosala bongo te! Nazali moninga na yo
ya mosala mpe ya bandeko na yo, oyo babatelaka
litatoli ya Yesu. Fukamela nde Nzambe! Pamba te
ezali litatoli ya Yesu nde molimo ya lisakoli. » 11
Bongo namonaki Lola efungwami, mpe mpunda
moko ya pembe ezalaki liboso na ngai. Kombo ya
motambolisi ya mpunda yango ezali: « Sembo mpe
Solo. » Akataka makambo mpe abundaka bitumba na
bosembo. 12 Miso na Ye ezali lokola moto oyo ezali
kopela; mpe na moto na Ye, ezali na mitole ebele.
Bakoma kombo moko na nzoto na Ye, kombo oyo Ye
moko kaka nde ayebi. 13 Alati nzambala bazindisa na
makila; kombo na Ye ezali: « Liloba na Nzambe. »
14 Mampinga ya Lola ezalaki kolanda Ye na likolo
ya bampunda ya pembe; balataki bilamba ya lino ya
kitoko, ya pembe mpe ya peto. 15 Mopanga moko ya
minu ezalaki kobima na monoko na Ye mpo na kobeta
bikolo. Akokamba yango na lingenda ya ebende mpe
akonika bambuma ya vino kati na ekamolelo ya vino
ya kanda monene ya Nzambe-Na-Nguya-Nyonso.
16 Na nzambala mpe na mopende na Ye, bakoma
kombo: « Mokonzi ya Bakonzi mpe Nkolo ya bankolo.
» 17 Bongo namonaki anjelu moko atelemi kati na
moyi; azalaki koloba na mongongo makasi epai ya
bandeke nyonso oyo ezalaki kopumbwa na likolo
makasi: « Boya, bosangana mpo na feti monene ya
Nzambe, 18 mpo ete bolia misuni ya bakonzi, ya
bakonzi ya mampinga, ya bilombe, ya bampunda
elongo na batambolisi na yango mpe ya bato nyonso:
bawumbu to bansomi, bato minene to bato pamba. »
19 Bongo namonaki nyama mpe bakonzi ya mokili
elongo na mampinga na bango kosangana mpo na
kobundisa Motambolisi ya mpunda mpe mampinga na
Ye. 20 Kasi nyama ekangamaki elongo na mosakoli
ya lokuta oyo azalaki kosala bikamwa na kombo ya
nyama. Na nzela ya bikamwa yango, akosaki bato
oyo batiamaki elembo ya nyama mpe bagumbamelaki
ekeko na yango. Bango mibale: nyama mpe mosakoli
ya lokuta, babwakamaki ya bomoi kati na liziba ya
moto mpe ya sofolo. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** 21 Bongo
mopanga oyo ebimaki na monoko ya Motambolisi ya
mpunda ebomaki bato oyo batikalaki, mpe bandeke
nyonso etondaki na kolia misuni ya bibembe na
bango.

20 Bongo namonaki anjelu moko kokita wuta na
Lola; asimbaki na loboko na ye fungola ya libulu
ya monene mpe ya molili makasi mpe monyololo
moko ya monene. **(Abyssos g12)** 2 Akamataki dalagona,
nyoka wana ya kala oyo azali zabolo to Satana;
akangaki ye monyololo mpo na mibu nkoto moko. 3
Anjelu abwakaki ye kati na libulu wana ya monene
mpe ya molili makasi; akangaki yango mpe abetaki
kashe na likolo na yango mpo ete akosa lisusu bikolo
te kino tango mibu nkoto moko ekokoka. Sima na
yango, bakotika ye mpo na mwa tango moke. **(Abyssos
g12)** 4 Bongo namonaki bakiti ya bokonzi. Bato oyo
bavandaki na bakiti yango bapesamelaki bokonzi
ya kosambisa. Namonaki mpe milimo ya bato oyo
bakataki bango mito mpo na litatoli na bango na tina
na Yesu mpe na tina na Liloba na Nzambe, mpo
ete bagumbamelaki te nyama mpe ekeko na yango
mpe batiamaki te elembo na yango na bambunzu
mpe na maboko na bango. Bazongaki na bomoi mpe
bakonzaki elongo na Klisto mibu nkoto moko. 5 Bato
mosusu oyo bakufaki bazongaki na bomoi te liboso
ete mibu nkoto moko esila. Yango nde lisekwa ya
liboso. 6 Bato oyo bakosekwa na lisekwa ya liboso
bazali bato ya esengo mpe basantu! Kufa ya mibale
ezali na bokonzi te epai na bango, kasi bakozala
Banganga-Nzambe ya Nzambe mpe ya Klisto, mpe
bakokonza elongo na Ye mibu nkoto moko. 7 Tango
mibu wana nkoto moko ekosila, bakobimisa Satana
wuta na boloko na ye, 8 mpe akokende kokosa bikolo
ya bangambo nyonso minei ya mokili mobimba, elingi

koloba Gogi mpe Magogi. Akosangisa bango mpo na
bitumba. Motango na bango ekozala lokola zelo ya
ebale monene oyo bakoki kotanga te. 9 Bapanzanaki
na mokili mobimba, bazingelaki molako ya basantu
mpe engumba oyo Nzambe alingaka. Kasi moto
ekitaki longwa na likolo mpe ezikisaki bango. 10
Bongo Satana oyo azalaki kokosa bango abwakamaki
na liziba ya moto mpe ya sofolo, epai wapi nyama mpe
mosakoli ya lokuta babwakamaki. Bakonyokolama
kuna seko na seko, butu mpe moyi. **(aiōn g165, Limnē
Pyr g3041 g4442)** 11 Bongo namonaki Kiti monene
ya Bokonzi, ya langi ya pembe elongo na Ye oyo
avandaki na Kiti yango. Likolo mpe mabele ekimaki
mosika na Ye mpe emonanaki lisusu te. 12 Namonaki
lisusu bakufi, bato minene mpe bato pamba batelemi
liboso ya Kiti ya Bokonzi. Babuku efungolamaki.
Mpe buku mosusu efungolamaki, yango nde buku
ya bomoi. Bongo bakufi basambisamaki kolanda
misala na bango ndenge ekomama kati na babuku.
13 Ebale monene esanzaki bakufi oyo bazalaki kati na
yango; kufa elongo na mboka ya bakufi esanzaki mpe
bakufi oyo bazalaki kati na yango. Mpe bato nyonso
basambisamaki, moto na moto kolanda misala na
ye. **(Hadēs g86)** 14 Bongo kufa mpe mboka ya bakufi
ebwakamaki kati na liziba ya moto. Liziba ya moto
ezali kufa ya mibale. **(Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442)**
15 Moto nyonso oyo kombo na ye ekomamaki te kati
na buku ya bomoi abwakamaki kati na liziba ya moto.
(Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Bongo namonaki Likolo ya sika mpe mabele ya
sika, pamba te Likolo ya liboso mpe mabele ya
liboso elimwaki, mpe ebale monene ezalaki lisusu te.
2 Namonaki engumba ya bule, Yelusalemi ya sika,
kokita wuta na Lola epai ya Nzambe. Ebongisamaki
lokola mwasi mobandami ya libala oyo asali monzele
mpo na mobali na ye. 3 Nayokaki mongongo moko
ya monene kobima wuta na Kiti ya Bokonzi mpe
ezalaki koloba: « Botala, Nzambe atie evandelo na
Ye kati na bato mpe akovanda elongo na bango.
Bakozala bato na Ye, Ye moko Nzambe akozala
elongo na bango mpe akozala Nzambe na bango.
4 Akopangusa mpinzoli nyonso na miso na bango.
Kufa, matanga, kolela to pasi ekozala lisusu te,
pamba te makambo ya kala esili koleka. » 5 Bongo
Ye oyo avandaki na Kiti ya Bokonzi alobaki: « Nazali
kokomisa biloko nyonso ya sika. » Alobaki lisusu:
« Koma makambo oyo, pamba te maloba oyo ezali
penza ya solo mpe ebongi na kotiela yango motema.
» 6 Alobaki na ngai lisusu: « Ekokisami. Nazali Alifa
mpe Omega, Ebandeli mpe Suka. Na moto oyo azali
na posa ya mayi, nakopesa mayi ya ofele wuta na
etima ya mayi ya bomoi. 7 Yango nde ekozala libula
ya moto oyo akolonga. Nakozala Nzambe na ye,
mpe ye akozala mwana na Ngai. 8 Kasi bato oyo
batepaka-tepaka na kondima na bango, bato oyo
bazangi kondima, bato oyo basalaka makambo ya
soni, babomi, bandumba, bato ya maji, basambeli
bikeko, mpe bato nyonso ya lokuta, bakobwakama
kati na liziba ya moto mpe ya sofolo: yango nde kufa
ya mibale. » **(Limnē Pyr g3041 g4442)** 9 Moko kati na
ba-anjelu sambo oyo bazalaki na bakopo sambo
etonda na bitumbu sambo ya suka ayaki mpe alobaki
na ngai: « Yaka, nakolakisa yo mwasi mobandami
ya libala, mwasi ya Mpate. » 10 Bongo kati na
Molimo, amemaki ngai na likolo ya ngomba moko ya
monene mpe ya molayi; alakisaki ngai Yelusalemi,
engumba ya bule, oyo ezalaki kokita wuta na Lola
epai ya Nzambe. 11 Ezalaki kongenga na nkembo
ya Nzambe, mpe kongenga na yango ezalaki lokola
kongenga ya libanga ya talo makasi, lokola jasipe oyo
emonisaka lokola krisitali. 12 Engumba yango ezalaki
na mir moko ya molayi mpe emata na bosanda, mpe
ezalaki na bikuke zomi na mibale, mpe na ba-anjelu
zomi na mibale na bikuke yango. Bakombo ya mabota
zomi na mibale ya Isalaele ezalaki ya kokomama na
bikuke yango. 13 Bikuke misato ezalaki na ngambo
ya este, misato na ngambo ya nor, misato na ngambo
ya sude, mpe misato na ngambo ya weste. 14 Mir ya
engumba yango etongamaki likolo ya miboko zomi
na mibale, mpe bakombo ya bantoma zomi na mibale
ya Mpate ezalaki ya kokomama na likolo na yango.
15 Anjelu oyo azalaki kosolola na ngai asimbaki lokola
emekelo molayi lingenda basala na wolo, mpo na
komeka molayi ya engumba, ya bikuke na yango
mpe ya mir na yango. 16 Bangambo nyonso minei ya
engumba yango ezalaki ndenge moko na molayi mpe
na mokuse. Anjelu asalelaki lingenda na ye mpo na
komeka molayi ya engumba: ezalaki na bakilometele
pene nkoto mibale na nkama mibale na molayi,
na mokuse mpe na bosanda. 17 Anjelu amekaki
mpe kovimba ya mir kolanda ndenge bato basalaka:
ezalaki na bametele pene tuku motoba na mitano.
18 Mir yango etongamaki na jasipe, mpe engumba

ezalaki ya wolo oyo basangisa na eloko mosusu
te, peto lokola talatala. 19 Babambaki mabanga ya
talo ya ndenge na ndenge na miboko ya mir ya
engumba yango: babambaki jasipe na moboko ya
liboso, safiri na moboko ya mibale, shalisedwane na
moboko ya misato, emerode na moboko ya minei,
20 saridwane na moboko ya mitano, korinaline na
moboko ya motoba, krizolite na moboko ya sambo,
berili na moboko ya mwambe, topaze na moboko ya
libwa, krizopraze na moboko ya zomi, tirikwaze na
moboko ya zomi na moko, mpe ametisite na moboko
ya zomi na mibale. 21 Bikuke wana zomi na mibale
ezalaki lokola mayaka zomi na mibale; ekuke moko
na moko esalemaki na liyaka moko. Balabala monene
ya engumba yango ezalaki ya wolo oyo basangisa na
eloko mosusu te, peto lokola talatala. 22 Namonaki
ata tempelo moko te kati na engumba, pamba te
Yawe, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso mpe Mpate nde
bazali Tempelo na yango. 23 Engumba yango ezali
na posa te ya moyi to ya sanza mpo na kongengisa
yango, pamba te engengisamaka na nkembo ya
Nzambe; bongo Mpate azali mwinda na yango. 24
Bikolo ekotambola na pole na yango, mpe bakonzi ya
mokili bakomema nkembo na bango kati na engumba.
25 Bikuke ya engumba yango ekobanda kokangama
te mokolo mobimba, pamba te butu ekozala kuna te.
26 Bakomemela engumba yango nkembo mpe lokumu
ya bikolo. 27 Eloko moko te ya mbindo ekokota
kuna, mpe moto moko te oyo asalaka makambo ya
nkele mpe alobaka lokuta akokota kuna; kaka ba-oyo
bakombo na bango ekomama kati na buku ya bomoi
ya Mpate nde bakokota kuna.

22 Bongo anjelu alakisaki ngai ebale ya mayi ya
bomoi; ezalaki kongenga lokola talatala mpe
ezalaki kobima wuta na Kiti ya Bokonzi ya Nzambe
mpe ya Mpate. 2 Ezalaki kotiola na kati-kati ya
balabala monene ya engumba. Na esika oyo ebale
ekabwanaki na biteni mibale, ezalaki na nzete ya
bomoi oyo ebotaka bambuma mbala zomi na mibale
na mobu, elingi koloba ete ebotaka bambuma sanza
na sanza; mpe makasa na yango ebikisaka bikolo. 3
Elakeli mabe ekozala lisusu te. Kiti ya Bokonzi ya
Nzambe mpe ya Mpate ekozala kati na engumba, mpe
bawumbu na Ye bakosalela Ye. 4 Bakomona elongi
na Ye, mpe Kombo na Ye ekokomama na bambunzu
na bango. 5 Butu ekozala lisusu te. Bakozala na posa
te ya pole ya mwinda to ya moyi, pamba te Nkolo
Nzambe akongengisa bango na pole na Ye. Mpe
bakokonza seko na seko. (aiōn g165) 6 Anjelu alobaki
na ngai: « Maloba oyo ezali ya solo mpe ebongi na
kotiela yango motema. Nkolo, Nzambe ya milimo ya
basakoli, atindaki anjelu na Ye mpo na kolakisa na
basali na Ye makambo oyo esengeli kosalema kala
mingi te. » 7 Yoka! Nazali koya kala mingi te. Esengo
na moto oyo abatelaka maloba ya masakoli oyo
ekomama kati na buku oyo. 8 Ngai Yoane, nayokaki
mpe namonaki makambo oyo. Mpe tango nayokaki
mpe namonaki yango, nafukamaki na makolo ya
anjelu oyo alakisaki ngai yango mpo na kogumbamela
ye. 9 Kasi anjelu alobaki na ngai: « Kosala bongo te!
Nazali moninga na yo ya mosala, ya bandeko na yo,
basakoli; mpe ya ba-oyo nyonso babatelaka maloba
ya buku oyo. Gumbamela nde Nzambe! » 10 Bongo
alobaki na ngai lisusu: « Kobomba te maloba ya
masakoli ya buku oyo, pamba te tango ekomi pene.
11 Tika ete moto oyo asalaka mabe akoba kosala
mabe, tika ete moto oyo azali mbindo akoba kozala
mbindo, tika ete moto oyo azali sembo akoba kozala
sembo, mpe tika ete moto azali bule akoba kozala
bule! » 12 Yoka! Nazali koya kala mingi te! Nakomema
elongo na Ngai lifuti mpo na moto na moto kolanda
misala na ye. 13 Nazali Alifa mpe Omega, Moto ya
liboso mpe Moto ya suka, Ebandeli mpe Suka. 14
Esengo na bato oyo basukolaka bilamba na bango
mpo na kozwa ndingisa ya kolia bambuma ya nzete
ya bomoi mpe ya koleka na bikuke mpo na kokota na
engumba. 15 Kasi bambwa, bato ya maji, bandumba,
babomi, basambeli bikeko mpe bato nyonso oyo
balingaka mpe basalelaka lokuta, bakozala na libanda
ya engumba. 16 Ngai Yesu, natindaki anjelu na Ngai
mpo na kotatola bosolo ya makambo oyo kati na
Mangomba. Nazali Mosisa mpe mokitani ya Davidi;
Monzoto ya tongo, oyo engengaka. 17 Molimo mpe
Mwasi mobandami ya libala balobi: — Yaka! Tika
ete ye oyo azali koyoka maloba oyo aloba: « Yaka!
» Tika ete ye oyo azali na posa ya mayi aya; mpe
tika ete ye oyo alingi kozwa mayi ya bomoi azwa
yango na ofele. 18 Ngai Yoane, nazali koyebisa moto
nyonso oyo azali koyoka maloba ya masakoli ya buku
oyo: soki moto abakisi ata likambo moko na likolo ya
makambo oyo, Nzambe akobakisela ye bitumbu oyo
ekomami kati na buku oyo; 19 mpe soki moto alongoli
ata likambo moko na maloba ya masakoli ya buku

oyo, Nzambe mpe akolongola ye ndingisa ya kolia
bambuma ya nzete ya bomoi mpe ya kokota kati na
Engumba ya Bule, oyo etalisami kati na buku oyo. **20**
Motatoli ya makambo oyo alobi: — Iyo, nazali koya
kala mingi te. Amen: Nkolo Yesu, yaka! **21** Tika ete
ngolu ya Nkolo Yesu ezala na bino nyonso!

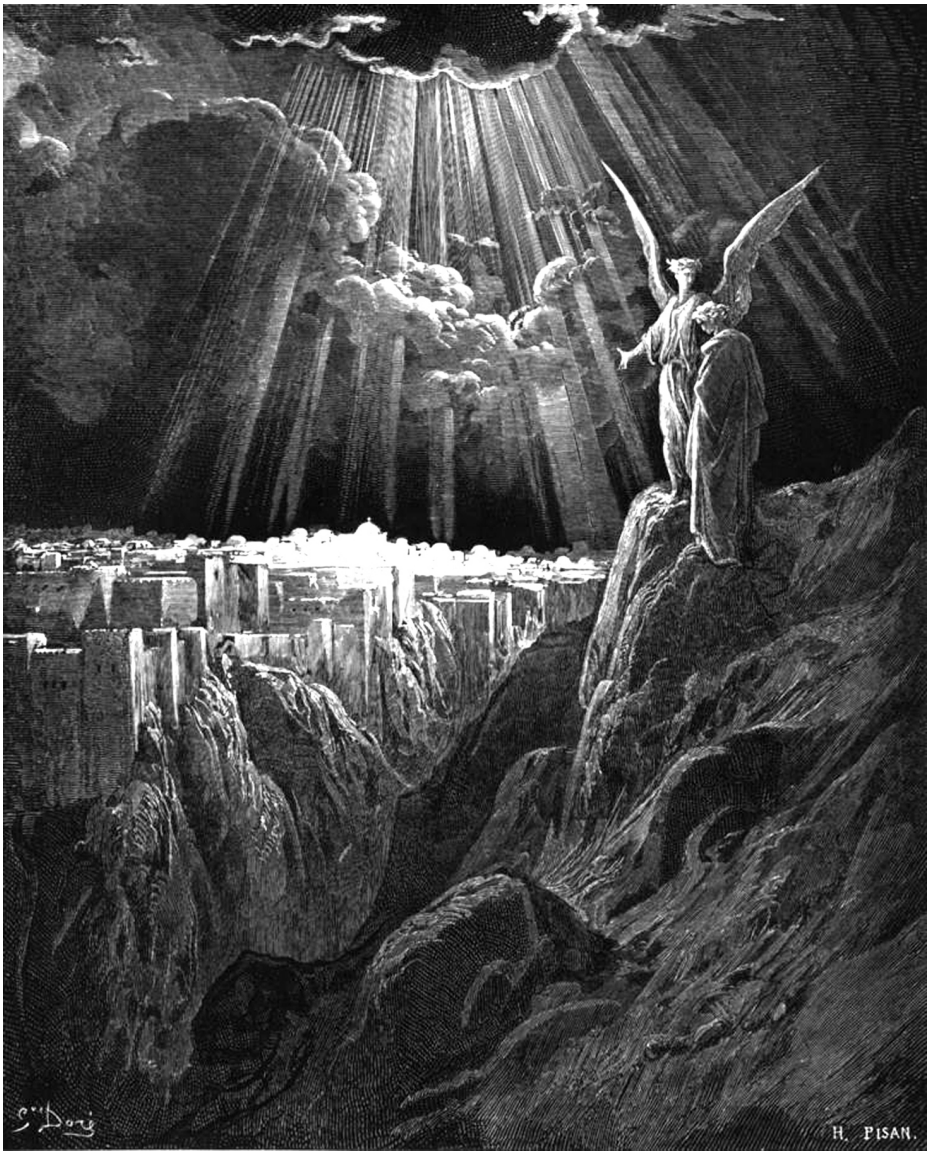

Namonaki engumba ya bule, Yelusalemi ya sika, kokita wuta na Lola epai ya Nzambe. Ebongisamaki lokola mwasi mobandami ya libala oyo asali monzele mpo na mobali na ye. Nayokaki mongongo moko ya monene kobima wuta na Kiti ya Bokonzi mpe ezalaki koloba: « Botala, Nzambe atie evandelo na Ye kati na bato mpe akovanda elongo na bango. Bakozala bato na Ye, Ye moko Nzambe akozala elongo na bango mpe akozala Nzambe na bango.

Emoniseli 21:2-3

Reader's Guide

Lingála at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Lingála at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12
Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126
Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165
Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166
Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653
Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Lingala---Lingala-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Barome 10:7
Emoniseli 9:1
Emoniseli 9:2
Emoniseli 9:11
Emoniseli 11:7
Emoniseli 17:8
Emoniseli 20:1
Emoniseli 20:3

aïdios

Barome 1:20
Jide 1:6

aiōn

Matayo 12:32
Matayo 13:22
Matayo 13:39
Matayo 13:40
Matayo 13:49
Matayo 21:19
Matayo 24:3
Matayo 28:20
Malako 3:29
Malako 4:19
Malako 10:30
Malako 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yoane 4:14
Yoane 6:51
Yoane 6:58
Yoane 8:35
Yoane 8:51
Yoane 8:52
Yoane 9:32
Yoane 10:28
Yoane 11:26
Yoane 12:34
Yoane 13:8
Yoane 14:16
Misala ya Bantoma 3:21
Misala ya Bantoma 15:18
Barome 1:25
Barome 9:5
Barome 11:36
Barome 12:2
Barome 16:27
1 Bakolinto 1:20
1 Bakolinto 2:6
1 Bakolinto 2:7
1 Bakolinto 2:8
1 Bakolinto 3:18
1 Bakolinto 8:13
1 Bakolinto 10:11
2 Bakolinto 4:4
2 Bakolinto 9:9
2 Bakolinto 11:31
Bagalatia 1:4
Bagalatia 1:5
Ba-Efeso 1:21
Ba-Efeso 2:2
Ba-Efeso 2:7
Ba-Efeso 3:9
Ba-Efeso 3:11
Ba-Efeso 3:21
Ba-Efeso 6:12
Bafilipi 4:20
Bakolose 1:26
1 Timote 1:17
1 Timote 6:17
2 Timote 4:10
2 Timote 4:18
Tito 2:12
Ba-Ebre 1:2
Ba-Ebre 1:8
Ba-Ebre 5:6
Ba-Ebre 6:5
Ba-Ebre 6:20
Ba-Ebre 7:17
Ba-Ebre 7:21
Ba-Ebre 7:24
Ba-Ebre 7:28
Ba-Ebre 9:26
Ba-Ebre 11:3
Ba-Ebre 13:8
Ba-Ebre 13:21
1 Petelo 1:23
1 Petelo 1:25
1 Petelo 4:11
1 Petelo 5:11
2 Petelo 3:18
1 Yoane 2:17
2 Yoane 1:2
Jide 1:13
Jide 1:25
Emoniseli 1:6
Emoniseli 1:18
Emoniseli 4:9
Emoniseli 4:10
Emoniseli 5:13
Emoniseli 7:12
Emoniseli 10:6
Emoniseli 11:15
Emoniseli 14:11
Emoniseli 15:7
Emoniseli 19:3
Emoniseli 20:10
Emoniseli 22:5

aiōnios

Matayo 18:8
Matayo 19:16
Matayo 19:29
Matayo 25:41
Matayo 25:46
Malako 3:29
Malako 10:17
Malako 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yoane 3:15
Yoane 3:16
Yoane 3:36
Yoane 4:14
Yoane 4:36
Yoane 5:24
Yoane 5:39
Yoane 6:27
Yoane 6:40
Yoane 6:47
Yoane 6:54
Yoane 6:68

Yoane 10:28
Yoane 12:25
Yoane 12:50
Yoane 17:2
Yoane 17:3
Misala ya Bantoma 13:46
Misala ya Bantoma 13:48
Barome 2:7
Barome 5:21
Barome 6:22
Barome 6:23
Barome 16:25
Barome 16:26
2 Bakolinto 4:17
2 Bakolinto 4:18
2 Bakolinto 5:1
Bagalatia 6:8
2 Batesalonika 1:9
2 Batesalonika 2:16
1 Timote 1:16
1 Timote 6:12
1 Timote 6:16
2 Timote 1:9
2 Timote 2:10
Tito 1:2
Tito 3:7
Filemo 1:15
Ba-Ebre 5:9
Ba-Ebre 6:2
Ba-Ebre 9:12
Ba-Ebre 9:14
Ba-Ebre 9:15
Ba-Ebre 13:20
1 Petelo 5:10
2 Petelo 1:11
1 Yoane 1:2
1 Yoane 2:25
1 Yoane 3:15
1 Yoane 5:11
1 Yoane 5:13
1 Yoane 5:20
Jide 1:7
Jide 1:21
Emoniseli 14:6

eleēsē

Barome 11:32

Geenna

Matayo 5:22
Matayo 5:29
Matayo 5:30
Matayo 10:28
Matayo 18:9
Matayo 23:15
Matayo 23:33
Malako 9:43
Malako 9:45
Malako 9:47
Luka 12:5
Jake 3:6

Hadēs

Matayo 11:23
Matayo 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Misala ya Bantoma 2:27
Misala ya Bantoma 2:31
1 Bakolinto 15:55
Emoniseli 1:18
Emoniseli 6:8
Emoniseli 20:13
Emoniseli 20:14

Limnē Pyr

Emoniseli 19:20
Emoniseli 20:10
Emoniseli 20:14
Emoniseli 20:15
Emoniseli 21:8

Sheol

Ebandeli 37:35
Ebandeli 42:38
Ebandeli 44:29
Ebandeli 44:31
Mitango 16:30
Mitango 16:33
Deteronomi 32:22
1 Samuele 2:6
2 Samuele 22:6
1 Bakonzi 2:6
1 Bakonzi 2:9
Yobo 7:9
Yobo 11:8
Yobo 14:13
Yobo 17:13
Yobo 17:16
Yobo 21:13
Yobo 24:19
Yobo 26:6
Banzembo 6:5
Banzembo 9:17
Banzembo 16:10
Banzembo 18:5
Banzembo 30:3
Banzembo 31:17
Banzembo 49:14
Banzembo 49:15
Banzembo 55:15
Banzembo 86:13
Banzembo 88:3
Banzembo 89:48
Banzembo 116:3
Banzembo 139:8
Banzembo 141:7
Masese 1:12
Masese 5:5
Masese 7:27
Masese 9:18
Masese 15:11
Masese 15:24
Masese 23:14
Masese 27:20
Masese 30:16
Mosakoli 9:10
Loyembo ya Salomo 8:6
Ezayi 5:14
Ezayi 7:11
Ezayi 14:9
Ezayi 14:11
Ezayi 14:15
Ezayi 28:15
Ezayi 28:18
Ezayi 38:10
Ezayi 38:18
Ezayi 57:9
Ezekieli 31:15
Ezekieli 31:16
Ezekieli 31:17
Ezekieli 32:21
Ezekieli 32:27
Oze 13:14
Amosi 9:2
Yona 2:2
Abakuki 2:5

Tartaroō

2 Petelo 2:4

Questioned

None yet noted

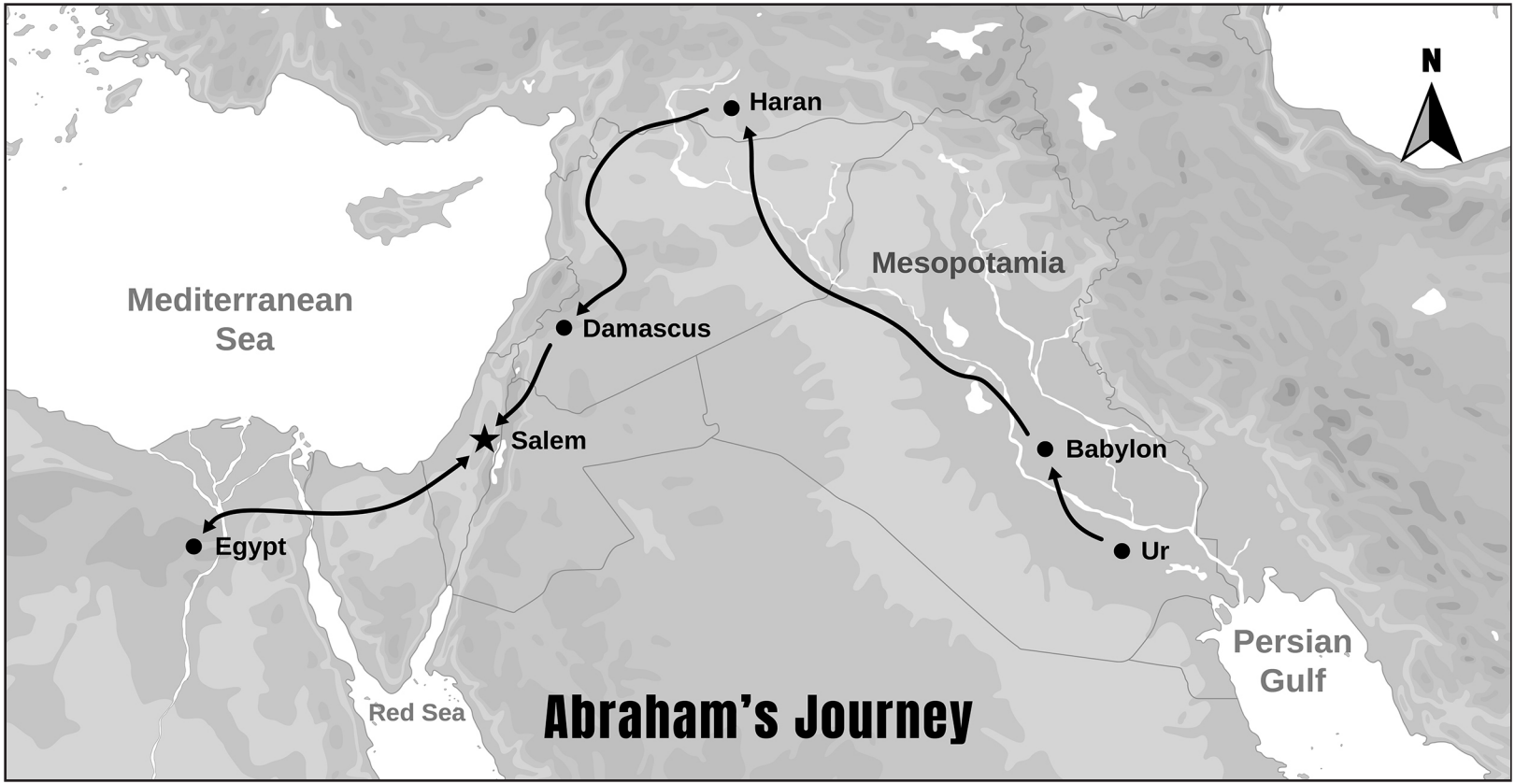

Mpo na kondima, Abrayami atosaki Nzambe oyo abengaki ye mpe atindaki ye kokende na mokili oyo asengelaki kozwa na sima lokola libula. Atosaki mpe akendeki atako ayebaki te epai azalaki kokende. - Ba-Ebre 11:8

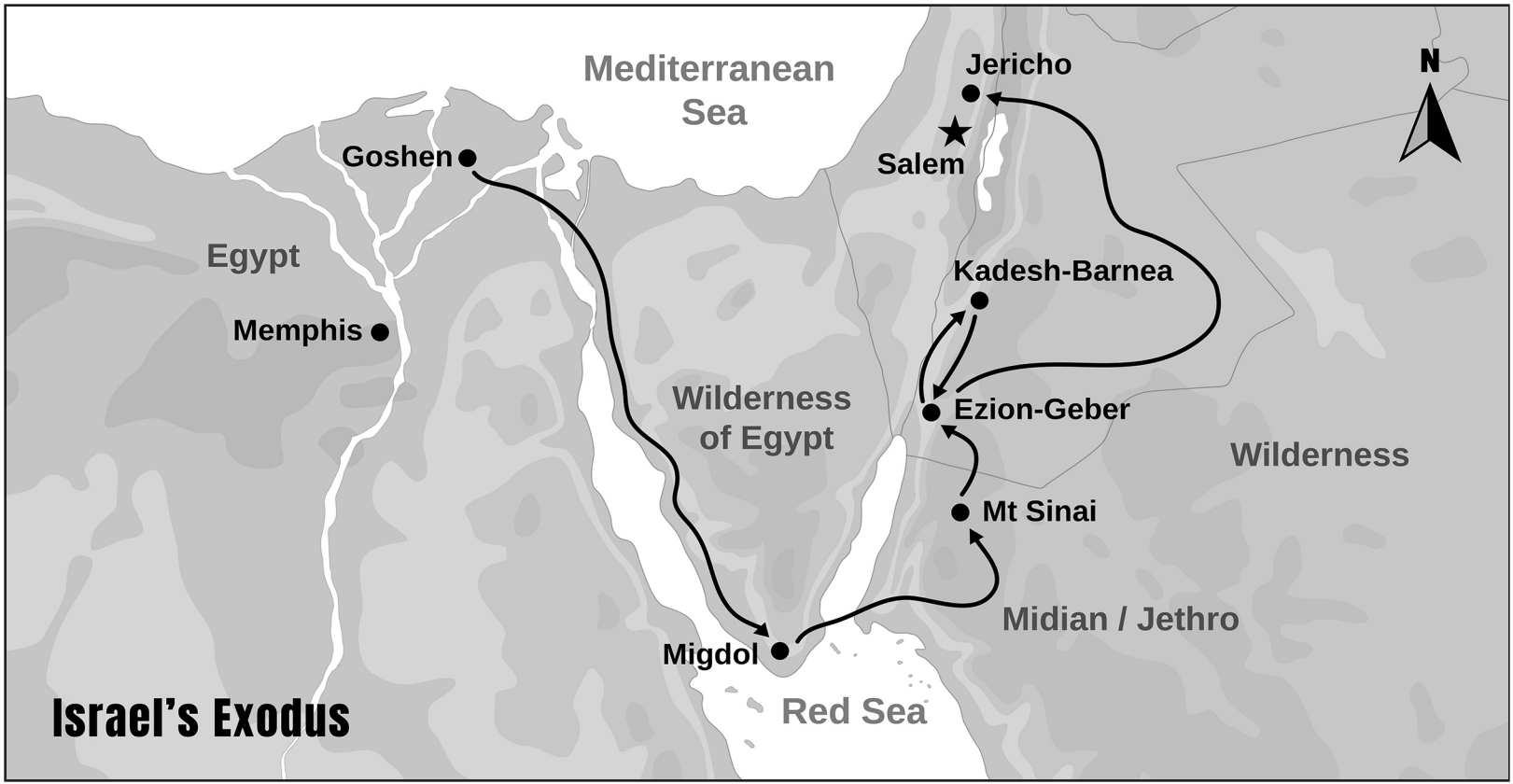

Tango Faraon atikaki bana ya Isalaele kokende, Nzambe amemaki bango te na nzela ya mboka ya Filisitia atako yango nde ezalaki mokuse, pamba te Nzambe amilobelaki: « Soki bakutani na bitumba, bakoyoka mawa na ndenge babimaki na Ejipito mpe bakoluka kozonga kuna. » - Kobima 13:17

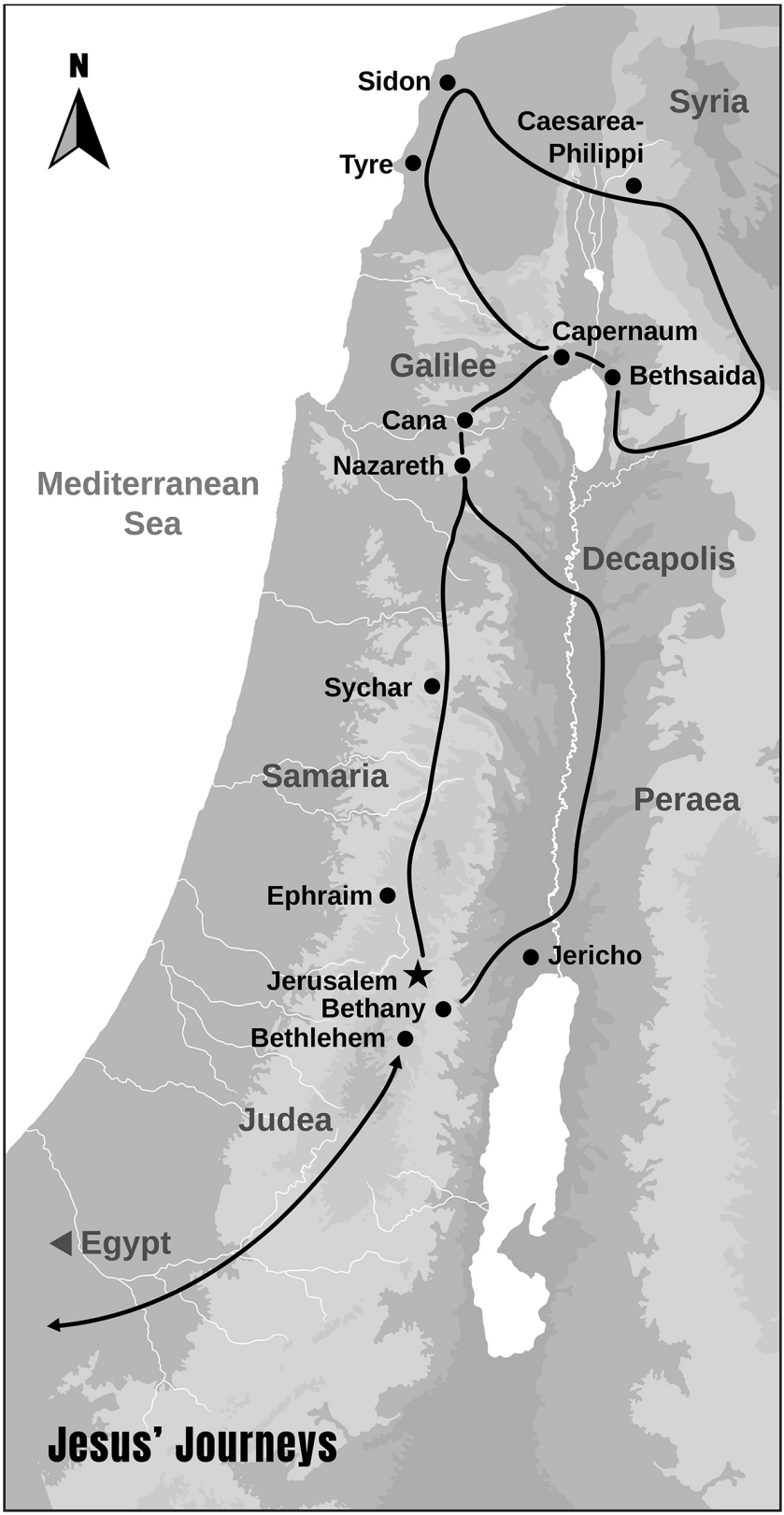

Pamba te Mwana na Moto ayaki te mpo ete basalela Ye, kasi ayaki nde kosala mpo na bato mpe kopesa bomoi na Ye lokola motuya ya kofuta mpo na kosikola bato ebele. -
Malako 10:45

Polo, mowumbu ya Yesu-Klisto, oyo abengama mpo ete azala ntoma mpe aponama mpo na kosakola Sango Malamu ya Nzambe, - Barome 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

<table>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses' Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God's command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels</td></tr>
<tr><td rowspan="3" colspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
</table>

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Lingála at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

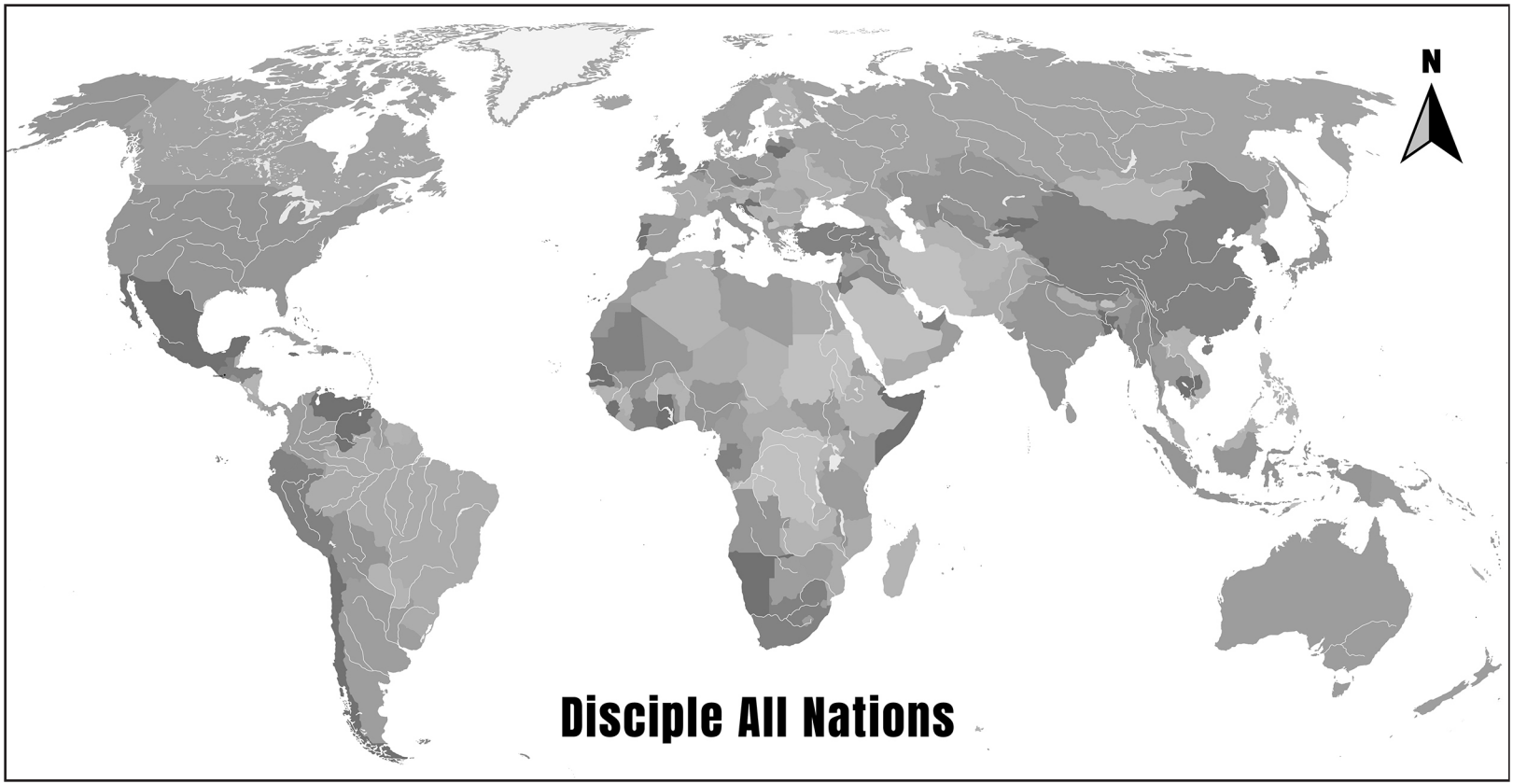

Bokende, bokomisa bato ya bikolo nyonso bayekoli na Ngai, bobatisa bango na Kombo ya Tata, ya Mwana mpe ya Molimo Mosantu; - Matayo 28:19